LADDERONDERBOUWING UITBREIDINGSLOCATIES BEILEN – CONCEPT sept 2024-

vertrouwelijk

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

De gemeente Midden-Drenthe heeft een woningbouwopgave. Wonen heeft prioriteit 1. Dit is de directe aanleiding dat de gemeente op zoek is naar extra mogelijkheden om voor 2030 te starten met de bouw van woningen. In de Woonvisie van Midden-Drenthe is te lezen dat de opgave fors is en in Beilen het grootst is.

Om voldoende woningen te realiseren zet de gemeente in op inbreiding, herstructurering en uitbreiding. De visie van Midden-Drenthe gaat over een leven lang ruimte; nu en in de toekomst. Om hier in Beilen ruimte voor te bieden, is het noodzakelijk om, naast inbreidingslocaties, op zoek te gaan naar uitbreidingsmogelijkheden. Daarom is begin 2023 begonnen met het project Wervend Perspectief Beilen (WPB).

Inmiddels heeft de Gemeenteraad afgelopen mei het rapport Land ID vastgesteld en wordt voor de locaties Alting en [redacted] een haalbaarheidsonderzoek gestart.

Of woningbouw op Alting en [redacted] mogelijk is, staat nu nog niet vast. Hiervoor gaat de gemeente, in het kader van het haalbaarheidsonderzoek, diverse onderzoeken doen.

Een van die onderzoeken is de onderbouwing van de uitbreidingslocaties aan het hand van de zogenaamde *ladder voor duurzame verstedelijking*. Als een gemeente plannen heeft voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen, dan moet zo'n initiatief getoetst worden aan de ladder voor duurzame verstedelijking (Artikel 5.129g van het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (Bkl). Daar voorziet dit memo in. De stand van zaken per medio 2024 wordt hierin aangegeven.

1.2. Ladder voor duurzame verstedelijking

Zowel de locatie Alting als [redacted] zijn buiten bestaand stedelijk gebied van Beilen gepland. Volgens artikel 3.1.6 lid 2 Bro moet dan gemotiveerd worden waarom niet binnen bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien. Daarbij spelen de beschikbaarheid en geschiktheid van locaties binnen bestaand stedelijk gebied een rol.

Argumenten dat binnen bestaand stedelijk gebied geen mogelijkheden zijn voor de nieuwe stedelijke ontwikkeling, gaan bijvoorbeeld over:

- kwalitatieve aspecten van de behoefte (denk bijvoorbeeld aan woonmilieus die niet binnen bestaand stedelijk gebied passen, grondgebonden traditionele woningen, waterrijk wonen, grote landgoederen);
- Beschikbaarheid van locaties of zicht op beschikbaarheid binnen 10 jaar;
- aanzienlijke investeringen die eerst nodig zijn voor de inbreidingsplaatsen, bijvoorbeeld vanwege grondverwerving en milieuaspecten die zich voordoen op inbreidingslocaties.

De ladder voor duurzame verstedelijking is een instructieregel voor zorgvuldig ruimtegebruik en tegengaan van leegstand. Artikel 5.129g van het Besluit Kwaliteit leefomgeving (Bkl) regelt dat bij een wijziging van het omgevingsplan voor een

nieuwe stedelijke ontwikkeling toepassing van de ladder is vereist. Artikel 8.0b, eerste lid onder a van het Bkl bepaalt dat hoofdstuk 5 van het Bkl ook geldt voor een Buitenplanse Omgevingsplanactiviteit (BOPA).

Bij een stedelijke ontwikkeling (die bestaat uit de ontwikkeling of uitbreiding van een bedrijventerrein, een zeehaventerrein, een woningbouwlocatie, kantoren, een detailhandelvoorziening of een andere stedelijke voorziening) die voldoende substantieel is, moet rekening worden gehouden met de behoefte aan die stedelijke ontwikkeling. Als die stedelijke ontwikkeling is voorzien buiten het stedelijk gebied (buiten de kern) moet rekening worden gehouden met de mogelijkheden om binnen dat stedelijk gebied (binnen de kern) in die behoefte te voorzien.

Artikel 5.129g Bkl legt geen grens vast wat voldoende substantieel is. In uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State zijn wel lijnen uitgezet. Voor wonen is de lijn dat er vanaf 12 woningen sprake is van een stedelijke ontwikkeling. Bij andere stedelijke functies is de ondergrens 'in beginsel' 500 m^2.

Toetsing

De locaties moeten op korte, middellange en lange termijn voorzien in de woningbehoefte. Fasering is belangrijk. De gemeente wil tijdig klaar zijn om op te schalen indien nodig. In dit geval gaat het gelet op de aantallen woningen (ook in de eerste fasen van beide locaties al meer dan 12 woningen) en de ligging en huidige bestemmingen om nieuwe stedelijke ontwikkelingen buiten bestaand stedelijk gebied. Daarom is in hoofdstuk 2 de behoefte beschreven en in beeld gebracht waarom niet binnenstedelijk in de behoefte kan worden voorzien.

2. BESCHRIJVING BEHOEFTE

De woningbehoefte in de gemeente Midden-Drenthe en specifiek in de kern Beilen blijkt uit diverse bronnen die hierna worden beschreven.

De basis voor het gemeentelijk woonbeleid in de woonvisie komt uit het raadsprogramma en bestuursakkoord, de bestuurlijke visie: Midden-Drenthe en de omgevingsvisie Midden-Drenthe. De woonvisie geeft ook de richting voor de verdere invulling van regionale afspraken met de provincie en het rijk om het woningtekort terug te dringen (woondeal). In de woonvisie is al geconstateerd dat op binnenstedelijke locaties niet in de gehele woningbehoefte kan worden voorzien en dat uitbreiding noodzakelijk is. Sinds de vaststelling van de woonvisie in mei 2023 heeft de tijd niet stilgestaan. Daarom is ook de actuele stand van de woningbouwplannen geïnventariseerd en geconfronteerd met de resterende woningbehoefte. Uit de actuele cijfers blijkt nog steeds dat uitbreiding noodzakelijk is.

Bestuurlijke visie Een leven lang ruimte (maart 2021)
Over wonen zegt de visie: 'We zijn een groene gemeente, met volop ruimte om van dat groen te genieten. We combineren natuur en wonen. Het woningaanbod past bij de veranderingen in de samenstelling van de bevolking, zoals bij Lievingerveld. Er zijn dus voldoende woningen beschikbaar voor jong en oud. De gemeente zet sterk in op aantrekkelijk wonen voor jonge gezinnen. Daardoor blijft er een goede balans tussen jonge mensen en de groeiende groep ouderen. Goede voorzieningen, samenwerking met verschillende partners en naoberschap zorgen er voor dat ouderen langer thuis kunnen blijven wonen. Daarom ondersteunt de gemeente ook mantelzorgers waar mogelijk. Keuzes over wonen baseren we op goede woonkwaliteit voor iedereen en kansen om verschillende groepen in onze samenleving te verbinden. Onze woonomgeving is groen, gemoedelijk en uitnodigend. Dat draagt er aan bij dat inwoners van verschillende generaties en groepen elkaar ontmoeten; naar buiten gaan en in beweging komen is laagdrempelig.'

Omgevingsvisie Midden-Drenthe (juni 2022)
In de omgevingsvisie is het thema wonen verder uitgewerkt binnen de kernambitie leefbaarheid:
'We streven naar een leefbare omgeving, zowel in de dorpen als het buitengebied. Het bevorderen van het naoberschap, goede, bereikbare voorzieningen, werkgelegenheid, een geschikte woning en een prettige leefomgeving om te recreëren en elkaar te ontmoeten zijn daarbij essentieel.'
Voor wonen wordt als belangrijkste opgave geformuleerd: we geven invulling aan de toekomstige woningbehoefte en houden daarbij rekening met de veranderende samenstelling van de bevolking:
ontgroening en vergrijzing. Hierbij maken we onderscheid naar de verschillende woonkernen: Grote kernen en kleine kernen. Beilen, Smilde, Bovensmilde, Hooghalen en Westerbork vallen onder de grote kernen. Deze hebben een groot tot middelgroot verzorgingsgebied waar alle soorten woningbehoefte een plek moeten hebben.

Regionale woondeal Zuidwest Drenthe (december 2022)
In december 2022 heeft de regio Zuidwest Drenthe de regionale woondeal ondertekend. Hierin zijn met het Rijk, provincie en gemeenten afspraken gemaakt over het versnellen van de woningbouwopgave en de bijdrage van Midden-Drenthe daaraan. Het is de bedoeling dat de overheid meer regie neemt op de woningmarkt.

Om het huidige woningtekort aan te pakken is het noodzakelijk om de komende jaren het bouwtempo flink te verhogen en sneller en meer woningen bij te bouwen. In heel Nederland zijn in de periode 2022 tot en met 2030 in totaal 900.000 woningen nodig. Ten aanzien van ten minste een netto uitbreiding met 13.000 van deze woningen beogen partijen bij te dragen aan de realisatie in de provincie Drenthe. De regio zet zich, in samenwerking met woningcorporaties, in voor de realisatie van de opgave genoemd in bijlage 3 van de woondeal. Elke gemeente neemt ten minste het in deze woondeal afgesproken deel van de versnellingsopgave voor haar rekening. Voor de gemeente Midden-Drenthe gaat het om minimaal 494

woningen tot en met 2030. Deze minimale opgave is afgestemd op de bekende harde plancapaciteit van dat moment. In onderstaande tabel wordt ook duidelijk dat de gemeente nog onvoldoende harde plancapaciteit heeft om in de maximale bandbreedte uit het woningmarktonderzoek (1.720 woningen) te kunnen voorzien.

Midden-Drenthe

Woningbouwopgave Gemeente

Minimale woningbouwaantallen versnellingsopgave regionale woondeal

Jaartal	Aantallen uit woonvisie (bandbreedte)	Bruto nieuwbouw (te realiseren woningen)	Beschikbare netto plancapaciteit (aantal woningen)	Aantal woningen in harde plancapaciteit	Betaalbaarheid[1]			
					Aantal sociale huurwoningen in plannen	Aantal huurwoningen vanaf de sociale huurgrens tot €1000 per maand in plannen	Aantal koopwoningen tot aan de NHG grens (€355.000) in plannen	Aantal woningen door woningcorporaties
2022	**1720[1]**	90	90	90	5	0	11	5
2023		119	119	60	62	0	27	62
2024		77	77	13	48	0	0	48
2025		57	57	0	0	0	0	0
2026		57	57	0	0	0	0	0
2027		57	57	0	0	0	0	0
2028		38	38	0	0	0	0	0
2029		0	0	0	0	0	0	0
2030		0	0	0	0	0	0	0
Totaal	**1720**	**494**	**494**	**163**	**114**	**0**	**38**	**114**

[1] maximum bandbreedte tot 2030 uit het woningmarktonderzoek 2021.

Figuur 2.1 Minimale opgave gemeente Midden-Drenthe (bron: Woondeal Zuidwest Drenthe)

In de regionale woondeal is tevens opgenomen dat de gemeente Midden-Drenthe voor Beilen werkt aan een wervend en duurzaam perspectief waarin de (bovenregionale) volkshuisvestelijke opgave een plek krijgt. Bij de elementen die hiervoor nodig zijn zoals een structuurvisie, financiële paragraaf van de behorende investeringen, inventarisaties, planning richting 2030 en benodigd onderzoek ondersteunt de provincie en worden zaken, waar nodig, in gezamenlijkheid vormgegeven.

In bijlage 5 van de woondeal zijn enkele vertrouwelijke projecten aangegeven, waaronder het project “Beilen”. De vertrouwelijke projecten moeten nog nader worden onderzocht. Dit onderzoek is inmiddels door de gemeente uitgevoerd. De locaties Alting en [redacted] zijn nodig om mede invulling te geven aan de maximale bandbreedte van de woningbehoefte waar de gemeente binnen de regio op inzet.

Bestuursakkoord 2022-2026 en Woonvisie Midden-Drenthe 2023-2027 (vastgesteld mei 2023)
In het bestuursakkoord is een ambitie van 4.000 woningen neergelegd. In de woonvisie is aangegeven dat deze ambitie verder gaat verder dan de genoemde bandbreedte uit het woningmarktonderzoek en de woonvisie. Deze extra ambitie is vooral ingegeven en afhankelijk van de ontwikkelingen rondom het Deltaplan van het Noorden en de Nationale Bouw- en

Woonagenda van het Rijk. Dat bepaalt de haalbaarheid en tempo. We hebben het daarbij over een lange termijn-horizon die verder rijkt dan de scope van de woonvisie. De gemeente wil wel tijdig klaar zijn om op te schalen indien nodig. Dit betekent nu (ruimtelijke) plannen in ontwikkeling brengen, ook voor middellange en langere termijn. Voor de woonvisie richt de gemeente zich op de bovenkant van de bandbreedte uit het woningmarktonderzoek: 1.720 woningen.

De druk op de woningmarkt in Midden-Drenthe is behoorlijk toegenomen de afgelopen jaren. Dit is in alle kernen voelbaar. Het woningmarktonderzoek, gesprekken met stakeholders en inwoners bevestigen dit beeld. Tot 2030 verwacht de gemeente een woningbouwopgave die een bandbreedte kent tussen de 630 en 1.720 woningen. De gemeente kiest ervoor om aan de bovenkant van de bandbreedte te gaan zitten en beschouwt deze opgave als een speerpunt van haar woonbeleid. De gemeente wil hiermee inspelen op de lokale behoefte en de (boven)regionale vraag.
Van de totale ambitie (1.720 woningen) komen 630 woningen voor rekening van de lokale behoefte. In het woningmarktonderzoek is hiervan een verdeling over de dorpen gemaakt. De grootste opgave komt voor rekening van Beilen, gevolgd door Westerbork en Smilde. Ook in de kleinere kernen voorziet de gemeente een opgave.
De aanvullende behoefte (1.090 woningen) is enigszins flexibel te verdelen over de dorpen. Gezien de aard, ligging en omvang van de verschillende kernen is een richtlijn voor verdeling gemaakt. Deze staat onder de tabel.

Woningbehoefte	**Lokale (autonome) behoefte tot 2030**	**Aanvullende behoefte tot 2030**
Beilen	215	
Kernen rond Beilen (Hijken, Oranje, Drijber, Hooghalen, Spier en Wijster)	80	
Smilde	85	
Kernen rond Smilde (Bovensmilde en Hoogersmilde)	95	+ 1.090*
Westerbork	95	
Kernen rond Westerbork (De Broekstreek, Elp, Nieuw-Balinge, Orvelte, Witteveen en Zwiggelte)	60	
Gemeente	**+630**	**+ 1.090**

*Voor de aanvullende woningbehoefte van 1.090 woningen hanteert de gemeente de volgende richtlijn voor verdeling:
Beilen 60%, Westerbork, Smilde, Bovensmilde, Hooghalen 30%, Overige kernen 10%

Figuur 2.2 Woningbehoefte (Bron: Woonvisie 2023-2027)

Voor Beilen, als grootste kern met een bovenregionale functie, voorziet de gemeente het grootste deel uit de aanvullende woningbehoefte (60%, 650 woningen). Gezien haar strategische ligging aan het spoor, A28 en N381 en ruim voorzieningenaanbod, liggen hier kansen voor toevoeging van een groot deel van de aanvullende behoefte.
Beilen wordt ook door provincie en rijk als kansrijk gezien als het gaat om het invullen van een substantieel deel van de woningbouwopgave.

De gemeente zet dus in op realisatie van 1.720 woningen tot 2030, waarvan 865 in Beilen en doet dit door extra locaties te zoeken en in ontwikkeling te brengen (inbreiding en uitbreiding).

Opgave Beilen

In de onderstaande tabel is te zien dat de autonome (lokale) woningbehoefte voor Beilen voor de periode tot 2030 ongeveer 215 woningen bedraagt. De aanvullende (boven)regionale woningbehoefte is circa 650 woningen. Voor Beilen, als grootste kern met een bovenregionale functie, voorziet de gemeente in het grootste deel uit de aanvullende woningbehoefte. Gezien haar strategische ligging aan het spoor, A28 en N381 en ruim voorzieningenaanbod, liggen hier kansen voor toevoeging van een groot deel van de aanvullende behoefte.

Woonprogramma Beilen	
Woningbehoefte autonoom 2021 - 2030	+215 woningen
Woningbehoefte aanvullend 2021 -2030	+650 woningen
Subtotaal woningbehoefte	+865 woningen
Huidige plancapaciteit (hard en zacht)[2]	460 woningen
Tekort	**-405 woningen**

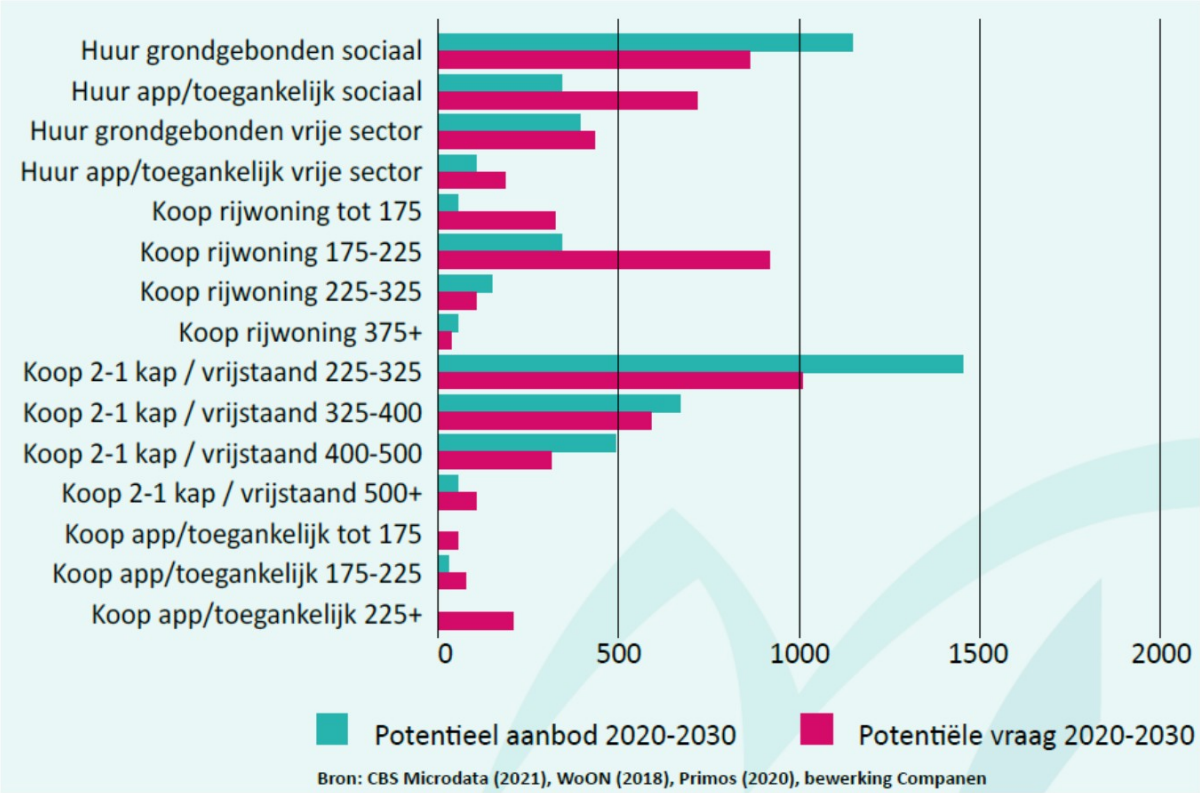
[2] Harde plancapaciteit: plan waarvoor al een vastgesteld bestemmingsplan is. Zachte plancapaciteit: potentiële locaties voor woningbouw. Alting en [redacted] zijn in dit overzicht nog niet opgenomen als zachte plancapaciteit.

Figuur 2.3 Woonprogramma Beilen (gemeente Midden-Drenthe)

De bij de vaststelling van de woonvisie was de bekende plancapaciteit in Beilen (circa 460 woningen) al niet toereikend om te kunnen voorzien in de totale woningbehoefte voor de komende jaren. Daarom is in de visie geconcludeerd dat het van belang is dat in Beilen op korte termijn een of meerdere nieuwe woningbouwlocaties beschikbaar komen. De gemeente verkent hiervoor diverse locaties binnen de kern Beilen. Daarnaast resteert er in Beilen weinig harde plancapaciteit (planologische geregelde bouwplannen). Verderop in dit stuk is de actuele stand van de potentiële in- en uitbreidingslocaties onderzocht.

Kwalitatieve behoefte

In het woningmarktonderzoek bij de gemeentelijke woonvisie is in beeld gebracht welk type woningen de komende jaren nodig zijn en voor wie. De komende tien jaar gaat het in belangrijke mate om de vraag van starters en doorstromers.
Uit de onderstaande figuur blijkt dat er vooral behoefte is aan betaalbare koopwoningen en geschikte/toegankelijke huurwoningen. Deze behoefte is tevens naar voren gebracht door inwoners tijdens inloopbijeenkomsten over wonen en in de woonenquête.

Figuur 2.4 Kwalitatieve woningbehoefte (Bron: Woonvisie Midden-Drenthe)

Uit het onderzoek blijkt dat de meeste mensen of woningzoekenden belangstelling hebben voor een traditionele woning (bijvoorbeeld rij, twee-onder-een kap etc.). Deze zijn echter niet altijd beschikbaar (krapte op de woningmarkt) of bereikbaar (financieel).

Circa 30% van de starters richt op een sociale huurwoning. Ongeveer 15% kiest een middenhuurwoning. Meer dan de helft van de starters wil een betaalbare grondgebonden koopwoning tot € 225.000. Van de starters heeft 10% interesse in een koopappartement.

Onder doorstromers zijn drie groepen:

- Alleenstaanden en stellen tot 65 jaar: Deze groepen richten zich sterk op een (grondgebonden) koopwoning. Zij willen, afhankelijk van hun leeftijd en sociaal economische positie, steeds vaker een duurdere koopwoning. Ook de jonge stellen (tot 35 jaar) hebben in Midden-Drenthe een vrij traditionele woonwens voor grondgebonden woningen. De vraag naar (koop) appartementen onder deze groep is heel beperkt. In de huur is er bij deze groep wel vraag naar sociale huurwoningen, minder naar middenhuur.
- Gezinnen met kinderen: Zij willen vooral een koopwoning, en willen hier ook voor betalen.
- 75-plussers: Hier is veel vraag naar toegankelijke woningen. De voorkeur gaat vaak uit naar een huurwoning. Vaker in het sociale segment dan in het middeldure segment. Bij koopappartementen is een vraag naar appartementen in het betaalbare segment. Verhuisgeneigde ouderen hebben moeite met het vinden van het gewenste (toegankelijke) woningtype. Zij zoeken naar beschutting en voorzieningen nabij.

Hieruit volgt onder meer dat vrij veel behoefte is aan betaalbare woningen voor starters. De gemeente wil daar ook in voorzien op Alting en

Specifieke behoefte woningcorporatie Woonservice
Het woningtekort in Midden-Drenthe is niet alleen een grote uitdaging voor de gemeente. Ook woningcorporatie Woonservice neemt haar verantwoordelijkheid. Woonservice verhuurt circa 6.000 woningen in Drenthe en Groningen. In Midden-Drenthe staan ruim 2.100 huurwoningen van Woonservice, waarvan meer dan 1.300 in Beilen. De corporatie heeft de komende jaren een grote opgave. Naast dat het aantal huurwoningen moet worden vergroot in verband met de druk op de woningmarkt, speelt er ook een grote verduurzamings- en vervangingsopgave. Zowel de gemeente als Woonservice ziet graag een goede mix van doelgroepen in de woonwijken. Een mix van koop en huur is de basis voor prettige leefbare woonomgevingen. De corporatie zet zich daarom ook in voor het realiseren van huurwoningen op inbreidings- en uitbreidingslocaties.

Actuele stand plannen en confrontatie met resterende woningbehoefte

De woningbehoefte die moet landen in Beilen is ca. 865 woningen tot 2030. Inmiddels zijn circa 140 woningen gerealiseerd (voornamelijk in Lievingerveld), waardoor de restant behoefte in Beilen 865-140 = 725 woningen betreft. In deze behoefte kan deels op binnenstedelijke locaties worden voorzien en deels in uitbreidingslocaties.

De gemeente heeft de lopende plannen geïnventariseerd. Een klein deel betreft harde plancapaciteit. Hier zijn woningen planologisch mogelijk. Een deel van de plannen is in onderzoek of in voorbereiding. Dit is zachte plancapaciteit. Het is kansrijk dat hier (op termijn) woningen komen, maar de gemeente moet ook rekening houden met planuitval en vertraging. Als vuistregel wordt circa 30% plancapaciteit aangehouden. Veel (potentiële) inbreidingslocaties zijn niet in handen van de gemeente. De gemeente heeft daarmee weinig invloed of en wanneer plannen tot uitvoer komen. Er wordt vanuit de provincie ook gevraagd om 130% plancapaciteit aan te houden, wetende dat plannen afvallen.

Daarnaast zijn er locaties waar de gemeente kansen ziet voor woningbouw, maar waarvoor nog geen concrete plannen zijn. Deze locaties zijn voorlopig niet beschikbaar voor woningbouw of komen wellicht nooit daarvoor in aanmerking. De gemeente moet er hier rekening mee houden dat een groot deel niet of niet binnen 10 jaar tot realisatie komt en dat de locaties niet of minder geschikt zijn voor de traditionele (grondgebonden) woningen. In onderstaande tabel is de kansrijkheid van de projecten of locaties ingeschat, wat leidt tot een realistische woningbouwcapaciteit in Beilen.

Woningbouwprojecten Beilen uitvoeringsprogramma 1-2-2024	**Planologische status**	**Harde plancapaciteit**	**Zachte plancapaciteit**	**Inschatting kansrijkheid: hoe groot is de kans dat het plan binnen 10 jaar gerealiseerd wordt.**	**Realistische woningbouwcapaciteit komende 10 jaar (aantallen)**
Inbreidingslocaties					
[redacted]					

[redacted]					
Uitbreidingslocaties					
Uitbreiding Beilen - Wervend Perspectief (Alting/[redacted]	Zacht		750-850		Eerste fase 160-200
Totaal in- en uitbreiding	[redacted]				

3. CONCLUSIE

Er is in Beilen tot 2030 behoefte aan 865 woningen. Hiervan zijn er inmiddels 140 gerealiseerd. Het restant van de behoefte is 725 woningen. Uit bovenstaande tabel blijkt dat op er op inbreidingslocaties in de komende 10 jaar kansrijke plannen zijn voor 295 woningen (waarvan 88 woningen harde plancapaciteit). Dat betekent dat er binnen de bebouwde kom onvoldoende locaties beschikbaar zijn om in de resterende behoefte te voorzien. Het creëren van extra (harde) plancapaciteit op uitbreidingslocaties is noodzakelijk. Voor ruim 400 woningen moet ruimte worden gevonden op uitbreidingslocaties. Hiervoor zijn Alting en [redacted]in beeld, waar gefaseerd woningen kunnen worden toegevoegd (ook na 2030) welke passen bij de kwalitatieve woningbouwopgave (diverse woningaanbod, voor starters en doorstromers). Met de keuze voor de locaties Alting en [redacted] is sprake van zorgvuldig ruimtegebruik. Deze voorgestelde ontwikkeling voldoet aan de ladder voor duurzame verstedelijking.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

Valt buiten de reikwijdte van het verzoek

Van: "[redacted]"
Verzonden: woensdag 4 september 2024 15:37
Aan: [redacted]@middendrenthe.nl>
Cc: "[redacted]@middendrenthe.nl>
Onderwerp: RE: ladder toets i.r.t. Wervend Perspectief Beilen

Prima! Tot morgen!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Thema Ruimte & Wonen

provincie Drenthe

+31 [redacted]
werkdagen: maandag t/m donderdag, vrij-ochtend

Westerbrink 1|Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555|post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 4 september 2024 16:16
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: ladder toets i.r.t. Wervend Perspectief Beilen

Hoi [redacted],

Wij hebben geen specifieke punten op het moment, maar we kijken morgen wel even wat er op tafel komt.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Programmamanager wonen
Tel. (05[redacted]
Werkdagen: maandag, dinsdag, woensdag (even weken) donderdag en vrijdag (oneven weken)
Gemeente Midden-Drenthe
Bezoekadres: Raadhuisplein 1, 9411 NB Beilen
Postadres: Postbus 24, 9410 AA Beilen
Internet: www.middendrenthe.nl

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: woensdag 4 september 2024 11:09
Aan: [redacted]@middendrenthe.nl>
CC: [redacted]@middendrenthe.nl>
Onderwerp: RE: ladder toets i.r.t. Wervend Perspectief Beilen

Hoi [redacted]
Goed dat het lukt in Beilen. We hebben aansluitend relatiebeheer overleg staan. Vergaderen we zo in een keer door
Hebben jullie nog specifieke agendapunten?
Tot morgen!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Thema Ruimte & Wonen

provincie Drenthe

+31 [redacted]
werkdagen: maandag t/m donderdag,
vrij-ochtend

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]@middendrenthe.nl>
Verzonden: woensdag 4 september 2024 10:52
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted]@citydeveloper-s.nl>
Onderwerp: RE: ladder toets i.r.t. Wervend Perspectief Beilen

Goedemorgen,

Bedankt voor het nakijken [redacted] Ik heb ondertussen een ruimte kunnen regelen. We kunnen in de collegekamer zitten, van 14:00 – 15:30 uur.
Dan zien we jullie morgen om 14:00 uur in het gemeentehuis in Beilen.

Tot dan!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Programmamanager wonen
Tel. (05[redacted]
Werkdagen: maandag, dinsdag, woensdag (even weken) donderdag en vrijdag (oneven weken)
Gemeente Midden-Drenthe
Bezoekadres: Raadhuisplein 1, 9411 NB Beilen
Postadres: Postbus 24, 9410 AA Beilen
Internet: www.middendrenthe.nl

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: woensdag 4 september 2024 10:17
Aan: [redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted]@citydeveloper-s.nl>
Onderwerp: RE: ladder toets i.r.t. Wervend Perspectief Beilen

Dag allen,

Fysiek op het provinciehuis gaat niet lukken. Ik heb zojuist alle beschikbare vergaderkamers gechecked en ook de enkele reservering is een daadwerkelijk overleg. Inkorten kan wat mij betreft wel.

Met vriendelijke groet,

[redacted] **(06**[redacted]
Team Ruimte en Wonen
Beleidsadviseur Wonen

provincie Drenthe

+31 5[redacted]
werkdagen: ma t/m do

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]@middendrenthe.nl>
Verzonden: maandag 2 september 2024 15:19
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted]@citydeveloper-s.nl>
Onderwerp: RE: ladder toets i.r.t. Wervend Perspectief Beilen

Hoi [redacted],

Ja heerlijke vakantie gehad. Jullie ook? Ik zal morgen het stuk naar jullie sturen. Dat kunnen we donderdag met elkaar bespreken.
Nog even een praktische vraag. Is er toevallig op het provinciehuis nog een ruimte beschikbaar voor het overleg? Ik vrees dat het op het gemeentehuis lastig wordt.. En we hebben nu nog 2,5 uur voor het overleg gereserveerd, dat lijkt me wel erg lang. Zullen we daar van 14:00 – 15:30 uur van maken?

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Programmamanager wonen
Tel. (05[redacted]
Werkdagen: maandag, dinsdag, woensdag (even weken) donderdag en vrijdag (oneven weken)
Gemeente Midden-Drenthe
Bezoekadres: Raadhuisplein 1, 9411 NB Beilen
Postadres: Postbus 24, 9410 AA Beilen
Internet: www.middendrenthe.nl

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: maandag 2 september 2024 09:46
Aan: [redacted]@citydeveloper-s.nl>
CC: [redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: ladder toets i.r.t. Wervend Perspectief Beilen

Hallo [redacted] en [redacted],
Fijne zomer gehad?

Donderdag hebben we overleg over de ladder toets. Wanneer kunnen wij de stukken verwachten?

Groet [redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Thema Ruimte & Wonen

provincie Drenthe

+31 [redacted]
werkdagen: maandag t/m donderdag,
vrij-ochtend

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: maandag 15 juli 2024 10:40
Aan: [redacted]@citydeveloper-s.nl>
Onderwerp: RE: ladder toets i.r.t. Wervend Perspectief Beilen

Zou je het concept trouwens kunnen opsturen? Dan kunnen we ons voorbereiden

Met vriendelijke groet,
[redacted]
Thema Ruimte & Wonen

provincie Drenthe

+31 [redacted]
werkdagen: maandag t/m donderdag,
vrij-ochtend

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]@citydeveloper-s.nl>
Verzonden: maandag 15 juli 2024 10:23
Aan: [redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]@middendrenthe.nl>
Onderwerp: ladder toets i.r.t. Wervend Perspectief Beilen

Hallo [redacted],

In het kader van het (verdere) haalbaarheidsonderzoek naar woningbouw in Alting en/of [redacted] zijn wij gestart met de ladderonderbouwing. Wij hebben deze in concept gereed. Zoals afgesproken maken wij graag een afspraak met de provincie om de rapportage alvast door te nemen alsook procesafspraken te maken voor de komende periode. Jij gaf bij onze laatste afspraak aan dat iemand anders centraal aanspreekpunt wordt voor ons. Misschien goed moment om jouw opvolger dan ook te laten aanhaken?

Wat ons betreft zouden we de afspraak graag in de 1e week van september inplannen. We horen graag!

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

provincie Drenthe

Memo POHO	
Gedeputeerde	Meeuwissen
Afschrift	[redacted], D. Specht
Datum	14 oktober 2024
Poho datum	21 oktober 2024
Opsteller	[redacted] Toestelnummer: [redacted]
Afgestemd met	[redacted] (R& W), [redacted] (BPJ), [redacted]
Onderwerp	Werkbezoek GS aan gemeente Midden Drenthe, woningbouw in grondwaterbeschermingsgebied Beilen
Doel memo	☐ Ter discussie ☑ Ter informatie
Bijlage	(beleids)uitgangspunten grondwaterbeschermingsbeleid
Naar GS	nee

Advies/Vraag
Kennisnemen van stand van zaken rondom de woningbouwplannen van gemeente Midden Drenthe in grondwaterbeschermingsgebied Beilen i.v.m. werkbezoek GS aan gemeente

Inleiding
Op 22 oktober a.s. staat een bezoek van ons college aan de gemeente Midden Drenthe op het programma. Vanuit de gemeente is een aantal bespreekpunten aangedragen, die overigens ook als conceptagenda zijn besproken in de GS-vergadering van afgelopen dinsdag.

Als centraal thema heeft de gemeente het onderwerp *Woningbouwopgaven* geagendeerd. Gemeente Midden Drenthe ziet Beilen als uitbreidingslocatie, waarbij de vraag wordt gesteld; “Hoe kunnen we hier gezamenlijk als overheden in optrekken”.

Door de gemeente is het Wervend Perspectief voor Beilen opgesteld; een toekomstvisie op de woningbouwopgave. Gezien de taakstelling verwacht de gemeente niet toe te kunnen met alleen inbreiding. De gemeente twee locaties op het oog; [redacted] en Alting. Voor deze beide locaties heeft de gemeenteraad ingestemd met het vestigen van een WVG. Dit heeft bij bewoners van deze gebieden voor de nodige onrust gezorgd, waarbij divers WOO-verzoeken bij zowel gemeente als provincie zijn ingediend.

De zorgen hebben vooral betrekking op het zoekgebied Alting, dat in het buitengebied ligt en daarmee raakt aan provinciale belangen. Het gaat hierbij om de bescherming van het grondwater en toekomstige wateruitdagingen. Alting ligt midden in het grondwaterbeschermingsgebied Beilen.

Het is positief dat “Water en bodem sturend” een belangrijk uitgangspunt is bij de ontwikkeling van de scenario’s in het kader van het Wervend perspectief, zoals deze vorig jaar ambtelijk zijn gepresenteerd aan de provincie Drenthe. Hiermee wordt het beekdal ontzien van verdere ontwikkeling van woningbouwlocaties en dat past goed in het provinciaal beleid. Echter de grondwaterkwaliteit hoort ook bij het principe “Water en bodem sturend” en daarom vreemd dat het beschermen van de drinkwaterwinning onvoldoende is meegenomen in de uitwerking. Helemaal omdat de Drinkwaterwet en de Kaderrichtlijn Water een zorgplicht voor de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening ook aan de gemeenten toekennen. Vanuit deze zorgplicht zijn door de provincie per winning Gebiedsdossiers opgesteld, waarin de risico’s van de winning zijn beschreven. Hierbij is Beilen aangemerkt als een kwetsbare winning. Daarbij hebben we in onze Omgevingsverordening (POV) de nodige regels opgenomen ter bescherming van de grondwaterbeschermingsgebieden.
In het BO van 10 november 2023 (Y.Turenhout en R. Raven & R. Schans van de gemeente) is gesproken over deze uitbreidingsplannen en onze zorgen over deze stedelijke ontwikkeling op een dergelijke kwetsbare locatie en de financiële haalbaarheid.

Met de gemeente is o.a. afgesproken de wateropgaven in beeld te brengen in een zogeheten Wateratelier. Samen met WMD, waterschap WDOD en gemeente is een tweetal bijeenkomsten geweest, waarbij is o.a. gesproken over opgaven/ ambities rondom de bescherming en uitbreiding van de winning, waterinfiltratie, waterberging, vispassages, natuur -en recreatieve ontwikkeling. Uit de gevoerde gesprekken lijkt overigens dat de gemeente wil blijven vasthouden aan Alting als kansrijke uitbreidingslocatie.

Afgelopen voorjaar heeft de gemeenteraad het besluit genomen om zowel voor de locatie [redacted] als Alting een haalbaarheidsonderzoek uit te laten voeren. Daarnaast wordt gewerkt aan de uitvoering van een plan voor bewonersparticipatie bij de beide locaties. In december volgt een terugkoppeling naar de raad over het haalbaarheidsonderzoek.

De zorgen rondom de bescherming van het grondwater voor de openbare drinkwatervoorziening is groot. WMD heeft dit onlangs ook in een brandbrief aan onze Staten laten weten en roept daarbij de provincie op om meer te doen. Woningbouw in een kwetsbaar gebied als Beilen betekent dat er nieuwe risico's worden geïntroduceerd; aanleg infrastructuur, gebruik van schadelijke stoffen en activiteiten. We kunnen het vanuit de provincie overigens niet verbieden…

Bijlage

Hieronder staan ter informatie de (beleids)uitgangspunten t.a.v. het grondwaterbeschermingsbeleid.

Algemeen

- Provincies hebben de wettelijke plicht gebieden aan te wijzen en regels te stellen ter bescherming van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de drinkwatervoorziening Dit blijft ook onder de nieuwe Omgevingswet;
- Drinkwaterwet: Alle bestuursorganen (dus ook de gemeente!) hebben een zorgplicht voor een duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening'
- Grondwaterbeschermingsbeleid is gebaseerd op het weren van risicovolle activiteiten; de grondwaterkwaliteit moet immers verbeteren (KRW-doelstelling);
- We "beschermen om te blijven";
  ➢ er zijn geen mogelijkheden om de winning te verplaatsen
  ➢ dus winning duurzaam beschermen
  ➢ winning inpassen in de omgeving;
- Drinkwaterwinningen blijken kwetsbaarder dan we dachten (ondergrond is uitspoelingsgevoeliger vanwege ontbreken beschermende kleilagen);
- Grondwaterkwaliteit niet op orde/ extra zuiveringsinspanning nodig;
- Stijgende vraag naar drinkwater.

Provinciaal beleid

In *Omgevingsvisie* (2018) staan o.a.de volgende ambities:

- Een zo groot mogelijke voorraad zoet grondwater van goede kwaliteit, beschikbaar voor mens, landbouw en natuur en daarbij een duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening;
- Een zodanige kwaliteit van het grondwater dat het zonder ingrijpende en kostbare zuivering geschikt is voor de bereiding van drinkwater.
-

In het *Regionaal Waterprogramma* 2022 - 2027 is de concrete uitwerking van het provinciaal waterbeleid (incl. KRW doelen). Bij 75% van de drinkwaterwinningen is sprake van een actueel risico voor achteruitgang van de ruwwaterkwaliteit vanwege aanwezige verontreinigingen. Er is sprake van vergrijzing van het grondwater door toename van opkomende stoffen (o.a. PFAS, EDTA, medicijnresten).

Doel: Voldoende grondwater met een goede kwaliteit voor de openbare drinkwatervoorziening.

Wat doen wij ter bescherming van de grondwateronttrekkingen voor de openbare drinkwatervoorziening:

1. Sturing aan de voorkant in de ruimtelijke ordening door het stimuleren van grondgebruik en functiecombinaties die bijdragen aan de bescherming van de winning;
2. Toepassing van het voorzorgsprincipe met regels voor activiteiten in waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden en boringvrije zones in de Provinciale Omgevingsverordening.
3. In kaart brengen risico's voor een duurzame veiligstelling van de drinkwatervoorziening in gebiedsdossiers en op basis daarvan het uitvoeren van maatregelen zoals opgenomen in het Uitvoeringsprogramma.

De Provincie stelt de waterwin -en grondwaterbeschermingsgebieden vast en kent in de *Provinciale Omgevingsverordening (POV)* nadere regels (Hfdst 6.) o.a.

- Bepaalde milieubelastende activiteiten zijn verboden;
- Nadere eisen aan boorputten, grond- of funderingswerkzaamheden (type fundering);
- Grote buisleidingen met gevaarlijke stoffen verboden (uitsluitend huisaansluitingen aardgas);
- Nadere eisen aan bouwmaterialen van gebouwen/ aanleg wegen (waterafvoer en alleen toepassing "aaneengesloten verharding");
- Nader eisen t.a.v. lozingen. O.a. verbod op diepinfiltratie (!) en "afstromend water uitsluitend infiltreert via een doelmatig werkend zuiveringssysteem";
- Geen aanleg van WKO-energiesystemen (!)

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

T

Valt buiten de reikwijdte van het verzoek

Van: "Gemeente Midden-Drenthe" <wpb@middendrenthe.nl>
Verzonden: donderdag 7 november 2024 14:00
Aan: "[redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: Nieuwsbrief 6 Wervend Perspectief Beilen - 7 november 2024

Nieuwsbrief 5 (19 juli 2024) Bekijk de webversie

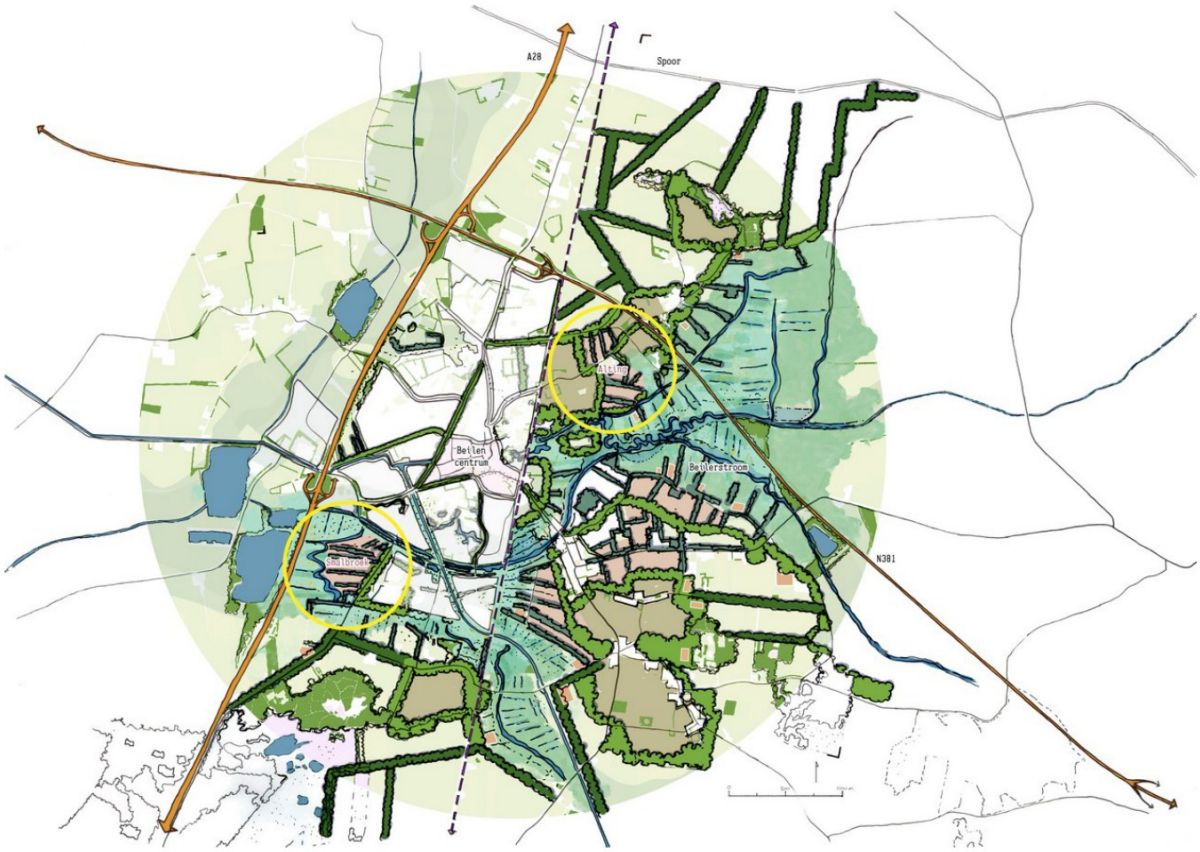

Haalbaarheidsonderzoek in uitvoering

Op 30 mei heeft de gemeenteraad ingestemd met het opstarten van het haalbaarheidsonderzoek. Er wordt onderzocht of de gebieden Alting en [redacted] daadwerkelijk geschikt zijn voor woningbouw. De eerste onderzoeken zijn inmiddels begonnen. De komende tijd worden onderzoeken gedaan op het gebied van:

- mobiliteit en infrastructuur
- water
- milieu
- flora en fauna
- geluid
- geur
- archeologie (cultuurhistorisch onderzoek)

De onderzoeken nemen meer tijd in beslag dan vooraf gedacht. Daarom wordt de planning aangepast. We verwachten de eerste resultaten in december te ontvangen. Vanwege deze vertraging wordt ook het raadsbesluit over de haalbaarheid van woningbouw in Alting en [redacted] opgeschoven van december naar eind eerste kwartaal 2025.
Alting en [redacted] volgen elk hun eigen traject met onderzoeken. Het kan bijvoorbeeld zijn dat een onderzoek op de ene plek meer tijd in beslag neemt dan op de andere plek. Dit kan betekenen dat voorstellen over de gebieden niet gelijktijdig worden aangeboden voor behandeling door de gemeenteraad.

Een schets van Beilen met in de twee cirkels de zoekgebieden voor woningbouw.

Overleg Alting en [redacted]
Om alle inwoners van Alting en [redacted] op de hoogte te houden van de lopende onderzoeken en om met elkaar in gesprek te blijven, heeft de gemeente voorgesteld overleggen te organiseren. Hoe en wanneer deze overleggen plaatsvinden, geven we samen met een aantal inwoners vorm.

Woont u in één van de twee buurtschappen en wilt u graag aansluiten bij zo'n overleg, neem dan contact op met de dorpscontactfunctionarissen [redacted] (05[redacted]) of [redacted] (05[redacted]).

Onderzoeken openbaar
Alle onderzoeken en onderzoeksresultaten maken we openbaar. De eerste offertes waarvoor opdracht is gegeven staan al online. Deze zijn te vinden op de website van de gemeente Midden-Drenthe. Wanneer de resultaten van de onderzoeken bekend zijn maken we die openbaar op dezelfde website.

Klik hier om naar de website te gaan.

Blijf betrokken

Als gemeente willen we u graag zo goed mogelijk op de hoogte houden van Wervend Perspectief Beilen. De algemene informatie staat op onze website www.middendrenthe.nl. Daarnaast is er deze digitale nieuwsbrief.

Als u vragen of opmerkingen heeft kunt u ons altijd een mail sturen. Het mailadres voor Wervend Perspectief Beilen is: wpb@middendrenthe.nl.

Deze e-mail is verstuurd [redacted]@drenthe.nl.
Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich hier afmelden.
U kunt ook uw gegevens inzien en wijzigen.
Voor een goede ontvangst voegt u wpb@middendrenthe.nl toe aan uw adresboek.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

T

Valt buiten de reikwijdte van het verzoek

[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]@[redacted]
00 31[redacted]

Mevrouw W Meeuwissen
Gedeputeerde
College van Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe

Beilen, 4 december 2024, per e-mail

Betreft: **ontwikkeling woningbouwplannen bij drinkwaterfabriek Alting/Beilen**

Geachte mevrouw Meeuwissen,

Drinkwater en grondwater zijn belangrijke onderwerpen en de provincie speelt als bevoegd gezag een cruciale rol in het beschermen van de drinkwatervoorziening, grondwaterkwaliteit en beheer daarvan. In uw functie als gedeputeerde heeft u deze waterbelangen in uw portefeuille. Daarom stuur ik u deze brief.
In deze brief treft u (A) een beschrijving van de huidige situatie, (B) mijn aanleiding voor het schrijven en mijn grote zorgen over de plannen die de gemeente Midden-Drenthe in razend tempo lijkt door te duwen en tot besluit (C) mijn vraag aan u.

(A) Huidige situatie:

In het buurtschap Alting aan de oostzijde van Beilen, spelen twee belangrijke ontwikkelingen met een sterke onderlinge samenhang. Het betreft het haalbaarheidsonderzoek voor grootschalige woningbouw door de gemeente in het kader van het 'Wervend Perspectief Beilen' (WPB) en de recente nieuwbouw door de WMD van een drinkwaterfabriek met een voorbereiding voor een forse uitbreiding van de winningsvergunning van het pompstation. Extra grondwinning is nodig voor de drinkwaterlevering aan Friesland (via de Terwischa-leiding) en de verwachte structurele drinkwatertekorten.
Het landelijke buurtschap Alting, geheel gelegen bij het WMD-wingebied en in het grondwaterbeschermingsgebied, is door Midden-Drenthe aangewezen als een kansrijke locatie voor grootschalige woningbouw. Honderden woningen moeten er

komen. Zelfs vóór het raadsbesluit over het WPB heeft uw provinciale organisatie al haar kritiek op deze plannen laten blijken (1, zie pagina 4).

Het WPB werd in mei 2024 met een nipte meerderheid in de raad, aangenomen. Vreemd genoeg blijkt in het meest recente woningmarktonderzoek van de gemeente, helemaal geen grondslag te zijn voor deze voorgenomen maximale groeiambitie. Desondanks is er een haalbaarheidsonderzoek gaande naar Alting als woningbouwlocatie. Ook het 'Water & Bodem' aspect is bij dit haalbaarheidsonderzoek betrokken.
De verwachting is dat de resultaten in het voorjaar 2025 aan de gemeenteraad aangeboden zullen worden.
Tegelijkertijd speelt ook al enige jaren het proces rondom uitbreiding van de pompcapaciteit en de winningsvergunning van pompstation Alting (Beilen). Als bewoners zijn wij meermaals geïnformeerd over het voornemen van de WMD om de winningsvergunning te laten uitbreiden.
De nieuwe waterfabriek is inmiddels gereed. De al gepresenteerde onderzoeken lieten zien dat de beoogde toekomstige situatie significante effecten zou hebben, bijvoorbeeld op grondwaterstanden. Dit proces wordt gekenmerkt door de nodige vertraging, maar is nog altijd actueel.
In het gebiedsdossier Waterwingebied van Royal Haskoning van 08-11-2018 is het waterwingebied Alting als 'kwetsbaar' aangemerkt.
Beide processen, grootschalige woningbouwontwikkeling en uitbreiding van de winningsvergunning, lopen parallel aan elkaar maar mogen in mijn ogen absoluut niet los van elkaar worden gezien. Als provincie speelt u een cruciale rol in beide ontwikkelingen.

(B) Aanleiding

Gedreven door de wens het karakter en de kwaliteit van Alting voor nu en later te behouden, proberen bewoners niet alleen antwoord te krijgen op het raadsel hoe het college van B&W tot de conclusie 'kansrijke' locatie is gekomen, maar ook pogen wij door vragen en Woo verzoeken het proces te begrijpen. Het belang van zorgvuldig afwegen en een integraal besluitvormingsproces waarin alle ontwikkelingen samenkomen, staat voor ons voorop.
Uit diverse door Woo opgevraagde documenten blijkt dat de provincie een sleutelrol speelt in de in de kamerbrief Water& Bodem benoemde veiligstelling van bevolking en infrastructuur. De kaders daarvoor worden vastgelegd in de Provinciale Omgevings Verordening (hierna POV) evenals in de Wet Milieubeheer.
Het betreft in geval van Alting zowel de waterberging als de waterkwaliteit van het Waterwingebied.
Voor de waterberging wordt in het 'Duurzaam Ontwikkelperspectief' (2, zie

pagina 5) gewezen op het belang van berging gedurende natte zowel als droge periodes. Er wordt in andere documenten gesproken over een waterparkeerplaats in het gebied ten noorden van de Beilerstroom te weten Alting en Klatering.
Mogelijk zelfs kan er in geval van tekort aan drinkwater nu al voorgesorteerd worden op het gebruik van een dergelijke waterparkeerplaats om daaruit water het wingebied in te laten stromen en dat via grondfiltratie naar de winputten te leiden (3, zie pagina 6).
De WMD heeft een heel simpele regel over wat zij ten bate van het uitvoeren van hun taak het meest gunstig achten in een drinkwaterwingebied. In volgorde van gewenste omgeving staat op één natuur, dan biologische landbouw, dan niet-biologische landbouw en dan woningen.
De toenemende vraag naar drinkwater en het voorkómen van verdroging van het Dwingelderveld Natura 2000 gebied, zal zelfs noodzaken tot uitbreiding van het waterwingebied naar het noorden.
Op grond van tot nog toe opgedane ervaringen heb ik inmiddels diep wantrouwen in de houding van het college van B&W; slechts 'bouwen, bouwen, bouwen', lijkt hun ambitie, waarvoor alles moet wijken en in diverse e-mails worden woorden als 'uitruil' en 'wisselgeld' als advies aan bestuurders gegeven.

(C) Mijn vraag

Als burger ben ik slechts een kleine pion in het geheel. Als provincie staat u nadrukkelijk aan het roer. Mijn vraag is hoe u en de provincie een beslissing gaan nemen.
Beziet u uw oordeel en advies over een eventuele toekomstige omgevingsvergunning voor woningbouw op Alting op basis van de huidige situatie en de huidige Provinciale Omgevingsverordening, óf reikt uw visie verder en houdt u wél rekening met de al lopende ontwikkelingen voor uitbreiding van de winningsvergunning van de WMD en bijbehorende gevolgen voor ruimtelijke inrichting?
Veel dilemma's komen samen in Alting, waar ik niet vraag om een 'bouwen-bouwen' tunnelvisie, maar om een veel meer omvattende visie over de uitdagingen van klimaatverandering, adaptatie aan de komende natte/droge perioden, bescherming van kwaliteit van drinkwater ondanks de verwachte toenemende volumes daarvan, bouwen in dorpen waar jongeren willen wonen en niet waar de gemeente ze wil plaatsen, stimuleren van biologische landbouw en verbeteren van leefomgeving en natuur.

Hoogachtend, [redacted]

1 uit de 'ambtelijke reactie Wervend Perspectief Beilen' dd 11-09-2023

Ondanks dat het Wervend Perspectief nog een concept is, is er door de gemeenteraad al een keuze gemaakt in het vestigen van een WVG op twee locaties die in het concept zijn opgenomen. De volgorde in deze besluitvorming verbaasd ons en de keuze voor de locatie Alting baart ons zorgen.

Zorgen om de keuze voor de locatie Alting

De locatie Alting is anders. Dit plan bevindt zich in het buitengebied. Daarmee is het plan aan zorgvuldigere toetsing onderhevig. Daarbij komt ook dat omdat het in het buitengebied ligt de provinciale belangen een grotere rol spelen, waaronder water en waterwingebied. Onze collega's hebben dit op 11 september ook aangegeven. Het ontwikkelpotentieel is dus anders dan Smalbroek, althans geredeneerd vanuit de provinciale belangen.

Water en bodem sturend

Het is positief dat "Water en bodem sturend" een belangrijk uitgangspunt is bij de ontwikkeling van de scenario's in het kader van het Wervend perspectief zoals deze ambtelijk zijn gepresenteerd aan de provincie Drenthe. Hiermee wordt het beekdal ontzien van verdere ontwikkeling van woningbouwlocaties en dat past goed in het provinciaal beleid. Echter de grondwaterkwaliteit hoort ook bij het principe "Water en bodem sturend" en op basis daarvan is het vreemd dat het lijkt als of het grondwaterbeschermingsgebied van de grondwateronttrekking Beilen niet is meegenomen in de uitwerking ondanks vermelding in hoofdstuk 3.5 van het concept-wervend perspectief. De voorgestelde uitbreiding in Alting ligt geheel in het grondwaterbeschermingsgebied (gwbg) van Beilen. Ten aanzien van de bescherming van de drinkwatervoorziening zegt de Drinkwaterwet en de KRW hierover:

Zorgplicht op grond van de Drinkwaterwet

Op grond van artikel 2 van de Drinkwaterwet hebben alle bestuursorganen een zorgplicht voor de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening. Bij de uitoefening van taken en bevoegdheden is de openbare drinkwatervoorziening een dwingende reden van groot openbaar belang. Gelet op artikel 2 mag verwacht worden dat alle bestuursorganen bij de afweging van belangen aan de drinkwatervoorziening een zwaarwegend belang toekennen en zich maximaal inzetten voor voldoende en schoon water.

Zorgplicht overheden en Kaderrichtlijn Water

Artikel 7 van de Kaderrichtlijn Water stelt dat overheden de drinkwaterbronnen beschermen met de bedoeling achteruitgang van de kwaliteit daarvan te voorkomen. Met als uiteindelijk doel: het niveau van zuivering dat voor de productie van drinkwater nodig is, te verlagen. Deze Europese regelgeving is in ons land geïmplementeerd in de Waterwet, het BKMW (Besluit Kwaliteitseisen en Monitoring Water) en het Protocol Monitoring en Toetsing Drinkwaterbronnen KRW en ook in de Omgevingswet.

Daarnaast hebben we in onze POV de nodige regels opgenomen ter bescherming van de gwbg. Vanuit deze zorgplicht (provincie verantwoordelijk voor de bescherming van de drinkwaterbronnen) zijn per winning Gebiedsdossiers opgesteld, waarin de risico's van de winning zijn beschreven. Hierbij is Beilen aangemerkt als een kwetsbare winning.
Dit heeft zich vertaald in een Uitvoeringsprogramma (UP). Het huidige UP (2020-2025) kent maar liefst 23 maatregelen om de grondwaterkwaliteit te verbeteren. Vanwege het gezamenlijk belang is een Intentieverklaring opgesteld, die door alle Drentse gemeenten, waterschappen, waterbedrijven, landbouw en provincie is ondertekend.
Wij maken ons zorgen over het gemak waarmee in het concept Wervend Perspectief voorbij is gegaan aan deze aanduiding van kwetsbare winning. Temeer ook omdat een ontwikkeling op een dergelijke kwetsbare locatie veel meer investeringen vraagt.

2 Structurerende keuzes water:

Uit stukken ter voorbereiding duurzaam ontwikkelperspectief:

1 Voldoende water
2 Schoon en gezond water
3 Ruimte voor water

Context:

- Het watersysteem moet weerbaar zijn tegen droogte en wateroverlast
- Het watersysteem moet schoon zijn (KRW 2027). Voorbeelden: chemische (bestrijding)middelen, stikstof (nitraat), medicijnresten, temperatuur (koelwater). Dit zou in 2027 consequenties kunnen hebben waar bepaalde activiteiten zijn toegestaan in zoneringen langs waterlopen waar de KRW-verplichting geldt. Voor Midden-Drenthe dan wel de RUD heeft dit ook impact op de vergunningverlening, toezicht en handhaving.
- Ruimte creëren in onze ruimtelijke inrichting voor de trits: vasthouden, dan bergen en dan pas afvoeren. De gemeente Midden-Drenthe heeft veel beekdalsystemen. Aandachtspunt: het zoeken naar maximale synergie in de functiecombinaties.
- Bodemverbetering en een verbeterde sponswerking kunnen aanvullend bijdrage leveren aan de beschikbaarheid van voldoende water (ten tijde van droogte) en tegelijkertijd bijdragen aan het voorkomen van wateroverlast. Ingezet kan worden op het vergroten van de grondwateraanvulling, hogere grondwaterstanden, vertragen van de waterafvoer (her-meanderen) en duurzaam bodembeheer (beter water vasthouden)

Structurerende keuzes bodem: *naam*
Structurerende keuzes bebouwd gebied:
1. De risico's van wateroverlast, bodemdaling en drinkwaterbeschikbaarheid (zie ontwikkelingen WMD in Beilen) zijn sturend bij de locatiekeuze en inrichting van woningbouw. Nieuwbouw zal niet worden gerealiseerd op die locaties waar later spijt van wordt gekregen.

2. Locaties waar in de toekomst ruimte nodig is voor waterberging worden niet (meer) benut voor woningbouw. Waterschap Drents Overijsselse Delta is momenteel aan het onderzoeken waar en hoeveel waterbergingslocaties langs de Beilerstroom moeten komen.
3. Voor nieuwbouw wordt verwacht om de maatlat voor klimaat adaptieve en natuur inclusieve maatregelen toe te passen. Deze maatlat is nog niet gereed.

3 uit: Wateratelier Beilen 13 juni 2024:

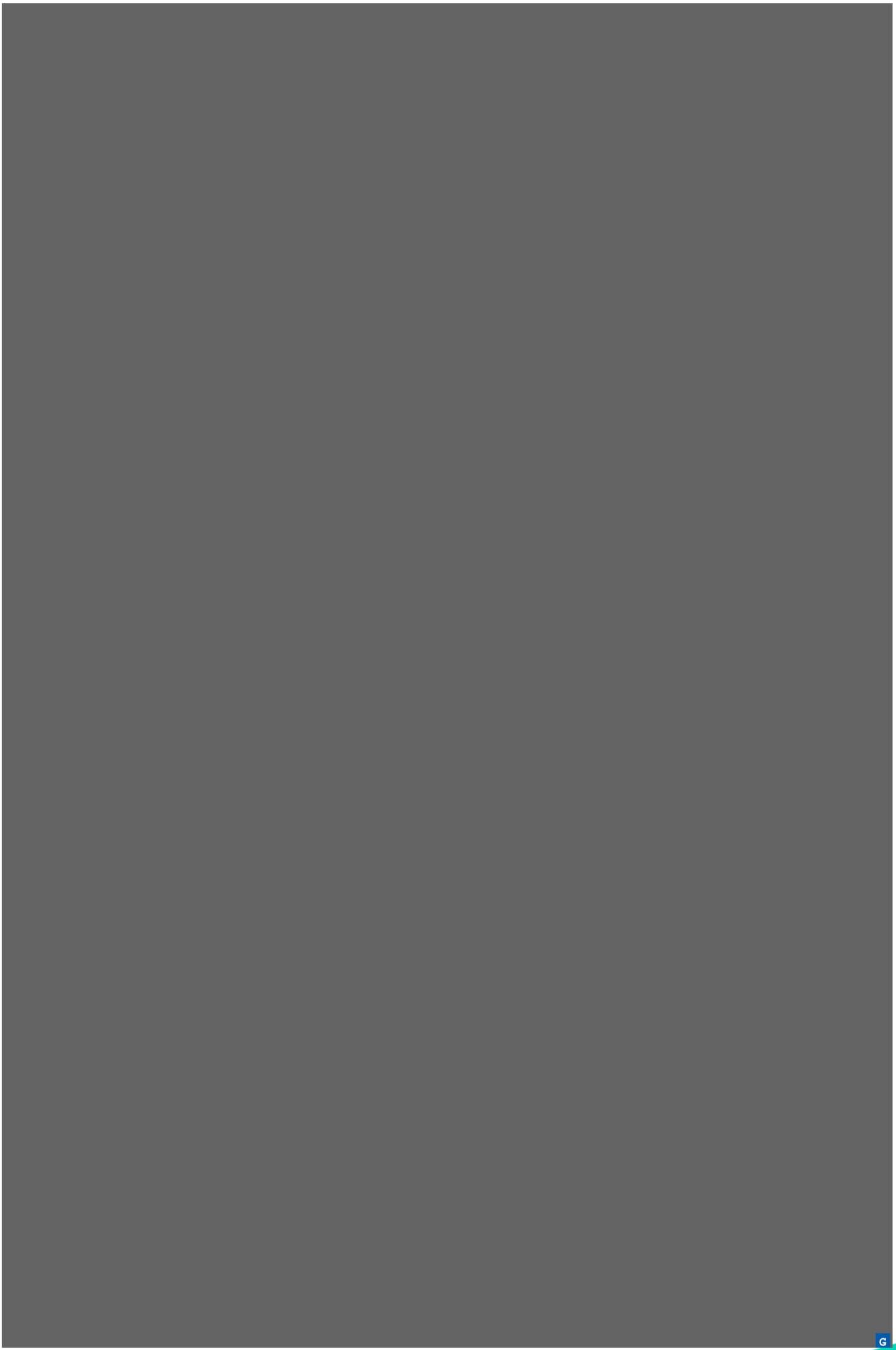
-In deze zone heeft WDOD namelijk doelen te realiseren voor KRW (westelijk van N381) zoals vis-passeerbaar maken stuwen en waterberging.
-WMD/provincie heeft ambities voor extra waterwinning en het gebied is ook aangewezen als ASV (aanvullende strategische voorraad). Compenseerbare maatregelen zijn dan ook nodig om effecten op grondwater bij N2000 Dwingelderveld te voorkomen.
- voor een grotere waterwinning wordt onderzocht of een waterparkeerplaats voor overtollig hemel- en oppervlaktewater in het beekdal langs de Beilerstroom kan worden geparkeerd. Dit water infiltreert en ondergaat zo een aantal zuiveringsprocessen, vervolgens wordt het teruggewonnen uit het freatische pakket en geïnjecteerd in een diepere watervoerende laag. Het doel hiervan is de effecten van de grondwaterwinning in richting van Natura 2000 gebied Dwingelderveld af te wenden/mitigeren.

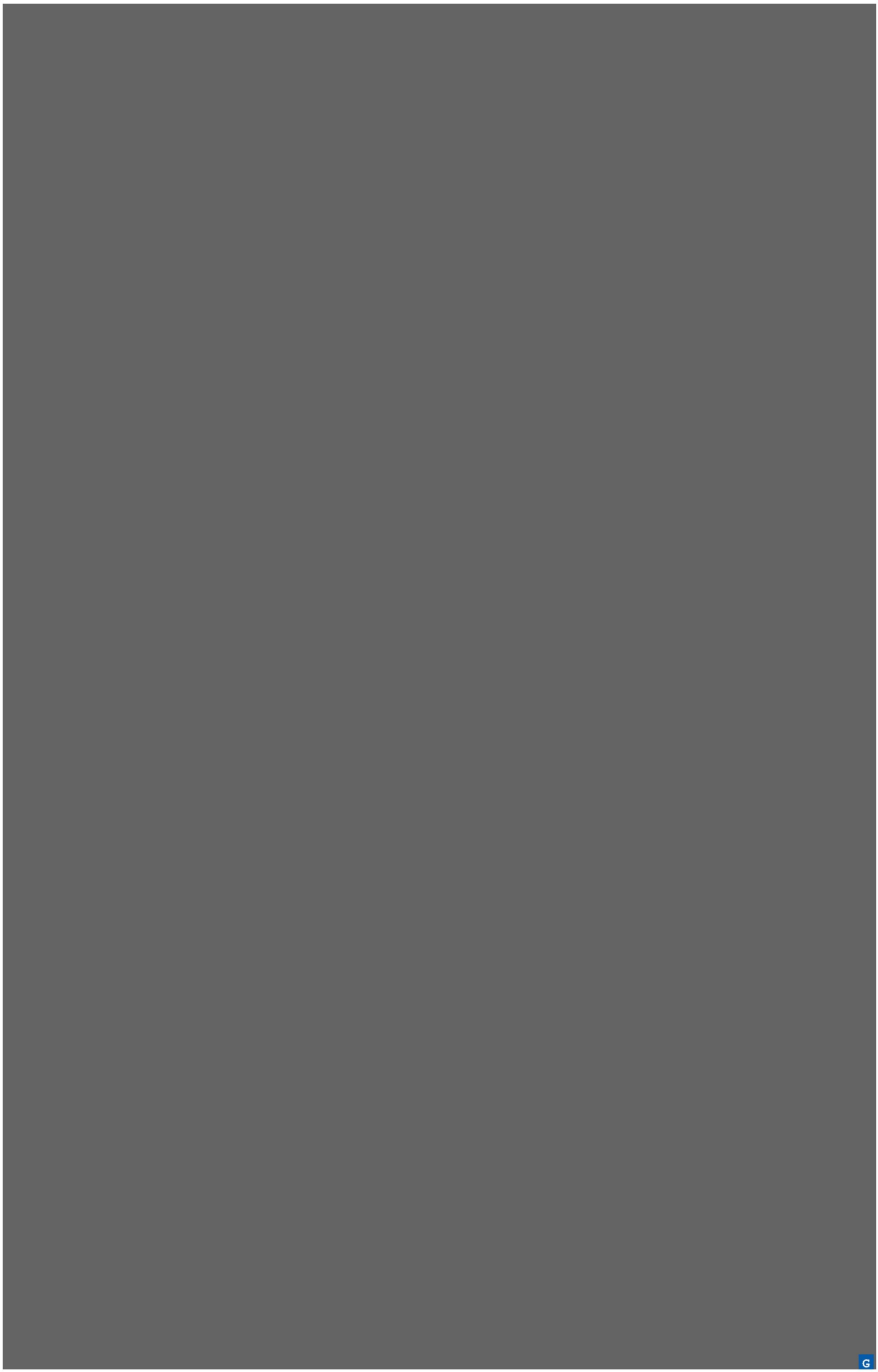
Toelichting grondslagen

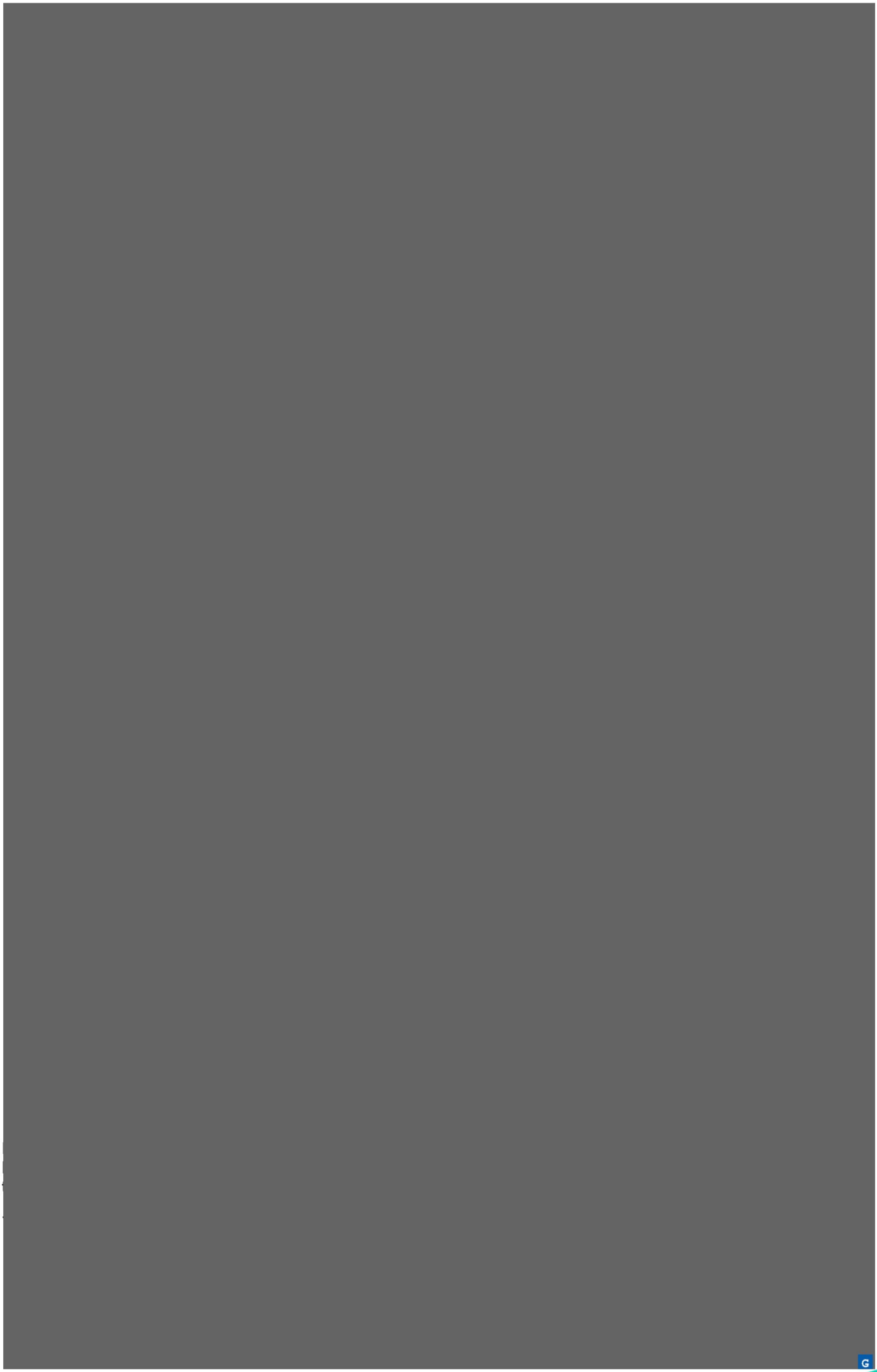
In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

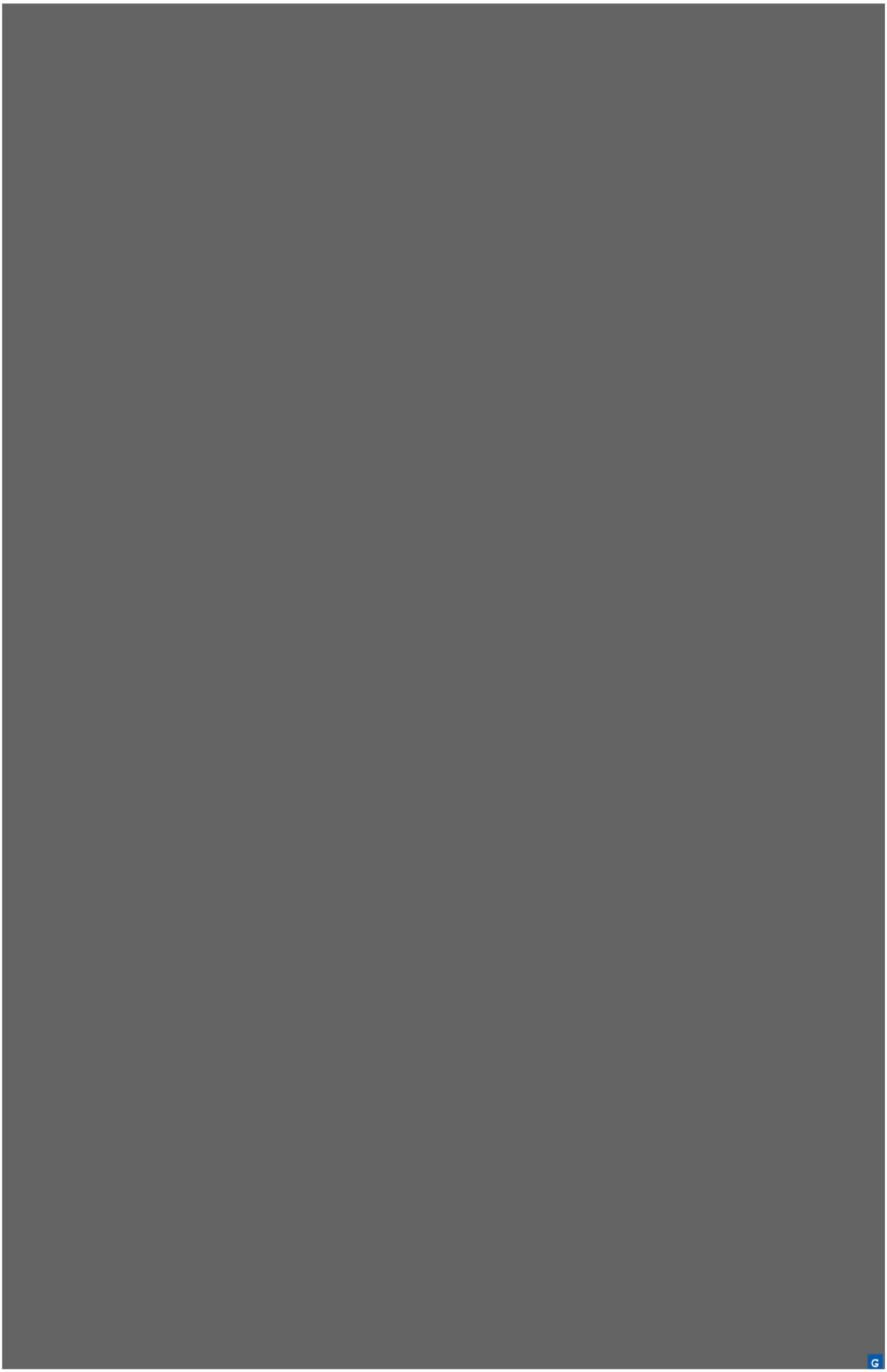
J Art. 5.1 lid 2 sub e

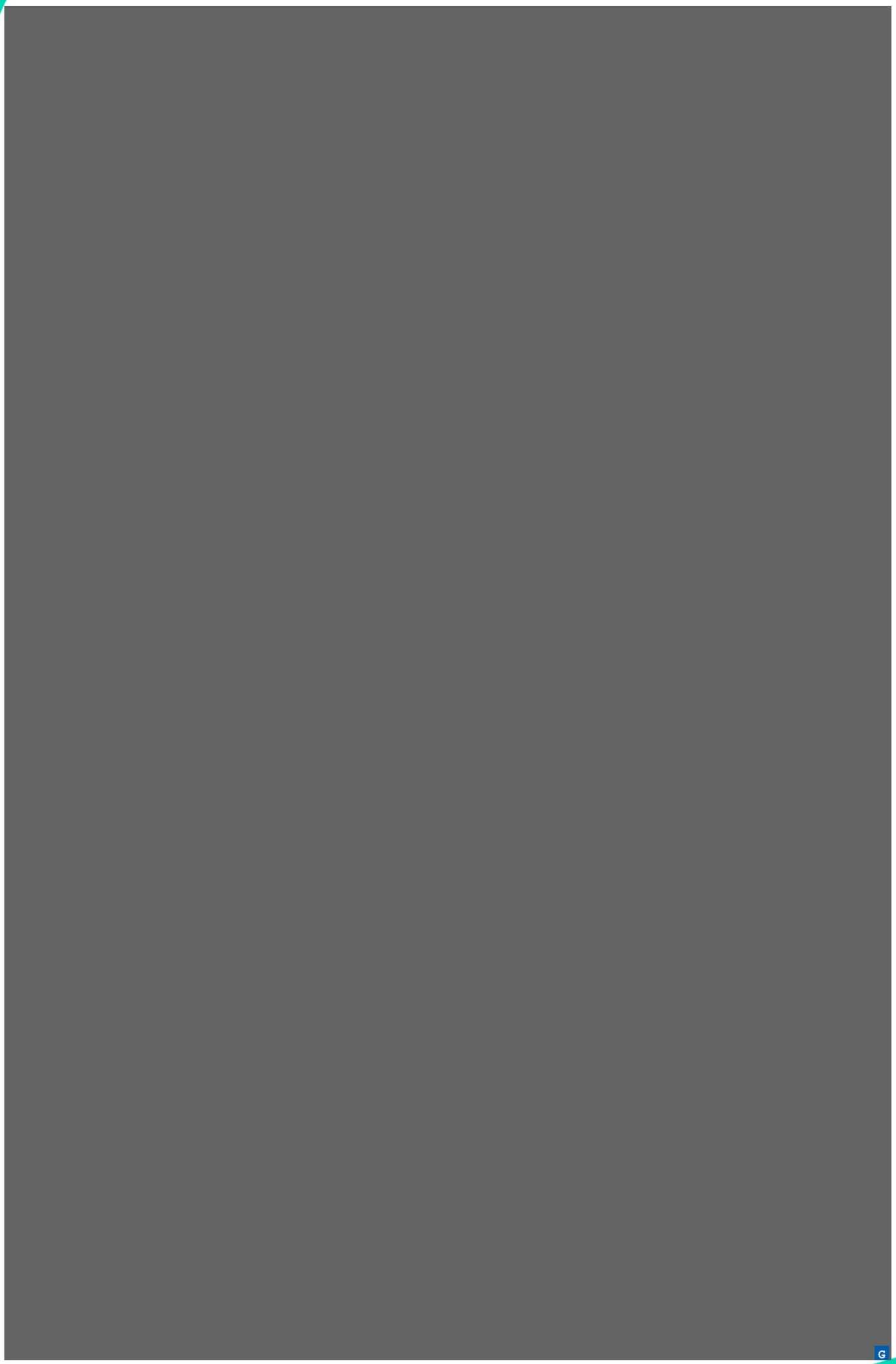
Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

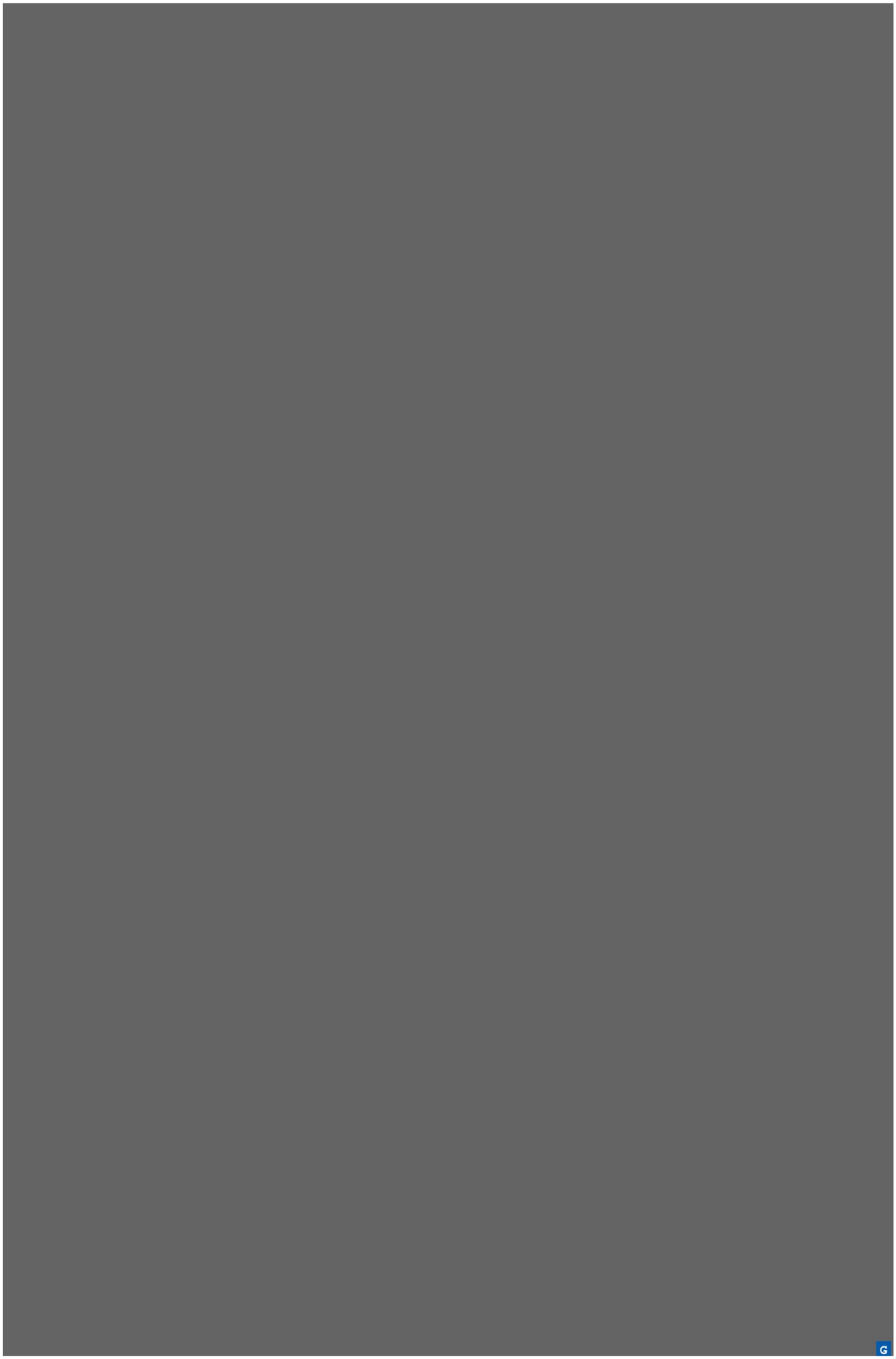

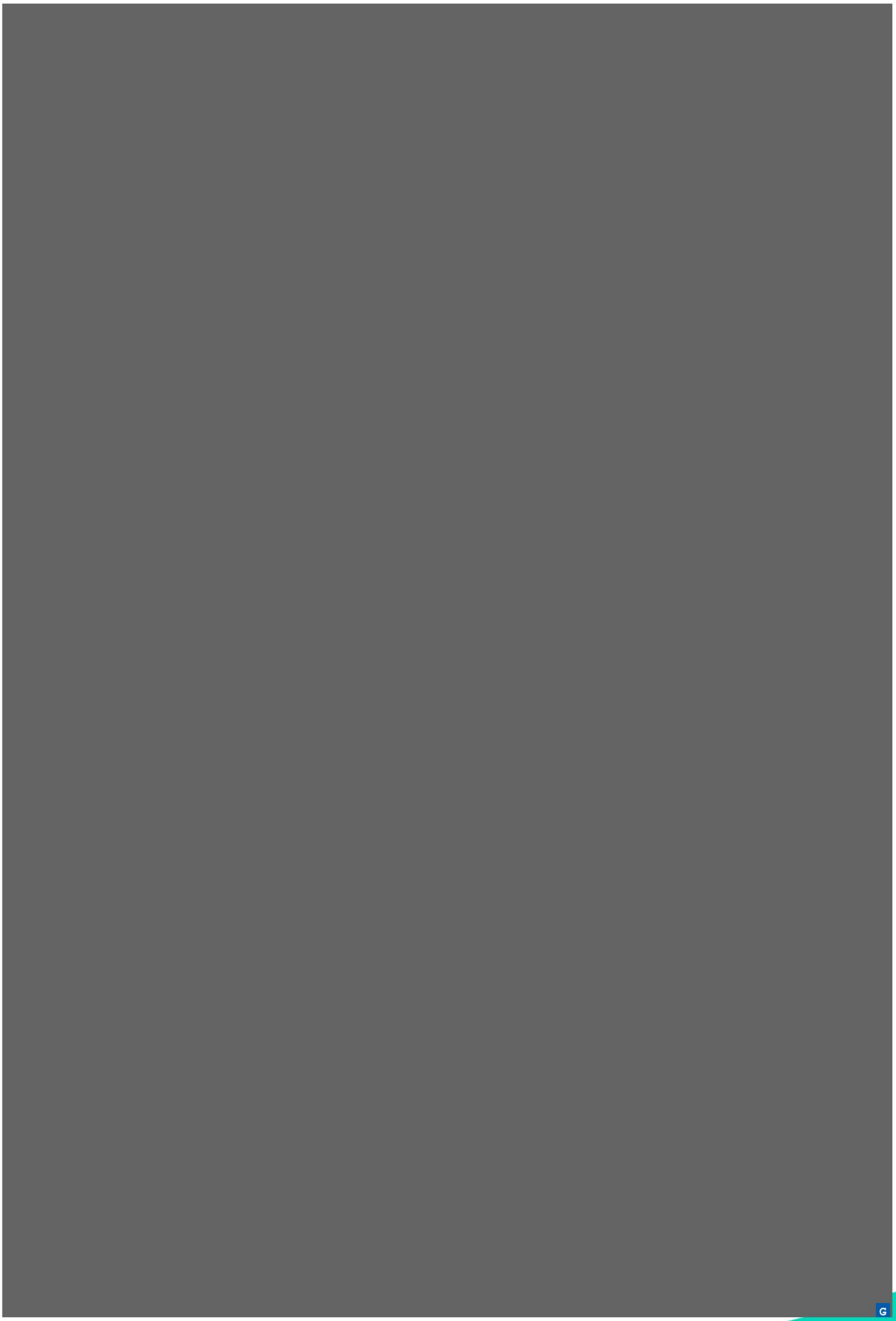

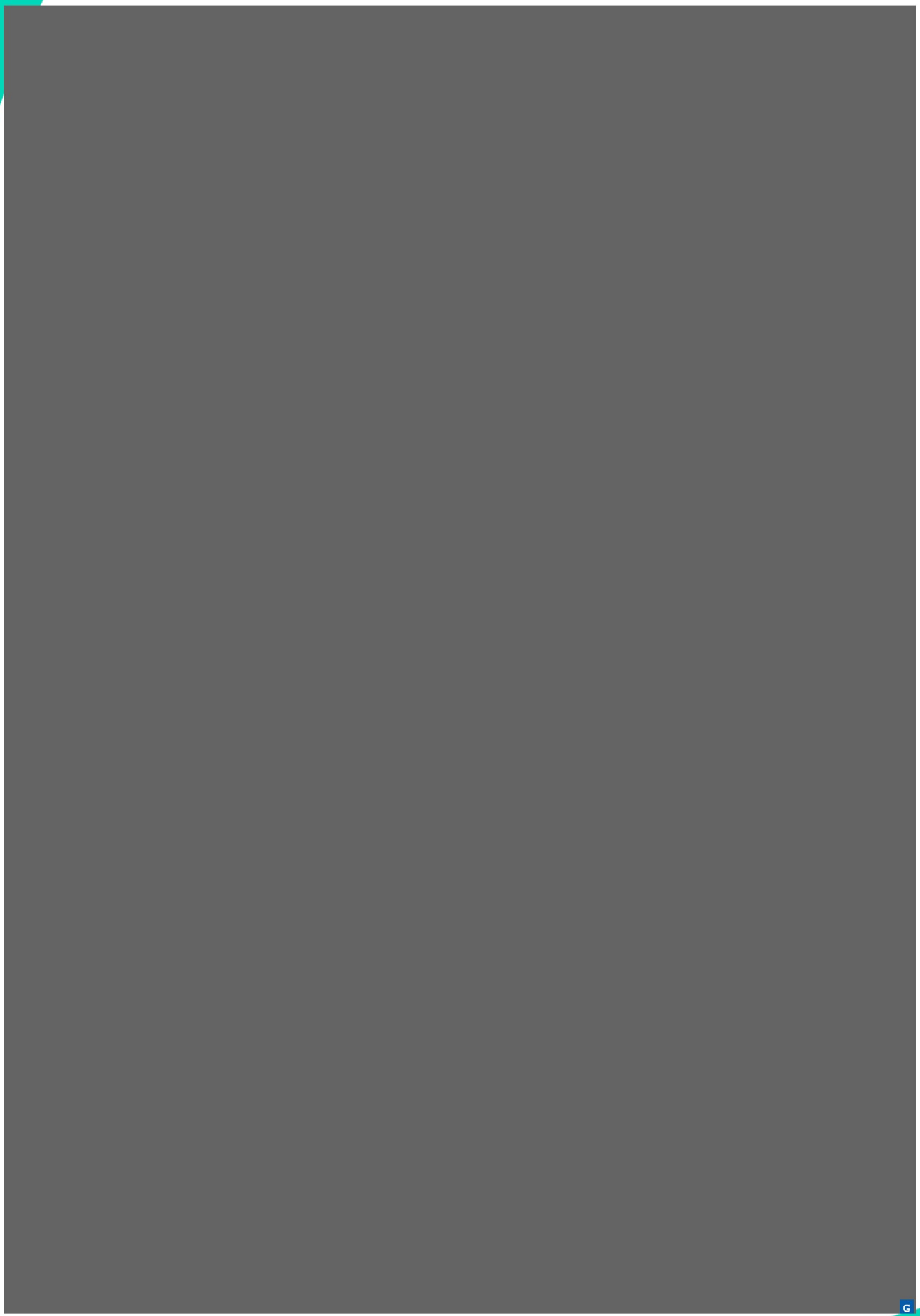

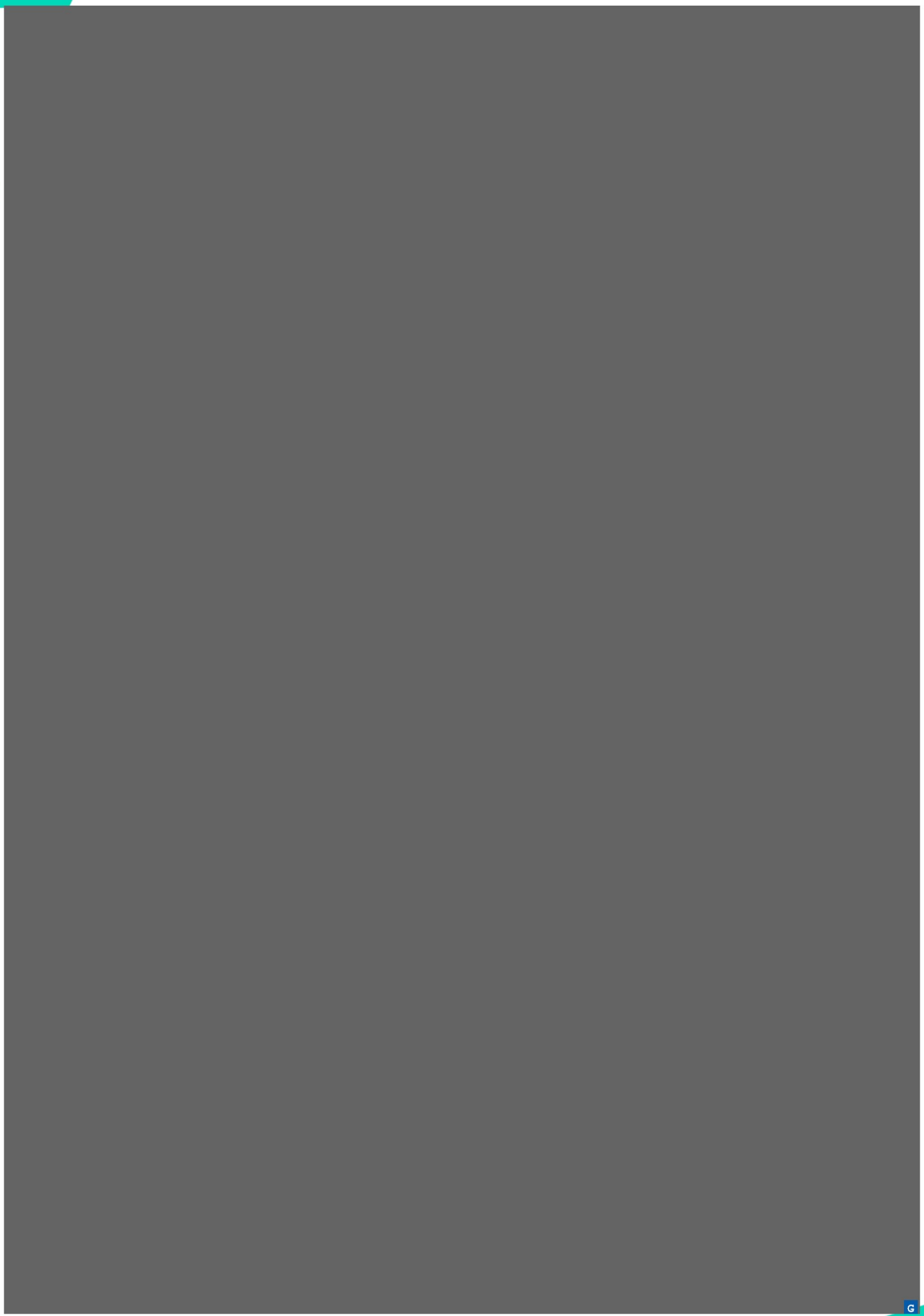

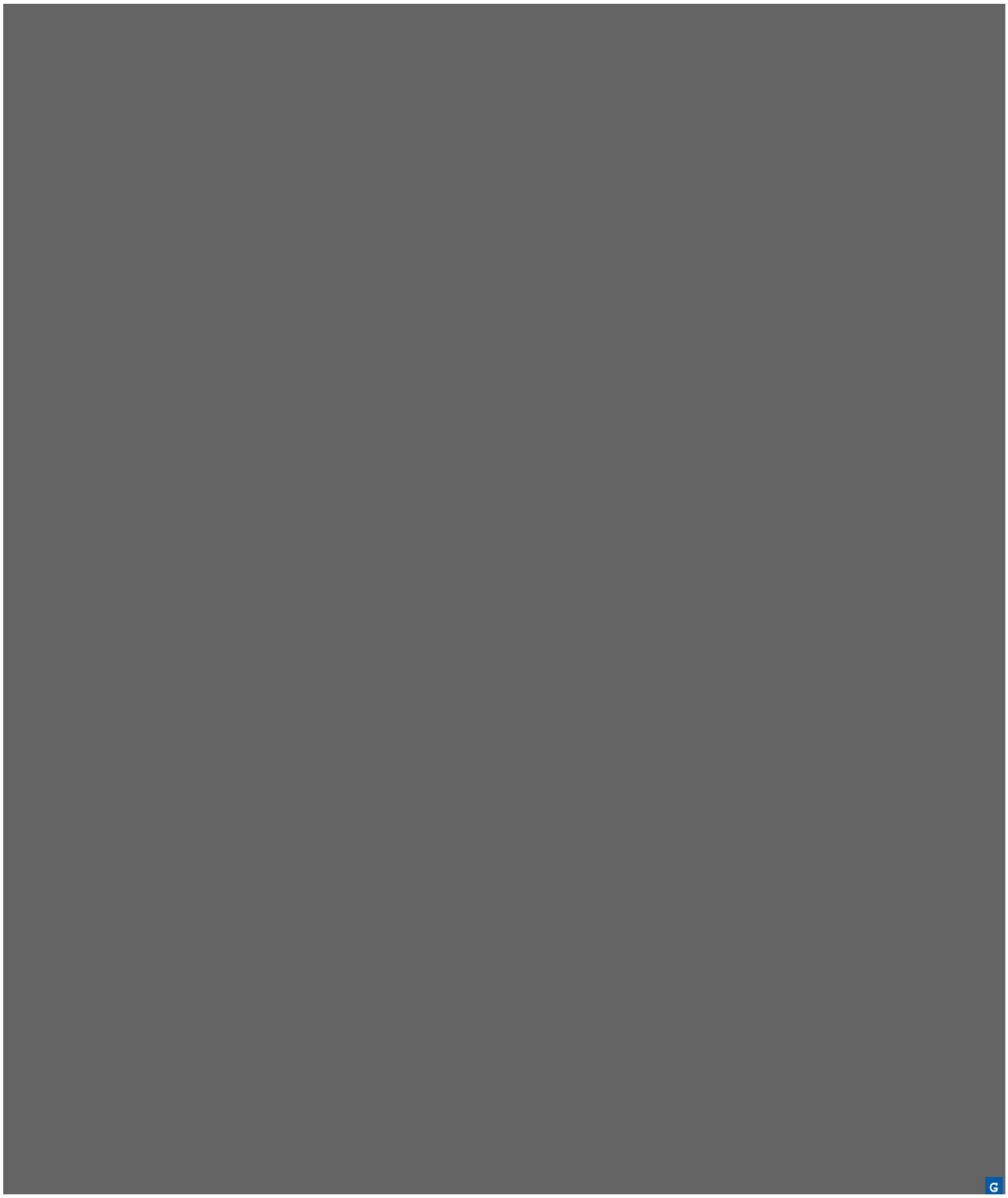

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

G Art. 5.1 lid 2 sub b

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de economische of financiële belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

G Art. 5.1 lid 2 sub b

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de economische of financiële belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

G Art. 5.1 lid 2 sub b

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de economische of financiële belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Cc: [redacted]
Onderwerp: Uitgaande brief -
Datum: maandag 13 januari 2025 11:53:00
Bijlagen: brief aan gedeputeerde Meeuwissen.pdf
image001.png

---

concept reactie op brief [redacted] 060125.docx

Hoi [redacted],

Zou jij bovenstaande brief kunnen opsturen? Of mij kunnen vertellen hoe ik dat het beste kan doen? Kan je bij de link? De brief (de pdf) die deze mijnheer heeft gestuurd zit (als ik het goed heb) bij niemand in docbase.

Brief is akkoord bevonden in poho van Willemien

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 9 december 2024 11:20
Aan: [redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]
<[redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: aan gedeputeerde W Meeuwissen: over water en bouwen in Alting, Midden-Drenthe

Hoi allen,

[redacted], weet jij wie de brief in zijn/haar werkvoorraad heeft?

[redacted], zonet even ter info de brief bij Willemien besproken. Algemeen antwoord gewenst. Zullen wij dit samen even oppakken?
Gr. [redacted]

Van: Thomas Gregoire <t.gregoire@drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 5 december 2024 15:03
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]
[redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted]@drenthe.nl>; Dick Specht <d.specht@drenthe.nl>; [redacted]
<[redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: aan gedeputeerde W Meeuwissen: over water en bouwen in Alting, Midden-Drenthe

Hi allen,
Namens ons graag [redacted] en [redacted]
Groeten!

Van: [redacted]@drenthe.nl>

Verzonden: donderdag 5 december 2024 14:58
Aan: Thomas Gregoire <t.gregoire@drenthe.nl>; Dick Specht <d.specht@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: aan gedeputeerde W Meeuwissen: over water en bouwen in Alting, Midden-Drenthe

---

Sorry, hierbij de bijlage!

Van: [redacted]>
Verzonden: woensdag 4 december 2024 16:13
Aan: provincie Drenthe <post@drenthe.nl>
CC: [redacted]>
Onderwerp: aan gedeputeerde W Meeuwissen: over water en bouwen in Alting, Midden-Drenthe

Geachte mevrouw Meeuwissen,
Middels deze weg verzoek ik u kennis te nemen van mijn brief, in de bijlage, over de voorgenomen locatie-aanwijzing bouwen in het waterwingebied Alting in Midden-Drenthe.
Dank voor uw aandacht, vriendelijke groet, [redacted]

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Van: [redacted]
Aan: bestuurssecretariaat; [redacted]
Cc: [redacted]
Onderwerp: Ter informatie voor wethouder Raven - uitgaande brief aan inwoner Alting Beilen
Datum: dinsdag 14 januari 2025 16:51:00
Bijlagen: Uitgaande brief aan [redacted] 140125.pdf
brief aan gedeputeerde Meeuwissen.pdf
image001.png
image002.png
image003.png
image004.png
image005.png
image006.png

Beste mevrouw Raven,

Ter informatie zenden wij u een brief welke wij hebben ontvangen van [redacted], woonachtig in Alting, Beilen en onze reactie hierop. Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Thema Ruimte & Wonen

+31 [redacted]
werkdagen: maandag t/m donderdag, vrij-ochtend

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Provinciehuis Westerbrink 1, Assen
Postadres Postbus 122, 9400 AC Assen

www.provincie.drenthe.nl

+31 592 365555
post@drenthe.nl

Volg ons op

provincie Drenthe

Aan:

[redacted]

Assen, 14 januari 2025
Ons kenmerk: 3/RW/2025000062
Behandeld door [redacted] (05[redacted]
Uw kenmerk: Ontwikkeling woningbouwplannen bij drinkwaterfabriek Alting/Beilen
Onderwerp: Ontwikkelingen Alting

Geachte [redacted],

Op 4 december jl. heeft u ons gevraagd hoe wij als provincie een beslissing gaan nemen, ten aanzien van de mogelijke ontwikkeling op Alting.

Als provincie zullen wij altijd adviseren op de aspecten die de provinciale belangen raken.
Denk daarbij aan ambities en belangen vanuit ruimtelijke kwaliteit (zorgvuldig ruimtegebruik en het behouden en waar mogelijk ontwikkelen van onze kernkwaliteiten) en de robuuste systemen.
Wanneer de gemeente haar plannen uitwerkt tot een ruimtelijk besluit, zoals bijvoorbeeld een omgevingsplan zal deze, onder andere, moeten voldoen aan de huidige Provinciale Omgevingsverordening 2023 en mag het niet leiden tot een aantasting van het provinciaal belang.
In deze fase zit de gemeente nog niet en nemen we nog geen formeel standpunt in.

Wel hebben wij aandacht voor hetgeen is opgenomen in het Uitvoeringsprogramma 2020-2025 behorende bij het Gebiedsdossier van de winning Beilen.

Kortom, wij zullen integraal de plannen beoordelen, rekening houdende met het bestaande instrumentarium maar ook toekomstige ontwikkelingen nemen we mee in onze beoordeling.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

T. Grégoire
Themamanager
Ruimte & Wonen

mp/coll.

Afschrift aan:
Gemeente Midden-Drenthe, t.a.v. wethouder R. Raven

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Outlook

RE: Nieuwsbrief 7 Wervend Perspectief Beilen - 30 januari 2025

Van [redacted]@drenthe.nl>
Datum Di 4-2-2025 11:43
Aan [redacted]@middendrenthe.nl>
Cc [redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]@middendrenthe.nl>

Deze mail kan als niet verzonden worden beschouwd, haha. Ik reageerde op data uit een oude nieuwsbrief! Sorry voor de onduidelijkheid!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Thema Ruimte & Wonen

provincie Drenthe

+31 [redacted]
werkdagen: maandag t/m donderdag, vrij-ochtend

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 4 februari 2025 09:11
Aan: [redacted]@middendrenthe.nl>
CC: [redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]@middendrenthe.nl>
Onderwerp: RE: Nieuwsbrief 7 Wervend Perspectief Beilen - 30 januari 2025

Goedemorgen [redacted],

In de nieuwsbrief staan foutieve data van de raadscommissie en raad (data 2024 zijn opgeschreven). En als ik op de link druk om het voorstel en de stukken in te kijken: ik kan ze niet vinden, waar moeten we zoeken? Alvast dank voor de reactie!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Thema Ruimte & Wonen

provincie Drenthe

+31 [redacted]
werkdagen: maandag t/m donderdag, vrij-ochtend

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: Gemeente Midden-Drenthe <wpb@middendrenthe.nl>
Verzonden: donderdag 30 januari 2025 17:00
Aan: [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: Nieuwsbrief 7 Wervend Perspectief Beilen - 30 januari 2025

Rapporten haalbaarheidsonderzoek beschikbaar

Nieuwsbrief 7 (30 januari 2025) Bekijk de webversie

Rapporten haalbaarheidsonderzoek beschikbaar

In deze zevende nieuwsbrief informeren wij u graag over de stand van zaken van het project Wervend Perspectief Beilen. Ditmaal over de eerste haalbaarheidsonderzoeken, over een vragenuur en over de voorgenomen aankoop van de eerste gronden.

Het realiseren van een fors aantal nieuwe woningen voor 2030. Dat is de opdracht die er ligt vanuit de gemeenteraad. Begin 2023 is daarom gestart met het project `Wervend Perspectief op Beilen'. Er is onderzoek gedaan naar waar de mogelijkheden liggen. In mei 2024 heeft de raad het rapport vastgesteld en akkoord gegeven voor de start van de fase haalbaarheid en participatie.

Wat is de opbrengst van het verkennende onderzoek?

Voor de gebieden Alting en [redacted] is verkennend onderzoek gedaan naar geluid, water, archeologie, stikstof en flora en fauna.

Er zijn geen aspecten naar voren gekomen die de gebieden ongeschikt maken voor woningbouw. De verkennende onderzoeken geven algemene conclusies en aanbevelingen. Het advies in vrijwel alle rapporten is: verricht nader onderzoek. Uit de verkenning komt wel naar voren dat er, bij een mogelijk vervolg, voor beide locaties aandachtspunten zijn. Hieronder lichten we twee aandachtspunten uit.

Spoorlijn

De spoorlijn is een belangrijk element in Beilen. Omdat woningbouw mogelijk gevolgen kan hebben voor de veiligheid van de spoorwegovergangen is hier onderzoek naar gedaan. Ook dit onderzoek vindt u bij de stukken. Bij een mogelijk vervolg zijn de wegenstructuur direct aansluitend op de spoorwegovergangen en de verkeersafwikkeling belangrijke aandachtspunten.

Stikstof

Eind vorig jaar heeft de Raad van State een uitspraak gedaan over stikstof (intern salderen) die, zoals wellicht bekend, gevolgen heeft. Het stikstofonderzoek is voor die uitspraak

uitgevoerd. Bureau GRAS Advies heeft naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State een korte toelichting opgesteld. Deze is toegevoegd aan de stukken op de website.

Wat gebeurt er met de onderzoeksresultaten?

De volgende werkwijze is afgesproken over de onderzoeken:

- Voorafgaand aan de behandeling van rapporten door burgemeester en wethouders en vervolgens de gemeenteraad maken we de uitkomsten van de verkennende onderzoeken

digitaal beschikbaar. Deze komen op een website van de Gemeente Midden-Drenthe. Lees hier meer.
- We delen de onderzoeken ook, zoals gebruikelijk, met de ‘gebiedspartners’ van de gemeente (provincie, waterschap, WMD, Omgevingsdienst, etc.).
- We organiseren voor elk buurtschap een vragenuur.
- Het college komt met een voorstel over de onderzoeken naar de raad.
- Vervolgens besluit de gemeenteraad over het voorstel.

Vragenuur

In overleg met beide buurtschappen is er voor elk buurtschap apart een vragenuur ingepland. Er is dan gelegenheid om vragen te stellen over de rapporten. Wilt u zich aanmelden voor het vragenuur, dan kunt u een mail sturen naar wpb@middendrenthe.nl.

De vragenuren komen in de plaats van het eerder voorgestelde periodiek overleg met beide buurtschappen. Deze overleggen zijn vanwege gebrek aan opgaves niet doorgegaan.

Planning

- Publiceren van alle rapporten: vrijdag 31 januari
- Vragenuren: Alting 10 februari 18:30, [redacted]
- Behandeling raadsvoorstel in het college: 11 februari 2025
- Behandeling in commissie Ruimte en Groen: 13 maart 2025
- Behandeling in de gemeenteraad: 27 maart 2025

Eerste aankoop

Het college heeft dinsdag 28 januari besloten om de raad voor te stellen een locatie aan te kopen voor het project Wervend Perspectief Beilen. De commissie Ruimte & Groen

bespreekt dit voorstel op 13 februari en de raad zal een besluit nemen op 27 februari. De vergaderstukken kunt u hier vinden. Hier klikt u op ‘agenda’s en vergaderstukken’.

Blijf betrokken

Als gemeente willen we u graag zo goed mogelijk op de hoogte houden van Wervend Perspectief Beilen. De algemene informatie staat op onze website www.middendrenthe.nl. Daarnaast is er deze digitale nieuwsbrief.

Als u vragen of opmerkingen heeft over de onderzoeken of over het project kunt u ons altijd een mail sturen. Het mailadres voor Wervend Perspectief Beilen is: wpb@middendrenthe.nl

---

Deze e-mail is verstuurd aan [redacted]@drenthe.nl.
Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich hier afmelden.
U kunt ook uw gegevens inzien en wijzigen.
Voor een goede ontvangst voegt u wpb@middendrenthe.nl toe aan uw adresboek.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

T

Valt buiten de reikwijdte van het verzoek

Van: [redacted]
Aan: [redacted]@wmd.nl; [redacted]
Cc: [redacted]
Onderwerp: FW: Nieuwsbrief 7 Wervend Perspectief Beilen - 30 januari 2025
Datum: maandag 10 februari 2025 11:20:15

Beste allen,

Ter informatie; donderdag 30 januari is onderstaande nieuwsbrief verstuurd. Hierin is te lezen dat alle onderzoeksrapporten online in te zien zijn. Ze zijn via de link de in de nieuwsbrief te vinden.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Procesbegeleider Ruimtelijke Ontwikkeling

Telefoonnummer: (05[redacted]
Gemeente Midden-Drenthe
Bezoekadres: Raadhuisplein 1, 9411 NB Beilen
Postadres: Postbus 24, 9410 AA Beilen
Internet: www.middendrenthe.nl

Van: Gemeente Midden-Drenthe <wpb@middendrenthe.nl>
Verzonden: donderdag 30 januari 2025 17:00
Aan: [redacted]
Onderwerp: Nieuwsbrief 7 Wervend Perspectief Beilen - 30 januari 2025

Rapporten haalbaarheidsonderzoek beschikbaar

Nieuwsbrief 7 (30 januari 2025) Bekijk de webversie

Rapporten haalbaarheidsonderzoek beschikbaar

In deze zevende nieuwsbrief informeren wij u graag over de stand van zaken van het project Wervend Perspectief Beilen. Ditmaal over de eerste haalbaarheidsonderzoeken, over een vragenuur en over de voorgenomen aankoop van de eerste gronden.

Het realiseren van een fors aantal nieuwe woningen voor 2030. Dat is de opdracht die er ligt vanuit de gemeenteraad. Begin 2023 is daarom gestart met het project `Wervend Perspectief op Beilen'. Er is onderzoek gedaan naar waar de mogelijkheden liggen. In mei 2024 heeft de raad het rapport vastgesteld en akkoord gegeven voor de start van de fase haalbaarheid en participatie.

Wat is de opbrengst van het verkennende onderzoek?

Voor de gebieden Alting en [redacted] is verkennend onderzoek gedaan naar geluid, water, archeologie, stikstof en flora en fauna.

Er zijn geen aspecten naar voren gekomen die de gebieden ongeschikt maken voor woningbouw. De verkennende onderzoeken geven algemene conclusies en aanbevelingen. Het advies in vrijwel alle rapporten is: verricht nader onderzoek. Uit de verkenning komt wel naar voren dat er, bij een mogelijk vervolg, voor beide locaties aandachtspunten zijn. Hieronder lichten we twee aandachtspunten uit.

Spoorlijn

De spoorlijn is een belangrijk element in Beilen. Omdat woningbouw mogelijk gevolgen kan hebben voor de veiligheid van de spoorwegovergangen is hier onderzoek naar gedaan. Ook dit onderzoek vindt u bij de stukken. Bij een mogelijk vervolg zijn de wegenstructuur direct aansluitend op de spoorwegovergangen en de verkeersafwikkeling belangrijke aandachtspunten.

Stikstof

Eind vorig jaar heeft de Raad van State een uitspraak gedaan over stikstof (intern salderen) die, zoals wellicht bekend, gevolgen heeft. Het stikstofonderzoek is voor die uitspraak

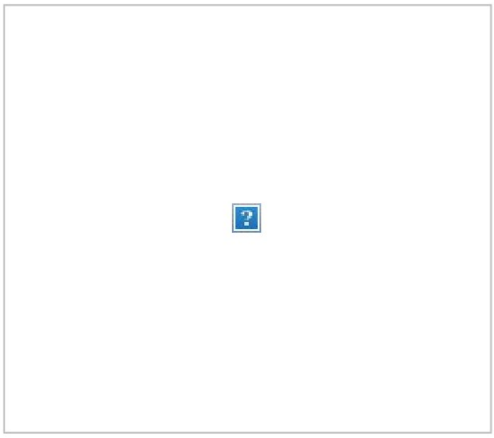
uitgevoerd. Bureau GRAS Advies heeft naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State een korte toelichting opgesteld. Deze is toegevoegd aan de stukken op de website.

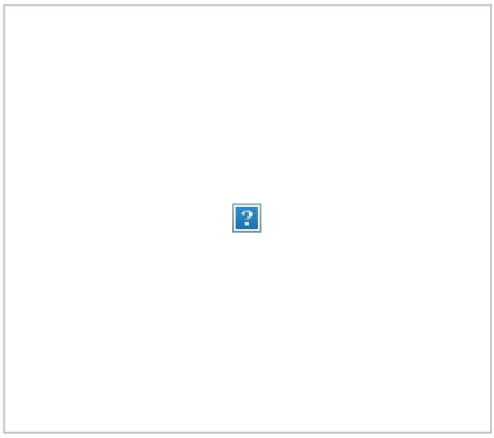
Wat gebeurt er met de onderzoeksresultaten?

De volgende werkwijze is afgesproken over de onderzoeken:

- Voorafgaand aan de behandeling van rapporten door burgemeester en wethouders en vervolgens de gemeenteraad maken we de uitkomsten van de verkennende onderzoeken digitaal beschikbaar. Deze komen op een website van de Gemeente Midden-Drenthe. Lees hier meer.
- We delen de onderzoeken ook, zoals gebruikelijk, met de 'gebiedspartners' van de gemeente (provincie, waterschap, WMD, Omgevingsdienst, etc.).
- We organiseren voor elk buurtschap een vragenuur.
- Het college komt met een voorstel over de onderzoeken naar de raad.

- Vervolgens besluit de gemeenteraad over het voorstel.

Vragenuur

In overleg met beide buurtschappen is er voor elk buurtschap apart een vragenuur ingepland. Er is dan gelegenheid om vragen te stellen over de rapporten. Wilt u zich aanmelden voor het vragenuur, dan kunt u een mail sturen naar wpb@middendrenthe.nl.

De vragenuren komen in de plaats van het eerder voorgestelde periodiek overleg met beide buurtschappen. Deze overleggen zijn vanwege gebrek aan opgaves niet doorgegaan.

Planning

- Publiceren van alle rapporten: vrijdag 31 januari
- Vragenuren: Alting 10 februari 18:30, [redacted]
- Behandeling raadsvoorstel in het college: 11 februari 2025
- Behandeling in commissie Ruimte en Groen: 13 maart 2025
- Behandeling in de gemeenteraad: 27 maart 2025

Eerste aankoop

Het college heeft dinsdag 28 januari besloten om de raad voor te stellen een locatie aan te kopen voor het project Wervend Perspectief Beilen. De commissie Ruimte & Groen

bespreekt dit voorstel op 13 februari en de raad zal een besluit nemen op 27 februari. De vergaderstukken kunt u hier vinden. Hier klikt u op ‘agenda’s en vergaderstukken’.

Blijf betrokken

Als gemeente willen we u graag zo goed mogelijk op de hoogte houden van Wervend Perspectief Beilen. De algemene informatie staat op onze website www.middendrenthe.nl. Daarnaast is er deze digitale nieuwsbrief.

Als u vragen of opmerkingen heeft over de onderzoeken of over het project kunt u ons altijd een mail sturen. Het mailadres voor Wervend Perspectief Beilen is: wpb@middendrenthe.nl

---

Deze e-mail is verstuurd aan [redacted]@citydeveloper-s.nl.
Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich hier afmelden.
U kunt ook uw gegevens inzien en wijzigen.
Voor een goede ontvangst voegt u wpb@middendrenthe.nl toe aan uw adresboek.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

[redacted]

Van: provincie Drenthe
Verzonden: woensdag 19 februari 2025 08:16
Aan: IB
Onderwerp: FW: Vervolg op Provinciaal standpunt grootschalige woningbouw buurtschap Alting(mei 2024) - Nieuw is Visie op Alting
Bijlagen: Visie Alting.pdf (4).pdf

Categorieën: Categorie Rood

PROVINCIE DRENTHE
No.: 2025000241
Ingek.: 19 FEB. 2025
TEAM: R&W
TE BEH. DOOR: [redacted]
DWS: G. AFD

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 18 februari 2025 22:29
Aan: provincie Drenthe <post@drenthe.nl>
Onderwerp: Vervolg op Provinciaal standpunt grootschalige woningbouw buurtschap Alting(mei 2024) - Nieuw is Visie op Alting

Geachte mevrouw/meneer,

U leest in de onderwerpbalk het onderwerp van deze email.
In het voorjaar van 2024 heeft de Stichting Behoud Alting u een brief gestuurd waarin werd gevraagd om een Provinciaal standpunt
over de genoemde woningbouw.
Wij hebben toen uw reactie ontvangen.

Vanaf mei 2024 tot de dag van vandaag zijn er veel ontwikkelingen geweest.
SBA heeft veel contacten gelegd met diverse instanties en personen. Alles met de bedoeling om onze doelstelling te onderschrijven.

Een van de contacten was uiteraard met de gemeente Midden-Drenthe. Dit ging vooral over het geschreven "Wervend Perspectief Beilen".

Om onze doelstelling kracht bij te zetten is er door de Stichting in samenwerking met de bewoners van onze buurtschap deze winter gewerkt
aan een document. Dit document '(BE)LEEFBAAR ALTING' visie 2025 - 2035 beschrijft de visie op Alting. Deze visie is samengesteld met en door buurtbewoners.

Dit document is in de bijlage bijgevoegd.

Mijn verzoek :

Wilt u dit document delen met de Griffie van Gedeputeerde Staten en in afschrift naar Provinciale Staten.

Kopie gezonden 19/2 [redacted]

Het doel hierbij is dat GS en PS op de hoogte zijn en blijven van de jongste ontwikkelingen in Alting.

Ik ga ervan uit dat u zo voldoende informatie heeft.
Ik ben natuurlijk altijd bereid om het te verduidelijken.

Hoogachtend,

[redacted]
Voorzitter Stichting Behoud Alting

[redacted]

Visie Alting.pdf (4).pdf

Stichting
BEHOUD ALTING

(BE)LEEFBAAR ALTING

VISIE 2025 - 2035

Inhoudsopgave

Voorwoord

1 | Totstandkoming visie

2 | Maak kennis met Alting

2.1 | Ligging

2.2 | Landschap en cultuurhistorie

2.3 | Woningvoorraad, overige bebouwing en demografie

2.4 | Gemeenschap

2.5 | Voorzieningen en ondernemerschap

2.6 | Verkeer

2.7 | Natuur

2.8 | Water

3 | Het toekomstbeeld van Alting

3.1 | Onze Ambitie

3.2 | Doelstellingen voor wonen en leven

3.3 | Doelstellingen voor Cultuurhistorie, Landschap en Natuur

3.4 | Doelstellingen voor Ondernemen en Recreatie

4 | Tot slot

Voorwoord

Hoe ziet buurtschap Alting er in 2035 uit? Ons gezamenlijke toekomstbeeld, onze kijk op de toekomst van Alting, beschrijven we in deze visie. Het is ons verhaal voor Alting. Het overgrote deel van de bewoners woont al vele jaren op Alting, is verknocht, voelt zich erfgenaam en hoeder van de buurtschap voor komende generaties. Het is de diepe wens van de huidige bewoners om Alting mooier door te geven dan dat het nu al is, met een open oog naar de eisen van de huidige tijd.

Onze ambitie: bouwen aan een toekomstbestendig Alting

We vertellen wat onze ambitie is voor Alting en wat we belangrijk vinden, zodat voor iedereen duidelijk is wat we willen zijn en wat we willen bereiken. En dat is niet gericht op morgen, maar op de langere termijn. We maken onze ambitie concreter door hier ook specifiekere doelstellingen aan te koppelen. De visie is onze leidraad, ons houvast. Het helpt ons bepalen welke nieuwe initiatieven of keuzes meerwaarde hebben voor het bereiken van onze ambitie (en welke niet of minder). We kijken dus naar het grotere geheel. Zo zorgen we dat ontwikkelingen niet op zichzelf staan, maar als samenhangend geheel Alting beter maken.

Een visie als kompas

Tegelijkertijd laat de toekomst zich lastig voorspellen. Er gebeurt veel in de wereld om ons heen en die ontwikkelingen kunnen invloed hebben op de toekomst van Alting. We vinden het belangrijk om hierop in te spelen als dat nodig is. Daarom gebruiken we de visie als kompas en niet als blauwdruk. Het geeft ons richting, net als een echt kompas, zodat we weten waar we naar op weg zijn. Onderweg bepalen we samen welke keuzes we maken en welke dingen we passend vinden om onze ambitie voor Alting te bereiken.

Samen bouwen aan Alting

Het vaststellen van deze visie is pas het begin. We zijn trots op Alting en willen onze ambitie en doelstellingen écht gaan waarmaken. Met elkaar. Met elkaar als bewoners van Alting, maar ook samen met anderen. Want we kunnen het niet alleen. En we hebben niet in alle situaties dezelfde verantwoordelijkheid. Een visie gaat pas leven en werken als deze wordt omarmd. En keuzes komen tot stand in een dynamisch samenspel tussen de verschillende belanghebbenden in een gebied. We nodigen iedereen uit om met ons het toekomstige pad voor Alting in te slaan, onze krachten te bundelen en samen vanuit ieders kennis en kunde het verschil te maken. Ga jij met ons mee? Fijn!

Leeswijzer

In paragraaf 1 lees je hoe deze visie tot stand is gekomen in nauwe samenwerking met bewoners en professionele organisaties. In paragraaf 2 laten we je kennis maken met het Alting van nu. Dit doen we vanuit verschillende invalshoeken. Daarna nemen we je in paragraaf 3 mee in onze ambities en doelstellingen voor Alting. Dit hebben we samengevat in ons toekomstbeeld voor Alting voor 2035.

1 | Totstandkoming visie

In oktober 2024 zijn de bewoners van buurtschap Alting gestart met de ontwikkeling van een visie op Alting. Stichting Behoud Alting (SBA) heeft hierin het voortouw genomen. Wij zijn goed ondersteund door Stichting Welzijnswerk Midden Drenthe (SWMD) en de Brede Overleggroep Kleine DorpenDrenthe (BOKD). Welzijnswerk Midden-Drenthe is een organisatie voor maatschappelijke dienstverlening en samenlevingsopbouw. BOKD is een maatschappelijke organisatie die zich inzet voor een vitaal en leefbaar platteland in Drenthe waar bewoners zorg hebben voor elkaar en iets voor elkaar willen betekenen.

Nu van start

Ons doel was een gezamenlijk gedragen toekomstbeeld voor Alting. Van en door bewoners van Alting. We hebben daarom gekozen voor een aanpak met meerdere, gezamenlijke bijeenkomsten waarvoor iedere bewoner van Alting was uitgenodigd. In de eerste bijeenkomst zijn gezamenlijk allerlei thema's verkend en is gekozen voor de volgende thema's:

1. Wonen en leven
2. Landschapsinrichting en natuur
3. Ondernemen en recreatie

2 | Maak kennis met Alting

In dit hoofdstuk geven we een typering van Alting.

2.1 | Ligging

Alting is een buurtschap aan de noord-oostkant van Beilen. Het ligt in de gemeente Midden-Drenthe. Kenmerkend voor Alting is dat het gebied duidelijk wordt begrensd. Aan de westkant is de spoorlijn Zwolle-Groningen al sinds 1870 een belangrijke grens die Alting historisch scheidt van het nabijgelegen dorp Beilen. Aan de noordkant en oostkant wordt Alting afgebakend door wegen: de Klateringerweg en de provinciale weg N381 van Drachten naar Emmen. Ten zuiden van Alting vormt de beek Beilerstroom een natuurlijke grens.

2.2 | Landschap en cultuurhistorie

Alting is eeuwen geleden ontstaan als één van de esgehuchten rondom het kerkdorp Beilen en heeft dus een oorsprong en lange geschiedenis als agrarische dorpsgemeenschap. Het landschap is een typisch es- en beekdallandschap, een agrarisch cultuurlandschap ten voeten uit. Alting is, net als Klatering, vermoedelijk in de Late Middeleeuwen ontstaan als afsplitsing van Beilen. Rond de 13e eeuw werd de nederzetting voor het eerst vermeld, toen nog onder de naam Altinghen. Later volgden andere manieren van spelling, waaronder Altynghe, Altinghe en het huidige Alting.

Waardevol en herkenbaar landschap

De oorsprong als esgehucht is nog tot op de dag van vandaag zichtbaar. Wie vanuit de bebouwde, stenige omgeving van Beilen over het spoor Alting binnengaat, stapt een andere, groene wereld van rust en ruimte binnen. Naast kleinschalig wonen bestaat het grondgebruik al honderden jaren vooral uit natuur- en landbouwgronden. Het landschap kenmerkt zich door open ruimtes die begrensd worden door groenstructuren, karakteristieke bebouwing, landbouw, hoogteverschillen en oude landwegen. Alting is één van de weinig gebieden rondom Beilen waar het landschap nog afleesbaar is en daarmee erg waardevol.

Het beekdal en het omliggende landschap
Bepaalde hoofdstructuren en waardevolle elementen in het landschap zijn in Alting goed bewaard gebleven. De Beilerstroom, het langste beekdal van Drenthe, is zo'n hoofdstructuur. Het natte beekdal rondom de Beilerstroom is lager gelegen (dit zijn de zogenaamde groenlanden) en hier kun je weilanden en akkers vinden. Het landschap loopt op van de beek in het beekdal naar de hoger gelegen en drogere gronden, waar van origine de heidegronden en bossen en akkers lagen.

Oorspronkelijke bebouwing en de invloed van ruilverkaveling
De oorspronkelijke bebouwing van Alting lag op de rand van de es, daar vinden we ook nu nog de oudste boerderijen. Helaas is door ruilverkaveling in het verleden het landschap op bepaalde plekken aangetast, ten koste van herkenbaarheid van het grondgebruik, de samenhang van het landschap, en historische beplanting. Voorbeelden hiervan zijn de Beilerstroom die is gekanaliseerd en het verdwijnen van houtwallen. Op het terrein van het drinkwaterbedrijf WMD is nog de oude loop van de Beilerstroom te herkennen.

Landschapsvisie en huidige gebruik van het gebied
Bij de recentelijke herinrichting van het waterwingebied heeft de WMD haar keuzes gebaseerd op haar landschapsvisie, waarin het es- en beekdallandschap richtinggevend was. Ook vandaag de dag wordt een groot deel van de gronden in Alting gebruikt voor gangbare en biologische akkerbouw. Een deel van Alting heeft een verhoogde archeologische waarde

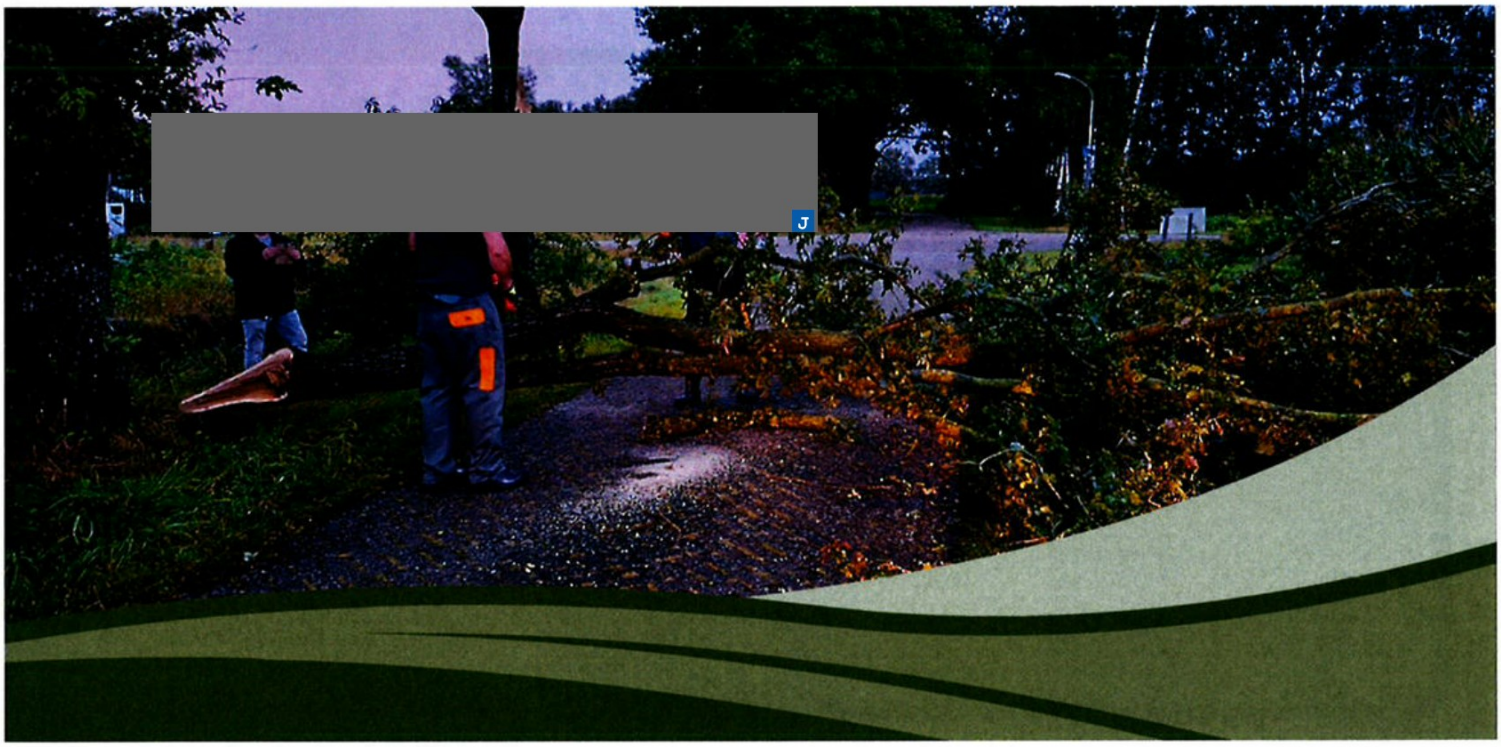

2.3 | Woningvoorraad, overige bebouwing en demografie

Alting is nog altijd een woongehucht met verspreid staande bebouwing in het overwegend landelijke gebied. Er is geen duidelijk middelpunt. Er staan 35 woningen in Alting, van verschillende bouwperiodes. Lange tijd waren er in Alting slechts vier boerderijen, mede doordat uitbreiden van de bebouwing ten koste zou gaan van es-gronden. In 1840 omvatte de buurtschap zes huizen. In de twintigste eeuw groeide de buurtschap verder uit, langs de landbouwwegen. Er zijn nog altijd een aantal karakteristieke en waardevolle panden bewaard gebleven. Alle woningen zijn grondgebonden en allemaal koopwoningen met ruime erven en tuinen.

Wonen in Alting

Veel bewoners houden hobbymatig dieren, zoals kippen, paarden en schapen. In Alting wonen circa 80 bewoners met verschillende gezinssamenstellingen en in verschillende leeftijdsfases. Er wonen alleenstaanden, koppels en gezinnen. Een aanzienlijk deel van de huidige bewoners woont al hun gehele leven in Alting en heeft een sterke verbondenheid. Ook zien we bewoners die jaren weg zijn geweest terugkeren naar Alting, waar ze zijn opgegroeid. In brede zin is er de wens zo lang mogelijk in Alting te blijven wonen.
Grootgrondbezitters in Alting zijn de WMD en een landbouwbedrijf. Op het bedrijfsterrein van de WMD vinden we bebouwing in de vorm van het productiestation.

2.4 | Gemeenschap

De bewoners van Alting waarderen in sterke mate de rust, ruimte en veiligheid van Alting. Er heerst een gemoedelijke sfeer waarbij men elkaar kent. Er gebeuren geen vervelende zaken zoals diefstal en andere misdrijven. Er is sprake van 'noaberschap' waarbij men elkaar in woord en daad helpt wanneer dat nodig is.

2.5 | Voorzieningen en ondernemerschap

In Alting zijn geen voorzieningen zoals openbaar vervoer, ontmoetingsplekken, scholen of winkels. Voor dagelijkse voorzieningen wordt gebruik gemaakt van de voorzieningen die in Beilen op fietsafstand zijn of voorzieningen in andere omliggende plaatsen, zoals Westerbork. Voor de stedelijke voorzieningen kun je naar één van de omliggende steden, zoals Emmen, Hoogeveen of Assen.
In Alting zijn enkele ondernemingen te vinden. De grootste ondernemingen zijn de agrarische (akkerbouw)ondernemingen het drinkwaterbedrijf WMD. Daarnaast is er een paardenhouderij, een assurantiekantoor, een hondentrimsalon en een bed and breakfast te vinden. Stuk voor stuk ondernemingen welke enerzijds passend zijn in het landschap (landbouw en paardenhouderij) en anderzijds zo kleinschalig en ingepast dat zij niet verstorend werken qua zicht en verkeersdruk.

2.6 | Verkeer

Alting heeft een oud wegenpatroon. De huizen en boerderijen van Alting worden door één rondgaande en smalle maar aantrekkelijke landweg ontsloten. Er is sprake van een lage verkeersdruk. Verkeersbewegingen richting Beilen zullen altijd via één van de spoorwegovergangen bij Alting of Klateringerweg moeten verlopen. De maximaal toegestane snelheid bedraagt 30 km per uur in de bebouwde kom en 60 km per uur buiten de bebouwde kom.

Bereikbaarheid en paden

De weg wordt gebruikt door wandelaars, fietsers, landbouwvoertuigen en auto's. Daarnaast is er nog een netwerk van grindpaden, zandpaden en klinkerwegen in Alting. Deze zijn voornamelijk bedoeld voor wandelaars, fietsers en bestemmingsverkeer. Sinds enkele jaren is het natuurgebied van de WMD via een fiets/wandelpad aangesloten op Alting. Hierdoor kan men al wandelend of fietsend van Beilen, via Alting en het natuurgebied van de WMD naar Lieving gaan. Er is tegenwoordig een pontje over de Beilerstroom richting Lievingerveld.

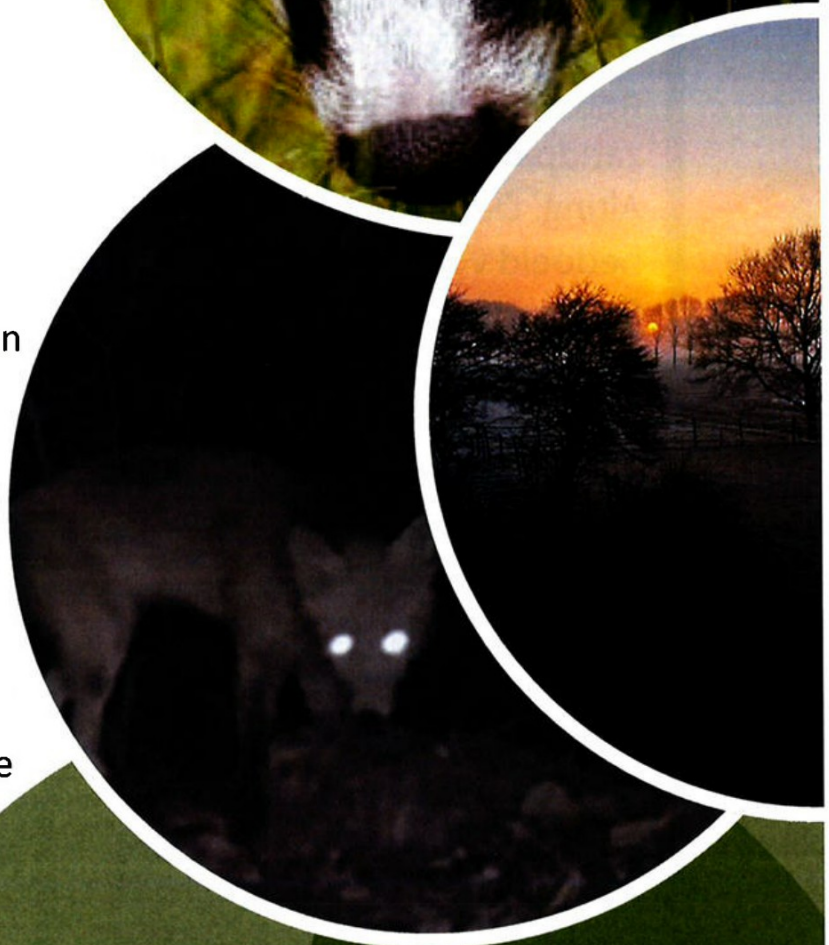
2.7 | Natuur

Alting is een schitterend groen gebied en is daardoor een waardevol en lommerrijk gebied in de directe omgeving van Beilen. In Alting vind je zeldzame en beschermde dieren. Er is een bewoonde dassenburcht, er zijn reeën, fazanten, hazen, konijnen, verschillende soorten uilen, vleermuizen, kikkers, salamanders en nog veel meer dieren te vinden. Ook de wolf heeft zich al eens op Alting laten zien. Er is een verscheidenheid aan plantensoorten te vinden.

Beheer, natuur en biologische landbouw in Alting

Het Drentse Landschap zorgt voor het professioneel beheer en behoud van de boswal ten hoogte van Alting 36. Er is een waardevolle boomstructuur langs de smalle landwegen. De afgelopen jaren neemt het areaal biologische landbouw toe, met name in het waterwingebied. Dit versterkt de natuur in Alting. In het waterwingebied wordt er rekening gehouden met de natuur door bijvoorbeeld aangepast maaibeleid.

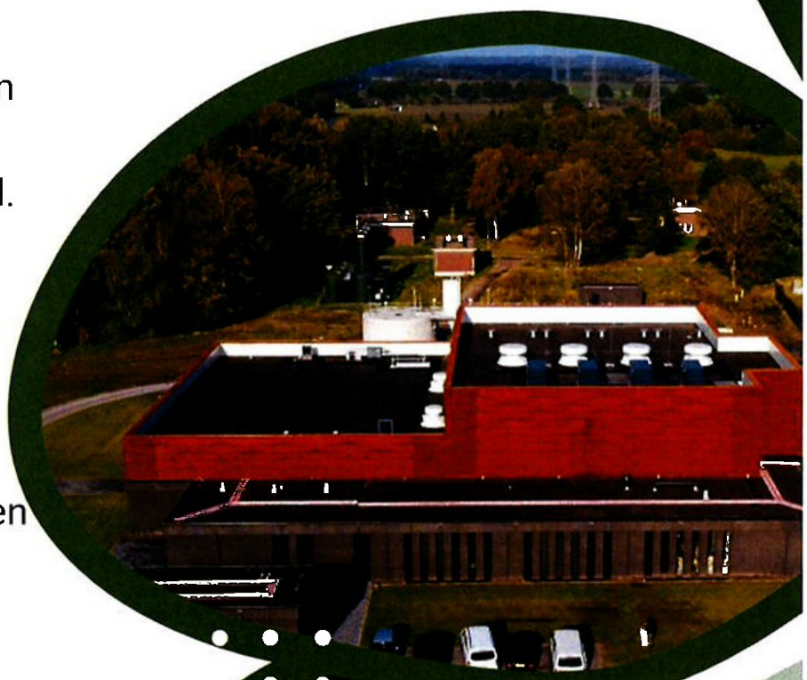

2.8 | Water

Alting valt op door de nauwe, historische relatie met water. Alting ligt namelijk geheel in het grondwaterbeschermingsgebied en midden in Alting ligt het drinkwaterwingebied. Een geheel nieuw drinkwaterpompstation van de WMD ligt ook in Alting. Van hieruit wordt drinkwater opgepompt, gezuiverd en geleverd aan Drenthe en Friesland.

Grens van Alting en invloed van de Beilerstroom

Alting heeft al enkele eeuwen een belangrijke maatschappelijke functie als drinkwaterbrongebied. Het betreft een kwetsbare winning, met name door de bodemopbouw van Alting. Het spreekt voor zich dat deze bronnen adequaat beschermd moeten worden en daarom gelden er specifieke beschermingsmaatregelen voor het waterwin- en grondwaterbeschermingsgebied.

Invloed van de Beilerstroom

In het zuiden wordt de buurtschap begrensd door de Beilerstroom, die overigens via de Oude Vaart van grote invloed is op het grondwaterpeil van de natura 2000-gebied Dwingelderveld.

3 | Het toekomstbeeld van Alting

Hiervoor namen we je al mee in het huidige beeld van Alting in begin 2025. In dit hoofdstuk nemen we je mee in ons toekomstbeeld voor 2035. We presenteren eerst onze ambitie. Deze ambitie laat zien waar we over tien jaar willen staan. Om onze ambitie concreter te maken, koppelen we specifiekere doelstellingen aan onze ambitie. Onze doelstellingen zijn ook richtinggevende en beschrijven wat we willen realiseren. Doelstellingen brengen ons een stap dichterbij het waarmaken van de ambitie. Dit doen we per themagebied, voor de themagebieden:

1. Wonen en leven (paragraaf 3.2)
2. Landschapsinrichting en natuur (paragraaf 3.3)
3. Ondernemen en recreatie (paragraaf 3.4)

3.1 | Onze ambitie voor Alting

Hier gaan we voor: Eind 2035 is Alting een toekomstbestendig en aangenaam leefbaar en beleefbaarbuur(t)schap waar bewoners, bezoekers en vele planten en dieren zich prettig voelen. Alting heeft een sterke identiteit als waterwingebied en als kleinschalig, karakteristiek en agrarisch buurtschap in het es- en beekdallandschap. Er is volop ruimte voor (biologische) landbouw, natuurontwikkeling en water. Alting valt op door haar voorbeeldfunctie voor waterbewustzijn en de adequate bescherming van de grondwaterkwaliteit.

Buurtschap en buurschap, samen leven en samenwerken

Het woord buur(t)schap in onze ambitie heeft een dubbele betekenis. We zien Alting als een buurtschap, maar ook als een buurschap. Met buurtschap verwijzen we naar Alting als fysieke leefomgeving, een plek waar je heen kunt gaan enkunt zijn. Met buurschap bedoelen we de sociale leefomgeving op Alting. De relaties en samenwerking tussen de mensen die in het buurtschap wonen. Het met elkaar als goede buren omgaan en naar elkaar omzien door het bieden van hulp, gezelligheid of een luisterend oor.

(Be)leefbaar

Leefbaar en beleefbaar lijken op het oog bijna vergelijkbare woorden in onze ambitie. Toch hebben ze allebei een andere betekenis en dragen ze op een andere manier bij aan het welbevinden van mens en dier. Met aangenaam leefbaar bedoelen we dat we willen zorgen dat Alting een prettige en geschikte plek is om te wonen, werken of te verblijven. Daarvoor willen we dat de sociale en fysieke omgeving past bij de wensen en eisen die bewoners en andere gebruikers daaraan stellen om er comfortabel te kunnen zijn. Verkeersveiligheid, een nette openbare ruimte, goede infrastructuur, afwezigheid van criminaliteit en daaraan verwant overlast en voorzieningen tegen hitte- en wateroverlast. Deze voorzieningen zijn allemaal voorbeelden van omgevingsfactoren die invloed hebben op de leefbaarheid.

Een plek om te ervaren

Met aangenaam beleefbaar gaan we voor Alting als uitnodigende en bijzondere plek die door bewoners en bezoekers bewust en actief wordt meegemaakt met hun zintuigen en gevoelens. Een aantrekkelijke en inspirerende plek die indruk blijft maken, waar je wil blijven of naar terug wil keren en waar je je mee verbonden voelt. Beleefbaar gaat dus verder dan een alledaagse of neutrale ervaring opdoen. Het gaat over het voelen van grote betrokkenheid en waardering.

3.2 | Doelstellingen voor Wonen en Leven

Hier richten we ons op:

- Het onderlinge contact onder bewoners van buurtschap Alting is goed. Bewoners leven prettig met elkaar samen.We kennen elkaar en we zien we naar elkaar om. Waar nodig helpen we elkaar en lossen we samen iets op door ons te organiseren. Het buurtgevoel maakt ons een verbonden en sterk buurschap.

- Bewoners en bezoekers voelen zich veilig in Alting, of het nou gaat om verkeersveiligheid of criminaliteit. Als bewoners pakken we onze verantwoordelijkheid en zijn we van meerwaarde door onze preventieve en signalerende rol. Er is een goede samenwerking met politie en andere partijen.

- De gevolgen van (extra) drinkwaterwinning door de WMD, zoals wisselende grondwaterspiegels en zettingsrisico's, zijn minimaal en beheersbaar en hebben geen onomkeerbare en nadelige gevolgen voor het wonen en leven op Alting. Het contact tussen bewoners en de WMD is goed.

- We staan bekend als groen en milieuvriendelijke buurtschap. Onze woningen, tuinen en de directe woonomgeving zijn zoveel mogelijk klimaatadaptief en natuurinclusief en maken het verschil voor wateroverlast, droogte, hitte en biodiversiteit.

- De bebouwingsdichtheid in Alting is blijvend laag met selectieve en kleinschalig bebouwing. Wonen is ondergeschikt aan het omliggende landschap. We benutten eventuele kansen vanuit de gemeenschap van Alting zelf om op hele kleine schaal en in eigen beheer woonruimte toe te voegen voor woningzoekenden. Dit doen we door bestaande huizen, bijgebouwen en erven beter te benutten door bijvoorbeeld woningdelen, woningsplitsing of het bouwen van levensloopbestendige(mantel-) zorgwoningen door kavelsplitsing.

- We zetten flinke stappen als het gaat om duurzaam wonen. Zoveel mogelijk bewoners passen (extra) verduurzamingsmaatregelen toe, waardoor de woningvoorraad in Alting gemiddeld energiezuiniger wordt en gebruik van hernieuwbare energie toeneemt. Zo dragen we ons steentje bij aan de planeet, maar ook voor ons eigen wooncomfort. Bij nieuwbouw en verbouw benutten we vaker hergebruikte materialen of hernieuwbare materialen van natuurlijke oorsprong (zoals hout of hennep).

- We zijn goede waterburen door in onze activiteiten en landgebruik preventief rekening te houden met de water- en bodemkwaliteit. We zorgen dat er zo min mogelijk schadelijke stoffen en middelen in het watermilieu terecht komen, zodat de waterkwaliteit zo min mogelijk wordt aangetast en Alting als bron voor voldoende en schoon drinkwater wordt beschermd. We werken samen met het drinkwaterbedrijf WMD en andere partijen aan duurzaam waterbeheer.

3.3 | Doelstellingen voor Cultuurhistorie, Landschap en Natuur

Hier richten we ons op:

- De cultuurhistorische basis van Alting als agrarisch cultuurlandschap, waarbij de samenhangende oude structuren en elementen die horen bij het es- en beekdallandschap blijvend veiliggesteld worden voor toekomstige generaties. De karakteristieke openheid van het landschap is gegarandeerd. Bestaande kwaliteiten worden behouden en er heeft versterking en herstel van karakteristieke cultuurhistorische en landschapselementen en structuren plaatsgevonden, zoals houtsingels, esrandbosjes, verkaveling, historische boerderijen en de loop van de Beilerstroom. De Beilerstroom meer meanderend maken heeft op meerdere vlakken voordelen: landschapskwaliteit, natuurwaarde, recreatieve waarde maar ook klimaatadaptatie (opslag van water bij hevige regenval) en betere infiltratie in de bodem. Alting heeft daardoor een hoge landschapskwaliteit, leesbaarheid en belevingswaarde. Deze structuur is sturend voor beheer en nieuwe ontwikkelingen, zodat de karakteristieken van Alting worden versterkt.

- Alting heeft nog altijd een herkenbare, sterke identiteit als agrarisch landschap. Voor de boerenbedrijven is het aantrekkelijk om ecologisch agrarisch beheer van landschap, water en natuur een centrale plek te geven in hun bedrijfsvoering. Er heeft een overgang plaatsgevonden van gangbare akkerbouw naar duurzame landbouw, landschapsontwikkeling en natuurontwikkeling door natuurboeren en waterboeren.

- Alting is een oase van biodiversiteit. Een steeds grotere variatie aan (beschermde) planten en dieren vinden in Alting hun thuis, doordat we maatregelen nemen voor het beschermen van deze soorten. Denk bijvoorbeeld aan aangepast maaibeheer of natuurvriendelijke oevers. Er is een duidelijke meerwaarde door de goede samenwerking met andere partijen, zoals agrariërs, lokale dassenwerkgroepen of uilenwerkgroepen.

- De op Alting aanwezige bomen worden beschermd, zeker als het volgroeide en oude bomen zijn. We beschermen bomen omdat ze beeldbepalend, cultuurhistorisch waardevol en ecologisch belangrijk zijn voor dieren en omdat ze zorgen voor verkoeling.

- De Beilerstroom en het omliggende beekdal als belangrijke structuurdrager is in ere hersteld en versterkt. De Beilerstroom is zichtbaar en beleefbaar en draagt bij aan verbetering van natuurwaarden en landschapskwaliteit.

3.4 | Doelstellingen voor Ondernemen en Recreatie

Hier richten we ons op:

- De bewoners en ondernemers van Alting zijn ambassadeurs van Alting. Zij voelen zich sterk verbonden met Alting en kunnen anderen het verhaal van Alting vertellen. Het verhaal van Alting is interessant voor een breed publiek. Over de geschiedenis, het landschap, de mooie plekken en de flora- en fauna. Daardoor beleven bezoekers en recreanten de omgeving optimaal.

- De natuur, de historie en het aantrekkelijke landschap zorgt dat Alting echt het bezoeken waard is. Alting is een aantrekkelijke, toegankelijke en nabije recreatieomgeving voor bewoners van Alting en Beilen. Ontwikkelkansen voor recreatie zijn benut. Alting biedt mogelijkheden voor rust en ontspanning, want de omgeving moedigt aanom tijd in de buitenlucht door te brengen. Passend bij het karakter van Alting is recreatie veelal kortdurend (zoals fietsen, wandelen of sporten) en een ondergeschikte functie, zodat de nadelige invloed op de leefomgeving minimaal blijft.

- Alting is goed toegankelijk, omdat er een goed netwerk voor recreatief fietsen en wandelen ligt. Bewoners en bezoekers kunnen het gebied makkelijk verkennen.

- Alting biedt ruimte voor ondernemingen. Deze ondernemingen passen bij het landschap. Landschapsaantastende of verkeerdruk-verhogende economische activiteiten zijn voorkomen.

4 | Tot slot

Wij dragen Alting een warm hart toe en zien je graag eens in ons mooie buur(t)schap! Want de beste manier om Alting te beleven is toch door Alting te bezoeken. Ook horen we graag wat je vindt van deze visie en hoe je eventueel zou kunnen bijdragen aan onze ambitie.

Op de hoogte blijven kan ook via de website van Stichting Behoud Alting, via www.sbalting.nl. Of neem contact op via info@sbalting.nl

Stichting
BEHOUD ALTING

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Van: "[redacted]"
Verzonden: woensdag 5 maart 2025 08:47
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; "Thomas Gregoire" <t.gregoire@drenthe.nl>; "Dick Specht" <d.specht@drenthe.nl>; "[redacted]@drenthe.nl>; "[redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: toekomstige woonwijk Alting

Dag [redacted],

Ik zou een andere weg ook niet rolzuiver vinden. Volgens mij een goede vervolgstap zo.

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 4 maart 2025 15:45
Aan: Thomas Gregoire <t.gregoire@drenthe.nl>; Dick Specht <d.specht@drenthe.nl>; [redacted] <[redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: toekomstige woonwijk Alting

Zie onderstaande. Ik vind dit een wat lastige vraag.
De Stichting heeft natuurlijk eerder brieven gestuurd waarin we ook terughoudend waren met reactie. Nu hebben ze dus een eigen plan maar ik vind het zelf niet logisch dat ze dit bij ons komen presenteren. Ze zullen vooral in gesprek moeten gaan met de gemeente over hun eigen ideeën. Opsturen kan altijd denk ik. Onze reactie zal dan vermoedelijk in lijn liggen met hoe we eerder hebben gereageerd en verwijzen naar gemeente…

Mijn voorstel is dat ik [redacted] bel, dat de Stichting plannen altijd kunnen opsturen maar dat de ontwikkeling vooral bij de gemeente ligt en wij hier nu geen standpunt in willen nemen. Ik verbaas me ook over de rol die de WMD in dit traject aanneemt. Hoe kijken jullie hier naar?

Gr. [redacted]

Van: [redacted]@wmd.nl>
Verzonden: donderdag 27 februari 2025 17:40
Aan: [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: toekomstige woonwijk Alting

Hoi [redacted],

Een verzoekje van mijn kant:

Ik heb jou al weer een tijdje geleden gesproken over de aanvliegroute van de gemeente Midden-Drenthe rond die mogelijke woonwijk Alting in Beilen.
Zoals je weet zit daar een actieve groep bewoners die zich heeft verenigd in Stichting Behoud Alting. Ik heb een paar keer met ze gesproken sinds het begin. Ze hebben inmiddels een visiedocument opgesteld over het plan (logischerwijs met als doel de Raad vooral op andere gedachten te brengen).

Dit document ligt bij de drukker en willen ze onder de aandacht van alle betrokken partijen brengen. Bij ons zijn ze welkom om dit eens te presenteren. Voor WDOD heb ik ze ook in contact gebracht met een van de omgevingscoordinatoren.

Vraag aan jou is: mogen ze jou benaderen met de vraag hoe ze dit het beste in het Provinciehuis zouden kunnen presenteren? Ik hoor wel even van je.

Groet, [redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]

omgevingsmanager
+31 [redacted]

Disclaimer

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Van: "[redacted]@middendrenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 3 december 2024 14:13
Aan: "[redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: verslag overleg ladder 5 september 2024

Hallo [redacted],

Alles 1:1 aanpassen is volgens mij niet mogelijk. Zie hieronder in het groen.

Lees het maar even en laten we anders deze week even bellen. Kan ik je ook even bijpraten over [redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 3 december 2024 13:50
Aan: [redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]@citydeveloper-s.nl>
Onderwerp: RE: verslag overleg ladder 5 september 2024

Sommige mensen die dit bericht hebben ontvangen, ontvangen niet vaak e-mail van [redacted]@drenthe.nl. Ontdek waarom dit belangrijk is

Dag [redacted],
Ik was mijn mailbox wat aan het opschonen en kwam onderstaande nog tegen. Zou je ons nog het aangepaste verslag willen sturen? Alvast dank!
Gr. [redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Thema Ruimte & Wonen

provincie Drenthe

+31 [redacted]
werkdagen: maandag t/m donderdag, vrij-ochtend

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: maandag 14 oktober 2024 14:41
Aan: [redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]@citydeveloper-s.nl>
Onderwerp: RE: verslag overleg ladder 5 september 2024

Dag [redacted],
Dank voor het verslag. Een paar kleine nuances c.q. toevoegingen toegevoegd die wij uit onze aantekeningen hebben gehaald. (zie in rood in de tekst). Zou je daarmee het verslag willen aanpassen?
Groet, [redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]

provincie Drenthe

+31 [redacted]
werkdagen: maandag t/m donderdag, vrij-ochtend

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]@middendrenthe.nl>
Verzonden: donderdag 3 oktober 2024 15:13
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]@citydeveloper-s.nl>
Onderwerp: verslag overleg ladder 5 september 2024

Sommige mensen die dit bericht hebben ontvangen, ontvangen niet vaak e-mail van [redacted]@middendrenthe.nl. Ontdek waarom dit belangrijk is

Hallo [redacted],

Hierbij nog het verslag van ons overleg d.d. 5 september 2024 inzake de ladderonderbouwing.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verslag van overleg Gemeente Midden-Drenthe en Provincie Drenthe

Datum : 5 september 2024
Locatie : gemeentehuis Beilen
Aanwezig : [redacted], provincie Drenthe
: [redacted], provincie Drenthe
: [redacted], provincie Drenthe (via Teams)
: [redacted], gemeente Midden-Drenthe
: [redacted], gemeente Midden-Drenthe (verslag)

Aanleiding
Gemeente Midden-Drenthe is begin 2023 het project Wervend Perspectief Beilen gestart. Onderzoek naar de mogelijkheden om voor 2030 een fors aantal woningen toe te voegen aan de kern Beilen. In dit kader heeft de gemeenteraad in mei van dit jaar het rapport Land-ID vastgesteld en opdracht gegeven om voor een 2-tal kansrijke locaties (Alting en [redacted] een haalbaarheidsonderzoek te starten. Gemeente en provincie hebben afgesproken dat de gemeente de provincie actief informeert inzake de voortgang van het haalbaarheidsonderzoek. Eén van de eerste onderwerpen in het onderzoek betreft de ‘ladderonderbouwing’. Hierin moet de gemeente motiveren waarom niet binnen bestaand stedelijk gebied in de woningbehoefte kan worden voorzien. Doel van het overleg vandaag is om de provincie bij te praten over de ontwikkelingen rondom het wervend perspectief, in het bijzonder in relatie tot ontwikkelingen binnen Beilen als het gaat om woningbouw. De meest recente versie van de ladderonderbouwing dient als onderlegger voor het gesprek. De provincie heeft de meest recente versie d.d. september 2024 ter voorbereiding op dit overleg ontvangen.

Ladderonderbouwing
[redacted] geeft een toelichting bij de onderbouwing en de aannames die aan hieraan ten grondslag liggen. De conceptversie van de ladderonderbouwing geeft inzicht in de woningbouwontwikkelingen binnen Beilen en laat zien dat er binnen de bebouwde kom onvoldoende locaties beschikbaar zijn om in de totale ~~ambitie~~ behoefte voor Beilen (woonvisie) te voorzien. Het creëren van extra (harde) plancapaciteit op uitbreidingslocaties is noodzakelijk. Ook als locaties zoals [redacted], [redacted] etc. alsnog tot ontwikkeling komen is sprake van een noodzaak tot uitbreiding en mede gezien politieke

opdracht om in te zetten op sociaal c.q. betaalbare woningbouw.

Reactie provincie

J Positief dat de gemeente op deze manier al vroegtijdig inzicht geeft in de mogelijkheden en onmogelijkheden binnen en buiten de kern Beilen. De provincie onderschrijft de noodzaak om voor uitbreiding te gaan waarbij opgemerkt wordt dat als er zich bij inbreidingslocaties kansen voor doen deze de voorkeur hebben.

[redacted] T

DK geeft aan dat t.a.v. de locatie Alting rekening gehouden moet worden met de kenmerken van het gebied dit geldt toch ook voor [redacted] T? Die locatie kent ook kenmerken? waaronder het waterbeschermingsgebied. J Voor de gemeente geldt dit ook. Ook de gemeente wil rekening houden met deze specifieke omstandigheden. Deze omstandigheden gelden overigens ook voor de [redacted] T Ook die locatie ligt in het waterbeschermingsgebied. J [redacted] T

Afsluiting

Gemeente blijft de provincie actief informeren t.a.v. de resultaten van diverse onderzoeken die momenteel worden uitgevoerd. De ladderonderbouwing is nog in bewerking en zal, indien nodig, de komende tijd geactualiseerd worden. Vanuit de provincie is/blijft J aanspreekpunt t.a.v. het project Wervend Perspectief Beilen.

Beilen, 5 september 2024

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

T

Valt buiten de reikwijdte van het verzoek

Van: "[redacted]"
Verzonden: donderdag 3 april 2025 12:31
Aan: "[redacted]@drenthe.nl>; "[redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Wervend Perspectief Beilen

Hoi [redacted] en [redacted],

De gemeente Midden-Drenthe heeft besloten dat er (weer) nader onderzoek nodig is voor de potentiële woningbouwlocaties Alting en [redacted]
Ze willen nu nota's van uitgangspunten maken. [redacted] is betrokken bij de waterateliers maar ik weet dat wij met [redacted] ook aan de slag zijn (met de waterschappen en waterbedrijven) met de WABOS- uitwerking. Dit zit nu in de eindfase.

Ik zou het erg verstandig vinden dat we de uitkomsten van de WABOS uitwerking aanleveren als input voor de nota van uitgangspunten. Zijn jullie dat met me eens?

Groet [redacted]

Van: [redacted]@middendrenthe.nl>
Verzonden: donderdag 3 april 2025 11:47
Aan: [redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]@middendrenthe.nl>
Onderwerp: Wervend Perspectief Beilen

Hallo [redacted],

Inzake het Wervend Perspectief Beilen hierbij een korte update en een vraag:

Onderzoeken
Op 13 maart besprak de Commissie Ruimte en Groen de eerste onderzoeken naar woningbouw in Alting en [redacted] Uit deze onderzoeken blijkt dat beide gebieden kansrijk zijn voor nieuwe woningen, maar dat verder onderzoek nodig is. De gemeenteraad heeft 27 maart opdracht gegeven om de volgende stap in het proces te zetten, het opstellen van de Nota's van uitgangspunten.

Nota's van uitgangspunten en programma's
Met behulp van bureau Rho zijn we inmiddels gestart met de nota's van uitgangspunten. We maken twee aparte versies: één voor Alting e[redacted] Dit doen we omdat de gebieden verschillen en elk hun eigen aanpak nodig hebben. De planning is om de nota's in oktober aan de raad aan te bieden. Op dat moment besluit de raad of de gemeente verder gaat met de bouwplannen in één of beide gebieden. Parallel aan het opstellen van de nota's worden ook gestart met het schrijven van de conceptprogramma's voor beide locaties. Voor Alting geldt daarbij specifiek dat we ook de mogelijke ontwikkelingen t.a.v. waterwinning/mitigerende maatregelen en mogelijke ontwikkelingen zone Beilerstroom mee willennemen. We hebben het dan over de input die we vanuit de waterateliers.

Betrokkenheid van bewoners
Om goede Nota's van uitgangspunten te kunnen maken is de gebiedskennis van de bewoners van Alting [redacted] van belang. Ook kunnen wensen van de bewoners voor hun woonomgeving tot uitdrukking komen in de uitgangspunten. Daarom organiseren we in mei een tweetal bijeenkomsten met/voor de inwoners. Dit doen we op basis van het door de gemeenteraad vastgestelde participatieplan. De bewoners van Alting e[redacted] ontvangen hierover een brief met meer informatie.

Overleg met de provincie
Graag overleg ik met jou of (wat ons betreft graag) en zo ja op welke wijze we de provincie kunnen informeren/betrekken bij ons huiswerk in de komende periode.

Ik neem volgende week even contact met jou op om bovenstaande te bespreken.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Gemeente Midden-Drenthe
Bezoekadres: Raadhuisplein 1, 9411 NB Beilen
Postadres: Postbus 24, 9410 AA Beilen
Internet: www.middendrenthe.nl

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

T

Valt buiten de reikwijdte van het verzoek

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Cc: [redacted]
Onderwerp: RE: Terugkoppeling sessie Drentse woonlobby
Datum: vrijdag 4 april 2025 15:50:48
Bijlagen: image001.png
image002.png
image003.png
image004.png
image005.png
image006.png

Hoi [redacted],

Hierbij nog wat aanvullingen op mijn mail en antwoorden op jouw vragen.
Wij denken dat Beilen kansen biedt om een bijdrage te leveren aan de woningbouwopgave van Drenthe, met daarbij de strategische ligging en de goede bereikbaarheid (station, snelwegen en provinciale wegen) als USPs (in potentie 2000 woningen op 10 minuten fietsen van de spoorlijn Groningen-Zwolle!). Investeringen in bereikbaarheid vanuit Den Haag zijn nodig om de woonopgave mede mogelijk te maken.
Het Wervend Perspectief Beilen heeft als grote voordeel dat het een integraal verhaal is: het gaat niet alleen om woningbouw tot 2030, maar ook na 2030, het gaat niet alleen om woningbouw maar ook om extra ruimte realiseren voor wateropgave Waterschap en mitigerende maatregelen t.b.v. extra waterwinning WMD, het gaat om mogelijke extra ontwikkeling van de oostzijde van het Station etc. Allemaal koppelkansen.
We hebben een grove inschatting van pro/rail inzake de kosten van de tunnel (2024): minimaal [redacted]. Voor de weg naar Westerbork en de ontsluiting van de oostkant van het station hebben we nog geen kostenopgaves voor zover ik weet. De tunnel is nodig om het eindbeeld te kunnen realiseren.
We starten in Alting en [redacted] omdat daar geen tunnel of grote investeringen in de infra voor nodig zijn. [redacted]

Tot zover. Hopelijk heb je hier eerst voldoende aan.

Fijn weekend!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Tel. (05[redacted]
Werkdagen: maandag, dinsdag, woensdag (even weken) donderdag en vrijdag (oneven weken)

Gemeente Midden-Drenthe
Bezoekadres: Raadhuisplein 1, 9411 NB Beilen
Postadres: Postbus 24, 9410 AA Beilen

Internet: www.middendrenthe.nl

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: vrijdag 28 maart 2025 11:15
Aan: [redacted]@middendrenthe.nl>
CC: [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Terugkoppeling sessie Drentse woonlobby

> U ontvangt niet vaak e-mail van [redacted]@drenthe.nl. Ontdek waarom dit belangrijk is

Beste [redacted],

Veel dank voor jouw reactie op onderstaande uitvraag. Ik heb hieronder in blauw een aantal aanvullende vragen / reacties gezet, hopelijk verheldert dit e.e.a. en lukt het om een aantal zaken te concretiseren.

Ik zie graag jouw reactie uiterlijk volgende week tegemoet.
Indien je hier vragen over hebt, mag je mij uiteraard ook even bellen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Thema Ruimte en Wonen
Strategisch adviseur Wonen

+31 [redacted]
werkdagen: ma, di, do, vr

mobiel: [redacted]

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: maandag 24 maart 2025 08:30
Aan: [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: [graag delen met jullie contacten] Terugkoppeling sessie Drentse woonlobby

---

Van: [redacted]@middendrenthe.nl>
Verzonden: donderdag 20 maart 2025 18:52
Aan: [redacted]@drenthe.nl>

CC: [redacted]@middendrenthe.nl>
Onderwerp: RE: [graag delen met jullie contacten] Terugkoppeling sessie Drentse woonlobby

Dag [redacted]

Hierbij onze reactie. Ik heb onze antwoorden in 'rood' onder jouw vragen gezet.
En zie ook de bijlage.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted]
Tel. [redacted]
Werkdagen: maandag, dinsdag, woensdag (even weken) donderdag en vrijdag (oneven weken)

Gemeente Midden-Drenthe
Bezoekadres: Raadhuisplein 1, 9411 NB Beilen
Postadres: Postbus 24, 9410 AA Beilen
Internet: www.middendrenthe.nl

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 13 maart 2025 16:41
Onderwerp: FW: [graag delen met jullie contacten] Terugkoppeling sessie Drentse woonlobby

Dag allen,

[redacted]

[redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Ruimte en Wonen
Beleidsadviseur Wonen

+31 [redacted]
werkdagen: ma t/m do

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

K Art. 5.1 lid 2 sub f

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de bescherming van andere dan in art. 5.1 lid 1 sub c genoemde concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens

T

Valt buiten de reikwijdte van het verzoek

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Cc: [redacted]
Onderwerp: Wervend Perspectief Beilen
Datum: maandag 7 april 2025 14:44:44

Beste allen,

Inzake het Wervend Perspectief Beilen hierbij een korte update en een voorstel als vervolg op eerdere wateratelieres.

Onderzoeken
Op 13 maart besprak de Commissie Ruimte en Groen de eerste onderzoeken naar woningbouw in Alting en [redacted] Uit deze onderzoeken blijkt dat beide gebieden kansrijk zijn voor nieuwe woningen, maar dat verder onderzoek nodig is. De gemeenteraad heeft 27 maart opdracht gegeven om de volgende stap in het proces te zetten, het opstellen van de Nota's van uitgangspunten.

Nota's van uitgangspunten en programma's
Met behulp van bureau Rho zijn we inmiddels gestart met de nota's van uitgangspunten. We maken twee aparte versies: één voor Alting en [redacted] Dit doen we omdat de gebieden verschillen en elk hun eigen aanpak nodig hebben. Eind april levert Rho de conceptversie van beide nota's op. In de 3e week van mei is er een informatieavond voor de bewoners van Alting en een informatieavond voor [redacted] De planning is om de nota's in oktober aan de raad aan te bieden. Op dat moment besluit de raad of de gemeente verder gaat met de bouwplannen in één of beide gebieden. Parallel aan het opstellen van de nota's worden ook gestart met het schrijven van de conceptprogramma's voor beide locaties. Voor Alting geldt daarbij specifiek dat het voorstel vanuit de gemeente is om ook de mogelijke ontwikkelingen t.a.v. waterwinning/mitigerende maatregelen en mogelijke ontwikkelingen zone Beilerstroom mee te nemen in de nota's. We hebben het dan over de input die we vanuit de wateratelieres eerder hebben opgehaald.

Betrokkenheid gebiedspartners
Rho is inmiddels gestart met hun werkzaamheden. Binnen enkele weken komen we met een voorstel voor een volgend wateratelier. In dat overleg kan Rho uitleggen hoe ze het huiswerk tot nu toe van onze wateratelieres mee kunnen nemen in de op te stellen nota en wat eventueel nog extra nodig is.

We gaan ervan uit dat jullie je kunnen vinden in de voorgestelde planologische marsroute. Mochten er nog vragen zijn dan horen we het natuurlijk graag!

Met vriendelijke groet,

Gemeente Midden-Drenthe
Bezoekadres: Raadhuisplein 1, 9411 NB Beilen
Postadres: Postbus 24, 9410 AA Beilen
Internet: www.middendrenthe.nl

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

T

Valt buiten de reikwijdte van het verzoek

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Cc: [redacted]
Onderwerp: RE: Wervend Perspectief Beilen
Datum: dinsdag 8 april 2025 14:42:57

[redacted] En wel of geen voorstander zijn is in dit stadium te voorbarig.

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 8 april 2025 14:32
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]
<[redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Wervend Perspectief Beilen

Dag allen,

Lastige situatie eerlijk gezegd. [redacted] Zijn wij de fase al voorbij in zoverre dat we geen besluit meer nemen over voor of tegen dit plan, maar dat we medestander zijn. De vraag is dan of dit feitelijk zo is, als dat zo is kun je deelnemer zijn. Alleen dan ben je dus ook deelgenoot van het eindresultaat. Als we meer afstand wensen te houden om zo nog een mening te kunnen vormen over de finale plannen, dan kun je beter meelezen. En in de toekomst waar nodig zienswijzen of een reactieve aanwijzing te doen. Het is daarmee een beetje en – en met meelezen bewaar je afstand en toch enige invloed. Met deelnemen heb je wellicht meer invloed, maar heb je ook kans dat je gebruikt gaat worden als partner in het geheel (zoals dat nu ook al naar buiten toe gecommuniceerd wordt).

'' WMD Drinkwater, Waterschap Drents Overijsselse Delta en de provincie Drenthe willen samen denken over de ontwikkeling van het gebied.''

Gr. [redacted]

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: maandag 7 april 2025 16:16
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Wervend Perspectief Beilen

Hoi allen,
Zie onderstaande,
Wat zou volgens jullie de beste insteek zijn om hierbij betrokken te zijn? Als deelnemer of als meelezer?

Van: [redacted]@middendrenthe.nl>
Verzonden: donderdag 3 april 2025 11:47
Aan: [redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]
<[redacted]@middendrenthe.nl>
Onderwerp: Wervend Perspectief Beilen

Hallo [redacted],

Inzake het Wervend Perspectief Beilen hierbij een korte update en een vraag:

Onderzoeken
Op 13 maart besprak de Commissie Ruimte en Groen de eerste onderzoeken naar woningbouw in Alting en [redacted] Uit deze onderzoeken blijkt dat beide gebieden kansrijk zijn voor nieuwe woningen, maar dat verder onderzoek nodig is. De gemeenteraad heeft 27 maart opdracht gegeven om de volgende stap in het proces te zetten, het opstellen van de Nota's van uitgangspunten.

Nota's van uitgangspunten en programma's
Met behulp van bureau Rho zijn we inmiddels gestart met de nota's van uitgangspunten. We maken twee aparte versies: één voor Alting en [redacted] Dit doen we omdat de gebieden verschillen en elk hun eigen aanpak nodig hebben. De planning is om de nota's in oktober aan de raad aan te bieden. Op dat moment besluit de raad of de gemeente verder gaat met de bouwplannen in één of beide gebieden. Parallel aan het opstellen van de nota's worden ook gestart met het schrijven van de conceptprogramma's voor beide locaties. Voor Alting geldt daarbij specifiek dat we ook de mogelijke ontwikkelingen t.a.v. waterwinning/mitigerende maatregelen en mogelijke ontwikkelingen zone Beilerstroom mee willennemen. We hebben het dan over de input die we vanuit de waterateliers.

Betrokkenheid van bewoners
Om goede Nota's van uitgangspunten te kunnen maken is de gebiedskennis van de bewoners van Alting en [redacted] van belang. Ook kunnen wensen van de bewoners voor hun woonomgeving tot uitdrukking komen in de uitgangspunten. Daarom organiseren we in mei een tweetal bijeenkomsten met/voor de inwoners. Dit doen we op basis van het door de gemeenteraad vastgestelde participatieplan. De bewoners van Alting en [redacted] ontvangen hierover een brief met meer informatie.

Overleg met de provincie
Graag overleg ik met jou of (wat ons betreft graag) en zo ja op welke wijze we de provincie kunnen informeren/betrekken bij ons huiswerk in de komende periode.

Ik neem volgende week even contact met jou op om bovenstaande te bespreken.

Met vriendelijke groet,

Gemeente Midden-Drenthe
Bezoekadres: Raadhuisplein 1, 9411 NB Beilen
Postadres: Postbus 24, 9410 AA Beilen
Internet: www.middendrenthe.nl

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

R Art. 5.2 lid 1

De informatie uit documenten betreft persoonlijke beleidsopvattingen. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan ambtelijke adviezen, visies, standpunten en overwegingen ten behoeve van intern beraad, niet zijnde feiten, prognoses, beleidsalternatieven, de gevolgen van een bepaald beleidsalternatief of andere onderdelen met een overwegend objectief karakter

T

Valt buiten de reikwijdte van het verzoek

Outlook

Nieuwsbrief 8 Wervend Perspectief Beilen - 9 april 2025

Van Gemeente Midden-Drenthe <wpb@middendrenthe.nl>
Datum Wo 9-4-2025 16:00
Aan [redacted]@drenthe.nl>

Nieuwsbrief 8 (9 april 2025) Bekijk de webversie

We beginnen deze 8ste nieuwsbrief met een kort verslag van de gemeenteraadsvergadering van 27 maart 2025. Verder gaan we in op de planning voor de komende periode en de betrokkenheid van bewoners.

Vergaderingen gemeenteraad

Op 13 maart besprak de Commissie Ruimte en Groen de eerste onderzoeken naar woningbouw in Alting en [redacted] Uit deze onderzoeken blijkt dat beide gebieden kansrijk zijn voor nieuwe woningen, maar dat verder onderzoek nodig is.

Meer informatie over de onderzoeken vindt u hier.

Tijdens de vergadering stelden raadsleden vragen en gingen ze dieper in op bepaalde onderwerpen. U kunt de vergadering terugkijken via de website van de gemeente. De gemeenteraad heeft 27 maart opdracht gegeven om de volgende stap in het proces te zetten, het opstellen van de Nota's van uitgangspunten.

Nota's van uitgangspunten

In een Nota van uitgangspunten worden de plannen en randvoorwaarden voor woningbouw verder uitgewerkt. Dit gaat over zaken zoals woningen, inpassing landschap, infrastructuur, etc. We maken twee aparte plannen: één voor Alting en één voor Smalbroek. Dit doen we omdat de gebieden verschillen en elk hun eigen aanpak nodig hebben. De nota's worden in oktober aan de raad aangeboden. Op dat moment besluit de raad of de gemeente verder gaat met de bouwplannen in één of beide gebieden.

De Nota's van uitgangspunten zijn de basis voor de op te stellen programma's voor beide locaties. Daarin staat onder meer de toekomstige stedenbouwkundige hoofdstructuur

beschreven. Verder komen in het programma de uitvoerbaarheid en de planning van [redacted] en Alting aan de orde.

Betrokkenheid van bewoners

Om goede Nota's van uitgangspunten te kunnen maken is de gebiedskennis van de bewoners van Alting en [redacted] van belang. Ook kunnen wensen van de bewoners voor hun woonomgeving tot uitdrukking komen in de uitgangspunten. Daarom organiseren we in mei gesprekken met de inwoners. We doen dit aan de hand van het participatieplan.

Je vindt het plan hier op de website.

De bewoners van Alting en [redacted] ontvangen hierover een brief met meer informatie.

Terugkomen op het periodiek overleg

In onze vorige nieuwsbrief stond dat er geen behoefte was aan regelmatig overleg met bewoners van Alting en [redacted] Dit klopte niet. Er is wél behoefte aan overleg, echter door een misverstand was dit niet duidelijk. We hebben afgesproken dat onze dorpscontactpersoon elke maand even contact opneemt met de vertegenwoordigers van beide buurtschappen.

Blijf betrokken

Als gemeente willen we u graag zo goed mogelijk op de hoogte houden van Wervend Perspectief Beilen. De algemene informatie staat op onze website www.middendrenthe.nl. Daarnaast is er deze digitale nieuwsbrief.

Als u vragen of opmerkingen heeft kunt u ons altijd een mail sturen. Het mailadres voor Wervend Perspectief Beilen is: wpb@middendrenthe.nl.

Deze e-mail is verstuurd aan [redacted]@drenthe.nl.
Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich hier afmelden.
U kunt ook uw gegevens inzien en wijzigen.
Voor een goede ontvangst voegt u wpb@middendrenthe.nl toe aan uw adresboek.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

T

Valt buiten de reikwijdte van het verzoek

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Cc: [redacted]
Onderwerp: RE: Wervend Perspectief Beilen
Datum: donderdag 10 april 2025 15:11:00

Hoi allen,

Ik heb [redacted] gesproken. Hoe het hieronder gevraagd werd door [redacted], ligt toch wat anders. Het gaat er om dat de uitkomsten van het wateratelier meegenomen wordt in de nota van uitgangspunten. En dat is prima en conform afgesproken.

Nog even wat achtergronddocumentatie:
Wervend Perspectief Beilen - Gemeente Midden Drenthe

Maar deze is nog interessanter:
https://open.middendrenthe.nl/fileadmin/Woo_verzoeken_en_documenten/Lievingerveld/Voorbereiding_gebiedskeuze2/eerdere_overwegingen-woningbouw/Brief_provincie__over_oost_Beilen_bekend_als_[redacted]_26_september_2007.pdf

---

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 7 april 2025 16:16
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Wervend Perspectief Beilen

Hoi allen,
Zie onderstaande,
Wat zou volgens jullie de beste insteek zijn om hierbij betrokken te zijn? Als deelnemer of als meelezer?

Van: [redacted]@middendrenthe.nl>
Verzonden: donderdag 3 april 2025 11:47
Aan: [redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]
<[redacted]@middendrenthe.nl>
Onderwerp: Wervend Perspectief Beilen

Hallo [redacted],

Inzake het Wervend Perspectief Beilen hierbij een korte update en een vraag:

Onderzoeken

Op 13 maart besprak de Commissie Ruimte en Groen de eerste onderzoeken naar woningbouw in Alting en [redacted] Uit deze onderzoeken blijkt dat beide gebieden kansrijk zijn voor nieuwe woningen, maar dat verder onderzoek nodig is. De gemeenteraad heeft 27 maart opdracht gegeven om de volgende stap in het proces te zetten, het opstellen van de Nota's van uitgangspunten.

Nota's van uitgangspunten en programma's
Met behulp van bureau Rho zijn we inmiddels gestart met de nota's van uitgangspunten. We maken twee aparte versies: één voor Alting en [redacted] Dit doen we omdat de gebieden verschillen en elk hun eigen aanpak nodig hebben. De planning is om de nota's in oktober aan de raad aan te bieden. Op dat moment besluit de raad of de gemeente verder gaat met de bouwplannen in één of beide gebieden. Parallel aan het opstellen van de nota's worden ook gestart met het schrijven van de conceptprogramma's voor beide locaties. Voor Alting geldt daarbij specifiek dat we ook de mogelijke ontwikkelingen t.a.v. waterwinning/mitigerende maatregelen en mogelijke ontwikkelingen zone Beilerstroom mee willennemen. We hebben het dan over de input die we vanuit de waterateliers.

Betrokkenheid van bewoners
Om goede Nota's van uitgangspunten te kunnen maken is de gebiedskennis van de bewoners van Alting en [redacted] van belang. Ook kunnen wensen van de bewoners voor hun woonomgeving tot uitdrukking komen in de uitgangspunten. Daarom organiseren we in mei een tweetal bijeenkomsten met/voor de inwoners. Dit doen we op basis van het door de gemeenteraad vastgestelde participatieplan. De bewoners van Alting [redacted] ontvangen hierover een brief met meer informatie.

Overleg met de provincie
Graag overleg ik met jou of (wat ons betreft graag) en zo ja op welke wijze we de provincie kunnen informeren/betrekken bij ons huiswerk in de komende periode.

Ik neem volgende week even contact met jou op om bovenstaande te bespreken.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Gemeente Midden-Drenthe
Bezoekadres: Raadhuisplein 1, 9411 NB Beilen
Postadres: Postbus 24, 9410 AA Beilen
Internet: www.middendrenthe.nl

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

T

Valt buiten de reikwijdte van het verzoek

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Cc: [redacted]
Onderwerp: RE: Wervend Perspectief Beilen
Datum: vrijdag 11 april 2025 14:18:53

Hallo allemaal,

In navolging op onderstaande mail stellen wij voor om een 4e wateratelier te organiseren.

Bureau Rho is, zoals aangegeven, bezig met het opstellen van de nota van uitgangspunten en concept programma t.b.v. de locatie [redacted] en Alting. Voor locatie Alting is het bedoeling om de mogelijke ontwikkelingen van WMD/Provincie en WDO ook in op te nemen.

Voorstel is om dit **15 mei a.s. van 09.00 uur tot 11.00 uur** te doen. Graag horen wij of jullie kunnen (bij verhindering graag een collega afvaardigen). Het gaat om een fysieke afspraak. Voorafgaande aan het overleg komt Rho nog met een inhoudelijke agedna.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 7 april 2025 14:44
Aan: [redacted]@wdodelta.nl>; [redacted]@wmd.nl>; [redacted]@wdodelta.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]<[redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]@rho.nl>; [redacted]<[redacted]@rho.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: Wervend Perspectief Beilen

Beste allen,

Inzake het Wervend Perspectief Beilen hierbij een korte update en een voorstel als vervolg op eerdere watertateliers.

Onderzoeken
Op 13 maart besprak de Commissie Ruimte en Groen de eerste onderzoeken naar woningbouw in Alting en [redacted] Uit deze onderzoeken blijkt dat beide gebieden kansrijk zijn voor nieuwe woningen, maar dat verder onderzoek nodig is. De gemeenteraad heeft 27 maart opdracht gegeven om de volgende stap in het proces te zetten, het opstellen van de Nota's van uitgangspunten.

Nota's van uitgangspunten en programma's
Met behulp van bureau Rho zijn we inmiddels gestart met de nota's van uitgangspunten. We maken twee aparte versies: één voor Alting en [redacted] Dit doen we omdat de gebieden verschillen en elk hun eigen aanpak nodig hebben. Eind april levert Rho de conceptversie van beide nota's op. In de 3e week van mei is er een informatieavond voor de bewoners van Alting en een informatieavond voor [redacted] De planning is om de nota's in oktober aan de raad aan te bieden. Op dat moment besluit de raad of de gemeente verder gaat met de bouwplannen in één of beide gebieden. Parallel aan het opstellen van de nota's worden ook gestart met het schrijven van de conceptprogramma's voor beide locaties. Voor Alting geldt daarbij specifiek dat het voorstel vanuit de gemeente is om ook de mogelijke ontwikkelingen t.a.v. waterwinning/mitigerende maatregelen en mogelijke ontwikkelingen zone Beilerstroom mee te nemen in de nota's. We hebben het dan over de input die we vanuit de waterateliers eerder hebben opgehaald.

Betrokkenheid gebiedspartners
Rho is inmiddels gestart met hun werkzaamheden. Binnen enkele weken komen we met een voorstel voor een volgend waterateliers. In dat overleg kan Rho uitleggen hoe ze het huiswerk tot nu toe van onze waterateliers mee kunnen nemen in de op te stellen nota en wat eventueel nog extra nodig is.

We gaan ervan uit dat jullie je kunnen vinden in de voorgestelde planologische marsroute. Mochten er nog vragen zijn dan horen we het natuurlijk graag!

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Gemeente Midden-Drenthe
Bezoekadres: Raadhuisplein 1, 9411 NB Beilen
Postadres: Postbus 24, 9410 AA Beilen
Internet: www.middendrenthe.nl

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

T

Valt buiten de reikwijdte van het verzoek

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Cc: [redacted]
Onderwerp: RE: Wervend Perspectief Beilen
Datum: vrijdag 18 april 2025 15:26:12

Beste [redacted] ea,

In verband met een reorganisatie binnen ons team regio/themacoördinatoren zal ik mij in het vervolg bezig gaan houden met alles wat er speelt in de gemeente Zwolle. Dit betekent dat ik niet langer het aanspreekpunt ben voor Midden-Drenthe en het Wervend Perspectief. Mijn collega [redacted] (cc) zal deze taken van mij gaan overnemen. Voor wat betreft de afstemming met ons KRW-project Oude Vaart is [redacted] (projectleider) het aanspreekpunt.

De data voor het aankomende wateratelier kunnen dus met [redacted] worden afgestemd. Dank voor de fijne samenwerking en ik wens jullie veel succes met de verdere uitwerking van alle mooie ontwikkelingen rondom Beilen!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Regio/Thema coördinator

Waterschap Drents Overijsselse Delta
Dokter van Deenweg 186, 8025 BM Zwolle
Postbus 60, 8000 AB Zwolle
T. +31 [redacted]

Van: [redacted]@middendrenthe.nl>
Verzonden: maandag 7 april 2025 14:44
Aan: [redacted]@wdodelta.nl>; [redacted]@wmd.nl>; [redacted]@wdodelta.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]<[redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]@rho.nl>; [redacted]<[redacted]@rho.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: Wervend Perspectief Beilen

Beste allen,

Inzake het Wervend Perspectief Beilen hierbij een korte update en een voorstel als vervolg op eerdere watertafels.

Onderzoeken
Op 13 maart besprak de Commissie Ruimte en Groen de eerste onderzoeken naar woningbouw in Alting en [redacted] Uit deze onderzoeken blijkt dat beide gebieden

kansrijk zijn voor nieuwe woningen, maar dat verder onderzoek nodig is. De gemeenteraad heeft 27 maart opdracht gegeven om de volgende stap in het proces te zetten, het opstellen van de Nota's van uitgangspunten.

Nota's van uitgangspunten en programma's

Met behulp van bureau Rho zijn we inmiddels gestart met de nota's van uitgangspunten. We maken twee aparte versies: één voor Alting en [redacted]. Dit doen we omdat de gebieden verschillen en elk hun eigen aanpak nodig hebben. Eind april levert Rho de conceptversie van beide nota's op. In de 3e week van mei is er een informatieavond voor de bewoners van Alting en een informatieavond voor [redacted] De planning is om de nota's in oktober aan de raad aan te bieden. Op dat moment besluit de raad of de gemeente verder gaat met de bouwplannen in één of beide gebieden. Parallel aan het opstellen van de nota's worden ook gestart met het schrijven van de conceptprogramma's voor beide locaties. Voor Alting geldt daarbij specifiek dat het voorstel vanuit de gemeente is om ook de mogelijke ontwikkelingen t.a.v. waterwinning/mitigerende maatregelen en mogelijke ontwikkelingen zone Beilerstroom mee te nemen in de nota's. We hebben het dan over de input die we vanuit de waterateliers eerder hebben opgehaald.

Betrokkenheid gebiedspartners

Rho is inmiddels gestart met hun werkzaamheden. Binnen enkele weken komen we met een voorstel voor een volgend waterateliers. In dat overleg kan Rho uitleggen hoe ze het huiswerk tot nu toe van onze waterateliers mee kunnen nemen in de op te stellen nota en wat eventueel nog extra nodig is.

We gaan ervan uit dat jullie je kunnen vinden in de voorgestelde planologische marsroute. Mochten er nog vragen zijn dan horen we het natuurlijk graag!

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Gemeente Midden-Drenthe
Bezoekadres: Raadhuisplein 1, 9411 NB Beilen
Postadres: Postbus 24, 9410 AA Beilen
Internet: www.middendrenthe.nl

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

T

Valt buiten de reikwijdte van het verzoek

GEMEENTE MIDDEN-DRENTHE

Nota van uitgangspunten Woningbouwlocatie Alting Beilen Concept versie

INHOUDSOPGAVE

Begrippenlijst **3**

1. Inleiding **4**

1.1 Aanleiding 4
1.2 Juridische status 5
1.3 Leeswijzer 5

2. Achtergrond **6**

2.1 Inleiding 6
2.2 Proces tot nu toe 6
2.2.1 Een wervend perspectief op Beilen 6
2.2.2 Behoefte 9
2.2.3 Locatiekeuze 9
2.2.4 Koppelkansen 10
2.3 Voorafgaand: de initiatiefase 10
2.4 Haalbaarheidsfase 11
2.5 Vestiging voorkeursrecht 11

3. Gebiedsuitgangspunten Alting **12**

3.1 Inleiding 12
3.2 Woonprogramma en opzet 13
3.3 Verkeer en ontsluiting 13
3.4 Ruimtelijke structuur 15
3.5 Landschappelijke inpassing 16
3.6 Water en grondwaterbescherming 17
3.7 Duurzaamheid 17
3.8 Voorwaarden Waterschap en Provincie 18
3.9 Uitdagingen 19
3.10 Resultaten participatie 20
3.11 Verkenning eerste fase woningbouw 20

4. Een omgevingsprogramma voor Alting **21**

4.1 Wat is een omgevingsprogramma? 21
4.2 Positie in de beleidscyclus 21
4.3 Doel 22
4.4 Opbouw 22
4.5 Plan-Mer-beoordeling 23
4.6 Voorbereidingsproces 24
4.7 Aansluiting op het DSO 26

5. van programma naar plan **26**

5.1 Het omgevingsplan Midden-Drenthe 26
5.2 Keuzes en mogelijkheden binnen het omgevingsplan 26
5.3 Vervolgstappen 27

6. Bestuurlijk en maatschappelijk proces **27**

6.1 Rol van het college 27
6.2 Betrokkenheid van de gemeenteraad 27
6.3 Samenwerking 28
6.4 Participatie 28

Bijllagen **29**

Participatieplan 29

BEGRIPPENLIJST

Lijst met begrippen en bijbehorende definities (indien nodig).

1. INLEIDING

Voor de mogelijke ontwikkeling van een nieuwe woonwijk nabij Alting is deze Nota van Uitgangspunten opgesteld. In dit document staan de belangrijkste keuzes, uitgangspunten en overwegingen.

De nota kijkt terug op het proces tot nu toe en legt uit hoe het vervolg eruitziet. Het doel is om de woningbouwontwikkeling goed voor te bereiden, samen met inwoners, grondeigenaren en andere betrokkenen. De gemeenteraad neemt door middel van deze Nota van Uitgangspunten een besluit over de uitgangspunten voor Alting en de te volgen planologische procedure.

Deze versie van de Nota van Uitgangspunten is een **conceptversie**. De conceptnota wordt besproken tijdens de participatieavond met inwoners en gedeeld met specialisten en gemeentelijke ambtenaren. De reacties en aandachtspunten die hieruit voortkomen, worden verwerkt voordat de nota overgaat van concept naar ontwerp. Als bepaalde reacties niet worden overgenomen, wordt dit in de volgende versie van de nota gemotiveerd.

Op een later moment worden ook de ketenpartners, zoals het waterschap, de provincie, TenneT en de brandweer, betrokken bij de verdere uitwerking. Dit gebeurt via afzonderlijke sessies. Ook hieruit kunnen aanvullende uitgangspunten voortkomen die worden verwerkt in de definitieve versie van de Nota van Uitgangspunten.

De Nota van Uitgangspunten vormt de basis voor het opstellen van een omgevingsprogramma. Dat programma:

- werkt de ambities en voorwaarden voor woningbouw verder uit;
- bevat stedenbouwkundige en landschappelijke uitgangspunten;
- onderzoekt of woningbouw op deze plek haalbaar is, ook op het gebied van milieu en financiën;
- benoemt kansen voor duurzaamheid, natuur, landschap en klimaat;
- bepaalt de uiteindelijke planbegrenzing van het nieuwe woongebied;
- en brengt mogelijke risico’s in beeld.

Op basis van dit nog op te stellen programma kan vervolgens het omgevingsplan Midden-Drenthe worden aangepast, zodat de woningbouw juridisch-planologisch mogelijk wordt gemaakt. De Nota van Uitgangspunten is daarmee een belangrijke tussenstap in het proces. Het document helpt om richting te geven aan de verdere ontwikkeling van het gebied.

1.1 Aanleiding

Er is een grote behoefte aan woningen in de gemeente Midden-Drenthe. Daarom is woningbouw één van de belangrijkste opgaven binnen de gemeente. Tot 2030 wordt gerekend op een behoefte van tussen de 630 en 1.720 woningen. Daarvan zijn 630 woningen bedoeld voor de lokale vraag, en 1.090 woningen voor de aanvullende (boven)regionale vraag. In de Woonvisie 2023–2027 heeft de gemeente gekozen voor de bovenkant van deze bandbreedte. Dat betekent een ambitie om 1.720 woningen te realiseren tot 2030.

Een groot deel van deze woningen is voorzien in Beilen, waar gerekend wordt op een woningbouwopgave van ongeveer 865 woningen (de lokale en aanvullende behoefte samen). Beilen is de grootste kern van de gemeente en is goed bereikbaar via de A28, N381 en met de trein. Beilen heeft veel voorzieningen, zoals scholen, winkels en zorg. Een deel van de woningen zal via inbreiding worden gerealiseerd. Er is echter onvoldoende ruimte om de volledige woningbouwopgave via inbreiding te realiseren. Daarom heeft onderzoek plaatsgevonden naar uitbreidingslocaties via het project ‘Een wervend perspectief op Beilen’. Hierin is onderzocht waar rondom Beilen ruimte is voor nieuwe woningen. Op basis van deze verkenning is Alting aangewezen als kansrijke locatie.

Ook Smalbroek is aangewezen als kansrijke locatie voor woningbouw. Voor zowel Alting als Smalbroek is een aparte Nota van Uitgangspunten opgesteld. De verdere besluitvorming over de twee locaties gebeurt los van elkaar. Wel geldt voor beide locaties een gelijke aanleiding: het realiseren van de woningbouwopgave. Ook het vervolgtraject, zoals het opstellen van een omgevingsprogramma en het organiseren van participatie, verloopt volgens dezelfde aanpak.

Deze Nota van Uitgangspunten geeft verdere richting aan de planvorming voor de locatie Alting.

1.2 Juridische status

Deze Nota van Uitgangspunten heeft geen juridische status zoals een omgevingsplan, omgevingsvergunning of formeel beleidsdocument. Het is een kaderstellend document dat wordt vastgesteld door de gemeenteraad van Midden-Drenthe. Met de vaststelling van deze nota verbindt de gemeenteraad zichzelf en het college aan de uitgangspunten voor de verdere planvorming.

De uiteindelijke juridische verankering van de uitgangspunten vinden plaats via het omgevingsprogramma. Dit programma is een formeel instrument onder de Omgevingswet. In het programma worden door het college de ambities, voorwaarden en uitgangspunten verder uitgewerkt en geborgd.

Daarnaast wordt deze nota gebruikt als gespreksondersteuning bij het contact met bewoners, grondeigenaren en andere betrokkenen. Het doel is om stap voor stap te komen tot een breed gedragen plan voor Alting.

1.3 Leeswijzer

Deze nota bestaat uit zes hoofdstukken:

- **Hoofdstuk 2** beschrijft de achtergrond van de locatie en het proces tot nu toe;
- **Hoofdstuk 3** bevat de gebiedsspecifieke uitgangspunten voor Alting, waaronder ruimtelijke kwaliteit, landschap en water;
- **Hoofdstuk 4** geeft uitleg over het instrument omgevingsprogramma en de inhoudelijke invulling daarvan voor Alting;
- **Hoofdstuk 5** beschrijft de stap van programma naar plan: hoe een wijziging van het omgevingsplan voorbereid wordt;
- **Hoofdstuk 6** gaat in op het bestuurlijke en maatschappelijke proces, inclusief participatie en samenwerking.

2. ACHTERGROND

In dit hoofdstuk staat waarom Alting is gekozen als plek voor woningbouw. Er wordt uitgelegd wat er tot nu toe is gedaan, welke onderzoeken zijn uitgevoerd en welke keuzes al zijn gemaakt.

2.1 Inleiding

De gemeente Midden-Drenthe heeft tot 2030 een grote woningbouwopgave. Om deze opgave goed uit te voeren, is het belangrijk om vooruit te kijken en te bepalen waar en hoe nieuwe woningen kunnen worden toegevoegd. Beilen speelt hierin een belangrijke rol.

De behoefte aan extra woningen is vastgelegd in verschillende beleidsdocumenten van de gemeente, zoals:

- de bestuurlijke visie 'Midden-Drenthe: een leven lang ruimte' (maart 2021);
- de Omgevingsvisie Midden-Drenthe (juni 2022);
- de Woonvisie 2023–2027, vastgesteld op 25 mei 2023.

Omdat er in Beilen onvoldoende ruimte is binnen de bestaande bebouwing (zogenaamde inbreidingslocaties), is het nodig om ook naar uitbreidingslocaties te kijken. De woningen zijn niet alleen belangrijk voor de gemeente zelf, maar ook voor de uitvoering van de regionale woondeal die is gesloten met het Rijk, de provincie Drenthe, woningcorporaties en marktpartijen.

Bij het zoeken naar geschikte locaties is gekeken naar fysieke belemmeringen en ruimtelijke kansen. Beilen ligt ingeklemd tussen verschillende infrastructuren en landschappelijke barrières, zoals:

- de A28 aan de westzijde,
- de N381 aan de noordkant,
- het beekdal van de Beilerstroom in het zuiden,
- het spoor, het hoogspanningstracé en de gasleiding aan de oostzijde.

Ondanks deze beperkingen biedt Beilen ook sterke punten, zoals de goede bereikbaarheid, aanwezigheid van voorzieningen en de nabijheid van natuur en kleinschalige dorpen. De keuze voor uitbreiding moet hierop aansluiten: het versterken van de eigen kwaliteiten van Beilen.

2.2 Proces tot nu toe

2.2.1 Een wervend perspectief op Beilen

In 2023 is gestart met het project 'Wervend Perspectief Beilen', een verkennend onderzoek naar geschikte locaties voor grootschalige woningbouw. Daarbij is gewerkt vanuit het principe 'water en bodem sturend' en is gezocht naar locaties die:

- goed bereikbaar zijn;
- voldoende ruimte bieden voor woningbouw;
- geen grote investeringen in infrastructuur vragen;
- Snel voor een toename van woningen kunnen zorgen.

Het onderzoek is uitgevoerd door landschapsbureau Land-iD en bestond onder meer uit:

- een analyse van beleid en harde randvoorwaarden;
- een studie naar landschap, cultuurhistorie, natuur, mobiliteit en voorzieningen;
- drie ruimtelijke denkrichtingen, met bijbehorende kaartbeelden en toelichting.

In het kader van het Wervend Perspectief zijn drie ruimtelijke denkrichtingen opgesteld. Deze denkrichtingen laten verschillende manieren zien waarop de uitbreiding van Beilen kan plaatsvinden. Elke denkrichting verkent een ander ontwikkelmodel, met eigen keuzes voor woningbouw, landschap, verkeer en andere functies.

Denkrichting A: Het nieuwe landschap

In deze denkrichting staat het landschap centraal. De bestaande landschappelijke structuren worden versterkt en vormen het uitgangspunt voor de inrichting. Het idee is om kleine woonclusters (zoals erven) in te passen in een robuust, groen en biodivers landschap.

Kenmerken:

- Wonen in kleine groepen huizen (nieuwe erven), verspreid over het landschap.
- Veel ruimte voor natuur, waterberging, houtwallen en landbouw.
- Landschap en recreatie krijgen prioriteit.
- De auto blijft belangrijk, fietsverbindingen worden beperkt uitgebreid.

Voordelen:

- Natuurlijke uitstraling, versterking van biodiversiteit en landschap.
- Bijzonder woonmilieu, passend bij Drentse sfeer.

Aandachtspunten:

- Niet geschikt voor grote woningbouwopgave.
- Versnipperde ligging en minder efficiënt qua infrastructuur.

Denkrichting B: Buurtschappen worden dorpen

Deze denkrichting bouwt voort op de bestaande buurtschappen rondom Beilen, zoals Alting, Klatering en Makkum. Deze buurtschappen groeien langzaam uit tot zelfstandige woonkernen, met een eigen dorpskarakter en voorzieningen.

Kenmerken:

- Verdichting en uitbreiding van bestaande buurtschappen.
- Koppeling met landbouw, natuur en energieopwekking (zelfvoorzienend wonen).
- Sterke dorpsgemeenschappen, kleinschalige voorzieningen.

Voordelen:

- Versterkt bestaande structuren en sociale netwerken.
- Wonen in het groen, met ruimte voor natuur en lokale energie.

Aandachtspunten:

- Minder geschikt voor snelle of grootschalige woningbouw.
- Grote afhankelijkheid van veel verschillende grondeigenaren.
- Identiteit van bestaande buurtschappen kan onder druk komen te staan.

Denkrichting C: Beilen compact

In deze denkrichting ligt de focus op uitbreiding direct aansluitend op de bestaande kern van Beilen. De nieuwbouw wordt opgenomen in een groene, compacte wijk met ruimte voor water, natuur en recreatie. Dit model is het meest kansrijk voor de korte termijn en sluit het beste aan bij de woningbouwopgave tot 2030.

Kenmerken:

- Woningbouw tegen de kern van Beilen aan, met een logische ontsluiting.
- Inrichting van een landschapspark en recreatieve verbindingen.
- Nieuwe wijken met gemengde woningtypen en korte afstand tot voorzieningen.

Voordelen:

- Goed uitvoerbaar op korte termijn.
- Geschikt voor het realiseren van grote aantallen woningen.
- Weinig aanvullende investeringen in infrastructuur nodig.
- Goede bereikbaarheid van het centrum en station.

Aandachtspunten:

- Minder uitgesproken landschappelijk karakter dan bij andere modellen.
- Nieuwe wijk moet goed worden ingepast in omgeving en landschap.

Tijdens de sessies met het college en de gemeenteraad is de voorkeur uitgesproken voor **denkrichting C: Beilen compact**. Deze richting:

- biedt ruimte voor voldoende woningen op korte termijn (wens om voor 2030 te beginnen met de bouw);
- sluit aan op de bestaande kern, voorzieningen en infrastructuur;
- maakt gebruik van bestaande kwaliteiten zoals het beekdal en het landschap;
- biedt koppelkansen voor klimaat, natuur, recreatie en mobiliteit.

In de zomer van 2023 zijn de eerste bevindingen besproken met het college en de raad. De voorkeur ging uit naar locaties die nabij Beilen liggen, goed ontsloten kunnen worden, en ruimte bieden aan verschillende doelgroepen (Beilen compact).

De conclusie van het onderzoek was dat Alting en Smalbroek de meest kansrijke uitbreidingslocaties zijn. Op basis daarvan heeft de gemeenteraad het besluit genomen om verder te gaan met een verdiepende haalbaarheidsfase voor deze locaties. In het Wervend perspectief Beilen is voor Alting indicatief uitgegaan van een laadvermogen van circa 300 – 350 woningen (op lange termijn). Voor de eerste fase wordt indicatief uitgegaan van 80 tot 100 woningen op de noordelijke velden.

Figuur: Kansrijke uitbreidingslocatie Alting (Bron: Wervend perspectief Beilen)

2.2.2 Behoefte

De gemeente richt zich op realisatie van de volledige woningbehoefte, zowel kwantitatief als kwalitatief. Er is vooral vraag naar betaalbare grondgebonden koopwoningen voor starters en doorstromers, maar ook naar sociale en toegankelijke huurwoningen, onder andere voor ouderen. Ook woningcorporatie Woonservice bevestigt de noodzaak van uitbreidingslocaties om voldoende huurwoningen te kunnen realiseren en de verduurzamingsopgave het hoofd te bieden.

In het omgevingsprogramma wordt onderbouwd waarom woningbouw op deze locatie nodig is en hoeveel woningen er moeten komen. Deze onderbouwing maakt deel uit van de *ladder voor duurzame verstedelijking*, een landelijke regel die zorgvuldig ruimtegebruik stimuleert en leegstand wil voorkomen.
De ladder schrijft voor dat eerst gekeken wordt of er binnen bestaande dorpen of steden ruimte is voor nieuwe woningen. Als dat niet het geval is, kan onder voorwaarden worden gekozen voor uitbreiding in het buitengebied. Voor Alting wordt gemotiveerd dat er sprake is van woningbehoefte en dat deze ontwikkeling op deze locatie passend is.

2.2.3 Locatiekeuze

De keuze voor Alting is gebaseerd op een combinatie van ligging, ruimtelijke kwaliteit en ontwikkelpotentie. Alting ligt aan de noord- oostzijde van Beilen en grenst aan een bestaand buurtschap met karakteristieke lintbebouwing. langs een oude verbindingsweg. In het gebied komen agrarische functies voor, naast verspreid liggende woonbebouwing. Vrijwel het gehele plangebied valt binnen een grondwaterbeschermingsgebied. De nabijheid van het waterwingebied van de WMD maakt water een belangrijk thema bij de verdere planvorming.

De locatie Alting is gekozen om verschillende redenen:

- Ruimtelijke kwaliteit: Alting ligt gunstig ten opzichte van de kern van Beilen. De ruimtelijke structuur sluit aan bij het omliggende landschap, wat een logische en zorgvuldige uitbreiding mogelijk maakt.
- Goede bereikbaarheid: Alting ligt binnen 15 minuten fietsen van het centrum en het station van Beilen. De ligging ten opzichte van bestaande infrastructuur is gunstig, en op korte termijn zijn er geen grote infrastructurele ingrepen nodig om de locatie te ontsluiten.
- Ruimte voor groei: er is voldoende ruimte om in fases 300 tot 350 woningen te realiseren, te beginnen met een eerste fase van circa 80 tot 100 woningen.
- Beperkte milieu- en infrastructuuringrepen: De locatie ligt grotendeels buiten beperkende milieucontouren. Wel moet rekening worden gehouden met het nabijgelegen waterwingebied van de WMD en de status van grondwaterbeschermingsgebied.
- Koppelkansen voor leefomgevingskwaliteit: de ontwikkeling van Alting biedt mogelijkheden voor natuurbehoud, recreatie en een duurzame inrichting van het watersysteem (zie ook 2.2.4).

Het uitgangspunt is om het karakter van Alting te behouden en de nieuwe woningen op een passende manier in te passen. De woningbouwontwikkeling moet niet alleen voorzien in de woningbehoefte, maar ook bijdragen aan de kwaliteit van het landschap en de leefomgeving.

Uitbreiding is noodzakelijk

Omdat Alting buiten het bestaande stedelijk gebied ligt, is onderzocht of de woningbehoefte binnen de kern van Beilen zelf kan worden opgevangen. Uit deze inventarisatie blijkt dat er in de komende tien jaar plannen zijn voor circa 303 woningen op inbreidingslocaties, waarvan 67 woningen harde plancapaciteit hebben. De verwachte behoefte is echter ongeveer 865 woningen, wat betekent dat er een tekort is van ruim 500 woningen. Uitbreiding aan de randen van Beilen is daarom noodzakelijk. Daarnaast wordt ook bewust gekozen voor uitbreiding om op de lange termijn voldoende plancapaciteit beschikbaar te hebben voor het opvangen van de toekomstige woningbouwvraag.

2.2.4 Koppelkansen

Bij nieuwe woningbouw wordt niet alleen gekeken naar het bouwen van woningen. Er is ook aandacht voor een prettige, groene en toekomstbestendige leefomgeving. Dat betekent dat woningbouw wordt gecombineerd met andere thema's, zoals natuur, water, duurzaamheid en gezondheid. Voor de locatie Alting zijn er veel mogelijkheden voor dit soort koppelkansen.

- Water en bodem sturend

Alting ligt in een grondwaterbeschermingsgebied. Dit betekent dat extra voorzichtig moet worden omgegaan met de bodem en het gebruik van bepaalde bouwmaterialen. Nieuwe bebouwing is niet uitgesloten, maar er gelden wel aanvullende regels. De provincie is verantwoordelijk voor de bescherming van het drinkwater en beoordeelt de plannen. In het ontwerp wordt hiermee rekening gehouden. Samen met het waterschap, Provincie en drinkwaterbedrijf WMD wordt gezocht naar een goede balans tussen woningbouw en bescherming van het grondwater.

- Ruimte voor natuur en landschap

De locatie Alting ligt in een karakteristiek en waardevol Drents landschap, met essen, houtwallen en open ruimten. Hoewel woningbouw hier mogelijk is, betekent dat niet automatisch dat de hele ruimte volgebouwd moet worden. Juist door bewust ruimte te laten voor natuur en landschap ontstaat een aantrekkelijker, gezonder en duurzamer woongebied. In de plannen is daarom nadrukkelijk aandacht voor het versterken van de biodiversiteit en het behouden en aanvullen van groene structuren.

- Groene randen en vrijwaring beekdal

Het ontwerp houdt rekening met het omliggende landschap. De randen van de locatie krijgen een groene invulling die aansluit op het bestaande landschap. Het nabijgelegen beekdal blijft vrij van bebouwing. Hier is ruimte voor natuur, wateropvang en mogelijk ook recreatie.

- Ruimte voor recreatie

De ligging van Alting biedt kansen voor recreatie. In het ontwerp is aandacht voor wandelpaden, rustige groene plekken en veilige fietsverbindingen. Daarnaast wordt gekeken hoe de nieuwe wijk kan aansluiten op bestaande recreatieve routes richting het Terhorsterzand, Westerbork en het Dwingelderveld.

- Duurzame inrichting

De wijk wordt duurzaam ingericht, met aandacht voor klimaatadaptatie. Denk aan voldoende groen, waterberging, duurzame materialen en het beperken van verhard oppervlak. Ook wordt ingezet op energiezuinige of energiepositieve woningen en circulair bouwen waar mogelijk.

2.3 Voorafgaand: de initiatiefase

De initiatiefase is de eerste fase in het proces van gebiedsontwikkeling. In deze fase is door de gemeente verkend waar in en rond Beilen ruimte is voor woningbouw op grotere schaal. Deze verkenning is uitgevoerd binnen het project Wervend Perspectief Beilen.

In de initiatiefase zijn de volgende stappen gezet:

- Analyse van beleid, regels en fysieke belemmeringen (zoals spoor, snelwegen, beekdalen, essen en milieuzones);
- Beoordeling van kansen en knelpunten per gebied;
- Ontwikkeling van drie ruimtelijke denkrichtingen voor de groei van Beilen;
- Selectie van kansrijke locaties, waaronder Alting en Smalbroek.

De resultaten van deze fase zijn gedeeld met het college en de gemeenteraad. Op basis daarvan is besloten om Alting verder te onderzoeken in een volgende fase: de haalbaarheidsfase.

2.4 Haalbaarheidsfase

Op 30 mei 2024 heeft de gemeenteraad opdracht gegeven om een haalbaarheidsonderzoek uit te voeren voor Alting. Deze nota ziet alleen op de locatie Alting. Dit onderzoek moet aantonen of woningbouw in deze gebieden daadwerkelijk mogelijk is en onder welke voorwaarden. Daarbij wordt ook gekeken naar mogelijke belemmeringen, zoals waterhuishouding, natuur, verkeer en kosten.

De haalbaarheidsfase bestaat uit drie subfasen:

- Definitiefase: het opstellen van algemene randvoorwaarden, zoals ruimtelijke, ecologische, verkeerskundige en financiële uitgangspunten;
- Ontwerpfase: het uitwerken van stedenbouwkundige ontwerpen en het voorbereiden van de planologische procedures;
- Voorbereidingsfase: het verder uitwerken van de plannen richting uitvoering.

Voor elke fase is een participatieproces ingericht, waarbij inwoners en andere betrokkenen actief worden meegenomen. Dit gebeurt op basis van het participatieplan Wervend Perspectief Beilen (Bijlage 1).

Na afronding van het haalbaarheidsonderzoek besluit de gemeenteraad of de ontwikkeling van de locatie Alting wordt voortgezet. De haalbaarheidsstudie is inmiddels gestart, mede op basis van verschillende verkennende onderzoeken. Met deze Nota van Uitgangspunten en de eerste verkavelingsverkenning voor de eerste fase wordt het haalbaarheidsonderzoek verder uitgewerkt.

De vaststelling van deze nota door de gemeenteraad geldt als go/no-go-moment voor het vervolgtraject. Bij een positief besluit volgt de volgende stap: het opstellen van een omgevingsprogramma voor Alting. Dat programma vormt vervolgens de basis voor het wijzigen van het omgevingsplan, waarmee woningbouw op deze locatie juridisch-planologisch mogelijk wordt gemaakt.

2.5 Vestiging voorkeursrecht

Op 29 september 2023 heeft de gemeente het voorkeursrecht gevestigd op de gronden in Alting, op basis van de Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg). Het voorkeursrecht betekent dat als een grondeigenaar zijn grond wil verkopen, hij of zij de grond eerst aan de gemeente moet aanbieden. Grondeigenaren in Ating zijn hierover per brief geïnformeerd.

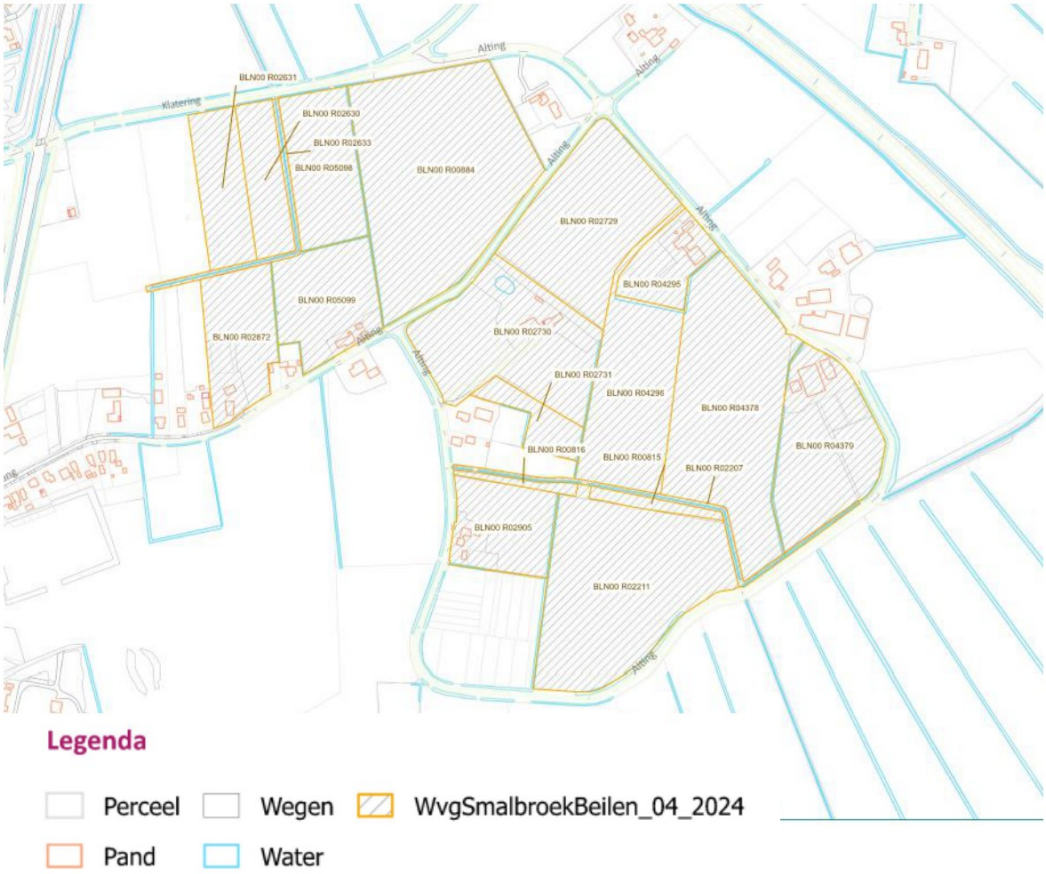
Met het voorkeursrecht wil de gemeente:

- grondspeculatie tegengaan;
- tijd en ruimte creëren voor onderzoek en planvorming;
- regie houden op de ontwikkeling van het gebied;
- de mogelijkheid behouden om later te kiezen tussen actief of faciliterend grondbeleid.

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Daarmee is de oude Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg) komen te vervallen. Op dezelfde datum is de Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet in werking getreden. Deze wet bevat grotendeels dezelfde regels als de oude Wvg. Het voorkeursrecht zoals dat op Alting is gevestigd, blijft hiermee van kracht en wordt voortgezet onder de nieuwe wetgeving.

In 2024 heeft de gemeenteraad ingestemd met een wijziging van de percelen waarop het voorkeursrecht van toepassing is. Hierdoor is het gebied waarop het voorkeursrecht ligt, aangepast en geactualiseerd. De huidige percelen waarop het voorkeursrecht Alting van toepassing is, zijn weergegeven in onderstaande figuur.

Het voorkeursrecht verloopt op 29 september 2026. Met het vaststellen van een planologisch instrument waaronder een omgevingsprogramma, kan het voorkeursrecht worden verlengd met nog drie jaar.

Figuur: Gronden waarop voorkeursrecht is gevestigd (Bron: gemeente Midden-Drenthe)

3. GEBIEDSUITGANGSPUNTEN ALTING

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk staan de belangrijkste uitgangspunten voor de ontwikkeling van Alting. Deze zijn opgesteld op basis van eerdere verkenningen, het rapport Wervend Perspectief Beilen, de bijdrage van landschapsbureau LandiD en gesprekken met betrokken partijen en omwonenden. De uitgangspunten gaan over wonen, verkeer, landschap, water, duurzaamheid en participatie. Ze vormen de basis voor verdere uitwerking in het omgevingsprogramma.

Voor de locatie Alting is een aanvullende analyse uitgevoerd om beter inzicht te krijgen in de identiteit van de plek en de aandachtspunten voor ontwikkeling. Op basis hiervan is een ruimtelijke verkenning uitgevoerd. Deze verkenning laat zien hoe de hoofdstructuur van het gebied eruit kan komen te zien. Het geeft richting aan de inrichting van woonvelden, de groen- en waterstructuur, en de ontsluiting van de wijk.

Ook is kennisgenomen van de gebiedsvisie van Stichting Behoud Alting, waarin een toekomstbeeld voor het buurtschap wordt geschetst. De visie benoemt onder meer het belang van het open es- en beekdallandschap, het behoud van biodiversiteit, kleinschalige woningbouw in samenhang met het landschap, en duurzaam waterbeheer. De gemeente betrekt

deze visie als één van de perspectieven. Op een later moment wordt bepaald in hoeverre en op welke manier de gebiedsvisie wordt betrokken bij de verdere uitwerking van de plannen.

De uitgangspunten in dit hoofdstuk vormen de basis voor het opstellen van het omgevingsprogramma (zie hoofdstuk 4) en de verkenning van de eerste fase van de woningbouwontwikkeling (zie paragraaf 3.5).

3.2 Woonprogramma en opzet

De Woonvisie Midden-Drenthe 2023-2027 is het uitgangspunt voor de verdere invulling van het woonprogramma voor Alting. In Alting is ruimte voor 300 tot 350 woningen. In de eerste fase gaat het om circa 80 tot 100 woningen.

In het woongebied worden grondgebonden woningen gerealiseerd. Het gebied krijgt een mix van woningtypen, waaronder vrijstaande woningen, rijwoningen en levensloopbestendige woningen. Daarnaast moet er ruimte zijn voor de inpassing van het karakteristieke buurtschap Alting, waarbij de ruimtelijke relatie en schaal van dorp en es zoveel mogelijk behouden blijven.

Aan landschapsbureau Land-ID zijn duidelijke uitgangspunten meegegeven voor de verdere stedenbouwkundige uitwerking.

Bij het ontwerpen van de wijk wordt rekening gehouden met de volgende uitgangspunten:

- Woningdichtheid: De wijk krijgt een gematigde woningdichtheid, passend bij het landelijke karakter van Alting. Er komt een gevarieerd woningaanbod, met onder andere vrijstaande woningen, rijwoningen en levensloopbestendige woningen. De verdeling sluit aan bij de uitgangspunten uit de Woonvisie 2023–2027.
- Bebouwingshoogte: De woningen worden overwegend uitgevoerd in maximaal twee lagen met een kap. Op enkele plekken kan een stedenbouwkundig accent worden toegevoegd, mits dit past binnen het dorpsbeeld.
- Architectuur en stijl: De architectuur sluit aan bij de landelijke uitstraling van het gebied. Er wordt gewerkt met natuurlijke materialen en rustige kleuren. Denk bijvoorbeeld aan schuurwoningen en woningen met een traditionele vormgeving, passend in het Drentse landschap.
- Afstand tot bestaande bebouwing: Nieuwe woningen worden zorgvuldig ingepast ten opzichte van bestaande panden. Er wordt gewerkt met buffers van groen en ruimte, zodat er een vloeiende overgang ontstaat tussen bestaand en nieuw.
- Water en bodem: Alting ligt in een grondwaterbeschermingsgebied. Bij de inrichting van de wijk is waterbeheer een belangrijk aandachtspunt. Er wordt rekening gehouden met het vasthouden van water, het voorkomen van verharding in kwetsbare delen en het beschermen van de kwaliteit van het grondwater.
- Sociale cohesie: Er wordt gestreefd naar een wijk met een mix van bewoners. Speelplekken, ontmoetingsruimtes en groene verblijfsplekken dragen bij aan een levendige en sociale leefomgeving. Er wordt ook gekeken naar de mogelijkheid van een buurtvoorziening, zoals een buurthuis of buurtbus voor minder mobiele bewoners.
- Spoorovergangen en bereikbaarheid: De bereikbaarheid van de wijk en de aansluiting op het bestaande netwerk worden zorgvuldig uitgewerkt. Daarbij wordt rekening gehouden met het spoor, mogelijke ontsluitingsroutes en de verkeersveiligheid voor langzaam verkeer.
- Inpassing bestaande bebouwing: Bestaande gebouwen en landschapselementen worden zoveel mogelijk behouden of op passende wijze geïntegreerd in het nieuwe ontwerp. De verbinding met het bestaande buurtschap Alting blijft zichtbaar.

Deze uitgangspunten worden verder uitgewerkt in het omgevingsprogramma en de stedenbouwkundige plannen.

3.3 Verkeer en ontsluiting

Een goede bereikbaarheid en veilige inrichting van de wijk zijn belangrijke voorwaarden voor de ontwikkeling van Alting. Daarbij wordt rekening gehouden met het bestaande landschap, de dorpsstructuur van Beilen en de omliggende infrastructuur

Hoofdontsluiting

De hoofdontsluiting van de nieuwe wijk loopt via de bestaande weg 'Klatering' en gaat via de spoorwegovergang 'Klateringerweg' naar de op- en afrit van de N381. Dit is een logische en verkeersveilige route richting de snelweg.

Spoorovergangen

Voor de verdere ontwikkeling van Beilen aan de oostkant zijn op termijn ingrepen rondom het spoor nodig, zowel voor auto's als voor fietsers en voetgangers. In de buurt van Alting spelen de volgende aandachtspunten: (zie ook het figuur hieronder):

1. Overgang Klatering: deze overgang wordt mogelijk opgewaardeerd, zodat deze voldoende capaciteit biedt voor de ontsluiting van de locatie Alting;
2. Overgang Alting: hier wordt juist gedacht aan een afwaardering. Deze overgang zou dan alleen nog gebruikt worden door fietsers en voetgangers. Dit kan bijdragen aan de verkeersveiligheid en rust in het gebied;

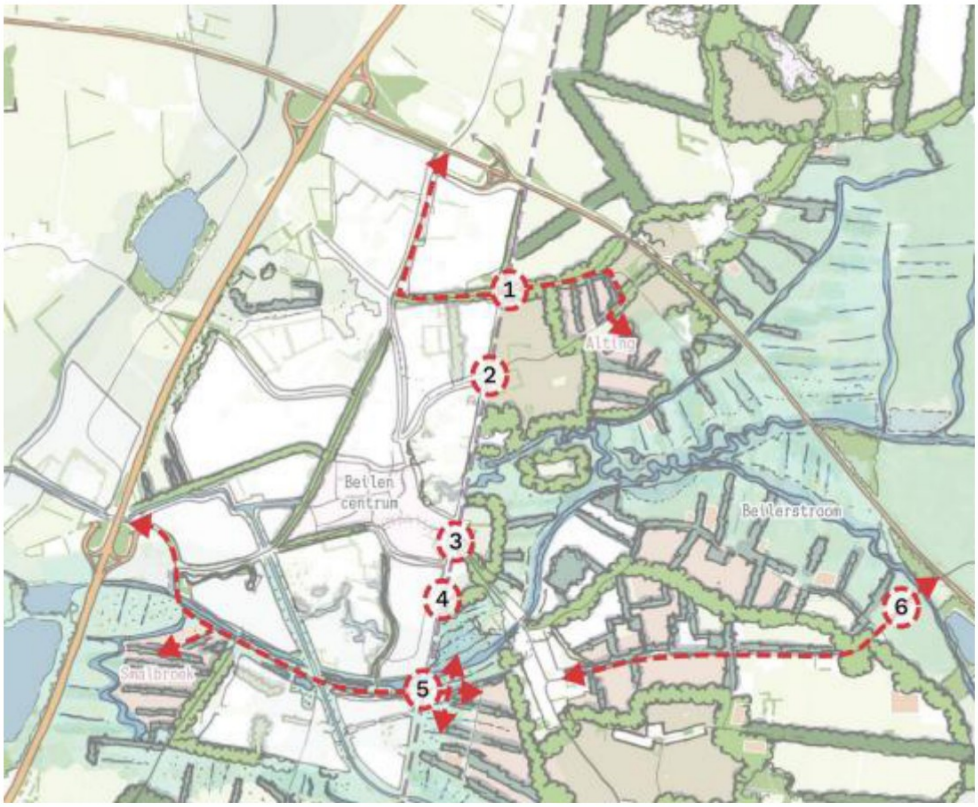

Figuur: Verkeersaandachtspunten Alting (Bron: Wervend perspectief Beilen, LandiD)

Daarnaast wordt verwacht dat op langere termijn de volgende aanpassingen nodig zijn om grootschalige woningbouw aan de oostkant van Beilen goed te kunnen ontsluiten:

3. Overgang Oosterstraat: mogelijk afwaarderen, zodat deze overgang vooral geschikt is voor fietsers en voetgangers. Dit verhoogt de verkeersveiligheid.
4. Stationsgebied: verbeteren van de bereikbaarheid vanaf de oostkant, bijvoorbeeld door het aanleggen van een tunnel onder het spoor.
5. Spoortunnel: aanleg van een nieuwe spoortunnel die de oostzijde van Beilen goed ontsluit en de verkeersdruk op andere wegen vermindert.
6. Weg richting Westerbork: verbeteren en toekomstbestendig maken van deze route.

Een overzicht van de mogelijke aanpassingen aan de verkeersstructuur is te zien in onderstaande figuur:

Figuur: Verkeersaandachtspunten in relatie tot Alting en oostelijk Beilen (Bron: Wervend Perspectief Beilen).

Verkeersveiligheid en langzaam verkeer

Binnen de wijk wordt veel aandacht besteed aan verkeersveiligheid. De bestaande weg 'Alting' blijft bestaan en wordt ingericht voor langzaam verkeer en bestemmingsverkeer. Dit past bij het dorpse karakter van het gebied. Er wordt ook gekeken naar het geschikt maken van een spoorwegovergang (zoals bij Klatering of Molenstraat) voor langzaam verkeer.

De wijk zelf krijgt een rustige en overzichtelijke verkeersstructuur. Daarbij zijn de volgende uitgangspunten belangrijk:

- Autoluwe straten voor alleen bestemmingsverkeer;
- Veilige fietsroutes en oversteekplaatsen;
- Voldoende verlichting en duidelijke zichtlijnen;
- Een vriendelijke en veilige woonomgeving.

Parkeren en duurzaam vervoer

Bij de inrichting van de wijk worden de gemeentelijke parkeernormen gevolgd. Een deel van de parkeerplaatsen komt op eigen terrein, een ander deel in de openbare ruimte. De parkeerplekken worden zoveel mogelijk opgenomen in het groen. Daarnaast komen er laadpunten voor elektrische auto's en fietsen. Zo wordt duurzaam vervoer gestimuleerd.

3.4 Ruimtelijke structuur

De nieuwe woonomgeving Alting wordt ontworpen met oog voor de bestaande cultuurhistorie, het landschap en de dorpsstructuur. De nieuwe woonomgeving moet niet alleen functioneel zijn, maar ook prettig om in te wonen en passend bij de omgeving.

Opbouw van de wijk

De ruimtelijke structuur van de wijk is gebaseerd op de historische indeling van het landschap. De wijk wordt opgebouwd uit bestaande erven, nieuwe woonvelden, cultuurhistorische essen, het beekdal met weidegrond, groenblauwe zones en hoofdontsluitingswegen. Deze onderdelen zorgen samen voor een duidelijke en herkenbare structuur.

Bouwen op hogere gronden
Er wordt vooral gebouwd op de hogere en drogere delen van het gebied. De lagergelegen delen zijn minder geschikt voor bebouwing en worden benut voor waterberging, natuurontwikkeling en recreatie. Dit draagt bij aan een duurzame en klimaatbestendige wijk.

Groenblauwe structuur
Een netwerk van houtsingels, sloten en beplanting vormt het raamwerk van de wijk. Deze groenblauwe structuur is gebaseerd op de oorspronkelijke verkaveling en versterkt de identiteit van het gebied. Minstens 20% van het plangebied wordt ingericht als openbaar groen. Houtwallen en karakteristieke landschapselementen zoals de waardevolle essen worden behouden en waar mogelijk versterkt. De groenstructuur draagt bij aan waterberging, biodiversiteit en een prettige woonomgeving. Wandel- en fietsroutes zorgen voor goede verbindingen binnen en buiten de wijk.

Inpassing van bestaande bebouwing
Rond het historische deel van Alting wordt niet verdicht. De bestaande bebouwing blijft herkenbaar en wordt zorgvuldig ingepast. De essen krijgen een robuuste groene rand, zodat hun ligging in het landschap duidelijk zichtbaar blijft. Dit versterkt het karakter van het buurtschap en zorgt voor een goede overgang tussen oud en nieuw.

Samenhang en leefbaarheid
De wijk krijgt een samenhangend en doordacht ontwerp. Autoluwe woonstraten, veilige fietsroutes, ruimte voor ontmoeting en voldoende groen dragen bij aan de leefbaarheid. De combinatie van landschap, geschiedenis en moderne woningbouw zorgt voor een wijk met een sterke ruimtelijke kwaliteit.

3.5 Landschappelijke inpassing

Behoud van landschap en cultuurhistorie
Bestaande landschappelijke elementen, zoals houtwallen, sloten en de karakteristieke essen, worden zoveel mogelijk behouden. Ze vormen belangrijke dragers van het landschap en geven de wijk een herkenbaar en authentiek gezicht. Erfbeplanting en natuurlijke afscheidingen zorgen ervoor dat nieuwe bebouwing goed aansluit bij de bestaande buurtschap.

Groene overgangen en bufferzones
De overgang tussen de nieuwe wijk en het omliggende landschap wordt groen ingericht. Aan de randen van het plangebied komt een robuuste groenstructuur. Direct rond het historische deel van Alting wordt niet verdicht. Zo blijft het open karakter en de herkenbare dorpsstructuur behouden.

Verbinding met natuur en recreatie
De wijk wordt verbonden met het beekdal van de Beilerstroom, dat ten zuiden van Alting ligt. In dit beekdal wordt ingezet op natuurontwikkeling en waterberging. Er is een ambitie om dit gebied ook beter bereikbaar te maken voor recreatie. Denk aan de aanleg van veilige en aantrekkelijke fiets- en wandelroutes richting Westerbork. Zo wordt de Beilerstroom een groene en recreatieve verbinding tussen Beilen en de omliggende dorpen.

Vervolg en participatie
Tijdens de participatiebijeenkomst wordt een eerste verkavelingsschets gepresenteerd. Hierin is ook de landschappelijke inpassing uitgewerkt. De opmerkingen en suggesties van bewoners en belanghebbenden worden verzameld en waar

mogelijk verwerkt. Op basis hiervan worden de uitgangspunten voor de landschappelijke inpassing verder aangescherpt en toegevoegd aan deze paragraaf in de definitieve versie van deze nota.

3.6 Water en grondwaterbescherming

De wijk Alting ligt in een grondwaterbeschermingsgebied. Dit betekent dat extra zorgvuldigheid nodig is bij het bouwen en inrichten van het gebied. De bescherming van het drinkwater staat hierbij centraal. Woningbouw is niet verboden, maar is wel aan regels gebonden. De provincie Drenthe en drinkwaterbedrijf WMD hebben wensen voor het bouwen in deze gebieden. Het is belangrijk dat bij de verdere uitwerking van de plannen zorgvuldig wordt samengewerkt met deze partijen.

Maatregelen voor schoon en voldoende water

Om goed om te gaan met water en bodem wordt gedacht aan de volgende oplossingen:

- Bouwen op de hogere en droge delen van het gebied.
- Regenwater zoveel mogelijk opgevangen en infiltreren via wadi's, greppels en ander open water.
- Werken met waterdoorlatende bestrating en groene daken waar dat mogelijk is.
- Rekening houden met het gebruik van materialen die in contact komen met de bodem.
- Vervuilende stoffen, zoals chemische bestrijdingsmiddelen, zijn verboden binnen het grondwaterbeschermingsgebied.
- Bij bouwactiviteiten mag niet dieper worden gegraven dan 3 meter, tenzij hiervoor ontheffing wordt verleend door de provincie.

Beekdal van de Beilerstroom

Langs de Beilerstroom spelen meerdere ontwikkelingen:

- Het waterschap onderzoekt waar extra ruimte nodig is voor waterberging, vispassages en verbetering van de waterkwaliteit.
- De WMD wil in sommige delen van het gebied de grondwaterstand verhogen.
- De gemeente wil woningbouw mogelijk maken, maar weet dat verharding gecompenseerd moet worden met extra ruimte voor water. Daarom wordt gekeken naar slimme combinaties van functies: water, natuur en recreatie kunnen elkaar versterken. Dit vraagt om een integrale benadering.

Samenwerking en zorgplicht

De bescherming van het grondwater is een gedeelde verantwoordelijkheid van gemeente, provincie, waterschap en WMD. In een eerder opgesteld uitvoeringsprogramma voor de drinkwatervoorziening van Beilen zijn al maatregelen benoemd om de kwaliteit van het grondwater te verbeteren. De gemeente Midden-Drenthe onderschrijft het belang van deze zorgplicht en zet in op duurzame samenwerking.

Water en bodem sturend

Bij de verdere uitwerking van de plannen voor Alting wordt gewerkt volgens het principe 'water en bodem sturend'. Dit betekent dat water en bodem de basis vormen voor keuzes over waar en hoe wordt gebouwd. Zo wordt bijgedragen aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving, met ruimte voor water, natuur en een vitale bodem. Hoe dit vorm zal krijgen wordt in het omgevingsprogramma voor Alting uitgewerkt.

3.7 Duurzaamheid

Klimaatbestendig en natuurinclusief

De wijk wordt ontworpen met oog voor het veranderende klimaat. Dat betekent dat er ruimte is voor het opvangen van hevige regenval en het voorkomen van hittestress. Dit gebeurt onder andere door:

- aanleg van wadi's en andere vormen van waterberging in de openbare ruimte;
- veel groen en schaduwrijke plekken in straten en op pleinen;
- behoud en herstel van houtwallen, singels en andere landschapselementen;

- aandacht voor biodiversiteit, bijvoorbeeld door bloemrijke bermen, nestkasten en groene overgangen naar het buitengebied.

Duurzaam bouwen en energie
Bij het bouwen van de woningen wordt ingezet op energiezuinige en duurzame oplossingen. Dat betekent onder andere:
- woningen die minimaal voldoen aan de landelijke BENG-normen (Bijna Energie Neutrale Gebouwen);
- gebruik van duurzame materialen;
- mogelijkheden voor zonnepanelen, warmtepompen en andere vormen van duurzame energie;
- ruimte voor deelmobiliteit en oplaadpunten voor elektrische auto's en fietsen;
- Er wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor een collectief warmtenet.

Aandacht voor het grondwater
Omdat Alting in een grondwaterbeschermingsgebied ligt, gelden extra eisen. Zo worden alleen materialen gebruikt die veilig zijn voor de bodem en het water. Ook wordt bij de inrichting gelet op het beperken van verhard oppervlak en het behoud van een gezonde waterbalans.

3.8 Voorwaarden Waterschap en Provincie

Voor de ontwikkeling van Alting gelden belangrijke voorwaarden vanuit het Waterschap Drents Overijsselse Delta en de provincie Drenthe. Zij zijn nauw betrokken bij het planproces en geven kaders mee op het gebied van water, bodem, natuur en ruimtelijke kwaliteit.

Water en bodem als uitgangspunt
De rijksoverheid heeft het beleid 'Water en bodem sturend' vastgesteld. Dit betekent dat bij nieuwe woningbouw eerst gekeken moet worden naar wat het gebied aankan qua bodem en water. In Midden-Drenthe is dit extra belangrijk vanwege het veranderende klimaat, met meer kans op droogte, hevige regen en hittestress.

Voor Alting betekent dit onder andere:
- bouwen op de hogere zandgronden die geschikt zijn voor woningen;
- de lagere delen van het gebied vrijhouden voor waterberging, natuur of extensieve landbouw;
- regenwater zo lang mogelijk vasthouden in het gebied en pas later afvoeren;
- de bodem zo min mogelijk afdekken met verharding en waar mogelijk juist versterken met groen of duurzaam beheer.

Rol van het waterschap
Het waterschap ziet erop toe dat het plan voldoet aan de eisen voor een veilig en gezond watersysteem. Voor Alting betekent dit:
- ruimte maken voor wadi's, greppels en sloten;
- zorgen voor natuurlijke afvoer en voldoende waterinfiltratie;
- voorkomen van wateroverlast in de wijk en in omliggende gebieden;
- beschermen van de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater.

Daarnaast kijkt het waterschap of het plan past binnen de doelen van de Kaderrichtlijn Water (KRW), die in 2027 moeten zijn gehaald. Langs de Beilerstroom, aan de rand van het plangebied, spelen ook opgaven zoals vernatting, vismigratie en waterberging. Er wordt verkend of deze doelen slim gecombineerd kunnen worden met woningbouw en natuur.

Provinciale uitgangspunten
Alting ligt in een grondwaterbeschermingsgebied. Dit vraagt om extra zorgvuldigheid. Volgens de provincie mag woningbouw hier alleen als:
- de drinkwatervoorziening niet in gevaar komt;

- het plan geen negatieve invloed heeft op kwetsbare natuur of Natura 2000-gebieden (bijvoorbeeld via stikstof of verdroging);
- de landschappelijke kwaliteit, openheid en cultuurhistorie behouden blijven;
- de inrichting natuurinclusief en klimaatbestendig is;
- het plan past binnen de regionale woondeal Zuidwest-Drenthe.

Afstemming en samenwerking
De gemeente stemt het planproces af met zowel het waterschap als de provincie. Hun adviezen, voorwaarden en wettelijke kaders worden meegenomen in het ontwerp en in de besluitvorming. Zo wordt gewaarborgd dat het plan voor Alting niet alleen bijdraagt aan de woningbouwopgave, maar ook aan een gezonde leefomgeving en duurzame inrichting van het landschap. Overleg over de uitdagingen en koppelingen vinden plaats in zogenaamde 'Waterateliers'.

3.9 Uitdagingen

De ontwikkeling van een nieuwe woonwijk in Alting biedt kansen voor het realiseren van de woningbouwopgave van Midden-Drenthe. Tegelijkertijd brengt deze ontwikkeling ook de nodige uitdagingen met zich mee. In het voorgaande zijn deze op verschillende momenten benoemd; hieronder worden ze nog eens overzichtelijk op een rij gezet. Dit is van belang, omdat deze uitdagingen vragen om een zorgvuldige afweging, brede belangenafstemming en samenwerking met betrokken partijen zoals omwonenden, grondeigenaren, provincie, waterschap, WMD en andere partners.

Balans tussen groei en landschap
Alting is een karakteristiek buurtschap met waardevolle landschappelijke en cultuurhistorische elementen, zoals de essenstructuur. Het is een uitdaging om woningbouw mogelijk te maken zonder dat de openheid, schaal en identiteit van het gebied verloren gaan.

Grondwaterbescherming
Alting ligt in een grondwaterbeschermingsgebied. Woningbouw moet hier extra zorgvuldig worden ingepast, zodat het belang van schoon drinkwater niet in gevaar komt. Bouwmethodes, gebruik van materialen en beheer van hemelwater vragen om speciale aandacht.

Natuur, stikstof en biodiversiteit
In en rond het plangebied zijn kwetsbare natuurwaarden aanwezig. De effecten van woningbouw op flora, fauna en stikstofdepositie moeten goed in beeld worden gebracht. Ontwikkeling is alleen mogelijk als negatieve effecten worden voorkomen of gecompenseerd.

Verkeer en ontsluiting
De bereikbaarheid van het gebied is afhankelijk van twee spoorwegovergangen. Deze vormen een knelpunt voor veilige en toekomstbestendige ontsluiting. Aanpassingen of alternatieven, zoals het opwaarderen van de overgang bij Klatering of het realiseren van een tunnel, moeten zorgvuldig worden onderzocht.

Omgaan met ruimtelijke beperkingen
In het gebied bevinden zich meerdere belemmeringen, zoals de hoogspanningsverbinding Zeyerveen – Hessenweg, ondergrondse leidingen, geluidbelasting van het spoor en de nabijgelegen industriële activiteiten van DOMO. Dit alles vraagt om een slimme ruimtelijke inpassing.

Tempo versus zorgvuldigheid
De woningbehoefte is urgent, maar snelheid mag niet ten koste gaan van kwaliteit en draagvlak. Dit vraagt om een goed georganiseerd participatieproces en een duidelijke fasering van de ontwikkeling.

3.10 Resultaten participatie

De ontwikkeling van Alting wordt stap voor stap vormgegeven in overleg met bewoners, grondeigenaren en andere belanghebbenden. Participatie speelt hierin een belangrijke rol. In deze fase is gekozen voor een Nota van Uitgangspunten als basis voor verdere planvorming. Deze nota wordt op verzoek van de gemeenteraad in een open en transparant proces opgesteld, met ruimte voor betrokkenheid van inwoners.

Tot op heden is de participatie voor Alting nog beperkt geweest. Tijdens eerdere bijeenkomsten over het Wervend Perspectief Beilen zijn vooral zorgen geuit over de locatiekeuze Alting. Er was kritiek op het participatieproces, het tempo van besluitvorming en het ontbreken van transparantie. Bewoners van het buurtschap Alting gaven aan zich overvallen te voelen door de aanwijzing van hun omgeving als grootschalige woningbouwlocatie. Er is vanuit de Stichting Behoud Alting en andere inwoners sterk aangedrongen op meer openheid, zorgvuldigheid en een reële beoordeling van de alternatieven. Mede door de gevoerde participatie zijn bovengenoemde uitdagingen geformuleerd en dienen deze verder te worden uitgewerkt.

Deze input is serieus genomen bij het opstellen van de uitgangspunten in deze nota. Tegelijkertijd geldt dat deze Nota van Uitgangspunten pas het begin vormt van een breder participatieproces. De gemeenteraad neemt eerst een besluit over deze uitgangspunten, waarna in de volgende fase het participatietraject verder wordt vormgegeven.

De gemeente heeft de intentie uitgesproken om de participatie in de vervolgfasen actief op te pakken, met oog voor belangen, zorgen en ideeën van bewoners, grondeigenaren en maatschappelijke organisaties. Voor de verdere uitwerking van het stedenbouwkundig ontwerp wordt daarom een zorgvuldig en inclusief traject ingericht. De reacties uit deze eerste fase vormen daarvoor een belangrijke basis.

3.11 Verkenning eerste fase woningbouw

Tijdens de participatiebijeenkomst op 20 mei 2025 wordt de eerste verkenning voor de woningbouw in fase 1 gepresenteerd en toegelicht. Deze verkenning laat zien hoe de eerste fase van de wijk Alting eruit kan gaan zien, welke woningtypes worden voorgesteld en hoe de verkaveling aansluit op de landschappelijke en verkeerskundige uitgangspunten.

Tijdens de avond kunnen bewoners en belanghebbenden reageren op de plannen. De opgehaalde reacties worden meegenomen in de verdere uitwerking.

Op basis van deze verkenning en de input uit de participatie worden de uitgangspunten voor de eerste fase uitgewerkt. Deze uitgangspunten worden vervolgens toegevoegd aan deze Nota van Uitgangspunten, zodat ze een duidelijke basis vormen voor het vervolgproces.

Figuur: Verkenning eerste fase Alting (Bron: Wervend Perspectief Beilen)

4. EEN OMGEVINGSPROGRAMMA VOOR ALTING

In dit hoofdstuk wordt uitgelegd wat een omgevingsprogramma is en waarom de gemeente dit opstelt voor Alting. Het programma vormt de brug tussen ambities (zoals woningbouw) en concrete uitvoering.

4.1 Wat is een omgevingsprogramma?

Een omgevingsprogramma is een instrument uit de Omgevingswet. Het programma helpt gemeenten om ambities uit de omgevingsvisie te vertalen naar concrete stappen in de praktijk. Ook kan een programma worden ingezet als blijkt dat doelen uit het omgevingsplan (zoals omgevingswaarden) niet worden gehaald. In die gevallen beschrijft het programma welke maatregelen nodig zijn om alsnog aan deze normen te voldoen. Het programma maakt abstract beleid concreet, bijvoorbeeld door het te vertalen naar een gebied (zoals Alting) of een thema (zoals wonen of duurzaamheid).

Het omgevingsprogramma doet in feite twee dingen:

1. Uitwerken van beleid
   Het programma werkt de ambities uit de omgevingsvisie verder uit. In de visie staan vaak algemene uitspraken. Het programma maakt deze concreter, bijvoorbeeld het aanwijzen voor een gebied voor de woningbouwopgave, zoals Alting.
2. Nemen van maatregelen
   In het programma staan maatregelen waarmee de gemeente haar ambities wil realiseren. Het gaat dus niet alleen om beleidskeuzes, maar ook om acties die echt in de praktijk worden uitgevoerd.

In het geval van Alting beschrijft het programma wat er nodig is om het gebied voor te bereiden op woningbouw, welke voorwaarden daarbij horen en hoe het proces verloopt.

4.2 Positie in de beleidscyclus

Het programma maakt deel uit van de beleidscyclus: de manier waarop gemeenten werken aan het verbeteren van de leefomgeving. Het programma verbindt de lange termijnvisie van de gemeente met de uitvoering in de praktijk.

De beleidscyclus werkt als volgt:

1. **Omgevingsvisie**
   De gemeente maakt een omgevingsvisie. Hierin staat wat zij belangrijk vindt voor de toekomst van de leefomgeving. Denk aan wonen, natuur, verkeer of gezondheid.
2. **Omgevingsprogramma**
   Het omgevingsprogramma werkt de visie verder uit. Het programma bevat maatregelen en keuzes om de doelen uit de visie te bereiken. Ook moet worden bijgehouden of deze maatregelen echt helpen. Dat heet monitoring.
3. **Omgevingsplan**
   De gemeente maakt regels in het omgevingsplan. Deze regels zorgen ervoor dat plannen uit de visie en het programma ook echt kunnen worden uitgevoerd.
4. **Vergunningen**
   Als iemand iets wil bouwen of veranderen, kan dat via een vergunning. De gemeente toetst of het plan past binnen de regels van het omgevingsplan.
5. **Toezicht en handhaving**
   De gemeente controleert of regels worden nageleefd. Ook bekijkt ze of alles goed wordt uitgevoerd.
6. **Evaluatie**
   Werkt het beleid niet zoals bedoeld? Dan kan de gemeente aanpassingen doen in het programma, plan of de visie.

Een omgevingsprogramma speelt een belangrijke rol in deze cyclus. Het verbindt de visie met de regels en zorgt voor duidelijkheid, uitvoering en controle. Daarom moet een programma:

- aansluiten op het beleid van de gemeente;
- duidelijke maatregelen bevatten;
- geschikt zijn voor evaluatie en bijsturing;
- en alternatieven beschrijven als plannen niet haalbaar blijken.

Het omgevingsprogramma voor Alting helpt zo om de plannen voor woningbouw concreet te maken én te onderzoeken of de plannen haalbaar en uitvoerbaar zijn, zowel op het gebied van milieuaspecten als financiële uitvoerbaarheid. Het omgevingsprogramma is dus een beleidsdocument met richting én voorbereiding. Het legt de basis voor vervolgstappen, zoals het aanpassen van het omgevingsplan en het aanvragen van vergunningen.

4.3 Doel

Het omgevingsprogramma voor Alting heeft als doel om de mogelijkheden voor woningbouw op deze locatie verder te onderzoeken en de gewenste uitgangspunten uit te werken. Het programma maakt duidelijk wat er moet gebeuren, door wie wat moet gebeuren, in welk volgorde, en onder welke voorwaarden. Daarmee is het een belangrijke stap in de richting van woningbouw.

De belangrijkste doelen van het omgevingsprogramma zijn:

- **Bijdragen aan de woningbouwopgave**
  Alting is één van de plekken waar Midden-Drenthe nieuwe woningen wil bouwen. Met het programma wordt duidelijk hoe deze ontwikkeling eruit kan zien.
- **Verlengen van het voorkeursrecht**
  De gemeenteraad heeft eerder het voorkeursrecht gevestigd op gronden in Alting. Door middel van het programma zal het voorkeursrecht met drie jaar worden verlengd, waardoor het proces om tot woningbouw te komen weloverwogen kan worden uitgevoerd met voldoende tijd om te participeren.
- **Afbakenen van het gebied**
  Het programma maakt duidelijk welk deel van Alting in beeld is voor woningbouw. Dat geeft duidelijkheid voor bewoners, grondeigenaren en andere betrokkenen.
- **Voorbereiden van de ontwikkeling**
  In het gebied zijn meerdere eigenaren. Ook kan er naast het doel voor woningbouw andere kansen worden gekoppeld. Voor de verdere ontwikkeling is samenwerking nodig. Het programma biedt een basis om stappen te zetten, bijvoorbeeld richting herverkaveling, afspraken met het Waterschap en de Provincie en de gewenste ontsluiting en infrastructuur.
- **Samenwerking en koppelkansen**
  Gezien de ligging in een grondwaterbeschermingsgebied en nabij het beekdal van de Beilerstroom, is er nauwe samenwerking met het Waterschap Drents Overijsselse Delta en de watermaatschappij WMD. Het programma biedt de mogelijkheid om woningbouw te combineren met bredere maatschappelijke opgaven zoals:
    - bescherming van het drinkwater en het grondwatersysteem;
    - duurzame inrichting van het watersysteem, met ruimte voor waterberging en vertraagde afvoer;
    - natuurontwikkeling in het beekdal en versterken van biodiversiteit;
    - klimaatadaptatie en leefkwaliteit, bijvoorbeeld door groen en water te combineren met recreatie

4.4 Opbouw

Onderstaande opsomming beschrijft een mogelijke opbouw van het omgevingsprogramma voor Alting. De thema's die hierin genoemd worden, zullen naar verwachting een plek krijgen in het uiteindelijke programma. De precieze opzet en uitwerking volgen in een volgende fase van het proces.

Inleiding
In de inleiding staat het doel van het omgevingsprogramma centraal. Ook wordt de relatie met de Omgevingsvisie en het rapport Een wervend perspectief op Beilen toegelicht.

Het programma
Dit hoofdstuk beschrijft de positie van het programma in de beleidscyclus. Ook wordt ingegaan op de betrokkenheid van stakeholders, zoals het waterschap en de provincie. In dit hoofdstuk wordt ook de rol van de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders duidelijk. Verder wordt de aanpak van participatie toegelicht.

Relevant beleid en wet- en regelgeving
Hier wordt ingegaan op de relevante beleidskaders van het Rijk, het provinciaal beleid inclusief de Omgevingsverordening Drenthe. Ook de Omgevingsvisie Midden-Drenthe en de Woonvisie komen aan bod.

Aanleiding, noodzaak en woningbehoefte
In dit hoofdstuk wordt de woningbouwopgave voor de hele gemeente beschreven, en hoe Alting hierin past. Ook wordt de woningbehoefte onderbouwd, onder andere aan de hand van de laddertoets, en wordt de noodzaak van de locatiekeuze verantwoord.

Stedenbouwkundige hoofdstructuur, ontsluiting en landschappelijke inpassing
De stedenbouwkundige hoofdstructuur wordt toegelicht, inclusief de ontsluiting van het gebied en de landschappelijke inpassing. Ook wordt een globale tijdsplanning voor de gebiedsontwikkeling opgenomen.

Uitvoerbaarheid programma
Dit hoofdstuk gaat in op de relevante milieuthema's en vat de resultaten van de uitgevoerde plan-MER samen. De volledige MER-beoordeling wordt als bijlage toegevoegd.

Economische uitvoerbaarheid
In dit hoofdstuk worden de economische aspecten van het programma beschreven. Onderwerpen zijn onder andere de toepassing van de Wet voorkeursrecht gemeenten, het kostenverhaal en eventuele nadeelcompensatie.

Participatie
De uitgevoerde participatie en de uitkomsten hiervan worden toegelicht. Dit betreft zowel participatie met de omgeving als met belangrijke stakeholders.

Monitoring
Volgens de Omgevingswet is monitoring verplicht. In dit hoofdstuk wordt toegelicht hoe de voortgang van het programma wordt gevolgd en geëvalueerd.

Vervolgtraject
Tot slot wordt beschreven welke vervolgstappen volgen na de vaststelling van het omgevingsprogramma. Ook wordt toegelicht hoe de woningbouw juridisch-planologisch wordt geborgd in het omgevingsplan.

4.5 Plan-Mer-beoordeling

Bij de voorbereiding van woningbouwplannen dient rekening te worden gehouden met de mogelijke verplichting tot opstellen van een Milieueffectrapport (MER). Een MER geeft inzicht in de milieueffecten van een plan en de mogelijke alternatieven.

Woningbouw op de locatie Alting wordt beschouwd als ‘stedelijk ontwikkelingsproject’ zoals bedoeld in bijlage V bij het Omgevingsbesluit. In het kader van het omgevingsprogramma geldt een mer-beoordelingsplicht. In de mer-beoordeling staat de vraag centraal of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen optreden die aanleiding geven voor het opstellen van een MER. Hiervoor wordt een mer-beoordelingsnotitie opgesteld.

In de mer-beoordelingsnotitie komen alle relevante omgevingsaspecten aan de orde die volgen uit de criteria uit de Europese Richtlijn, waaronder de mogelijke effecten op het vlak van verkeer, geluid, luchtkwaliteit, natuur, landschap, cultuurhistorie, bodem en water. Specifieke aandacht is nodig voor de stikstofdepositie binnen Natura 2000-gebieden. In het kader van het omgevingsprogramma zal voor veel omgevingsaspecten geen specifiek onderzoek noodzakelijk zijn en kan worden volstaan met een effectbeoordeling op hoofdlijnen. Meer specifiek onderzoek vindt plaats in het kader van de wijziging van het omgevingsplan en de benodigde vergunningen. Bij het uitvoeren van de m.e.r.-beoordeling wordt gebruik van beschikbare onderzoeken, basisgegevens, vuistregels en kentallen. Op basis van deze beoordeling worden bekeken of er aanleiding is om voor bepaalde omgevingsaspecten randvoorwaarden vast te leggen in het omgevingsprogramma.

Voorafgaand aan het ter visie leggen van het ontwerp-omgevingsprogramma neemt de gemeente (op basis van mer-beoordelingsnotitie) een formeel besluit over het al dan niet doorlopen van een mer-procedure. De verwachting is dat (rekening houdend met de randvoorwaarden die worden vastgelegd in het omgevingsprogramma) kan worden onderbouwd dat geen sprake is van belangrijke nadelige milieugevolgen. Dat betekent dat er geen aanleiding is om in het kader van het omgevingsprogramma een MER op te stellen. In een later stadium zal voor de wijziging van het omgevingsplan een meer gedetailleerde mer-beoordeling worden opgesteld op basis van milieutechnisch onderzoek of veldonderzoek.

4.6 Voorbereidingsproces

De gemeente Midden-Drenthe werkt de komende maanden verder aan het omgevingsprogramma voor Alting. Dit gebeurt stap voor stap, samen met een gespecialiseerd bureau, landschapsarchitect, grondeigenaren, Waterschap, Provincie en andere betrokkenen.

Lopende onderzoeken
Op dit moment worden verschillende haalbaarheidsonderzoeken uitgevoerd. Een deel van deze onderzoeken is afgerond en laat zien dat woningbouw in Alting mogelijk is. Andere thema’s worden nog verder uitgezocht. De resultaten van deze onderzoeken vormen de basis voor:

- de stedenbouwkundige uitwerking van de eerste fase;
- het omgevingsprogramma voor het gehele gebied;
- de wijziging van het omgevingsplan Midden-Drenthe.

Als uit de onderzoeken blijkt dat bepaalde keuzes moeten worden aangepast, dan worden de uitgangspunten in deze nota daarop aangescherpt. In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de uit te voeren onderzoeken.

Aspect	Onderzoeken
Veiligheid	Opstellen groepsrisico en afstemming met de Omgevingsdienst
Ladder voor duurzame verstedelijking	Opstellen ladderonderbouwing
Water	Opstellen waterhuishoudkundig plan
Luchtkwaliteit	Nader onderzoek als een tunnelbuis van 100 meter wordt gerealiseerd
Geluid door wegen, spoorwegen en industrie	Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai
Geluid door activiteiten	Geen onderzoek

Aspect	Onderzoeken
Trillingen	Geen onderzoek
Ecologie	QuickScan flora en fauna, stikstofonderzoek
Slagschaduw	Geen onderzoek
Bodem	Verkennend bodemonderzoek bij aanvraag omgevingsvergunning
Geur	Geen onderzoek
Landschappelijke & stedenbouwkundige waarden	Rekening houden met de landschappelijke uitgangspunten van de provinciale omgevingsvisie in het inpassingsplan
Cultureel erfgoed	Archeologisch onderzoek inclusief proefboringen
Toekomstige functies	Geen onderzoek
Infrastructuur & mobiliteit	Mobiliteitsonderzoek
Toegankelijkheid openbare ruimte	Rekening houden met inrichting van het plangebied
Duurzaamheid	Geen onderzoek
Gezondheid	50-meter contour opnemen in het omgevingsplan met een verbod om gewasbeschermingsmiddelen te gebruikten gemeten vanaf de woonwijk
Mer-beoordeling	Mer-beoordeling is noodzakelijk. Mogelijk is het opstellen van een milieueffectenrapportage nodig.

Participatie en aanvulling nota

Op 20 mei 2025 vindt de participatiebijeenkomst plaats. Inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden kunnen dan hun mening geven over de plannen. De uitkomsten van deze avonden worden gebruikt om deze nota – en daarmee ook het programma – indien nodig aan te vullen of te wijzigen. De volledige participatiestrategie is opgenomen in bijlage 1.

Vervolgproces tot vaststelling

Na de participatie en afronding van de onderzoeken volgt de verdere uitwerking van het programma. De planning ziet er als volgt uit:

- Mei-oktober 2025: afronden mer-beoordeling, onderzoeken en uitwerking programma;
- Oktober 2025: concept-programma en deze Nota van Uitgangspunten worden gedeeld met de gemeenteraad;
- Oktober 2025: Vaststelling Nota van Uitgangspunten door de gemeenteraad;
- Oktober/November 2025: Ter inzagelegging ontwerp-omgevingsprogramma door het college van burgemeester en wethouders;
- December 2025: vaststelling omgevingsprogramma door het college van burgemeester en wethouders.

Juridische procedure

Voor het omgevingsprogramma voor Alting wordt de uniforme openbare voorbereidingsprocedure gevolgd. Dit is geregeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Dat betekent dat het college eerst een ontwerp van het programma vaststelt. Dit ontwerp wordt openbaar gemaakt, zodat iedereen hierop een zienswijze kan indienen. Het college beoordeelt deze reacties en betrekt ze bij het opstellen van de definitieve versie van het programma.

De reden dat deze uitgebreide procedure geldt, is dat het programma voor Alting een kaderstellend programma is. In het programma worden namelijk:

- concrete keuzes gemaakt voor locaties waar woningbouw mogelijk is;
- maximale woningaantallen genoemd;
- en belangrijke uitgangspunten vastgesteld voor de inrichting van het woongebied.

Omdat dit programma dus richting geeft aan de latere wijziging van het omgevingsplan, is het verplicht om deze formele procedure te volgen. Na vaststelling van het programma wordt het besluit officieel bekendgemaakt via het digitale publicatieblad. Omdat het programma een beleidsdocument van het college is (en dus zelfbindend), beroep tegen het omgevingsprogramma voor Alting niet mogelijk.

4.7 Aansluiting op het DSO

Het omgevingsprogramma voor Alting wordt digitaal ontsloten via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Dat betekent dat het programma niet als los pdf-document wordt gepubliceerd, maar op een manier die voor iedereen digitaal vindbaar en leesbaar is via het landelijke Omgevingsloket (Regels op de Kaart).

Via het DSO is het programma:

- zichtbaar op de kaart, zodat duidelijk is op welk gebied het van toepassing is;
- doorzoekbaar op onderdelen, zoals wonen, verkeer of water;
- toegankelijk voor inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden, ook om zienswijzen in te dienen tijdens de ontwerpperiode.

Dit sluit aan bij de uitgangspunten van de Omgevingswet: transparantie, toegankelijkheid en overzichtelijkheid. Bij de verdere uitwerking zorgt de gemeente ervoor dat het programma wordt opgesteld in een vorm die geschikt is voor publicatie via het DSO. Daarbij wordt gebruikgemaakt van landelijke standaarden.

5. VAN PROGRAMMA NAAR PLAN

Het omgevingsprogramma voor Alting geeft richting aan de ontwikkeling van het gebied. Maar om echt te mogen bouwen, zal het plan worden vastgelegd in het omgevingsplan van de gemeente. In dat plan komen de regels te staan waarmee woningbouw en inrichting van de openbare ruimte juridisch mogelijk worden gemaakt.

5.1 Het omgevingsplan Midden-Drenthe

De gemeente Midden-Drenthe heeft één omgevingsplan. Dit plan heeft vroegere bestemmingsplannen vervangen. In het omgevingsplan staat wat er mag op elke plek in de gemeente.

Voor Alting geldt nu nog het bestemmingsplan ‘Veegplan Buitengebied Midden-Drenthe 2022’, dat op 30 juni 2022 is vastgesteld. In dat plan heeft Alting vooral een agrarische bestemming. Dat betekent dat woningbouw er nog niet mag.

Om woningbouw in Alting mogelijk te maken, zal het omgevingsplan worden aangepast. In die wijziging kan bijvoorbeeld ook worden opgenomen:

- dat woningbouw is toegestaan;
- dat er gebouwd mag worden;
- dat er een groene zone van 50 meter komt tussen bestaande en nieuwe woningen.

5.2 Keuzes en mogelijkheden binnen het omgevingsplan

Het omgevingsprogramma is een beleidsdocument. Hieraan kunnen geen directe rechten worden ontleend. De daadwerkelijke juridische mogelijkheden voor woningbouw en bouwen ontstaan pas bij het vaststellen van het omgevingsplan.

Hoe het omgevingsplan voor Alting precies wordt ingericht, wordt in een later stadium bepaald. De keuzes hiervoor hangen af van de verdere uitwerking van de plannen en van gemaakte keuzes over bijvoorbeeld de fasering en de inrichting van het

gebied. Eén van de mogelijkheden is om eerst alleen voor de eerste fase een planologische procedure te doorlopen. Dit is een mogelijke richting, maar hierover wordt nog een definitief besluit genomen.

Binnen het omgevingsplan kunnen verschillende keuzes worden gemaakt, zoals:

- hoeveel en welk type woningen er komen;
- hoeveel groen er wordt aangelegd en hoe dit wordt vormgegeven;
- hoe de wijk eruit komt te zien, bijvoorbeeld via een beeldkwaliteitsplan of regels voor beeldkwaliteit in het omgevingsplan;
- hoe rekening wordt gehouden met landschap, water en duurzaamheid;
- welke kosten voor infrastructuur, groen en voorzieningen worden verhaald op ontwikkelaars.

Kostenverhaal

Voor de aanleg van openbare voorzieningen zoals wegen, groen en water moet de gemeente kosten verhalen op de ontwikkelaars. Dit gebeurt via kostenverhaal. Daarmee betalen ontwikkelaars mee aan de voorzieningen die nodig zijn voor de nieuwe wijk. Kostenverhaal kan worden geregeld via een anterieure overeenkomst of via regels in het omgevingsplan.

5.3 Vervolgstappen

De eerste stap is het vaststellen van het omgevingsprogramma door het college. Dit gebeurt na afronding van het participatieproces en de benodigde onderzoeken.

Daarna begint het proces om het omgevingsplan te wijzigen. Dit gebeurt in een nieuwe juridische procedure waarin iedereen zienswijzen kan indienen. De gemeenteraad is het bevoegd gezag om de wijziging van het omgevingsprogramma vast te stellen. Tegen de wijziging van het omgevingsplan kunnen belanghebbenden beroep instellen.

6. BESTUURLIJK EN MAATSCHAPPELIJK PROCES

6.1 Rol van het college

Volgens de Omgevingswet is het college van burgemeester en wethouders bevoegd om een omgevingsprogramma vast te stellen. Dit staat in artikel 3.4 van de wet. Dat betekent dat het college eindverantwoordelijk is voor het opstellen en uitvoeren van het programma.

De gemeenteraad speelt hierin een belangrijke rol. Vaak begint een programma bij de ambities die zijn vastgelegd in de omgevingsvisie, een instrument van de raad. Ook wanneer het programma financiële gevolgen heeft, blijft de gemeenteraad betrokken via het budgetrecht.

In Midden-Drenthe geldt het volgende:

- Het college stelt het omgevingsprogramma vast;
- De raad stelt vooraf kaders vast, via deze Nota van Uitgangspunten;
- Alleen programmaonderdelen die passen binnen de uitgangspunten van de raad worden opgenomen.

Zo is de rolverdeling helder: het college voert uit binnen de beleidskaders van de raad.

6.2 Betrokkenheid van de gemeenteraad

De gemeenteraad van Midden-Drenthe stelt deze Nota van Uitgangspunten vast. Hierin staan de keuzes en uitgangspunten die later terugkomen in het omgevingsprogramma.

Het college stelt het programma daarna vast, maar alle onderdelen vloeien voort uit de nota. Zo behoudt de gemeenteraad invloed op de inhoud, zonder dat het uitvoerende karakter van het college in de weg wordt gestaan. De raad wordt hierover ook geïnformeerd tijdens een bijeenkomst, waarin het instrument 'omgevingsprogramma' en de rolverdeling worden toegelicht.

Uiteindelijk komt het plan opnieuw terug bij de raad wanneer het omgevingsplan wordt gewijzigd. Daarmee houdt de raad het laatste woord over de juridische vastlegging van de woningbouwontwikkeling.

6.3 Samenwerking

Voor de ontwikkeling van Alting werkt de gemeente Midden-Drenthe samen met verschillende organisaties die een belangrijke rol spelen bij de inrichting van het gebied. Deze partijen worden ook wel ketenpartners genoemd. Zij denken mee, geven advies en leveren belangrijke inhoudelijke input.

De gemeente stemt onder andere af met:

- het Waterschap Drents Overijsselse Delta (voor waterveiligheid, afwatering en klimaatadaptatie);
- de provincie Drenthe (voor woningbouwafspraken, waterwinning en landschappelijke inpassing);
- de WMD (voor drinkwatervoorziening en waterkwaliteit);
- de brandweer (voor veiligheid, bereikbaarheid en hulpdiensten);
- TenneT (voor de aanwezigheid en planning rondom hoogspanningsleidingen);
- Natuur- en milieufederatie.

De samenwerking met deze partijen zorgt ervoor dat de plannen goed aansluiten bij wetgeving, technische eisen en andere ontwikkelingen in de omgeving.

6.4 Participatie

Bij de ontwikkeling van Alting speelt participatie een belangrijke rol. Mogelijke plannen voor nieuwbouw hebben een groot effect op de omgeving. Om hier zorgvuldig mee om te gaan is een participatieaanpak voor het Wervend Perspectief Beilen opgesteld. Hierin staat hoe, wanneer en met wie de gemeente in gesprek gaat. Inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden hebben en krijgen op meerdere momenten de kans om hun mening te geven.
Een gedegen participatieaanpak biedt geen garantie voor draagvlak. Het is een dynamisch proces, waarbij de gemeente streeft naar het voeren van het goede gesprekken met betrokkenen. De gemeente wenst op een zorgvuldige manier in gesprek te gaan over wat voor inwoners belangrijk is wanneer er woningen toegevoegd worden in de buurtschappen.

Fase 1: Initiatiefase (afgerond)
In deze fase is onderzocht welke locaties kansrijk zijn voor woningbouw. Op 30 mei 2024 is besloten om Alting en Smalbroek verder te onderzoeken. Er is in deze fase nog geen participatie geweest, maar de omgeving is wel geïnformeerd via nieuwsbrieven en gemeentelijke kanalen.

Fase 2: Definitiefase – opstellen van deze nota
In deze fase is participatie gericht op het ophalen van voorwaarden en aandachtspunten. Dit gebeurt in drie stappen:

a) Gesprekken met bewonersvertegenwoordigers
In gesprek met o.a. Stichting Behoud Alting, Buurtvereniging Smalhorst en betrokken bewoners van Alting zijn eerste voorwaarden opgehaald.

b) Uitwerking van de conceptvoorwaarden (februari – april 2025)

De gemeente en experts verwerken de opgehaalde input tot conceptvoorstellen. Deze worden opnieuw besproken met de bewonersgroepen.

c) Voorwaardensessies met de omgeving (mei 2025)
Inwoners kunnen inhoudelijk reageren op de voorwaarden en aanvullingen geven. Vragen die daarbij centraal staan:

- Zijn dit de juiste voorwaarden voor de stedenbouwkundige?
- Wat mist u nog?
- Wat wilt u als bewoner meegeven?

De definitieve Nota van Uitgangspunten wordt vervolgens gedeeld met de gemeenschap. Om iedereen goed te informeren, brengt de gemeente regelmatig een nieuwsbrief uit. Hierin staat ook een e-mailadres waar mensen vragen kunnen stellen of opmerkingen kunnen doorgeven.

De dorpscontactfunctionaris speelt een belangrijke rol in het project. Hij onderhoudt contact met de buurtschappen, is aanwezig bij gesprekken en bijeenkomsten, en ondersteunt waar nodig.

Principes voor participatie
De gemeente hanteert de volgende uitgangspunten voor participatie:

- Inclusiviteit – Iedereen mag meedoen, ook mensen die kritisch zijn;
- Transparantie – Het is duidelijk welke input wordt verwerkt, en waarom;
- Tijdigheid – Mensen krijgen op tijd informatie en voldoende tijd om te reageren;
- Duidelijke verwachtingen – De gemeente laat vooraf weten waar wel en geen invloed op mogelijk is.

BIJLLAGEN

Participatieplan

Van: [redacted]
Aan: [redacted] Thomas Gregoire
Onderwerp: RE: Statencommissie 7 mei 2025; schriftelijke vragen over ingekomen stukken en rondvraag
Datum: dinsdag 6 mei 2025 14:07:06
Bijlagen: image001.jpg

Dag allen,

m.i. is het eerste deel van [redacted] mail voldoende voor de beantwoording. Dat gaat in op de status van het stuk en onze rol. Hoe kijken julle daarnaar?

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 6 mei 2025 11:59
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]
<[redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]
<[redacted]@drenthe.nl>; Thomas Gregoire <t.gregoire@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Statencommissie 7 mei 2025; schriftelijke vragen over ingekomen stukken en rondvraag

Hoewel de bal bij de gemeente ligt vraagt de PvdA fractie zich af hoe GS hiernaar kijkt en of ze voor zichzelf een rol ziet weggelegd in deze discussie wat niet alleen om woningbouw draait maar ook om kwetsbaar landschap én niet te vergeten waterwinning.

Uit een eerdere reactie:
Met het Wervend Perspectief wil de gemeente Midden-Drenthe een wensbeeld ontwikkelen voor de groei en ontwikkeling van Beilen op de lange termijn. Dat de gemeente deze mogelijke ontwikkelingen verkent of een voorkeursrecht vestigt, valt binnen haar beoordelingsruimte.

Dit wordt anders wanneer de plannen worden uitgewerkt tot een ruimtelijk besluit, zoals een omgevingsplan. Een dergelijk besluit moet, onder andere, voldoen aan de Omgevingsverordening Drenthe 2023 en mag niet leiden tot een aantasting van het provinciaal belang.

In deze fase bevinden de plannen zich echter nog niet. Op dit moment heeft de provincie dus nog geen formeel standpunt ingenomen wat betreft het Wervend Perspectief Beilen, omdat de ontwikkeling nog niet is vastgelegd in een ruimtelijk plan. Een formele reactie wordt door ons gegeven op het moment dat er een ruimtelijk plan ter inzage wordt gelegd.

En uit een andere brief:
Zoals u zult begrijpen zijn wij ambtelijk en bestuurlijk continu in gesprek over ruimtelijke ontwikkelingen die provinciale belangen raken, het Wervend Perspectief is daar niet uniek in. Als provincie zullen wij altijd adviseren op de aspecten die de provinciale belangen raken. Denk daarbij aan ambities en belangen vanuit ruimtelijke kwaliteit (zorgvuldig ruimtegebruik en het behouden en waar mogelijk ontwikkelen van onze kernkwaliteiten)

en de robuuste systemen. Wij zijn in goed gesprek met wethouder Raven en de ambtelijke werkgroep over het vervolg van dit proces en de vertaling van ons gegeven advies.

Kunnen jullie met bovenstaande de reactie op de vraag formuleren?

Van: Thomas Gregoire <t.gregoire@drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 6 mei 2025 11:48
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]
<[redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]
[redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]
<[redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Statencommissie 7 mei 2025; schriftelijke vragen over ingekomen stukken en rondvraag
Urgentie: Hoog

Hi allen,
Graag jullie bijdrage vandaag ivm statencommissie morgen.

[redacted] & [redacted], willen jullie kijken naar de vraag over de omgevingsverordening en adviseren? Vraag A.12
[redacted], zie vraag stichting behoud Alting. Wil jij adviseren, eventueel met [redacted] waar nodig. Vraag B.11
[redacted], Wil jij adviseren op vraag B.29?

Alvast dank!

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 6 mei 2025 11:33
Aan: Thomas Gregoire <t.gregoire@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Statencommissie 7 mei 2025; schriftelijke vragen over ingekomen stukken en rondvraag
Urgentie: Hoog

Hai Thomas,

Dit gehele pakket alvast ter informatie voor je,

Groet, [redacted]

Van: [redacted]@drentsparlement.nl>
Verzonden: dinsdag 6 mei 2025 10:16
Aan: Gedeputeerden + vz/secretaris Extern
<Gedeputeerden_vz_secretaris_Extern@drentsparlement.nl>
CC: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]
[redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>;

[redacted]@drenthe.nl>; [redacted]
<[redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]
<[redacted]@drenthe.nl>; Romy Ossel <r.ossel@drenthe.nl>; [redacted]
<[redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drentsparlement.nl>; [redacted]
[redacted]@drentsparlement.nl>

Onderwerp: Statencommissie 7 mei 2025; schriftelijke vragen over ingekomen stukken en rondvraag

Geachte gedeputeerden,

Hierbij stuur ik u de ingekomen vragen gesteld door de fracties bij de blokken Ruimte, Samenleving & Bestuur en Financiën & Economie. U kunt deze woensdag mondeling beantwoorden of aangeven dat u met een schriftelijke reactie wenst te komen.

Ook ontvangt u hierbij de ingediende rondvragen voor alle blokken.

Met vriendelijke groet,

[redacted] | Statengriffie
PROVINCIE DRENTHE | Postbus 122, 9400 AC Assen
T (05[redacted] |E [redacted]@drentsparlement.nl
Aanwezig op dinsdag, woensdag en vrijdag

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Van: [redacted]@wmd.nl
Aan: [redacted]
Cc: [redacted]
Onderwerp: RE: Nota van Uitgangspunten Wervend Perspectief Beilen
Datum: woensdag 4 juni 2025 16:39:00
Bijlagen: image001.png
image002.png
image003.png
image004.png
image005.png
image006.png

Hey hoi [redacted],

Dank voor je reactie en vragen. Even snel tussen het bedrijven door ga ik kort op je mail in via de groene tekst.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Strategisch adviseur geohydrologie

+31 [redacted]

Van: [redacted]@middendrenthe.nl>
Verzonden: woensdag 4 juni 2025 15:05
Aan: [redacted]@wmd.nl>
CC: [redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]
<[redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]
<[redacted]@rho.nl>
Onderwerp: RE: Nota van Uitgangspunten Wervend Perspectief Beilen

Dag [redacted],

Onderstaand heb je een reactie gegeven over de nota van uitgangspunten. Kun je mij verduidelijken waar precies je zorgen zit? Het is mij onduidelijk.

Met vriendelijke groet,
[redacted]

Van: [redacted]@middendrenthe.nl>
Verzonden: woensdag 4 juni 2025 12:54
Aan: [redacted]@rho.nl>; [redacted]@middendrenthe.nl>
CC: [redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]
<[redacted]@middendrenthe.nl>
Onderwerp: FW: Nota van Uitgangspunten Wervend Perspectief Beilen

Hallo [redacted] en [redacted],

Ik zag dat jjullie deze mail nog niet gehad hebben. Ter voorbereiding op ons teams overleg volgende week woensdag denk ik dat het goed is dat we ons huiswerk doen.

Zie hieronder in **rood**.

Van: [redacted]@wmd.nl>
Verzonden: maandag 26 mei 2025 12:47
Aan: [redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted]@wmd.nl>; [redacted]@middendrenthe.nl>
Onderwerp: RE: Nota van Uitgangspunten Wervend Perspectief Beilen

drinkwatervoorzieGoedemiddag, Dank voor de herinnering!

Ik kan op geen van de voorgestelde momenten. Ik kijk diagonaal door het stuk heen. Ik tref een grote hoeveelheid aan stellingnames die voor mij niet goed na te lopen zijn. Ik verwacht dat de REFLECT score van WMD negatief beïnvloed zou kunnen worden door de komst van C Beilen Compact Alting. Weten we wat hiermee bedoeld wordt>? [redacted], weet jij dit? En, als dit zo is, wat betekent dat dan?

Daarnaast wat formuleringen die het idee geven dat grondwaterbescherming een onderwerp is voor polderen. Ik kan me niet voorstellen dat jullie dat bedoelen dus smoor het in de kiem en zet het scherp.. Bijvoorbeeld onder kopje waterbodem sturend.. : “goede balans tussen woningbouw en bescherming van het grondwater” moet natuurlijk zijn “Woningbouw zonder dat afbreuk wordt gedaan aan de bescherming van het grondwater”. Wat mij betreft prima correctie. Er zijn regels waaraan een ieder zich moet houden als je bouwt in grondwaterbeschermingsgebied. Dat geldt voor een groot deel van het centrum van Beilen en ook voor een nieuw buurtschap.

Pagina 13: “het beschermen van de kwaliteit van het grondwater” + door het uitsluiten van de emissie van ongewenste stoffen naar het grondwater. Wat wordt hiermee bedoeld? Wat er staat, of moet staan. De kwaliteit van het grondwater is niet opperbest en vergrijst. Er zijn al tal van antropogene verontreinigingen waargenomen.. ondanks de bescherming van het grondwater. Graag opnemen dat OMV’s en of andere antropogene ongewenste stoffentransporten richting het grondwater NIET mogen optreden. Leunen op algemene bescherming is te passief.

Duurzaam.. graag ook aandacht voor brandpreventie. Complexe installaties en duurzamere materialen zijn goede ingrediënten voor brand. Brand is een groot risico voor de drinkwatervoorziening. Begrijp ik ook niet zo goed. Dat geldt toch voor alles en iedereen? Zeker. Nu is er geen woonwijk. Straks wel. + nieuwe bouwnormen die meer installatie en brandrisico’s met zich meebrengen. Dit is 2x extra risico. Brandveiligheid is een blinde vlek bij de verduurzaming van woningen. Regels blijven

achter. De installatiesector kaart dit ook aan.

Blz 18. Het betreft grondwaterbeschermingsgebied. Het inrichten van infiltratievoorzieningen is beschreven in de POV.

Blz 18. Hoe definieer je “drinkwatervoorziening niet in gevaar komt”? voldoen aan de geldende regels? Zo zou ik het niet definiëren. Immers wordt de drinkwatervoorziening met huidige regels ook bedreigd (zie stoffen in grondwater). Daarnaast gaan geldende regels worden genegeerd. Zie ook [redacted] Kortom regels zijn onvoldoende toereikend en worden niet gehandhaafd. Hier wordt heel eenvoudig aangenomen dat de huidige regels toereikend zijn om te voorzien in de bescherming van het drinkwatervoorziening.

Blz 19. **Grondwaterbescherming..** ook aandacht voor gebruikersfase.. middelen, autowassen, risico als brand, kannetje brandstof om kieperen bij het onhandig tanken van de grasmaaier.. de bbq leeg in de sloot.. etc etc. De goed beschreven woning is onze minste zorg. Het gaat om de realisatie en meer nog om de gebruikersfase. Objecten vervuilen niet, de gebruikers doen dat. Die laatste groep doen hun intrede bij het opleveren van een mooi setje van 100 tot 350 woningen. ENG!!! Hoe gaat de overheid (gemeente/provincie) en de WMD hiermee om in reeds aanwezige waterbeschermingsgebied? Ook daar geldt dat gebruikers vervuilen? Gebruikers zijn overigens ook de klanten van de WMD. Het gaat hier over het introduceren van een grote groep gebruikers in een n u nog gebruikersluw deel van de stroombanen. Wij kunnen helaas niets met de bestaande gebruikers, slechts het wegzuiveren van de door hun veroorzaakte emissies. Het lijkt mij dat je als overheid geen nieuwe risico’s wilt introduceren als de eerder geïntroduceerde risico’s nog niet zijn afgeschaald? Ik neem aan dat de gemeente de kwaliteitsontwikkeling van haar milieu kent? Zie ook [redacted] Begin met het oppakken en handhaven van wettelijke. WMD is geen overheid. WMD kan niet meer dan haar klanten op hun verantwoordelijkheid wijzen, anders dan overheden die ook kunnen handhaven. Er zijn heel veel kanalen via welke WMD dit doet. Schijnbaar conformeren niet alle inwoners van Midden Drenthe zich aan de regels getuigt de vergrijzing van grondwater (regels die overigens de minimale grens definiëren, en niet de standaard hoop ik? Of is de wet het ambitieniveau? Dat zou de ambitie zijn als overtreding van de wet aan orde is lijkt mij). Een deel van het water dat WMD aantrekt is nu verontreinigd. Nu wordt er een activiteit voorbereid die dat aandeel in de toekomst gaat vergroten (ik durf dat wel te stellen vanuit de ervaring hier en daar). Met schone bronnen van de toekomst ben je vandaag bezig.

Pagina 23, Drinkwaterwet opnemen als relevant wetgeving. Gemeente heeft haar taak als beschermer. Prima.

Blz 25. Aspect drinkwaterwinning. Ik mis het uitwerken van de huidige en mogelijk toekomstige risicoprofielen voor de drinkwatervoorziening. Ik kan mij voorstellen dat dit een onderwerp van onderzoek moet zijn. @[redacted] even klankborden? Hoe zien wij dit? Om wat voor soort onderzoek zou dat gaan? Kennen we dit? Ik, en ik denk zeker ook de provincie, denken hier heel graag over mee. Toezien op het beschermen van de Drinkwatervoorziening is de wettelijke taak van provincie en het drinkwaterbedrijf. Midden-Drenthe is mede-eigenaar van het drinkwaterbedrijf. Dat is mooi! Wij staan alle 3 aan de lat voor de bescherming. We zien alle drie dat de kwaliteit van het milieu verslechterd toch? De alarmbellen gaan niet voor niets af. We hebben alle drie de behoefte om de impact van de plan Alting op de Drinkwatervoorziening van tevoren te wegen. Dat zijn we verplicht aan onze taak. We kunnen daar samen een onderzoeksplan voor maken. Slimme mensen en ideeën daarvoor genoeg.

Beste [redacted],

Dit even voor nu.. ondanks dat ik komende week niet kan lijkt het mij wel verstandig bijeen te komen. Heb je nog enkele aanvullende contactmomenten?

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Strategisch adviseur geohydrologie

+31 [redacted]

Van: [redacted]@middendrenthe.nl>
Verzonden: maandag 26 mei 2025 12:04
Aan: [redacted]@wmd.nl>
CC: [redacted]@wmd.nl>; [redacted]@middendrenthe.nl>
Onderwerp: FW: Nota van Uitgangspunten Wervend Perspectief Beilen

Goedemiddag [redacted],

Zoals zojuist besproken nogmaals de mail met verzoek tot het inplannen van een afspraak. Ik heb [redacted] van de provincie helaas nog niet te pakken gekregen dus kan nu nog niet

aangeven of die afspraak gecombineerd kan worden.

Graag hoor ik welke data voor jou en [redacted] past.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Procesbegeleider Ruimtelijke Ontwikkeling

Telefoonnummer: (05[redacted]
Gemeente Midden-Drenthe
Bezoekadres: Raadhuisplein 1, 9411 NB Beilen
Postadres: Postbus 24, 9410 AA Beilen
Internet: www.middendrenthe.nl

Graag hoor welke data voor jou en [redacted] past.

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 15 mei 2025 10:27
Aan: [redacted]@wmd.nl; [redacted]@wmd.nl
CC: [redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]@rho.nl>
Onderwerp: Nota van Uitgangspunten Wervend Perspectief Beilen

Beste [redacted],

In de afgelopen weken hebben jullie, of één van jullie, al contact gehad met mijn collega [redacted] inzake de nota's van uitgangspunten voor zowel [redacted] als Alting.
Dit als vervolg op de eerste verkennende onderzoeken inzake het Wervend Perspectief Beilen welke inmiddels zijn afgerond. Voor beide locaties, Alting en [redacted], kwamen geen schokkende aspecten naar voren.

Graag wil ik alsnog een poging ondernemen om met de diverse gebiedspartners een afspraak in te plannen, dus ook met u. De bedoeling is om dit per partij per teams te doen. De opsteller van de nota's van bureau Rho zal ook aan het overleg mee doen.

Zouden jullie allen kunnen aangeven op welk moment dit jullie past:

- Maandag 2 juni – gehele dag
- Dinsdag 3 juni – tussen 9:00 en 12:00 uur
- Woensdag 4 juni – tussen 8:30 en 14:00 uur
- Donderdag 5 juni – tussen 9:00 en 11:00 of 13:00 en 14:00 uur

De concept nota's vindt u in de bijlage, alvast onze dank!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Procesbegeleider Ruimtelijke Ontwikkeling

Telefoonnummer: (05[redacted]
Gemeente Midden-Drenthe
Bezoekadres: Raadhuisplein 1, 9411 NB Beilen
Postadres: Postbus 24, 9410 AA Beilen
Internet: www.middendrenthe.nl

Groet,

[redacted]

Disclaimer

Disclaimer

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

T

Valt buiten de reikwijdte van het verzoek

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Onderwerp: Re: Publicatie concept Nota"s van Uitgangspunten Wervend Perspectief Beilen
Datum: maandag 16 juni 2025 09:00:21
Bijlagen: Outlook-cid_image0.png

Dag [redacted],

In aanvulling op onderstaande: de ladder van duurzame verstedelijking is een motivering waarom binnenstedelijk bouwen niet mogelijk is voor de specifieke doelgroep of woningbouwsegment. Maar in aanvulling daarop geldt ons eigen POV. Woningbouw in het buitengebied is mogelijk, maar incidenteel of onder specifieke voorwaarden. Die motivatie ontbreekt.

[redacted]
Beleidsadviseur Wonen
cid:image001.png@01D15F58.ECFFE890
Provincie Drenthe – Ruimtelijke Ontwikkeling
Postbus 122, 9400 AC Assen – Westerbrink 1, 9405 BJ Assen - The Netherlands
T (05[redacted] | M 06[redacted]@[redacted]@drenthe.nl | i www.provincie.drenthe.nl

---

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 12 juni 2025 09:14
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted] <[redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted] <[redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Publicatie concept Nota's van Uitgangspunten Wervend Perspectief Beilen

Ik heb alvast de Nota van Uitganspunten laten toetsen aan:
Hier volgt een inhoudelijke toets van de **concept Nota van Uitgangspunten Alting (mei 2025)** aan:

- De **provinciale omgevingsverordening (POV) Drenthe**;
- Het **provinciaal beleid**;
- De **ambtelijke reactie op het Wervend Perspectief (WPB)**;
- En specifiek op de thema's:
  - **Woningbouw (ladder duurzame verstedelijking)**,
  - **Grondwaterbescherming en water**,
  - **Mobiliteit**.

---

1. Woningbouw – Ladder van duurzame verstedelijking
Beoordeling
In de conceptnota wordt erkend dat Alting buiten het bestaand stedelijk gebied ligt. De nota bevat een onderbouwing volgens de **ladder voor duurzame verstedelijking**, met de volgende elementen:

- De **behoefteanalyse** toont een tekort van circa **500 woningen** in Beilen, gegeven de verwachte behoefte (865) en de harde/zachte plancapaciteit (303).
- Er is **gezocht naar inbreidingslocaties**, maar die zijn onvoldoende. Uitbreiding wordt als noodzakelijk beschouwd.
- De voorkeur van de gemeenteraad ligt bij denkrichting **Beilen compact**, die de behoefte op korte termijn invult.

Toetsing aan provinciaal beleid

In de **ambtelijke reactie op het WPB** wordt echter duidelijk dat de provincie de **binnenstedelijke potentie van Beilen** nog niet als voldoende benut ziet, met verwijzing naar locaties als de [redacted] **en** [redacted] De provincie is **terughoudend met buitenstedelijke woningbouw** en stelt dat de **laddertoets onvoldoende is onderbouwd**.

Conclusie:

De ladder wordt formeel toegepast, maar vanuit provinciaal perspectief ontbreekt een sterke onderbouwing waarom binnenstedelijke alternatieven niet volstaan. Hier zit een **spanningsveld** tussen gemeentelijke onderbouwing en provinciale toetsing.

---

2. Grondwaterbescherming en Water

Beoordeling

De conceptnota erkent duidelijk dat de locatie **geheel binnen een grondwaterbeschermingsgebied (GWBG)** valt, en benoemt:

- Specifieke bouwregels (max. graafdiepte, materiaalkeuze);
- Aandacht voor "**water en bodem sturend**" bij inrichting;
- Participatie met **Waterschap**, **provincie** en **WMD** is voorzien.

Provinciaal beleid en reactie WPB

In de POV en het bijbehorende uitvoeringsprogramma (UP) is Beilen aangemerkt als een **kwetsbare winning**. De **zorgplicht op basis van de Drinkwaterwet** en de **Kaderrichtlijn Water (KRW)** verplicht bestuursorganen om drinkwaterbronnen actief te beschermen. De provincie stelt in haar reactie:

"We maken ons zorgen over het gemak waarmee in het concept Wervend Perspectief voorbij is gegaan aan deze aanduiding van kwetsbare winning".

Er wordt bovendien benadrukt dat **woningbouw in GWBG's mogelijk is, maar uitsluitend onder strikte voorwaarden** – en dat de ontwikkeling in Alting **hoge risico's en kosten** met zich meebrengt.

Conclusie:

De conceptnota **onderkent het risico**, maar de provincie vindt de aanpak onvoldoende concreet. Er is **(nog) geen structurele borging** van de bescherming van de drinkwatervoorziening.

---

3. Mobiliteit

Beoordeling

De conceptnota bevat een uitgebreide mobiliteitsparagraaf:

- Hoofdontsluiting via **Klatering > spoorwegovergang > N381**;
- Plannen voor opwaardering van overgangen, afwaardering voor langzaam verkeer,

en **mogelijke spoortunnel**;
- Parkeren volgens gemeentelijke norm, **laadinfrastructuur** voorzien.

Provinciaal perspectief

De ambtelijke reactie noemt:

- De **structurele ontsluitingsproblemen aan de oostzijde van Beilen**;
- Behoefte aan meer **doordenking van infrastructurele opgaven**, zeker op lange termijn.

Hoewel de nota opties noemt, is de **verkeerskundige onderbouwing nog grotendeels in voorbereiding** (mobiliteitsonderzoek, zie p. 24-25).

Conclusie:

Er wordt **herkenbaar nagedacht** over mobiliteitsopgaven, maar de concrete toetsbaarheid ontbreekt nog. De provincie zal hierop moeten toetsen in het vervolg.

Samenvattende beoordeling

Thema	Gemeentelijke benadering (Conceptnota)	Provinciale beoordeling (WPB-reactie)	Beoordeling
Ladder duurzame verstedelijking	Wordt toegepast met behoefteanalyse en motivering	Binnenstedelijke potentie nog niet voldoende benut	⚠ Twijfelachtig
Grondwaterbescherming	Herkenning van risico's, maatregelen beschreven	Bezorgdheid over kwetsbare winning en gebrek aan concrete borging	✗ Onvoldoende
Water (algemeen)	Water en bodem sturend uitgangspunt	Positief dat beekdal ontzien wordt	☑ Positief
Mobiliteit	Verkeersstructuur benoemd, studies lopen	Onvoldoende onderbouwd voor lange termijn	⚠ Onvolledig

---

Aanbevelingen

1. **Actualiseer de ladderonderbouwing** met een toetsbare vergelijking tussen binnenstedelijke en buitenstedelijke capaciteit, met nadruk op concrete locaties in Beilen.
2. **Stel samen met de provincie en WMD een gebiedsspecifiek toetsingskader op voor het GWBG**, met bindende randvoorwaarden.
3. **Werk de mobiliteitsstrategie explicieter uit**, inclusief kostenramingen, planning en verantwoordelijkheid.
4. **Verwerk de provinciale uitgangspunten expliciet in het omgevingsprogramma**, inclusief het UP grondwaterbescherming.

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 12 juni 2025 09:00
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; Eefje [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Publicatie concept Nota's van Uitgangspunten Wervend Perspectief Beilen
Urgentie: Hoog

Goedemorgen,
Deze mail is aan mijn aandacht ontsnapt….Graag hoor ik of jullie nog op- en aanmerkingen hebben op bijgevoegde concept- Nota's van Uitganspunten. Lukt dit uiterlijk 17 juni 12:00uur?? Excuus dat er wat weinig tijd is. [redacted]/[redacted] ik heb jullie in deze mail meegenomen, ook omdat [redacted] met vakantie is.

Reacties mogen wel naar mij, verzamel ik het voor complete reactie richting de gemeente!

Van: [redacted]@middendrenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 20 mei 2025 17:00
Aan: [redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]@middendrenthe.nl>
Onderwerp: Publicatie concept Nota's van Uitgangspunten Wervend Perspectief Beilen

Beste [redacted],

In de afgelopen weken heeft mijn collega [redacted] als het goed al vermeld dat de concept nota's van uitgangspunten voor zowel [redacted] als Alting gepubliceerd zijn.
Dit als vervolg op de eerste verkennende onderzoeken inzake het Wervend Perspectief Beilen welke inmiddels zijn afgerond. Voor beide locaties, Alting en [redacted], kwamen geen schokkende aspecten naar voren.
In de bijlage zijn de concept nota's te vinden. Wanneer u hier vragen en/of opmerkingen op heeft horen wij dit graag!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Procesbegeleider Ruimtelijke Ontwikkeling

Telefoonnummer: (05[redacted]
Gemeente Midden-Drenthe
Bezoekadres: Raadhuisplein 1, 9411 NB Beilen
Postadres: Postbus 24, 9410 AA Beilen
Internet: www.middendrenthe.nl

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

T

Valt buiten de reikwijdte van het verzoek

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Publicatie concept Nota"s van Uitgangspunten Wervend Perspectief Beilen
Datum: maandag 16 juni 2025 11:58:05

Hoi [redacted],

Ik begrijp uit de mailwisselingen dat de ladder voor stedelijke ontwikkeling wel wordt toegepast, maar dat er vanuit provinciaal perspectief een sterke onderbouwing waarom binnenstedelijke alternatieven niet volstaan, ontbreekt.
Ik heb naar de plannen gekeken vanuit het perspectief; Wat als dat die discussie is gevoerd.. hoe dan inhoudelijk, ruimtelijk en landschappelijk?

Alting:
Met de ontwikkeling van Alting als uitbreiding van Beilen aan de oostzijde wordt in een oud esdorpenlandschap gezocht naar bouwlocaties. Ik lees: "*Het uitgangspunt is om het karakter van Alting te behouden en de nieuwe woningen op een passende manier in te passen. De woningbouwontwikkeling moet niet alleen voorzien in de woningbehoefte, maar ook bijdragen aan de kwaliteit van het landschap en de leefomgeving*". Dat is een uitdaging. De nota van uitgangspunten biedt houvast en geeft richting. Op dat niveau kan ik mij er prima in vinden. Het succes om het dorpse karakter te realiseren met oog voor alle uitgangspunten zal afhangen van de uitvoering. Met de ontwikkeling van Alting ontstaan nieuwe dorpsranden en overgangen naar het landschap. Het zal aan komen op 'Hoe' waarbij ik aandacht wil vragen voor het vasthouden en borgen van de uitgangspunten.

[redacted]

Algemeen en tot slot:
In het traject van verdere ontwikkelingen van [redacted] of de ontwikkeling van Alting denk ik graag mee. Met deze uitbreidingen ontstaan nieuwe dorpsranden en overgangen naar het omliggende oude landschap. Dorpsranden vinden we als provincie onder de Kernkwaliteit Landschap
van provinciaal belang.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Ruimte & Wonen

Landschapsarchitect / beleidsmedewerker landschap en ruimtelijke kwaliteit

+31 [redacted]
werkdagen: maandag, dinsdag, donderdag, vrijdag

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 12 juni 2025 09:00
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Publicatie concept Nota's van Uitgangspunten Wervend Perspectief Beilen
Urgentie: Hoog

Goedemorgen,
Deze mail is aan mijn aandacht ontsnapt….Graag hoor ik of jullie nog op- en aanmerkingen hebben op bijgevoegde concept- Nota's van Uitganspunten. Lukt dit uiterlijk 17 juni 12:00uur?? Excuus dat er wat weinig tijd is. [redacted]/[redacted]ik heb jullie in deze mail meegenomen, ook omdat [redacted] met vakantie is.

Reacties mogen wel naar mij, verzamel ik het voor complete reactie richting de gemeente!

Van: [redacted]@middendrenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 20 mei 2025 17:00
Aan: [redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]@middendrenthe.nl>
Onderwerp: Publicatie concept Nota's van Uitgangspunten Wervend Perspectief Beilen

Beste [redacted],

In de afgelopen weken heeft mijn collega [redacted] als het goed al vermeld dat de concept nota's van uitgangspunten voor zowel [redacted] als Alting gepubliceerd zijn.
Dit als vervolg op de eerste verkennende onderzoeken inzake het Wervend Perspectief Beilen welke inmiddels zijn afgerond. Voor beide locaties, Alting en [redacted], kwamen geen schokkende aspecten naar voren.
In de bijlage zijn de concept nota's te vinden. Wanneer u hier vragen en/of opmerkingen op heeft horen wij dit graag!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Procesbegeleider Ruimtelijke Ontwikkeling

Telefoonnummer: (05[redacted]
Gemeente Midden-Drenthe
Bezoekadres: Raadhuisplein 1, 9411 NB Beilen
Postadres: Postbus 24, 9410 AA Beilen
Internet: www.middendrenthe.nl

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

T

Valt buiten de reikwijdte van het verzoek

provincie Drenthe

MEMO

Aan : [redacted], gemeente Midden-Drenthe
Afschrift : [redacted], gemeente Midden-Drenthe | [redacted], provincie Drenthe
Van : [redacted] (toestelnummer: [redacted])
Datum : 17 juni 2025
Onderwerp : Ambtelijke reactie op concept Nota van Uitgangspunten Alting en [redacted]

Op 20 mei ontvingen wij per mail de concept nota's van uitgangspunten voor zowel [redacted] als Alting. In deze memo onze reactie hier op.

Algemeen

Wij hebben de beide concept-nota's van uitgangspunten getoetst aan onze provinciale omgevingsverordening (POV) Drenthe en provinciaal beleid. Daarnaast hebben wij onze ambtelijke reactie op het Wervend Perspectief Beilen (WPB) betrokken bij deze reactie en specifiek gekeken naar de thema's woningbouw, grondwaterbescherming en water, mobiliteit en landschap.

Concept Nota van Uitgangspunten Alting

Woningbouw – Ladder van duurzame verstedelijking

In de conceptnota wordt erkend dat Alting buiten het bestaand stedelijk gebied ligt. De nota bevat een onderbouwing volgens de ladder voor duurzame verstedelijking, met de volgende elementen:

- De behoefteanalyse toont een tekort van circa 500 woningen in Beilen, gegeven de verwachte behoefte (865) en de harde/zachte plancapaciteit (303).
- Er is gezocht naar inbreidingslocaties, maar die zijn onvoldoende. Uitbreiding wordt als noodzakelijk beschouwd.
- De voorkeur van de gemeenteraad ligt bij denkrichting Beilen compact, die de behoefte op korte termijn invult.

Al eerder in onze ambtelijke reactie op het WPB hebben wij aangegeven dat de binnenstedelijke potentie van Beilen nog niet voldoende is benut, met verwijzing naar locaties als de [redacted] en het [redacted] Woningbouw in het buitengebied is mogelijk, maar incidenteel of onder specifieke voorwaarden.

De ladder wordt formeel toegepast, maar vanuit provinciaal perspectief ontbreekt een sterke onderbouwing waarom binnenstedelijke alternatieven niet volstaan. Hier zit een spanningsveld tussen gemeentelijke onderbouwing en provinciale toetsing. Wij zijn van mening dat de laddertoets onvoldoende is onderbouwd.

Grondwaterbescherming en water
Wij zijn betrokken bij de 'waterateliers' welke door de gemeente worden georganiseerd en waar ook waterschap en WMD aan tafel zitten.
De conceptnota erkent duidelijk dat de locatie geheel binnen een grondwaterbeschermingsgebied (GWBG) valt, en benoemt:

- Specifieke bouwregels (max. graafdiepte, materiaalkeuze);
- Aandacht voor "water en bodem sturend" bij inrichting;
- Participatie met Waterschap, provincie en WMD is voorzien.

Beilen is aangemerkt als een kwetsbare winning. De zorgplicht op basis van de Drinkwaterwet en de Kaderrichtlijn Water (KRW) verplicht bestuursorganen om drinkwaterbronnen actief te beschermen. Woningbouw in GWBG is mogelijk, maar uitsluitend onder strikte voorwaarden – de ontwikkeling in Alting brengt ons inzien hoge risico's en kosten met zich mee. We adviseren om op z'n minst te streven naar een situatie die niet zal leiden tot verslechtering van de grondwaterkwaliteit; liever nog verbetering hiervan. In de verdere uitwerking zal zowel bij de uitvoering (aanleg en bouw) als oplevering aandacht moeten zijn voor structurele borging van de bescherming van de drinkwatervoorziening.

Mobiliteit
Al eerder gaven we aan dat we structurele ontsluitingsproblemen aan de oostzijde van Beilen zien en behoefte aan meer doordenking van infrastructurele opgaven, zeker op de lange termijn.

In de nota wordt aangegeven dat op langere termijn extra aanpassingen nodig zijn om grootschalige woningbouw aan de oostkant van Beilen goed te kunnen ontsluiten, namelijk afsluiting spoorwegovergang Oosterstraat, (fiets)tunnel bij station, de Domotunnel en verbeteren van de weg richting Westerbork. Dat klopt, maar bij een keuze voor de woongebieden Alting en [redacted] zijn deze aanpassingen dus niet echt noodzakelijk.

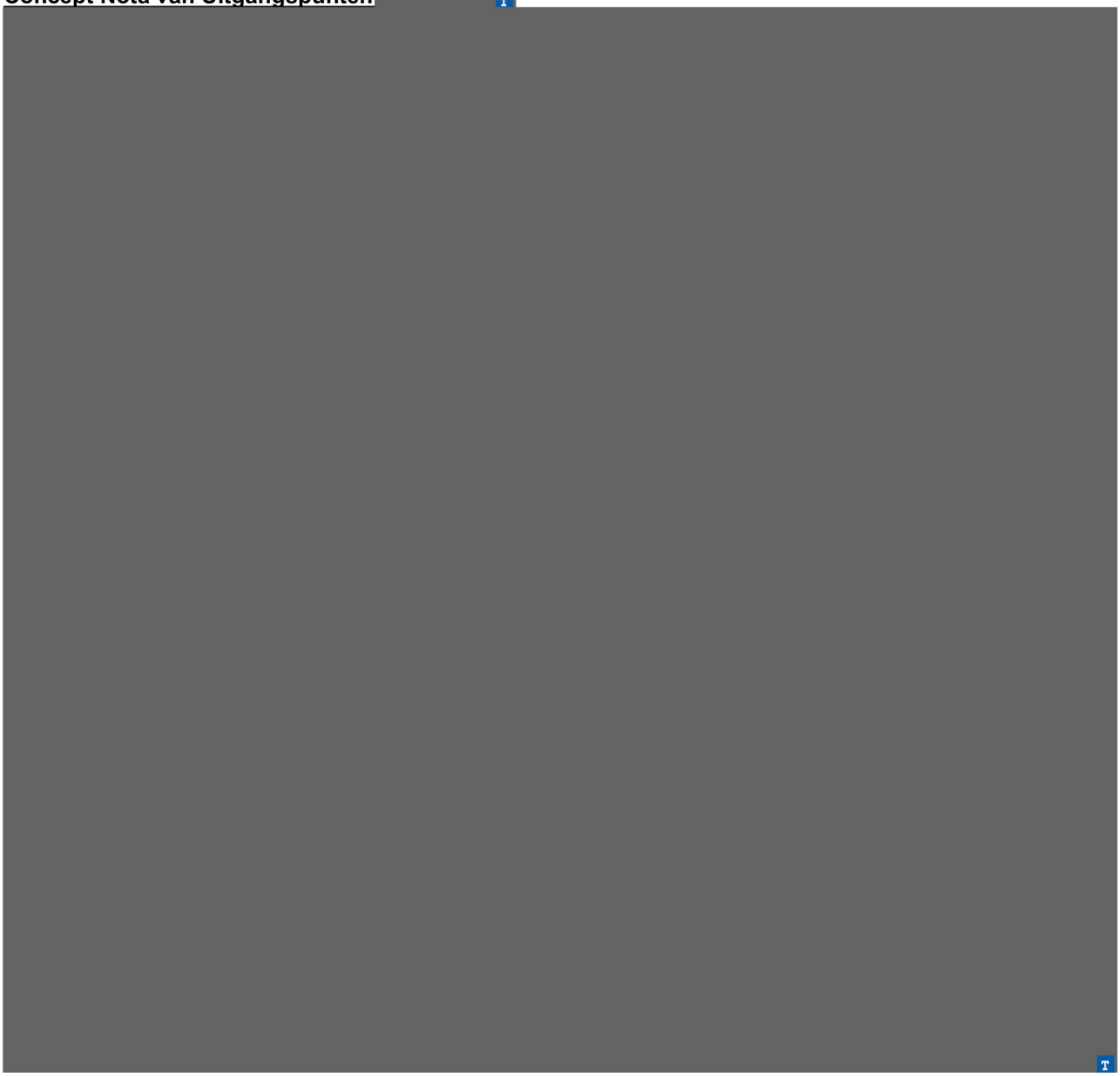
De verkeersontsluiting van de locatie Alting met enkel de twee spoorwegovergangen vereist aandacht. Opwaardering van één van de overgangen is noodzakelijk en dan nog blijft de ontsluiting kwetsbaar, bijvoorbeeld bij calamiteiten op het spoor.

Daarnaast adviseren we om de inrichting van de woongebieden Alting en [redacted] rekening te houden met het 'STOMP' principe. Dus rechtstreekse routes voor de fiets richting centrum en station terwijl de auto minder rechtstreekse verbindingen krijgt.

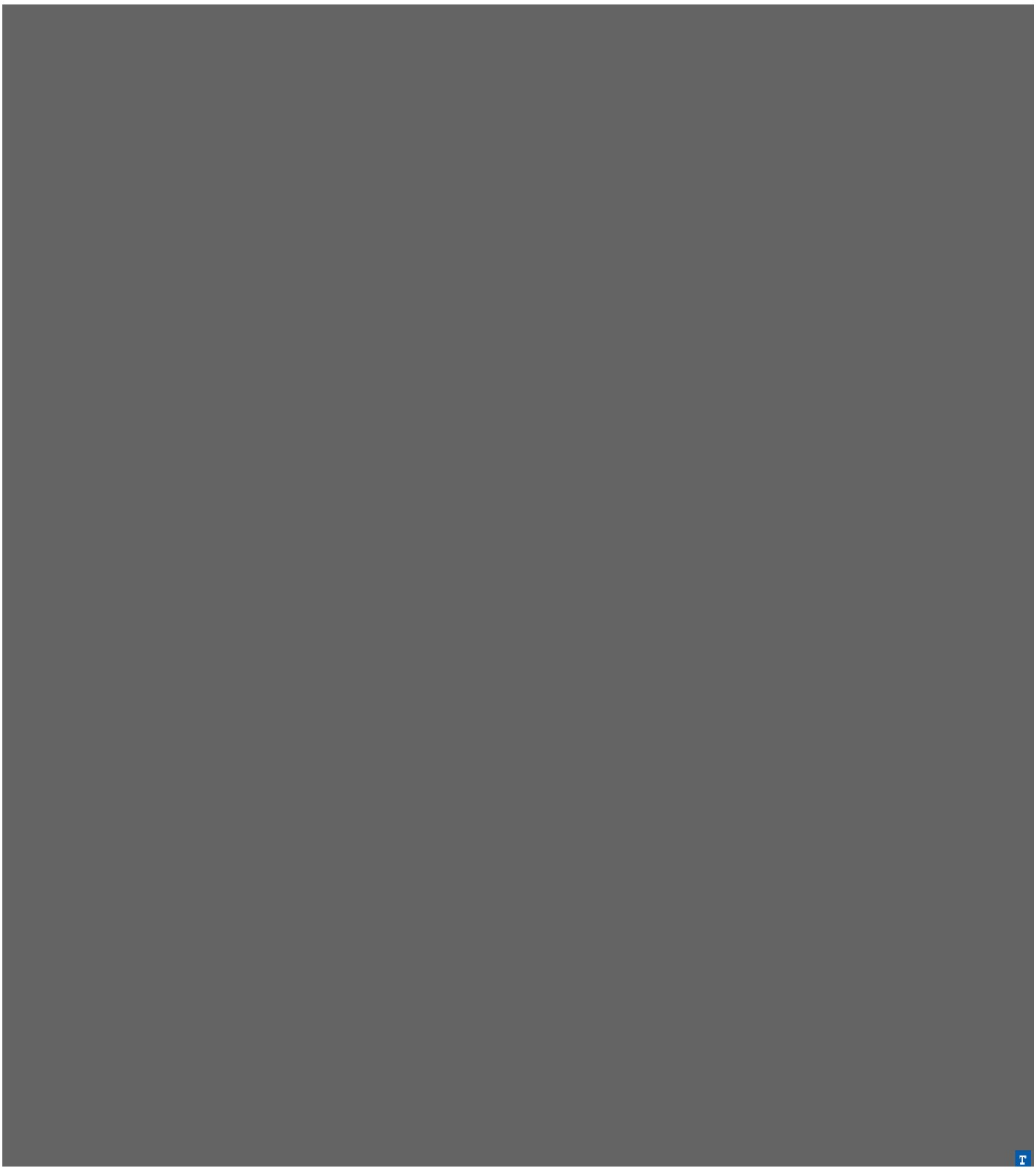
Landschap
We lezen in de nota van uitgangspunten "*Het uitgangspunt is om het karakter van Alting te behouden en de nieuwe woningen op een passende manier in te passen. De woningbouwontwikkeling moet niet alleen voorzien in de woningbehoefte, maar ook bijdragen aan de kwaliteit van het landschap en de*

leefomgeving". Dat is een uitdaging, waarbij de nota van uitgangspunten houvast biedt en richting. geeft Op dat niveau kunnen wij er ons prima in vinden.
Het succes om het dorpse karakter te realiseren met oog voor alle uitgangspunten zal afhangen van de uitvoering. Met de ontwikkeling van Alting ontstaan nieuwe dorpsranden en overgangen naar het landschap. Bij het hoe dit te ontwikkelen vragen we aandacht voor het vasthouden en borgen van de uitgangspunten.

Concept Nota van Uitgangspunten

provincie Drenthe

Tot slot

In het traject van de verdere ontwikkelingen van [redacted] en Alting blijven we graag betrokken.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

T

Valt buiten de reikwijdte van het verzoek

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Cc: [redacted]
Onderwerp: RE: Publicatie concept Nota"s van Uitgangspunten Wervend Perspectief Beilen
Datum: dinsdag 17 juni 2025 16:18:00
Bijlagen: image001.png
image002.png
image003.png
image004.png
image005.png
image006.png
image007.png

Verwerkt, dank!

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 17 juni 2025 14:15
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]
<[redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Publicatie concept Nota's van Uitgangspunten Wervend Perspectief Beilen

Hoi [redacted],

Ten aanzien van Mobiliteit: [redacted] heeft er wat van gemaakt, maar ik zou het toch graag bij mijn eerdere reactie willen houden.
De verkeersontsluiting van de locatie Alting met enkel de twee spoorwegovergangen vereist aandacht. Opwaardering van één van de overgangen is noodzakelijk en dan nog blijft de ontsluiting kwetsbaar, bijvoorbeeld bij calamiteiten op het spoor.
Daarnaast adviseren we om de inrichting van de woongebieden Alting en [redacted] rekening te houden met het 'STOMP' principe. Dus rechtstreekse routes voor de fiets richting centrum en station terwijl de auto minder rechtstreekse verbindingen krijgt.
Tenslotte wordt op pagina 14 nog genoemd dat op langere termijn extra aanpassingen nodig zijn om grootschalige woningbouw aan de oostkant van Beilen goed te kunnen ontsluiten, namelijk afsluiting spoorwegovergang Oosterstraat, (fiets)tunnel bij station, de Domotunnel en verbeteren van de weg richting Westerbork. Dat klopt, maar bij een keuze voor de woongebieden Alting en [redacted] zijn deze aanpassingen dus niet echt noodzakelijk.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
thema Verkeer en Vervoer
beleidsadviseur

+31 [redacted]
werkdagen: ma t/m vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 17 juni 2025 11:54
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]
<[redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]
<[redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Publicatie concept Nota's van Uitgangspunten Wervend Perspectief Beilen

Hoi allen,

Met dank aan chatGPT (waar ik de ambtelijke reactie WPB in heb gestopt, de POV en provinciaal beleid) én jullie aanvullingen en opmerkingen heb ik bijgevoegde memo gemaakt welke ik **z.s.m.** wil versturen. Graag hoor ik of er nog gekke dingen in staan. Ik zou in ieder geval nog even aandacht willen voor:

- de **laddertoets**/tekst bij locatie [redacted] in relatie tot binnenstedelijke ontwikkeling en
- de tekst bij onderwerp **mobiliteit**

memo ambtelijke reactie op de nota's van uitgangspunten Alting en [redacted]docx

---

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: maandag 16 juni 2025 11:41
Aan: [redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Publicatie concept Nota's van Uitgangspunten Wervend Perspectief Beilen
Urgentie: Hoog

Hoi [redacted],

Vorige week hebben we met de gemeente, RHO en WMD hierover overleg gehad. Hierbij nogmaals aandacht gevraagd voor de risico's.

Grondwaterbescherming krijgt in deze nota op diverse plekken de nodige aandacht, maar ik heb aangegeven dat enige scherpte nog ontbreekt. Ik heb aangegeven dat op z'n minst gestreefd moet gaan worden naar een situatie die niet zal leiden tot verslechtering van de grondwaterkwaliteit; liever nog verbetering hiervan. In de uitwerking zal zowel bij de uitvoering (aanleg en bouw) aandacht moeten zijn voor het voorkomen van verontreinigen (o.a. verwijzend naar POV).

@ [redacted] zie jij kans om met wat tekstvoorstellen te komen en deze [redacted] mee te geven? De komende weken ben ik bovendien met vakantie ☺.

Groet,

[redacted] (05[redacted]

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 12 juni 2025 09:00
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]
[redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]
<[redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]

<[redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Publicatie concept Nota's van Uitgangspunten Wervend Perspectief Beilen
Urgentie: Hoog

Goedemorgen,
Deze mail is aan mijn aandacht ontsnapt….Graag hoor ik of jullie nog op- en aanmerkingen hebben op bijgevoegde concept- Nota's van Uitganspunten. Lukt dit uiterlijk 17 juni 12:00uur?? Excuus dat er wat weinig tijd is. [redacted]/[redacted] ik heb jullie in deze mail meegenomen, ook omdat [redacted] met vakantie is.

Reacties mogen wel naar mij, verzamel ik het voor complete reactie richting de gemeente!

Van: [redacted]@middendrenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 20 mei 2025 17:00
Aan: [redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]
<[redacted]@middendrenthe.nl>
Onderwerp: Publicatie concept Nota's van Uitgangspunten Wervend Perspectief Beilen

Beste [redacted],

In de afgelopen weken heeft mijn collega [redacted] als het goed al vermeld dat de concept nota's van uitgangspunten voor zowel [redacted] als Alting gepubliceerd zijn.
Dit als vervolg op de eerste verkennende onderzoeken inzake het Wervend Perspectief Beilen welke inmiddels zijn afgerond. Voor beide locaties, Alting en [redacted], kwamen geen schokkende aspecten naar voren.
In de bijlage zijn de concept nota's te vinden. Wanneer u hier vragen en/of opmerkingen op heeft horen wij dit graag!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted]

Telefoonnummer: (05[redacted]
Gemeente Midden-Drenthe
Bezoekadres: Raadhuisplein 1, 9411 NB Beilen
Postadres: Postbus 24, 9410 AA Beilen
Internet: www.middendrenthe.nl

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

T

Valt buiten de reikwijdte van het verzoek

Van: "[redacted]@rho.nl>
Verzonden: dinsdag 17 juni 2025 08:47
Aan: "[redacted]@drenthe.nl>; "[redacted]@wmd.nl>; "[redacted]@wmd.nl>; "[redacted]@middendrenthe.nl>; "[redacted]@middendrenthe.nl>
Cc: "[redacted]@rho.nl>; "[redacted]@rho.nl>
Onderwerp: Verslag bespreking concept nota van uitgangspunten [redacted] en Alting
Bijlage(n): Verslag Verslag bespreking concept nota van uitgangspunten 11-06-25 _ 20240971.003.pdf

Beste allen,

In de bijlage vinden jullie het verslag van het overleg van woensdag 11 juni over de concept-Nota van uitgangspunten voor de ontwikkeling [redacted] en Alting.

We ontvangen graag **uiterlijk deze vrijdag 20 juni** jullie reactie op dit verslag, zodat we kunnen nagaan of de besproken punten correct en volledig zijn weergegeven. Mocht er daarnaast behoefte zijn om nog tekstuele opmerkingen of aanvullingen op de conceptnota's zelf mee te geven, dan ontvangen we die ook graag uiterlijk op die datum.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Adviseur Planvorming

T: 050[redacted]
E: [redacted]@rho.nl
W: rho.nl

Helperpark 274-9
9723 ZA GRONINGEN
Postbus 150 3000 AD ROTTERDAM

RHO ADVISEURS

* aanmelden voor onze nieuwsbrief? - klik dan hier

RHO ADVISEURS - VERSLAG

DATUM	11 juni 2025	**PROJECT**	20240971.003 Nota van uitgangspunten Beilen - Alting en [redacted]
KENMERK	20240971.003/212044/		
VAN	[redacted]	**OPDRACHTGEVER**	Gemeente Midden-Drenthe
AAN	dd	**AANWEZIG**	Provincie Drenthe, WMD, Rho Adviseurs en Gemeente Midden-Drenthe.
CC	dd		

VERSLAG BESPREKING CONCEPT NOTA VAN UITGANGSPUNTEN 11-06-25

Doel overleg:
Terugkoppeling en bespreking van de concept-Nota van Uitgangspunten inclusief proefverkavelingen mogelijke eerste fasen voor de woningbouwontwikkeling in [redacted] en Alting. Met specifieke aandacht voor de ligging van de woningbouwlocatie Alting binnen het grondwaterbeschermingsgebied van de drinkwaterwinning Beilen. Doel was om input op te halen bij betrokken partijen over de geformuleerde uitgangspunten en mogelijke aanvullingen.

Algemeen
WMD en de Provincie Drenthe spreken zich in de basis positief uit over de wijze waarop de gemeente Midden-Drenthe in de concept-Nota van Uitgangspunten de resultaten van de eerdere Wateratelliers heeft verwerkt. Wel is op meerdere punten behoefte aan tekstuele aanscherping, onder meer waar het gaat om de weergave van risico's en verantwoordelijkheden. Alle betrokken partijen onderkennen dat het realiseren van woningbouw binnen een grondwaterbeschermingsgebied een verhoogd risico met zich meebrengt. Dit vraagt om expliciete bewustwording bij alle betrokken overheden, en om een duidelijke vertaling daarvan naar het vervolgproces.

Grondwaterbescherming
Vanuit zowel de Provincie Drenthe als WMD wordt benadrukt dat de ligging van de ontwikkeling in Alting binnen het grondwaterbeschermingsgebied een zorgvuldige benadering vereist. De activiteit "wonen" kent risico's voor de kwaliteit van het grondwater, mede vanwege emissies in de gebruiks- en realisatiefase. De gemeente onderschrijft dit volledig.

Ambitieniveau boven wettelijke norm?
WMD geeft aan dat er aanleiding is om – gelet op de kwetsbaarheid van het gebied – een hoger beschermingsniveau te hanteren dan wettelijk vereist. Daarbij komt ook de vraag of en in hoeverre aanvullende juridische eisen afdwingbaar zijn, en welke consequenties dat heeft voor toezicht en handhaving. Concreet worden de volgende aspecten benoemd:

1. Emissiebeperking tijdens zowel de bouwfase als de gebruiksfase.
2. Actieve communicatie richting (toekomstige) bewoners over gewenst gebruiksgedrag.
3. Toezicht en handhaving door gemeente en provincie (mede i.r.t. bestaand bewoond gebied wat ook binnen het waterbeschermingsgebied ligt)

Verhoogd risicoprofiel, bestuurlijke bewustwording en gezamenlijke verantwoordelijkheid
WMD benadrukt dat woningbouw in Alting kan leiden tot een wijziging van het risicoprofiel van de drinkwaterwinning in Beilen. De keuze voor ontwikkeling in dit gebied vraagt daarom om meer dan technische beheersmaatregelen; het vereist bestuurlijke bewustwording bij college en gemeenteraad. Wanneer wordt gekozen voor woningbouw binnen een grondwaterbeschermingsgebied, dient het gemeentebestuur zich bewust te zijn van de gevolgen daarvan, en verantwoordelijkheid te nemen voor het duurzaam borgen van de kwaliteit van het grondwater. Tegelijkertijd is er sprake van een maatschappelijke opgave rondom woningbouw. Deze opgave en de bescherming van het grondwater zijn geen onverenigbare doelen zijn, mits deze in samenhang worden benaderd. Een plan van aanpak hiervoor, op basis van feiten, risicoanalyse en gezamenlijke verantwoordelijkheid , is daarbij van belang.

WMD stelt daarom voor om gezamenlijk onderzoek* te doen naar:

- De langetermijneffecten van het plan op de drinkwatervoorziening;
- De risico's van normale gebruiksactiviteiten én van mogelijke calamiteiten;
- Mitigerende of aanvullende maatregelen die noodzakelijk zijn;
- Het risiconiveau dat door alle betrokken partijen als aanvaardbaar wordt beschouwd.

Afronding en vervolg

Het bovenstaande verslag is bedoeld als weergave van de gedeelde aandachtspunten, zorgen en suggesties tijdens het bovenstaande overleg. Wij ontvangen graag een reactie op het verslag en eventueel nog een reactie op de concept nota's voor Alting en [redacted] met eventuele aanvullingen of correcties. Deze input gebruiken we om de definitieve Nota van Uitgangspunten aan te scherpen en in lijn te brengen met de gedeelde ambities en zorgen. We ontvangen dit graag **uiterlijk vrijdag 20 juni.**

** Nagekomen bericht: de gemeente Midden-Drenthe stelt voor om met een voorstel voor nader onderzoek te komen en dit voor te leggen aan de betrokken partijen. Uitgangspunt hierbij is dat partijen gezamenlijk opdrachtgever worden.*

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

T

Valt buiten de reikwijdte van het verzoek

provincie Drenthe

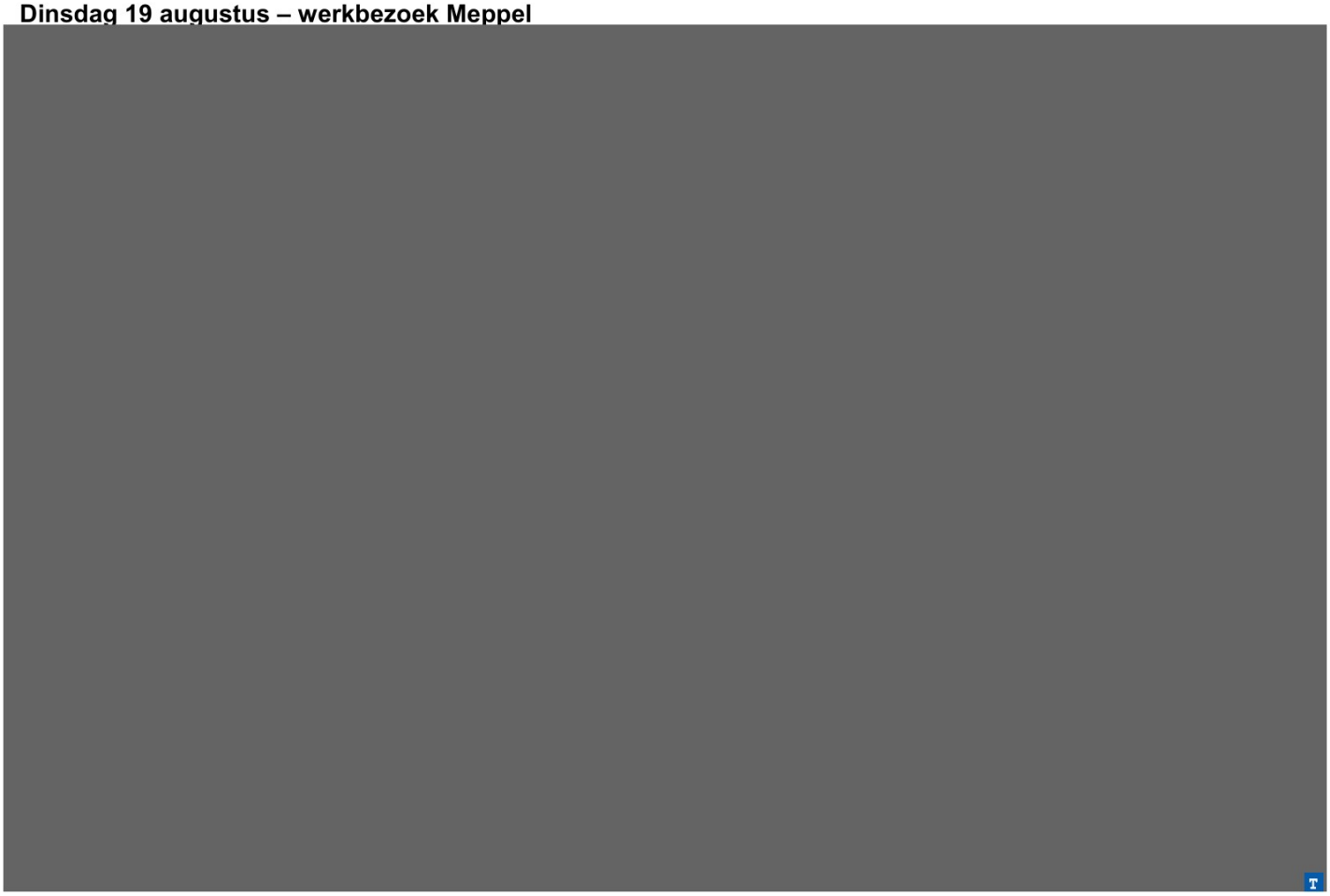
MEMO

Aan : Yvonne Turenhout
Afschrift : div.
Van : [redacted] (toestelnummer: [redacted])
Datum : 21 juli 2025
Onderwerp : Annotatie t.b.v. de werkbezoeken week 34

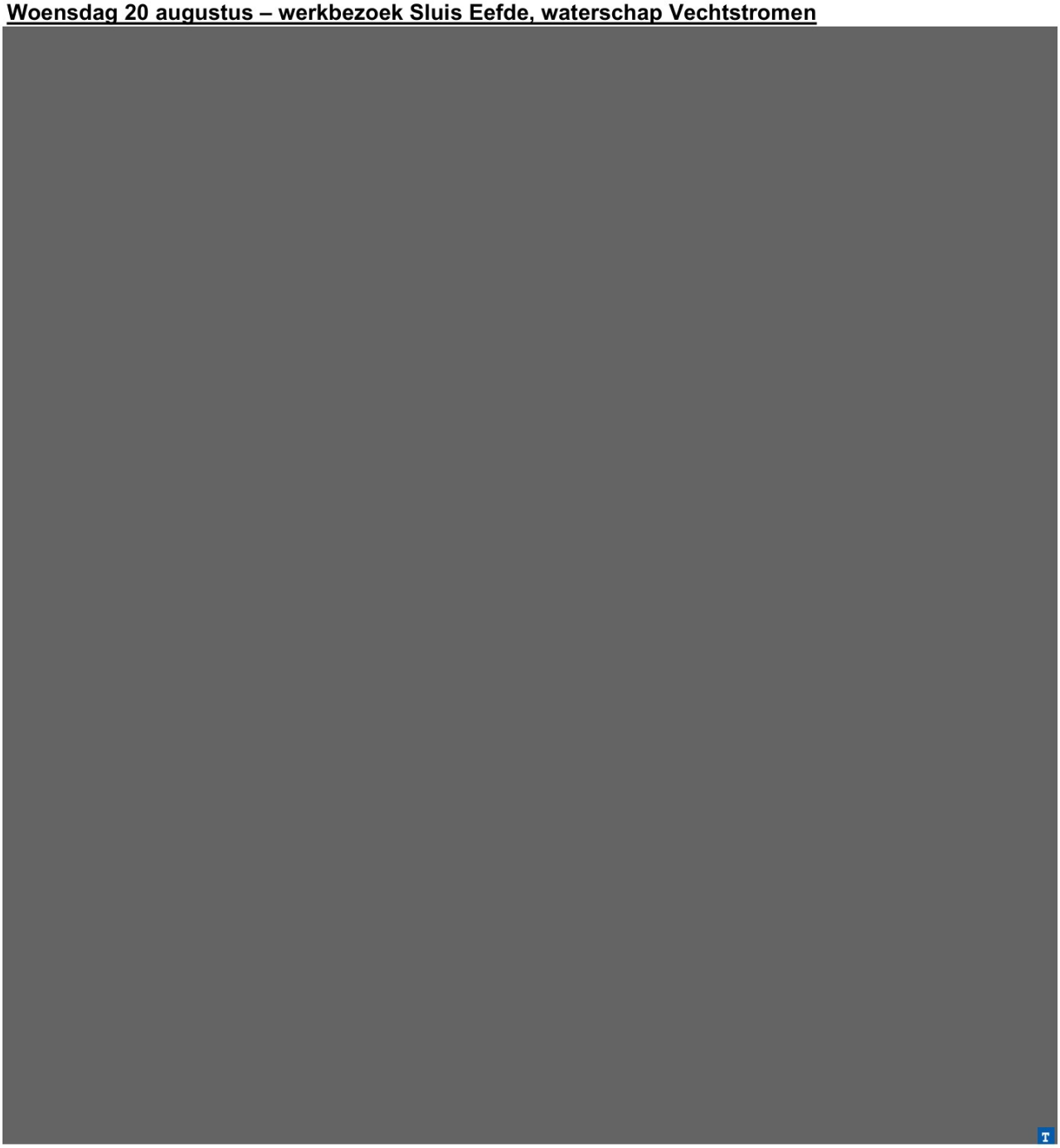
In week 34 zijn meerdere werkbezoeken vanuit het thema Ruimte en Wonen geregeld. In deze memo een overzicht met praktische zaken en annotatie ter voorbereiding op de bezoeken.

Maandag 18 augustus
1**0:30 uur** Voorbereidend overleg met name gericht op werkbezoek Beilen. Annotatie volgt separaat

Dinsdag 19 augustus – werkbezoek Meppel

Woensdag 20 augustus – werkbezoek Sluis Eefde, waterschap Vechtstromen

provincie Drenthe

[redacted]

Donderdag 21 augustus – werkbezoek gemeente Midden-Drenthe (Beilen)
Tijd: 09:00 – 13:00
Ontvangst gemeentehuis Beilen, Raadhuisplein 1
Afsluitende lunch [redacted]

Aanwezig:

- Wethouder Rieja Raven
- [redacted], projectleider
- ??

Vanuit Provincie:

- Yvonne Turenhout
- [redacted]
- [redacted] onder voorbehoud)

Doel: werkbezoek aan Beilen in het kader van het project Wervend Perspectief. Fietsronde langs Alting (Beilen-Oost), [redacted], [redacted] en Smalbroek.

Annotatie: volgt separaat.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

T

Valt buiten de reikwijdte van het verzoek

Outlook

RE: Publicatie concept Nota's van Uitgangspunten Wervend Perspectief Beilen

Van [redacted]@drenthe.nl>
Datum Ma 23-6-2025 16:33
Aan [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>

1 bijlage (152 kB)
FW: verslag overleg ladder 5 september 2024 ;

Ladderonderbouwing_uitbreidingslocaties_Beilen_concept_versie_sept_2024_blauw.pdf

Dit is hun concept- ladderonderbouwing. [redacted] en ik hebben hier vorig jaar een overleg over gehad waarbij we niet van tevoren het concept kregen. We hebben toen niet doorgevraagd op de redenatie waarom de [redacted] maar ruimte heeft voor 200-100 woningen, ook omdat we toen nog in de veronderstelling waren dat gemeente en ontwikkelaar wel in overleg zouden gaan. Vervolgens kregen we hier een verslag van waar we nog opmerkingen op hadden. Deze wilde [redacted] niet verwerken. Zie bijlage.

De getallen in de ladderonderbouwing en de concept Nota van uitgangspunten (paragraaf 2.2.3) komen voor mijn gevoel niet overeen, maar misschien heb ik dat mis.

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: maandag 23 juni 2025 14:36
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Publicatie concept Nota's van Uitgangspunten Wervend Perspectief Beilen

[redacted] Dan vraag ik me af of je qua behoefte niet binnenstedelijk kunt voorzien, zij moeten onderbouwen dat de projecten die ze binnenstedelijk hebben niet tot de aantallen leidt qua behoefte en waarom een bepaalde hoeveelheid dan in het buitengebied moet landen. Laat maar zien dan een lijst met projecten binnenstedelijk en welke aantallen ze op komen i.r.t. hun eigen woningbehoefte onderzoek. Hun eigen woonvisie verhoudt zich hier totaal niet mee:

Autonome behoefte	Tot 2030	Per jaar
Beilen	215	+24
Overige kernen	80	+9
Kerncluster Beilen	**295**	**33**

Bron: Woningmarktonderzoek 2021

Woonprogramma Beilen	
Woningbehoefte autonoom 2021 - 2030	+215 woningen
Woningbehoefte aanvullend 2021 -2030	+650 woningen
Subtotaal woningbehoefte	+865 woningen
Huidige plancapaciteit (hard en zacht)[2]	460 woningen
Tekort	**-405 woningen**

Er is ook al harde en zachte plancapaciteit (aldus wat zij zelf zeggen) van 460 woningen, dus zou er zelfs met een aanvullende behoefte nog maar 405 nodig zijn. Ze hebben zelf deze n aanvullende behoefte bedacht, die niet onderbouwd is en bestaat uit een hoop als als als. In hun eigen woonvisie stellen ze dat ze eerst gaan voor de autonome behoefte (dus de 295 in Beilen tot 2030).

Tabel 6. Richtlijn verdeling aanvullende woningbehoefte

Aanvullende woningbehoefte	Percentage*	Aantal woningen*
Beilen	60%	654
Westerbork, Smilde, Bovensmilde, Hooghalen	30%	327
Overige kernen	10%	109
Totaal	**100%**	**1.090**

**Let op: Dit is een richtlijn en niet in beton gegoten. Dit houdt in dat we daar waar nodig, onderbouwd kunnen schuiven met de verdeling van de aanvullende behoefte.*

Kortom alles wat ze aan het doen strookt niet met hun eigen woonvisie, hun eigen woonbehoefte onderzoek. Dan kom je niet weg met een ladder toets die kort door de bocht is en waar je even simpel zegt ach weet je wat de [redacted] vinden wij niet geschikt.

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: maandag 23 juni 2025 10:05
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Publicatie concept Nota's van Uitgangspunten Wervend Perspectief Beilen

[redacted],
Net even met [redacted] besproken. Lijkt ons wel goed om nog even te reageren op de laddertoets. We hebben een overleg gehad over de concept-laddertoetsen waarbij [redacted] onze opmerkingen op zijn verslag niet heeft willen verwerken. Zie > FW verslag overleg ladder 5 september 2024 reactie prov

---

Van: [redacted]@middendrenthe.nl>
Verzonden: maandag 23 juni 2025 09:36
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@middendrenthe.nl>
CC: [redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]@middendrenthe.nl>
Onderwerp: RE: Publicatie concept Nota's van Uitgangspunten Wervend Perspectief Beilen

Geachte [redacted],

Dank voor de memo zoals verstuurd d.d. 17 juni jl. Wij hebben de behoefte hierop te reageren. Wij betreuren het dat de laddertoets opnieuw door u wordt aangehaald. Uw opmerking dat de laddertoets onvoldoende onderbouwd zou zijn, kunnen wij niet plaatsen, om twee redenen. In de eerste plaats is de inhoudelijke onderbouwing geen onderdeel van de nota van uitgangspunten en zit er dus ook niet bij. Daarnaast hebben wij de noodzaak tot uitbreiding, vorig jaar september, uitgebreid met u en een aantal van uw collega's besproken. Toen hebben we gezamenlijk vastgesteld dat de ladderonderbouwing voldoende helder was en de noodzaak tot uitbreiding niet meer opnieuw ter discussie zou staan. Ook stelden we vast dat het een dynamisch document is dat, afhankelijk van actuele ontwikkelingen, steeds geactualiseerd zal worden.

De gemeente onderschrijft, zoals in september ook al aangegeven, volledig het standpunt van de provincie dat inbreidingslocaties de voorkeur hebben boven uitbreiding, wanneer zich kansen voordoen bij inbreidingslocaties. Voor alle duidelijkheid, de [redacted] is wél opgenomen in de ladderonderbouwing. De locatie grenzend aan het stationsgebied achten wij, zoals eerder toegelicht, niet geschikt voor woningbouw. Mocht er behoefte zijn aan een herhaling of nadere toelichting van deze argumentatie, dan vernemen wij dat uiteraard graag. Wij willen voorkomen dat ook deze locatie onnodig opnieuw onderwerp van bespreking wordt.

Vanaf de start van de zoektocht naar mogelijke woningbouwlocaties heeft de bescherming van het grondwater onze volle aandacht. Dit is een van de redenen waarom we als gemeente het initiatief hebben genomen voor de zogenaamde waterateliers met onze gebiedspartners WMD, Provincie en het Waterschap. Bij een mogelijk vervolg van zowel Alting als [redacted] zal bij de uitvoering (aanleg en bouw) aandacht zijn voor de structurele borging van de bescherming van de drinkwatervoorziening. Voor de goede orde merken wij op dat deze zorgvuldigheid wat de gemeente betreft van toepassing is het gehele bestaande waterbeschermingsgebied (inclusief [redacted] alsook een mogelijke uitbreiding van het waterbeschermingsgebied zoals door de provincie verwacht wordt.

In het kader van de Derde Nota Railveiligheid zal de gemeente een risicoanalyse overwegveiligheid uitvoeren bij eventuele wijzigingen van de overwegen gekoppeld aan mogelijke gebiedsontwikkeling. Met deze risicoanalyse zal worden vastgesteld of de overwegveiligheid op basis van de voornemens voor mogelijke woningbouw bij Alting niet verslechtert. Mocht dit het geval zijn, dan zullen aanvullende maatregelen moeten worden genomen.

Het STOMP-principe wordt door de gemeente toegepast bij de mogelijke verdere ontwikkeling van woningbouwlocaties.

Wij onderschrijven uw stelling dat het succes van het realiseren van het dorpse karakter zal afhangen van de uitvoering. Om de uitgangspunten vast te houden en te borgen, is door de gemeente bewust gekozen voor het werken met een nota van uitgangspunten met inbreng van bewoners in het gebied en stakeholders.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 17 juni 2025 17:17
Aan: [redacted]@middendrenthe.nl>
CC: [redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]@middendrenthe.nl>
Onderwerp: RE: Publicatie concept Nota's van Uitgangspunten Wervend Perspectief Beilen

Dag [redacted],
Met excuus voor de late reactie hierbij onze reactie op de concept nota's.
Vriendelijke groet,
[redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Thema Ruimte & Wonen
Strateeg Ruimtelijke Ordening / Coördinator Ruimte & Wonen

provincie Drenthe

+31 [redacted]
werkdagen: maandag t/m donderdag, vrij-ochtend
www.provincie.drenthe.nl/nieuweomgevingsvisie

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]@middendrenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 20 mei 2025 17:00
Aan: [redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]@middendrenthe.nl>
Onderwerp: Publicatie concept Nota's van Uitgangspunten Wervend Perspectief Beilen

Beste [redacted],

In de afgelopen weken heeft mijn collega [redacted] als het goed al vermeld dat de concept nota's van uitgangspunten voor zowel [redacted] als Alting gepubliceerd zijn.
Dit als vervolg op de eerste verkennende onderzoeken inzake het Wervend Perspectief Beilen welke inmiddels zijn afgerond. Voor beide locaties, Alting en [redacted], kwamen geen schokkende aspecten naar voren.
In de bijlage zijn de concept nota's te vinden. Wanneer u hier vragen en/of opmerkingen op heeft horen wij dit graag!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Procesbegeleider Ruimtelijke Ontwikkeling

Telefoonnummer: (05[redacted]
Gemeente Midden-Drenthe
Bezoekadres: Raadhuisplein 1, 9411 NB Beilen
Postadres: Postbus 24, 9410 AA Beilen
Internet: www.middendrenthe.nl

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

R Art. 5.2 lid 1

De informatie uit documenten betreft persoonlijke beleidsopvattingen. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan ambtelijke adviezen, visies, standpunten en overwegingen ten behoeve van intern beraad, niet zijnde feiten, prognoses, beleidsalternatieven, de gevolgen van een bepaald beleidsalternatief of andere onderdelen met een overwegend objectief karakter

T

Valt buiten de reikwijdte van het verzoek

Van: "[redacted]"
Verzonden: dinsdag 8 juli 2025 13:11
Aan: "[redacted]@drenthe.nl>; "[redacted]@drenthe.nl>; "[redacted]@drenthe.nl>; "[redacted]@drenthe.nl>; "[redacted]@drenthe.nl>; "[redacted]@drenthe.nl>; "[redacted]@drenthe.nl>; "[redacted]@drenthe.nl>; "[redacted]@drenthe.nl>
Cc: "[redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Hulpvraagje rondom ontwikkelingen Beilen

Hallo [redacted],

Zoals je ziet zijn er nogal wat collega's betrokken bij de ontwikkelingen rondom Beilen (Wervend Perspectief Beilen - WPB). We hebben al veel gezamenlijke reacties gegeven op documenten rondom het proces van het WPB. > Wervend Perspectief Beilen

Mijn vraag is even of [redacted] ook heeft deelgenomen aan de zogenaamde Waterateliers van de gemeente? [redacted] is hier vanuit ons in eider geval wel bij betrokken. En daar zijn meerdere van de aandachtspunten ook aan de orde geweest.

Ik ben het eens met zijn analyse dat veel zaken smal worden aangevlogen. Daar zitten we zelf, vanuit ruimtelijke ontwikkelingen, ook mee te worstelen.
Ik ben het ook met je eens dat we in eigen huis even weer alle neuzen dezelfde kant op krijgen voordat we met het waterschap gaan zitten (ook omdat er meerdere "waterpartners" in het wateratelier aan tafel zitten).
En ik vind dat we dan ook met de gemeente moeten gaan zitten.
Maar het is dus echt breder dan alleen water en wonen (zie de namen van de collega's).

En gezien het stroperige proces met de projectleider van de gemeente komen we mogelijk ook in een fase dat we het wat meer bestuurlijk moeten oppakken.

Groet [redacted]

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 8 juli 2025 13:53
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Hulpvraagje rondom ontwikkelingen Beilen

Dag [redacted],

Dank voor je reactie, ik zal zowel jou alsook [redacted] meenemen bij het plannen van het interne overleg.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Thema Natuur
[redacted]

provincie Drenthe

+31 [redacted]

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: maandag 7 juli 2025 10:54
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>

Onderwerp: Re: Hulpvraagje rondom ontwikkelingen Beilen

Dag [redacted],

Dat kan. Ik heb als beleidsadviseur wonen contactpersoon voor o.a. Midden-Drenthe. Maar gelet op het onderwerp en de scope zou ik dit graag met mijn RO collegas erbij bespreken. m.i. zou [redacted] hier ook van af moeten weten als relatiebeheerder vanuit ons team met Midden-Drenthe.

[redacted]
Beleidsadviseur Wonen

provincie Drenthe

Provincie Drenthe – Ruimtelijke Ontwikkeling
Postbus 122, 9400 AC Assen – Westerbrink 1, 9405 BJ Assen - The Netherlands
T [redacted] | @ [redacted]@drenthe.nl | i www.provincie.drenthe.nl

---

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 1 juli 2025 13:38
Aan: [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Hulpvraagje rondom ontwikkelingen Beilen

Hoi [redacted]

De reden dat ik jou benaderd heb is omdat ik begrepen heb dat jij hier vanuit woningbouw mogelijk bij betrokken bent / zou moeten worden. Kunnen we met onderstaande inderdaad bij jou terecht? Het idee is allereerst om met betrokkenen vanuit de provincie een intern overleg te plannen, om de vraag van het waterschap door te spreken.

Ik hoor graag van je!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Thema Natuur
[redacted]

provincie Drenthe

+31 [redacted]

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 23 juni 2025 16:41
Aan: [redacted]@drenthe.nl [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Hulpvraagje rondom ontwikkelingen Beilen

[redacted], [redacted], [redacted] en [redacted],

Ik heb jullie namen doorgekregen als zijnde mogelijk betrokken bij (een deel van) onderstaande ontwikkelingen. Mijn vraag is of jullie dat inderdaad zijn, en zo niet, is er binnen jullie teams iemand anders waar ik terecht kan?

Dank alvast voor jullie reacties,

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Thema Natuur

provincie Drenthe

+31 [redacted]

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]@wdodelta.nl>
Verzonden: donderdag 12 juni 2025 11:30
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: Hulpvraagje rondom ontwikkelingen Beilen

Dag [redacted] en [redacted],

Kunnen jullie mij helpen aan een contact of een gesprekstafel binnen de provincie waarbij ik de ontwikkelingen rondom Beilen kan bespreken?

Er spelen zodanig veel ontwikkelingen die europese/provinciale/lokale doelen raken, dat ik graag gezamenlijk hier eens integraal naar wil kijken vanuit het perspectief Water-Bodem sturend en Klimaatadaptatie. Eventueel ook samen met de gemeente. Het gaat dan om:

- N2000 Dwingelderveld, gunstige grondwaterstanden en passend peilbeheer.
- KRW Oude Vaart, langs de Beilerstroom staat heel wat te gebeuren in het beekdal, bypass (vispassage), waterberging.
- Waterwinning WMD bij Beilen, uitbreiding winning en zoeklocatie in het beekdal om water te infiltreren.
- Gemeente Midden Drenthe heeft de ambitie om 1000 woningen te ontwikkelen. Bij Beilen zijn nu 2 locaties in beeld, waarvan 1 in het beekdal. Besluitvorming deze zomer al. Worden jullie überhaupt betrokken?
- Gemeente Midden Drenthe heeft 3 grote zonneparklocaties gekozen die ontwikkeld gaan worden, 2 op land, 1 op water, deels in/aan het beekdal, in combinatie met waterberging.

Vanuit WDOD zijn we bij alle ontwikkelingen betrokken en we merken dat ze allen relatief smal worden aangevlogen en uitgaan van het bestaande systeem. Terwijl de ontwikkelingen mogelijk een behoorlijke impact zullen hebben op het grond- en oppervlaktewatersysteem. We hebben de behoefte om de onderlinge afhankelijkheden in beeld te krijgen zodat we samen met de provincie en gemeente de juiste randvoorwaarden en uitgangspunten kunnen meegeven aan de initiatiefnemers. Ook lijkt het ons handig dat het totale plaatje ook een keer rekenkundig inzichtelijk wordt gemaakt. Het risico dat we nu zien is dat bijvoorbeeld de woningbouw het klimaatrobuust inrichten van het beekdal van de Beilerstroom en het realiseren van passende waterstanden in het Dwingelderveld op slot zetten. Er zit nu veel energie en momentum in dit gebied om juist kansen te benutten en goede afspraken te maken.

Ik hoor graag of jullie hierin kunnen helpen!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Regio/thema coördinator

Drents Overijsselse Delta
uw waterschap

Waterschap Drents Overijsselse Delta
Dokter van Deenweg 186, 8025 BM Zwolle
Postbus 60, 8000 AB Zwolle
T. +31 [redacted]

Volg ons:

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Van: "[redacted]"
Verzonden: dinsdag 8 juli 2025 10:36
Aan: "[redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Reactie op nota van Uitgangspunten Woningbouwlocatie Alting Beilen (Concept versie)

Dat ben ik! Dank!

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 8 juli 2025 11:29
Aan: [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Reactie op nota van Uitgangspunten Woningbouwlocatie Alting Beilen (Concept versie)

Hoi [redacted],

Zie onderstaande mail en bijlage. Weet jij misschien wie hier verder mee aan de slag moet?

Groet, [redacted]

Van: PostbusRW <postbusrw@drenthe.nl>
Verzonden: maandag 7 juli 2025 15:53
Aan: [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Reactie op nota van Uitgangspunten Woningbouwlocatie Alting Beilen (Concept versie)

Hoi [redacted],

Zie onderstaande mail. Zou jij die willen afhandelen?

Groetjes,
[redacted]

Van: IB <ib@drenthe.nl>
Verzonden: woensdag 2 juli 2025 08:04
Aan: PostbusRW <postbusrw@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Reactie op nota van Uitgangspunten Woningbouwlocatie Alting Beilen (Concept versie)

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Thema Informatie, Data & Automatisering
Informatiebeheerder

provincie Drenthe

+31 [redacted]
werkdagen: di t/m do

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: provincie Drenthe <post@drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 1 juli 2025 13:52
Aan: IB <ib@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Reactie op nota van Uitgangspunten Woningbouwlocatie Alting Beilen (Concept versie)

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Communicatie

provincie Drenthe

+31 [redacted]
werkdagen: Ma t/m do

KCC / Webredactie / Salesforce

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: Secretariaat SBA <secretariaat@sbalting.nl>
Verzonden: dinsdag 1 juli 2025 12:22
Aan: provincie Drenthe <post@drenthe.nl>
Onderwerp: Reactie op nota van Uitgangspunten Woningbouwlocatie Alting Beilen (Concept versie)

Stichting
BEHOUD ALTING

Geachte lezer, medebelanghebbenden,

De gemeente Midden-Drenthe heeft bouwplannen voor het buurtschap Alting ten oosten van Beilen. In het kader van de
'Omgevingswet' is recent een 'Nota van Uitgangspunten' gepresenteerd.

Ook u, als belanghebbende, zal een reactie daarop formuleren. Na verwerking van deze reacties heeft het college het voornemen om
de 'Nota van Uitgangspunten' in oktober 2025 aan de gemeenteraad ter vaststelling aan te bieden.

Met dit bericht geven wij u inzicht in onze reactie. Wij vinden het belangrijk transparant te zijn. Zeker nu een cruciaal moment in het
besluitvormingsproces aan de orde is. Dit belangrijke moment is een bezinningsmoment, want door de Nota van Uitgangspunten vast te
stellen, bindt de raad zichzelf aan de verdere planvorming, die vervolgens door het college wordt ingevuld. Daarmee verschuift de besluitvorming over Alting van een inhoudelijke afweging (is dit wenselijk en haalbaar?) naar een
discussie over invulling en vorm.

Onophoudelijk proberen wij besluitmakers te overtuigen van onze principiële en inderdaad kritische afwegingen; het is niet
woningbouw wat ons beweegt, maar de vernietigende schaal waarop dit beoogd wordt. Ook in deze reactie op de Nota van
Uitgangspunten zult u dat terugzien.

Wij hopen dat ook u principiële afwegingen zult maken en deze terug te zien in uw reactie op de Nota van Uitgangspunten van het
college van B&W Midden-Drenthe.

Wilt u zo vriendelijk zijn de ontvangst van deze mail aan ons te bevestigen, zodat we zeker weten dat alle

aangeschreven
belanghebbenden onze reactie op de Nota van Uitgangspunten hebben ontvangen.

Met vriendelijke groet, namens
de Stichting Behoud Alting,
[redacted], voorzitter.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Van: "[redacted]"
Verzonden: dinsdag 29 juli 2025 07:30
Aan: "[redacted]@middendrenthe.nl>; "[redacted]@middendrenthe.nl>; "[redacted]@middendrenthe.nl>; "[redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: uitnodiging werkbezoek Wervend Perspectief

Goedemorgen [redacted],

Dat is helemaal goed! Dan houden we de tijden gewoon aan. En hopen we natuurlijk op droog weer ;-)

Van: [redacted]@middendrenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 29 juli 2025 08:26
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: uitnodiging werkbezoek Wervend Perspectief

Hallo [redacted],

Wat mij betreft starten we wel om 09.00 uur. Volgens mij voldoende toe te lichten c.q. te bespreken!

We hebben t.o.v. jouw programma nog 2 extra stops: [redacted] en [redacted]

We willen eindigen bij [redacted] Daar kunnen we lunchen en gesprek wethouder/gedeputeerde doen. Ik zal vragen of veganistisch bij hun kan. Zo niet dan doen we het op het gemeentehuis. Ik heb één van de beheerders gevraagd of ze kort willen vertellen wat ze doen op hun [redacted]

Na de lunch fietsen we terug en kan iedereen zijn/haar eigen weg gaan.

Mee eens?

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: maandag 28 juli 2025 13:49
Aan: [redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]@middendrenthe.nl [redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: uitnodiging werkbezoek Wervend Perspectief

Dag [redacted], e.a.

Even een vraag/verzoek inzake het programma 21 augustus:

Is een programma van 4 uur niet een beetje te lang? Zeker als “enkel” het Wervend Perspectief Beilen het onderwerp is. Mijn voorstel zou zijn:
09:30 welkom op gemeentehuis -korte toelichting op (totstandkoming/stand van zaken) WPB
10:00 fietsen naar [redacted] met toelichting op locatie
10:20 fietsen naar Alting/oostzijde Beilen met toelichting op locatie en keuze voor compact
11:15 terug op gemeentehuis – gesprek wethouder/gedeputeerde over woningbouw/vervolg WPB
12:00 lunch [redacted]

Graag hoor ik of dit een beetje correct is ingeschat qua tijden of dat jullie toch een meer gevuld programma hebben.
Ik ben zelf dan nog met vakantie. Collega [redacted] gaat wel mee. Mogelijk collega [redacted] ook. Dat laat ik dan nog weten.

Groet, [redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Thema Ruimte & Wonen
Strateeg Ruimtelijke Ordening / Coördinator Ruimte & Wonen

provincie Drenthe

+31 [redacted]
werkdagen: maandag t/m donderdag, vrij-ochtend
www.provincie.drenthe.nl/nieuweomgevingsvisie

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]@middendrenthe.nl>
Verzonden: maandag 21 juli 2025 09:03
Aan: [redacted]@drenthe.nl>
CC: bestuurssecretariaat <bestuurssecretariaat@middendrenthe.nl>; [redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]@middendrenthe.nl>; [redacted]@land-id.nl>
Onderwerp: uitnodiging werkbezoek Wervend Perspectief

Hallo [redacted],

Hierbij, naar aanleiding van ons telefonisch overleg van vorige week, de uitnodiging voor het werkbezoek vanuit de Provincie aan Beilen in het kader van het project Wervend Perspectief.

Graag ontvangen wij jullie donderdag 21 augustus a.s. tussen 08.30 en 09.00 uur op het Gemeentehuis in Beilen. Vanaf daar gaan we met de fiets de diverse locaties verkennen en een nadere toelichting geven. We sluiten uiterlijk 13.00 uur weer af. Voor een eenvoudige doch voedzame lunch zal worden gezorgd!

Wil jij de uitnodiging doorgeven aan het secretariaat van mevr. Turenhout? Graag vernemen we met hoeveel mensen jullie aanwezig zullen zijn.

Mochten er nog vragen zijn dan horen we het natuurlijk graag!

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Gemeente Midden-Drenthe
Bezoekadres: Raadhuisplein 1, 9411 NB Beilen
Postadres: Postbus 24, 9410 AA Beilen
Internet: www.middendrenthe.nl

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

T

Valt buiten de reikwijdte van het verzoek

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Cc: [redacted]
Onderwerp: RE: annotatie YT voor werkbezoek aan Beilen
Datum: woensdag 6 augustus 2025 14:22:52
Bijlagen: Annotatie WPB ten behoeve van werkbezoek 21aug25 opm [redacted].docx
image007.png
image008.png
image009.png
image010.png
image011.png
image012.png
image013.png

Hoi, hierbij mijn opmerkingen.

Groet,

[redacted] (O [redacted])

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: zondag 3 augustus 2025 17:34
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: annotatie YT voor werkbezoek aan Beilen

Hoi [redacted], [redacted] en [redacted],
Ik ben er vandaag eens goed voor gaan zitten en heb bijgevoegde annotatie in elkaar gezet. Pas het gerust aan! De annotatie heeft een paar voetnoten die verwijzen naar bijlagen. Die heb ik ook toegevoegd aan het mapje.

Zouden jullie, na definitief gemaakt het willen opslaan als een pdf en alle stukken aanleveren bij [redacted] (en/of haar vervanger) om het in iBabs te laten zetten en Yvonne en [redacted] willen mailen dat de stukken in ibabs staan.
[redacted] wil jij ook Willemien informeren dat bijgevoegde annotatie wordt gebruikt voor het werkbezoek.

Fijne zomer en succes bij het werkbezoek!

Link naar de stukken > Werkbezoek Beilen 21 augustus

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Thema Ruimte & Wonen
Strateeg Ruimtelijke Ordening / Coördinator Ruimte & Wonen

+31 [redacted]
werkdagen: maandag t/m donderdag, vrij-ochtend
www.provincie.drenthe.nl/nieuweomgevingsvisie

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: werkbezoek midden-drenthe a.s. donderdag
Datum: maandag 18 augustus 2025 15:54:44

Gezellig!

Van: Yvonne Turenhout <y.turenhout@drenthe.nl>
Verzonden: maandag 18 augustus 2025 15:21
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]
<[redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: Fwd: werkbezoek midden-drenthe a.s. donderdag

ter info/bespreking

Begin doorgestuurd bericht:

> **Van:** [redacted]@[redacted]
> **Datum:** 18 augustus 2025 om 14:30:53 CEST
> **Aan:** Yvonne Turenhout <y.turenhout@drenthe.nl>
> **Kopie:** [redacted]@[redacted]"[redacted]"
> <[redacted]@middendrenthe.nl>, [redacted]@[redacted]
> <[redacted]@[redacted]>, [redacted]@[redacted],
> [redacted], [redacted]>
> **Onderwerp: werkbezoek midden-drenthe a.s. donderdag**
>
> Beste Yvonne,
>
> Het is helaas al een tijdje geleden dat we elkaar gesproken hebben bij de provincie of elders. We komen elkaar in het provinciehuis in ieder geval niet meer tegen want ik ben al enige tijd met pensioen. Leeftijdskwestie, helaas pindakaas.
>
> De aanleiding van mijn mail.
> Ik werd vanochtend gebeld door een ambtenaar van de gemeente Midden-Drenthe dat de provincie/jij a.s. donderdag op werkbezoek komt bij de gemeente en dat jij samen met wethouder Rieja Raven en een aantal ambtenaren over de gebieden Alting en [redacted] gaat fietsen. Als het aan de gemeente ligt; toekomstige woningbouwlocaties.
>
> [redacted]

Hopelijk tot ziens!

Hartelijke groet van

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

T

Valt buiten de reikwijdte van het verzoek

Van: "[redacted]"
Verzonden: zondag 21 september 2025 13:52
Aan: "[redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Stichting Behoud Alting: Alternatieve toekomst voor Ating
Bijlage(n): Een alternatieve toekomst voor Alting.docx, Reactie op NvU.pdf, Definitief Visie Alting.pdf, Concept_Nota_van_Uitgangspunten_Alting_mei_2025.pdf

---

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 19 augustus 2025 15:21
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Stichting Behoud Alting: Alternatieve toekomst voor Ating

Ter info, ook makkelijk….

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 19 augustus 2025 15:09
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: Stichting Behoud Alting: Alternatieve toekomst voor Ating

Goedemiddag heer/mevrouw [redacted],

Hartelijk dank voor onderstaande mail en documenten.
De documenten worden onder de aandacht gebracht van de afdeling ruimte en wonen die het werkbezoek, in samenwerking met de gemeente, voorbereiden.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Bestuursadviseur gedeputeerde Yvonne Turenhout
06-[redacted]

provincie Drenthe

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: IB <ib@drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 19 augustus 2025 11:50
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; statengriffie@drentsparlement.nl; PostbusRW <postbusrw@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Stichting Behoud Alting: Alternatieve toekomst voor Ating

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Thema Informatie, Data en Automatisering
Medewerker Informatiebeheer

provincie Drenthe

+31 [redacted]
werkdagen: ma, di, wo, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: provincie Drenthe <post@drenthe.nl>
Verzonden: maandag 18 augustus 2025 16:33
Aan: IB <ib@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Stichting Behoud Alting: Alternatieve toekomst voor Ating

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Communicatie

provincie Drenthe

+31 [redacted]
werkdagen: Maandag t/m donderdag

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]>
Verzonden: maandag 18 augustus 2025 16:15
Aan: provincie Drenthe <post@drenthe.nl>
Onderwerp: Stichting Behoud Alting: Alternatieve toekomst voor Ating

Geachte griffie,

Hieronder ziet u een bericht bedoelt voor GS en PS
speciaal gericht aan Mevr. Turenhout.
Is het mogelijk dat u dit doorstuurt naar de betrokkenen.

Geachte Gedeputeerden en Statenleden,

Geachte Mevr. Turenhout.

De SBA - Stichting Behoud Alting- zet zich voor een (be)leefbaar Alting.

Sinds oktober 2023 is het bekend dat er eventueel woningen gebouwd gaan worden in Alting.
Wij als stichting zijn al vanaf het begin bezig met het leefbaar houden van Alting. De plannen van woningbouw spelen daarbij een grote rol.

We hebben alle vele initiatieven ontplooid. U bent daarvan ook op de hoogte.

In mei hebben we onze visie op Alting aan de gemeenteraad gepresenteerd.
In juni hebben we een schouw georganiseerd voor medewerkers en ambtenaren van de gemeente Midden Drenthe.

We hebben een reactie gegeven op de Nota van Uitgangspunten.

En als aanvulling op deze reactie hebben we een document geschreven met als titel 'Alternatieve toekomst voor Alting".

In de bijlages ziet de reactie op de NvU, de visie, en het aanvullende document.

Waarom dit bericht?

Aanstaande donderdagmorgen is mevr. Turenhout op werkbezoek in onze gemeente en zal o.a. een fietstocht door onze buurtschap Alting maken samen met wethouder Raven.
Het is voor ons belangrijk dat ze goed ingelezen is. En zo op de hoogte is van alles wat er op dit moment actueel is.

Ik wil u bedanken voor uw aandacht.

Vr. gr.

[redacted]
voorzitter SBA Alting

[redacted]
tel.[redacted]

Een alternatieve toekomst voor Alting

Inleiding

Aan bewoners van Alting en aan andere belanghebbenden is recent de ‘Nota van Uitgangspunten’ aangeboden. Uitgebreid en gedetailleerd hebben wij de suggestieve en misleidende tekst becommentarieerd. De procesgang, door de Omgevingswet voorgeschreven, maakt dat de vaststelling van een Nota van Uitgangspunten door de wethouder als een Go/no-Go moment wordt aangemerkt. In oktober 2025 staat de Nota op de agenda van de gemeenteraad Midden-Drenthe. Op basis van de commentaren van niet alleen wij bewoners, maar eveneens van andere belanghebbenden, pleiten wij voor een stop, of op zijn minst een pauze, in de planontwikkeling. In Alting spelen immers veel meer essentiële belangen, dan het voldoen aan gemeentelijke woningbouw ambities.

Door het ontbreken van participatiemogelijkheden, het onvolledig en veel te laat verstrekken van Woo documentatie, worden wij keer op keer gedwongen op defensieve wijze te reageren op wat wij voorgeschoteld krijgen. Initiatieven van onze kant, zoals het schrijven van een omgevingsvisie, het maken van een landschapsbiografie, het rondleiden van de wethouder, de schouw door vertegenwoordigers van Land-ID, dit alles wordt met een glimlach geaccepteerd, maar het blijven onbeantwoorde initiatieven. We zien niets hiervan terug in de planning en plannen; we voelen ons een kiezel op de rails. Opnieuw wijzen we op ons schrijven naar aanleiding van de Nota van Uitgangspunten.

Eveneens opnieuw willen wij onze visie op de ontwikkeling van Alting en Midden Drenthe delen. Wij zien kansen voor behoud van een uniek leefgebied, een uniek drinkwaterwingebied, een uniek waterbeheersgebied, agrarisch landschapsbeheer en ook voor woningbouw. Het blijft onze wens om samen met belanghebbenden en op positieve wijze deze bijzondere groene poort naar Beilen vorm te geven en recht te doen aan al haar functies.

1 Waarde en waardering

In de laatste alinea schreven we drie keer ‘uniek’ en dat had een reden. Alting is een agrarisch cultuurlandschap met een beschreven oorsprong van bijna duizend jaar geleden. Er zijn open ruimtes, houtwallen en karakteristieke bebouwing. Er is een brede biodiversiteit waarin ook beschermde dieren leven. Eveneens is het een brongebied van drinkwater voor Drenthe en Friesland. De Beilerstroom die de zuidzijde van Alting begrenst is cruciaal voor het waterbeheer van niet alleen Midden-Drenthe en een Natura 2000 gebied, maar ook voor de waterhuishouding tot voorbij Meppel. Alting is uniek!

In afwegingen over dit gebied moet daarom rekening gehouden worden met factoren als: agrarische, waterbeheer, drinkwaterwinning en leefbaarheidsfuncties. Het zijn juist die functies, die in het maatschappelijk en politieke debat de laatste jaren volop en terecht de aandacht vragen. Bij het maken van keuzes met vergaande gevolgen is zo’n debat ook noodzakelijk en dat geldt zeker voor Alting waar dit allemaal samen komt. Maar, hoewel de waarde van het gebied vaststaat, ervaren wij de waardering ervoor als ongemakkelijk laag.

Wij komen niet op voor onze ‘backyard’, maar voor, en nu citeren wij de provincie: ‘...de identiteit van die gehuchten onder druk staat en daarmee ook de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit van de directe omgeving van Beilen. Met het uitrollen van een woonwijk richting Alting geef je die kwaliteit op.’

Het is juist die ‘kwaliteit’, die wij dagelijks ervaren, die wij willen beschermen. De kwaliteit van onze gemeente komt niet tot uiting in een, ook op provinciaal niveau, afwijkende

woningbouwambitie, maar juist in het koesteren van haar bijzondere landschappelijke waarde.

Door het bespreken van de waarde van Alting en met een beschouwing over de daar nog bovenuit stijgende waarde van Midden-Drenthe en onze provincie, beschrijven wij de kansen die volgens ons uw aandacht zouden moeten krijgen.

Zorgen en kansen

1.Agrarische functie

Alting is in de vroege middeleeuwen gevormd als agrarisch gebied. Heeft ook nu nog de daarbij behorende karakteristieken. Wij vinden dat landbouw bij Alting hoort en hoe snel of langzaam het ook zal gaan, de transitie van traditionele naar duurzame landbouw zal onvermijdelijk zijn. Landschapsbeheer, zorg voor 2 biodiversiteit, bijdragen aan klimaatadaptatie, voedselproductie voor de (lokale) gemeenschap, dit alles zal gaan behoren tot het verdienmodel van een toekomstig boerenbedrijf.

2.Waterwinning

Alting ligt geheel in het grondwaterbeschermingsgebied en omhult het drinkwaterbron-gebied. Een gloednieuwe drinkwaterfabriek is recent in functie genomen en binnen een jaar daarna komt de mededeling dat Alting ‘kansrijk’ zou zijn voor grootschalige (300 tot 350 huizen) woningbouw. De verbazing van de provincie daarover blijkt uit een eerste ambtelijke reactie in september 2023. Ook de WMD geeft aan dat er risico’s zijn mbt vervuiling grondwater, complexere monitoring van waterkwaliteit, (veel) hogere kosten van waterzuivering en beperking van mogelijkheden van infiltratie uit een nog aan te leggen waterberging

3.Waterschap

De klimaatverandering zorgt voor meer en onverwachte pieken en dalen in neerslag en droogte. Voor het beheersen daarvan is controle over waterberging en waterafvoer niet alleen van belang voor onze regio, maar ook voor alle stroomafwaarts gelegen gebieden tot aan Meppel aan toe. Investeringen en ingrepen in bestaande en aan te leggen waterwerken zijn al op korte termijn noodzakelijk.

Daartoe behoren onder andere plannen voor het her-meanderen van de Beilerstroom en het aanleggen van waterberging in Alting en/of Klatering. Hierdoor wordt de waterafvoer naar wens vertraagd of versneld, de kwaliteit van het water verbeterd en behouden voor eventuele extra winning door infiltratie uit een berging en mogelijk de biodiversiteit verhoogd of ondersteunt (vistrap).

Beheer van grondwaterstand in het Dwingelderveld is direct afhankelijk van dit soort maatregelen rond de Beilerstroom, maar ook het tegenhouden van wateroverlast in bijvoorbeeld Meppel.

Kortom: zowel het Waterschap als de WMD moeten nu al alle zeilen bijzetten om aan hun beheer opdracht te kunnen voldoen. Grootschalige woningbouw is daarin niet een kleine, maar een heel grote verstoring die lokaal belang overstijgt. Dat is één van de reden dat wij vanaf aanvang het woord: ‘kansrijk’ voor woningbouw onaanvaardbaar vonden en nog steeds vinden.

4.Woningbouwopgave is achterhaald

Het KAW-rapport ‘Ruimte Zat in Drentse Dorpen toont aan dat woonruimte creëren in Drenthe op andere manieren ingevuld kan worden, zonder gebieden als Alting 3 aan te tasten. Ruimte binnen dorpen, transformatie van bestaande bebouwing, herbestemming, woningsplitsing, erfdeling zijn enkele van de methodes die al snel tot 13-duizend woningen kan opleveren.

Bovendien zijn er op basis van provinciale afspraken kernen aangewezen waardoor concentratie van woningbouw plaatsvindt nabij gebieden met industriële en economische ontwikkeling.

Pauze en heroverweging

De gemeente Midden-Drenthe zou uit moeten gaan van haar kracht en dat is juist het bijzondere landschap waar de dorpen en gehuchten van de gemeente in liggen. Het versterken van dat landschap, ondersteunen van recreatie en toerisme, herstellen van biodiversiteit en natuur, ondersteunen van landschapsbeheer samen met duurzame agrarische bedrijven, het behouden van de afspraken zoals die gemaakt zijn in het Uitvoeringsprogramma ter bescherming van de kwetsbare waterwinning in Alting samen met het ontwikkelen van klimaat adaptieve maatregelen en optimaal waterbeheer. Al dit soort inspanning zal in ieders toekomst meer opleveren dan de focus die nu zo gericht is op het waarmaken van een onnodige woningbouwambitie. Temeer daar er sinds het vastleggen van de keuzes van het Wervend Perspectief nogal wat ontwikkelingen en nieuwe inzichten een heroverweging rechtvaardigen.

Bijvoorbeeld: . . . . .

Het KAW-rapport

Woningbouwplanning van de gemeente is niet in lijn met de plannen van de provincie. Drinkwaterwingebieden zijn in heel Nederland niet meer te ontwikkelen en bestaande gebieden vergen meer bescherming als gevolg van klimaatontwikkelingen

Dezelfde klimaatontwikkelingen blijken ten aanzien van waterbeheer, waterberging en grondwaterstand (natura 2000 arealen) meer uitdaging te hebben dan nog maar kortgeleden aangenomen werd.

De achteruitgang in biodiversiteit is vele malen dramatischer dan kortgeleden nog aangenomen. Beschermings- en beheersmaatregelen zijn dringend noodzakelijk. (Ook al suggereert de Nota van Uitgangspunten dat de biodiversiteit bij woningbouw in Alting zal toenemen!)

Wat wij vragen is een stop van de huidige grootschalige woningbouwplannen voor 4 Alting en het overwegen van een aangepast plan. Een plan waarbij een win-win situatie mogelijk zal zijn die recht doet aan de bijzondere kwaliteiten en kwetsbaarheid van het gebied en bijdraagt aan de opgaven waar Midden-Drenthe voor staat. Ons voorstel rust op 3 pijlers:

1.Herijking van woningbouwopgave

Pas de principes van het KAW-rapport toe op Alting. Ga uit van een kleinschalig en zorgvuldig ingepast project en stel in overleg een maximum voor mbt aantal woningen, zodat de ontwikkeling ervan past binnen de visie die de buurtschap al heeft vastgelegd.

Focus op woningen die aansluiten bij de behoefte van lokale inwoners en bouw voor lokale mensen.

Sta alleen bouw toe volgens principes van duurzaam en klimaat adaptief bouwen.

Monitor de effecten van de uitbreiding nadat bijvoorbeeld 20 woningen zijn gerealiseerd. Levert het ruimte op binnen de kern? Is er verschuiving waardoor sociale huurwoningen vrijkomen? Komen door herverdeling starters aan bod? Zijn er ongewenste effecten op bodem en/of water in Alting?

Beschouw de ontwikkeling als een voorbeeldproject voor integratie van woningbouw, landbouw, watermanagement en natuurontwikkeling. Midden Drenthe kan zich profileren als voorloper in duurzame gebiedsontwikkeling. Mogelijk zelfs ondersteuning of subsidie op provinciaal, Nederlands of Europees niveau.

2. Boeren als landschapsbeheerders

Agrariërs in Alting kunnen een sleutelrol spelen in beheer en ontwikkeling van landschap. De gemeente kan hierin ondersteunen door:

Faciliteren van natuur inclusieve landbouw

Belonen van ecosysteemdiensten zoals waterberging en biodiversiteit

Stimuleren van korte ketens en lokale afzet

Ruimte bieden aan passende nevenactiviteiten

Bovendien sluit een dergelijke aanpak aan bij landelijk en Europees beleid en kan rekenen op brede maatschappelijke steun.

3.Integrale samenwerking voor waterbeheer

De toekomstplannen van Waterschap en WMD bieden kansen voor een integrale aanpak van waterbeheer door samenwerking van alle belanghebbenden. De gemeente stimuleert daardoor

:5 Klimaatbestendigheid

Drinkwaterveiligheid

Landschapsinrichting

Recreatiemogelijkheden

Uitbreiding verdienmodel agrariërs

Wij stellen voor dat de gemeente een coördinerende rol op zich neemt in de samenwerking tussen alle belanghebbenden; Waterschap, WMD, Boeren en bewoners.

Waar liggen de voordelen voor Midden-Drenthe?

Financieel-economisch, want:

a. Lagere kosten voor infrastructuur en voorzieningen

b. Vermijden van kosten voor maatregelen bouwen in kwetsbaar waterwingebied

c. Kansen op subsidies en gelden uit innovatiefondsen door voorbeeldfunctie

d. Versterken recreatieve waarde

e. Door samenwerking van belanghebbenden kan op inzet van eigen middelen beperkt worden; er is synergie.

Bestuurlijk, want:

a. Een oplossing die recht doet aan alle belangen

b. Breed draagvlak onder belanghebbenden

c. Voorbeeldfunctie voor andere gemeentes

d. Aansluiting bij provinciaal en landelijk beleid

Maatschappelijk, want:

a. Behoud van landschappelijke en cultuurhistorische waarden

b. Versterken gemeenschapsgevoel en sociale cohesie

c. Bijdrage aan klimaat adaptatie en biodiversiteit

d. Veiligstellen drinkwatervoorziening

e. Beheer grondwaterstanden optimaliseren

Financiële kans, want:

a. Er bestaan Europese fondsen voor plattelandsontwikkeling icm klimaat adaptatie

b. Er zijn nationale programma's voor natuurherstel en biodiversiteit

c. Er zijn provinciale subsidies voor landschapsontwikkeling en leefbaarheid

d. Er bestaan specifiek fondsen voor innovatieve samenwerkingstrajecten tussen burgers, nutsbedrijven en overheid.

Voorbeeldfunctie

Midden-Drenthe laat zien dat het bestuurlijk innovatieve kwaliteiten heeft, waarbij inwonersparticipatie en duurzame ontwikkeling hand in hand gaan. De integrale benadering kan zelfs een nationaal voorbeeld zijn, omdat immers meer gemeenten met hetzelfde probleem zullen worstelen. Hoe woningbouw met andere maatschappelijke doelen te combineren zonder de regie te verliezen. Het principe van Water en Bodem sturend wordt met brede ondersteuning gepraktiseerd en sluit aan bij de Provinciale Omgevingsvisie en het beleid van Ministerie van Volkshuisvesting & Ruimtelijke Ordening.

Alting kan een 'showcase' worden voor gebiedsontwikkeling waarmee de gemeente zich etaleert als innovatief en vooruitstrevend. Dit kan leiden tot

a Landelijke en mogelijk zelfs internationale aandacht

Kennisuitwisseling met collega-bestuurders

aantrekkingskracht voor innovatieve ondernemers en bewoners

trots onder eigen inwoners

Concreet

De volgende stappen zijn volgens ons nodig:

Organiseer een gebiedsdialoog. Breng alle belanghebbenden samen.

Stel een integraal gebiedsplan op. Ontwikkel een plan waarbij woningbouw, waterbeheer, landbouw en natuur in samenhang wordt aangepakt. Betrek de visie van bewoners daarbij.

Begin met een pilot. Start een kleinschalig project met een eerste fase van 20 woningen of bijvoorbeeld een aantal woningen icm een knarrenhof, want dat laatste zal veel vrije woningen elders opleveren.

Bezie hoe het KAW-rapport in Midden-Drenthe uitgewerkt kan worden.

Ontwikkel overleg met agrariërs, zodat de transitie naar landbouwproductie, landschapsbeheer, ontwikkeling van nieuwe of aangepaste verdienmodellen gestimuleerd wordt.

Stel een subsidiewerkgroep samen. Op alle niveaus kan dan gezocht worden naar financieringsmogelijkheden.

Slotopmerkingen

Wij geloven dat er een toekomst mogelijk is voor Alting waarin woningbouw, waterbeheer, landbouw en natuur elkaar versterken in plaats van beconcurreren. Een toekomst waarin Alting zijn unieke karakter behoudt én bijdraagt aan de opgaven waar Midden-Drenthe voor staat, passend binnen de provinciale visie voor dit deel van Drenthe.

De gemeente kan hierin een leidende rol spelen door partijen samen te brengen en een integrale aanpak te faciliteren. De beschikbare subsidiemogelijkheden voor samenwerkingsinitiatieven tussen inwoners, lokale overheden en organisaties als het Waterschap en WMD bieden een belangrijke financiële impuls om deze visie te realiseren.

Wij vragen u om de tijd te nemen voor een zorgvuldige heroverweging van de plannen, rekening houdend met alle nieuwe inzichten en ontwikkelingen. Een time out in de besluitvorming is geen uitstel, maar een investering in een betere, meer gedragen en toekomstbestendige oplossing.

Samen kunnen we iets moois creëren!

Dank voor uw aandacht

STICHTING BEHOUD ALTING EN BEWONERS BUURTSCHAP ALTING
Aanbevelingen bij het concept 'Nota van Uitgangspunten Woningbouwlocatie Alting'

Inleiding

Voor u ligt een kritische beschouwing van het concept 'Nota van Uitgangspunten' (NvU) en de bijbehorende voorbeelduitwerking voor de woningbouwlocatie Alting. Naar aanleiding van de publicatie van de nota en de proefverkaveling vond een zogeheten 'schouw' plaats: een rondgang door Alting waarbij, mede op basis van onze vragen, ter plaatse informatie werd uitgewisseld.

Deze beschouwing vormt een aanvulling op onze eerdere inbreng tijdens de informatieve bijeenkomst van 20 mei jl. en bestaat uit een algemeen deel en een inhoudelijke bespreking van specifieke onderdelen uit de concepttekst. Via nummering verwijzen wij naar noten (bijlage) of naar de bijlage 'Schouw', met paginaverwijzingen.

In tekstkaders zijn gestructureerde opmerkingen opgenomen over het proces, de inhoud en de implicaties van de plannen. De beschouwing sluit af met een samenvatting en een finale aanbeveling.

Achtergrond

Eind 2023 kondigde het college aan Alting te willen aanwijzen als 'kansrijke' woningbouwlocatie. Inmiddels bevindt het project zich in de fase waarin – conform de Omgevingswet – de gemeenteraad een Nota van Uitgangspunten moet vaststellen.

Op 15 april 2025 werd het concept daarvan ter inzage gelegd voor bewoners van Alting. Tijdens de daaropvolgende bijeenkomst op 20 mei 2025 is ook een plattegrond met een proefverkaveling voor fase 1 (de 'noordelijke velden') gepresenteerd. Die avond is tevens afgesproken een gezamenlijke schouw te organiseren: immers, een kaart is niet het gebied.

Deze reactie heeft betrekking op:

- A. de Nota van Uitgangspunten Woningbouwlocatie Alting,
- B. de voorbeelduitwerking voor fase 1 ('noordelijke velden'),

- C. de bevindingen tijdens de schouw van 20 juni 2025.

De Nota van Uitgangspunten is beschikbaar via:
ww.open.middendrenthe.nl/Afgehandelde Woo-verzoeken/Wervend Perspectief Beilen (Alting en [redacted]
en bestaat uit zes hoofdstukken op 29 pagina's (1):

1. Inleiding
2. Achtergrond
3. Gebiedsuitgangspunten Alting
4. Een omgevingsprogramma voor Alting
5. Van programma naar plan
6. Bestuurlijk en maatschappelijk proces

De NvU wordt besproken met verschillende belanghebbenden, waaronder bewoners van Alting. Doel is een zo breed mogelijk gedragen en werkbaar document op te stellen. De vaststelling door de gemeenteraad is voorzien in oktober 2025.

Na goedkeuring stelt het college op basis hiervan een Omgevingsprogramma op, dat in december 2025 ter inzage aan de raad wordt aangeboden. Daarna volgt het Omgevingsplan, dat moet leiden tot een bestemmingswijziging voor Alting. Tijdens die procedure kunnen belanghebbenden formeel reageren. De gemeenteraad beslist uiteindelijk over vaststelling van het plan.

De gemeenteraad heeft herhaaldelijk benadrukt dat bewoners van Alting betrokken moeten worden bij het gehele proces. Ook tijdens de raadsvergadering van mei 2025 is deze opdracht aan het college herbevestigd. (2)

Algemene opmerkingen bij de Nota van Uitgangspunten

Taalgebruik en beeldvorming

Taal doet ertoe. Door voortdurende herhaling van (vaak betwistbare) aannames ontstaat het risico dat deze als vanzelfsprekend worden geaccepteerd. Het document gaat uit van een vaststaand feit: in Alting moeten 350 woningen worden gerealiseerd. Er is geen ruimte voor

reflectie op de vraag of dit voornemen werkelijk bijdraagt aan het welzijn van de bevolking. Stoppen lijkt geen optie meer: inspanningen en investeringen zouden dat niet toestaan.

Maar waarom ontbreekt een herbezinning op de schaal en noodzaak van dit project? Zowel de 'Visie Leefbaar Alting' als denkrichting A ('Het Nieuwe Landschap') uit het Wervend Perspectief bieden alternatieven die wél aansluiten op de schaal en identiteit van het gebied.

Het rapport *Ruimte Zat in Drentse Dorpen* van onderzoeksbureau KAW bevestigt dat de woningbouwopgave in Drenthe binnen de bestaande regelgeving op andere locaties kan worden gerealiseerd, zonder afbreuk te doen aan landschap en leefomgeving. Ook het potentieel aan woningen dat vrijkomt door legalisering van permanente bewoning op vakantieparken is in het bepalen van woningbouwaantallen buiten beschouwing gelaten. (4)

Heroverweeg woningbouw op basis van nieuwe inzichten, waardoor samen met bewoners van Alting een gebiedsplan gemaakt kan worden.

Retoriek en realiteit

De nota staat vol geruststellende termen: 'noodzakelijk', 'water- en bodemsturend', 'ruimte voor natuur', 'behoud landschap', 'duurzaam', 'cultuurhistorie beschermen', etc. Tegelijkertijd worden deze ambities gerelativeerd met woorden als 'streven naar', 'houden rekening met', 'trachten', enzovoorts. (5) De concrete vertaling naar dwingende kaders ontbreekt.

Beschrijf het werkelijke plan, niet de luchtbel

Proces en participatie

Hoewel de NvU nog moet worden vastgesteld, worden bewoners al uitgenodigd om mee te denken over het Omgevingsprogramma. Er ligt bovendien al een uitgewerkte verkaveling. Deze volgorde is opmerkelijk. Het lijkt erop dat het college vooruitloopt op besluitvorming door de gemeenteraad. (6)

Haast versus zorgvuldigheid, dat is pas een uitdaging!

Formeel kan pas na goedkeuring van de NvU gestart worden met het Omgevingsprogramma. De raad kan het voorstel immers nog wijzigen of afwijzen. Toch staat het concept al voor december geagendeerd. Dit ondermijnt de geloofwaardigheid van het participatieproces. (7)

In theorie krijgen inwoners *'op meerdere momenten de kans om hun mening te geven'*, zoals op p. 28 van de NvU vermeld staat. Maar wat gebeurt er met die mening? Wie toetst of de inbreng ook daadwerkelijk leidt tot aanpassing? De ervaring leert dat hoe verder een proces gevorderd is, hoe minder ruimte er nog is voor invloed of bijsturing.

Eenzijdige koers

Op dit moment lijkt 'bouwen, bouwen, bouwen' de enige richting. Stoppen of bijsturen lijkt onmogelijk, ondanks het feit dat zorgvuldige monitoring en bijstelling van plannen tot het fundament van goed openbaar bestuur zouden moeten behoren.

Want wie kan deze plannen bevragen? Slechts de gemeenteraad en de provincie zijn in staat aanpassing af te dwingen en dat moment is NU! De laatste alinea van punt 2.4 op bladzijde 11 zegt het: *'De vaststelling van deze nota door de gemeenteraad geldt als een go/no-go-moment voor het vervolgtraject.'* (8)

In elke fase monitoren en bevragen. Kosten-Baten zijn niet alleen financiële afwegingen!

Afwijking van eerdere uitgangspunten

In het rapport *Wervend Perspectief Beilen* (21 maart 2024) worden onder 6.2 diverse ruimtelijke uitgangspunten genoemd. Daarvan wordt in deze nota al direct afgeweken:

- 'De essen blijven onbebouwd' – **niet** het geval
- 'De essen behouden hun agrarisch karakter' – **niet** het geval
- 'Er wordt niet verdicht' – **niet** het geval
- 'De woningbouw wordt beperkt tot het veldontginningslandschap tussen de essen' – **niet** het geval

Hoe kan Alting dan toch worden aangemerkt als 'kansrijke bouwlocatie'? Het lijkt erop dat beleidslijnen worden opgerekt of genegeerd ten gunste van het planontwikkeltraject. (12 en Schouw, p. 3)

OPMERKINGEN BIJ DETAILS UIT DE 'NOTA VAN UITGANGSPUNTEN'

Pagina 4 – 1. Inleiding

In de Nota staat dat het Omgevingsprogramma onder meer onderzoekt of woningbouw op deze locatie haalbaar is – ook op het gebied van milieu en financiën – en dat mogelijke risico's in beeld worden gebracht. Toch concludeert het college, ondanks het feit dat de haalbaarheidsonderzoeken nog niet zijn afgerond, dat er geen belemmeringen zijn voor voortzetting van de plannen.
Wij vinden dat onzorgvuldig. Niet alleen zijn de risico's onvoldoende in beeld gebracht, maar het is ook vanuit het budgetrecht van de gemeenteraad gerechtvaardigd om inzicht te eisen in zowel het reeds bestede budget als een raming van de bouwkosten per kubieke meter. De provincie heeft in haar ambtelijke reactie van 2023 bovendien al gewaarschuwd dat bouwen in een waterwingebied de kosten aanzienlijk zal verhogen. Wij vragen ons af waarom deze informatie niet explicieter aan de raad wordt voorgelegd, juist om onnodige uitgaven te voorkomen.

Pagina 4 – 1.1 Aanleiding

Wij blijven, als een moderne Cato de Oude, herhalen dat de bouwambitie van 1.720 woningen voor heel Midden-Drenthe, en specifiek voor Beilen, disproportioneel en schadelijk is voor de dorpsstructuur. De kwalificatie van Alting als 'kansrijke locatie' achten wij misleidend. Dat iets technisch mogelijk is, betekent nog niet dat het wenselijk of kansrijk is.

De gemeentelijke Woonvisie 2023–2027 noemt expliciet dat gekozen is voor het maximum van de bandbreedte (1.720 i.p.v. 630 woningen). Ook

Pagina 5 – 1.2 Juridische status

Door de Nota van Uitgangspunten vast te stellen, bindt de raad zichzelf aan de verdere planvorming, die vervolgens door het college wordt ingevuld. **Daarmee verschuift de besluitvorming over Alting van een inhoudelijke afweging (is dit wenselijk en haalbaar?) naar een discussie over invulling en vorm.** (14) Wij maken ons zorgen dat dit een bewuste strategie is om wezenlijke bezwaren buitenspel te zetten. Het proces lijkt daarmee sterk op een schilderij waarvan het kader al vastligt – de ruimte voor democratische sturing wordt uitgehold.

Pagina 6 – 2.1

De Nota stelt: "Midden-Drenthe heeft een grote woningbouwopgave." Dit is feitelijk onjuist. Juister zou zijn: "Midden-Drenthe heeft zichzelf een grote woningbouwambitie opgelegd." Het eerder aangehaalde KAW-rapport bevestigt dat de werkelijke behoefte op geheel andere wijze ingevuld kan worden.

In de inleiding wordt gesproken over “het versterken van de eigen kwaliteiten van Beilen.” Opmerkelijk, want in het ambtelijk advies van de provincie van september 2023 wordt juist gesteld dat bouwen richting Alting en Klatering afbreuk doet aan de identiteit van deze gehuchten én aan de landschappelijke kwaliteit. (13)

De provincie benadrukt dat, als bouwen in Alting al wenselijk is, dit alleen kan op kleine schaal en met verfijnde inpassing – in lijn met ‘denkrichting A: het nieuwe landschap’, niet met ‘denkrichting C: Beilen compact’. De visie van de inwoners van Alting sluit hier nauw op aan. Zij erkennen dat bouwen mogelijk is, maar verwerpen de absurde aantallen van 350 woningen.

Pagina 12 – Gebiedsuitgangspunten Alting

De Nota wekt de indruk dat er een weloverwogen analyse is gedaan van de identiteit van Alting. Echter, wij zijn niet betrokken bij deze analyse, wat een gemiste kans was voor participatie. Bovendien is de invloed van onze visie feitelijk geneutraliseerd door de toevoeging: “op een later moment wordt bepaald in hoeverre…”. Dat ‘latere moment’ komt er niet, als deze nota eenmaal is vastgesteld. Er wordt gesproken van een go/no-go-moment, als de raad deze NvU al dan niet vaststelt, wat betekent dat fundamentele keuzes nú gemaakt moeten worden – niet later. Onze visie moet in deze nota serieus worden opgenomen en getoetst aan de uitgangspunten.

Pagina 6 – 2.2.1 ‘Een wervend perspectief op Beilen’

Het Wervend Perspectief is opgesteld zonder enige vorm van burgerparticipatie. De keuze voor denkrichting C (‘Beilen compact’) is een interne beleidsmatige keuze, zonder draagvlak onder inwoners. Deze denkrichting staat haaks op de voorkeur van de inwoners van Alting, die aansluit bij denkrichting A (‘het nieuwe landschap’).

Wij roepen raadsleden dringend op om relevante stakeholders – zoals de WMD en de provincie – te vragen naar hun werkelijke voorkeur, zonder dat zij zich hoeven in te dekken met politiek correcte formuleringen.

Pagina 9 – 2.2.2 Behoefte

De stelling dat “er sprake is van woningbehoefte en dat deze ontwikkeling op deze locatie passend is” is feitelijk onjuist. Er is geen

woningbehoefte die een buitenstedelijke uitbreiding zoals in Alting rechtvaardigt. De reële behoefte in heel Midden-Drenthe tot 2030 bedraagt 630 woningen. De gekozen ambitie van 1.720 woningen staat daar los van en is geen vastgestelde noodzaak.

Pagina 9 – 2.2.3 Locatiekeuze

De Nota herhaalt de voorgenomen ontwikkeling van 300–350 woningen, te starten met 80–100 in fase 1. Er wordt gesteld dat de locatie "grotendeels buiten beperkende milieucontouren" valt. Dat lijkt nu nog zo. Maar verklaart ook de haast waarmee het college lijkt te willen bouwen. Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van natuurbescherming, stikstof, drinkwaterkwaliteit, en klimaatadaptatie kunnen deze plannen immers dwarsbomen.

Voorbeelden hiervan zijn:

- Plannen voor waterberging en een mogelijk zonnepark ten oosten van Klatering.
- De wens van WMD om bij droogte water uit de berging te gebruiken voor aanvulling van de grondwatervoorraad, wat uitbreiding van het beschermingsgebied vereist.
- De eisen van de Kaderrichtlijn Water (te behalen in 2027), die bijvoorbeeld mogelijk her-meanderen van de, nu gekanaliseerde, Beilerstroom vraagt.
- De constatering dat reeds sprake is van scheurvorming in bestaande bebouwing – wat niet wordt meegenomen in deze nota, niet in de vorm van nulmetingen noch latere monitoring. (Schouw, p.7, stop 4)

De belangen van waterveiligheid en -kwaliteit overstijgen die van de circa 100 toekomstige bewoners in Alting. De provincie heeft de waterwinning in Beilen terecht aangemerkt als 'Kwetsbare Winning'. De vraag is of zij bereid zijn om het algemeen belang te laten prevaleren en de pauzeknop in te drukken als dat noodzakelijk is. (10)

Wat als straks alleen fase 1 gebouwd kan worden en fase 2 niet meer haalbaar is vanwege provinciale of landelijke wetgeving? Blijft er dan een onsamenhangende puist bebouwing achter aan de rand van Alting?

Pagina 10 e.v. – Overige paragrafen

De paragrafen 2.2.4 (Koppelkansen), 3.2 (Woonprogramma), 3.4 (Ruimtelijke structuur), 3.5 (Landelijke inpassing) en 3.9 (Uitdagingen) bevatten veel fraaie formuleringen, maar missen toetsbare inhoud. Het leest als een folder voor een kuuroord. Juist daarom is het van belang dat de gemeenteraad deze vage passages niet zonder meer accepteert, maar eist dat het college ze concretiseert. Want wat is de waarde van deze nota, als straks blijkt dat het uiteindelijke Omgevingsprogramma niet voldoet aan de beloofde uitgangspunten?

Tot slot: als op pagina 10 wordt geschreven dat "samen met het waterschap, provincie en WMD wordt gezocht naar een goede balans tussen woningbouw en bescherming van het grondwater", dan vragen wij ons af: waarom is die vermeende balans dan nu al verstoord?

MISLEIDENDE FORMULERINGEN EN SELECTIEVE INFORMATIE IN DE NOTA

Stel uzelf als lezer de vraag: laat u zich door deze boodschap misleiden? In de Nota wordt gesuggereerd dat Provincie, Waterschap en WMD instemmen met woningbouw in het kwetsbare waterwingebied van Alting. In werkelijkheid stellen deze instanties voorwaarden, voor het geval de plannen ondanks hun zorgen tóch worden doorgezet.

Daarom opnieuw onze oproep aan gemeenteraadsleden: bel de WMD. Vraag of zij inderdaad "enthousiast samen met de gemeente op zoek zijn naar de juiste balans", zoals de Nota suggereert. Vraag hen eerlijk: hebben zij liever 350 woningen in hun unieke en kwetsbare wingebied, of liever géén?

MISLEIDENDE VISUELE EN VERBALE PRESENTATIE

Een voorbeeld van selectieve weergave: de Nota stelt dat een plan "niet automatisch betekent dat de hele ruimte volgebouwd wordt." Dat klinkt redelijk. Maar op de bijeenkomst werd een kaart van fase 1 getoond: 133 woningen op 8,6 hectare. Uiteindelijk blijft daarvan nog iets meer dan 1 hectare onbebouwd. De rest is verhard: woningen, wegen, parkeerplaatsen. In de praktijk is het gebied gewoon volgestort met steen.

PAGINA 18 – 3.8 VOORWAARDEN VAN WATERSCHAP EN PROVINCIE (11)

Onder de kop “Provinciale uitgangspunten” wordt vermeld dat woningbouw alleen mogelijk is als:

A. De landschappelijke kwaliteit, openheid en cultuurhistorie behouden blijven.
De Nota beweert dat dit gebeurt, onder andere door een “gemiddelde bebouwingsdichtheid” te hanteren. Maar wat betekent dat concreet? Wij pleiten ervoor om in deze Nota harde cijfers op te nemen: hoeveel vierkante meter wordt verhard met bebouwing, wegen en parkeerplaatsen? Wat blijft over aan open ruimte, in percentages en oppervlaktes? En hoe hoog wordt er gebouwd? Weg met vage termen als “visuele beleving”, “we trachten” of “zichtlijnen blijven open”.

B. Het plan moet passen binnen de Regionale Woondeal Zuidwest-Drenthe.
Of dat het geval is, is zeer de vraag. In het ambtelijk schrijven van september 2023, in het rapport van KAW, en in de hernieuwde woningbehoefteberekening (waarin nu ook ruimte voor erfsplitsing, woningdeling en transformatie van vakantieparken wordt meegewogen), ontstaat een ander beeld.
Bij herbezinning is er een reëel alternatief: géén grootschalige woningbouw in dit kwetsbare gebied, maar behoud van het unieke landschap en cultuurhistorische waarden van het buurtschap Alting – de groene poort naar Beilen.

PAGINA 16 – 3.5 LANDSCHAP EN CULTUURHISTORIE

De openingszin leest als een belofte:
“Bestaande landschappelijke elementen, zoals houtwallen, sloten en karakteristieke essen, worden zoveel mogelijk behouden.”
Dat klinkt prachtig. De lezer denkt aan schilderachtige vergezichten, een eikenboom in een glooiend veld, een kabbelende sloot naast een boomgaard. Maar wie de rest van de tekst leest, ontdekt iets anders:
“Er wordt vooral gebouwd op de hogere en drogere delen van het gebied.”
En wat zijn dat? Juist: de essen. Die karakteristieke elementen die ‘zoveel mogelijk behouden’ zouden blijven. Misleidend dus.

Een ander voorbeeld:
“Het nabijgelegen beekdal blijft vrij van bebouwing.”
Natuurlijk blijft dat vrij – het mág wettelijk niet bebouwd worden. Toch wordt dit gepresenteerd alsof de planmakers een groot gebaar maken door het dal te ‘ontzien’. Zo staat de Nota vol halve waarheden, opgepoetste ambities en formuleringen die suggereren dat alles onder controle is – terwijl de realiteit weerbarstig is.

PAGINA 19 – NATUUR, STIKSTOF EN BIODIVERSITEIT

In het perceel van Het Drentse Landschap ligt een dassenburcht, al decennialang bewoond en recent uitgebreid met jongen. In Alting leven we al jaren vreedzaam naast deze dieren. Juridisch en ecologisch mag er niet gebouwd worden zolang deze dassen aanwezig zijn. De enige manier om dit ‘probleem’ op te lossen is hun gedwongen verhuizing – een dure en ingewikkelde operatie, die niet zonder risico is. (Schouw p. 8, dassenburcht)

In de Nota wordt dit aangeduid als een “uitdaging”.
Maar voor ons is het een verlies – van biodiversiteit, van medebewoners, van moreel besef.
De dassenburcht symboliseert alles wat wringt in dit plan. Terwijl de ontwikkelaars tegenover de gemeenteraad verklaren dat Alting “kansrijk is voor woningbouw”, wijst juist dit voorbeeld uit dat de realiteit weerbarstig is. En dat een beslissing op basis van deze Nota een onomkeerbare stap is richting een onwenselijke bestemmingswijziging.

EEN FINAAL VOORBEELD: ONTHULLING VAN DE PROEFVERKAVELING

Tijdens de bijeenkomst op 20 mei volgde het slotstuk: de onthulling van de plattegrond van fase 1.
Er waren dertig ontwerpen besproken, er was veel werk in gestoken, en dit was het geworden: een plan met 133 woningen op 8,6 hectare.

Wie hoopte op een gebalanceerd ontwerp, zag zich bedrogen. Het gebied was volledig volgetekend, met slechts iets meer dan een hectare open ruimte – vooral bermen en reststroken. De beoogde openheid, landschappelijke inpassing en geleidelijke overgang zijn op deze kaart nergens te bekennen. (15)

Kernpunten van de kritiek

1. Participatie en procedure
De participatie van bewoners lijkt onvoldoende serieus te zijn genomen. De termijn voor inspraak is zeer beperkt en komt over als een formaliteit in plaats van een wezenlijk onderdeel van het besluitvormingsproces.

2. Taalgebruik en framing
De tekst van de Nota herhaalt veronderstellingen alsof het vaststaande feiten zijn, zoals de vermeende noodzaak tot de bouw van 350 woningen.
Veel gebruikte termen als *"duurzaam"*, *"rekening houden met"* en *"streven naar"* zijn vaag en vrijblijvend, waardoor de werkelijke impact onduidelijk blijft.

3. Gebrek aan fundamentele discussie
Er ontbreekt een kritische reflectie op de noodzaak en wenselijkheid van woningbouw in Alting. Alternatieven of een heroverweging van uitgangspunten worden niet serieus onderzocht of benoemd.

4. Misleidende formuleringen
Hoewel het plan in de Nota gepresenteerd wordt als duurzaam en landschappelijk verantwoord, wijkt de feitelijke planning daar aanzienlijk van af.
De tekst bevat veel geruststellende formuleringen die feitelijke problemen verhullen, zoals aantasting van het landschap, verlies aan openheid en risico's voor de bescherming van het grondwater.

5. Locatiekeuze en woningbehoefte
Het college blijft herhalen dat er een woningbehoefte is van 1.720 woningen. Dit cijfer is echter gebaseerd op beleidsambities, niet op objectieve woningnood.
Alting wordt gepresenteerd als een 'kansrijke' locatie, terwijl het in werkelijkheid een kwetsbaar gebied betreft met belangrijke functies op het gebied van natuur, landschap en drinkwaterwinning.

6. Weerstand tegen het plan
De op 20 mei gepresenteerde proefverkaveling wordt door veel bewoners als ontluisterend ervaren.
De kaart laat zien dat de uitgangspunten uit de Nota in de praktijk niet

worden waargemaakt. Daarmee bevestigt dit plan de kritiek dat de Nota van Uitgangspunten misleidend is.

Conclusie

Wij roepen op tot een fundamentele heroverweging van zowel de locatiekeuze als de schaalgrootte van het woningbouwplan. Pas na een open en eerlijke afweging, met echte participatie en transparante argumentatie, kan sprake zijn van een legitiem besluit.

Stichting
BEHOUD ALTING

(BE)LEEFBAAR ALTING

VISIE 2025 - 2035

Inhoudsopgave

Voorwoord

1 | Totstandkoming visie

2 | Maak kennis met Alting

2.1 | Ligging

2.2 | Landschap en cultuurhistorie

2.3 | Woningvoorraad, overige bebouwing en demografie

2.4 | Gemeenschap

2.5 | Voorzieningen en ondernemerschap

2.6 | Verkeer

2.7 | Natuur

2.8 | Water

3 | Het toekomstbeeld van Alting

3.1 | Onze Ambitie

3.2 | Doelstellingen voor wonen en leven

3.3 | Doelstellingen voor Cultuurhistorie, Landschap en Natuur

3.4 | Doelstellingen voor Ondernemen en Recreatie

4 | Tot slot

Voorwoord

Hoe ziet buurtschap Alting er in 2035 uit? Ons gezamenlijke toekomstbeeld, onze kijk op de toekomst van Alting, beschrijven we in deze visie. Het is ons verhaal voor Alting. Het overgrote deel van de bewoners woont al vele jaren op Alting, is verknocht, voelt zich erfgenaam en hoeder van de buurtschap voor komende generaties. Het is de diepe wens van de huidige bewoners om Alting mooier door te geven dan dat het nu al is, met een open oog naar de eisen van de huidige tijd.

Onze ambitie: bouwen aan een toekomstbestendig Alting

We vertellen wat onze ambitie is voor Alting en wat we belangrijk vinden, zodat voor iedereen duidelijk is wat we willen zijn en wat we willen bereiken. En dat is niet gericht op morgen, maar op de langere termijn. We maken onze ambitie concreter door hier ook specifiekere doelstellingen aan te koppelen. De visie is onze leidraad, ons houvast. Het helpt ons bepalen welke nieuwe initiatieven of keuzes meerwaarde hebben voor het bereiken van onze ambitie (en welke niet of minder). We kijken dus naar het grotere geheel. Zo zorgen we dat ontwikkelingen niet op zichzelf staan, maar als samenhangend geheel Alting beter maken.

Een visie als kompas

Tegelijkertijd laat de toekomst zich lastig voorspellen. Er gebeurt veel in de wereld om ons heen en die ontwikkelingen kunnen invloed hebben op de toekomst van Alting. We vinden het belangrijk om hierop in te spelen als dat nodig is. Daarom gebruiken we de visie als kompas en niet als blauwdruk. Het geeft ons richting, net als een echt kompas, zodat we weten waar we naar op weg zijn. Onderweg bepalen we samen welke keuzes we maken en welke dingen we passend vinden om onze ambitie voor Alting te bereiken.

Samen bouwen aan Alting

Het vaststellen van deze visie is pas het begin. We zijn trots op Alting en willen onze ambitie en doelstellingen écht gaan waarmaken. Met elkaar. Met elkaar als bewoners van Alting, maar ook samen met anderen. Want we kunnen het niet alleen. En we hebben niet in alle situaties dezelfde verantwoordelijkheid. Een visie gaat pas leven en werken als deze wordt omarmd. En keuzes komen tot stand in een dynamisch samenspel tussen de verschillende belanghebbenden in een gebied. We nodigen iedereen uit om met ons het toekomstige pad voor Alting in te slaan, onze krachten te bundelen en samen vanuit ieders kennis en kunde het verschil te maken. Ga jij met ons mee? Fijn!

Leeswijzer

In paragraaf 1 lees je hoe deze visie tot stand is gekomen in nauwe samenwerking met bewoners en professionele organisaties. In paragraaf 2 laten we je kennis maken met het Alting van nu. Dit doen we vanuit verschillende invalshoeken. Daarna nemen we je in paragraaf 3 mee in onze ambities en doelstellingen voor Alting. Dit hebben we samengevat in ons toekomstbeeld voor Alting voor 2035.

1 | Totstandkoming visie

In oktober 2024 zijn de bewoners van buurtschap Alting gestart met de ontwikkeling van een visie op Alting. Stichting Behoud Alting (SBA) heeft hierin het voortouw genomen. Wij zijn goed ondersteund door Stichting Welzijnswerk Midden Drenthe (SWMD) en de Brede Overleggroep Kleine DorpenDrenthe (BOKD). Welzijnswerk Midden-Drenthe is een organisatie voor maatschappelijke dienstverlening en samenlevingsopbouw. BOKD is een maatschappelijke organisatie die zich inzet voor een vitaal en leefbaar platteland in Drenthe waar bewoners zorg hebben voor elkaar en iets voor elkaar willen betekenen.

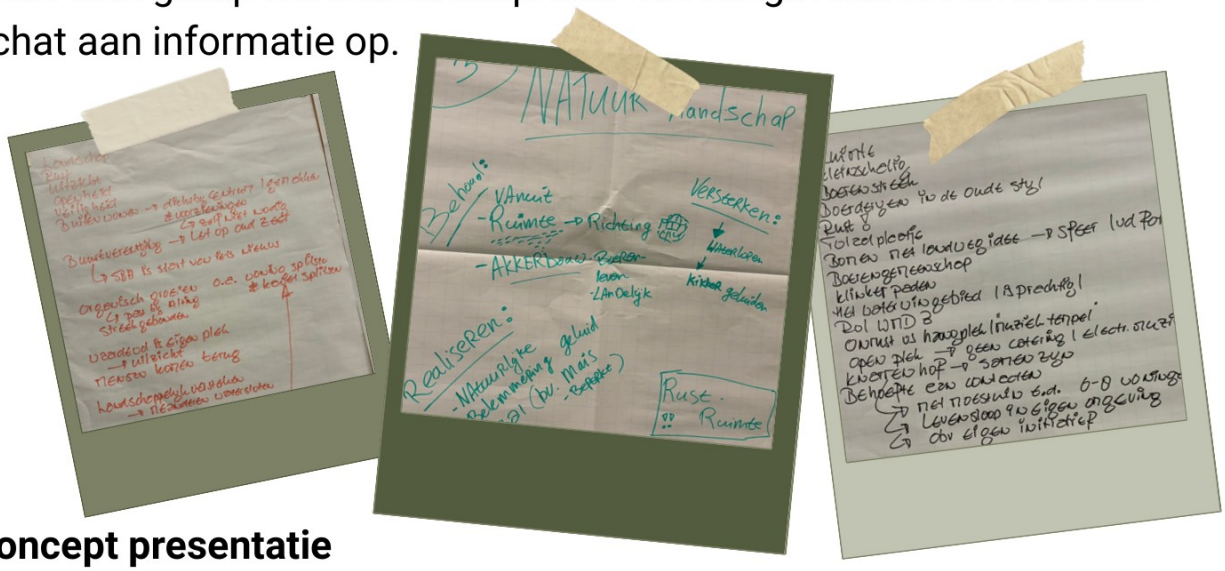
Nu van start

Ons doel was een gezamenlijk gedragen toekomstbeeld voor Alting. Van en door bewoners van Alting. We hebben daarom gekozen voor een aanpak met meerdere, gezamenlijke bijeenkomsten waarvoor iedere bewoner van Alting was uitgenodigd. In de eerste bijeenkomst zijn gezamenlijk allerlei thema's verkend en is gekozen voor de volgende thema's:

1. Wonen en leven
2. Landschapsinrichting en natuur
3. Ondernemen en recreatie

Aan de slag met de thema's

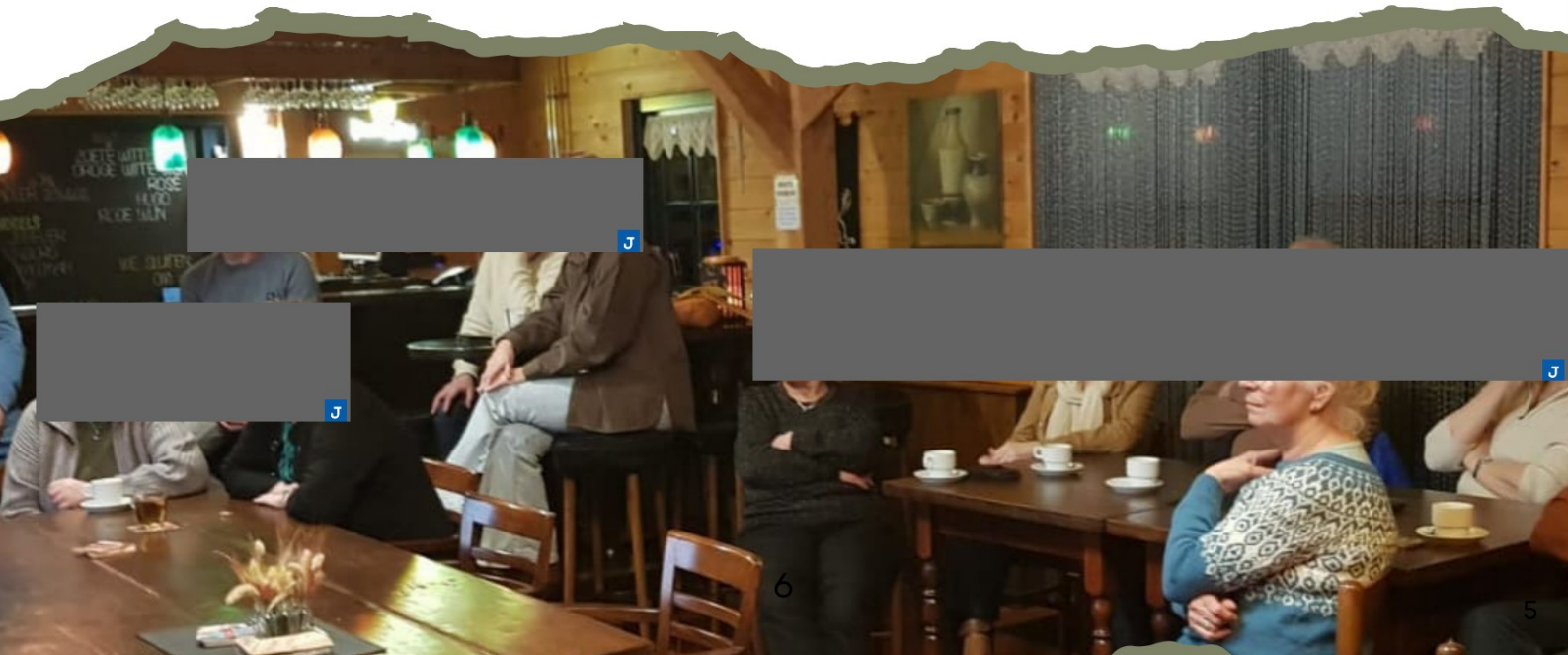
Daarna zijn in de tweede bijeenkomst met bewoners de thema's verder uitgewerkt. Onder begeleiding van gespreksleiders van stichting Welzijnswerk Midden-Drenthe en BOKD gingen groepjes van circa 6 bewoners met de thema's aan de slag. Door steeds door te wisselen heeft elke groep elk thema besproken en aangevuld. Dit leverde een schat aan informatie op.

Concept presentatie

De resultaten van de bijeenkomsten zijn door de stichting SBA verwerkt in een concept-visie. Deze is op 13 januari 2025 met de bewoners besproken. Bewoners hebben daarna de mogelijkheid gehad om te reageren op de concept-visie. De suggesties, aanvullingen en aanpassingen die we van bewoners hebben ontvangen, zijn vervolgens verwerkt in de definitieve versie die nu voor je ligt.

Doordat de visie door de bewoners van Alting is gemaakt, is de visie een goede weergave van de ambities die aanwezig zijn en kan de visie op veel draagvlak onder de bewoners rekenen.

2 | Maak kennis met Alting

In dit hoofdstuk geven we een typering van Alting.

2.1 | Ligging

Alting is een buurtschap aan de noord-oostkant van Beilen. Het ligt in de gemeente Midden-Drenthe. Kenmerkend voor Alting is dat het gebied duidelijk wordt begrensd. Aan de westkant is de spoorlijn Zwolle-Groningen al sinds 1870 een belangrijke grens die Alting historisch scheidt van het nabijgelegen dorp Beilen. Aan de noordkant en oostkant wordt Alting afgebakend door wegen: de Klateringerweg en de provinciale weg N381 van Drachten naar Emmen. Ten zuiden van Alting vormt de beek Beilerstroom een natuurlijke grens.

2.2 | Landschap en cultuurhistorie

Alting is eeuwen geleden ontstaan als één van de esgehuchten rondom het kerkdorp Beilen en heeft dus een oorsprong en lange geschiedenis als agrarische dorpsgemeenschap. Het landschap is een typisch es- en beekdallandschap, een agrarisch cultuurlandschap ten voeten uit. Alting is, net als Klatering, vermoedelijk in de Late Middeleeuwen ontstaan als afsplitsing van Beilen. Rond de 13e eeuw werd de nederzetting voor het eerst vermeld, toen nog onder de naam Altinghen. Later volgden andere manieren van spelling, waaronder Altynghe, Altinghe en het huidige Alting.

Waardevol en herkenbaar landschap

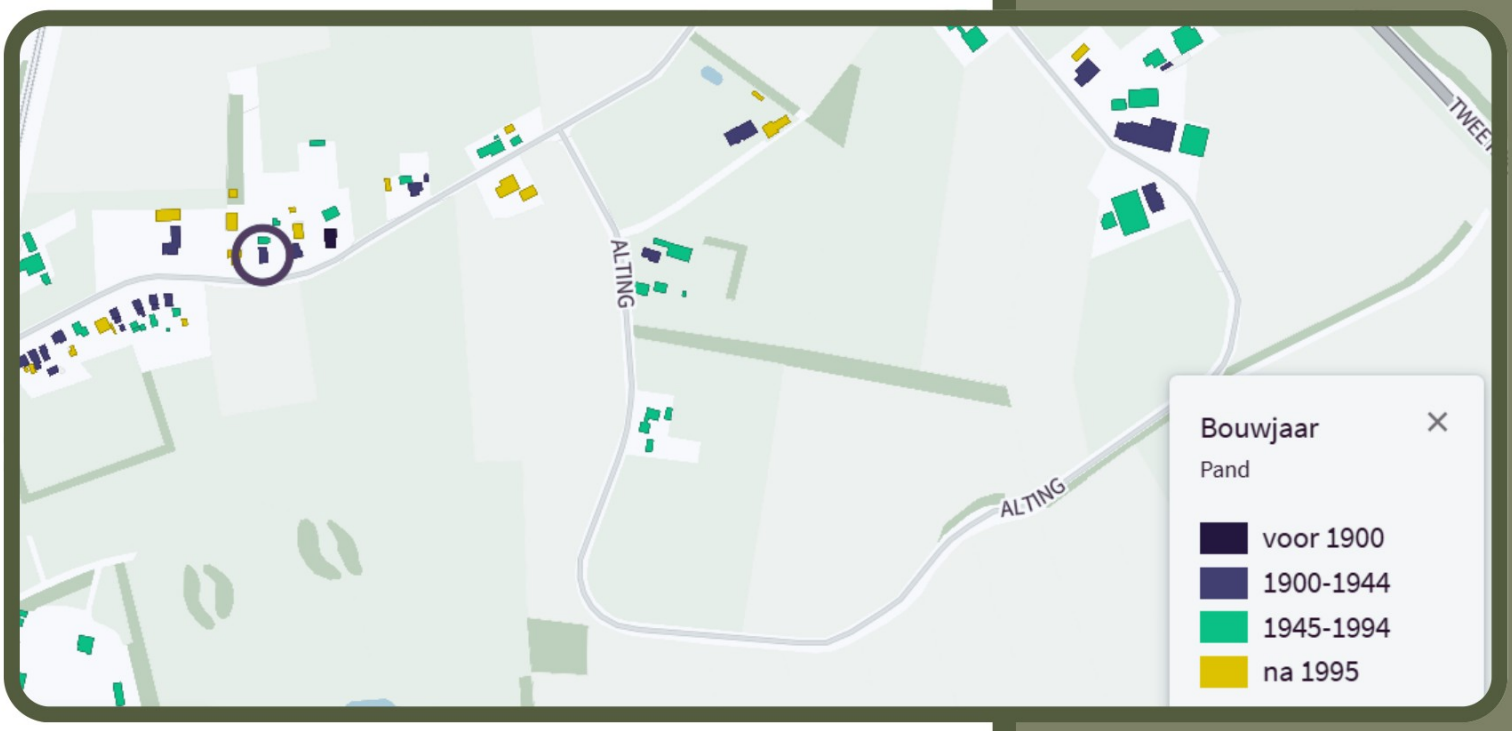
De oorsprong als esgehucht is nog tot op de dag van vandaag zichtbaar. Wie vanuit de bebouwde, stenige omgeving van Beilen over het spoor Alting binnengaat, stapt een andere, groene wereld van rust en ruimte binnen. Naast kleinschalig wonen bestaat het grondgebruik al honderden jaren vooral uit natuur- en landbouwgronden. Het landschap kenmerkt zich door open ruimtes die begrensd worden door groenstructuren, karakteristieke bebouwing, landbouw, hoogteverschillen en oude landwegen. Alting is één van de weinig gebieden rondom Beilen waar het landschap nog afleesbaar is en daarmee erg waardevol.

Het beekdal en het omliggende landschap
Bepaalde hoofdstructuren en waardevolle elementen in het landschap zijn in Alting goed bewaard gebleven. De Beilerstroom, het langste beekdal van Drenthe, is zo'n hoofdstructuur. Het natte beekdal rondom de Beilerstroom is lager gelegen (dit zijn de zogenaamde groenlanden) en hier kun je weilanden en akkers vinden. Het landschap loopt op van de beek in het beekdal naar de hoger gelegen en drogere gronden, waar van origine de heidegronden en bossen en akkers lagen.

Oorspronkelijke bebouwing en de invloed van ruilverkaveling
De oorspronkelijke bebouwing van Alting lag op de rand van de es, daar vinden we ook nu nog de oudste boerderijen. Helaas is door ruilverkaveling in het verleden het landschap op bepaalde plekken aangetast, ten koste van herkenbaarheid van het grondgebruik, de samenhang van het landschap, en historische beplanting. Voorbeelden hiervan zijn de Beilerstroom die is gekanaliseerd en het verdwijnen van houtwallen. Op het terrein van het drinkwaterbedrijf WMD is nog de oude loop van de Beilerstroom te herkennen.

Landschapsvisie en huidige gebruik van het gebied
Bij de recentelijke herinrichting van het waterwingebied heeft de WMD haar keuzes gebaseerd op haar landschapsvisie, waarin het es- en beekdallandschap richtinggevend was. Ook vandaag de dag wordt een groot deel van de gronden in Alting gebruikt voor gangbare en biologische akkerbouw. Een deel van Alting heeft een verhoogde archeologische waarde

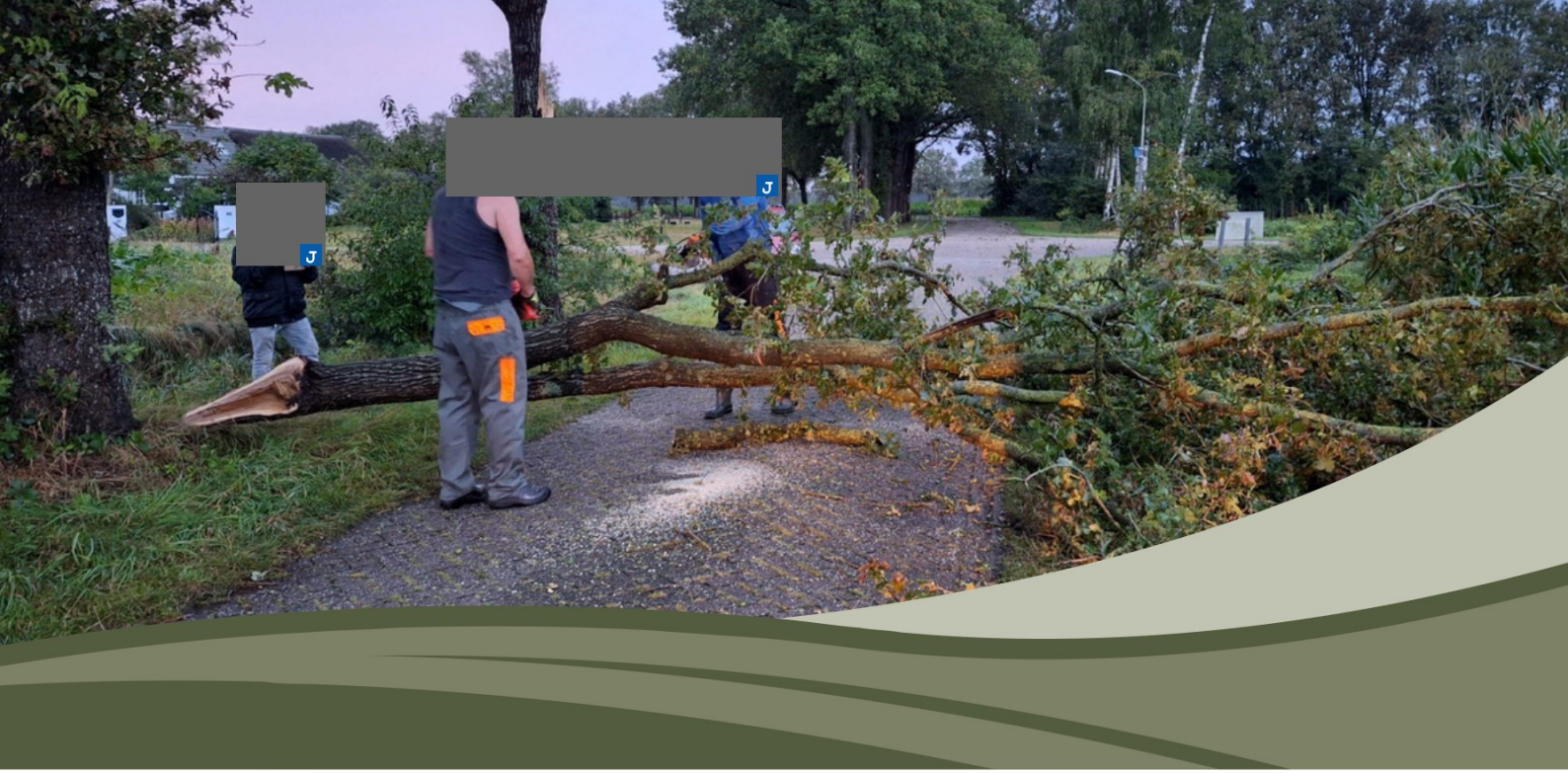

2.3 | Woningvoorraad, overige bebouwing en demografie

Alting is nog altijd een woongehucht met verspreid staande bebouwing in het overwegend landelijke gebied. Er is geen duidelijk middelpunt. Er staan 35 woningen in Alting, van verschillende bouwperiodes. Lange tijd waren er in Alting slechts vier boerderijen, mede doordat uitbreiden van de bebouwing ten koste zou gaan van es-gronden. In 1840 omvatte de buurtschap zes huizen. In de twintigste eeuw groeide de buurtschap verder uit, langs de landbouwwegen. Er zijn nog altijd een aantal karakteristieke en waardevolle panden bewaard gebleven. Alle woningen zijn grondgebonden en allemaal koopwoningen met ruime erven en tuinen.

Wonen in Alting

Veel bewoners houden hobbymatig dieren, zoals kippen, paarden en schapen. In Alting wonen circa 80 bewoners met verschillende gezinssamenstellingen en in verschillende leeftijdsfases. Er wonen alleenstaanden, koppels en gezinnen. Een aanzienlijk deel van de huidige bewoners woont al hun gehele leven in Alting en heeft een sterke verbondenheid. Ook zien we bewoners die jaren weg zijn geweest terugkeren naar Alting, waar ze zijn opgegroeid. In brede zin is er de wens zo lang mogelijk in Alting te blijven wonen.
Grootgrondbezitters in Alting zijn de WMD en een landbouwbedrijf. Op het bedrijfsterrein van de WMD vinden we bebouwing in de vorm van het productiestation.

2.4 | Gemeenschap

De bewoners van Alting waarderen in sterke mate de rust, ruimte en veiligheid van Alting. Er heerst een gemoedelijke sfeer waarbij men elkaar kent. Er gebeuren geen vervelende zaken zoals diefstal en andere misdrijven. Er is sprake van ‘noaberschap’ waarbij men elkaar in woord en daad helpt wanneer dat nodig is.

2.5 | Voorzieningen en ondernemerschap

In Alting zijn geen voorzieningen zoals openbaar vervoer, ontmoetingsplekken, scholen of winkels. Voor dagelijkse voorzieningen wordt gebruik gemaakt van de voorzieningen die in Beilen op fietsafstand zijn of voorzieningen in andere omliggende plaatsen, zoals Westerbork. Voor de stedelijke voorzieningen kun je naar één van de omliggende steden, zoals Emmen, Hoogeveen of Assen.
In Alting zijn enkele ondernemingen te vinden. De grootste ondernemingen zijn de agrarische (akkerbouw)ondernemingen het drinkwaterbedrijf WMD. Daarnaast is er een paardenhouderij, een assurantiekantoor, een hondentrimsalon en een bed and breakfast te vinden. Stuk voor stuk ondernemingen welke enerzijds passend zijn in het landschap (landbouw en paardenhouderij) en anderzijds zo kleinschalig en ingepast dat zij niet verstorend werken qua zicht en verkeersdruk.

2.6 | Verkeer

Alting heeft een oud wegenpatroon. De huizen en boerderijen van Alting worden door één rondgaande en smalle maar aantrekkelijke landweg ontsloten. Er is sprake van een lage verkeersdruk. Verkeersbewegingen richting Beilen zullen altijd via één van de spoorwegovergangen bij Alting of Klateringerweg moeten verlopen. De maximaal toegestane snelheid bedraagt 30 km per uur in de bebouwde kom en 60 km per uur buiten de bebouwde kom.

Bereikbaarheid en paden

De weg wordt gebruikt door wandelaars, fietsers, landbouwvoertuigen en auto's. Daarnaast is er nog een netwerk van grindpaden, zandpaden en klinkerwegen in Alting. Deze zijn voornamelijk bedoeld voor wandelaars, fietsers en bestemmingsverkeer. Sinds enkele jaren is het natuurgebied van de WMD via een fiets/wandelpad aangesloten op Alting. Hierdoor kan men al wandelend of fietsend van Beilen, via Alting en het natuurgebied van de WMD naar Lieving gaan. Er is tegenwoordig een pontje over de Beilerstroom richting Lievingerveld.

2.7 | Natuur

Alting is een schitterend groen gebied en is daardoor een waardevol en lommerrijk gebied in de directe omgeving van Beilen. In Alting vind je zeldzame en beschermde dieren. Er is een bewoonde dassenburcht, er zijn reeën, fazanten, hazen, konijnen, verschillende soorten uilen, vleermuizen, kikkers, salamanders en nog veel meer dieren te vinden. Ook de wolf heeft zich al eens op Alting laten zien. Er is een verscheidenheid aan plantensoorten te vinden.

Beheer, natuur en biologische landbouw in Alting

Het Drentse Landschap zorgt voor het professioneel beheer en behoud van de boswal ten hoogte van Alting 36. Er is een waardevolle boomstructuur langs de smalle landwegen. De afgelopen jaren neemt het areaal biologische landbouw toe, met name in het waterwingebied. Dit versterkt de natuur in Alting. In het waterwingebied wordt er rekening gehouden met de natuur door bijvoorbeeld aangepast maaibeleid.

2.8 | Water

Alting valt op door de nauwe, historische relatie met water. Alting ligt namelijk geheel in het grondwaterbeschermingsgebied en midden in Alting ligt het drinkwaterwingebied. Een geheel nieuw drinkwaterpompstation van de WMD ligt ook in Alting. Van hieruit wordt drinkwater opgepompt, gezuiverd en geleverd aan Drenthe en Friesland.

Grens van Alting en invloed van de Beilerstroom

Alting heeft al enkele eeuwen een belangrijke maatschappelijke functie als drinkwaterbrongebied. Het betreft een kwetsbare winning, met name door de bodemopbouw van Alting. Het spreekt voor zich dat deze bronnen adequaat beschermd moeten worden en daarom gelden er specifieke beschermingsmaatregelen voor het waterwin- en grondwaterbeschermingsgebied.

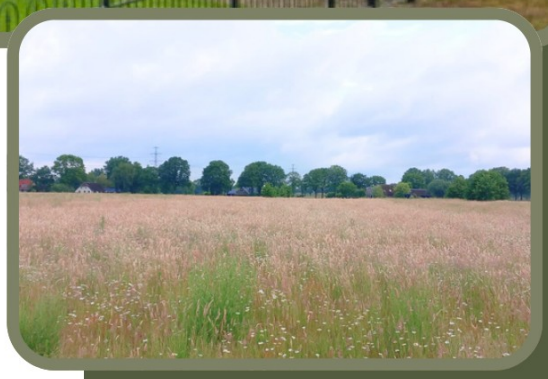

Invloed van de Beilerstroom

In het zuiden wordt de buurtschap begrensd door de Beilerstroom, die overigens via de Oude Vaart van grote invloed is op het grondwaterpeil van de natura 2000-gebied Dwingelderveld.

3 | Het toekomstbeeld van Alting

Hiervoor namen we je al mee in het huidige beeld van Alting in begin 2025. In dit hoofdstuk nemen we je mee in ons toekomstbeeld voor 2035. We presenteren eerst onze ambitie. Deze ambitie laat zien waar we over tien jaar willen staan. Om onze ambitie concreter te maken, koppelen we specifiekere doelstellingen aan onze ambitie. Onze doelstellingen zijn ook richtinggevende en beschrijven wat we willen realiseren. Doelstellingen brengen ons een stap dichterbij het waarmaken van de ambitie. Dit doen we per themagebied, voor de themagebieden:

1. Wonen en leven (paragraaf 3.2)
2. Landschapsinrichting en natuur (paragraaf 3.3)
3. Ondernemen en recreatie (paragraaf 3.4)

3.1 | Onze ambitie voor Alting

Hier gaan we voor: Eind 2035 is Alting een toekomstbestendig en aangenaam leefbaar en beleefbaarbuur(t)schap waar bewoners, bezoekers en vele planten en dieren zich prettig voelen. Alting heeft een sterke identiteit als waterwingebied en als kleinschalig, karakteristiek en agrarisch buurtschap in het es- en beekdallandschap. Er is volop ruimte voor (biologische) landbouw, natuurontwikkeling en water. Alting valt op door haar voorbeeldfunctie voor waterbewustzijn en de adequate bescherming van de grondwaterkwaliteit.

Buurtschap en buurschap, samen leven en samenwerken

Het woord buur(t)schap in onze ambitie heeft een dubbele betekenis. We zien Alting als een buurtschap, maar ook als een buurschap. Met buurtschap verwijzen we naar Alting als fysieke leefomgeving, een plek waar je heen kunt gaan enkunt zijn. Met buurschap bedoelen we de sociale leefomgeving op Alting. De relaties en samenwerking tussen de mensen die in het buurtschap wonen. Het met elkaar als goede buren omgaan en naar elkaar omzien door het bieden van hulp, gezelligheid of een luisterend oor.

(Be)leefbaar

Leefbaar en beleefbaar lijken op het oog bijna vergelijkbare woorden in onze ambitie. Toch hebben ze allebei een andere betekenis en dragen ze op een andere manier bij aan het welbevinden van mens en dier. Met aangenaam leefbaar bedoelen we dat we willen zorgen dat Alting een prettige en geschikte plek is om te wonen, werken of te verblijven. Daarvoor willen we dat de sociale en fysieke omgeving past bij de wensen en eisen die bewoners en andere gebruikers daaraan stellen om er comfortabel te kunnen zijn. Verkeersveiligheid, een nette openbare ruimte, goede infrastructuur, afwezigheid van criminaliteit en daaraan verwant overlast en voorzieningen tegen hitte- en wateroverlast. Deze voorzieningen zijn allemaal voorbeelden van omgevingsfactoren die invloed hebben op de leefbaarheid.

Een plek om te ervaren

Met aangenaam beleefbaar gaan we voor Alting als uitnodigende en bijzondere plek die door bewoners en bezoekers bewust en actief wordt meegemaakt met hun zintuigen en gevoelens. Een aantrekkelijke en inspirerende plek die indruk blijft maken, waar je wil blijven of naar terug wil keren en waar je je mee verbonden voelt. Beleefbaar gaat dus verder dan een alledaagse of neutrale ervaring opdoen. Het gaat over het voelen van grote betrokkenheid en waardering.

3.2 | Doelstellingen voor Wonen en Leven

Hier richten we ons op:

- Het onderlinge contact onder bewoners van buurtschap Alting is goed. Bewoners leven prettig met elkaar samen.We kennen elkaar en we zien we naar elkaar om. Waar nodig helpen we elkaar en lossen we samen iets op door ons te organiseren. Het buurtgevoel maakt ons een verbonden en sterk buurschap.

- Bewoners en bezoekers voelen zich veilig in Alting, of het nou gaat om verkeersveiligheid of criminaliteit. Als bewoners pakken we onze verantwoordelijkheid en zijn we van meerwaarde door onze preventieve en signalerende rol. Er is een goede samenwerking met politie en andere partijen.

- De gevolgen van (extra) drinkwaterwinning door de WMD, zoals wisselende grondwaterspiegels en zettingsrisico's, zijn minimaal en beheersbaar en hebben geen onomkeerbare en nadelige gevolgen voor het wonen en leven op Alting. Het contact tussen bewoners en de WMD is goed.

- We staan bekend als groen en milieuvriendelijke buurtschap. Onze woningen, tuinen en de directe woonomgeving zijn zoveel mogelijk klimaatadaptief en natuurinclusief en maken het verschil voor wateroverlast, droogte, hitte en biodiversiteit.

- De bebouwingsdichtheid in Alting is blijvend laag met selectieve en kleinschalig bebouwing. Wonen is ondergeschikt aan het omliggende landschap. We benutten eventuele kansen vanuit de gemeenschap van Alting zelf om op hele kleine schaal en in eigen beheer woonruimte toe te voegen voor woningzoekenden. Dit doen we door bestaande huizen, bijgebouwen en erven beter te benutten door bijvoorbeeld woningdelen, woningsplitsing of het bouwen van levensloopbestendige(mantel-) zorgwoningen door kavelsplitsing.

- We zetten flinke stappen als het gaat om duurzaam wonen. Zoveel mogelijk bewoners passen (extra) verduurzamingsmaatregelen toe, waardoor de woningvoorraad in Alting gemiddeld energiezuiniger wordt en gebruik van hernieuwbare energie toeneemt. Zo dragen we ons steentje bij aan de planeet, maar ook voor ons eigen wooncomfort. Bij nieuwbouw en verbouw benutten we vaker hergebruikte materialen of hernieuwbare materialen van natuurlijke oorsprong (zoals hout of hennep).

- We zijn goede waterburen door in onze activiteiten en landgebruik preventief rekening te houden met de water- en bodemkwaliteit. We zorgen dat er zo min mogelijk schadelijke stoffen en middelen in het watermilieu terecht komen, zodat de waterkwaliteit zo min mogelijk wordt aangetast en Alting als bron voor voldoende en schoon drinkwater wordt beschermd. We werken samen met het drinkwaterbedrijf WMD en andere partijen aan duurzaam waterbeheer.

3.3 | Doelstellingen voor Cultuurhistorie, Landschap en Natuur

Hier richten we ons op:

- De cultuurhistorische basis van Alting als agrarisch cultuurlandschap, waarbij de samenhangende oude structuren en elementen die horen bij het es- en beekdallandschap blijvend veiliggesteld worden voor toekomstige generaties. De karakteristieke openheid van het landschap is gegarandeerd. Bestaande kwaliteiten worden behouden en er heeft versterking en herstel van karakteristieke cultuurhistorische en landschapselementen en structuren plaatsgevonden, zoals houtsingels, esrandbosjes, verkaveling, historische boerderijen en de loop van de Beilerstroom. De Beilerstroom meer meanderend maken heeft op meerdere vlakken voordelen: landschapskwaliteit, natuurwaarde, recreatieve waarde maar ook klimaatadaptatie (opslag van water bij hevige regenval) en betere infiltratie in de bodem. Alting heeft daardoor een hoge landschapskwaliteit, leesbaarheid en belevingswaarde. Deze structuur is sturend voor beheer en nieuwe ontwikkelingen, zodat de karakteristieken van Alting worden versterkt.

- Alting heeft nog altijd een herkenbare, sterke identiteit als agrarisch landschap. Voor de boerenbedrijven is het aantrekkelijk om ecologisch agrarisch beheer van landschap, water en natuur een centrale plek te geven in hun bedrijfsvoering. Er heeft een overgang plaatsgevonden van gangbare akkerbouw naar duurzame landbouw, landschapsontwikkeling en natuurontwikkeling door natuurboeren en waterboeren.

- Alting is een oase van biodiversiteit. Een steeds grotere variatie aan (beschermde) planten en dieren vinden in Alting hun thuis, doordat we maatregelen nemen voor het beschermen van deze soorten. Denk bijvoorbeeld aan aangepast maaibeheer of natuurvriendelijke oevers. Er is een duidelijke meerwaarde door de goede samenwerking met andere partijen, zoals agrariërs, lokale dassenwerkgroepen of uilenwerkgroepen.

- De op Alting aanwezige bomen worden beschermd, zeker als het volgroeide en oude bomen zijn. We beschermen bomen omdat ze beeldbepalend, cultuurhistorisch waardevol en ecologisch belangrijk zijn voor dieren en omdat ze zorgen voor verkoeling.

- De Beilerstroom en het omliggende beekdal als belangrijke structuurdrager is in ere hersteld en versterkt. De Beilerstroom is zichtbaar en beleefbaar en draagt bij aan verbetering van natuurwaarden en landschapskwaliteit.

3.4 | Doelstellingen voor Ondernemen en Recreatie

Hier richten we ons op:

- De bewoners en ondernemers van Alting zijn ambassadeurs van Alting. Zij voelen zich sterk verbonden met Alting en kunnen anderen het verhaal van Alting vertellen. Het verhaal van Alting is interessant voor een breed publiek. Over de geschiedenis, het landschap, de mooie plekken en de flora- en fauna. Daardoor beleven bezoekers en recreanten de omgeving optimaal.

- De natuur, de historie en het aantrekkelijke landschap zorgt dat Alting echt het bezoeken waard is. Alting is een aantrekkelijke, toegankelijke en nabije recreatieomgeving voor bewoners van Alting en Beilen. Ontwikkelkansen voor recreatie zijn benut. Alting biedt mogelijkheden voor rust en ontspanning, want de omgeving moedigt aanom tijd in de buitenlucht door te brengen. Passend bij het karakter van Alting is recreatie veelal kortdurend (zoals fietsen, wandelen of sporten) en een ondergeschikte functie, zodat de nadelige invloed op de leefomgeving minimaal blijft.

- Alting is goed toegankelijk, omdat er een goed netwerk voor recreatief fietsen en wandelen ligt. Bewoners en bezoekers kunnen het gebied makkelijk verkennen.

- Alting biedt ruimte voor ondernemingen. Deze ondernemingen passen bij het landschap. Landschapsaantastende of verkeerdruk-verhogende economische activiteiten zijn voorkomen.

4 | Tot slot

Wij dragen Alting een warm hart toe en zien je graag eens in ons mooie buur(t)schap! Want de beste manier om Alting te beleven is toch door Alting te bezoeken. Ook horen we graag wat je vindt van deze visie en hoe je eventueel zou kunnen bijdragen aan onze ambitie.

Op de hoogte blijven kan ook via de website van Stichting Behoud Alting, via www.sbalting.nl. Of neem contact op via info@sbalting.nl

Stichting
BEHOUD ALTING

GEMEENTE MIDDEN-DRENTHE

Nota van uitgangspunten Woningbouwlocatie Alting Beilen Concept versie

INHOUDSOPGAVE

Begrippenlijst **3**

1. Inleiding **4**

1.1 Aanleiding 4
1.2 Juridische status 5
1.3 Leeswijzer 5

2. Achtergrond **6**

2.1 Inleiding 6
2.2 Proces tot nu toe 6
2.2.1 Een wervend perspectief op Beilen 6
2.2.2 Behoefte 9
2.2.3 Locatiekeuze 9
2.2.4 Koppelkansen 10
2.3 Voorafgaand: de initiatiefase 10
2.4 Haalbaarheidsfase 11
2.5 Vestiging voorkeursrecht 11

3. Gebiedsuitgangspunten Alting **12**

3.1 Inleiding 12
3.2 Woonprogramma en opzet 13
3.3 Verkeer en ontsluiting 13
3.4 Ruimtelijke structuur 15
3.5 Landschappelijke inpassing 16
3.6 Water en grondwaterbescherming 17
3.7 Duurzaamheid 17
3.8 Voorwaarden Waterschap en Provincie 18
3.9 Uitdagingen 19
3.10 Resultaten participatie 20
3.11 Verkenning eerste fase woningbouw 20

4. Een omgevingsprogramma voor Alting **21**

4.1 Wat is een omgevingsprogramma? 21
4.2 Positie in de beleidscyclus 21
4.3 Doel 22
4.4 Opbouw 22
4.5 Plan-Mer-beoordeling 23
4.6 Voorbereidingsproces 24
4.7 Aansluiting op het DSO 26

5. van programma naar plan **26**

5.1 Het omgevingsplan Midden-Drenthe 26
5.2 Keuzes en mogelijkheden binnen het omgevingsplan 26
5.3 Vervolgstappen 27

6. Bestuurlijk en maatschappelijk proces **27**

6.1 Rol van het college 27
6.2 Betrokkenheid van de gemeenteraad 27
6.3 Samenwerking 28
6.4 Participatie 28

Bijllagen **29**

Participatieplan 29

BEGRIPPENLIJST

Lijst met begrippen en bijbehorende definities (indien nodig).

1. INLEIDING

Voor de mogelijke ontwikkeling van een nieuwe woonwijk nabij Alting is deze Nota van Uitgangspunten opgesteld. In dit document staan de belangrijkste keuzes, uitgangspunten en overwegingen.

De nota kijkt terug op het proces tot nu toe en legt uit hoe het vervolg eruitziet. Het doel is om de woningbouwontwikkeling goed voor te bereiden, samen met inwoners, grondeigenaren en andere betrokkenen. De gemeenteraad neemt door middel van deze Nota van Uitgangspunten een besluit over de uitgangspunten voor Alting en de te volgen planologische procedure.

Deze versie van de Nota van Uitgangspunten is een **conceptversie**. De conceptnota wordt besproken tijdens de participatieavond met inwoners en gedeeld met specialisten en gemeentelijke ambtenaren. De reacties en aandachtspunten die hieruit voortkomen, worden verwerkt voordat de nota overgaat van concept naar ontwerp. Als bepaalde reacties niet worden overgenomen, wordt dit in de volgende versie van de nota gemotiveerd.

Op een later moment worden ook de ketenpartners, zoals het waterschap, de provincie, TenneT en de brandweer, betrokken bij de verdere uitwerking. Dit gebeurt via afzonderlijke sessies. Ook hieruit kunnen aanvullende uitgangspunten voortkomen die worden verwerkt in de definitieve versie van de Nota van Uitgangspunten.

De Nota van Uitgangspunten vormt de basis voor het opstellen van een omgevingsprogramma. Dat programma:

- werkt de ambities en voorwaarden voor woningbouw verder uit;
- bevat stedenbouwkundige en landschappelijke uitgangspunten;
- onderzoekt of woningbouw op deze plek haalbaar is, ook op het gebied van milieu en financiën;
- benoemt kansen voor duurzaamheid, natuur, landschap en klimaat;
- bepaalt de uiteindelijke planbegrenzing van het nieuwe woongebied;
- en brengt mogelijke risico’s in beeld.

Op basis van dit nog op te stellen programma kan vervolgens het omgevingsplan Midden-Drenthe worden aangepast, zodat de woningbouw juridisch-planologisch mogelijk wordt gemaakt. De Nota van Uitgangspunten is daarmee een belangrijke tussenstap in het proces. Het document helpt om richting te geven aan de verdere ontwikkeling van het gebied.

1.1 Aanleiding

Er is een grote behoefte aan woningen in de gemeente Midden-Drenthe. Daarom is woningbouw één van de belangrijkste opgaven binnen de gemeente. Tot 2030 wordt gerekend op een behoefte van tussen de 630 en 1.720 woningen. Daarvan zijn 630 woningen bedoeld voor de lokale vraag, en 1.090 woningen voor de aanvullende (boven)regionale vraag. In de Woonvisie 2023–2027 heeft de gemeente gekozen voor de bovenkant van deze bandbreedte. Dat betekent een ambitie om 1.720 woningen te realiseren tot 2030.

Een groot deel van deze woningen is voorzien in Beilen, waar gerekend wordt op een woningbouwopgave van ongeveer 865 woningen (de lokale en aanvullende behoefte samen). Beilen is de grootste kern van de gemeente en is goed bereikbaar via de A28, N381 en met de trein. Beilen heeft veel voorzieningen, zoals scholen, winkels en zorg. Een deel van de woningen zal via inbreiding worden gerealiseerd. Er is echter onvoldoende ruimte om de volledige woningbouwopgave via inbreiding te realiseren. Daarom heeft onderzoek plaatsgevonden naar uitbreidingslocaties via het project ‘Een wervend perspectief op Beilen’. Hierin is onderzocht waar rondom Beilen ruimte is voor nieuwe woningen. Op basis van deze verkenning is Alting aangewezen als kansrijke locatie.

[redacted] Voor zowel Alting als [redacted] is een aparte Nota van Uitgangspunten opgesteld. De verdere besluitvorming over de twee locaties gebeurt los van elkaar. Wel geldt voor beide locaties een gelijke aanleiding: het realiseren van de woningbouwopgave. Ook het vervolgtraject, zoals het opstellen van een omgevingsprogramma en het organiseren van participatie, verloopt volgens dezelfde aanpak.

Deze Nota van Uitgangspunten geeft verdere richting aan de planvorming voor de locatie Alting.

1.2 Juridische status

Deze Nota van Uitgangspunten heeft geen juridische status zoals een omgevingsplan, omgevingsvergunning of formeel beleidsdocument. Het is een kaderstellend document dat wordt vastgesteld door de gemeenteraad van Midden-Drenthe. Met de vaststelling van deze nota verbindt de gemeenteraad zichzelf en het college aan de uitgangspunten voor de verdere planvorming.

De uiteindelijke juridische verankering van de uitgangspunten vinden plaats via het omgevingsprogramma. Dit programma is een formeel instrument onder de Omgevingswet. In het programma worden door het college de ambities, voorwaarden en uitgangspunten verder uitgewerkt en geborgd.

Daarnaast wordt deze nota gebruikt als gespreksondersteuning bij het contact met bewoners, grondeigenaren en andere betrokkenen. Het doel is om stap voor stap te komen tot een breed gedragen plan voor Alting.

1.3 Leeswijzer

Deze nota bestaat uit zes hoofdstukken:

- **Hoofdstuk 2** beschrijft de achtergrond van de locatie en het proces tot nu toe;
- **Hoofdstuk 3** bevat de gebiedsspecifieke uitgangspunten voor Alting, waaronder ruimtelijke kwaliteit, landschap en water;
- **Hoofdstuk 4** geeft uitleg over het instrument omgevingsprogramma en de inhoudelijke invulling daarvan voor Alting;
- **Hoofdstuk 5** beschrijft de stap van programma naar plan: hoe een wijziging van het omgevingsplan voorbereid wordt;
- **Hoofdstuk 6** gaat in op het bestuurlijke en maatschappelijke proces, inclusief participatie en samenwerking.

2. ACHTERGROND

In dit hoofdstuk staat waarom Alting is gekozen als plek voor woningbouw. Er wordt uitgelegd wat er tot nu toe is gedaan, welke onderzoeken zijn uitgevoerd en welke keuzes al zijn gemaakt.

2.1 Inleiding

De gemeente Midden-Drenthe heeft tot 2030 een grote woningbouwopgave. Om deze opgave goed uit te voeren, is het belangrijk om vooruit te kijken en te bepalen waar en hoe nieuwe woningen kunnen worden toegevoegd. Beilen speelt hierin een belangrijke rol.

De behoefte aan extra woningen is vastgelegd in verschillende beleidsdocumenten van de gemeente, zoals:

- de bestuurlijke visie 'Midden-Drenthe: een leven lang ruimte' (maart 2021);
- de Omgevingsvisie Midden-Drenthe (juni 2022);
- de Woonvisie 2023–2027, vastgesteld op 25 mei 2023.

Omdat er in Beilen onvoldoende ruimte is binnen de bestaande bebouwing (zogenaamde inbreidingslocaties), is het nodig om ook naar uitbreidingslocaties te kijken. De woningen zijn niet alleen belangrijk voor de gemeente zelf, maar ook voor de uitvoering van de regionale woondeal die is gesloten met het Rijk, de provincie Drenthe, woningcorporaties en marktpartijen.

Bij het zoeken naar geschikte locaties is gekeken naar fysieke belemmeringen en ruimtelijke kansen. Beilen ligt ingeklemd tussen verschillende infrastructuren en landschappelijke barrières, zoals:

- de A28 aan de westzijde,
- de N381 aan de noordkant,
- het beekdal van de Beilerstroom in het zuiden,
- het spoor, het hoogspanningstracé en de gasleiding aan de oostzijde.

Ondanks deze beperkingen biedt Beilen ook sterke punten, zoals de goede bereikbaarheid, aanwezigheid van voorzieningen en de nabijheid van natuur en kleinschalige dorpen. De keuze voor uitbreiding moet hierop aansluiten: het versterken van de eigen kwaliteiten van Beilen.

2.2 Proces tot nu toe

2.2.1 Een wervend perspectief op Beilen

In 2023 is gestart met het project 'Wervend Perspectief Beilen', een verkennend onderzoek naar geschikte locaties voor grootschalige woningbouw. Daarbij is gewerkt vanuit het principe 'water en bodem sturend' en is gezocht naar locaties die:

- goed bereikbaar zijn;
- voldoende ruimte bieden voor woningbouw;
- geen grote investeringen in infrastructuur vragen;
- Snel voor een toename van woningen kunnen zorgen.

Het onderzoek is uitgevoerd door landschapsbureau Land-iD en bestond onder meer uit:

- een analyse van beleid en harde randvoorwaarden;
- een studie naar landschap, cultuurhistorie, natuur, mobiliteit en voorzieningen;
- drie ruimtelijke denkrichtingen, met bijbehorende kaartbeelden en toelichting.

In het kader van het Wervend Perspectief zijn drie ruimtelijke denkrichtingen opgesteld. Deze denkrichtingen laten verschillende manieren zien waarop de uitbreiding van Beilen kan plaatsvinden. Elke denkrichting verkent een ander ontwikkelmodel, met eigen keuzes voor woningbouw, landschap, verkeer en andere functies.

Denkrichting A: Het nieuwe landschap

In deze denkrichting staat het landschap centraal. De bestaande landschappelijke structuren worden versterkt en vormen het uitgangspunt voor de inrichting. Het idee is om kleine woonclusters (zoals erven) in te passen in een robuust, groen en biodivers landschap.

Kenmerken:

- Wonen in kleine groepen huizen (nieuwe erven), verspreid over het landschap.
- Veel ruimte voor natuur, waterberging, houtwallen en landbouw.
- Landschap en recreatie krijgen prioriteit.
- De auto blijft belangrijk, fietsverbindingen worden beperkt uitgebreid.

Voordelen:

- Natuurlijke uitstraling, versterking van biodiversiteit en landschap.
- Bijzonder woonmilieu, passend bij Drentse sfeer.

Aandachtspunten:

- Niet geschikt voor grote woningbouwopgave.
- Versnipperde ligging en minder efficiënt qua infrastructuur.

Denkrichting B: Buurtschappen worden dorpen

Deze denkrichting bouwt voort op de bestaande buurtschappen rondom Beilen, zoals Alting, Klatering en Makkum. Deze buurtschappen groeien langzaam uit tot zelfstandige woonkernen, met een eigen dorpskarakter en voorzieningen.

Kenmerken:

- Verdichting en uitbreiding van bestaande buurtschappen.
- Koppeling met landbouw, natuur en energieopwekking (zelfvoorzienend wonen).
- Sterke dorpsgemeenschappen, kleinschalige voorzieningen.

Voordelen:

- Versterkt bestaande structuren en sociale netwerken.
- Wonen in het groen, met ruimte voor natuur en lokale energie.

Aandachtspunten:

- Minder geschikt voor snelle of grootschalige woningbouw.
- Grote afhankelijkheid van veel verschillende grondeigenaren.
- Identiteit van bestaande buurtschappen kan onder druk komen te staan.

Denkrichting C: Beilen compact

In deze denkrichting ligt de focus op uitbreiding direct aansluitend op de bestaande kern van Beilen. De nieuwbouw wordt opgenomen in een groene, compacte wijk met ruimte voor water, natuur en recreatie. Dit model is het meest kansrijk voor de korte termijn en sluit het beste aan bij de woningbouwopgave tot 2030.

Kenmerken:

- Woningbouw tegen de kern van Beilen aan, met een logische ontsluiting.
- Inrichting van een landschapspark en recreatieve verbindingen.
- Nieuwe wijken met gemengde woningtypen en korte afstand tot voorzieningen.

Voordelen:

- Goed uitvoerbaar op korte termijn.
- Geschikt voor het realiseren van grote aantallen woningen.
- Weinig aanvullende investeringen in infrastructuur nodig.
- Goede bereikbaarheid van het centrum en station.

Aandachtspunten:

- Minder uitgesproken landschappelijk karakter dan bij andere modellen.
- Nieuwe wijk moet goed worden ingepast in omgeving en landschap.

Tijdens de sessies met het college en de gemeenteraad is de voorkeur uitgesproken voor **denkrichting C: Beilen compact**. Deze richting:

- biedt ruimte voor voldoende woningen op korte termijn (wens om voor 2030 te beginnen met de bouw);
- sluit aan op de bestaande kern, voorzieningen en infrastructuur;
- maakt gebruik van bestaande kwaliteiten zoals het beekdal en het landschap;
- biedt koppelkansen voor klimaat, natuur, recreatie en mobiliteit.

In de zomer van 2023 zijn de eerste bevindingen besproken met het college en de raad. De voorkeur ging uit naar locaties die nabij Beilen liggen, goed ontsloten kunnen worden, en ruimte bieden aan verschillende doelgroepen (Beilen compact).

De conclusie van het onderzoek was dat Alting en [redacted] de meest kansrijke uitbreidingslocaties zijn. Op basis daarvan heeft de gemeenteraad het besluit genomen om verder te gaan met een verdiepende haalbaarheidsfase voor deze locaties. In het Wervend perspectief Beilen is voor Alting indicatief uitgegaan van een laadvermogen van circa 300 – 350 woningen (op lange termijn). Voor de eerste fase wordt indicatief uitgegaan van 80 tot 100 woningen op de noordelijke velden.

Figuur: Kansrijke uitbreidingslocatie Alting (Bron: Wervend perspectief Beilen)

2.2.2 Behoefte

De gemeente richt zich op realisatie van de volledige woningbehoefte, zowel kwantitatief als kwalitatief. Er is vooral vraag naar betaalbare grondgebonden koopwoningen voor starters en doorstromers, maar ook naar sociale en toegankelijke huurwoningen, onder andere voor ouderen. Ook woningcorporatie Woonservice bevestigt de noodzaak van uitbreidingslocaties om voldoende huurwoningen te kunnen realiseren en de verduurzamingsopgave het hoofd te bieden.

In het omgevingsprogramma wordt onderbouwd waarom woningbouw op deze locatie nodig is en hoeveel woningen er moeten komen. Deze onderbouwing maakt deel uit van de *ladder voor duurzame verstedelijking*, een landelijke regel die zorgvuldig ruimtegebruik stimuleert en leegstand wil voorkomen.
De ladder schrijft voor dat eerst gekeken wordt of er binnen bestaande dorpen of steden ruimte is voor nieuwe woningen. Als dat niet het geval is, kan onder voorwaarden worden gekozen voor uitbreiding in het buitengebied. Voor Alting wordt gemotiveerd dat er sprake is van woningbehoefte en dat deze ontwikkeling op deze locatie passend is.

2.2.3 Locatiekeuze

De keuze voor Alting is gebaseerd op een combinatie van ligging, ruimtelijke kwaliteit en ontwikkelpotentie. Alting ligt aan de noord- oostzijde van Beilen en grenst aan een bestaand buurtschap met karakteristieke lintbebouwing. langs een oude verbindingsweg. In het gebied komen agrarische functies voor, naast verspreid liggende woonbebouwing. Vrijwel het gehele plangebied valt binnen een grondwaterbeschermingsgebied. De nabijheid van het waterwingebied van de WMD maakt water een belangrijk thema bij de verdere planvorming.

De locatie Alting is gekozen om verschillende redenen:

- Ruimtelijke kwaliteit: Alting ligt gunstig ten opzichte van de kern van Beilen. De ruimtelijke structuur sluit aan bij het omliggende landschap, wat een logische en zorgvuldige uitbreiding mogelijk maakt.
- Goede bereikbaarheid: Alting ligt binnen 15 minuten fietsen van het centrum en het station van Beilen. De ligging ten opzichte van bestaande infrastructuur is gunstig, en op korte termijn zijn er geen grote infrastructurele ingrepen nodig om de locatie te ontsluiten.
- Ruimte voor groei: er is voldoende ruimte om in fases 300 tot 350 woningen te realiseren, te beginnen met een eerste fase van circa 80 tot 100 woningen.
- Beperkte milieu- en infrastructuuringrepen: De locatie ligt grotendeels buiten beperkende milieucontouren. Wel moet rekening worden gehouden met het nabijgelegen waterwingebied van de WMD en de status van grondwaterbeschermingsgebied.
- Koppelkansen voor leefomgevingskwaliteit: de ontwikkeling van Alting biedt mogelijkheden voor natuurbehoud, recreatie en een duurzame inrichting van het watersysteem (zie ook 2.2.4).

Het uitgangspunt is om het karakter van Alting te behouden en de nieuwe woningen op een passende manier in te passen. De woningbouwontwikkeling moet niet alleen voorzien in de woningbehoefte, maar ook bijdragen aan de kwaliteit van het landschap en de leefomgeving.

Uitbreiding is noodzakelijk

Omdat Alting buiten het bestaande stedelijk gebied ligt, is onderzocht of de woningbehoefte binnen de kern van Beilen zelf kan worden opgevangen. Uit deze inventarisatie blijkt dat er in de komende tien jaar plannen zijn voor circa 303 woningen op inbreidingslocaties, waarvan 67 woningen harde plancapaciteit hebben. De verwachte behoefte is echter ongeveer 865 woningen, wat betekent dat er een tekort is van ruim 500 woningen. Uitbreiding aan de randen van Beilen is daarom noodzakelijk. Daarnaast wordt ook bewust gekozen voor uitbreiding om op de lange termijn voldoende plancapaciteit beschikbaar te hebben voor het opvangen van de toekomstige woningbouwvraag.

2.2.4 Koppelkansen

Bij nieuwe woningbouw wordt niet alleen gekeken naar het bouwen van woningen. Er is ook aandacht voor een prettige, groene en toekomstbestendige leefomgeving. Dat betekent dat woningbouw wordt gecombineerd met andere thema's, zoals natuur, water, duurzaamheid en gezondheid. Voor de locatie Alting zijn er veel mogelijkheden voor dit soort koppelkansen.

- Water en bodem sturend

Alting ligt in een grondwaterbeschermingsgebied. Dit betekent dat extra voorzichtig moet worden omgegaan met de bodem en het gebruik van bepaalde bouwmaterialen. Nieuwe bebouwing is niet uitgesloten, maar er gelden wel aanvullende regels. De provincie is verantwoordelijk voor de bescherming van het drinkwater en beoordeelt de plannen. In het ontwerp wordt hiermee rekening gehouden. Samen met het waterschap, Provincie en drinkwaterbedrijf WMD wordt gezocht naar een goede balans tussen woningbouw en bescherming van het grondwater.

- Ruimte voor natuur en landschap

De locatie Alting ligt in een karakteristiek en waardevol Drents landschap, met essen, houtwallen en open ruimten. Hoewel woningbouw hier mogelijk is, betekent dat niet automatisch dat de hele ruimte volgebouwd moet worden. Juist door bewust ruimte te laten voor natuur en landschap ontstaat een aantrekkelijker, gezonder en duurzamer woongebied. In de plannen is daarom nadrukkelijk aandacht voor het versterken van de biodiversiteit en het behouden en aanvullen van groene structuren.

- Groene randen en vrijwaring beekdal

Het ontwerp houdt rekening met het omliggende landschap. De randen van de locatie krijgen een groene invulling die aansluit op het bestaande landschap. Het nabijgelegen beekdal blijft vrij van bebouwing. Hier is ruimte voor natuur, wateropvang en mogelijk ook recreatie.

- Ruimte voor recreatie

De ligging van Alting biedt kansen voor recreatie. In het ontwerp is aandacht voor wandelpaden, rustige groene plekken en veilige fietsverbindingen. Daarnaast wordt gekeken hoe de nieuwe wijk kan aansluiten op bestaande recreatieve routes richting het Terhorsterzand, Westerbork en het Dwingelderveld.

- Duurzame inrichting

De wijk wordt duurzaam ingericht, met aandacht voor klimaatadaptatie. Denk aan voldoende groen, waterberging, duurzame materialen en het beperken van verhard oppervlak. Ook wordt ingezet op energiezuinige of energiepositieve woningen en circulair bouwen waar mogelijk.

2.3 Voorafgaand: de initiatiefase

De initiatiefase is de eerste fase in het proces van gebiedsontwikkeling. In deze fase is door de gemeente verkend waar in en rond Beilen ruimte is voor woningbouw op grotere schaal. Deze verkenning is uitgevoerd binnen het project Wervend Perspectief Beilen.

In de initiatiefase zijn de volgende stappen gezet:

- Analyse van beleid, regels en fysieke belemmeringen (zoals spoor, snelwegen, beekdalen, essen en milieuzones);
- Beoordeling van kansen en knelpunten per gebied;
- Ontwikkeling van drie ruimtelijke denkrichtingen voor de groei van Beilen;
- Selectie van kansrijke locaties, waaronder Alting en

De resultaten van deze fase zijn gedeeld met het college en de gemeenteraad. Op basis daarvan is besloten om Alting verder te onderzoeken in een volgende fase: de haalbaarheidsfase.

2.4 Haalbaarheidsfase

Op 30 mei 2024 heeft de gemeenteraad opdracht gegeven om een haalbaarheidsonderzoek uit te voeren voor Alting. Deze nota ziet alleen op de locatie Alting. Dit onderzoek moet aantonen of woningbouw in deze gebieden daadwerkelijk mogelijk is en onder welke voorwaarden. Daarbij wordt ook gekeken naar mogelijke belemmeringen, zoals waterhuishouding, natuur, verkeer en kosten.

De haalbaarheidsfase bestaat uit drie subfasen:

- Definitiefase: het opstellen van algemene randvoorwaarden, zoals ruimtelijke, ecologische, verkeerskundige en financiële uitgangspunten;
- Ontwerpfase: het uitwerken van stedenbouwkundige ontwerpen en het voorbereiden van de planologische procedures;
- Voorbereidingsfase: het verder uitwerken van de plannen richting uitvoering.

Voor elke fase is een participatieproces ingericht, waarbij inwoners en andere betrokkenen actief worden meegenomen. Dit gebeurt op basis van het participatieplan Wervend Perspectief Beilen (Bijlage 1).

Na afronding van het haalbaarheidsonderzoek besluit de gemeenteraad of de ontwikkeling van de locatie Alting wordt voortgezet. De haalbaarheidsstudie is inmiddels gestart, mede op basis van verschillende verkennende onderzoeken. Met deze Nota van Uitgangspunten en de eerste verkavelingsverkenning voor de eerste fase wordt het haalbaarheidsonderzoek verder uitgewerkt.

De vaststelling van deze nota door de gemeenteraad geldt als go/no-go-moment voor het vervolgtraject. Bij een positief besluit volgt de volgende stap: het opstellen van een omgevingsprogramma voor Alting. Dat programma vormt vervolgens de basis voor het wijzigen van het omgevingsplan, waarmee woningbouw op deze locatie juridisch-planologisch mogelijk wordt gemaakt.

2.5 Vestiging voorkeursrecht

Op 29 september 2023 heeft de gemeente het voorkeursrecht gevestigd op de gronden in Alting, op basis van de Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg). Het voorkeursrecht betekent dat als een grondeigenaar zijn grond wil verkopen, hij of zij de grond eerst aan de gemeente moet aanbieden. Grondeigenaren in Ating zijn hierover per brief geïnformeerd.

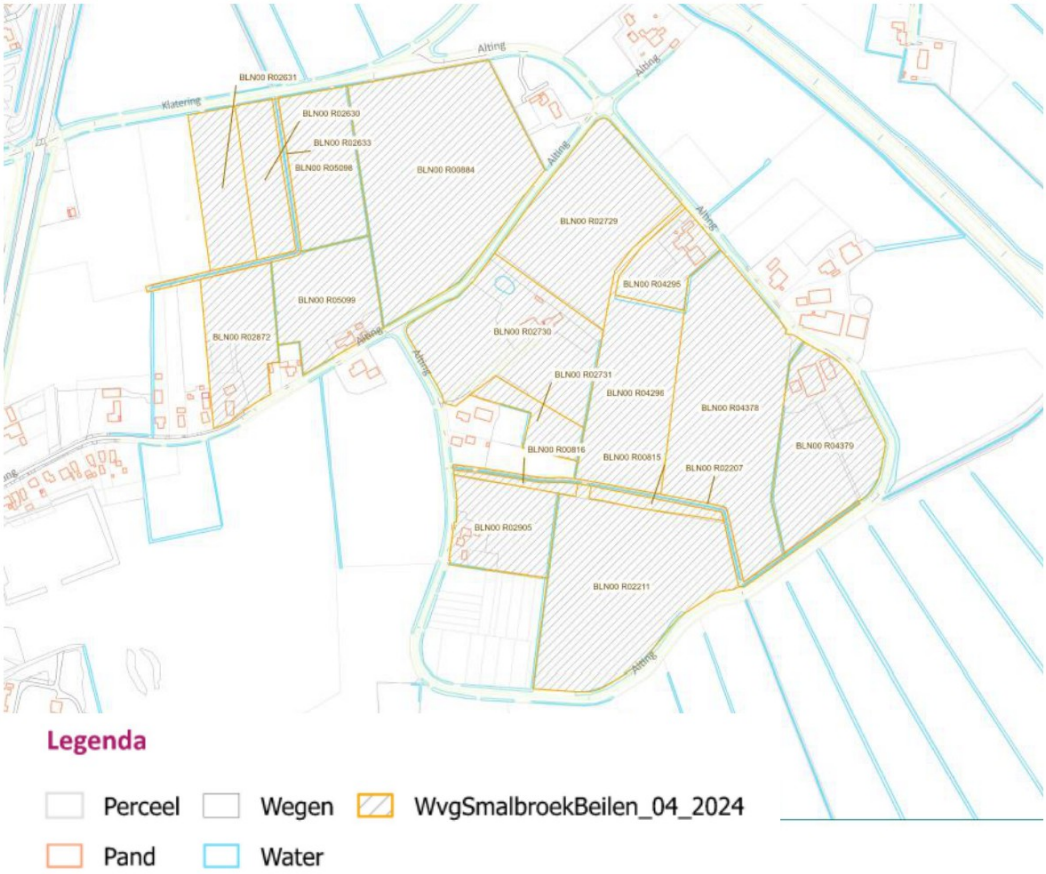
Met het voorkeursrecht wil de gemeente:

- grondspeculatie tegengaan;
- tijd en ruimte creëren voor onderzoek en planvorming;
- regie houden op de ontwikkeling van het gebied;
- de mogelijkheid behouden om later te kiezen tussen actief of faciliterend grondbeleid.

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Daarmee is de oude Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg) komen te vervallen. Op dezelfde datum is de Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet in werking getreden. Deze wet bevat grotendeels dezelfde regels als de oude Wvg. Het voorkeursrecht zoals dat op Alting is gevestigd, blijft hiermee van kracht en wordt voortgezet onder de nieuwe wetgeving.

In 2024 heeft de gemeenteraad ingestemd met een wijziging van de percelen waarop het voorkeursrecht van toepassing is. Hierdoor is het gebied waarop het voorkeursrecht ligt, aangepast en geactualiseerd. De huidige percelen waarop het voorkeursrecht Alting van toepassing is, zijn weergegeven in onderstaande figuur.

Het voorkeursrecht verloopt op 29 september 2026. Met het vaststellen van een planologisch instrument waaronder een omgevingsprogramma, kan het voorkeursrecht worden verlengd met nog drie jaar.

Figuur: Gronden waarop voorkeursrecht is gevestigd (Bron: gemeente Midden-Drenthe)

3. GEBIEDSUITGANGSPUNTEN ALTING

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk staan de belangrijkste uitgangspunten voor de ontwikkeling van Alting. Deze zijn opgesteld op basis van eerdere verkenningen, het rapport Wervend Perspectief Beilen, de bijdrage van landschapsbureau LandiD en gesprekken met betrokken partijen en omwonenden. De uitgangspunten gaan over wonen, verkeer, landschap, water, duurzaamheid en participatie. Ze vormen de basis voor verdere uitwerking in het omgevingsprogramma.

Voor de locatie Alting is een aanvullende analyse uitgevoerd om beter inzicht te krijgen in de identiteit van de plek en de aandachtspunten voor ontwikkeling. Op basis hiervan is een ruimtelijke verkenning uitgevoerd. Deze verkenning laat zien hoe de hoofdstructuur van het gebied eruit kan komen te zien. Het geeft richting aan de inrichting van woonvelden, de groen- en waterstructuur, en de ontsluiting van de wijk.

Ook is kennisgenomen van de gebiedsvisie van Stichting Behoud Alting, waarin een toekomstbeeld voor het buurtschap wordt geschetst. De visie benoemt onder meer het belang van het open es- en beekdallandschap, het behoud van biodiversiteit, kleinschalige woningbouw in samenhang met het landschap, en duurzaam waterbeheer. De gemeente betrekt

deze visie als één van de perspectieven. Op een later moment wordt bepaald in hoeverre en op welke manier de gebiedsvisie wordt betrokken bij de verdere uitwerking van de plannen.

De uitgangspunten in dit hoofdstuk vormen de basis voor het opstellen van het omgevingsprogramma (zie hoofdstuk 4) en de verkenning van de eerste fase van de woningbouwontwikkeling (zie paragraaf 3.5).

3.2 Woonprogramma en opzet

De Woonvisie Midden-Drenthe 2023-2027 is het uitgangspunt voor de verdere invulling van het woonprogramma voor Alting. In Alting is ruimte voor 300 tot 350 woningen. In de eerste fase gaat het om circa 80 tot 100 woningen.

In het woongebied worden grondgebonden woningen gerealiseerd. Het gebied krijgt een mix van woningtypen, waaronder vrijstaande woningen, rijwoningen en levensloopbestendige woningen. Daarnaast moet er ruimte zijn voor de inpassing van het karakteristieke buurtschap Alting, waarbij de ruimtelijke relatie en schaal van dorp en es zoveel mogelijk behouden blijven.

Aan landschapsbureau Land-ID zijn duidelijke uitgangspunten meegegeven voor de verdere stedenbouwkundige uitwerking.

Bij het ontwerpen van de wijk wordt rekening gehouden met de volgende uitgangspunten:

- Woningdichtheid: De wijk krijgt een gematigde woningdichtheid, passend bij het landelijke karakter van Alting. Er komt een gevarieerd woningaanbod, met onder andere vrijstaande woningen, rijwoningen en levensloopbestendige woningen. De verdeling sluit aan bij de uitgangspunten uit de Woonvisie 2023–2027.
- Bebouwingshoogte: De woningen worden overwegend uitgevoerd in maximaal twee lagen met een kap. Op enkele plekken kan een stedenbouwkundig accent worden toegevoegd, mits dit past binnen het dorpsbeeld.
- Architectuur en stijl: De architectuur sluit aan bij de landelijke uitstraling van het gebied. Er wordt gewerkt met natuurlijke materialen en rustige kleuren. Denk bijvoorbeeld aan schuurwoningen en woningen met een traditionele vormgeving, passend in het Drentse landschap.
- Afstand tot bestaande bebouwing: Nieuwe woningen worden zorgvuldig ingepast ten opzichte van bestaande panden. Er wordt gewerkt met buffers van groen en ruimte, zodat er een vloeiende overgang ontstaat tussen bestaand en nieuw.
- Water en bodem: Alting ligt in een grondwaterbeschermingsgebied. Bij de inrichting van de wijk is waterbeheer een belangrijk aandachtspunt. Er wordt rekening gehouden met het vasthouden van water, het voorkomen van verharding in kwetsbare delen en het beschermen van de kwaliteit van het grondwater.
- Sociale cohesie: Er wordt gestreefd naar een wijk met een mix van bewoners. Speelplekken, ontmoetingsruimtes en groene verblijfsplekken dragen bij aan een levendige en sociale leefomgeving. Er wordt ook gekeken naar de mogelijkheid van een buurtvoorziening, zoals een buurthuis of buurtbus voor minder mobiele bewoners.
- Spoorovergangen en bereikbaarheid: De bereikbaarheid van de wijk en de aansluiting op het bestaande netwerk worden zorgvuldig uitgewerkt. Daarbij wordt rekening gehouden met het spoor, mogelijke ontsluitingsroutes en de verkeersveiligheid voor langzaam verkeer.
- Inpassing bestaande bebouwing: Bestaande gebouwen en landschapselementen worden zoveel mogelijk behouden of op passende wijze geïntegreerd in het nieuwe ontwerp. De verbinding met het bestaande buurtschap Alting blijft zichtbaar.

Deze uitgangspunten worden verder uitgewerkt in het omgevingsprogramma en de stedenbouwkundige plannen.

3.3 Verkeer en ontsluiting

Een goede bereikbaarheid en veilige inrichting van de wijk zijn belangrijke voorwaarden voor de ontwikkeling van Alting. Daarbij wordt rekening gehouden met het bestaande landschap, de dorpsstructuur van Beilen en de omliggende infrastructuur

Hoofdontsluiting

De hoofdontsluiting van de nieuwe wijk loopt via de bestaande weg 'Klatering' en gaat via de spoorwegovergang 'Klateringerweg' naar de op- en afrit van de N381. Dit is een logische en verkeersveilige route richting de snelweg.

Spoorovergangen

Voor de verdere ontwikkeling van Beilen aan de oostkant zijn op termijn ingrepen rondom het spoor nodig, zowel voor auto's als voor fietsers en voetgangers. In de buurt van Alting spelen de volgende aandachtspunten: (zie ook het figuur hieronder):

1. Overgang Klatering: deze overgang wordt mogelijk opgewaardeerd, zodat deze voldoende capaciteit biedt voor de ontsluiting van de locatie Alting;
2. Overgang Alting: hier wordt juist gedacht aan een afwaardering. Deze overgang zou dan alleen nog gebruikt worden door fietsers en voetgangers. Dit kan bijdragen aan de verkeersveiligheid en rust in het gebied;

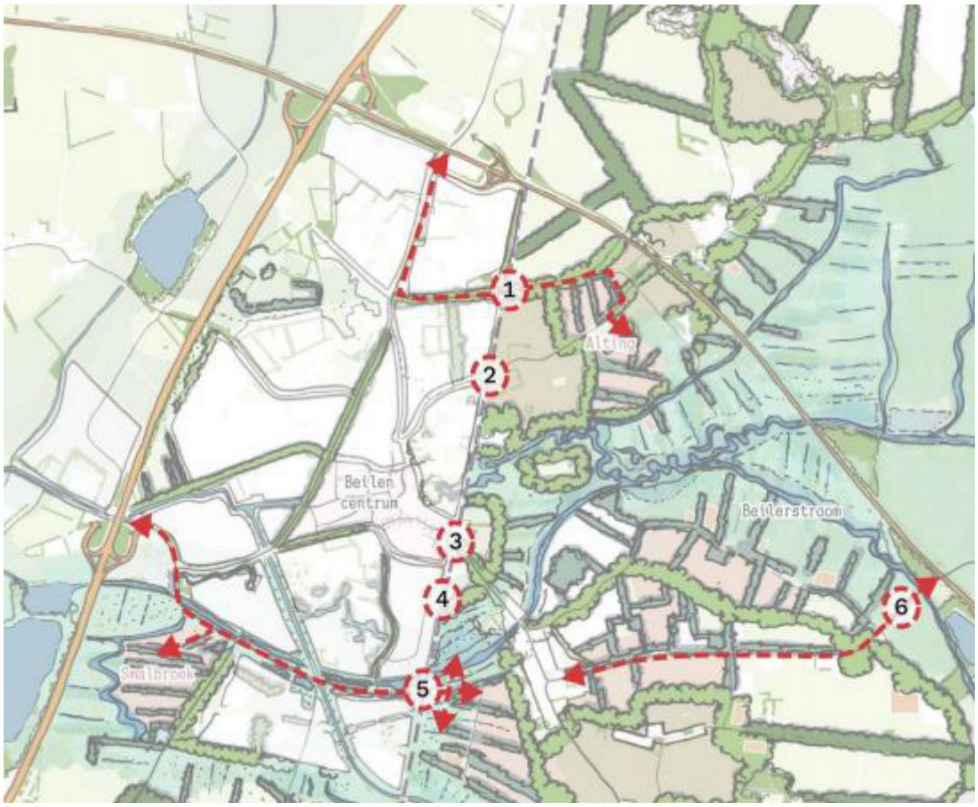

Figuur: Verkeersaandachtspunten Alting (Bron: Wervend perspectief Beilen, LandiD)

Daarnaast wordt verwacht dat op langere termijn de volgende aanpassingen nodig zijn om grootschalige woningbouw aan de oostkant van Beilen goed te kunnen ontsluiten:

3. Overgang Oosterstraat: mogelijk afwaarderen, zodat deze overgang vooral geschikt is voor fietsers en voetgangers. Dit verhoogt de verkeersveiligheid.
4. Stationsgebied: verbeteren van de bereikbaarheid vanaf de oostkant, bijvoorbeeld door het aanleggen van een tunnel onder het spoor.
5. Spoortunnel: aanleg van een nieuwe spoortunnel die de oostzijde van Beilen goed ontsluit en de verkeersdruk op andere wegen vermindert.
6. Weg richting Westerbork: verbeteren en toekomstbestendig maken van deze route.

Een overzicht van de mogelijke aanpassingen aan de verkeersstructuur is te zien in onderstaande figuur:

Figuur: Verkeersaandachtspunten in relatie tot Alting en oostelijk Beilen (Bron: Wervend Perspectief Beilen).

Verkeersveiligheid en langzaam verkeer

Binnen de wijk wordt veel aandacht besteed aan verkeersveiligheid. De bestaande weg 'Alting' blijft bestaan en wordt ingericht voor langzaam verkeer en bestemmingsverkeer. Dit past bij het dorpse karakter van het gebied. Er wordt ook gekeken naar het geschikt maken van een spoorwegovergang (zoals bij Klatering of Molenstraat) voor langzaam verkeer.

De wijk zelf krijgt een rustige en overzichtelijke verkeersstructuur. Daarbij zijn de volgende uitgangspunten belangrijk:

- Autoluwe straten voor alleen bestemmingsverkeer;
- Veilige fietsroutes en oversteekplaatsen;
- Voldoende verlichting en duidelijke zichtlijnen;
- Een vriendelijke en veilige woonomgeving.

Parkeren en duurzaam vervoer

Bij de inrichting van de wijk worden de gemeentelijke parkeernormen gevolgd. Een deel van de parkeerplaatsen komt op eigen terrein, een ander deel in de openbare ruimte. De parkeerplekken worden zoveel mogelijk opgenomen in het groen. Daarnaast komen er laadpunten voor elektrische auto's en fietsen. Zo wordt duurzaam vervoer gestimuleerd.

3.4 Ruimtelijke structuur

De nieuwe woonomgeving Alting wordt ontworpen met oog voor de bestaande cultuurhistorie, het landschap en de dorpsstructuur. De nieuwe woonomgeving moet niet alleen functioneel zijn, maar ook prettig om in te wonen en passend bij de omgeving.

Opbouw van de wijk

De ruimtelijke structuur van de wijk is gebaseerd op de historische indeling van het landschap. De wijk wordt opgebouwd uit bestaande erven, nieuwe woonvelden, cultuurhistorische essen, het beekdal met weidegrond, groenblauwe zones en hoofdontsluitingswegen. Deze onderdelen zorgen samen voor een duidelijke en herkenbare structuur.

Bouwen op hogere gronden
Er wordt vooral gebouwd op de hogere en drogere delen van het gebied. De lagergelegen delen zijn minder geschikt voor bebouwing en worden benut voor waterberging, natuurontwikkeling en recreatie. Dit draagt bij aan een duurzame en klimaatbestendige wijk.

Groenblauwe structuur
Een netwerk van houtsingels, sloten en beplanting vormt het raamwerk van de wijk. Deze groenblauwe structuur is gebaseerd op de oorspronkelijke verkaveling en versterkt de identiteit van het gebied. Minstens 20% van het plangebied wordt ingericht als openbaar groen. Houtwallen en karakteristieke landschapselementen zoals de waardevolle essen worden behouden en waar mogelijk versterkt. De groenstructuur draagt bij aan waterberging, biodiversiteit en een prettige woonomgeving. Wandel- en fietsroutes zorgen voor goede verbindingen binnen en buiten de wijk.

Inpassing van bestaande bebouwing
Rond het historische deel van Alting wordt niet verdicht. De bestaande bebouwing blijft herkenbaar en wordt zorgvuldig ingepast. De essen krijgen een robuuste groene rand, zodat hun ligging in het landschap duidelijk zichtbaar blijft. Dit versterkt het karakter van het buurtschap en zorgt voor een goede overgang tussen oud en nieuw.

Samenhang en leefbaarheid
De wijk krijgt een samenhangend en doordacht ontwerp. Autoluwe woonstraten, veilige fietsroutes, ruimte voor ontmoeting en voldoende groen dragen bij aan de leefbaarheid. De combinatie van landschap, geschiedenis en moderne woningbouw zorgt voor een wijk met een sterke ruimtelijke kwaliteit.

3.5 Landschappelijke inpassing

Behoud van landschap en cultuurhistorie
Bestaande landschappelijke elementen, zoals houtwallen, sloten en de karakteristieke essen, worden zoveel mogelijk behouden. Ze vormen belangrijke dragers van het landschap en geven de wijk een herkenbaar en authentiek gezicht. Erfbeplanting en natuurlijke afscheidingen zorgen ervoor dat nieuwe bebouwing goed aansluit bij de bestaande buurtschap.

Groene overgangen en bufferzones
De overgang tussen de nieuwe wijk en het omliggende landschap wordt groen ingericht. Aan de randen van het plangebied komt een robuuste groenstructuur. Direct rond het historische deel van Alting wordt niet verdicht. Zo blijft het open karakter en de herkenbare dorpsstructuur behouden.

Verbinding met natuur en recreatie
De wijk wordt verbonden met het beekdal van de Beilerstroom, dat ten zuiden van Alting ligt. In dit beekdal wordt ingezet op natuurontwikkeling en waterberging. Er is een ambitie om dit gebied ook beter bereikbaar te maken voor recreatie. Denk aan de aanleg van veilige en aantrekkelijke fiets- en wandelroutes richting Westerbork. Zo wordt de Beilerstroom een groene en recreatieve verbinding tussen Beilen en de omliggende dorpen.

Vervolg en participatie
Tijdens de participatiebijeenkomst wordt een eerste verkavelingsschets gepresenteerd. Hierin is ook de landschappelijke inpassing uitgewerkt. De opmerkingen en suggesties van bewoners en belanghebbenden worden verzameld en waar

mogelijk verwerkt. Op basis hiervan worden de uitgangspunten voor de landschappelijke inpassing verder aangescherpt en toegevoegd aan deze paragraaf in de definitieve versie van deze nota.

3.6 Water en grondwaterbescherming

De wijk Alting ligt in een grondwaterbeschermingsgebied. Dit betekent dat extra zorgvuldigheid nodig is bij het bouwen en inrichten van het gebied. De bescherming van het drinkwater staat hierbij centraal. Woningbouw is niet verboden, maar is wel aan regels gebonden. De provincie Drenthe en drinkwaterbedrijf WMD hebben wensen voor het bouwen in deze gebieden. Het is belangrijk dat bij de verdere uitwerking van de plannen zorgvuldig wordt samengewerkt met deze partijen.

Maatregelen voor schoon en voldoende water

Om goed om te gaan met water en bodem wordt gedacht aan de volgende oplossingen:

- Bouwen op de hogere en droge delen van het gebied.
- Regenwater zoveel mogelijk opgevangen en infiltreren via wadi's, greppels en ander open water.
- Werken met waterdoorlatende bestrating en groene daken waar dat mogelijk is.
- Rekening houden met het gebruik van materialen die in contact komen met de bodem.
- Vervuilende stoffen, zoals chemische bestrijdingsmiddelen, zijn verboden binnen het grondwaterbeschermingsgebied.
- Bij bouwactiviteiten mag niet dieper worden gegraven dan 3 meter, tenzij hiervoor ontheffing wordt verleend door de provincie.

Beekdal van de Beilerstroom

Langs de Beilerstroom spelen meerdere ontwikkelingen:

- Het waterschap onderzoekt waar extra ruimte nodig is voor waterberging, vispassages en verbetering van de waterkwaliteit.
- De WMD wil in sommige delen van het gebied de grondwaterstand verhogen.
- De gemeente wil woningbouw mogelijk maken, maar weet dat verharding gecompenseerd moet worden met extra ruimte voor water. Daarom wordt gekeken naar slimme combinaties van functies: water, natuur en recreatie kunnen elkaar versterken. Dit vraagt om een integrale benadering.

Samenwerking en zorgplicht

De bescherming van het grondwater is een gedeelde verantwoordelijkheid van gemeente, provincie, waterschap en WMD. In een eerder opgesteld uitvoeringsprogramma voor de drinkwatervoorziening van Beilen zijn al maatregelen benoemd om de kwaliteit van het grondwater te verbeteren. De gemeente Midden-Drenthe onderschrijft het belang van deze zorgplicht en zet in op duurzame samenwerking.

Water en bodem sturend

Bij de verdere uitwerking van de plannen voor Alting wordt gewerkt volgens het principe 'water en bodem sturend'. Dit betekent dat water en bodem de basis vormen voor keuzes over waar en hoe wordt gebouwd. Zo wordt bijgedragen aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving, met ruimte voor water, natuur en een vitale bodem. Hoe dit vorm zal krijgen wordt in het omgevingsprogramma voor Alting uitgewerkt.

3.7 Duurzaamheid

Klimaatbestendig en natuurinclusief

De wijk wordt ontworpen met oog voor het veranderende klimaat. Dat betekent dat er ruimte is voor het opvangen van hevige regenval en het voorkomen van hittestress. Dit gebeurt onder andere door:

- aanleg van wadi's en andere vormen van waterberging in de openbare ruimte;
- veel groen en schaduwrijke plekken in straten en op pleinen;
- behoud en herstel van houtwallen, singels en andere landschapselementen;

- aandacht voor biodiversiteit, bijvoorbeeld door bloemrijke bermen, nestkasten en groene overgangen naar het buitengebied.

Duurzaam bouwen en energie
Bij het bouwen van de woningen wordt ingezet op energiezuinige en duurzame oplossingen. Dat betekent onder andere:
- woningen die minimaal voldoen aan de landelijke BENG-normen (Bijna Energie Neutrale Gebouwen);
- gebruik van duurzame materialen;
- mogelijkheden voor zonnepanelen, warmtepompen en andere vormen van duurzame energie;
- ruimte voor deelmobiliteit en oplaadpunten voor elektrische auto's en fietsen;
- Er wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor een collectief warmtenet.

Aandacht voor het grondwater
Omdat Alting in een grondwaterbeschermingsgebied ligt, gelden extra eisen. Zo worden alleen materialen gebruikt die veilig zijn voor de bodem en het water. Ook wordt bij de inrichting gelet op het beperken van verhard oppervlak en het behoud van een gezonde waterbalans.

3.8 Voorwaarden Waterschap en Provincie

Voor de ontwikkeling van Alting gelden belangrijke voorwaarden vanuit het Waterschap Drents Overijsselse Delta en de provincie Drenthe. Zij zijn nauw betrokken bij het planproces en geven kaders mee op het gebied van water, bodem, natuur en ruimtelijke kwaliteit.

Water en bodem als uitgangspunt
De rijksoverheid heeft het beleid 'Water en bodem sturend' vastgesteld. Dit betekent dat bij nieuwe woningbouw eerst gekeken moet worden naar wat het gebied aankan qua bodem en water. In Midden-Drenthe is dit extra belangrijk vanwege het veranderende klimaat, met meer kans op droogte, hevige regen en hittestress.

Voor Alting betekent dit onder andere:
- bouwen op de hogere zandgronden die geschikt zijn voor woningen;
- de lagere delen van het gebied vrijhouden voor waterberging, natuur of extensieve landbouw;
- regenwater zo lang mogelijk vasthouden in het gebied en pas later afvoeren;
- de bodem zo min mogelijk afdekken met verharding en waar mogelijk juist versterken met groen of duurzaam beheer.

Rol van het waterschap
Het waterschap ziet erop toe dat het plan voldoet aan de eisen voor een veilig en gezond watersysteem. Voor Alting betekent dit:
- ruimte maken voor wadi's, greppels en sloten;
- zorgen voor natuurlijke afvoer en voldoende waterinfiltratie;
- voorkomen van wateroverlast in de wijk en in omliggende gebieden;
- beschermen van de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater.

Daarnaast kijkt het waterschap of het plan past binnen de doelen van de Kaderrichtlijn Water (KRW), die in 2027 moeten zijn gehaald. Langs de Beilerstroom, aan de rand van het plangebied, spelen ook opgaven zoals vernatting, vismigratie en waterberging. Er wordt verkend of deze doelen slim gecombineerd kunnen worden met woningbouw en natuur.

Provinciale uitgangspunten
Alting ligt in een grondwaterbeschermingsgebied. Dit vraagt om extra zorgvuldigheid. Volgens de provincie mag woningbouw hier alleen als:
- de drinkwatervoorziening niet in gevaar komt;

- het plan geen negatieve invloed heeft op kwetsbare natuur of Natura 2000-gebieden (bijvoorbeeld via stikstof of verdroging);
- de landschappelijke kwaliteit, openheid en cultuurhistorie behouden blijven;
- de inrichting natuurinclusief en klimaatbestendig is;
- het plan past binnen de regionale woondeal Zuidwest-Drenthe.

Afstemming en samenwerking
De gemeente stemt het planproces af met zowel het waterschap als de provincie. Hun adviezen, voorwaarden en wettelijke kaders worden meegenomen in het ontwerp en in de besluitvorming. Zo wordt gewaarborgd dat het plan voor Alting niet alleen bijdraagt aan de woningbouwopgave, maar ook aan een gezonde leefomgeving en duurzame inrichting van het landschap. Overleg over de uitdagingen en koppelingen vinden plaats in zogenaamde 'Waterateliers'.

3.9 Uitdagingen

De ontwikkeling van een nieuwe woonwijk in Alting biedt kansen voor het realiseren van de woningbouwopgave van Midden-Drenthe. Tegelijkertijd brengt deze ontwikkeling ook de nodige uitdagingen met zich mee. In het voorgaande zijn deze op verschillende momenten benoemd; hieronder worden ze nog eens overzichtelijk op een rij gezet. Dit is van belang, omdat deze uitdagingen vragen om een zorgvuldige afweging, brede belangenafstemming en samenwerking met betrokken partijen zoals omwonenden, grondeigenaren, provincie, waterschap, WMD en andere partners.

Balans tussen groei en landschap
Alting is een karakteristiek buurtschap met waardevolle landschappelijke en cultuurhistorische elementen, zoals de essenstructuur. Het is een uitdaging om woningbouw mogelijk te maken zonder dat de openheid, schaal en identiteit van het gebied verloren gaan.

Grondwaterbescherming
Alting ligt in een grondwaterbeschermingsgebied. Woningbouw moet hier extra zorgvuldig worden ingepast, zodat het belang van schoon drinkwater niet in gevaar komt. Bouwmethodes, gebruik van materialen en beheer van hemelwater vragen om speciale aandacht.

Natuur, stikstof en biodiversiteit
In en rond het plangebied zijn kwetsbare natuurwaarden aanwezig. De effecten van woningbouw op flora, fauna en stikstofdepositie moeten goed in beeld worden gebracht. Ontwikkeling is alleen mogelijk als negatieve effecten worden voorkomen of gecompenseerd.

Verkeer en ontsluiting
De bereikbaarheid van het gebied is afhankelijk van twee spoorwegovergangen. Deze vormen een knelpunt voor veilige en toekomstbestendige ontsluiting. Aanpassingen of alternatieven, zoals het opwaarderen van de overgang bij Klatering of het realiseren van een tunnel, moeten zorgvuldig worden onderzocht.

Omgaan met ruimtelijke beperkingen
In het gebied bevinden zich meerdere belemmeringen, zoals de hoogspanningsverbinding Zeyerveen – Hessenweg, ondergrondse leidingen, geluidbelasting van het spoor en de nabijgelegen industriële activiteiten van DOMO. Dit alles vraagt om een slimme ruimtelijke inpassing.

Tempo versus zorgvuldigheid
De woningbehoefte is urgent, maar snelheid mag niet ten koste gaan van kwaliteit en draagvlak. Dit vraagt om een goed georganiseerd participatieproces en een duidelijke fasering van de ontwikkeling.

3.10 Resultaten participatie

De ontwikkeling van Alting wordt stap voor stap vormgegeven in overleg met bewoners, grondeigenaren en andere belanghebbenden. Participatie speelt hierin een belangrijke rol. In deze fase is gekozen voor een Nota van Uitgangspunten als basis voor verdere planvorming. Deze nota wordt op verzoek van de gemeenteraad in een open en transparant proces opgesteld, met ruimte voor betrokkenheid van inwoners.

Tot op heden is de participatie voor Alting nog beperkt geweest. Tijdens eerdere bijeenkomsten over het Wervend Perspectief Beilen zijn vooral zorgen geuit over de locatiekeuze Alting. Er was kritiek op het participatieproces, het tempo van besluitvorming en het ontbreken van transparantie. Bewoners van het buurtschap Alting gaven aan zich overvallen te voelen door de aanwijzing van hun omgeving als grootschalige woningbouwlocatie. Er is vanuit de Stichting Behoud Alting en andere inwoners sterk aangedrongen op meer openheid, zorgvuldigheid en een reële beoordeling van de alternatieven. Mede door de gevoerde participatie zijn bovengenoemde uitdagingen geformuleerd en dienen deze verder te worden uitgewerkt.

Deze input is serieus genomen bij het opstellen van de uitgangspunten in deze nota. Tegelijkertijd geldt dat deze Nota van Uitgangspunten pas het begin vormt van een breder participatieproces. De gemeenteraad neemt eerst een besluit over deze uitgangspunten, waarna in de volgende fase het participatietraject verder wordt vormgegeven.

De gemeente heeft de intentie uitgesproken om de participatie in de vervolgfasen actief op te pakken, met oog voor belangen, zorgen en ideeën van bewoners, grondeigenaren en maatschappelijke organisaties. Voor de verdere uitwerking van het stedenbouwkundig ontwerp wordt daarom een zorgvuldig en inclusief traject ingericht. De reacties uit deze eerste fase vormen daarvoor een belangrijke basis.

3.11 Verkenning eerste fase woningbouw

Tijdens de participatiebijeenkomst op 20 mei 2025 wordt de eerste verkenning voor de woningbouw in fase 1 gepresenteerd en toegelicht. Deze verkenning laat zien hoe de eerste fase van de wijk Alting eruit kan gaan zien, welke woningtypes worden voorgesteld en hoe de verkaveling aansluit op de landschappelijke en verkeerskundige uitgangspunten.

Tijdens de avond kunnen bewoners en belanghebbenden reageren op de plannen. De opgehaalde reacties worden meegenomen in de verdere uitwerking.

Op basis van deze verkenning en de input uit de participatie worden de uitgangspunten voor de eerste fase uitgewerkt. Deze uitgangspunten worden vervolgens toegevoegd aan deze Nota van Uitgangspunten, zodat ze een duidelijke basis vormen voor het vervolgproces.

Figuur: Verkenning eerste fase Alting (Bron: Wervend Perspectief Beilen)

4. EEN OMGEVINGSPROGRAMMA VOOR ALTING

In dit hoofdstuk wordt uitgelegd wat een omgevingsprogramma is en waarom de gemeente dit opstelt voor Alting. Het programma vormt de brug tussen ambities (zoals woningbouw) en concrete uitvoering.

4.1 Wat is een omgevingsprogramma?

Een omgevingsprogramma is een instrument uit de Omgevingswet. Het programma helpt gemeenten om ambities uit de omgevingsvisie te vertalen naar concrete stappen in de praktijk. Ook kan een programma worden ingezet als blijkt dat doelen uit het omgevingsplan (zoals omgevingswaarden) niet worden gehaald. In die gevallen beschrijft het programma welke maatregelen nodig zijn om alsnog aan deze normen te voldoen. Het programma maakt abstract beleid concreet, bijvoorbeeld door het te vertalen naar een gebied (zoals Alting) of een thema (zoals wonen of duurzaamheid).

Het omgevingsprogramma doet in feite twee dingen:

1. Uitwerken van beleid
   Het programma werkt de ambities uit de omgevingsvisie verder uit. In de visie staan vaak algemene uitspraken. Het programma maakt deze concreter, bijvoorbeeld het aanwijzen voor een gebied voor de woningbouwopgave, zoals Alting.
2. Nemen van maatregelen
   In het programma staan maatregelen waarmee de gemeente haar ambities wil realiseren. Het gaat dus niet alleen om beleidskeuzes, maar ook om acties die echt in de praktijk worden uitgevoerd.

In het geval van Alting beschrijft het programma wat er nodig is om het gebied voor te bereiden op woningbouw, welke voorwaarden daarbij horen en hoe het proces verloopt.

4.2 Positie in de beleidscyclus

Het programma maakt deel uit van de beleidscyclus: de manier waarop gemeenten werken aan het verbeteren van de leefomgeving. Het programma verbindt de lange termijnvisie van de gemeente met de uitvoering in de praktijk.

De beleidscyclus werkt als volgt:

1. **Omgevingsvisie**
   De gemeente maakt een omgevingsvisie. Hierin staat wat zij belangrijk vindt voor de toekomst van de leefomgeving. Denk aan wonen, natuur, verkeer of gezondheid.
2. **Omgevingsprogramma**
   Het omgevingsprogramma werkt de visie verder uit. Het programma bevat maatregelen en keuzes om de doelen uit de visie te bereiken. Ook moet worden bijgehouden of deze maatregelen echt helpen. Dat heet monitoring.
3. **Omgevingsplan**
   De gemeente maakt regels in het omgevingsplan. Deze regels zorgen ervoor dat plannen uit de visie en het programma ook echt kunnen worden uitgevoerd.
4. **Vergunningen**
   Als iemand iets wil bouwen of veranderen, kan dat via een vergunning. De gemeente toetst of het plan past binnen de regels van het omgevingsplan.
5. **Toezicht en handhaving**
   De gemeente controleert of regels worden nageleefd. Ook bekijkt ze of alles goed wordt uitgevoerd.
6. **Evaluatie**
   Werkt het beleid niet zoals bedoeld? Dan kan de gemeente aanpassingen doen in het programma, plan of de visie.

Een omgevingsprogramma speelt een belangrijke rol in deze cyclus. Het verbindt de visie met de regels en zorgt voor duidelijkheid, uitvoering en controle. Daarom moet een programma:

- aansluiten op het beleid van de gemeente;
- duidelijke maatregelen bevatten;
- geschikt zijn voor evaluatie en bijsturing;
- en alternatieven beschrijven als plannen niet haalbaar blijken.

Het omgevingsprogramma voor Alting helpt zo om de plannen voor woningbouw concreet te maken én te onderzoeken of de plannen haalbaar en uitvoerbaar zijn, zowel op het gebied van milieuaspecten als financiële uitvoerbaarheid. Het omgevingsprogramma is dus een beleidsdocument met richting én voorbereiding. Het legt de basis voor vervolgstappen, zoals het aanpassen van het omgevingsplan en het aanvragen van vergunningen.

4.3 Doel

Het omgevingsprogramma voor Alting heeft als doel om de mogelijkheden voor woningbouw op deze locatie verder te onderzoeken en de gewenste uitgangspunten uit te werken. Het programma maakt duidelijk wat er moet gebeuren, door wie wat moet gebeuren, in welk volgorde, en onder welke voorwaarden. Daarmee is het een belangrijke stap in de richting van woningbouw.

De belangrijkste doelen van het omgevingsprogramma zijn:

- **Bijdragen aan de woningbouwopgave**
  Alting is één van de plekken waar Midden-Drenthe nieuwe woningen wil bouwen. Met het programma wordt duidelijk hoe deze ontwikkeling eruit kan zien.
- **Verlengen van het voorkeursrecht**
  De gemeenteraad heeft eerder het voorkeursrecht gevestigd op gronden in Alting. Door middel van het programma zal het voorkeursrecht met drie jaar worden verlengd, waardoor het proces om tot woningbouw te komen weloverwogen kan worden uitgevoerd met voldoende tijd om te participeren.
- **Afbakenen van het gebied**
  Het programma maakt duidelijk welk deel van Alting in beeld is voor woningbouw. Dat geeft duidelijkheid voor bewoners, grondeigenaren en andere betrokkenen.
- **Voorbereiden van de ontwikkeling**
  In het gebied zijn meerdere eigenaren. Ook kan er naast het doel voor woningbouw andere kansen worden gekoppeld. Voor de verdere ontwikkeling is samenwerking nodig. Het programma biedt een basis om stappen te zetten, bijvoorbeeld richting herverkaveling, afspraken met het Waterschap en de Provincie en de gewenste ontsluiting en infrastructuur.
- **Samenwerking en koppelkansen**
  Gezien de ligging in een grondwaterbeschermingsgebied en nabij het beekdal van de Beilerstroom, is er nauwe samenwerking met het Waterschap Drents Overijsselse Delta en de watermaatschappij WMD. Het programma biedt de mogelijkheid om woningbouw te combineren met bredere maatschappelijke opgaven zoals:
    - bescherming van het drinkwater en het grondwatersysteem;
    - duurzame inrichting van het watersysteem, met ruimte voor waterberging en vertraagde afvoer;
    - natuurontwikkeling in het beekdal en versterken van biodiversiteit;
    - klimaatadaptatie en leefkwaliteit, bijvoorbeeld door groen en water te combineren met recreatie

4.4 Opbouw

Onderstaande opsomming beschrijft een mogelijke opbouw van het omgevingsprogramma voor Alting. De thema's die hierin genoemd worden, zullen naar verwachting een plek krijgen in het uiteindelijke programma. De precieze opzet en uitwerking volgen in een volgende fase van het proces.

Inleiding
In de inleiding staat het doel van het omgevingsprogramma centraal. Ook wordt de relatie met de Omgevingsvisie en het rapport Een wervend perspectief op Beilen toegelicht.

Het programma
Dit hoofdstuk beschrijft de positie van het programma in de beleidscyclus. Ook wordt ingegaan op de betrokkenheid van stakeholders, zoals het waterschap en de provincie. In dit hoofdstuk wordt ook de rol van de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders duidelijk. Verder wordt de aanpak van participatie toegelicht.

Relevant beleid en wet- en regelgeving
Hier wordt ingegaan op de relevante beleidskaders van het Rijk, het provinciaal beleid inclusief de Omgevingsverordening Drenthe. Ook de Omgevingsvisie Midden-Drenthe en de Woonvisie komen aan bod.

Aanleiding, noodzaak en woningbehoefte
In dit hoofdstuk wordt de woningbouwopgave voor de hele gemeente beschreven, en hoe Alting hierin past. Ook wordt de woningbehoefte onderbouwd, onder andere aan de hand van de laddertoets, en wordt de noodzaak van de locatiekeuze verantwoord.

Stedenbouwkundige hoofdstructuur, ontsluiting en landschappelijke inpassing
De stedenbouwkundige hoofdstructuur wordt toegelicht, inclusief de ontsluiting van het gebied en de landschappelijke inpassing. Ook wordt een globale tijdsplanning voor de gebiedsontwikkeling opgenomen.

Uitvoerbaarheid programma
Dit hoofdstuk gaat in op de relevante milieuthema's en vat de resultaten van de uitgevoerde plan-MER samen. De volledige MER-beoordeling wordt als bijlage toegevoegd.

Economische uitvoerbaarheid
In dit hoofdstuk worden de economische aspecten van het programma beschreven. Onderwerpen zijn onder andere de toepassing van de Wet voorkeursrecht gemeenten, het kostenverhaal en eventuele nadeelcompensatie.

Participatie
De uitgevoerde participatie en de uitkomsten hiervan worden toegelicht. Dit betreft zowel participatie met de omgeving als met belangrijke stakeholders.

Monitoring
Volgens de Omgevingswet is monitoring verplicht. In dit hoofdstuk wordt toegelicht hoe de voortgang van het programma wordt gevolgd en geëvalueerd.

Vervolgtraject
Tot slot wordt beschreven welke vervolgstappen volgen na de vaststelling van het omgevingsprogramma. Ook wordt toegelicht hoe de woningbouw juridisch-planologisch wordt geborgd in het omgevingsplan.

4.5 Plan-Mer-beoordeling

Bij de voorbereiding van woningbouwplannen dient rekening te worden gehouden met de mogelijke verplichting tot opstellen van een Milieueffectrapport (MER). Een MER geeft inzicht in de milieueffecten van een plan en de mogelijke alternatieven.

Woningbouw op de locatie Alting wordt beschouwd als ‘stedelijk ontwikkelingsproject’ zoals bedoeld in bijlage V bij het Omgevingsbesluit. In het kader van het omgevingsprogramma geldt een mer-beoordelingsplicht. In de mer-beoordeling staat de vraag centraal of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen optreden die aanleiding geven voor het opstellen van een MER. Hiervoor wordt een mer-beoordelingsnotitie opgesteld.

In de mer-beoordelingsnotitie komen alle relevante omgevingsaspecten aan de orde die volgen uit de criteria uit de Europese Richtlijn, waaronder de mogelijke effecten op het vlak van verkeer, geluid, luchtkwaliteit, natuur, landschap, cultuurhistorie, bodem en water. Specifieke aandacht is nodig voor de stikstofdepositie binnen Natura 2000-gebieden. In het kader van het omgevingsprogramma zal voor veel omgevingsaspecten geen specifiek onderzoek noodzakelijk zijn en kan worden volstaan met een effectbeoordeling op hoofdlijnen. Meer specifiek onderzoek vindt plaats in het kader van de wijziging van het omgevingsplan en de benodigde vergunningen. Bij het uitvoeren van de m.e.r.-beoordeling wordt gebruik van beschikbare onderzoeken, basisgegevens, vuistregels en kentallen. Op basis van deze beoordeling worden bekeken of er aanleiding is om voor bepaalde omgevingsaspecten randvoorwaarden vast te leggen in het omgevingsprogramma.

Voorafgaand aan het ter visie leggen van het ontwerp-omgevingsprogramma neemt de gemeente (op basis van mer-beoordelingsnotitie) een formeel besluit over het al dan niet doorlopen van een mer-procedure. De verwachting is dat (rekening houdend met de randvoorwaarden die worden vastgelegd in het omgevingsprogramma) kan worden onderbouwd dat geen sprake is van belangrijke nadelige milieugevolgen. Dat betekent dat er geen aanleiding is om in het kader van het omgevingsprogramma een MER op te stellen. In een later stadium zal voor de wijziging van het omgevingsplan een meer gedetailleerde mer-beoordeling worden opgesteld op basis van milieutechnisch onderzoek of veldonderzoek.

4.6 Voorbereidingsproces

De gemeente Midden-Drenthe werkt de komende maanden verder aan het omgevingsprogramma voor Alting. Dit gebeurt stap voor stap, samen met een gespecialiseerd bureau, landschapsarchitect, grondeigenaren, Waterschap, Provincie en andere betrokkenen.

Lopende onderzoeken
Op dit moment worden verschillende haalbaarheidsonderzoeken uitgevoerd. Een deel van deze onderzoeken is afgerond en laat zien dat woningbouw in Alting mogelijk is. Andere thema’s worden nog verder uitgezocht. De resultaten van deze onderzoeken vormen de basis voor:

- de stedenbouwkundige uitwerking van de eerste fase;
- het omgevingsprogramma voor het gehele gebied;
- de wijziging van het omgevingsplan Midden-Drenthe.

Als uit de onderzoeken blijkt dat bepaalde keuzes moeten worden aangepast, dan worden de uitgangspunten in deze nota daarop aangescherpt. In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de uit te voeren onderzoeken.

Aspect	Onderzoeken
Veiligheid	Opstellen groepsrisico en afstemming met de Omgevingsdienst
Ladder voor duurzame verstedelijking	Opstellen ladderonderbouwing
Water	Opstellen waterhuishoudkundig plan
Luchtkwaliteit	Nader onderzoek als een tunnelbuis van 100 meter wordt gerealiseerd
Geluid door wegen, spoorwegen en industrie	Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai
Geluid door activiteiten	Geen onderzoek

Aspect	Onderzoeken
Trillingen	Geen onderzoek
Ecologie	QuickScan flora en fauna, stikstofonderzoek
Slagschaduw	Geen onderzoek
Bodem	Verkennend bodemonderzoek bij aanvraag omgevingsvergunning
Geur	Geen onderzoek
Landschappelijke & stedenbouwkundige waarden	Rekening houden met de landschappelijke uitgangspunten van de provinciale omgevingsvisie in het inpassingsplan
Cultureel erfgoed	Archeologisch onderzoek inclusief proefboringen
Toekomstige functies	Geen onderzoek
Infrastructuur & mobiliteit	Mobiliteitsonderzoek
Toegankelijkheid openbare ruimte	Rekening houden met inrichting van het plangebied
Duurzaamheid	Geen onderzoek
Gezondheid	50-meter contour opnemen in het omgevingsplan met een verbod om gewasbeschermingsmiddelen te gebruikten gemeten vanaf de woonwijk
Mer-beoordeling	Mer-beoordeling is noodzakelijk. Mogelijk is het opstellen van een milieueffectenrapportage nodig.

Participatie en aanvulling nota

Op 20 mei 2025 vindt de participatiebijeenkomst plaats. Inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden kunnen dan hun mening geven over de plannen. De uitkomsten van deze avonden worden gebruikt om deze nota – en daarmee ook het programma – indien nodig aan te vullen of te wijzigen. De volledige participatiestrategie is opgenomen in bijlage 1.

Vervolgproces tot vaststelling

Na de participatie en afronding van de onderzoeken volgt de verdere uitwerking van het programma. De planning ziet er als volgt uit:

- Mei-oktober 2025: afronden mer-beoordeling, onderzoeken en uitwerking programma;
- Oktober 2025: concept-programma en deze Nota van Uitgangspunten worden gedeeld met de gemeenteraad;
- Oktober 2025: Vaststelling Nota van Uitgangspunten door de gemeenteraad;
- Oktober/November 2025: Ter inzagelegging ontwerp-omgevingsprogramma door het college van burgemeester en wethouders;
- December 2025: vaststelling omgevingsprogramma door het college van burgemeester en wethouders.

Juridische procedure

Voor het omgevingsprogramma voor Alting wordt de uniforme openbare voorbereidingsprocedure gevolgd. Dit is geregeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Dat betekent dat het college eerst een ontwerp van het programma vaststelt. Dit ontwerp wordt openbaar gemaakt, zodat iedereen hierop een zienswijze kan indienen. Het college beoordeelt deze reacties en betrekt ze bij het opstellen van de definitieve versie van het programma.

De reden dat deze uitgebreide procedure geldt, is dat het programma voor Alting een kaderstellend programma is. In het programma worden namelijk:

- concrete keuzes gemaakt voor locaties waar woningbouw mogelijk is;
- maximale woningaantallen genoemd;
- en belangrijke uitgangspunten vastgesteld voor de inrichting van het woongebied.

Omdat dit programma dus richting geeft aan de latere wijziging van het omgevingsplan, is het verplicht om deze formele procedure te volgen. Na vaststelling van het programma wordt het besluit officieel bekendgemaakt via het digitale publicatieblad. Omdat het programma een beleidsdocument van het college is (en dus zelfbindend), beroep tegen het omgevingsprogramma voor Alting niet mogelijk.

4.7 Aansluiting op het DSO

Het omgevingsprogramma voor Alting wordt digitaal ontsloten via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Dat betekent dat het programma niet als los pdf-document wordt gepubliceerd, maar op een manier die voor iedereen digitaal vindbaar en leesbaar is via het landelijke Omgevingsloket (Regels op de Kaart).

Via het DSO is het programma:

- zichtbaar op de kaart, zodat duidelijk is op welk gebied het van toepassing is;
- doorzoekbaar op onderdelen, zoals wonen, verkeer of water;
- toegankelijk voor inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden, ook om zienswijzen in te dienen tijdens de ontwerpperiode.

Dit sluit aan bij de uitgangspunten van de Omgevingswet: transparantie, toegankelijkheid en overzichtelijkheid. Bij de verdere uitwerking zorgt de gemeente ervoor dat het programma wordt opgesteld in een vorm die geschikt is voor publicatie via het DSO. Daarbij wordt gebruikgemaakt van landelijke standaarden.

5. VAN PROGRAMMA NAAR PLAN

Het omgevingsprogramma voor Alting geeft richting aan de ontwikkeling van het gebied. Maar om echt te mogen bouwen, zal het plan worden vastgelegd in het omgevingsplan van de gemeente. In dat plan komen de regels te staan waarmee woningbouw en inrichting van de openbare ruimte juridisch mogelijk worden gemaakt.

5.1 Het omgevingsplan Midden-Drenthe

De gemeente Midden-Drenthe heeft één omgevingsplan. Dit plan heeft vroegere bestemmingsplannen vervangen. In het omgevingsplan staat wat er mag op elke plek in de gemeente.

Voor Alting geldt nu nog het bestemmingsplan ‘Veegplan Buitengebied Midden-Drenthe 2022’, dat op 30 juni 2022 is vastgesteld. In dat plan heeft Alting vooral een agrarische bestemming. Dat betekent dat woningbouw er nog niet mag.

Om woningbouw in Alting mogelijk te maken, zal het omgevingsplan worden aangepast. In die wijziging kan bijvoorbeeld ook worden opgenomen:

- dat woningbouw is toegestaan;
- dat er gebouwd mag worden;
- dat er een groene zone van 50 meter komt tussen bestaande en nieuwe woningen.

5.2 Keuzes en mogelijkheden binnen het omgevingsplan

Het omgevingsprogramma is een beleidsdocument. Hieraan kunnen geen directe rechten worden ontleend. De daadwerkelijke juridische mogelijkheden voor woningbouw en bouwen ontstaan pas bij het vaststellen van het omgevingsplan.

Hoe het omgevingsplan voor Alting precies wordt ingericht, wordt in een later stadium bepaald. De keuzes hiervoor hangen af van de verdere uitwerking van de plannen en van gemaakte keuzes over bijvoorbeeld de fasering en de inrichting van het

gebied. Eén van de mogelijkheden is om eerst alleen voor de eerste fase een planologische procedure te doorlopen. Dit is een mogelijke richting, maar hierover wordt nog een definitief besluit genomen.

Binnen het omgevingsplan kunnen verschillende keuzes worden gemaakt, zoals:

- hoeveel en welk type woningen er komen;
- hoeveel groen er wordt aangelegd en hoe dit wordt vormgegeven;
- hoe de wijk eruit komt te zien, bijvoorbeeld via een beeldkwaliteitsplan of regels voor beeldkwaliteit in het omgevingsplan;
- hoe rekening wordt gehouden met landschap, water en duurzaamheid;
- welke kosten voor infrastructuur, groen en voorzieningen worden verhaald op ontwikkelaars.

Kostenverhaal

Voor de aanleg van openbare voorzieningen zoals wegen, groen en water moet de gemeente kosten verhalen op de ontwikkelaars. Dit gebeurt via kostenverhaal. Daarmee betalen ontwikkelaars mee aan de voorzieningen die nodig zijn voor de nieuwe wijk. Kostenverhaal kan worden geregeld via een anterieure overeenkomst of via regels in het omgevingsplan.

5.3 Vervolgstappen

De eerste stap is het vaststellen van het omgevingsprogramma door het college. Dit gebeurt na afronding van het participatieproces en de benodigde onderzoeken.

Daarna begint het proces om het omgevingsplan te wijzigen. Dit gebeurt in een nieuwe juridische procedure waarin iedereen zienswijzen kan indienen. De gemeenteraad is het bevoegd gezag om de wijziging van het omgevingsprogramma vast te stellen. Tegen de wijziging van het omgevingsplan kunnen belanghebbenden beroep instellen.

6. BESTUURLIJK EN MAATSCHAPPELIJK PROCES

6.1 Rol van het college

Volgens de Omgevingswet is het college van burgemeester en wethouders bevoegd om een omgevingsprogramma vast te stellen. Dit staat in artikel 3.4 van de wet. Dat betekent dat het college eindverantwoordelijk is voor het opstellen en uitvoeren van het programma.

De gemeenteraad speelt hierin een belangrijke rol. Vaak begint een programma bij de ambities die zijn vastgelegd in de omgevingsvisie, een instrument van de raad. Ook wanneer het programma financiële gevolgen heeft, blijft de gemeenteraad betrokken via het budgetrecht.

In Midden-Drenthe geldt het volgende:

- Het college stelt het omgevingsprogramma vast;
- De raad stelt vooraf kaders vast, via deze Nota van Uitgangspunten;
- Alleen programmaonderdelen die passen binnen de uitgangspunten van de raad worden opgenomen.

Zo is de rolverdeling helder: het college voert uit binnen de beleidskaders van de raad.

6.2 Betrokkenheid van de gemeenteraad

De gemeenteraad van Midden-Drenthe stelt deze Nota van Uitgangspunten vast. Hierin staan de keuzes en uitgangspunten die later terugkomen in het omgevingsprogramma.

Het college stelt het programma daarna vast, maar alle onderdelen vloeien voort uit de nota. Zo behoudt de gemeenteraad invloed op de inhoud, zonder dat het uitvoerende karakter van het college in de weg wordt gestaan. De raad wordt hierover ook geïnformeerd tijdens een bijeenkomst, waarin het instrument 'omgevingsprogramma' en de rolverdeling worden toegelicht.

Uiteindelijk komt het plan opnieuw terug bij de raad wanneer het omgevingsplan wordt gewijzigd. Daarmee houdt de raad het laatste woord over de juridische vastlegging van de woningbouwontwikkeling.

6.3 Samenwerking

Voor de ontwikkeling van Alting werkt de gemeente Midden-Drenthe samen met verschillende organisaties die een belangrijke rol spelen bij de inrichting van het gebied. Deze partijen worden ook wel ketenpartners genoemd. Zij denken mee, geven advies en leveren belangrijke inhoudelijke input.

De gemeente stemt onder andere af met:

- het Waterschap Drents Overijsselse Delta (voor waterveiligheid, afwatering en klimaatadaptatie);
- de provincie Drenthe (voor woningbouwafspraken, waterwinning en landschappelijke inpassing);
- de WMD (voor drinkwatervoorziening en waterkwaliteit);
- de brandweer (voor veiligheid, bereikbaarheid en hulpdiensten);
- TenneT (voor de aanwezigheid en planning rondom hoogspanningsleidingen);
- Natuur- en milieufederatie.

De samenwerking met deze partijen zorgt ervoor dat de plannen goed aansluiten bij wetgeving, technische eisen en andere ontwikkelingen in de omgeving.

6.4 Participatie

Bij de ontwikkeling van Alting speelt participatie een belangrijke rol. Mogelijke plannen voor nieuwbouw hebben een groot effect op de omgeving. Om hier zorgvuldig mee om te gaan is een participatieaanpak voor het Wervend Perspectief Beilen opgesteld. Hierin staat hoe, wanneer en met wie de gemeente in gesprek gaat. Inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden hebben en krijgen op meerdere momenten de kans om hun mening te geven.
Een gedegen participatieaanpak biedt geen garantie voor draagvlak. Het is een dynamisch proces, waarbij de gemeente streeft naar het voeren van het goede gesprekken met betrokkenen. De gemeente wenst op een zorgvuldige manier in gesprek te gaan over wat voor inwoners belangrijk is wanneer er woningen toegevoegd worden in de buurtschappen.

Fase 1: Initiatiefase (afgerond)
In deze fase is onderzocht welke locaties kansrijk zijn voor woningbouw. Op 30 mei 2024 is besloten om Alting en [redacted] verder te onderzoeken. Er is in deze fase nog geen participatie geweest, maar de omgeving is wel geïnformeerd via nieuwsbrieven en gemeentelijke kanalen.

Fase 2: Definitiefase – opstellen van deze nota
In deze fase is participatie gericht op het ophalen van voorwaarden en aandachtspunten. Dit gebeurt in drie stappen:

a) Gesprekken met bewonersvertegenwoordigers
In gesprek met o.a. Stichting Behoud Alting, Buurtvereniging Smalhorst en betrokken bewoners van Alting zijn eerste voorwaarden opgehaald.

b) Uitwerking van de conceptvoorwaarden (februari – april 2025)

De gemeente en experts verwerken de opgehaalde input tot conceptvoorstellen. Deze worden opnieuw besproken met de bewonersgroepen.

c) Voorwaardensessies met de omgeving (mei 2025)
Inwoners kunnen inhoudelijk reageren op de voorwaarden en aanvullingen geven. Vragen die daarbij centraal staan:

- Zijn dit de juiste voorwaarden voor de stedenbouwkundige?
- Wat mist u nog?
- Wat wilt u als bewoner meegeven?

De definitieve Nota van Uitgangspunten wordt vervolgens gedeeld met de gemeenschap. Om iedereen goed te informeren, brengt de gemeente regelmatig een nieuwsbrief uit. Hierin staat ook een e-mailadres waar mensen vragen kunnen stellen of opmerkingen kunnen doorgeven.

De dorpscontactfunctionaris speelt een belangrijke rol in het project. Hij onderhoudt contact met de buurtschappen, is aanwezig bij gesprekken en bijeenkomsten, en ondersteunt waar nodig.

Principes voor participatie
De gemeente hanteert de volgende uitgangspunten voor participatie:

- Inclusiviteit – Iedereen mag meedoen, ook mensen die kritisch zijn;
- Transparantie – Het is duidelijk welke input wordt verwerkt, en waarom;
- Tijdigheid – Mensen krijgen op tijd informatie en voldoende tijd om te reageren;
- Duidelijke verwachtingen – De gemeente laat vooraf weten waar wel en geen invloed op mogelijk is.

BIJLLAGEN

Participatieplan

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

T

Valt buiten de reikwijdte van het verzoek

Annotatie werkbezoek gemeente Midden-Drenthe in kader van het Wervend Perspectief Beilen.

Werkbezoek: 21 augustus 2025 met wethouder Rieja Raven en ambtelijk [redacted] Vanuit provincie ambtelijke ondersteuning van [redacted] (wonen) en [redacted] ((drink)waterbescherming)

In de Woondeal Zuidwest Drenthe staat de volgende paragraaf:

10.1 Locatie-specifiek

Gemeente Midden-Drenthe werkt voor Beilen aan een wervend en duurzaam perspectief waarin de (bovenregionale) volkshuisvestelijke opgave een plek krijgt. Bij de elementen die hiervoor nodig zijn zoals een structuurvisie, financiële paragraaf van de behorende investeringen, inventarisaties, planning richting 2030 en benodigd onderzoek ondersteunt de provincie en worden zaken, waar nodig, in gezamenlijkheid vormgegeven.

Inleiding

De gemeente MD is in 2023 gestart met het project Wervend Perspectief Beilen (WPB)[1]. Het concept WPB is in september van 2023 gepresenteerd aan provinciale collega's vanuit verschillende vakgebieden. Op dit concept is een ambtelijke reactie[2] gestuurd. Daarin zijn de provinciale zorgen geuit over het WPB vanuit verschillende invalshoeken.

De belangrijkste zorgpunten waren:

- het ontbreken van de samenhang van het wervend perspectief met binnenstedelijke ontwikkelingen,
- onvoldoende rekening gehouden met de provinciale belangen c.q. de locatie Alting bevindt zich in het buitengebied: daarmee is het plan aan zorgvuldigere toetsing onderhevig ([redacted]).
- een keuze voor een variant vanuit de voordelen voor de korte termijn (welke niet getuigt van een perspectief gericht op de kwaliteiten en kracht van Beilen en haar omgeving)
- Zorg , en verzoek de locatie te heroverwegen, over de locatie Alting welke geheel in grondwaterbeschermingsgebied (drinkwatervoorziening) ligt.

Naar aanleiding van deze ambtelijke reactie heeft u wethouders Raven en Schans uitgenodigd voor een overleg. Ook hier heeft u de voorkeur voor inbreidingslocaties

[1] Zie bijlage 1
[2] Zie bijlage 2

benoemd[3]. De wethouders gaven in dit overleg aan dat er nog besluiten genomen moesten worden en dat de gemeente ook zelf regie willen kunnen voeren. N.a.v dit overleg zijn een aantal afspraken gemaakt waaronder een stand van zaken m.b.t. de inbreidingslocaties, een laddertoets, onderzoek naar de infrastructurele opgave en het organiseren van waterateliers.

Al deze afspraken zijn geweest en /of lopen nog steeds. De focus ligt hierbij op de locatie Alting. Wat opvalt is dat er vanuit de gemeente (ambtelijk) continu onze zorgen en opmerkingen terzijde worden geschoven of als 'niet relevant' worden aangeduid[4]. Er lijkt sprake van ambtelijke sturing richting het mogelijk maken van woningbouw op locatie Alting, ondanks dat de beschikbare informatie daar op dit moment nauwelijks aanleiding toe geeft. [redacted]
Onderstaande aandachtspunten willen wij u graag meegeven voor het werkbezoek van 21 augustus aanstaande. De focus ligt hierbij op de locatie Alting.

Woonvisie- ambitie versus behoefte

De gemeente heeft in haar Woonvisie (voor de gehele gemeente 630 woningen) *voor Beilen* een lokale behoefte van **215** woningen tot 2030 (en een aanvullende behoeft tot 2030 voor de *hele gemeente* van 1090 woningen . 60% daarvan voor Beilen ~ circa **650** woningen> in de woonvisie is aangegeven dat deze aanvullende woningbehoefte minder zeker is, vooral als het gaat om de huisvesting arbeidsmigranten en de uitstroom uit vakantieparken. Deze ramingen zijn dan ook indicatief.)

In de Omgevingsvisie van de gemeente staat: *Nieuwe woningen moeten invulling geven aan een plaatselijke woningbehoefte en vanuit kwalitatief oogpunt van toegevoegde waarde zijn voor de levendigheid in het dorp en qua ritme en korrel passen bij de kern.*

In de bestuurlijke visie staat: *"..Er zijn dus voldoende woningen beschikbaar voor jong en oud. De gemeente zet sterk in op aantrekkelijk wonen voor jonge gezinnen. Daardoor blijft er een goede balans tussen jonge mensen en de groeiende groep ouderen.... Keuzes over wonen baseren we op goede woonkwaliteit voor iedereen en kansen om verschillende groepen in onze samenleving te verbinden..."*

Ladder van duurzame verstedelijking.

[3] Zie bijlage 3
[4] Reacties op verslagen van bijeenkomsten worden afgedaan als niet correct, opmerkingen/adviezen worden afgedaan met 'wordt verder onderzocht' of 'niet relevant'

De gemeente heeft inzichtelijk gemaakt[5] welke binnenstedelijke locaties voor deze behoefte voor Beilen voorhanden zijn en welke aantallen ze verwachten daar te kunnen (laten) realiseren.

Er is een harde plancapaciteit van 88 woningen en een zachte plancapaciteit van 330 woningen (totaal **418** woningen) waarvan de gemeente een realistische woningbouwcapaciteit voor de komende 10 jaar van **295** woningen verwacht. **Daarmee wordt ruimschoots voorzien in de lokale behoefte van 215 woningen.**

Met deze ladderonderbouwing- in combinatie met de opmerkingen over de *aanvullende* woningbouwbehoefte- kan de gewenste uitbreiding- ons inziens- vanuit het Wervend Perspectief niet voldoende worden onderbouwd. Zo is de uitstroom uit vakantieparken met de huidige koers van het kabinet niet te verwachten. Dat laat onverlet dat we Beilen in onze eigen Drents Bod wel hebben aangemerkt als groeikern.

Opvallend is ook dat de gemeente voor de locatie Molenstraat/GGZ terrein maar 200 (100 realistisch voor 2030) woningen voorziet. U gaat in het werkbezoek ook langs deze locatie. Wij vragen ons oprecht af welke onderbouwing ten grondslag ligt aan dit lage aantal mogelijke woningen. Mede ook omdat de woningbouw op de locaties Alting en [redacted] ook niet voor 2030 verwacht worden.

Wij erkennen dat er een woningbouwopgave bestaat binnen Beilen, maar vragen nadrukkelijk aandacht voor het onderscheid tussen **behoefte** en **ambitie**. Zoals eerder in onze ambtelijke reactie op het Wervend Perspectief Beilen is aangegeven, ontbreekt het momenteel aan een overtuigende onderbouwing waarom de gekozen schaal van 1.720 woningen noodzakelijk is en waarom een locatie als Alting – gelegen buiten het bestaand stedelijk gebied en binnen een kwetsbaar grondwaterbeschermingsgebied – als ‘kansrijk’ wordt aangemerkt.

In het Wervend perspectief Beilen is voor Alting indicatief uitgegaan van een laadvermogen van circa 300 – 350 woningen (op lange termijn). Voor de eerste fase wordt indicatief uitgegaan van 80 tot 100 woningen op de noordelijke velde

[5] Zie bijlage 4

Tabel 1 . Ontwikkeling van de woningbehoefte tot 2030 per kern(cluster).

Woningbehoefte	Lokale (autonome) behoefte tot 2030	Aanvullende behoefte tot 2030
Beilen	215	
Kernen rond Beilen (Hijken, Oranje, Drijber, Hooghalen, Spier en Wijster)	80	
Smilde	85	
Kernen rond Smilde (Bovensmilde en Hoogersmilde)	95	+ 1.090*
Westerbork	95	
Kernen rond Westerbork (De Broekstreek, Elp, Nieuw-Balinge, Orvelte, Witteveen en Zwiggelte)	60	
Gemeente	**+630**	**+ 1.090**

Bron: woningmarktonderzoek gemeente Midden-Drenthe (2021)

Grondwaterbescherming

Het is positief dat “Water en bodem sturend” een belangrijk uitgangspunt is bij de ontwikkeling van de scenario’s in het kader van het Wervend perspectief, Hiermee wordt het beekdal ontzien van verdere ontwikkeling van woningbouwlocaties en dat past goed in het provinciaal beleid. Echter de grondwaterkwaliteit hoort ook bij het principe “Water en bodem sturend” en daarom vreemd dat het beschermen van de drinkwaterwinning onvoldoende is meegenomen in de uitwerking. Helemaal omdat de Drinkwaterwet en de Kaderrichtlijn Water een zorgplicht voor de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening ook aan de gemeenten toekennen.

Omdat Alting geheel in het grondwaterbeschermingsgebied Beilen ligt zal rekening moeten worden gehouden met de bepalingen in de POV. Dit betekent o.a. dat bepaalde handelingen in of op de bodem niet zijn toegelaten, dan wel restricties kennen. Zo is bijvoorbeeld de aanleg van een WKO-systeem in deze gebieden verboden.

In verschillende zogeheten Waterateliers zijn de wateropgaven vanuit provincie, WMD en waterschap DOD besproken. De gemeente onderkent inmiddels het belang van grondwaterbescherming, maar dit komt nog niet heel duidelijk terug in de plannen.

Financiële haalbaarheid

Woningbouw in een kwetsbaar gebied als Alting betekent dat er nieuwe risico’s worden geïntroduceerd; aanleg infrastructuur, gebruik van schadelijke stoffen en activiteiten.

Daarnaast moet de woningbouwontwikkeling in relatie tot de lang termijn ambitie worden geplaatst. Voor de lange termijn ambitie is bijvoorbeeld een onderdoorgang onder het spoor nodig (het doortrekken van de Domoweg), de woningbouw uit het Wervend perspectief moet de (bovenplanse) kosten hiervoor opvangen. Met de

woonsegmenten die de gemeente aanhoudt (zie hieronder) in combinatie met de aantallen uit de ambitie WPB (750-850) vragen wij ons af of het uiteindelijk financieel haalbaar is. Een financiële onderbouwing is ons (nog) niet bekend.

Tabel 2. Indicatie kwalitatief bouwprogramma tot 2030

Woonsegmenten		Percentage
Sociale huur	kale huurprijs tot de liberalisatiegrens	25-30%
Vrije sector huur	kale huurprijs vanaf de liberalisatiegrens	15-20%
Betaalbare koop	transactieprijs tot € 250.000	15-20%
Middeldure koop	transactieprijs van € 250.000 tot € 405.000 (NHG grens)	30-35%
Dure koop:	transactieprijs vanaf € 405.000	0-5%
Totaal		**100%**

Nota van uitgangspunten (NvU)

De gemeente heeft voor de locaties [redacted] en Alting een tweetal nota's van uitgangspunten opgesteld. Hierin staan de keuzes en uitgangspunten die later in het Omgevingsprogramma terugkomen. De NvU is een door de raad vastgelegd kaderstellend document.

In de NvU voor Alting staat onder het kopje *Uitbreiding is noodzakelijk* het volgende:

Omdat Alting buiten het bestaande stedelijk gebied ligt, is onderzocht of de woningbehoefte binnen de kern van Beilen zelf kan worden opgevangen. ***Uit deze inventarisatie blijkt dat er in de komende tien jaar plannen zijn voor circa 303 woningen op inbreidingslocaties, waarvan 67 woningen harde plancapaciteit hebben. De verwachte behoefte is echter ongeveer 865 woningen, wat betekent dat er een tekort is van ruim 500 woningen.*** *Uitbreiding aan de randen van Beilen is daarom noodzakelijk. Daarnaast wordt ook bewust gekozen voor uitbreiding om op de lange termijn voldoende plancapaciteit beschikbaar te hebben voor het opvangen van de toekomstige woningbouwvraag.*

Er worden dus keuzes in aantallen gemaakt op een in de Woonvisie opgenomen aanvullende woningbehoefte die minder zeker is! (Wat is anno 2025 de verwachting van de vraag op basis van Vakantieparken en arbeidsmigranten en opvang vanuit de Regio GA en in mindere mate regio Zwolle??)

Wij hebben ambtelijk een reactie gestuurd op de nota van uitgangspunten[6]. Ook is in het Wateratelier de NvU van Alting besproken, waarin is gepleit voor het beter uitwerken van het grondwaterbeschermingsaspect. We hebben beide NvU getoetst aan de POV en provinciaal beleid. Ook onze reactie op het WPB hebben we daarbij betrokken.

Met name hebben we hier aandacht gevraagd voor grondwaterbescherming en de zorgplicht op basis van de Drinkwaterwet en KRW: *Woningbouw in GWBG is mogelijk,*

[6] Zie bijlage 5a en 5b

maar uitsluitend onder strikte voorwaarden – de ontwikkeling in Alting brengt ons inzien hoge risico's en kosten met zich mee. We adviseren om op z'n minst te streven naar een situatie die niet zal leiden tot verslechtering van de grondwaterkwaliteit; liever nog verbetering hiervan. In de verdere uitwerking zal zowel bij de uitvoering (aanleg en bouw) als oplevering aandacht moeten zijn voor structurele borging van de bescherming van de drinkwatervoorziening.

Samenvattend

Gezien onze grote zorgen rondom Alting maar tegelijkertijd oog hebben voor de door ons onderkende ambitie van Beilen als groeikern adviseren we om de wethouder mee te geven de focus te leggen op:

1. Korte termijn: [redacted]
2. Korte termijn: [redacted]
3. Lange termijn: Alting maar uitsluitend onder strikte voorwaarden

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

R Art. 5.2 lid 1

De informatie uit documenten betreft persoonlijke beleidsopvattingen. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan ambtelijke adviezen, visies, standpunten en overwegingen ten behoeve van intern beraad, niet zijnde feiten, prognoses, beleidsalternatieven, de gevolgen van een bepaald beleidsalternatief of andere onderdelen met een overwegend objectief karakter

T

Valt buiten de reikwijdte van het verzoek

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: zonneparken Midden Drenthe
Datum: maandag 1 september 2025 16:21:45
Bijlagen: image001.png
image002.png
image003.png
image004.png
image005.png
image006.png
image007.png

Hoi [redacted],

Ik heb nog even gekeken en misschien is het nog handig [redacted] aan te laten sluiten.
Ik denk dat de groep zo wel groot genoeg is toch, mocht er dan nog wat spelen dan kunnen wij dat altijd nog terugkoppelen richting gemeente toch?

Groet, [redacted]

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: maandag 1 september 2025 13:47
Aan: [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: Fwd: zonneparken Midden Drenthe

Hallo [redacted],

Had je nog aanvullende namen voor mij?
Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

> **Van:** [redacted]@drenthe.nl>
> **Datum:** 28 augustus 2025 om 11:02:56 CEST
> **Aan:** [redacted]@drenthe.nl>
> **Onderwerp: RE: zonneparken Midden Drenthe**
>
> [redacted],
>
> Je mag mijn naam doorgeven.
>
> Met vriendelijke groet,
>
> [redacted]
> Thema Water, Bodem en Milieu
> Beleidscoördinator Water
>
> [redacted]
>
> +31 [redacted]
>
> Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
> +31 592 365555 | post@drenthe.nl
> www.provincie.drenthe.nl
>
> Volg ons [redacted]

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: maandag 25 augustus 2025 11:14
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: zonneparken Midden Drenthe

Hallo Collega's,

In Midden Drenthe zijn via de maatschappelijke tender 3 parken geselecteerd die verder kunnen gaan met de ontwikkeling. Het gebiedsproces voor die parken met omwonenden en stakeholders wordt nu opgestart.

Ik heb met [redacted] van de gemeente Drenthe afgestemd dat we binnenkort met provincie en gemeente even om tafel gaan om de parken door te spreken en naast de provinciale belangen te leggen waar rekening mee gehouden moet worden in de vergunning. Vraag is nu wie van de provincie moet daar allemaal bij zijn? Vanuit water, landschap en natuur denk ik aan [redacted], [redacted], [redacted] en [redacted] Verder [redacted] als plan adviseur. **Kan ik jullie namen aan [redacted] doorgeven zodat er een overleg geprikt kan worden?**

Wie zouden nog meer aan moeten haken [redacted]

Achtergrond tender en projecten
In deze link vindt je alvast wat meer informatie over de 3 projecten. Dit zijn de plannen die door de ontwikkelaars zijn ingediend voor de maatschappelijke tender. De gemeente had een uitnodigingskader opgesteld voor de tender, met daarin voorwaarden. Wij hebben vanuit de provincie vooraf ook input kunnen leveren op het uitnodigingskader. Op basis van het gebiedsproces worden deze plannen verder bijgeschaafd en aangepast voor het uiteindelijke ontwerp. De gemeente is bevoegd gezag voor de vergunningverlening, deze worden ter toetsing weer aan ons voorgelegd.

projecten

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Ruimte, Energie en Wonen
[redacted]

+31 [redacted]
werkdagen: ma,di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Onderwerp: Re: B29 Alternatieve toekomst Alting //LIS Agendapunt 8 > Commissievergadering 3 september
Datum: woensdag 3 september 2025 10:20:09

Begin 2023 zijn ze gestart met het Wervend Perspectief Beilen. In oktober 2035 wordt de raad gevraagd in te stemmen met de Nota van Uitgangspunten.
In die tussenperiode dus verschillende particpatiemomenten geweest. Wat opvalt (maar de vraag is of je dat moet delen met de Staten) is dat de gemeente uitgaat van dat het sowieso doorgaat…. Ongeacht alle opmerkingen, inbreng en zorgen van inwoners, provincie, waterschappen en WMD
Verstuurd vanaf mijn iPhone

> Op 3 sep 2025 om 10:13 heeft [redacted]@drenthe.nl> het volgende geschreven:
>
> Yvonne is even benieuwd ook naar het tijdspad: wanneer gestart en wanneer geeindigd?
>
> ---
>
> **Van:** [redacted]@drenthe.nl>
> **Verzonden:** woensdag 3 september 2025 10:05
> **Aan:** [redacted]@drenthe.nl>
> **CC:** [redacted]@drenthe.nl>; Thomas Gregoire <t.gregoire@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted] <[redacted]@drenthe.nl>
> **Onderwerp:** Re: B29 Alternatieve toekomst Alting //LIS Agendapunt 8 > Commissievergadering 3 september
>
> Er zijn keukentafelgesprekken geweest, bewonersbijeenkomsten, nieuwsbrieven, zienswijzen etc. Ik kan deze niet op data voor je zetten in zo'n korte tijd. Het is ook aan de gemeente, niet aan ons. En het betreft niet alleen Alting maar ook [redacted]
> Groet [redacted]
> Verstuurd vanaf mijn iPhone
>
> > Op 3 sep 2025 om 09:51 heeft [redacted]@drenthe.nl> het volgende geschreven:
> >
> > Zie website gemeente Midden Drenthe https://www.middendrenthe.nl/projecten/wervend-perspectief-beilen
> >
> > Ik kan echt geen overzicht geven van wanneer de gemeente aan participatie met de inwoners heeft gedaan.
> > Daar zijn wij ook niet bij.
> > Verstuurd vanaf mijn iPhone
> >
> > > Op 3 sep 2025 om 09:41 heeft [redacted]@drenthe.nl> het volgende geschreven:
> > >
> > > Dag collega's,
> > >
> > > Graag iets meer concrete invulling als het gaat om de participatie rondom Alting.
> > > Inclusief concrete data t.a.v. participatie.
> > >
> > > Groet, [redacted]
> > >
> > > ---
> > >
> > > **Van:** [redacted]@drenthe.nl>
> > > **Verzonden:** dinsdag 2 september 2025 12:58
> > > **Aan:** [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; Thomas Gregoire <t.gregoire@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
> > > **Onderwerp:** RE: B29 Alternatieve toekomst Alting //LIS Agendapunt 8 > Commissievergadering 3 september
> > >
> > > ---
> > >
> > > **Van:** [redacted]@drenthe.nl>
> > > **Verzonden:** dinsdag 2 september 2025 11:18
> > > **Aan:** [redacted]@drenthe.nl>; Thomas Gregoire <t.gregoire@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
> > > **CC:** [redacted]@drenthe.nl>
> > > **Onderwerp:** B29 Alternatieve toekomst Alting //LIS Agendapunt 8 > Commissievergadering 3 september
> > > **Urgentie:** Hoog
> > >
> > > Goedemorgen collega's,
> > >
> > > Graag aandacht en inhoudelijke voorbereiding voor agendapunt 8 van de Commissievergadering morgen.
> > >
> > > **B.29 Brief van Stichting Behoud Alting van 19 augustus 2025 over Alternatieve toekomst voor Alting**
> > > Voor de volledigheid bijgaand de desbetreffende brief.
> > >
> > > **Fractie Partij van de Arbeid**
> > >
> > > Onze fractie raakte getriggerd door de prachtige en tegelijk treurige zinsnede: 'we voelen ons een kiezel op de rails'. Dat wil je liever niet zijn, lijkt ons.
> > > Onze vraag hierover: hoe oordeelt het College over de wijze waarop participatie van betrokken bewoners bij de mogelijke ontwikkeling van hun woonomgeving, is vormgegeven?
> > >
> > > Het college is bekend met de zorgen zoals verwoord in de brief van Stichting Behoud Alting. De gemeente Midden-Drenthe heeft een Participatieaanpak vastgesteld, waarin participatie vroegtijdig en zorgvuldig wordt ingericht als onderdeel van het planvormingsproces. Tegelijkertijd constateren wij dat er signalen zijn dat bewoners zich in de praktijk beperkt gehoord voelen. Deze spanning onderstreept het belang van de gemeente van het blijven toetsen van participatie: niet alleen als formeel proces, maar ook als beleefde ervaring. Hoewel de participatieaanpak primair bij de gemeente ligt, volgen wij als provincie het proces rondom de ontwikkelingen van het Wervend Perspectief Beilen- waaronder de locatie Alting kritisch, mede in het licht van onze ruimtelijke en beleidsmatige rol.

Verzoek voor inhoudelijke input vanmiddag voor 16.00 uur (indien mogelijk)
Dank!

Groet, [redacted]

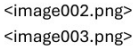
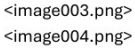
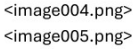
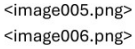
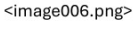
[redacted]
Bestuursadviseur gedeputeerde Yvonne Turenhout
06-[redacted]

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

T

Valt buiten de reikwijdte van het verzoek

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Verzoek nadere duiding/aandachtspunten LIS Blok Ruimte: A2 + A7 + A12 en B29.
Datum: woensdag 3 september 2025 12:44:00
Bijlagen: image001.png
image002.png
image003.png
image004.png
image005.png
image006.png

Het college is bekend met de zorgen zoals verwoord in de brief van Stichting Behoud Alting. De gemeente Midden-Drenthe heeft een Participatieaanpak vastgesteld, waarin participatie vroegtijdig en zorgvuldig wordt ingericht als onderdeel van het planvormingsproces. Zo heeft de gemeente de georganiseerde inwoners uit Alting en [redacted] bevraagd over welke voorwaarden volgens hen belangrijk zijn om prettig te wonen, leven en ondernemen in de buurtschappen. Zijn bewoners betrokken bij de Nota van Uitgangspunten en kan een ieder zich abonneren op een nieuwsbrief.
Tegelijkertijd constateren wij dat er signalen zijn dat bewoners zich in de praktijk beperkt gehoord voelen. Deze spanning onderstreept het belang van de gemeente van het blijven toetsen van participatie: niet alleen als formeel proces, maar ook als beleefde ervaring. Hoewel de participatieaanpak primair bij de gemeente ligt, volgen wij als provincie het proces rondom de ontwikkelingen van het Wervend Perspectief Beilen- waaronder de locatie Alting kritisch, mede in het licht van onze ruimtelijke en beleidsmatige rol.

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: woensdag 3 september 2025 11:51
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; Thomas Gregoire <t.gregoire@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: Verzoek nadere duiding/aandachtspunten LIS Blok Ruimte: A2 + A7 + A12 en B29.
Urgentie: Hoog

Beste collega's,

Allereerst dank voor het snelle werk gisteren en de eerste input gisteren!!
Van een ieder van wie ik gisteren input heb ontvangen v.w.b. de commissievergadering, hierbij de aandachtspunten retour in een overall document.

Verzoek voor een nadere duiding, zie bijgaand document.

A2: [redacted]
A7: [redacted]
A12: [redacted]
B29: [redacted]

Verzoek om per deel de vernieuwde/aangepaste beantwoording via de mail richting mij te sturen, niet in het document.
In verband met de verdere voorbereidingen van en door Yvonne, verzoek om dit per ommegaande op te pakken en voor 13.00 u een reactie te sturen.

Dan comprimeer ik alles weer in een overall document.

Veel dank collega's !

[redacted]
Bestuursadviseur gedeputeerde Yvonne Turenhout
06-[redacted]

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

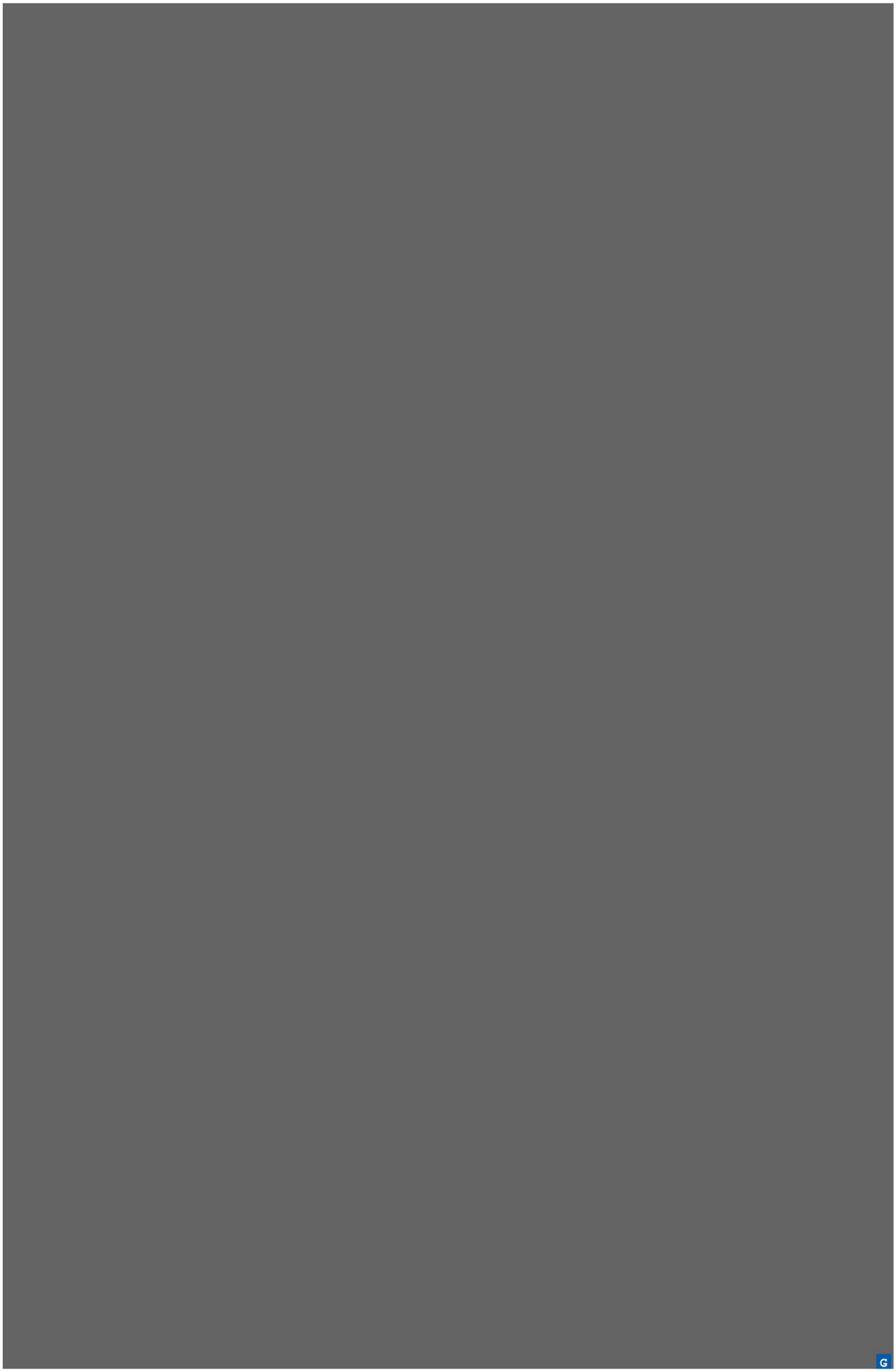
Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

G Art. 5.1 lid 2 sub b

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de economische of financiële belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen

SAMENWERKINGSOVEREENKOMST

inzake de gezamenlijke ontwikkeling van een zonnepark in gemeente Midden-Drenthe

DE ONDERGETEKENDEN:

1. Staatsbosbeheer Projecten BV, statutair gevestigd en kantoorhoudend te Binnensingel 3, 7411 PL Deventer, ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 30172199, rechtsgeldig vertegenwoordigd door [redacted], bestuurder, hierna te noemen 'Initiatiefnemer';

en

2. De Gezamenlijke Energie Coöperatie Midden-Drenthe U.A., een coöperatie met uitgesloten aansprakelijkheid, statutair gevestigd te Balinge en kantoorhoudend aan de Heirweg 26 te Balinge (9437TB), ingeschreven bij het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 89618556, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar bestuurders:

   - [redacted]

   en

   - [redacted]

   of een nader aan te wijzen en aan de Gezamenlijke Energiecoöperatie Midden-Drenthe gelieerde partij (nader te noemen meester), die op een later moment door de Gezamenlijke Energiecoöperatie Midden-Drenthe als partij kan worden aangewezen om de rechten en verplichtingen uit deze overeenkomst over te nemen.

   Hierna te noemen de Energiecoöperatie

Elk afzonderlijk ook aan te duiden als 'Partij' en gezamenlijk als 'Partijen'.

Hebben de intentie om gezamenlijk een zonnepark te realiseren in de gemeente Midden-Drenthe op de locatie Visvijver kadastraal bekend als gemeente Beilen, sectie V, nummers 627 en 662.

NEMEN HET VOLGENDE IN OVERWEGING:

A. De gemeente Midden-Drenthe ("De Gemeente") heeft een beleidskader vastgesteld met daarin de uitnodiging aan grondeigenaren en marktpartijen om grootschalige duurzame energieopwekking te realiseren, waarbij samenwerking met lokale partijen wordt gestimuleerd om zodoende invulling te geven aan lokaal eigendom;

B. Initiatiefnemer is van plan om een Aanbod in te dienen bij de Maatschappelijke tender in 2024 voor zonneparken, georganiseerd door de gemeente Midden-Drenthe ("De Gemeente"), voor de ontwikkeling van een zonnepark.

C. De Gemeente wenst dat de opbrengsten van duurzame energieopwekking zoveel mogelijk in de omgeving terugvloeien, zodat inwoners van De Gemeente en belanghebbenden

(financieel) meeprofiteren van de lokaal opgewekte duurzame energie en zodoende lokaal draagvlak bevorderd wordt;

D. Initiatiefnemer is eigenaar of beperkt gerechtigde van het perceel/ de percelen waarop het zonnepark is geprojecteerd en/of heeft voor de realisatie van dat zonnepark een rechtsgeldige reserveringsovereenkomst gesloten met betrekking tot dat perceel/ die percelen ten behoeve van de realisatie van dat zonnepark.

E. Energiecoöperatie is een lokale energiecoöperatie, die geworteld is in de lokale gemeenschap van De Gemeente, met als doel het realiseren van meer duurzame energieproductie in de Gemeente;

F. Initiatiefnemer wil de ontwikkeling en exploitatie van het zonnepark zodanig vormgeven dat recht wordt gedaan aan het Klimaatakkoord van 28 juni 2019 en aan de Gedragscode Zon op Land en daartoe een samenwerking aangaan met de Energiecoöperatie overeenkomstig het bepaalde in deze Samenwerkingsovereenkomst.

G. Partijen acteren gezamenlijk als initiatiefnemer en zijn voornemens een gezamenlijke Projectvennootschap op te richten.

H. Partijen onderschrijven de Gedragscode Zon op Land, waarin staat dat projecten bij voorkeur op basis van gelijkwaardigheid met de omgeving worden ontwikkeld.

I. Partijen willen samenwerken omdat zij het belangrijk vinden om op een maatschappelijk verantwoorde manier lokaal duurzame energie op te wekken en op te slaan.

J. Partijen wensen afspraken te maken over de wijze waarop de omwonenden en lokale organisaties zoals scholen, ondernemers en natuurverenigingen, in de nabije omgeving van het Plangebied (de “Stakeholders”) betrokken worden bij het Project, en wensen te bepalen hoe Stakeholders direct of indirect (mee) kunnen profiteren;

K. Partijen wensen hun intentie tot samenwerking en de gehanteerde uitganspunten van de samenwerking schriftelijk vast te leggen in deze samenwerkingsovereenkomst, hierna te noemen ‘**SOK**’.

EN KOMEN HET VOLGENDE OVEREEN:

Artikel 1 Doel van de samenwerking

1. De samenwerking van partijen heeft het doel om gezamenlijk een zonnepark te ontwikkelen in gemeente Midden-Drenthe (het **Project**). Het doel van de SOK is het vastleggen van afspraken tussen Partijen over:
    a. De uitgangspunten voor de samenwerking in het Project;
    b. Proces- en werkafspraken voor de gezamenlijke ontwikkeling van het Project;
    c. De verdeling van de ontwikkelkosten en opbrengsten.

2. Wanneer het, door de Initiatiefnemer ingediende, aanbod tot één van de winnende projecten van de Maatschappelijke tender behoort, zullen Partijen de Ontwikkeling conform deze overeenkomst gezamenlijk tot stand brengen en het zonnepark exploiteren. Behoort het aanbod definitief niet tot één van de winnende projecten van de Maatschappelijke tender dan zal Initiatiefnemer de Energiecoöperatie daar per mail over informeren waarna deze overeenkomst vervalt. Dit geldt echter niet voor een afdracht aan het gebiedsfonds, zoals beschreven in artikel 6.6 of geheimhouding en vertrouwelijkheid zoals beschreven in artikel 13.

Artikel 2 Uitgangspunten samenwerking

1. *Zonne-energieprojecten ontwikkelen doe je samen*
   Het ontwikkelen van duurzame energieprojecten is complex, specialistisch en vooral lokaal. Door expertise uit de buurt te combineren met expertise uit de sector worden de meest succesvolle projecten ontwikkeld. Partijen streven naar 50% lokaal eigendom, dat ingevuld wordt door de Energiecoöperatie.

2. *Rendement is gekoppeld aan risicoprofiel*
   Investeren in een duurzaam energieproject is ondernemerschap, dit vergt (mee-)investeren en risico lopen. In een goede samenwerking is voor iedere partij het risico en het rendement in verhouding met elkaar. Dit betekent niet dat iedere partij evenveel risico hoeft te lopen in een samenwerking.

3. *Tijdig heldere afspraken maken*
   Door in vroeg stadium de samenwerkingsmogelijkheden te onderzoeken wordt een ongelijkwaardige samenwerking voorkomen

4. *Ontwikkelen en realiseren conform beleid van gemeente Midden-Drenthe*
   Partijen ontwikkelen, bouwen en beheren het Zonnepark zoveel als mogelijk conform het door gemeente Midden-Drenthe vastgestelde beleid voor grondgebonden zonneparken.

5. *Lokaal eigenaarschap en/of financiële participatie*
   Partijen streven ernaar gezamenlijk het Project te ontwikkelen, realiseren en te exploiteren met als uitgangspunt dat de investering in tijd en geld en het bijbehorende risico eerlijk wordt verdeeld. Partijen streven naar gelijkwaardig risico en eigenaarschap.

6. *Financieel haalbare en rendabele businesscase*
   Partijen streven naar een financieel rendabele en haalbare business case. Overeenkomsten met derden, waaronder aan Initiatiefnemer gelieerde partijen zullen worden aangegaan op basis van marktconforme voorwaarden en condities. Een vereiste is hierbij dat al het voorgaande moet voldoen aan de eisen die een bankinstelling stelt in het kader van projectfinanciering.

7. *Natuur inclusief & biodiversiteit*
   Partijen wensen een natuurinclusief Project te ontwikkelen. In het ontwerp van het Project zullen Partijen er naar streven om (bestaande) kwaliteiten te versterken, zoals: biodiversiteit, ecologie en klimaatadaptatie. Dit uitgangspunt vindt ook aansluiting bij het nieuwe

geactualiseerde beleidskader van de gemeente. Partijen begrijpen tegelijkertijd dat dit niet substantieel ten koste moet gaan van een financieel haalbare en rendabele business case.

Artikel 3 Belangen

1. Partijen hebben de intentie om als partners in het Project en de daarbij behorende Project BV deel te nemen op basis van de volgende onderlinge (zeggenschap)verhoudingen en aandelenbelangen (de "Belangen"):

Partij	**Aandelen (Belang)**	**Winstverdeling**	**Kostenverdeling**
Initiatiefnemer	50	50%	50%
Energiecoöperatie	50	50%	50%

Indien een van de Partijen, om welke reden dan ook, meer financiering moet verstrekken dan de andere Partij, kan dit leiden tot een evenredige aanpassing van het aandelenbelang van de Partijen (verwatering)

2. Partijen hebben de intentie om samen te werken conform de Belangen en de voorwaarden zoals beschreven in deze SOK. Dit zullen zij blijven doen zolang er aan de voorwaarden van de SOK wordt voldaan, met dien verstande dat de mogelijkheid bestaat dat Partijen gedurende de verdere ontwikkeling van het Project op basis van een alternatieve samenwerkingsvorm kunnen voortzetten.

3. Een alternatieve samenwerkingsvorm (als bedoeld in artikel 3.2) kan zijn, maar is niet beperkt tot:
    a. een aangepaste verhouding in de Belangen van Partijen (zie ook artikel 8); en/of
    b. een additionele afdracht aan een gebiedsfonds; en/of
    c. de uitgifte van obligaties met voorrang voor omwonenden en ingeschrevenen van de gemeente Midden-Drenthe

Artikel 4 Activiteiten samenwerking

Partijen geven gezamenlijk uitvoering aan de volgende activiteiten:

- Planologische procedures voeren
- Onderzoeken (laten) uitvoeren
- Communicatie
- Het voeren van juridische procedures.

Partijen werken samen bij:

- De aanbesteding en uitvoering van de projectontwikkelingswerkzaamheden, zoals infrastructurele werken, inkoop materialen, onderhoudscontracten, etc.

De Energiecoöperatie staat primair opgesteld voor:

- Contact en communicatie met de omgeving
- Overleg met politiek en lokaal bestuur
- Inwonersparticipatie (bredere omgeving)
- Inrichten lokaal omgevingsfonds (direct omwonenden)

De Initiatiefnemer staat primair opgesteld voor:

- Aanvragen subsidies
- Technische ontwikkeling (inclusief netaansluitingen)
- Ruimtelijke onderbouwing
- Financiële organisatie (inclusief bancaire leningen)
- Aanbestedingen installatie en begeleiding bouw

Artikel 5 Plan- en procesparticipatie

Om te zorgen dat het Project ook een positieve impact heeft op de lokale omgeving zullen Partijen alle relevante Stakeholders (bijvoorbeeld het Dorpenoverleg Midden-Drenthe "DOM", direct omwonenden en bedrijven) vanaf het begin bij het Project trachten te betrekken.

Door het participatieproces goed te documenteren en tussentijdse uitkomsten helder en laagdrempelig te communiceren willen Partijen de Stakeholders zich nauw betrokken laten voelen vanaf een vroeg stadium.

Artikel 6 Gebiedsfonds

1. Partijen komen overeen een gebiedsfonds op te richten ter ondersteuning van de lokale gemeenschap rondom het zonnepark. Het doel van het fonds is om financieel bij te dragen aan projecten en initiatieven die de leefbaarheid en duurzaamheid in de omgeving bevorderen, zoals natuurbehoud, recreatie, onderwijs, en lokale energieprojecten.
2. Het gebiedsfonds zal jaarlijks worden gevoed met een gereduceerd afdracht van € K (geïndexeerd CPI) per geleverde MWh. Deze afdracht zal worden wordt vastgelegd in de aandeelhoudersovereenkomst van de Project BV.
3. Het gebiedsfonds zal worden beheerd door een onafhankelijke stichting of commissie die is samengesteld uit vertegenwoordigers van lokale bewoners en belanghebbende organisaties. Het bestuur van het gebiedsfonds beslist over de toewijzing van middelen op basis van een transparant aanvraagproces.
4. Jaarlijks zullen de inkomsten en uitgaven van het gebiedsfonds openbaar worden gemaakt in een rapport dat beschikbaar wordt gesteld aan belanghebbenden.
5. Het gebiedsfonds zal gedurende de exploitatieperiode van het zonnepark actief zijn. Bij beëindiging van de exploitatie van het zonnepark zullen de overgebleven middelen in het gebiedsfonds worden besteed aan een lokaal project dat aansluit bij de doelstellingen van het fonds.
6. In het geval dat het belang van de Energiecoöperatie vermindert, zal de gereduceerde afdracht aan het gebiedsfonds naar rato toenemen tot een maximum van € K (geïndexeerd CPI) per geleverde MWh.

Artikel 7 Aansturing, overleg, controle en besluitvorming

1. Voor de aansturing van de activiteiten die uit deze SOK voortvloeien, stellen Partijen een Projectleider aan en stellen een Stuurgroep in.

Projectleider

2. De Projectleider is verantwoordelijk voor de algehele leiding van het Project.

3. De projectleider wordt binnen [1 maanden] na het winnen van de Tender aangesteld voor onder meer het plan- en procesparticipatie.

4. De Projectleider heeft de dagelijkse leiding over de werkzaamheden onder deze SOK.

5. De Projectleider draagt zorg voor de ontwikkeling van het Project en legt verantwoording af aan de Stuurgroep. De Projectleider bepaalt in overleg met de Stuurgroep de frequentie van (digitaal) overleg.

6. De Projectleider draagt de eindverantwoordelijkheid voor het doelmatig en kwalitatief uitvoeren van de activiteiten onder de SOK, de Interne kosten en de Externe kosten.

7. De Projectleider bereidt de vergaderingen van de Stuurgroep voor.

8. De Projectleider doet daartoe datumvoorstellen aan de andere Partijen. Alle Partijen kunnen agendapunten aandragen. De Projectleider stelt een agenda op, bereidt de begeleidende stukken voor en formuleert waar mogelijk (in concept) de te nemen besluiten. De Projectleider verspreidt de stukken tijdig onder de andere Partijen.

9. Opdrachten aan derden worden voorbereid door de Projectleider en voorgelegd aan de Stuurgroep.

Stuurgroep

10. Ieder Partij wijst één vertegenwoordiger aan. Deze vertegenwoordigers vormen samen de Stuurgroep.

11. De Stuurgroep heeft als primaire taak:
    a. het bewaken van de kwaliteit van de Projectleider;
    b. het nemen van besluiten over de wijziging van het Project, de projectplanning en goedkeuring van de “deliverables”;
    c. het voorbereiden van besluitvorming door individuele Partijen;
    d. het nemen van strategische besluiten binnen het kader van de SOK aangaande het Project.

12. Elk voorstel tot wijziging en/of aanvulling van het Project en/of de planning zal voldoende informatie bevatten opdat de Stuurgroep een goed gefundeerd oordeel kan vormen over de kwaliteit van het voorstel. Indien er majeure aanpassingen dan wel overschrijdingen van de planning en kosten van het Project plaatsvinden, wordt er in de Stuurgroep over besloten. Van een majeure kostenoverschrijding is sprake indien sprake is van een overschrijding van meer dan EUR [5.000,--].

13. Wanneer externe aanvragen worden gedaan of verplichtingen worden aangegaan met betrekking tot allerhande contracten, toestemmingen en vergunningen die in het kader van het Project nodig zijn (bijv. de aanvraag van vergunningen en subsidies) wordt hierover in de Stuurgroep besloten.

14. De Stuurgroep benoemt uit haar midden een voorzitter die de vergaderingen van de Stuurgroep voor zit. Partijen zorgen gezamenlijk voor een goede voorbereiding van de Stuurgroep vergaderingen, adequate verslaglegging en zorgen dat acties volgens planning verlopen.

15. De Stuurgroep besluit op basis van consensus (waarbij de stem van elke Partij even zwaar weegt zolang de Belangen gelijkwaardig zijn en anders naar rato van de verdeling van het aandelenkapitaal) en kan zowel tijdens fysieke bijeenkomsten als per e-mail besluiten nemen. Er zal steeds een afweging gemaakt moeten worden tussen financiële opbrengst, risico, draagvlak/acceptatie. De Stuurgroep komt elke [twee maanden] bijeen, of zo vaak als nodig en als de Projectleider of Stuurgroepleden dat willen.

16. Indien leden van de Stuurgroep wijzigen, zal de desbetreffende Partij dat direct doorgeven aan de Projectleider. De Projectleider communiceert dit aan alle leden van zowel de Stuurgroep.

17. In het geval dat het Belang van één van de Partijen onder de [15%] zakt, zal deze Partij niet langer een vertegenwoordiger in de Stuurgroep kunnen afvaardigen.

Artikel 8 Kosten

1. Elke Partij zorgt voor een inhoudelijke en procesmatige bijdrage in de activiteiten (projecturen/inspanningen) voor de duur van de SOK, tenzij anders bepaald in deze SOK.

2. Indien Initiatiefnemer nog geen Project BV heeft opgericht, richten Partijen zo spoedig mogelijk nadat definitief bekend is geworden dat het, door de Initiatiefnemer ingediende, aanbod tot één van de winnende projecten behoort een Project BV op. De ten behoeve van het project gesloten overeenkomsten met derde partijen worden ingebracht in de Project BV evenals de bijbehorende Externe Kosten.

3. De Externe kosten zullen op basis van de Belangen tussen Partijen worden verdeeld en aan het einde van elk kwartaal door de ene Partij worden vergoed aan de Partij, die de betreffende factuur heeft voldaan, tenzij Partijen gelijkwaardig kapitaal storten middels eigen vermogen of aandeelhouderslening op de bankrekening van de Project BV en de Project BV de Externe kosten betaalt.

4. De Energiecoöperatie is voor haar financiering afhankelijk van externe partijen. Bij het storten van aandelenkapitaal en/of het verstrekken van financiering wordt rekening gehouden met een reguliere termijn voor het aantrekken van de benodigde middelen.

5. De Project BV zal zoveel mogelijk contractpartij zijn jegens externe partijen, Externe kosten zullen dan dus ook zoveel mogelijk door de Project BV betaald worden.

6. De door Partijen gemaakte Interne Uren tot de ingangsdatum van de SOK en tijdens de looptijd van de SOK worden bijgehouden, maar niet verrekend. Partijen brengen gedurende de ontwikkeling van het Project geen loonkosten in rekening.

7. Partijen zullen voor de compensatie van de door hun verrichte werkzaamheden (de Interne Uren) voor de Project BV gerechtigd zijn tot een ontwikkelvergoeding. Deze vergoeding kent een maximum van 10% van de totale investering in het project (de "**Ontwikkelvergoeding**"). Er zal van een "gerealiseerde MWp" worden gesproken indien en wanneer Financial Close is bereikt. Uit de Ontwikkelvergoeding worden eerst de bijgehouden interne uren verrekend tegen een tarief van [€ [redacted] per uur excl. BTW. Het restant van de Ontwikkelvergoeding zal ten tijde van Financial Close naar rato van de Belangen tussen Partijen worden verdeeld en door de Project BV aan Partijen worden uitbetaald. De Ontwikkelvergoeding wordt als kostenpost meegenomen in de projectfinanciering van de vreemd vermogen verschaffer.

8. Indien definitief bekend is geworden dat het, door de Initiatiefnemer ingediende project, niet tot één van de winnende projecten behoort, vervalt deze overeenkomst en worden geen interne Uren en Externe kosten verrekend.

Artikel 9 Verslaglegging project

1. De Projectleider voert een aparte projectadministratie en legt daarmee financiële rekening en verantwoording aan de Partijen af. De Partijen hebben desgewenst inzage in de projectadministratie.

2. Binnen 5 werkdagen na afloop van een kwartaal maken de Partijen aan de Projectleider kenbaar hoeveel Interne- en Externe kosten zij hebben gemaakt.

3. Facturering aan de Partijen vindt op kwartaalbasis achteraf plaats waarbij een beschrijving van kosten wordt opgevoerd met het respectievelijke bedrag naar rato van de Belangen van de Partijen. Deze facturering bevat ook details van tot dan toe gefactureerde en betaalde bedragen. De Projectleider stuurt binnen 10 werkdagen na afloop van een kwartaal een factuur met alle gemaakte Externe kosten naar rato van de Belangen van de respectievelijke Partijen. De facturen worden binnen 14 kalenderdagen na ontvangst door de Partijen voldaan.

4. Aan het einde van elk kwartaal maakt de Projectleider een rapportage met een vergelijking van gemaakte kosten en uitgaven van het voorafgaande kwartaal en overlegt daarbij een verantwoording van eventuele kostenoverschrijdingen.

Artikel 10 Looptijd en beëindiging

1. Deze SOK treedt in werking na de datum van ondertekening door beide Partijen.

2. De SOK eindigt:
    a. zodra door Partijen een vervolgovereenkomst is gesloten ter vervanging van deze SOK; of
    b. nadat Partijen een aandeelhoudersovereenkomst hebben ondertekend of;
    c. Indien definitief bekend is geworden dat het, door de Initiatiefnemer ingediende aanbod, niet tot één van de winnende projecten behoort of;
    d. indien Partijen besluiten om het Project te staken.

3. Onverminderd het bepaalde in artikel 11.2 kan de SOK niet tussentijds worden beëindigd door één der Partijen, met uitzondering van de hieronder genoemde situaties:
    a. in geval een Partij surseance van betaling aanvraagt, dan wel haar surseance van betaling is verleend;
    b. in geval een Partij zelf faillissement aanvraagt;
    c. in geval een Partij failliet wordt verklaard;
    d. indien een Partij ontbonden of geliquideerd wordt;
    e. indien een Partij overgaat tot staking van haar bedrijf of daartoe reeds is overgegaan;
    f. indien een Partij toerekenbaar tekort schiet in de nakoming van een verplichting krachtens deze SOK, tenzij de tekortkoming de ontbinding met haar gevolgen niet rechtvaardigt. Voor zover de nakoming niet blijvend onmogelijk is, ontstaat deze bevoegdheid tot ontbinding pas indien nakoming van de verplichting uitblijft na verloop van een bij een schriftelijke aanmaning gestelde redelijke termijn.

4. In bovengenoemde gevallen (3.a tot en met 3.f) kan een Partij de SOK zonder nadere ingebrekestelling of rechterlijke tussenkomst en zonder schadevergoeding verschuldigd te zijn met onmiddellijke ingang ontbinden. De ontbindende Partij(en) heeft (hebben) in dat geval te allen tijde het recht schadevergoeding te vorderen van alle kosten, schade en interesten die het gevolg zijn van de beëindiging van de SOK als gevolg van één van de hiervoor genoemde gronden.

5. Na de beëindiging dan wel ontbinding van de SOK hebben Partijen geen enkele verplichting over en weer, behoudens hetgeen is overeengekomen in artikel 6 (gebiedsfonds) en artikel 13 (geheimhouding & vertrouwelijkheid).

Artikel 11 Overdracht rechten en plichten

1. Het is Partijen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de andere Partij niet toegestaan hun rechten en plichten uit hoofde van deze SOK geheel of gedeeltelijk over te dragen aan een of meer (n). Deze toestemming zal niet op onredelijke gronden worden onthouden.

2. Het voorgaande geldt niet in de situatie dat het een overdracht betreft aan een onderneming waar een Partij in haar groep ex. artikel 2:24b BW is verbonden, met dien verstande dat de gelieerde entiteit minimaal dezelfde financiële stabiliteit dient te hebben als de overdragende partij.

3. Partijen behouden zich het recht voor om de rechten en verplichtingen uit deze SOK door middel van een overeenkomst van contractovername (zoals bedoeld in artikel 6:159 BW) integraal over te dragen aan de Project BV.

Artikel 12 Contacten media/pers

1. Partijen spreken af dat er een zorgvuldige afstemming plaatsvindt in hetgeen wordt gepubliceerd over het Project en/of hetgeen met de pers, omwonenden, Gemeente en andere belanghebbenden wordt gecommuniceerd.

2. Partijen zullen zich extern presenteren als de gezamenlijke ontwikkelaar van het Project.

4. Partijen zullen zich over en weer onthouden van het zich op wat voor wijze dan ook negatief uitlaten over elkaar.

5. Bij contacten met de pers zal vooraf altijd afstemming plaatsvinden tussen Partijen.

Artikel 13 Geheimhouding & vertrouwelijkheid

1. Partijen zijn gehouden tot zorgvuldig omgang met alle informatie over de ontwikkeling van het Project en hun samenwerking.

2. De Energiecoöperatie is bevoegd haar leden op gepaste wijze te informeren over de ontwikkeling van het Project en de samenwerking rekening houdend met de gerechtvaardigde belangen van Initiatiefnemer.

3. Alle informatie door Partijen over en weer verkregen bij het aangaan en uitvoeren van deze SOK heeft een vertrouwelijk karakter en mag zonder toestemming van de andere Partij niet verder worden verspreid buiten Partijen, tenzij dit wettelijk is voorgeschreven. Het voorgaande geldt niet voor bekendmaking aan
   (i) medewerkers van Partijen of van groepsmaatschappijen als bedoeld in artikel 2:24b van het burgerlijk wetboek
   (ii) professionele adviseur en opdrachtnemers van Partijen die ten behoeve van het Project worden ingeschakeld
   (iii) relevante ledencommissies en bestuur van de Energiecoöperatie
   (iv) informatie die op grond van een wettelijke plicht bekend moet worden gemaakt
   (v), en informatie die al openbaar is op het moment van bekendmaking, zonder dat daarbij een vertrouwelijkheidsverplichting is overtreden.

Artikel 14 Uittreden, vervreemding van aandelen en aanbiedingsplicht

1. Beide Partijen hebben de intentie om hun aandelen Belangen in de Project BV te behouden, maar in goed overleg kunnen Partijen besluiten om hun Belangen in de Project BV op enig moment te verkopen aan derden. Voor een geldige overdracht van aandelen is vereist dat de Partij die één of meer aandelen wil vervreemden, deze eerst aanbiedt aan de andere Partij.

Eén en ander zal nader worden gedefinieerd in een nog voor de Project BV op te stellen aandeelhoudersovereenkomst.

Artikel 15 Overige bepalingen

1. Partijen sluiten jegens elkaar iedere aansprakelijkheid uit voor schade welke ontstaat in het kader van deze SOK, behoudens in geval van opzet of grove schuld. Partijen zijn verplicht zich tot het uiterste in te spannen dreigende dan wel intredende schade te voorkomen of tot een minimum te beperken.

2. Partijen zullen nalaten, direct of indirect, bijvoorbeeld door middel van met hen verbonden (rechts)personen, enige actie te ondernemen, die de ontwikkeling, realisatie en/of exploitatie van het Project kan schaden casu quo vertragen. Hieronder dient tevens te worden verstaan het nalaten van het gebruik maken van wettelijke mogelijkheden, zoals het indienen van planschadeverzoeken, zienswijzen, inspraakreacties, bedenkingen, het aantekenen van bezwaar of beroep tegen overheidsbesluiten, vergunningaanvragen en verlening van vergunningen die de realisatie van het Project ten doel hebben.

3. Indien één of meer artikelen van deze SOK ongeldig of op andere wijze niet verbindend zou(den) zijn, wordt daardoor de geldigheid van de overige artikelen van deze SOK niet aangetast. Partijen zullen alsdan in gezamenlijk overleg en in de geest van deze SOK deze SOK voor zover nodig aanpassen, in die zin dat de niet-verbindende artikelen worden vervangen door bepalingen die zo min mogelijk verschillen van de betreffende niet-verbindende artikelen.

Artikel 16 Toepasselijk recht en forumkeuze

1. Op deze SOK is Nederlands recht van toepassing.

2. Geschillen die ontstaan in het kader van deze Samenwerkingsovereenkomst of hieruit voortvloeiende overeenkomsten en die niet binnen de Stuurgroep kunnen worden opgelost, kunnen door ieder van de Partijen worden geëscaleerd naar de directies van de Partijen. Indien de directies binnen redelijke tijd geen overeenstemming weten te bereiken over het geschil, dan kan ieder van de Partijen het geschil exclusief voorleggen aan de bevoegde rechter van de rechtbank Noord-Nederland.

Bijlagen

Bijlage 1 Kaart Projectlocatie

ONDERTEKENING

Deze Overeenkomst is in tweevoud opgemaakt en (eventueel digitaal) ondertekend in de plaats en op de datum zoals hieronder vermeld.

Energiecoöperatie

door:
te: Balinge
datum: 23-12-2024

Energiecoöperatie

door:
te: Balinge
datum: 23-12-2024

Initiatiefnemer
door: Z. van Olst
te: Amersfoort
datum: 23-12-2024

DEFINITIES

Tenzij uitdrukkelijk anders blijkt en naast de eventueel elders in de SOK opgenomen definities, hebben in de SOK de volgende met (een) hoofdletter(s) geschreven woorden de daaronder vermelde betekenis. Definities kunnen zonder verlies van de inhoudelijke betekenis in enkelvoud of meervoud worden gebruikt

Aanbod	Het plan dat de Initiatiefnemer indient om mee te kunnen doen aan de Maatschappelijke tender. Het plan moet voldoen aan het beleidskader dat is opgesteld door de gemeente Midden-Drenthe.
Belangen	Heeft de betekenis zoals omschreven in artikel 3 van deze SOK.
Externe kosten	Dit zijn de kosten voor het uitbesteden van activiteiten aan derde partijen vanaf het moment van ondertekenen van deze SOK. Externe kosten kunnen alleen worden gemaakt na instemming van alle Partijen.
Financial Close	Het moment waarop aan alle opschortende voorwaarden is voldaan, zoals die zijn vastgelegd in de SOK, en de vreemd vermogen verschaffer(s) de financiering ten behoeve van het Project hebben gecommitteerd onder de gebruikelijke voorwaarden en bepalingen.
Gedragscode Zon op Land:	Code voor de fysieke en procesmatige wijze van ontwikkeling, inpassing, vormgeving en beheer van zon op land projecten, uitgegeven door Holland Solar op 13 november 2019. Gedragscode Zon op Land
Interne uren	Dit zijn de door Partijen gemaakte interne uren die moeten bijdragen aan de realisatie van het project tot de ingangsdatum van de sok en tijdens de looptijd van de SOK. De uren worden in redelijkheid en billijkheid bijgehouden en per kwartaal besproken.
Maatschappelijke tender	De maatschappelijke tender bedoeld in de overwegingen onder B.
Omgevingsvergunning	Elke vergunning die benodigd is om (één of meer) zonneparken van het bevoegde gezag te mogen aanleggen.
Ontwikkeling	De ontwikkeling van het zonnepark.
Project BV	Een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid naar Nederlands recht, die door Partijen zal worden opgericht met als specifiek doel de ontwikkeling, bouw en exploitatie van het Project.
Projectleider	De Partij (dan wel een natuurlijk persoon / derde partij namens deze) die als zodanig is aangewezen in artikel 7 van deze SOK.
Ready to Build	Het moment waarop het Project beschikt over de onherroepelijke omgevingsvergunning, de SDE++-subsidie of andere vorm van subsidie is verkregen, de eerste aanbetaling voor de netaansluiting is gedaan, voldoende transportcapaciteit op het elektriciteitsnet van de netbeheerder is vastgelegd, alle vereiste (zakelijke) rechten op de grond van de Projectlocatie zijn geregeld, een

	bouwcontract (EPC) beschikbaar is en een onderhoudscontract beschikbaar is.
Samenwerking:	de gezamenlijke ontwikkeling van het zonnepark.
Samenwerkingsovereenkomst	een overeenkomst zoals bedoeld de overwegingen onder K.
Stuurgroep	De stuurgroep zoals bedoeld in artikel 7 van deze SOK.
Stakeholders	De omwonenden en lokale organisaties zoals scholen, ondernemers en natuurverenigingen, in de nabije omgeving van het Plangebied.

BIJLAGE 1 KAART PROJECTLOCATIE

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

K Art. 5.1 lid 2 sub f

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de bescherming van andere dan in art. 5.1 lid 1 sub c genoemde concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens

Beoordelingsformulier Maatschappelijke tender zonneparken in Midden-Drenthe

In dit beoordelingsformulier schrijft de beoordelingscommissie het aantal punten op per onderdeel uit het beleidskader zonneparken in Midden-Drenthe. De commissie motiveert het aantal gegeven punten.

Projectnummer	4843540
Locatie	Beilerstroom
Indiener	Staatsbosbeheer
Totaal aantal punten	209 **NB: wat betreft de commissie is legplan B geen optie. Deze beoordeling heeft daarom alleen betrekking op legplan A. Zie onderdeel 3.3. Maar ook op andere onderdelen heeft de commissie een sterke voorkeur voor legplan A.**

Quickscan van het plan	
Zijn de stukken voldoende om het plan te kunnen beoordelen aan de hand van het beleidskader? Zo nee, welke stukken ontbreken?	*Ja*
Is een ondertekende intentieovereenkomst tussen initiatiefnemer en een energiecoöperatie aanwezig? Dit is een vereiste om mee te doen met de maatschappelijke tender. Indien er geen intentieovereenkomst is, doet het plan niet meer mee en stopt de beoordeling.	*Ja*

1. Thema: Zonneladder	*Toelichting score*	*Maximale score*	*Beoordeling/ motivatie*	*Score*
1.1 Het initiatief is gesitueerd op een trede 3 locatie. *Zonneparken op onbenutte (bouw)locaties, langs infrastructurele werken en op (industriële) plassen.*	ja nee	70 0	Ja, het betreft een drijvend zonnepark op een voormalige zandafgraving (industriële plas).	**70**
1.2 Er is sprake van meervoudig grondgebruik. *Zonneparken gecombineerd met een andere substantiële functie, bijvoorbeeld landbouw, onderzoekslocatie, noodzakelijke waterberging, etc.*	maatwerk	0-60		**0**
8¡.Thema¿Locatiekeuze	Toelichting. score	Maximale. score	Beoordeling–.motivatie	Score
2.1 Het initiatief ligt (deels) in een gebied dat wordt uitgesloten op basis van onze zonpotentiekaart.	ja, de beoordeling stopt	X	Nee	✅
2.2 Opwek en gebruik liggen bij voorkeur dicht bij elkaar. *Het initiatief ligt binnen 3 km van een aansluitpunt op het netwerk.*	Ja nee	10 0	Staatsbosbeheer heeft contact gehad met Rijkswaterstaat om het zonnepark aan te sluiten op het SOL. Rijkswaterstaat ziet dit als een positieve impuls. De opgewekte energie van het zonnepark wordt in dat geval direct verbruikt voor het elektrisch laden van auto's. Deze koppeling van energie opwek en directe afzet is een efficiënte manier om het elektriciteitsnet te ontlasten. De commissie vindt dit een zeer charmante oplossing om opwek aan gebruik te koppelen. Dit is wat je het liefst zou willen. Echter is dit behoorlijk onzeker, want het betreft nog een voornemen. Bovendien is het gebruik waarschijnlijk zeer laag t.o.v. de opwek. Daarom kan de commissie hier geen punten aan geven.	**0**
2.3 Er is voldoende afstand tot woningen. We hanteren een zone van 300 meter rondom een zonnepark, waarbinnen de initiatiefnemer met zorg kijkt naar de impact van het zonnepark op die woningen. *Bij een*	maatwerk	0-10	Impact op woonbebouwing heeft het initiatief niet. Het is geïncorporeerd in een bestaande landschapstegel, een (voormalige) zandwinplas volledig berand door dicht en hoog opgaand groen. De dichtstbijzijnde woning bevindt zich bovendien pas op zo'n 500 meter.	**10**

open landschap, is een grotere afstand wenselijk. Bestaande landschapselementen kunnen worden gebruikt om het zonnepark op een natuurlijke manier uit het zicht te onttrekken				
2.4 Er is voldoende afstand tussen individuele zonneparken. *Een zonnepark wordt vaak ervaren als een industrieel complex dat afbreuk doet aan de herkenbaarheid van het landschap.*	maatwerk	0-10	Het plangebied ligt op nog geen 200 meter afstand van een al bestaand zonnepark (De Mussels), eveneens onderdeel van een (nog in exploitatie zijnde) zandwinplas. Ook De Mussels manifesteert zich als een evidente landschappelijke entiteit, ook al is de randbeplanting aldaar minder intensief.	**10**
2.5 De maat en schaal van het zonnepark past bij het landschap. *Laat de maat van een zonnepark nooit de maat en schaal van landschapseenheden domineren/ overnemen. De maat en schaal van een landschapstype is bepalend voor de maximale afmeting van een zonnepark. Het (cultuur)landschap moet herkenbaar blijven.*	maatwerk	0-10	De zandwinplas met haar groenberanding is in dit geval bepalend voor de landschappelijke maat en schaal. Het initiatief voegt zich daarin meer dan prima.	**10**
2.6 De locatie sluit aan bij bestaande landschapselementen. *In beginsel ligt een zonnepark niet bloot in een open landschap, maar maakt deze gebruik van de landschappelijke elementen als 'ruimtelijke rug'.*	maatwerk	0-10	Dat is zeker het geval (zie 2.5).	**10**
9¡.Thema¿Landschappelijke.inpassing	Toelichting. score	Maximale. score	Beoordeling—motivatie	Score.
Creëer meerwaarde voor het gebied				
3.1 Herstel of versterk het cultuurlandschap.	maatwerk	0-10	Het initiatief is geprojecteerd in het beekdallandschap van de Beiler Stroom en de Brunstinger Leek (ook wel aangeduid als de Broeklanden). Het landschap is open van karakter, met daarin de (genormaliseerde) beken als centrale ruimtelijke figuren. De structuur van smalle strokenverkaveling is onder invloed van ruilverkavelingsprocessen in de 60-er jaren aan verandering onderhevig geraakt (de stroken zijn verbreed	**2**

			en blokken deden hun intrede). Restant groen en vooral ook de drie, met groen omgeven zandwinningsplassen vallen in dit open landschap op. Die plassen hebben op zich helemaal niets met het oude cultuurlandschap te maken, maar door hun groenberanding vormen ze in het landschap dus wel ruimtelijke entiteiten. Het voorliggende initiatief behelst primair een legplan met drijvende zonnepanelen (in meerdere varianten) en een opstelplek voor energieopslag, allemaal volledig geïncorporeerd en vanaf willekeurig een plek buiten de plas volledig aan het zicht onttrokken. En ja, dat is een kwaliteit op zich. Maar nee, defacto is er geen sprake van herstel of versterking van het cultuurlandschap. Mogelijk kan Staadsbosbeheer met de opbrengst van de zonne-energie een bijdrage worden verkregen voor landschapsherstel op een andere plek.	
3.2 Vergroot de ecologische kwaliteit. Dit betreft de kwaliteit van de bodem, het water en de biodiversiteit. Een initiatief moet voorzien zijn van een plan waarin wordt omschreven wat de doelstellingen zijn voor het behoud en de versterking van de ecologische kwaliteit. • Zon-op-land: Pas streekeigen soorten toe en biedt toegang aan klein wild. • Bij zon-op-water kan de ecologische kwaliteit worden vergroot of gecompenseerd door o.a. het aanleggen van natuurvriendelijke oever, het creëren van eilanden, het aanbrengen van verondiepingen in bestaand water.	maatwerk	0-10	De groene eilanden zullen positief zijn voor de ecologie. Onder water bieden de hangende wortels habitat voor diverse soorten. En boven water biedt het vogels een veilige plek voor predatie door bijvoorbeeld vossen. De oppervlakte van de eilanden is klein in verhouding tot de rest van het gebied waardoor de impact beperkt is. Het blijven letterlijk eilandjes in een te diepe plas. Ook de afgezonken boomkronen zijn positief. Zowel voor vis als voor amfibieën. Als onderdeel van het plan wordt de plas toegankelijker gemaakt voor vissers. Daarmee wordt een deel van de impact op ecologie tenietgedaan. Vissers verstoren de oevervegetatie en maken de oevers minder geschikt als nestplaats. En door te vissen hebben ze een negatieve impact op de vissen in de plas. De EOS is in het bosgebied aan de zuidkant voorzien. Daar zal een deel van de huidige beplanting gekapt moeten worden. Ecologisch gezien kan zo'n open eiland in het bos een toevoeging zijn. Ook door de kruidenrijke vegetatie. Maar dat hangt wel af van wat er nu zit. De Quickscan geeft aan dat het gebied geschikt is voor o.a. de das, maar niet of die er ook daadwerkelijk zit. Als die wordt aangetroffen kan de EOS daar niet gerealiseerd worden. Wat gebeurt er dan?	**1**

			Met dit plan wordt de ecologische kwaliteit van het gebied nauwelijks vergroot. Het blijft een te diepe plas waar weinig leven mogelijk is (op de randen na). De ingrepen zoals de eilanden helpen wel, maar zijn klein op het gehele oppervlakte. En in vergelijking met grondgebonden zonneparken is de plus op ecologie kleiner. Daarom kan de commissie hier maar een lage score geven.	
3.3 Zorg ervoor dat de ondergrond voldoende licht krijgt. • Zon-op-land: Er is een minimale open ruimte van 25% tussen de zonnepanelen op een zonnepanelenveld. • Zon-op-water: Het bedekken van water door zonnepanelen heeft, net zoals bij zon-op-land, negatieve effecten op de ecologie. De initiatiefnemer toont aan dat de bezettingsgraad in verhouding is met de diepte van de plas.	maatwerk	0-10	Ongeveer 50% is onbedekt bij legplan A. Dat is een hoger percentage dan de hoogste op land. Wellicht is dat niet helemaal met elkaar te vergelijken. Maar evengoed is hier de hoogste score op z'n plaats. Bovendien gebruikt de initiatiefnemer lichtdoorlatende zonnepanelen. **NB: De commissie gaat uit ontwerp A. Ontwerp B sluit een deel van de plas volledig af en dit heeft op dit onderdeel nadrukkelijk niet de voorkeur, omdat dit waarschijnlijk een negatieve invloed heeft op het waterleven eronder. Het criterium biedt de ruimte niet, maar eigenlijk zou dit diskwalificatie of tenminste minpunten moeten opleveren.**	**10**
3.4 Draag bij aan een robuust en klimaatbestendig watersysteem.	maatwerk	0-10	Dit plan vergroot niet de waterkwantiteit van de plas, maar verkleint deze ook niet. De plas ligt geïsoleerd van de rest van het watersysteem. Vanuit aspect water geen belemmeringen, maar er wordt ook niks toegevoegd.	**0**
3.5 Combineer een zonnepark met een substantiële agrarische functie. A: De gewasopbrengst is minimaal 65% van dat van een referentieperceel. B: Overweeg agrarische bijgebouwen te voorzien van zonnepanelen als aanvulling op het zonnepark. C: Zonnepanelen hebben een voordeel voor de betreffende teelt.		0-10	Dit plan wordt niet gecombineerd met een agrarische functie.	**0**
Speel in op de omgeving en de kernkwaliteiten van het gebied.				

3.6 Laat de hoogte van de panelen en de landschappelijke inpassing van het plan passen bij het landschapstype.	maatwerk	0-10	De drijvende panelen reiken tot maximaal 1 meter boven het wateroppervlak. Op de ruimtelijke schaal van de zandwinplas pakt legplan A beter uit dan legplan B, omdat A meer de contouren van de oever volgt dan bij B het geval is. B komt iets meer als een Fremdkörper over; alhoewel dat met deze modernistisch- industriële functionaliteit natuurlijk betrekkelijk is en aantallen recreanten/vissers een niet al te grote club van landschapsbelevers vormen.	**10**
3.7 Volg bestaande landschapsstructuren , verkavelingspatronen en hoogteverschillen.	maatwerk	0-10	Voor het onderliggend cultuurlandschap irrelevant (zie 3.1).	**10**
3.8 Behoud zichtlijnen.	maatwerk	0-10	Zie 2.5, 2.6 en 3.1.	**10**
3.9 Respecteer de grenzen van landschappelijke eenheden.	maatwerk	0-10	Zie 3.1	**10**
3.10 Aanvullende eisen beekdalgebied. Deze eisen gelden alleen voor projecten binnen het beekdalgebied en zijn een direct gevolg van de locatie van het beoogd zonnepark. *Dit zijn aanvullende voorwaardelijke eisen waar geen extra punten mee gescoord kunnen worden. Wanneer onvoldoende wordt onderbouwd waarom het zonnepark een toegevoegde waarde heeft voor het beekdal, kan de beoordelingscommissie ervoor kiezen dit plan onvoldoende te beoordelen. Dat betekent dat het plan niet meer meedingt met de maatschappelijke tender.*	Maatwerk. Bij een onvoldoende stopt de beoordeling.	Voldoende of **onvoldoende**	Het plan ligt in een beekdal. Voor zover dat mogelijk is voor deze locatie, houdt de initiatiefnemer daar voldoende rekening mee. De commissie staat er neutraal in: het plan doet geen afbreuk aan het beekdal, maar voegt ook niks toe. Zie ook 3.1 en 3.4.	✅
3.11 Aanvullende eisen akkervogels. Deze eisen gelden alleen voor projecten binnen gebieden waar veel akkervogels zich bevinden. *Dit zijn aanvullende voorwaardelijke eisen waar geen extra punten mee gescoord kunnen worden. Wanneer onvoldoende wordt onderbouwd hoe de initiatiefnemer*	Maatwerk. Bij een onvoldoende stopt de beoordeling.	Voldoende of **onvoldoende**	Niet van toepassing.	**N.v.t.**

verstoring van akkervogels beperkt, kan de beoordelingscommissie ervoor kiezen dit plan onvoldoende te beoordelen. Dat betekent dat het plan niet meer meedingt met de maatschappelijke tender.				
Zorg voor samenhang in het ontwerp				
3.12 Zorg voor een eenduidige opstelling van de panelen.	maatwerk	0-10	Legplan A kent op het ruimtelijk schaalniveau van de zandwinplas een eenduidige opstelling van zonnepanelen met een enkele string van trafo's geplaatst in de aslijn (zie ook 3.6). Legplan B is daarin minder eenduidig. **Deze score geldt voor legplan A.**	**10**
3.13 positioneer bijgebouwen in een lijn en/ of geclusterd.	Nee, de beoordeling stopt	**X**	Zie 3.12. Voor de opslag van energie (EOS) wordt een plaats in de zuidoosthoek van de randbeplanting vrijgemaakt. Prima.	✅
3.14 Kies een donkere, eenduidige kleurstelling voor hekwerken en bijgebouwen	Nee, de beoordeling stopt	**X**	Rondom de panelen is geen hekwerk nodig. En dat is op zich een kwaliteit (zonder dat daarvoor overigens punten kunnen worden toebedeeld).	✅
3.15 Richt eventuele toegangswegen en onderhoudspaden op een landschappelijke manier in (halfverharding)	Nee, de beoordeling stopt	**X**		✅
3.16 Omvormers zover mogelijk vanaf woningen i.v.m. overlast door geluid. *Wanneer dit niet mogelijk is, worden de omvormers ingepakt om overlast te beperken.*	maatwerk	0-10	Prima op orde.	**10**
Zorg voor een zorgvuldige inrichting van de randen				
3.17 Werk met landschapstype eigen middelen	Maatwerk	0-10	De commissie merkt op dat er niet veel wordt aangeplant. Er wordt wel wat gekapt om de EOS kwijt te kunnen. De plekken waar wel vegetatie aangebracht wordt (de eilanden, de oevers en de kruidenrijke vegetatie bij de EOS) zijn niet uitgewerkt en niet te beoordelen op dit onderdeel.	**0**
3.18 Voorkom zicht op achterkanten van panelen	Maatwerk	0-10	De panelen hebben een maximale hoogte van 1 meter. Dat maakt de relevantie van zicht op achterkanten minder groot.	**5**

3.19 Combineer hekwerken en andere objecten met de landschappelijke randafwerking	maatwerk	0-10	Zie 3.14. Hier is sprake van een natuurlijke afscherming. Beter/mooier gaat het niet worden.	**10**
❶.Thema¿Procesparticipatie	Toelichting. score	Maximale. score	Beoordeling–motivatie	Score.
Is een participatieplan aanwezig en voldoet deze aan de eisen van het beleidskader? Wanneer de beoordelingscommissie van mening is dat het participatieplan onvoldoende is uitgewerkt stopt de beoordeling en doet het project niet meer mee met de maatschappelijke tender.	Maatwerk. Bij afwezigheid van een participatieplan of een onvoldoende stopt de beoordeling.	Voldoende of **onvoldoende**	Het participatieplan is voldoende uitgewerkt.	✅
❷.Thema¿Overig	Toelichting. score	Maximale. score	Beoordeling–motivatie	Score.
6.1 Is het zonnepark gecombineerd met een batterijopslagsysteem? *Een batterijopslagsysteem moet voldoen aan de voorwaarden. Anders worden er geen punten toegekend en kan de batterij niet worden geplaatst*	Nee Ja	0 10	Ja De commissie merkt op dat de batterijopslag vrij groot is ten opzichte van het zonnepark.	**10**
6.2 Duurzame installatie *We hanteren de inspanningsverplichting dat de initiatiefnemer bij het opruimen van het zonnepark na de vergunde periode zoveel mogelijk materialen en grondstoffen hergebruikt/ recyclet. Daarnaast eisen we het gebruik van PFAS-vrije zonnepanelen. De initiatiefnemers dient een plan van aanpak waarin staat hoe ze hiermee om denken te gaan in de toekomst.*	Nee, beoordeling stopt	**X**	Ja	✅

6.3 De initiatiefnemer dient een aanleg- en beheerplan in, eventueel in samenwerking met een (lokale) natuurorganisatie. In het beleidskader staat waar het aanleg- en beheerplan aan moet voldoen. Bij het ontbreken van dit plan stopt de beoordeling.	De beoordeling van het plan is maatwerk.	X-20	6.3.1, 6.3.2 en 6.3.3 vormen samen het aanleg- en beheerplan. De commissie is van mening dat dit wat summier en oppervlakkig is uitgevoerd. Er worden bijvoorbeeld 'groenstructuren op bestaande oevers' aangelegd, maar er is niet beschreven hoe, welke soorten, welk doel en welk beheer. Het beheerplan gaat vooral over monitoring en noemt wat algemeenheden, maar wordt niet concreet of specifiek. Al met al een van de minst overtuigende aanleg- en beheerplannen in vergelijking met de andere plannen uit de tender.	**1**

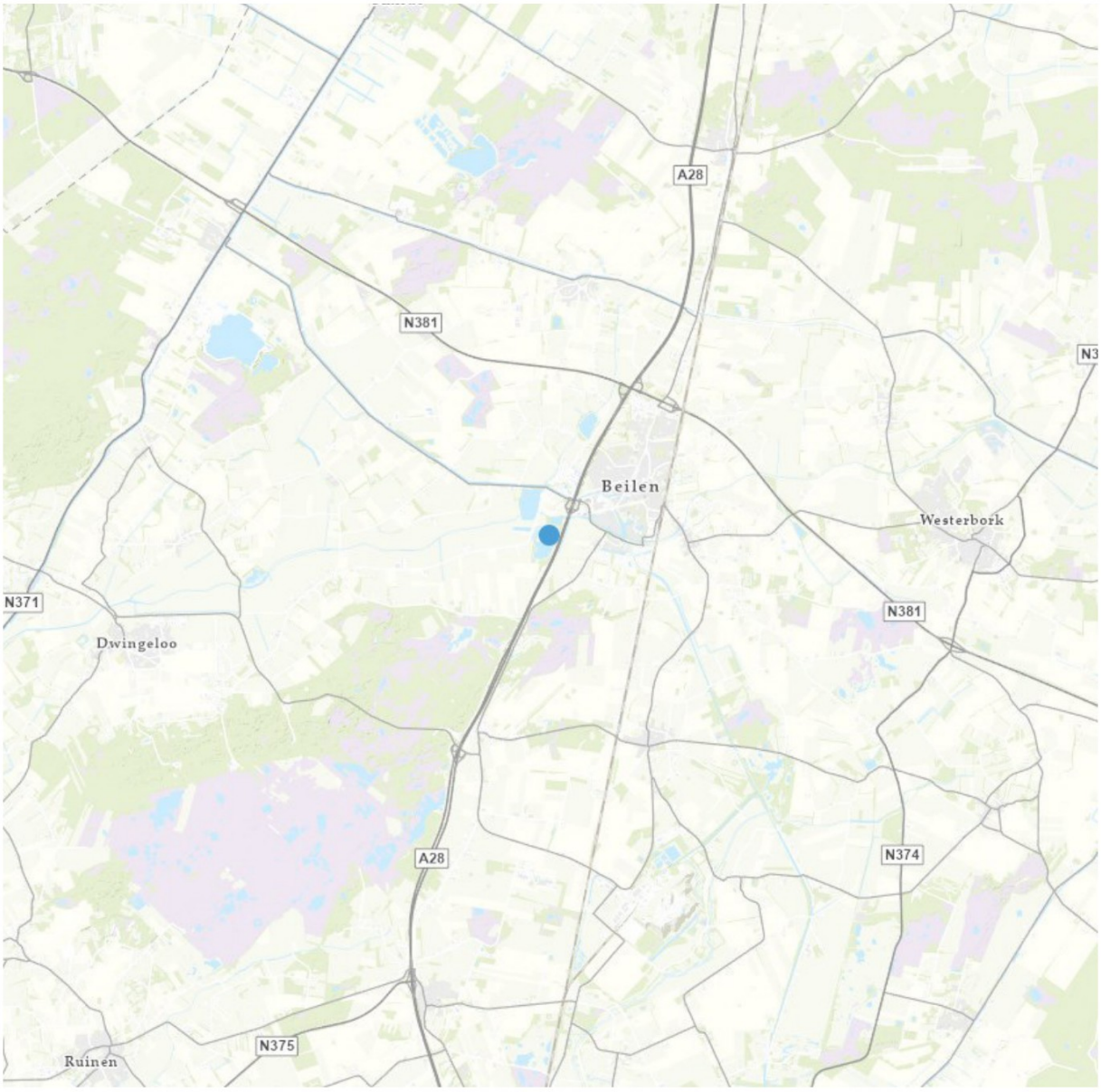
Algemene.opmerkingen.van.de.beoordelingscommissie

De commissie heeft een aantal aandachtspunten bij dit project:

- Deze beoordeling betreft legplan A. Legplan B is wat de commissie betreft geen optie. Zie onderdeel 3.3. Maar ook op andere onderdelen heeft de commissie een sterke voorkeur voor legplan A.
- De batterijopslag lijkt vrij groot ten opzichte van het zonnepark. De commissie vraagt zich af waarom daarvoor is gekozen.
- De opgewekte energie van het zonnepark wordt direct verbruikt voor het elektrisch laden van auto's (zie ook 2.2). De commissie vindt dit een zeer charmante oplossing om opwek aan gebruik te koppelen. Dit is wat je het liefst zou willen. Echter is in het plan niet duidelijk gemaakt hoeveel van het zonnepark wordt gebruikt voor het laadstation. Is dit significant en komt het in de buurt van de opwek van het park? Of is dit vooral symbolisch en gaat het grootste deel van de opgewekte stroom het net op?

Kaart van de locatie Beilerstroom

Overzicht

Detail

BLN00V595
Kremersgat
BLN00V627
Mussels
BLN00V662
De Musels
BLN00V538
Rijksweg

ECOSPRONG

Ecologisch advies en onderzoek

Quickscan flora en fauna

'Plas de Mussels' te Beilen

Concept

Opdrachtgever

Staatsbosbeheer
Smallepad 5
3811 MG Amersfoort

Opdrachtnemer

Ecosprong B.V.
Vogelsberg 18B
6026ED Maarheeze

T +31 (0)85 004 33 02
E info@ecosprong.nl
I www.ecosprong.nl

Projectgegevens

Projectnummer	24112
Rapportnummer	QS_24112
Versie	2
Datum	20 december 2024
Opgesteld door	[redacted]
Collegiale toetsing	[redacted]

Inhoudsopgave

Samenvatting **5**

1 Inleiding **8**

2 Wettelijk kader: Omgevingswet **10**

3 Beschrijving plangebied en te toetsen ontwikkeling **14**

4 Onderzoeksmethode **17**

5 Soortenbescherming **18**

5.1 Broedvogels *18*

5.2 Grondgebonden zoogdieren *23*

5.3 Vleermuizen *31*

5.4 Amfibieën *33*

5.5 Reptielen *35*

5.6 Vissen *37*

5.7 Ongewervelden *37*

5.8 Vaatplanten *39*

6 Gebiedsbescherming **40**

7 Houtopstanden **42**

8 Zorgplicht **43**

9 Conclusie **46**

9.1 Soortbescherming *46*

9.2 Gebiedsbescherming *51*

9.3 Houtopstanden *51*

9.4 Zorgplicht *51*

9.5 Aanvullende maatregelen ter compensatie en versterking *52*

Geraadpleegde bronnen & literatuur **54**

Bijlage I: Vrijstellingslijst per Provincie **55**

Samenvatting

In opdracht van Staatsbosbeheer heeft Ecosprong B.V. een quickscan flora en fauna uitgevoerd voor het realiseren van een drijvend zonnepark op de visvijver 'plas de Mussels' te Beilen (gemeente Midden-Drenthe, provincie Drenthe).

Om vast te stellen of met de ontwikkeling leefgebieden van beschermde soorten of beschermde gebieden (Omgevingswet en Natuurnetwerk Nederland) worden aangetast, is als eerste stap een quickscan flora en fauna uitgevoerd. Onderstaand zijn de resultaten van de quickscan samengevat.

Soortbescherming

Tabel 0.1: Samenvatting quickscan flora en fauna onderdeel soortbescherming. Bal staat voor besluit activiteiten leefomgeving.

Soort(groep)	Waargenomen / te verwachten soorten	Functie	Overtreding	Bal	Vervolgstappen/Maatregelen
Broedvogels	Categorie 1 t/m 4: boomvalk, bosuil, draaihals, havik, ransuil, ringmus, sperwer en wespendief	Nestplaatsen binnen het plangebied	Mogelijk	Artikel 11.37	Nader onderzoek*
	Categorie 5: buizerd, gekraagde roodstaart, ijsvogel, kleine bonte specht, middelste bonte specht, spreeuw en wilde zwaan	Nestplaatsen binnen het plangebied	Mogelijk	Artikel 11.37	Werkzaamheden buiten het broedseizoen
	Overige soorten: o.a. houtduif	Nestplaatsen in de bomen	Mogelijk	Artikel 11.37	Werkzaamheden buiten het broedseizoen
Grondgebonden zoogdieren	Das, otter, boommarter, steenmarter, bunzing, wezel, hermelijn, bever, eekhoorn, grote bosmuis	Verblijfplaatsen binnen het plangebied	Mogelijk	Artikel 11.46	Nader onderzoek*
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis	Verblijfplaatsen binnen en buiten het plangebied	Mogelijk	Artikel 11.46	Nader onderzoek* Zorgplichtmaatregelen
	Diverse soorten	Foerageergebied In het plangebied			
	Diverse soorten	Vliegroute in de omgeving			
Amfibieën	-	-	-	-	-

Reptielen	Adder, levendbarende. Hagedis	Verblijfplaatsen binnen het plangebied	Mogelijk	Artikel 11.46	Nader onderzoek*
Vissen	-	-	-	-	-
Vlinders en libellen	Grote vos	Verblijfplaatsen binnen het plangebied	Mogelijk	Artikel 11.46	Nader onderzoek*
Overige soorten	-	-	-	-	-
Vaatplanten	-	-	-	-	-

*Vervolgstappen

Naar aanleiding van deze quickscan flora en fauna is gebleken dat vervolgstappen voor broedvogels, grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, reptielen en vlinders aan de orde zijn. Hiervoor dient nader onderzoek uitgevoerd te worden naar de aanwezigheid van deze soorten. Afhankelijk van de uitkomst van het onderzoek dienen aanvullende maatregelen te worden getroffen om de functionaliteit voor deze soorten te garanderen. Deze maatregelen dienen te worden vastgelegd in een activiteitenplan en door middel van een vergunningsaanvraag ter beoordeling bij het bevoegd gezag te worden voorgelegd.

Gebiedsbescherming

In het kader van gebiedsbescherming is gekeken of de toekomstige ontwikkelingen leiden tot negatieve effecten op natuurgebieden beschermd middels het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en de Omgevingswet (Ow).

Tabel 0.2: Samenvatting quickscan flora en fauna onderdeel gebiedsbescherming.

Beschermd gebied	**Gebied**	**Afstand tot plangebied**	**Mogelijk effect**	**Maatregelen/ vervolgstappen**
Natura 2000-gebied	Dwingelderveld	1,2 km	-	-
NNN	-	400 m	-	-

Op basis van de afstand, de ligging in een bebouwde omgeving en de afwezigheid van een directe relatie / verbinding met een Natura 2000-gebied of NNN, zijn geen negatieve effecten te verwachten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden. De plannen leiden niet tot (significante) aantasting van instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden of van kernkwaliteiten van de NNN. Een omgevingsvergunning is dan ook niet nodig. Een ‘nee-tenzij’ toets in het kader van de NNN is niet nodig.

Houtopstanden

Voor de voorgenomen activiteit moet mogelijk een kapmelding gedaan worden bij de provincie. Ongeacht hoeveel bomen er gekapt worden moet herbeplanting plaatsvinden (artikel 11.129, Bal). Bij een herbeplantingsplicht moet het herbeplanten binnen 3 jaar na het vellen plaatsvinden. Het is verplicht om beplanting die niet binnen 3 jaar gaat groeien, te vervangen. Verder moet het herbeplanten op dezelfde grond (locatie) als het vellen plaatsvinden.

Zorgplicht

Iedereen dient voldoende rekening te houden met in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. In het kader van de zorgplicht dienen ten behoeve van onderhavig project, de volgende maatregelen te worden uitgevoerd;

- Werkzaamheden waarbij vegetatie verwijderd rustig en vanuit één zijde aanvangen.
- Voorkom het doden van aanwezige dieren door deze een kans te geven om het werkgebied zelfstandig te verlaten. Indien deze niet zelfstandig het werkgebied (kunnen) verlaten, mogen deze opgepakt en verplaatst worden.
- Bij werkzaamheden in het donker (tussen zonsondergang tot zonsopkomst) zo min mogelijk verlichting gebruiken en deze zo min als mogelijk laten uitstralen. Licht dus richten op het werkgebied, niet daarbuiten.
- Voorkom uitstraling van verlichting in de periode van half maart t/m oktober tussen zonsondergang en zonsopkomst naar de omgeving.
- Indien het gebruik van verlichting in deze periode niet te voorkomen is, dient vleermuisvriendelijke verlichting (roodkleurig) gebruikt te worden of dient gebruik gemaakt te worden van armaturen die uitstraling naar buiten het werkterrein voorkomen.

De voorgenomen plannen leiden tot een verlies van geschikt habitat, namelijk een zoetwater plas omringt door loofbos. Dit kan mogelijk nadelige gevolgen hebben voor Rode Lijst soortgroepen vogels en vaatplanten.
Deze gevolgen dienen zoveel mogelijk te worden voorkomen, beperkt of hersteld. Onderstaande maatregelen kunnen genomen worden om de nadelige gevolgen van het zonnepark te minimaliseren.

- Laat kritieke zones voor vaatplanten, vissen en vogels, zoals ondiepe delen langs de oevers, onbedekt.
- Laat delen van de vijver en oevers vrij van zonnepanelen en menselijke activiteiten, zodat watervogels en vissen genoeg ruimte hebben om te rusten en voedsel te zoeken.
- Creëer of behoud oeverzones met natuurlijke begroeiing die beschutting en voedsel bieden aan vogels en vissen.
- Gebruik zonnepanelen die gedeeltelijk licht doorlaten, of laat een deel van het vijveroppervlak onbedekt, zodat planten in het water minder schaduw ondervinden.
- Maak gebruik van clusters van zonnepanelen zodat er open waterzones tussen de panelen blijven waar vogels kunnen zwemmen en jagen.
- Zorg dat het zonnepark geen sediment of voedingsstoffen in het water losmaakt, wat eutrofiëring en algengroei kan bevorderen. Dit kan worden bereikt door gebruik van verankering die bodemsediment niet verstoren.
- Vermijd werkzaamheden tijdens het broedseizoen van watervogels en beperk menselijke activiteiten rondom de vijver.
- Plaats het zonnepark in fasen, zodat het ecosysteem tijd heeft om zich aan te passen.

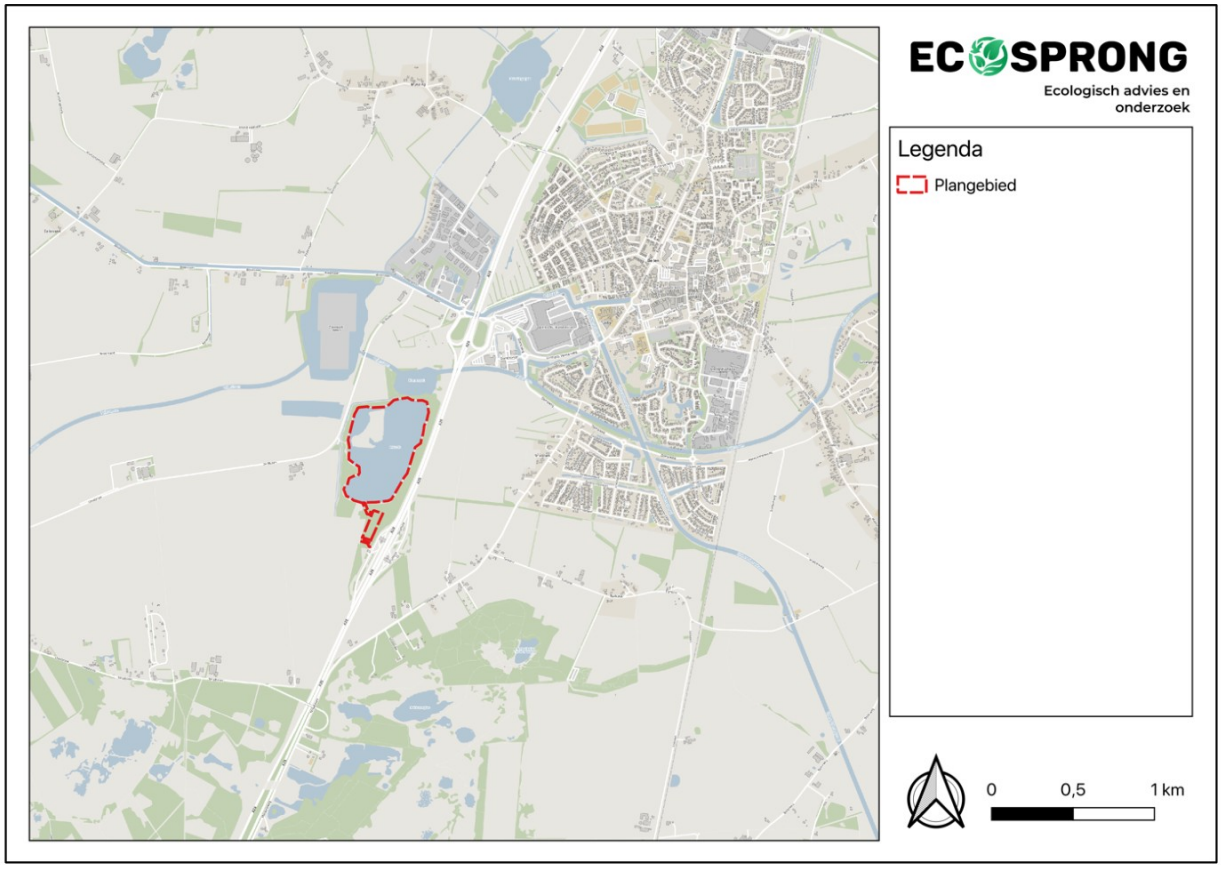
1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van Staatsbosbeheer heeft Ecosprong B.V. een quickscan flora en fauna uitgevoerd voor de visvijver ‘plas de Mussels’ te Beilen (provincie Drenthe). In afbeelding 1.1 is de ligging van het plangebied weergegeven.

Voorafgaand aan realisatie van een beoogde ontwikkeling, bestemmingsplanwijziging of activiteit dient te worden nagegaan of binnen en in de nabijheid van het plangebied streng beschermde plant- en diersoorten en/of natuurgebieden aanwezig zijn en of deze worden aangetast. De eerste stap om de aanwezigheid te bepalen is het uitvoeren van een quickscan flora en fauna.

Voorliggende quickscan flora en fauna beschrijft in het kader van de Omgevingswet (Ow) en het Natuurnetwerk Nederland, de raakvlakken en mogelijke effecten van de voorgenomen ingreep op soortenbescherming, gebiedsbescherming (Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland) en op houtopstanden. Uit deze quickscan blijkt of de plannen (mogelijk) leiden tot aantasting van beschermde soorten, houtopstanden en/of natuurgebieden en of vervolgstappen noodzakelijk zijn, zoals nader onderzoek en/of een omgevingsvergunning.

Afbeelding 1.1: Topografische ligging van het plangebied.

1.2 Doel van dit rapport

De quickscan flora en fauna heeft meerdere doelen:

- vaststellen van beschermde gebieden, houtopstanden en (mogelijk aanwezige) flora en fauna in (de omgeving van) het plangebied;
- bepalen wat de effecten van de voorgenomen plannen zijn op beschermde natuurgebieden, houtopstanden en flora en fauna in (de omgeving van) het plangebied;
- indien negatieve effecten op beschermde flora en fauna, beschermde gebieden en/of houtopstanden als gevolg van de voorgenomen plannen te verwachten zijn, wordt bepaald of nader onderzoek, aanvullende maatregelen en/of een omgevingsvergunning nodig is/zijn.

Houdbaarheid

De quickscan flora en fauna onderzoekt of beschermde soorten in het plangebied voor kunnen komen op basis van habitat en verspreidingsgegevens. Echter verandert de omgeving en de verspreiding van soorten continu. Om die reden wordt de houdbaarheid van een quickscan flora en fauna gesteld op 3 jaar na het veldbezoek, mits er in de directe omgeving geen ingrijpende ingrepen plaatsvinden. Ingrijpende veranderingen in of rond het plangebied kunnen immers het voorkomen van soorten binnen het plangebied beïnvloeden.

Het voor dit onderzoek uitgevoerde eenmalige veldbezoek heeft plaatsgevonden op 22 november 2024.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een beknopt overzicht van het wettelijk kader. Hoofdstuk 3 geeft de aard van het plan en de ligging van het plangebied weer. De gehanteerde onderzoeksmethode wordt besproken in hoofdstuk 4. In hoofdstuk 5 worden de resultaten en de effectenbeoordeling ten aanzien van beschermde soorten besproken. Hoofdstuk 6 gaat in op beschermde gebieden binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden. Hoofdstuk 7 behandelt het onderdeel houtopstanden. De resultaten en maatregelen ten aanzien van de algemene en specifieke zorgplicht worden in hoofdstuk 8 beschreven. Hoofdstuk 9 geeft de conclusie weer.

2 Wettelijk kader: Omgevingswet

De Omgevingswet (Ow) beoogt de bescherming van in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving waarbij onderscheid wordt gemaakt in soort- en gebiedsbescherming. In onderstaande paragrafen wordt een globale toelichting gegeven met betrekking tot de achtergrond van deze nationale wetgeving waaraan voorgenomen activiteiten (ruimtelijke plannen en ingrepen) worden getoetst.

2.1 Soortbescherming

Op grond van de Omgevingswet is het verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te beschadigen of te plukken. Beschermde inheemse dieren mogen niet worden gedood, verstoord, verwond, gevangen en bemachtigd. De Omgevingswet kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. In het besluit activiteiten leefomgeving is de vergunningsplicht opgenomen voor flora- en fauna-activiteiten met gevolgen voor soorten vallende onder de verschillenhet beschermingsregimes (zie box 2.2). Voor de nationaal beschermde soorten heeft elke provincie een lijst opgesteld met soorten die in desbetreffende provincie zijn vrijgesteld. In deze quickscan worden enkel soorten behandeld die niet op deze vrijstellingslijst staan. De vrijgestelde soorten zijn opgenomen in bijlage 1.

Box 2.2 Verbodsbepalingen Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn				
art 11.37 Bal	lid	1		Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:
			a	het opzettelijk doden of opzettelijk vangen van van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn;
			b	het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld onder a, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels;
			c	het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels als bedoeld onder a; of
			d	het opzettelijk storen van vogels als bedoeld onder a.
		3		Het verbod op het opzettelijk storen van vogels, bedoeld in het eerste lid, onder d, geldt niet, als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort.
Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn				
art 11.46 Bal	lid	1		Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:
			a	het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;
			b	het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;

			c	het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren als bedoeld onder a;
			d	het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en
			e	het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied.
Beschermingsregime andere soorten				
art 11.54 Bal	lid	1		Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:
			a	het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;
			b	het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren als bedoeld onder a; en
			c	het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B.
		2	a	het gaat om het doden of vangen van de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis, of om het beschadigen of vernielen van hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden;

Vogels

Alle broedvogels in Nederland zijn gedurende het broedseizoen beschermd (art 11.37 Bal) en in sommige gevallen ook buiten deze periode. Hierbij wordt door het bevoegd gezag onderscheid gemaakt tussen verschillende beschermingscategorieën: Beschermingscategorie 1 t/m 4: jaarrond beschermde nesten; categorie 5: niet-jaarrond beschermde vogelnesten, tenzij er sprake is van ecologisch zwaarwegende redenen (verblijfplaatsen van vogels die regelmatig naar hun verblijf terugkeren en over voldoende flexibiliteit beschikken); en 'overige soorten' (vogels die jaarlijks een nieuw nest maken dat alleen in het broedseizoen beschermd is). Naar gelang de beschermingsstatus van het nest dienen maatregelen te worden getroffen om de functie van de nestlocatie te behouden. Hierbij geldt een afwijkend beleid in de provincie Flevoland, Limburg, Overijssel, Drenthe, Friesland en Groningen; waardoor andere soorten onder de verschillenhet beschermingsregimes vallen.

Gedragscode

Binnen de Ow bestaat de mogelijkheid om na gelang de voorgenomen activiteit en de ter plaatse aanwezige soorten, door middel van een goedgekeurde gedragscode een vrijstelling te verkrijgen van de verbodsbepalingen uit art 11.37, art 11,46 en art 11.54 Bal. Een omgevingsvergunning of melding is dan niet noodzakelijk. Wel dient aantoonbaar te worden gewerkt conform de betreffende gedragscode en blijft te allen tijde de (specifieke) zorgplicht van kracht.

2.2 Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen aangewezen worden als Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijngebieden (Natura 2000). In het besluit activiteiten leefomgeving is de vergunningsplicht opgenomen voor Natura 2000-activiteiten. Op grond van het Bal is een omgevingsvergunning nodig voor Natura 2000-activiteiten. Dit zijn handelingen waarbij, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitattypen en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Natuurnetwerk Nederland

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied in het kader van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (afdeling 7.8 Besluit kwaliteit Leefomgeving (Bkl)). De omgevingsverordening verplicht de provincies tot het aanwijzen van NNN-gebieden (art. 7.6 Bkl), het vastleggen van de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN-gebieden (art. 7.7 Bkl) en het stellen van regels in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van deze kenmerken en waarden (art. 7.8 Bkl, eerste lid). De omgevingsverordening verzekerd in ieder geval dat (art. 7.8 Bkl, tweede lid) de kwaliteit en oppervlakte van het NNN-gebied niet achteruitgaat, de samenhang tussen de gebieden behouden blijft en voorziet in de tijdige compensatie voorafgaand aan de start van de uitvoering van een bepaalde activiteit. Voor ruimtelijke ingrepen in of nabij het NNN geldt het ‘’ja, mits’’ principe. Hierdoor is er geen noodzaak om een groot openbaar belang aan te tonen of reële alternatieven af te wegen om het NNN te mogen aantasten. Daarentegen moet er bij nadelige gevolgen voor het NNN wel te worden gecompenseerd, dus niet enkel bij significante aantasting.

Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden is onderdeel van de Omgevingswet. Voor activiteiten die invloed hebben op houtopstanden buiten bebouwingscontour houtkap gelden rijksregels. Bij het vellen hoort een herbeplantingsplicht. Deze gelden als sprake is van het (deels) vellen van houtopstanden.

Binnen de Omgevingswet is een houtopstand gedefinieerd als: zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend'.

In de definitie van houtopstand in de Omgevingswet staat geen minimale omvang, in tegenstelling tot de definitie binnen de Wet natuurbescherming. Dus houtopstanden onder de 10 are of houtopstanden van maximaal 20 bomen in rijbeplanting vallen onder de Omgevingswet. Wel blijft het onder de Omgevingswet zo dat voor zo’n kleine omvang de rijksregels over het vellen en herbeplanten niet gelden.

Voordat een perceel bos, dat onder de houtopstanden valt, wordt gekapt, dient een kapmelding te worden gedaan. Het indienen van een melding moet uiterlijk 4 weken én niet eerder dan 1 jaar vóór het vellen gebeuren (artikel 11.126, Bal).

Per provincie zijn er ook verschillende beleidsregels ten aanzien van houtopstanden vastgelegd in onder andere provinciale verordeningen en andere beleidsplannen. Deze maken niet direct deel uit van de Omgevingswet en worden dan ook niet getoetst. In sommige gemeenten volstaat een

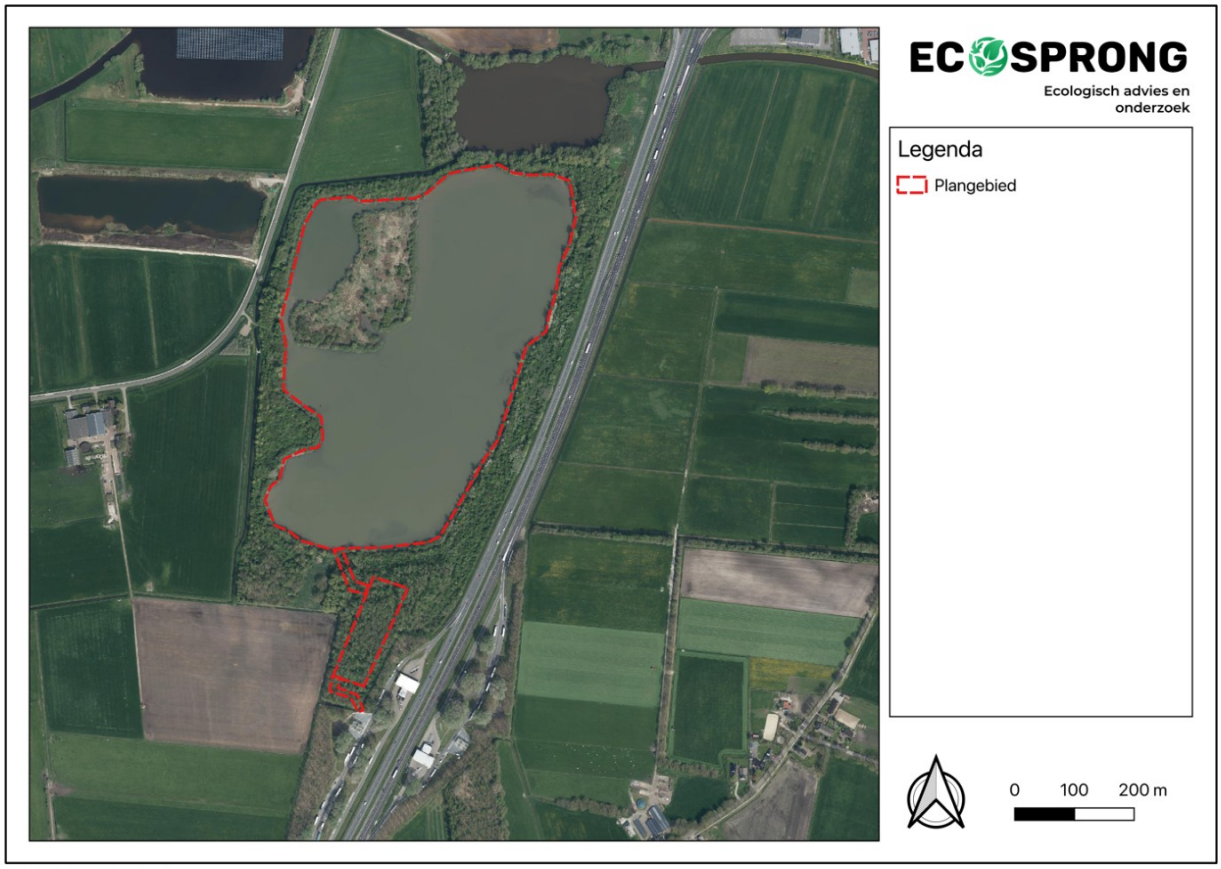
melding niet altijd en is een omgevingsvergunning vereist, die door de gemeente wordt afgegeven. Gemeenten leggen in de bomenverordening vast welke bomen zonder vergunning mogen worden gekapt en voor welke bomen een meldings- of vergunningsplicht geldt.

2.3 Specifiek zorgplicht

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is opgenomen dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun direct leefomgeving (artikel 11.6, 11.27 en 11.116 Bal).
Deze plicht omvat onder meer het onderzoek naar aanwijzingen van aanwezige soorten en hun belangrijke leefgebieden. Dit omvat onder andere inheemse vogelsoorten, bepaalde diersoorten genoemd in de habitatrichtlijn, nationaal beschermde soorten en soorten vermeld in de rode lijsten. Indien aanwijzingen worden gevonden, moet worden beoordeeld of nadelige gevolgen voor deze soorten en hun habitats kunnen worden uitgesloten. Zo niet, dan moeten passende preventieve of herstelmaatregelen worden genomen, met monitoring van de effecten tijdens en na de activiteit. Deze zorgplicht is van toepassing op alle in het wild levende soorten, ongeacht eventuele vrijstellingen of vergunningen, en omvat ook de bescherming van de leefomgeving van deze soorten, waaronder foerageergebieden en rustplaatsen.

3 Beschrijving plangebied en te toetsen ontwikkeling

Het plangebied ligt aan de Mussels in Beilen (gemeente Midden-Drenthe, provincie Drenthe). Afbeelding 3.1 geeft de globale ligging van het plangebied weer.

Afbeelding 3.1: Luchtfoto met globale begrenzing plangebied.

3.1 Beschrijving terrein

Het plangebied omvat de visvijver 'Plas de Mussels' in Beilen. Deze plas, een voormalige zandafgraving, heeft een lengte van ongeveer 700 meter en een breedte van 400 meter. De vijver heeft een aflopende kleine oeverzone met weelderige rietgroei en boomwortels. De diepte varieert tussen 9 en 20 meter, met een onregelmatige bodemstructuur. Het gebied vormt een belangrijk leefgebied voor diverse vissoorten, waterplanten en vogels.

Naast de vijver omvat het plangebied ook een deel van het bos aan de zuidzijde van de vijver, dat doorloopt tot het tankstation en de parkeerplaats aan de snelweg A28 (De Mussels). Dit deel van het plangebied bestaat uit loofbomen met een ondergroei van struiken en kruidenvegetatie.

Rondom het plangebied bevindt zich een oud loofbos, bestaande uit onder andere zwarte elzen, eiken, essen en hazelaars. Deze bomen zijn rijk aan holtes en kieren. De bosbodem is begroeid met

bramenstruiken en brandnetels, terwijl omgevallen bomen en takkenrillen voor extra structuur en biodiversiteit zorgen.

Om een globale indruk te geven van het plangebied zijn enkele impressiefoto's opgenomen in afbeelding 3.2.

Afbeelding 3.2: Impressiefoto's plangebied (Ecosprong, 2024).

3.2 Voorgenomen activiteit

Staatsbosbeheer heeft plannen om drijvende zonnepanelen te installeren op de industriële plas ‘plas de Mussels’, een waterplas in eigendom van Staatsbosbeheer. De plas beslaat ongeveer 20 hectare, waarvan circa 10 hectare wordt gereserveerd voor de zonnepaneelinstallatie. De exacte opstelling van de zonnepanelen op de plas is nog niet vastgesteld. Ook zal er een deel van het omliggende loofbos worden gekapt voor het plaatsen van de batterijopslag.

4 Onderzoeksmethode

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de methoden gebruikt bij de quickscan flora en fauna voor het plangebied.

Literatuurstudie

Bij het opstellen van de quickscan flora en fauna is gebruik gemaakt van de meest recente landelijke en provinciale archief- en verspreidingsgegevens. Geraadpleegde bronnen zijn opgenomen in het hoofdstuk 'Geraadpleegde bronnen & literatuur'. Door middel van een literatuuronderzoek is bepaald welke beschermde gebieden en soorten er in de omgeving van het plangebied voorkomen en welke flora en fauna mogelijk in het plangebied aanwezig is.

Tijdens de literatuurstudie is onder andere gebruikgemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) om een indruk te krijgen van mogelijk aanwezige flora en fauna soorten in de omgeving. Uitgangspunten bij het onttrekken van de data uit de NDFF zijn als volgt: (1) alle waarnemingen van onder de Omgevingswet beschermde soorten binnen en buiten het stedelijk gebied van Broek in Waterland en (2) de waarnemingen van de afgelopen 5 jaar, waarbij op basis van habitatkenmerken uiteindelijk bepaald wordt welke soorten mogelijk voorkomen binnen het plangebied.

Veldbezoek

Aanvullend op de literatuurstudie is een eenmalig veldbezoek op locatie uitgevoerd. Op 22 november 2024 heeft [redacted], ecoloog van Ecosprong B.V., het plangebied en de directe omgeving verkend. Het doel van deze veldverkenning is om een indruk te krijgen van het aanwezige habitat en de geschiktheid ervan te beoordelen voor mogelijk voorkomende beschermde soorten. [redacted] aanwezigheid van specifieke habitatkenmerken die belangrijk zijn voor specifieke soortgroepen is hier extra aandacht aan besteed tijdens het veldbezoek.

Een quickscan flora en fauna betreft een potentie-inschatting van mogelijk aanwezige beschermde soorten en betreft geen volledig onderzoek naar het exacte gebruik van het plangebied door deze soorten. De quickscan geeft aan of nader onderzoek naar beschermde soorten noodzakelijk is naar aanleiding van de voorgenomen plannen. Niet alle soortgroepen zijn gedurende het hele jaar actief of aanwezig. Bovendien zijn voor soortspecifiek onderzoek van verschillende soortgroepen, zoals jaarrond beschermde broedvogels, vleermuizen en reptielen, meerdere veldbezoeken noodzakelijk.

5 Soortenbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft de resultaten van het onderdeel soortbescherming van de quickscan flora en fauna. Uit dit hoofdstuk blijkt welke potenties het plangebied heeft als leefgebied voor strikt beschermde soorten. Daarnaast wordt bepaald of de plannen mogelijk leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen van het Bal zoals genoemd in hoofdstuk 2. Hierbij worden de resultaten van de soortenbescherming getoetst aan de ingrepen die gepland zijn. Hieruit volgt de conclusie of er al dan niet vervolgstappen nodig zijn. Denk daarbij aan een nader onderzoek om de daadwerkelijke aanwezigheid van beschermde soorten aan te tonen of het aanvragen van een omgevingsvergunning.

5.1 Broedvogels

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels zijn beschermd op grond van artikel 11.37 Bal. Daarnaast zijn alle broedvogelnesten in Nederland gedurende het broedseizoen beschermd en in sommige gevallen ook buiten deze periode.

5.1.1 Resultaten

Tijdens het veldbezoek zijn staartmees, vlaamse gaai, pimpelmees, merel, roodborstje, vink, grote mantelmeeuw, knobbelzwaan, grauwe gans en smient aangetroffen. Er dient te worden opgemerkt dat het veldbezoek buiten het broedseizoen heeft plaatsgevonden. Hierdoor kunnen geen conclusies worden getrokken uit het ontbreken van specifieke soortwaarnemingen in het veld.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen verschillende beschermingscategorieën: jaarrond beschermde nesten categorie 1 t/m 4, jaarrond beschermde nesten categorie 5 en niet-jaarrond beschermde nesten. Op basis van habitat en verspreiding wordt beoordeeld of het plangebied geschikt is voor broedvogelsoorten.

Jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4)

Tabel 5.1. Jaarrond beschermde nesten (cat. 1-4) en een beschrijving van de habitat. Daarnaast wordt aangegeven of het plangebied over geschikt(+) of ongeschikt(-) habitat beschikt en binnen (+) of buiten (-) het verspreidingsgebied valt van de betreffende soort. In de tabel wordt geconcludeerd of het plangebied geschikt of ongeschikt is.

Soort	Cat.	In bebouwd gebied	Broedt in bomen	Broedt in/aan gebouwen	Habitat nestlocatie	Verspreiding	Habitat	Verspreiding	Geschikt
Aalscholver	2	+	+	-	Broedt in kolonies nabij grote wateren en veelal in bomen.	Landelijk	-	-	Nee
Blauwe reiger	2	+	+	-	Broedt in slordige kolonies in kroon van de boom met ondiep water in de nabijheid.	Landelijk	-	-	Nee
Boomvalk	4	-	+	-	Broedt in oud kraaien- of eksternest in allerlei typen bos.	Landelijk	+	+	Ja
Bosuil	3	-	+	+	Broedt in boomholtes, nestkasten of ruimten in gebouwen in divers leefgebied met oude bomen.	Landelijk	+	+	Ja
Draaihals	4	-	+	-	Broedt in holen in oude, deels verrotte loofbomen, in open loofbos op zandgrond.	Landelijk	+	+	Ja

Gierzwaluw	2	+	-	+	Broedt in gebouwen onder dakpannen en gaten in de muur.	Landelijk	-	+	Nee
Grote gele kwikstaart	3	+	-	+	Broedt in een nis in de muur, onder een brug of boomwortels aan de oevers van beken en rivieren.	Oostelijk Nederland	-	-	Nee
Havik	4	-	+	-	Broedt hoog in de kroon in naald- en loofbossen.	Landelijk	+	+	Ja
Huismus	2	+	-	+	Broedt in gebouwen onder dakpannen, in gaten en kieren van gebouwen en in mussenkasten.	Landelijk	-	+	Nee
Kerkuil	3	+	-	+	Broedt in ruimtes in gebouwen en nestkasten in halfopen tot open cultuurlandschappen.	Landelijk	-	+	Nee
Oehoe	3	-	-	-	Broedt op richels van bergen of steengroeves, soms oud nest van bijv. roofvogel, incidenteel op de grond in uiteenlopende leefgebieden.	Zuidoosten van Nederland	-	-	Nee
Raaf	3	-	+	-	Broedt in een nest in de kruin van de boom in gebieden waarin bossen en heide elkaar afwisselen en bosjes in cultuurland.	Landelijk	-	+	Nee
Ransuil	4	-	+	-	Broedt in oude kraaien- of eksternesten, variërend van agrarische gebieden tot open bos.	Landelijk	+	+	Ja
Ringmus	2	+	+	+	Broedt in natuurlijke holtes en onder dakpannen in kleinschalig cultuurlandschap met bouwland en dorpen.	Landelijk	+	+	Ja
Rode wouw	4	+	+	-	Broedt in zelfgebouwd nest in kronen van hoge bomen in bosrijke gebieden, liefst in combinatie met landbouwgebied.	Landelijk	-	-	Nee
Roek	2	+	+	-	Broedt in vrijstaande, hoge groepen bomen langs snelwegen, treinsporen, kanalen of in dorpen in de buurt van graslanden.	Landelijk, m.u.v. de kustgebieden en Flevoland	-	+	Nee
Slechtvalk	3	+	+	+	Broedt op in nissen en op richels, oude nesten van roofvogels en kraaien, nestkasten, kantoorgebouwen, torens, op hoogspanningsmasten en soms op de grond.	Landelijk	-	-	Nee
Sperwer	4	-	+	-	Broedt in een nest dicht bij de stam in bossen, open boerenland, tuinen, parken en erven.	Landelijk	+	+	Ja
Steenuil	1	+	+	+	Broedt in holtes van bomen en nissen van gebouwen of schuren in kleinschalige cultuurlandschappen met variatie.	Landelijk, m.u.v. de kustgebieden, Flevoland, Friesland en Groningen.	-	+	Nee
Wespendief	4	-	+	-	Broedt in nesten in de kruin van hoge bomen in loofbossen en gemengde bossen, met open plekken, heide, hoogvenen en graslandjes.	Voornamelijk Midden-, Oost- en Zuid-Nederland	+	+	Ja
Zeearend	4	+	+	-	Broedt jarenlang in groot nest in kruin van de bomen op rustige plaatsen met vis- en waterrijke wetlands.	Landelijk	-	-	Nee
Zwarte specht	3	-	+	-	Broedt in zelfgemaakte holte in een dikke loofboom (beuk) in uitgestrekte naaldbossen met beukenlanen en percelen.	Landelijk	-	+	Nee
Zwarte stern	2	-	-	-	Broedt in kleine kolonies op drijvende watervegetaie in moerassen en agrarische gebieden met veel sloten.	Landelijk	-	-	Nee
Zwarte wouw	4	-	+	-	Broedt in nest in de kruin van een boom in laagland, van halfopen, bos- en waterrijke gebieden.	Enkele locaties in Nederland	-	-	Nee

Van de jaarrond beschermde nesten (categorie 1-4) blijkt het plangebied op basis van verspreiding en habitat geschikt voor de soorten boomvalk, bosuil, draaihals, havik, ransuil, ringmus, sperwer en wespendief.

Boomvalk, havik, ransuil, sperwer, wespendief
Het plangebied bestaat uit een vijver en een deel van een oud loofbos met hoge bomen. In de bomen zijn nesten aangetroffen. Hierdoor is het plangebied geschikt voor boomvalk, havik, ransuil, sperwer en wespendief.

Bosuil, draaihals, ringmus
Het plangebied bestaat uit vijver en een deel van een loofbos met natuurlijke holtes waarin bosuil en draaihals kunnen broeden. Ook beschikt het plangebied over struweel waar ringmus kan broeden. Hierdoor is het plangebied geschikt voor bosuil, draaihals en ringmus.

Jaarrond beschermde nesten (categorie 5)

Tabel 5.2. Jaarrond beschermde nesten (cat. 5) en een beschrijving van de habitat. Vanwege de meer algemene verspreiding van deze soorten, is de verspreiding niet opgenomen in de tabel. Daarnaast wordt aangegeven of het plangebied over geschikt(+) of ongeschikt(-) habitat beschikt van de betreffende soort. In de tabel wordt geconcludeerd of het plangebied geschikt of ongeschikt is. Opmerkingen met * worden onder de tabel verder toegelicht.

Soort	Cat.	In bebouwd gebied	Broedt in bomen	Broedt in/aan gebouwen	Habitat nestlocatie	Habitat	Geschikt
Bergeend	5	-	-	-	Broedt in holen of tussen dichte vegetatie in de duinen en op kwelders, veengebieden, en langs rivieren.	-	Nee
Boerenzwaluw	5	+	-	+	Maakt een nest van klei en leem in open schuren, brede dakoverstekken en bruggen.	-	Nee
Buizerd	5	-	+	-	Broedt in kruinen van hoge bomen tegen de rand van het bos.	+	Ja
Gekraagde roodstaart	5	+	+	-	Broedt in holen en nissen in gevarieerde oude gemengde bossen met open plekken.	+	Ja
Glanskop	5	+	+	-	Broedt in holten van rottend hout in ouder loofbos van minimaal 4 hectares.	-	Nee
IJsvogel	5	-	-	-	Broeden in tunnels in oevers, wanden of tussen wortels van bomen nabij wateren.	+	Ja
Kleine bonte specht	5	-	+	-	Broedt in zelfgemaakte holtes in dode delen van loofbomen in gebieden met (zachte) bomen.	+	Ja
Kokmeeuw	5	-	-	-	Broedt in kolonies op de grond aan zoet water maar ook wel aan de kust.	-	Nee
Kraanvogel	5	-	-	-	Broedt op de grond in uitgestrekte moerasbossen en hoogvenen.	-	Nee
Middelste Bonte Specht	5	-	+	-	Broedt in een zelf gehakte holte in een loofboom en oud loofbos.	+	Ja
Oeverzwaluw	5	+	-	-	Broedt in zelf gegraven gangen in steile wanden in gebieden met grote open wateren en rivieren.	-	Nee
Paapje	5	-	-	-	Broedt in een goed verborgen nest op de grond in open graslanden, heidevelden, hoogvenen en duinvalleien.	-	Nee
Ruigpootuil	5	-	+	-	Broedt in boomholten in dichte wouden.	-	Nee

Scholekster	5	+	-	+	Broedt op de grond, grinddaken en op paaltjes in natuurgebieden, boerenland en bebouwing.	-	Nee
Spreeuw	5	+	+	+	Broedt in een holte in een boom of kieren en gaten van gebouwen in dorpen, steden en grasvelden.	+	Ja
Torenvalk	5	+	+	+	Broedt in oud kraaiennest of nissen van gebouwen in open en halfopen land.	-	Nee
Visdief	5	+	-	+	Broedt in kolonies op de grond nabij de kust en binnenwateren maar soms ook op daken.	-	Nee
Wilde zwaan	5	-	-	-	Broeden vooral in Scandinavië en Rusland maar enkele broedgevallen in Nederland in Drenthe bij kleine meren.	+	Ja

Van de jaarrond beschermde nesten (categorie 5) blijkt het plangebied op basis van verspreiding en habitat geschikt voor de soorten buizerd, gekraagde roodstaart, ijsvogel, kleine bonte specht, middelste bonte specht, spreeuw en wilde zwaan.

Buizerd, gekraagde roodstaart, spreeuw
Het plangebied bestaat voor een deel uit oud loofbos met hoge bomen waarin buizerd kan broeden. De bomen bevatten natuurlijke holtes waarin gekraagde roodstaart en spreeuw kunnen broeden.

IJsvogel, wilde zwaan
Het plangebied bestaat uit een visrijk zoetwatermeer omringt door oude loofbomen met uitgestrekte wortels. Dit is geschikt leefgebied voor ijsvogel. Ook beschikt het plangebied over genoeg voedselaanbod en beschutting, hierdoor is het ook geschikt leefgebied voor wilde zwaan.

Kleine bonte specht, middelste bonte specht
Het plangebied bestaat voor een deel uit oud loofbos met bomen waarin kleine bonte specht en middelste bonte specht een holte in kunnen maken. Hierdoor is dit geschikt leefgebied voor kleine bonte specht en middelste bonte specht.

Niet-jaarrond beschermde nesten
Algemeen voorkomende broedvogels kunnen overal tot broeden komen, van een open akker (kievit), naar een slootkant (meerkoet), in een klein struikje (winterkoninkje), tot bomen (houtduif) en gebouwen (spreeuw). Deze soorten zijn alleen beschermd op het moment waarop ze een nest hebben met eieren en jongen.

Door de aanwezigheid van opgaande begroeiing in de directe omgeving zijn er broedmogelijkheden in de omgeving van het plangebied voor ‘algemene’ soorten waarvan het nest niet jaarrond beschermd is.

5.1.2 Effectenbeoordeling
De aanwezigheid van een nestlocaties van broedvogels kan niet worden uitgesloten in het plangebied.

Boomvalk, bosuil, draaihals, havik, ransuil, ringmus, sperwer en wespendief
Binnen het plangebied is een oud loofbos aanwezig met hoge bomen en natuurlijke holtes. Dit is geschikt leefgebied voor boomvalk, bosuil, draaihals, havik, ransuil, ringmus, sperwer en wespendief.

Bij de voorgenomen werkzaamheden kan sprake zijn van verstoring en vernietiging van nesten van deze soorten. Volgens artikel 11.37 Bal is het verboden nesten van deze soorten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om de daadwerkelijke functie van het gebied voor deze soorten vast te stellen en of overtreding van de het Bal aan de orde is. Dergelijk onderzoek moet worden uitgevoerd volgens de meeste recente protocollen. Dit gebeurt door middel van een broedvogelmonitoring volgens het Broedvogel Monitoring Project (BMP). Dit is een systematische methode om broedvogels in kaart te brengen.

BMP-a (Algmene broedvogels)
Bij deze methode worden vogels visueel waargenomen en geluiden geregistreerd. De waarnemingen worden gekoppeld aan territoriumkaarten om te bepalen waar soorten broeden. Dit protocol is geschikt voor algemene broedvogelsoorten zoals draaihals en ringmus. Afhankelijk van het biotoop en de geselecteerde soorten zijn doorgaans 5 tot 12 bezoeken in het voorjaar vereist, vooral in de vroege ochtend.

BMP-r (Roofvogels)
Bij dit protocol wordt specifiek gezocht naar aanwijzingen voor roofvogels, zoals nesten, prooiresten en territoriaal gedrag (bijvoorbeeld roepen of baltsen). Dit protocol is geschikt voor roofvogels zoals boomvalk, bosuil, havik, ransuil, sperwer en wespendief. Voor roofvogels en uilen zijn meestal 5 tot 8 bezoeken nodig, verspreid over het broedseizoen.

Buizerd, gekraagde roodstaart, kleine bonte specht, middelste bonte specht, spreeuw
Binnen het plangebied is een oud loofbos aanwezig met hoge bomen met natuurlijke holtes. Dit is geschikt leefgebied voor buizerd, gekraagde roodstaart, kleine bonte specht, middelste bonte specht en spreeuw. Bij de voorgenomen werkzaamheden kan sprake zijn van verstoring en vernietiging van nesten van deze soorten.

Nesten uit categorie 5 kunnen een jaarrond beschermde status hebben wanneer sprake is van zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dit rechtvaardigen. Na het realiseren van de voorgenomen plannen, namelijk het plaatsen van de drijvende zonnepanelen, is het plangebied nog steeds geschikt voor deze soorten. Enkel een deel van het loofbos zal worden verwijderd voor de voorgenomen werkzaamheden. Daarnaast, omdat er in de omgeving alternatieven in de vorm van oud loofbos aanwezig is, namelijk Nationaal Park Dwingelderveld, wordt er geen negatief effect verwacht als gevolg van de voorgenomen plannen. De nesten hebben hierdoor geen beschermde status, waardoor de voorgenomen plannen niet in overtreding zijn met art. 11.37 Bal, mits buiten het broedseizoen wordt gewerkt.

IJsvogel, wilde zwaan
Binnen het plangebied is een visrijke zoetwatervijver waar ijsvogel en wilde zwaan kunnen broeden. Bij de voorgenomen werkzaamheden kan sprake zijn van verstoring en vernietiging van nesten van ijsvogel en wilde zwaan.

Nesten uit categorie 5 kunnen een jaarrond beschermde status hebben wanneer sprake is van zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dit rechtvaardigen. Na het realiseren van de voorgenomen plannen, namelijk het plaatsen van de drijvende zonnepanelen, is het plangebied nog steeds geschikt voor ijsvogel, oeverzwaluw en wilde zwaan. Daarnaast, omdat er in de omgeving alternatieven, in de vorm van zoetwater meren; namelijk plas Kremergat en Zonnepark Beilen, aanwezig zijn wordt er geen negatief effect verwacht als gevolg van de voorgenomen plannen. De nesten hebben hierdoor geen beschermde status, waardoor de voorgenomen plannen niet in overtreding zijn met art. 11.37 Bal, mits buiten het broedseizoen wordt gewerkt.

Jaarrond beschermde nesten in de omgeving
Het realiseren van de zonnepanelen op Plas de Mussels kan verschillende effecten hebben op mogelijke nestlocaties in het omliggende bos. Werkzaamheden zoals grondverzet, transport, en bouwactiviteiten kunnen leiden tot geluidsoverlast en fysieke verstoring van nestplaatsen in deze gebieden. Daarnaast kan vegetatieverwijdering langs oevers of in de nabijheid van de plas potentieel nesthabitat vernietigen. Werkzaamheden dienen daarom uitgevoerd te worden of te starten buiten het broedseizoen. Indien dit niet mogelijk is, dient een broedvogel controle uiterlijk 5 dagen voor de werkzaamheden uitgevoerd te worden. Als tijdens de vrijgave nesten van vogels worden aangetroffen dienen de werkzaamheden nabij deze nesten uitgesteld te worden totdat de jongen het nest op eigen kracht hebben verlaten. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd; ongeacht het seizoen mogen nesten van vogels die actief in gebruik zijn, niet worden aangetast of verstoord. Het broedseizoen loopt van globaal medio maart – eind juli, maar is afhankelijk van de betreffende soort en buitentemperatuur. Voor advies over de periode van het broedseizoen kan desgewenst een deskundige (ecoloog) worden geraadpleegd.

Algemene broedvogels
Door de aanwezigheid van struweel binnen en in de omgeving van het plangebied, zijn er broedmogelijkheden voor ‘algemene’ soorten waarvan het nest niet jaarrond is beschermd. Voor deze soorten geldt, evenals voor alle andere soorten, dat werkzaamheden die uitgevoerd worden tijdens het broedseizoen kunnen leiden tot verstoring.

(Kap)werkzaamheden dienen uitgevoerd te worden of te starten buiten het broedseizoen. Indien dit niet mogelijk is, dient een broedvogel controle uiterlijk 5 dagen voor de werkzaamheden uitgevoerd te worden. Als tijdens de vrijgave nesten van vogels worden aangetroffen dienen de werkzaamheden nabij deze nesten uitgesteld te worden totdat de jongen het nest op eigen kracht hebben verlaten. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd; ongeacht het seizoen mogen nesten van vogels die actief in gebruik zijn, niet worden aangetast of verstoord. Het broedseizoen loopt van globaal medio maart – eind juli, maar is afhankelijk van de betreffende soort en buitentemperatuur. Voor advies over de periode van het broedseizoen kan desgewenst een deskundige (ecoloog) worden geraadpleegd.

5.2 Grondgebonden zoogdieren
Alle zoogdieren in Nederland zijn beschermd, dit kan zijn volgens de Europese Habitatrichtlijn, dan wel op grond van artikel 11.46 en artikel 11.54 Bal (nationaal beschermde soorten). Voor sommige nationaal beschermde soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling, zie bijlage I.

5.2.1 Resultaten

De grondgebonden zoogdieren zijn onderverdeeld in soortgroep marterachtigen, knaagdieren en haasachtigen, insecteneters, roofdieren, evenhoevige en zeezoogdieren. Op basis van habitat en verspreiding wordt beoordeeld of het plangebied geschikt is voor grondgebonden zoogdiersoorten.

Marterachtigen

Tabel 5.2 Beschermde marterachtigen (m.u.v. vrijgestelde soorten) en het beschermingsregime volgens het Bal, habitat en verspreiding van deze soorten. Daarnaast wordt aangegeven of het plangebied over geschikt(+) of ongeschikt(-) habitat beschikt en of het binnen (+) of buiten (-) het verspreidingsgebied valt van de betreffende soort. In de tabel wordt geconcludeerd of het plangebied geschikt of ongeschikt is. Opmerkingen met * worden onder de tabel verder toegelicht.

Soort	Bal	Habitat	Verspreiding	Habitat	Verspreiding	Geschikt
Das	AS	Verschillende leefgebieden zoals kleinschalige akkers, weilanden en bosjes, met voldoende dekking, weinig verstoring en groot voedselaanbod.	Oosten, zuiden en midden van het land.	+	+	Ja
Otter	HR	Oeverzones met voldoende dekking en rust.	Noordwest-Overijssel, Friesland, Gelderland en langs de Overijsselse Vecht	+	+	Ja
Boommarter	AS	In allerlei typen en leeftijden bos. Verblijfplaatsen zitten in boomholten en soms in gebouwen in/aan de rand van het bos staan.	Landelijk verspreid, waaronder de Veluwe, de Utrechtse Heuvelrug en de Drents-Friese wouden.	+	+	Ja
Steenmarter	AS	In parklandschap, volkomen bosloze gebieden, steengroeven en rotsige hellingen.	Landelijk verspreid, m.u.v. grote rivieren, Utrecht, Noord- en Zuid-Holland.	+	+	Ja
Bunzing	AS	Kleinschalig landschap, dorpen en buitenwijken. Als dagrustplaats worden bestaande holen, takken- en steenhopen, duikers en rommelschuurtjes gebruikt.	Landelijk verspreid, met uitzondering van de Waddeneilanden.	+	+	Ja
Wezel	AS	Open, droge natuur- en cultuurlandschap, bossen, duinen, wei- en akkerland met voldoende schuilmogelijkheden. Ze bewonen oude holen.	Landelijk verspreid, met uitzondering van de Waddeneilanden.	+	+	Ja
Hermelijn	AS	Verschillende leefgebieden, mits er voldoende dekking aanwezig is. De hermelijn leeft in een hol.	Landelijk verspreid op het vaste land en Texel.	+	+	Ja

Van de soortgroep marterachtigen blijkt het plangebied op basis van verspreiding en habitat geschikt voor de beschermde soorten das, otter, boommarter, steenmarter, bunzing, wezel en hermelijn.

Das

Waarnemingen van das zijn bekend op 100 meter afstand van het plangebied.

Het plangebied bestaat uit een visvijver en een deel van het oude loofbos welke de visvijver omringt. Het oude loofbos bevat takkenrillen en struweel en heeft voldoende dekking voor das. Ook is er genoeg voedselaanbod voor das in de vorm van insecten, kleine zoogdieren, amfibieën, eikels en bramen. Hierdoor kan de aanwezigheid van een verblijfplaats van das binnen het plangebied niet worden uitgesloten.

Otter
Het plangebied bestaat uit een visvijver omringt door oud loofbos. Het plangebied beschikt over genoeg dekking en genoeg voedsel, in de vorm van vissen uit de visvijver, voor otter. Het aantal otters in Drenthe groeit. Hierdoor kan de aanwezigheid van otter binnen het plangebied niet worden uitgesloten.

Boommarter
Waarnemingen van boommarter bevinden zich op 70 meter afstand van het plangebied. Het plangebied bestaat uit een visvijver omringt door oud loofbos. De bomen in het loofbos bevatten natuurlijke holten, ook bevat het bos struweel en takkenrillen. Hierdoor is er genoeg dekking voor boommarter. Boommarter kan een verblijfplaats hebben in takkenrillen of holtes in bomen. Er is ook genoeg voedselaanbod in de vorm van kleine zoogdieren, vogels, eieren, bessen, vruchten en insecten. Hierdoor kan de aanwezigheid van een verblijfplaats van boommarter binnen het plangebied niet worden uitgesloten.

Steenmarter
Waarnemingen van steenmarter bevinden zich vanaf 200 meter afstand van het plangebied. Het plangebied bestaat uit een visvijver omringt door oud loofbos in agrarisch gebied naast een snelweg. Het plangebied beschikt over voldoende dekking voor steenmarter en beschikt over takkenrillen en struweel waarin steenmarter een verblijfplaats kan hebben. Daarnaast beschikt het plangebied over genoeg voedsel in de vorm van kleine zoogdieren, vogels, eieren, afval en insecten. Hierdoor kan de aanwezigheid van een verblijfplaats van steenmarter binnen het plangebied niet worden uitgesloten.

Bunzing
Waarnemingen van bunzing bevinden zich vanaf 700 meter afstand van het plangebied. Het plangebied bestaat uit een visvijver omringt door loofbos. Het plangebied ligt in agrarisch gebied. Het plangebied beschikt over natuurlijke holtes en takkenrillen waar bunzing een verblijfplaats kan hebben. Daarnaast is er genoeg voedselaanbod in de vorm van konijnen, amfibieën, vogels, eieren en insecten. Hierdoor kan de aanwezigheid van een verblijfplaats van bunzing binnen het plangebied niet worden uitgesloten.

Wezel en hermelijn
Het plangebied bestaat uit een visvijver omringt door loofbos. Het plangebied beschikt over struweel en takkenrillen, hierdoor beschikt het plangebied over genoeg beschutting. Ook bevat het plangebied bestaande holen waarin wezel en hermelijn een verblijfplaats kunnen hebben. Daarnaast is er genoeg voedselaanbod aanwezig in de vorm van kleine knaagdieren, vogels, eieren en amfibieën.

Knaagdieren en haasachtigen

Tabel 5.3 Beschermde knaagdieren en haasachtigen (m.u.v. vrijgestelde soorten) en het beschermingsregime volgens het Bal, habitat en verspreiding van deze soorten. Daarnaast wordt aangegeven of het plangebied over geschikt(+) of ongeschikt(-) habitat beschikt en of het binnen (+) of buiten (-) het verspreidingsgebied valt van de betreffende soort. In de tabel wordt geconcludeerd of het plangebied geschikt of ongeschikt is.

Soort	Bal	Habitat	Verspreiding	Habitat	Verspreiding	Geschikt
Bever	HR	Overgangsgebieden tussen land en water. De aanwezigheid van bereikbare bossen/ struiken is een vereiste.	Landelijk verspreid	-	-	Nee
Hamster	HR	Open, agrarisch landschap op leem- of lössgrond met een lage grondwaterstand.	Limburg	-	-	Nee
Eekhoorn	AS	Loofbos, naaldbos of gemengd bos maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos.	Landelijk verspreid	+	+	Ja
Eikelmuis	AS	Struiklaag in kalkrijke hellingbossen, in boomgaarden, kleinschalig agrarisch cultuurlandschap en tuinen van dorpsranden.	Zuid-Limburg	-	-	Nee
Grote bosmuis	AS	Allerlei soorten biotopen, bosranden, rietland, parken, braakliggend land, duinen, tuinen, mits er enige dekking is.	Zuid-Limburg en in het uiterste oosten van ons land.	+	+	Ja
Hazelmuis	HR	Heuvellandschappen, in en nabij loofbossen, grote tuinen, hagen, houtwallen en jonge bosaanplant.	Zuid-Limburg	-	-	Nee
Molmuis	AS	Ondergrondse gravende leefwijze in laag gelegen, vochtige gebieden.	Limburg	-	-	Nee
Noordse woelmuis	HR	Plas/drasgebieden waar voldoende dekking en variatie in vegetatie is.	Texel, Friesland, Noord-Holland, het Utrechts-Hollands veenweidegebied en het Deltagebied.	-	-	Nee

Van de soortgroep knaagdieren en haasachtigen blijkt het plangebied op basis van verspreiding en habitat geschikt voor de beschermde soorten bever, eekhoorn en grote bosmuis.

Bever
Het plangebied bestaat uit een visrijke vijver omringt door oud loofbos met struweel en takkenrillen. Het plangebied beschikt over veel beschutting en voedsel in de vorm van loofbomen. De hoeveelheid bevers in Drenthe neemt toe en, zeker jonge, bevers kunnen zich over grote afstanden verplaatsen. Door de geschiktheid van het plangebied kan de aanwezigheid van bever niet worden uitgesloten.

Eekhoorn
Het plangebied bestaat uit een visvijver omringt door loofbos. Het bos bevat genoeg voedsel voor eekhoorn in de vorm van noten en zaden, paddestoelen en vruchten. In de bomen kunnen eekhoorns nesten bouwen. Hierdoor kan de aanwezigheid van een verblijfplaats van eekhoorn binnen het plangebied niet worden uitgesloten.

Grote bosmuis
Het plangebied bestaat uit een visvijver omringt door loofbos. Het bos bevat over struweel en takkenrillen en bevat hierdoor genoeg dekking voor grote bosmuis. Ook is er genoeg voedsel aanwezig in de vorm van zaden, noten, bessen, insecten, en kleine ongewervelden. Hierdoor kan de aanwezigheid van een verblijfplaats van grote bosmuis binnen het plangebied niet worden uitgesloten.

Insecteneters

Tabel 5.4 Beschermde insecteneters (m.u.v. vrijgestelde soorten) en het beschermingsregime volgens het Bal, habitat en verspreiding van deze soorten. Daarnaast wordt aangegeven of het plangebied over geschikt(+) of ongeschikt(-) habitat beschikt en of het binnen (+) of buiten (-) het verspreidingsgebied valt van de betreffende soort. In de tabel wordt geconcludeerd of het plangebied geschikt of ongeschikt is.

Soort	Bal	Habitat	Verspreiding	Habitat	Verspreiding	Geschikt
Veldspitsmuis	AS	Kleinschalig agrarisch cultuurlandschap dat niet te intensief beheerd wordt.	Versnipperd, in Zeeuws-Vlaanderen en het uiterste oosten van Overijssel.	-	-	Nee
Waterspitsmuis	AS	Langs schoon water met goed ontwikkelde watervegetatie en structuurrijk begroeide en uitklimbare oevers.	Zeer versnipperde verspreiding, voornamelijk in Friesland en Overijssel.	-	-	Nee

Binnen het plangebied zijn geen mogelijkheden voor beschermde insecteneters door het ontbreken van geschikt habitat en/of de ligging buiten het verspreidingsgebied.

Roofdieren

Tabel 5.5 Beschermde roofdieren (m.u.v. vrijgestelde soorten) en het beschermingsregime volgens het Bal, habitat en verspreiding van deze soorten. Daarnaast wordt aangegeven of het plangebied over geschikt(+) of ongeschikt(-) habitat beschikt en of het binnen (+) of buiten (-) het verspreidingsgebied valt van de betreffende soort. In de tabel wordt geconcludeerd of het plangebied geschikt of ongeschikt is.

Soort	Bal	Habitat	Verspreiding	Habitat	Verspreiding	Geschikt
Lynx	HR	Heuvelachtig terrein in grote aaneengesloten bosgebieden van afwisselende samenstelling.	Zuid-Limburg	-	-	Nee
Wilde kat	HR	Afgelegen gebieden met uitgestrekte, afwisselende en droge, oude eiken-, beuken- of gemengde loofbossen.	Zuid-Limburg	-	-	Nee
Wolf	HR	Verschillende leefgebieden zoals bos- en cultuurlandschap.	De Veluwe, Midden-Drenthe, grensgebied Friesland-Drenthe-	-	-	Nee

		Overijssel en grensgebied Noord-Brabant en Limburg.			

Binnen het plangebied zijn geen mogelijkheden voor beschermde roofdieren door het ontbreken van geschikt habitat en/of de ligging buiten het verspreidingsgebied.

Evenhoevigen

Tabel 5.6 Beschermde evenhoevige (m.u.v. vrijgestelde soorten) en het beschermingsregime volgens het Bal, habitat en verspreiding van deze soorten. Daarnaast wordt aangegeven of het plangebied over geschikt(+) of ongeschikt(-) habitat beschikt en of het binnen (+) of buiten (-) het verspreidingsgebied valt van de betreffende soort. In de tabel wordt geconcludeerd of het plangebied geschikt of ongeschikt is.

Soort	Bal	Habitat	Verspreiding	Habitat	Verspreiding	Geschikt
Damhert	AS	Lichte loofbossen en gemengde bossen. Mits er voldoende gras is.	Duingebieden	-	-	Nee
Edelhert	AS	Diverse habitats van drogere loofbossen en heidevelden tot vochtige milieus als vennen en moerassen.	De Veluwe, de Oostvaardersplassen en het Weerterbos.	-	-	Nee
Wild zwijn	AS	Droge en natte voedselrijke loofbossen en gemengde bossen.	de Veluwe, Limburg, Oost-Brabant en Nijmegen.	-	-	Nee

Binnen het plangebied zijn geen mogelijkheden voor beschermde evenhoevigen door het ontbreken van geschikt habitat en/of de ligging buiten het verspreidingsgebied.

Zeezoogdieren

Tabel 5.7 Beschermde zeezoogdieren en het beschermingsregime volgens het Bal, habitat en verspreiding van deze soorten. Daarnaast wordt aangegeven of het plangebied over geschikt(+) of ongeschikt(-) habitat beschikt en of het binnen (+) of buiten (-) het verspreidingsgebied valt van de betreffende soort. In de tabel wordt geconcludeerd of het plangebied geschikt of ongeschikt is.

Soort	Bal	Habitat	Verspreiding	Habitat	Verspreiding	Geschikt
Gewone zeehond	AS	Getijdengebieden waar gedeelten bij eb droogvallen.	De kust	-	-	Nee
Grijze zeehond	AS	Zeewater met rotskusten en zeekliffen.	De kust	-	-	Nee

Binnen het plangebied zijn geen mogelijkheden voor beschermde zeezoogdieren door het ontbreken van geschikt habitat en/of de ligging buiten het verspreidingsgebied.

Vrijgestelde soorten

Enkele soorten zijn vrijgesteld van het Bal bij ruimtelijke ingrepen, waaronder aardmuis, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, gewone bosspitsmuis, huisspitsmuis, ree, rosse woelmuis, veldmuis en vos. Deze soorten zijn opgenomen per provincie in Bijlage I van deze rapportage. Echter geldt wel de zorgplicht voor alle vrijgestelde soorten.

5.2.2 Effectenbeoordeling

De aanwezigheid van de soorten das, otter, boommarter, steenmarter, bunzing, wezel, hermelijn, bever, eekhoorn en grote bosmuis kan niet worden uitgesloten binnen plangebied.

Das

Binnen het plangebied is geschikt habitat voor das aanwezig in de vorm van oud loofbos. Bij de voorgenomen plannen gaan de mogelijke verblijfplaatsen van de soort verloren. Volgens artikel 11.54 Bal is het verboden verblijfplaatsen van das te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om de daadwerkelijke functie van het gebied voor deze soort vast te stellen en of sprake is van een flora- en fauna-activiteit. Dergelijk onderzoek moet worden uitgevoerd volgens het kennisdocument das.

Otter

Binnen het plangebied is geschikt habitat voor otter aanwezig in de vorm van een visvijver omringt met loofbos. Bij de voorgenomen plannen gaan de mogelijke verblijfplaatsen van otter verloren. Volgens artikel 11.46 Bal is het verboden verblijfplaatsen van otter te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om de daadwerkelijke functie van het gebied voor deze soort vast te stellen en of sprake is van een flora- en fauna-activiteit. Dergelijk onderzoek moet worden uitgevoerd met hulp van sporenonderzoek en wildcamera's.

Boommarter

Binnen het plangebied is geschikt habitat voor boommarter aanwezig in de vorm van oud loofbos. Bij de voorgenomen plannen gaan de mogelijke verblijfplaatsen van de soort verloren. Volgens artikel 11.54 Bal is het verboden verblijfplaatsen van boommarter te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om de daadwerkelijke functie van het gebied voor deze soort vast te stellen en of sprake is van een flora- en fauna-activiteit. Er is geen inventarisatieprotocol voor boommarter. Onderzoek hiernaar wordt uitgevoerd met hulp van sporenonderzoek en wildcamera's. Hierbij wordt ook het kennisdocument Kleine marters van BIJ12 als hulpmiddel gebruikt.

Steenmarter

Binnen het plangebied is geschikt habitat voor steenmarter aanwezig in de vorm van oud loofbos met takkenrillen en struweel. Bij de voorgenomen plannen gaan de mogelijke verblijfplaatsen van de soort verloren. Volgens artikel 11.54 Bal is het verboden verblijfplaatsen van steenmarter te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om de daadwerkelijke functie van het gebied voor deze soort vast te stellen en of sprake is van een flora- en fauna-activiteit. Er is geen inventarisatieprotocol voor steenmarter. Onderzoek hiernaar wordt uitgevoerd met hulp van sporenonderzoek en wildcamera's. Hierbij wordt ook het kennisdocument Kleine marters van BIJ12 als hulpmiddel gebruikt.

Kleine marterachtigen
Binnen het plangebied is geschikt habitat voor bunzing, wezel en hermelijn aanwezig in de vorm van loofbos met bestaande holen en genoeg beschutting in agrarisch gebied. Bij de voorgenomen plannen gaan de mogelijke verblijfplaatsen van de soort verloren. Volgens artikel 11.54 Bal is het verboden verblijfplaatsen van bunzing, wezel of hermelijn te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om de daadwerkelijke functie van het gebied voor deze soorten vast te stellen en of sprake is van een flora- en fauna-activiteit. Dergelijk onderzoek moet worden uitgevoerd volgens het kennisdocument kleine marterachtigen.

Bever
Binnen het plangebied is geschikt habitat voor bever aanwezig in de vorm van een visvijver omringt met loofbos. Bij de voorgenomen plannen gaan de mogelijke verblijfplaatsen van de soort verloren. Volgens artikel 11.54 Bal is het verboden verblijfplaatsen van bever te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om de daadwerkelijke functie van het gebied voor deze soort vast te stellen en of sprake is van een flora- en fauna-activiteit. Dergelijk onderzoek moet worden uitgevoerd volgens het kennisdocument bever.

Eekhoorn
Binnen het plangebied is geschikt habitat voor eekhoorn aanwezig in de vorm van oud loofbos. Bij de voorgenomen plannen gaan de mogelijke verblijfplaatsen van de soort verloren. Volgens artikel 11.54 Bal is het verboden verblijfplaatsen van eekhoorn te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om de daadwerkelijke functie van het gebied voor deze soort vast te stellen en of sprake is van een flora- en fauna-activiteit. Er is geen inventarisatieprotocol voor boommarter. Onderzoek hiernaar wordt uitgevoerd met hulp van sporenonderzoek en wildcamera's.

Grote bosmuis
Binnen het plangebied is geschikt habitat voor grote bosmuis aanwezig in de vorm van oud loofbos. Bij de voorgenomen plannen gaan de mogelijke verblijfplaatsen van de soort verloren. Volgens artikel 11.54 Bal is het verboden verblijfplaatsen van grote bosmuis te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om de daadwerkelijke functie van het gebied voor deze soort vast te stellen en of sprake is van een flora- en fauna-activiteit. Dergelijk onderzoek moet worden uitgevoerd volgens de meest recente onderzoekprotocollen voor kleine zoogdieren.

5.3 Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn beschermd, zowel op basis van de Europese Habitatrichtlijn als onder artikel 11.46 Bal. Het leefgebied, waaronder verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes, is van groot belang voor het voortbestaan van vleermuizen. Om deze reden zijn zowel de foerageergebied en vliegroutes, die van essentieel belang zijn voor het functioneren van een verblijfplaatsen, als de verblijfplaatsen zelf, wettelijk beschermd.
Verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetroffen in gebouwen en in bomen. Vleermuizen maken gebruik van open water en opgaande begroeiing als foerageergebied. Lijnvormige landschapselementen, zoals watergangen en bomenrijen, worden gebruikt als vliegroute tussen verblijfplaatsen en foerageergebied.

5.3.1 Resultaten

Op basis van habitat en verspreiding wordt beoordeeld of het plangebied geschikt is als verblijfplaats, foerageergebied of vliegroute voor vleermuizen

Tabel 5.8 Beschermde vleermuizen en het beschermingsregime volgens het Bal, habitat en verspreiding van deze soorten. Daarnaast wordt aangegeven of het plangebied over geschikt(+) of ongeschikt(-) habitat beschikt en of het binnen (+) of buiten (-) het verspreidingsgebied valt van de betreffende soort. In de tabel wordt geconcludeerd of het plangebied geschikt of ongeschikt is.

Soort	Bal	Habitat	Gebouwbewonend	Boombewonend	Verspreiding	Habitat	Verspreiding	Geschikt
Baardvleermuis	HR	Bossen, aan bosranden en in kleinschalige gesloten landschappen.	+	+	Landelijk verspreid	+	-	Nee
Bechsteins vleermuis	HR	Bosrijke gebieden.	+	+	Zuidelijk Limburg	-	-	Nee
Bosvleermuis	HR	Bosrijke gebieden.	+	+	In het oosten en het midden van het land.	-	-	Nee
Brandts vleermuis	HR	Bos- en waterrijke gebieden.	+	-	Langs de oostgrens, zuidelijk Limburg en een enkele locatie in het midden van het land.	-	-	Nee
Franjestaart	HR	Bos- en waterrijke gebieden.	+	+	Landelijk verspreid, met name in het midden van het land.	+	-	Nee
Gewone dwergvleermuis		Gesloten tot halfopen landschap.	+	+	Landelijk verspreid	+	+	Ja
Gewone grootoorvleer-muis	HR	Kleinschalig landschap en bosrijke omgeving buiten stedelijk gebied.	+	+	Landelijk verspreid	+	+	Ja
Grijze grootoorvleer-muis	HR	Lijkt sterk aan menselijke nederzettingen gebonden.	+	-	Zuiden van Zeeland, Noord-Brabant en Limburg.	-	-	Nee
Ingekorven vleermuis	HR	Kleinschalig bosrijk landschap.	+	-	Zuiden van Limburg en zuidoosten van Noord-Brabant	-	-	Nee
Kleine dwergvleermuis	HR	Waterrijke gebieden in combinatie met bomenrijke gebieden.	+	+	Enkele locaties verspreid over het land	+	+	Ja

Laatvlieger	HR	Open tot halfopen landschap, vooral in de beschutting van opgaande elementen.	+	-	Landelijk verspreid	+	+	Ja
Meervleermuis	HR	Waterrijke gebieden met moerassen, weiden en bossen.	+	-	Landelijk verspreid	+	+	Ja
Mopsvleermuis	HR	Bosrijke gebieden.	+	+	Zelden in het zuiden van Zeeland en Limburg.	-	-	Nee
Rosse vleermuis	HR	Bosrijke gebieden.	-	+	Landelijk verspreid, met uitzondering van Zeeland.	-	-	Nee
Ruige dwergvleermuis		Bosrijk landschap en waterpartijen.	+	+	Landelijk verspreid	+	+	Ja
Tweekleurige vleermuis	HR	Open en waterrijke laagland.	+	-	Landelijk verspreid, voornamelijk kustgebieden.	-	-	Nee
Vale vleermuis	HR	Bos en kleinschalig, gesloten landschap.	+	+	Voornamelijk in Limburg	-	-	Nee
Watervleermuis	HR	Halfopen tot gesloten, waterrijk en bosrijk landschap, met een voorkeur voor zowel beschut water als ouder bos.	-	+	Landelijk verspreid	+	+	Ja

Binnen het plangebied zijn bomen met natuurlijke holtes aanwezig die als verblijfplaats voor vleermuizen kunnen dienen. Er zijn landschappelijke structuren aanwezig, namelijk de visvijver en omringend loofbos, die als foerageergebied kan dienen.

Hierdoor is het plangebied op basis van verspreiding en habitat geschikt als foerageergebied voor de vleermuizen gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, watervleermuis en ruige dwergvleermuis en geschikt als verblijfplaats voor de vleermuizen gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis en watervleermuis.

De directe omgeving van het plangebied is geschikt als verblijfplaats, foerageergebied en vliegroute voor de vleermuizen.

Verblijfplaatsen

In het plangebied zijn loofbomen met natuurlijke holtes aanwezig die vleermuizen kunnen gebruiken als een verblijfplaats. Het plangebied is geschikt als kraam-, zomer-, paarverblijf van soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis en watervleermuis, zie tabel 5.9.

Tabel 5.9 Potentieel aanwezige van vleermuissoorten en functies in het plangebied.

	Kraamverblijfplaats	**Zomerverblijfplaats**	**Paarverblijfplaats**	**(Massa) winterverblijfplaats**
Gewone dwergvleermuis	-	x	x	-
Ruige dwergvleermuis	x	x	x	-
Gewone grootoorvleermuis	x	x	x	-
Kleine dwergvleermuis	x	X	x	-
Watervleermuis	-	x	X	-

Foerageergebied

Binnen het plangebied is geschikt foerageergebied aanwezig in de vorm van een zoetwaterplas omgeven door loofbos.

Vleermuizen in de directe omgeving
In de bomen rondom het plangebied zijn, door de aanwezigheid van holtes en kieren, mogelijkheden aanwezig voor verblijfplaatsen van vleermuizen. De bomen direct rondom het plangebied kunnen mogelijk als vliegroute dienen voor vleermuizen. Ook is uitgestrekt foerageergebied aanwezig in de vorm van waterrijke gebieden en bomen en bosschages. Hierdoor zijn verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden voor vleermuizen direct rondom het plangebied niet uitgesloten.

5.3.2 Effectenbeoordeling
De aanwezigheid van een verblijfplaats en foerageergebied van vleermuizen kan niet worden uitgesloten in het plangebied.

Verblijfplaatsen
Het plangebied is geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De bomen binnen het plangebied met holtes zijn geschikt als kraam-, zomer-, paarverblijfplaatsen van soorten zoals dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis en watervleermuis.

Bij de voorgenomen plannen kan sprake zijn van verstoring en vernietiging van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen. Dit is in overtreding van artikel 11.46 Bal.

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen wat de daadwerkelijke functie is van het plangebied voor vleermuizen en of sprake is van een flora- en fauna-activiteit. Dergelijk onderzoek moet worden uitgevoerd conform het meest recente vleermuisprotocol (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, 2021). Dit houdt in dat in de periode van 15 mei tot en met eind september een aantal veldbezoeken uitgevoerd moeten worden. Vervolgens kan aan de hand van de resultaten worden vastgesteld of sprake is van overtredingen bij de uitvoering van het project.

Foerageergebied
Met de voorgenomen werkzaamheden zal een groot deel van de oppervlakte van de plas verdwijnen als foerageergebied voor vleermuizen. Hierdoor verdwijnt de functie van foerageergebied voor vleermuizen. Nader onderzoek naar de functie als foerageergebied van de plas voor de soorten gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en ruige dwergvleermuis is daarom noodzakelijk. Tenzij de functie foerageergebied voor vleermuizen met de voorgenomen plannen niet verdwijnt, doordat er een aanzienlijk deel van de plas geschikt blijft als foerageergebied, dan is nader onderzoek mogelijk niet nodig.

Vleermuizen in de omgeving
Rondom het plangebied is het mogelijk dat verblijfplaatsen, foerageergebied en/of vliegroutes van vleermuizen aanwezig zijn. Maatregelen om deze te beschermen worden verder gespecificeerd onder de zorgplicht.

5.4 Amfibieën
Alle amfibieën in Nederland zijn beschermd, dit kan zijn volgens de Europese Habitatrichtlijn, dan wel op grond van artikel 11.46 en artikel 11.54 Bal (nationaal beschermde soorten). Voor sommige nationaal beschermde soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling, zie bijlage I.

5.4.1 Resultaten

In onderstaande tabel wordt beoordeeld of het plangebied geschikt is als functioneel leefgebied op basis van habitat en verspreiding.

Tabel 5.10 Beschermde amfibieën (m.u.v. vrijgestelde soorten) en het beschermingsregime volgens het Bal, habitat en verspreiding van deze soorten. Daarnaast wordt aangegeven of het plangebied over geschikt(+) of ongeschikt(-) habitat beschikt en of het binnen (+) of buiten (-) het verspreidingsgebied valt van de betreffende soort. In de tabel wordt geconcludeerd of het plangebied geschikt of ongeschikt is.

Soort	Bal	Habitat	Verspreiding	Habitat	Verspreiding	Geschikt
Alpenwatersalamander	AS	Beboste gebieden (loofbos) of kleinschalige landschappen. Voortplanting in oppervlaktewater die niet snelstromend en visvrij zijn.	Noord-Brabant en Limburg. Daarnaast Zeeuws-Vlaanderen, het Rijk van Nijmegen, Drenthe, de Veluwe, Utrechtse Heuvelrug en Het Gooi.	-	-	Nee
Boomkikker	HR	Zonnig gelegen vegetaties. Voortplantingswater is visvrij, zonnig gelegen met een goed ontwikkelde oever- en watervegetatie.	Het gebied oostelijk van de lijn Groningen-Apeldoorn-Breda-Middelburg.	-	-	Nee
Geelbuikvuurpad	HR	Ruderaal terrein (groeven) en in halfnatuurlijke graslanden. Tijdelijke wateren voor de voortplanting en sterker begroeide wateren voor buiten de voortplanting.	In Zuid-Limburg bereikt hij de noordwestgrens van zijn gebied.	-	-	Nee
Heikikker	HR	Vennensoort. Voortplantingswateren zijn kleine geïsoleerde wateren, ondiep en stilstaand water met oevervegetatie.	Alle provincies aangetroffen, behalve Flevoland.	-	-	Nee
Kamsalamander	HR	Kleinschalige bosrijke landschappen. Voortplanting in visvrije, stilstaande, permanente wateren met een goed ontwikkelde onderwatervegetatie.	Alle provincies, m.u.v. Flevoland.	-	-	Nee
Knoflookpad	HR	Open zandplekken omringd door vegetatie. Voortplanting in vrij grote en diepe poelen met een weelderige onderwater- en oevervegetatie.	Limburg, Noord-Brabant, Gelderland, Overijssel en Drenthe.	-	-	Nee
Poelkikker	HR	Zwak zure, stilstaande wateren in bos- en heidegebieden op hogere zandgronden.	Het rivierengebied.	-	-	Nee
Rugstreeppad	HR	Vergraafbare gronden met een pionierskarakter en ondiepe wateren die vrij snel opwarmen.	Noord-Holland, Zuid-Holland, Zeeland en de Noordoostpolder en de hogere zandgronden.	-	-	Nee
Vinpootsalamander	AS	De heidegebieden op de hogere zandgronden en het heuvellandschap. Voortplanting in permanente vennen, plassen en bospoelen.	Noord-Brabant en Limburg	-	-	Nee
Vroedmeesterpad	HR	Ruderaal terrein (groeven), halfnatuurlijke graslanden en steden en dorpen. Voortplanting in betonnen drinkbakken of diepe koude bronpoelen langs hellingbossen.	Zuid-Limburg. Op andere plaatsen in Nederland is hij uitgezet.	-	-	Nee

Vuursalamander	AS	Vochtige loofbossen nabij (bron)beekjes met aanwezigheid van koele en vochtige schuilplaatsen.	De soort komt voor in Zuid-Limburg.	-	-	Nee

Binnen het plangebied zijn geen mogelijkheden voor beschermde amfibieën door het ontbreken van geschikt habitat en/of de ligging buiten het verspreidingsgebied.

Beschermde amfibieën hebben vaak specifieke eisen aan hun habitat zoals snel opwarmend ondiep water of visvrij water. Omdat het plangebied bestaat uit een diepe zoetwater plas rijk aan vissen, is het plangebied niet geschikt als habitat voor beschermde amfibieën.

Vrijgestelde soorten
Enkele soorten zijn vrijgesteld van het Bal bij ruimtelijke ingrepen, waaronder bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en bastaardkikker. Deze soorten zijn opgenomen per provincie in Bijlage I van deze rapportage. Echter geldt wel de zorgplicht voor alle vrijgestelde soorten.

5.4.2 Effectenbeoordeling
In het plangebied worden geen beschermde amfibieën verwacht. Bij de voorgenomen werkzaamheden is daarom geen sprake van verstoring, vernietiging en/of doden van (verblijfplaatsen van) beschermde amfibieën.

5.5 Reptielen
5.5.1 Resultaten
In onderstaande tabel wordt beoordeeld of het plangebied geschikt is als functioneel leefgebied op basis van habitat en verspreiding.

Tabel 5.11 Beschermde reptielen (m.u.v. vrijgestelde soorten en schildpadden) en het beschermingsregime volgens het Bal, habitat en verspreiding van deze soorten. Daarnaast wordt aangegeven of het plangebied over geschikt(+) of ongeschikt(-) habitat beschikt en of het binnen (+) of buiten (-) het verspreidingsgebied valt van de betreffende soort. In de tabel wordt geconcludeerd of het plangebied geschikt of ongeschikt is.

Soort	Bal	Habitat	Verspreiding	Habitat	Verspreiding	Geschikt
Adder	AS	Heide- en hoogveengebieden en open plekken in bossen.	Friesland, Drenthe, de Veluwe, Overijssel en Limburg.	+	+	Ja
Gladde slang	HR	Droge heideterreinen, hogere delen van hoogveengebieden en open bossen en jonge aanplant op zandgrond.	Delen van de hogere zandgronden, zwaartepunt op de Veluwe.	-	-	Nee
Hazelworm	AS	Open bossen, bosranden, heide, houtwallen, spoor- en wegbermen.	Alle provincies, m.u.v. Zeeland	-	-	Nee
Levendbarende hagedis	AS	Heide en hoogveen, open bossen, ruige graslanden, bermen en beperkt deel van de duinen.	Nederlandse zandgronden en in Zuid-Limburg.	+	+	Ja
Muurhagedis	HR	Warme, stenige plekken, zoals rotswanden, stadsmuren en spoortrajecten.	Geïsoleerde populatie in Maastricht. De soort is op veel plekken illegaal uitgezet.	-	-	Nee

Ringslang	AS	Waterrijke habitats in de buurt van bosranden, heideterreinen en in bermen van sporen.	Noord-Holland, Utrecht, Gelderland, Overijssel, Drenthe en Friesland.	-	-	Nee
Zandhagedis	HR	Droge heideterreinen, open vlakten in bossen, bosranden, wegbermen en spoordijken.	Kustduinen, de Veluwe en oostgrens Nederland.	-	-	Nee

Van de soortgroep reptielen blijkt het plangebied op basis van verspreiding en habitat geschikt voor de beschermde soorten adder en hazelworm.

Adder
Waarnemingen van adder liggen op 1 km afstand van het plangebied. Het betreffen waarnemingen in het natuurgebied Nationaal Park Dwingelderveld. Het plangebied bestaat uit een visvijver omringt door oud loofbos. Dit is geschikt leefgebied voor adder. Hierdoor kan de aanwezigheid van adder binnen het plangebied niet worden uitgesloten.

Levendbarende hagedis
Waarnemingen van levendbarende hagedis liggen op 1 km afstand van het plangebied. Het betreffen waarnemingen in het natuurgebied Nationaal Park Dwingelderveld. Het plangebied bestaat uit een visvijver omringt door oud loofbos. Dit is geschikt leefgebied voor levendbarende hagedis. Hierdoor kan de aanwezigheid van levendbarende hagedis binnen het plangebied niet worden uitgesloten.

5.5.2 Effectenbeoordeling
De aanwezigheid van de soorten adder en levendbarende hagedis kan niet worden uitgesloten in het plangebied.

Adder
Binnen het plangebied is geschikt habitat voor adder aanwezig in de vorm van oud loofbos. Bij de voorgenomen plannen gaan de mogelijke verblijfplaatsen van de soort verloren. Volgens artikel 11.54 Bal is het verboden verblijfplaatsen van adder te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om de daadwerkelijke functie van het gebied voor deze soort vast te stellen en of sprake is van een flora- en fauna-activiteit. Er is geen inventarisatieprotocol voor adder. Onderzoek hiernaar wordt gebaseerd op protocollen voor onderzoek naar andere reptielen, waaronder levendbarende hagedis. Omdat adder een moeilijk waarneembare soort is worden extra veldbezoeken hiervoor aangeraden.

Levendbarende hagedis
Binnen het plangebied is geschikt habitat voor levendbarende hagedis aanwezig in de vorm van oud loofbos met struweel. Bij de voorgenomen plannen gaan de mogelijke verblijfplaatsen van de soort verloren. Volgens artikel 11.54 Bal is het verboden verblijfplaatsen van levendbarende hagedis te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om de daadwerkelijke functie van het gebied voor deze soort vast te stellen en of sprake is van een flora- en fauna-activiteit. Dergelijk onderzoek moet worden uitgevoerd volgens het kennisdocument Levendbarende hagedis van BIJ12.

5.6 Vissen

5.6.1 Resultaten

In onderstaande tabel wordt beoordeeld of het plangebied geschikt is als functioneel leefgebied op basis van habitat en verspreiding.

Tabel 5.12 Beschermde vissen en het beschermingsregime volgens het Bal, habitat en verspreiding van deze soorten. Daarnaast wordt aangegeven of het plangebied over geschikt(+) of ongeschikt(-) habitat beschikt en of het binnen (+) of buiten (-) het verspreidingsgebied valt van de betreffende soort. In de tabel wordt geconcludeerd of het plangebied geschikt of ongeschikt is.

Soort	Bal	Habitat	Verspreiding	Habitat	Verspreiding	Geschikt
Houting	HR	Zee, maar trekt in november de rivieren op om te paaien boven kiezel of zandbodems.	Rivieren en kustwateren van de Noordzee.	-	-	Nee
Steur	HR	Zee, maar trekt in het voorjaar de rivieren op om te paaien in diepe snelstromende delen op een bodem bestaande uit grof grind en stenen.	De Nieuwe Maas bij Rotterdam en in de Waal bij Nijmegen	-	-	Nee
Beekdonderpad	AS	Kleine snelstromende beken met een bodem van grind en stenen.	De Geul (en zijbeken) en de Aa-strang.	-	-	Nee
Beekprik	AS	Ze leven in beken en riviertjes met een matige stroming. Paait in februari-mei op grindrijke plaatsen met stromend water.	Gelderland, Overijssel, Noord-Brabant, Limburg en Noord-Brabant.	-	-	Nee
Elrits	AS	De soort komt voor in matig tot snelstromende zuurstofrijke beken en rivieren.	De Geul, de Roer en Rode Beek en oostflank van de Veluwe.	-	-	Nee
Gestippelde alver	AS	Snel stromende zuurstofrijke beken en rivieren met een bodem van grind of stenen.	Zuiden van Limburg.	-	-	Nee
Grote modderkruiper	AS	Ondiepe wateren met een dikke modderlaag en een uitbundige waterplantengroei.	Midden Nederland: ingepolderde voormalige overstromingsvlakten.	-	-	Nee
Kwabaal	AS	De paaigronden van riviergebonden populaties liggen in zijstromen met lage stroomsnelheden.	Overijssel, Noord-Brabant en enkele geïsoleerde populaties.	-	-	Nee

Binnen het plangebied zijn geen mogelijkheden voor beschermde vissen door het ontbreken van geschikt habitat en/of de ligging buiten het verspreidingsgebied.

Beschermde vissen stellen vaak specifieke eisen aan hun habitat. Het plangebied ligt niet binnen het verspreidingsgebied van beschermde vissen, hierdoor worden geen beschermde vissen binnen het plangebied verwacht.

5.7 Ongewervelden

5.7.1 Resultaten

In onderstaande tabel wordt beoordeeld of het plangebied geschikt is als functioneel leefgebied op basis van habitat en verspreiding.

Tabel 5.13 Beschermde soortgroepen ongewervelden en het beschermingsregime volgens het Bal, habitat en verspreiding van deze soorten. Daarnaast wordt aangegeven of het plangebied over geschikt(+) of ongeschikt(-) habitat beschikt en of het binnen (+) of buiten (-) het verspreidingsgebied valt van de betreffende soort. In de tabel wordt geconcludeerd of het plangebied geschikt of ongeschikt is.

Soort	Bal	Habitat	Verspreiding	Habitat	Verspreiding	Geschikt
Vlinders	AS + HR	Aanwezigheid van bepaalde waardplanten. Komen voor in divers habitat, waaronder graslanden, bossen, heideterreinen en binnen bebouwd gebied.	Verspreid over enkele locaties in Nederland	+	+	Ja
Libellen	AS + HR	Voor voortplanting zijn ze gebonden aan schone wateroppervlaktes, bijvoorbeeld beken, hoogvenen, bosplassen, moerassen, verlandingszones, dode rivierarmen en vennen.	Verspreid over enkele locaties in Nederland	-	-	Nee
Kevers	AS + HR	Komen voor in natuurgebieden, zoals (vochtige) bossen met dood hout (oude eiken), vennen en laagveengebieden.	Verspreid over enkele locaties in Nederland	-	-	Nee
Weekdieren	HR	Gebonden aan waterhabitats, zoals laagveengebieden en rivierengebied met schone wateren met rijke begroeiing.	Verspreid over enkele locaties in Nederland	-	-	Nee

Van de soortgroep ongewervelden blijkt het plangebied op basis van verspreiding en habitat geschikt voor de beschermde soort grote vos.

Grote vos
Waarnemingen van grote vos liggen op 1,2 km rondom het plangebied.
Binnen het plangebied is een oud loofbos aanwezig. Hierin kan grote vos ei-afzetplekken en overwinteringsplekken hebben. Hierdoor kan de aanwezigheid van grote vos binnen het plangebied niet worden uitgesloten.

5.7.2 Effectenbeoordeling

De aanwezigheid van de soort grote vos kan niet worden uitgesloten in het plangebied.

Grote vos
Binnen het plangebied is geschikt habitat voor grote vos aanwezig in de vorm van oude bomen met holtes. Bij de voorgenomen plannen gaan de mogelijke verblijfplaatsen van de soort verloren. Volgens artikel 11.54 Bal is het verboden verblijfplaatsen van grote vos te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om de daadwerkelijke functie van het gebied voor deze soort vast te stellen en of sprake is van een flora- en fauna-activiteit. Dergelijk onderzoek moet worden uitgevoerd volgens het inventarisatieprotocol van de vlinderstichting. Het onderzoek naar winterhabitat wordt uitgevoerd door middel van een fysieke controle van de holtebomen in de winterperiode van grote vos.

5.8 Vaatplanten

5.8.1 Resultaten

Gezien het ontbreken van waarnemingen in de omgeving van het plangebied, de ligging buiten bekend verspreidingsgebied en/of het ontbreken van geschikt habitat is het uitgesloten dat beschermde vaatplanten voorkomen in het plangebied.

5.8.2 Effectenbeoordeling

In het plangebied worden geen beschermde vaatplanten verwacht. Bij de voorgenomen werkzaamheden is daarom geen sprake van vernietiging van (groeigebied van) beschermde vaatplanten.

6 Gebiedsbescherming

In dit hoofdstuk wordt gekeken naar aanwezige beschermde gebieden in en rondom het plangebied. Daarnaast wordt bepaald of de plannen mogelijk leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen van het Bal zoals genoemd in hoofdstuk 2. Hierbij worden de resultaten van de gebiedsbescherming getoetst aan de ingrepen die gepland zijn (hoofdstuk 3). Hieruit volgt de conclusie of er al dan niet vervolgstappen nodig zijn. Denk daarbij aan een voortoets om effecten op beschermde natuurgebieden te onderzoeken of het aanvragen van een omgevingsvergunning.

6.1 Natuurnetwerk Nederland

6.1.1 Resultaten

Het plangebied maakt geen deel uit of ligt niet in een gebied dat beschermd is in het kader van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Gebieden die behoren tot het NNN liggen op 400 meter afstand vanaf het plangebied.

6.1.2 Effectenbeoordeling

Het plangebied ligt op 400 meter van het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen als Natuurnetwerk Nederland. Binnen de provincie Drenthe kent het NNN geen externe werking. Voor ingrepen en plannen die liggen buiten de begrenzing van het NNN is geen aanvullende toetsing, in de vorm van een ‘Ja, mits’ noodzakelijk.

6.2 Natura 2000-gebied

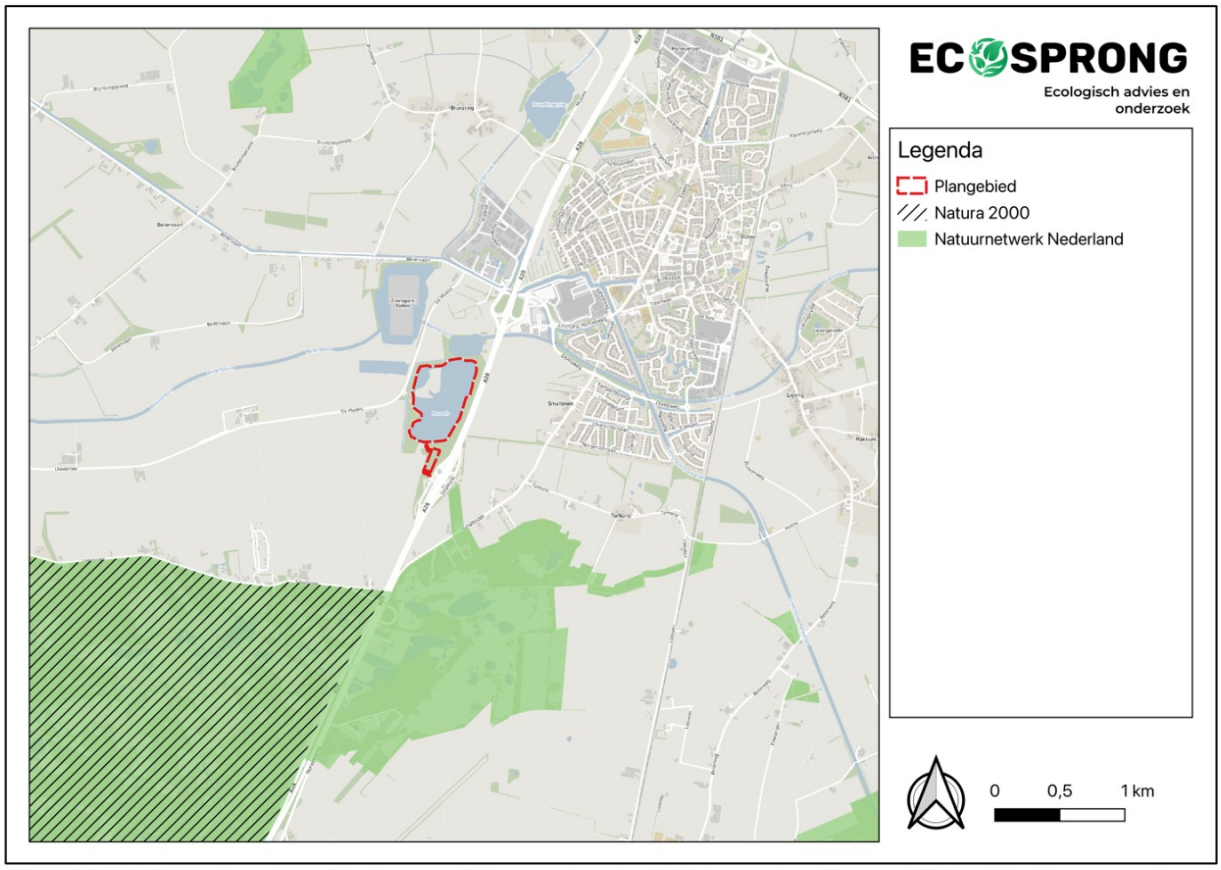
6.2.1 Resultaten

Het plangebied maakt geen deel uit of ligt niet in een gebied dat beschermd is in het kader van de Omgevingswet. De meest nabijgelegen beschermde natuurgebieden liggen vanaf 1,2 km van het plangebied. Het betreft het Natura 2000-gebied Dwingelderveld, zie figuur 6.1.

6.2.2 Effectenbeoordeling

Het plangebied ligt vanaf 1,2 km van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden. Gezien de afstand en de aard van de ingrepen is er geen sprake van directe aantasting, zoals effecten door geluid of optische verstoring van instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden.

Het is echter zo dat het bevoegd gezag altijd een AERIUS calculatie kan eisen, ongeacht de aard van de werkzaamheden en de afstand tot beschermde gebieden.

Afbeelding 6.1: Ligging plangebied ten opzichte van het de NNN (groen) en Natura 2000-gebied (gearceerd).

7 Houtopstanden

In dit hoofdstuk wordt gekeken naar aanwezige houtopstanden in het plangebied. Aan de hand hiervan wordt bepaald of de plannen mogelijk leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen van het Bal zoals genoemd in hoofdstuk 2. Hierbij worden de resultaten van de houtopstanden getoetst aan de ingrepen die gepland zijn (hoofdstuk 3). Hieruit volgt de conclusie of er al dan niet vervolgstappen nodig zijn. Denk daarbij aan een herplantplicht.

7.1.1 Resultaten

Het plangebied ligt buiten de bebouwingscontour boskap van de gemeente Midden-Drenthe waardoor aanwezige bomen mogelijk deel uitmaken van beschermde houtopstand onder de Omgevingswet.

Binnen de Omgevingswet is een houtopstand gedefinieerd als: zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend.

In de definitie van houtopstand in de Omgevingswet staat geen minimale omvang, in tegenstelling tot de definitie binnen de voormalige Wet natuurbescherming. Dus houtopstanden onder de 10 are of houtopstanden van maximaal 20 bomen in rijbeplanting vallen onder de Omgevingswet. Wel blijft het onder de Omgevingswet zo dat voor zo'n kleine omvang de rijksregels over het vellen en herbeplanten niet gelden.

7.1.2 Effectenbeoordeling

Voor de voorgenomen activiteit moet mogelijk een kapmelding gedaan worden bij de provincie. Ongeacht hoeveel bomen er gekapt worden moet herbeplanting plaatsvinden (artikel 11.129, Bal). Bij een herbeplantingsplicht moet het herbeplanten binnen 3 jaar na het vellen plaatsvinden. Het is verplicht om beplanting die niet binnen 3 jaar gaat groeien, te vervangen. Verder moet het herbeplanten op dezelfde grond (locatie) als het vellen plaatsvinden.

8 Zorgplicht

Met de invoering van de Omgevingswet is de algemene zorgplicht (art. 1.6 en 1.7 Ow) en specifieke zorgplicht van kracht. De regels met betrekking tot deze zorgplicht zijn vastgelegd in het Bal. De specifieke zorgplichten zijn opgenomen voor flora- en fauna-activiteiten (art. 11.27 Bal).

8.1 Algemeen zorgplicht

In het kader van de algemene zorgplicht (art. 1.6 en 1.7 Ow) dienen de volgende maatregelen te worden uitgevoerd ten aanzien van algemeen voorkomende soorten:

- Werkzaamheden waarbij vegetatie verwijderd rustig en vanuit één zijde aanvangen.
- Voorkom het doden van aanwezige dieren door deze een kans te geven om het werkgebied zelfstandig te verlaten. Indien deze niet zelfstandig het werkgebied (kunnen) verlaten, mogen deze opgepakt en verplaatst worden.
- Bij werkzaamheden in het donker (tussen zonsondergang tot zonsopkomst) zo min mogelijk verlichting gebruiken en deze zo min als mogelijk laten uitstralen. Licht dus richten op het werkgebied, niet daarbuiten.
- Voorkom uitstraling van verlichting in de periode van half maart t/m oktober tussen zonsondergang en zonsopkomst naar de omgeving.
- Indien het gebruik van verlichting in deze periode niet te voorkomen is, dient vleermuisvriendelijke verlichting (roodkleurig) gebruikt te worden of dient gebruik gemaakt te worden van armaturen die uitstraling naar buiten het werkterrein voorkomen.

8.2 Specifieke zorgplicht flora en fauna

De specifieke zorgplicht geldt voor (leefgebieden van) soorten die beschermd zijn (vogelrichtlijnsoorten, habitatrichtlijnsoorten, nationaal beschermde soorten) en Rode Lijst-soorten. In hoofdstuk 5 zijn reeds de beschermde soorten behandeld. Uit dit hoofdstuk blijkt welke potenties het plangebied heeft als leefgebied voor Rode-Lijst soorten. Daarnaast wordt bepaald of de plannen mogelijk leiden tot nadelige gevolgen heeft op de staat van instandhouding van de Rode-Lijst soort(en). Hieruit volgt de conclusie of er al dan niet vervolgstappen nodig zijn.

In onderstaande tabel wordt beoordeeld of het plangebied geschikt is als functioneel leefgebied op basis van habitat en verspreiding.

Tabel 8.1. Soortgroep Rode Lijst en een beschrijving van de habitat en de aanwezigheid van soorten binnen het plangebied. Daarnaast wordt aangegeven of het plangebied over geschikt(+) of ongeschikt(-) habitat beschikt. Op basis van habitat en verspreiding worden de verwachte soorten benoemd.

Soortgroep	Habitat	Habitat	Verwachte soorten
Amfibieën	Gebonden aan een omgeving met oppervlaktewater, zoals vochtige heideterreinen, ondiepe (tijdelijke) wateren, vochtig loofbos en bronbeekjes. Voortplanting vindt plaats in oppervlaktewater. Amfibieën overwinteren in de grond, onder materiaal of in water.	-	-

Ongewervelden	Komen voor op natuurgebieden, zoals (duin)graslanden, vochtige, zonnige of open bossen, heideterrein en hogere zandgronden. Soms gebonden aan een waardplant.	-	-
Reptielen	Komen voor in habitat zoals open bossen, waterrijke gebieden, (vochtig) heideterrein, hogere zandgronden, hoogveengebieden en rivierdalen in (structuurrijke) weg- en spoorbermen, ruigten en houtwallen.	-	-
Vissen	Gebonden aan water. Komen voor in habitat zoals natuurlijke beken en rivieren met zand of grindbodem.	-	-
Vogels	Vogelsoorten komen in diverse habitats voor. Er zijn soorten die voorkomen in gebouwd gebied en soorten die voorkomen in natuurgebieden.	+	Brilduiker, grote mantelmeeuw, oeverloper, pijlstaart, roerdomp, roodhalsfuut, slobeend, smient, watersnip, wilde zwaan, wintertaling
Zoogdieren	Gebonden aan verschillende typen habitat, waaronder waterrijke gebieden met hoge vegetatie met vooral grasachtige planten en structuurrijke landschappen waarin hagen, struiken en houtwallen aanwezig zijn of bosgebieden.	-	-
Vaatplanten	Beschermde plantensoorten stellen specifieke eisen aan de standplaats, voedselarme en/of kalkrijke situaties, kwelsystemen, enz.	+	Brede waterpest, dubbelloof, klein blaasjeskruid, oeverkruid, waterdrieblad, witte snavelbies, krabbenscheer

Binnen het plangebied is geschikt habitat aanwezig, namelijk een zoetwater plas omringt door loofbos. Op basis van het habitat en verspreidingsgegevens uit de NDFF kan niet worden uitgesloten dat er soorten aanwezig zijn binnen het plangebied. Dit betreffen vogels en vaatplanten.

8.2.1 Effectenbeoordeling

De voorgenomen plannen leiden tot een verlies van geschikt habitat, namelijk een zoetwater plas omringt door loofbos. Dit kan mogelijk nadelige gevolgen hebben voor Rode Lijst soortgroepen vogels en vaatplanten.

Deze gevolgen dienen zoveel mogelijk te worden voorkomen, beperkt of hersteld. Onderstaande maatregelen kunnen genomen worden om de nadelige gevolgen van het zonnepark te minimaliseren.

- Laat kritieke zones voor vaatplanten, vissen en vogels, zoals ondiepe delen langs de oevers, onbedekt.
- Laat delen van de vijver en oevers vrij van zonnepanelen en menselijke activiteiten, zodat watervogels en vissen genoeg ruimte hebben om te rusten en voedsel te zoeken.
- Creëer of behoud oeverzones met natuurlijke begroeiing die beschutting en voedsel bieden aan vogels en vissen.
- Gebruik zonnepanelen die gedeeltelijk licht doorlaten, of laat een deel van het vijveroppervlak onbedekt, zodat planten in het water minder schaduw ondervinden.

- Maak gebruik van clusters van zonnepanelen zodat er open waterzones tussen de panelen blijven waar vogels kunnen zwemmen en jagen.
- Zorg dat het zonnepark geen sediment of voedingsstoffen in het water losmaakt, wat eutrofiëring en algengroei kan bevorderen. Dit kan worden bereikt door gebruik van verankering die bodemsediment niet verstoren.
- Vermijd werkzaamheden tijdens het broedseizoen van watervogels en beperk menselijke activiteiten rondom de vijver.
- Plaats het zonnepark in fasen, zodat het ecosysteem tijd heeft om zich aan te passen.

9 Conclusie

9.1 Soortbescherming

9.1.1 Broedvogels

Jaarrond beschermde nesten categorie 1-4
Bij de voorgenomen werkzaamheden kan sprake zijn van verstoring en vernietiging van nesten van boomvalk, bosuil, draaihals, havik, ransuil, ringmus, sperwer, steenuil en wespendief.
Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om de daadwerkelijke functie van het gebied voor deze soorten vast te stellen. Deze informatie is nodig om vast te stellen of sprake is van een flora- en fauna-activiteit aan de orde is.

Dit gebeurt door middel van een broedvogelmonitoring volgens het Broedvogel Monitoring Project (BMP). Dit is een systematische methode om broedvogels in kaart te brengen.

BMP-a (Algmene broedvogels)
Bij deze methode worden vogels visueel waargenomen en geluiden geregistreerd. De waarnemingen worden gekoppeld aan territoriumkaarten om te bepalen waar soorten broeden. Dit protocol is geschikt voor algemene broedvogelsoorten zoals draaihals en ringmus. Afhankelijk van het biotoop en de geselecteerde soorten zijn doorgaans 5 tot 12 bezoeken in het voorjaar vereist, vooral in de vroege ochtend.

BMP-r (Roofvogels)
Bij dit protocol wordt specifiek gezocht naar aanwijzingen voor roofvogels, zoals nesten, prooiresten en territoriaal gedrag (bijvoorbeeld roepen of baltsen). Dit protocol is geschikt voor roofvogels zoals boomvalk, bosuil, havik, ransuil, sperwer en wespendief. Voor roofvogels en uilen zijn meestal 5 tot 8 bezoeken nodig, verspreid over het broedseizoen.

Jaarrond beschermde nesten categorie 5
Bij de voorgenomen werkzaamheden kan sprake zijn van verstoring en vernietiging van nesten van buizerd, gekraagde roodstaart, ijsvogel, kleine bonte specht, middelste bonte specht, spreeuw en wilde zwaan.

Nesten uit categorie 5 kunnen een jaarrond beschermde status hebben wanneer sprake is van zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dit rechtvaardigen. Na het realiseren van de voorgenomen plannen, namelijk het plaatsen van de drijvende zonnepanelen, is het plangebied nog steeds geschikt voor deze soorten. Daarnaast, omdat er in de omgeving alternatieven, in de vorm van zoetwater meren; namelijk plas Kremergat en Zonnepark Beilen en loofbos in natuurgebied Nationaal Park Dwingelderveld, aanwezig zijn wordt er geen negatief effect verwacht als gevolg van de voorgenomen plannen. De nesten hebben hierdoor geen beschermde status, waardoor de voorgenomen plannen niet in overtreding zijn met art. 11.37 Bal, mits buiten het broedseizoen wordt gewerkt.

Algemene broedvogels
Door de aanwezigheid van struweel binnen en in de omgeving van het plangebied, zijn er broedmogelijkheden voor ‘algemene’ soorten waarvan het nest niet jaarrond is beschermd. Voor

deze soorten geldt, evenals voor alle andere soorten, dat werkzaamheden die uitgevoerd worden tijdens het broedseizoen kunnen leiden tot verstoring.

(Kap)werkzaamheden dienen uitgevoerd te worden of te starten buiten het broedseizoen. Indien dit niet mogelijk is, dient een broedvogel controle uiterlijk 5 dagen voor de werkzaamheden uitgevoerd te worden. Als tijdens de vrijgave nesten van vogels worden aangetroffen dienen de werkzaamheden nabij deze nesten uitgesteld te worden totdat de jongen het nest op eigen kracht hebben verlaten.

9.1.2 Grondgebonden zoogdieren

De aanwezigheid van de grondgebonden zoogdieren das, otter, boommarter, steenmarter, bunzing, wezel, hermelijn bever, eekhoorn en grote bosmuis kan niet worden uitgesloten binnen plangebied.

Das

Binnen het plangebied is geschikt habitat voor das aanwezig in de vorm van oud loofbos. Bij de voorgenomen plannen gaan de mogelijke verblijfplaatsen van de soort verloren. Volgens artikel 11.54 Bal is het verboden verblijfplaatsen van das te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om de daadwerkelijke functie van het gebied voor deze soort vast te stellen en of sprake is van een flora- en fauna-activiteit. Dergelijk onderzoek moet worden uitgevoerd volgens het kennisdocument das.

Otter

Binnen het plangebied is geschikt habitat voor otter aanwezig in de vorm van een visvijver omringt met loofbos. Bij de voorgenomen plannen gaan de mogelijke verblijfplaatsen van otter verloren. Volgens artikel 11.46 Bal is het verboden verblijfplaatsen van otter te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om de daadwerkelijke functie van het gebied voor deze soort vast te stellen en of sprake is van een flora- en fauna-activiteit. Dergelijk onderzoek moet worden uitgevoerd met hulp van sporenonderzoek en wildcamera's.

Boommarter

Binnen het plangebied is geschikt habitat voor boommarter aanwezig in de vorm van oud loofbos. Bij de voorgenomen plannen gaan de mogelijke verblijfplaatsen van de soort verloren. Volgens artikel 11.54 Bal is het verboden verblijfplaatsen van boommarter te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om de daadwerkelijke functie van het gebied voor deze soort vast te stellen en of sprake is van een flora- en fauna-activiteit. Er is geen inventarisatieprotocol voor boommarter. Onderzoek hiernaar wordt uitgevoerd met hulp van sporenonderzoek en wildcamera's. Hierbij wordt ook het kennisdocument Kleine marters van BIJ12 als hulpmiddel gebruikt.

Steenmarter

Binnen het plangebied is geschikt habitat voor steenmarter aanwezig in de vorm van oud loofbos met takkenrillen en struweel. Bij de voorgenomen plannen gaan de mogelijke verblijfplaatsen van de

soort verloren. Volgens artikel 11.54 Bal is het verboden verblijfplaatsen van steenmarter te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om de daadwerkelijke functie van het gebied voor deze soort vast te stellen en of sprake is van een flora- en fauna-activiteit. Er is geen inventarisatieprotocol voor steenmarter. Onderzoek hiernaar wordt uitgevoerd met hulp van sporenonderzoek en wildcamera's. Hierbij wordt ook het kennisdocument Kleine marters van BIJ12 als hulpmiddel gebruikt.

Kleine marterachtigen
Binnen het plangebied is geschikt habitat voor bunzing, wezel en hermelijn aanwezig in de vorm van loofbos met bestaande holen en genoeg beschutting in agrarisch gebied. Bij de voorgenomen plannen gaan de mogelijke verblijfplaatsen van de soort verloren. Volgens artikel 11.54 Bal is het verboden verblijfplaatsen van bunzing, wezel of hermelijn te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om de daadwerkelijke functie van het gebied voor deze soorten vast te stellen en of sprake is van een flora- en fauna-activiteit. Dergelijk onderzoek moet worden uitgevoerd volgens het kennisdocument kleine marterachtigen.

Bever
Binnen het plangebied is geschikt habitat voor bever aanwezig in de vorm van een visvijver omringt met loofbos. Bij de voorgenomen plannen gaan de mogelijke verblijfplaatsen van de soort verloren. Volgens artikel 11.54 Bal is het verboden verblijfplaatsen van bever te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om de daadwerkelijke functie van het gebied voor deze soort vast te stellen en of sprake is van een flora- en fauna-activiteit. Dergelijk onderzoek moet worden uitgevoerd volgens het kennisdocument bever.

Eekhoorn
Binnen het plangebied is geschikt habitat voor eekhoorn aanwezig in de vorm van oud loofbos. Bij de voorgenomen plannen gaan de mogelijke verblijfplaatsen van de soort verloren. Volgens artikel 11.54 Bal is het verboden verblijfplaatsen van eekhoorn te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om de daadwerkelijke functie van het gebied voor deze soort vast te stellen en of sprake is van een flora- en fauna-activiteit. Er is geen inventarisatieprotocol voor boommarter. Onderzoek hiernaar wordt uitgevoerd met hulp van sporenonderzoek en wildcamera's.

Grote bosmuis
Binnen het plangebied is geschikt habitat voor grote bosmuis aanwezig in de vorm van oud loofbos. Bij de voorgenomen plannen gaan de mogelijke verblijfplaatsen van de soort verloren. Volgens artikel 11.54 Bal is het verboden verblijfplaatsen van grote bosmuis te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om de daadwerkelijke functie van het gebied voor deze soort vast te stellen en of sprake is van een flora- en fauna-activiteit. Dergelijk onderzoek moet worden uitgevoerd volgens de meest recente onderzoekprotocollen voor kleine zoogdieren.

9.1.3 Vleermuizen

Bij de voorgenomen werkzaamheden kan sprake zijn van verstoring en vernietiging van verblijfplaatsen van soorten vleermuizen, zie tabel 9.1.

Tabel 9.1 Potentieel aanwezige van vleermuissoorten en functies in het plangebied.

	Kraamverblijfplaats	Zomerverblijfplaats	Paarverblijfplaats	(Massa) winterverblijfplaats
Gewone dwergvleermuis	-	x	x	x
Ruige dwergvleermuis	x	x	x	-
Gewone grootoorvleermuis	x	x	x	-
Kleine dwergvleermuis	x	X	x	-
Watervleermuis	-	x	X	-

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om de daadwerkelijke functie van het gebied voor deze soorten vast te stellen. Deze informatie is nodig om vast te stellen of sprake is van een flora- en fauna-activiteit. Dergelijk onderzoek moet worden uitgevoerd conform het meest recente vleermuisprotocol (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, 2021). Dit houdt in dat in de periode van 15 mei tot en met eind september een aantal veldbezoeken uitgevoerd moeten worden. Vervolgens kan aan de hand van de resultaten worden vastgesteld of sprake is van overtredingen bij de uitvoering van het project.

Foerageergebied

Met de voorgenomen werkzaamheden zal een groot deel van de oppervlakte van de plas verdwijnen als foerageergebied voor vleermuizen. Hierdoor verdwijnt de functie van foerageergebied voor vleermuizen. Nader onderzoek naar de functie als foerageergebied van de plas voor de soorten gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en ruige dwergvleermuis is daarom noodzakelijk.

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om de daadwerkelijke functie van het gebied voor deze soorten vast te stellen. Deze informatie is nodig om vast te stellen of sprake is van een flora- en fauna-activiteit. Dergelijk onderzoek moet worden uitgevoerd conform het meest recente vleermuisprotocol (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, 2021). Dit houdt in dat in de periode van 15 mei tot en met eind september een aantal veldbezoeken uitgevoerd moeten worden. Vervolgens kan aan de hand van de resultaten worden vastgesteld of sprake is van overtredingen bij de uitvoering van het project.

<u>Alleen wanneer de functie foerageergebied voor vleermuizen met de voorgenomen plannen niet verdwijnt doordat er een aanzienlijk deel van de plas geschikt blijft als foerageergebied, en dit goed onderbouwd kan worden, is nader vleermuisonderzoek niet nodig.</u>

9.1.4 Reptielen

Bij de voorgenomen werkzaamheden kan sprake zijn van verstoring en vernietiging van verblijfplaatsen van adder en levendbarende hagedis.

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om de daadwerkelijke functie van het gebied voor deze soorten vast te stellen. Deze informatie is nodig om vast te stellen of sprake is van een flora- en fauna-activiteit aan de orde is.

Adder
Binnen het plangebied is geschikt habitat voor adder aanwezig in de vorm van oud loofbos. Bij de voorgenomen plannen gaan de mogelijke verblijfplaatsen van de soort verloren. Volgens artikel 11.54 Bal is het verboden verblijfplaatsen van adder te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om de daadwerkelijke functie van het gebied voor deze soort vast te stellen en of sprake is van een flora- en fauna-activiteit. Er is geen inventarisatieprotocol voor adder. Onderzoek hiernaar wordt gebaseerd op protocollen voor onderzoek naar andere reptielen, waaronder levendbarende hagedis. Omdat adder een moeilijk waarneembare soort is worden extra veldbezoeken hiervoor aangeraden.

Levendbarende hagedis
Binnen het plangebied is geschikt habitat voor levendbarende hagedis aanwezig in de vorm van oud loofbos met struweel. Bij de voorgenomen plannen gaan de mogelijke verblijfplaatsen van de soort verloren. Volgens artikel 11.54 Bal is het verboden verblijfplaatsen van levendbarende hagedis te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om de daadwerkelijke functie van het gebied voor deze soort vast te stellen en of sprake is van een flora- en fauna-activiteit. Dergelijk onderzoek moet worden uitgevoerd volgens het kennisdocument Levendbarende hagedis van BIJ12.

9.1.5 Ongewervelden
Bij de voorgenomen werkzaamheden kan sprake zijn van verstoring en vernietiging van verblijfplaatsen van grote vos.
Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om de daadwerkelijke functie van het gebied voor deze soorten vast te stellen. Deze informatie is nodig om vast te stellen of sprake is van een flora- en fauna-activiteit aan de orde is.

Grote vos
Binnen het plangebied is geschikt habitat voor grote vos aanwezig in de vorm van oude bomen met holtes. Bij de voorgenomen plannen gaan de mogelijke verblijfplaatsen van de soort verloren. Volgens artikel 11.54 Bal is het verboden verblijfplaatsen van grote vos te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om de daadwerkelijke functie van het gebied voor deze soort vast te stellen en of sprake is van een flora- en fauna-activiteit. Dergelijk onderzoek moet worden uitgevoerd volgens het inventarisatieprotocol van de vlinderstichting. Het onderzoek naar winterhabitat wordt uitgevoerd door middel van een fysieke controle van de holtebomen in de winterperiode van grote vos.

9.1.6 Flora en vissen

Binnen het plangebied worden geen beschermde flora en vissen verwacht. Nader onderzoek is dan ook niet noodzakelijk. Om meer inzicht te krijgen op de mogelijke impact van de drijvende zonnepanelen op waterplanten en daardoor directe invloed op het onderwaterleven zoals bijvoorbeeld vissen, word aangeraden een nader onderzoek naar waterplanten en vissen uit te voeren.

9.2 Gebiedsbescherming

De plannen leiden niet tot (significante) aantasting van instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden of van kernkwaliteiten van de NNN. Een omgevingsvergunning is dan ook niet nodig. Een 'Ja-mits' toets in het kader van de NNN is niet nodig.

9.3 Houtopstanden

Voor de voorgenomen activiteit moet mogelijk een kapmelding gedaan worden bij de provincie. Ongeacht hoeveel bomen er gekapt worden moet herbeplanting plaatsvinden (artikel 11.129, Bal). Bij een herbeplantingsplicht moet het herbeplanten binnen 3 jaar na het vellen plaatsvinden. Het is verplicht om beplanting die niet binnen 3 jaar gaat groeien, te vervangen. Verder moet het herbeplanten op dezelfde grond (locatie) als het vellen plaatsvinden.

9.4 Zorgplicht

In het kader van de algemene zorgplicht (art. 1.6 en 1.7 Ow) dienen de volgende maatregelen te worden uitgevoerd ten aanzien van algemeen voorkomende soorten;

- Werkzaamheden waarbij vegetatie verwijderd rustig en vanuit één zijde aanvangen.
- Voorkom het doden van aanwezige dieren door deze een kans te geven om het werkgebied zelfstandig te verlaten. Indien deze niet zelfstandig het werkgebied (kunnen) verlaten, mogen deze opgepakt en verplaatst worden.
- Bij werkzaamheden in het donker (tussen zonsondergang tot zonsopkomst) zo min mogelijk verlichting gebruiken en deze zo min als mogelijk laten uitstralen. Licht dus richten op het werkgebied, niet daarbuiten.
- Voorkom uitstraling van verlichting in de periode van half maart t/m oktober tussen zonsondergang en zonsopkomst naar de omgeving.
- Indien het gebruik van verlichting in deze periode niet te voorkomen is, dient vleermuisvriendelijke verlichting (roodkleurig) gebruikt te worden of dient gebruik gemaakt te worden van armaturen die uitstraling naar buiten het werkterrein voorkomen.

De voorgenomen plannen leiden tot een verlies van geschikt habitat, namelijk een zoetwater plas omringt door loofbos. Dit kan mogelijk nadelige gevolgen hebben voor Rode Lijst soortgroepen vogels en vaatplanten.
Deze gevolgen dienen zoveel mogelijk te worden voorkomen, beperkt of hersteld. Onderstaande maatregelen kunnen genomen worden om de nadelige gevolgen van het zonnepark te minimaliseren.

- Laat kritieke zones voor vaatplanten, vissen en vogels, zoals ondiepe delen langs de oevers, onbedekt van zonnepanelen.

- Laat delen van de vijver en oevers vrij van zonnepanelen en menselijke activiteiten, zodat watervogels en vissen genoeg ruimte hebben om te rusten en voedsel te zoeken.
- Creëer of behoud oeverzones met natuurlijke begroeiing die beschutting en voedsel bieden aan vogels en vissen.
- Gebruik zonnepanelen die gedeeltelijk licht doorlaten, of laat een deel van het vijveroppervlak onbedekt, zodat planten in het water minder schaduw ondervinden.
- Maak gebruik van clusters van zonnepanelen zodat er open waterzones tussen de panelen blijven waar vogels kunnen zwemmen en jagen.
- Zorg dat het zonnepark geen sediment of voedingsstoffen in het water losmaakt, wat eutrofiëring en algengroei kan bevorderen. Dit kan worden bereikt door gebruik van verankering die bodemsediment niet verstoren.
- Vermijd werkzaamheden tijdens het broedseizoen van watervogels en beperk menselijke activiteiten rondom de vijver.
- Plaats het zonnepark in fasen, zodat het ecosysteem tijd heeft om zich aan te passen.

9.5 Aanvullende maatregelen ter compensatie en versterking

Het plaatsen van de drijvende zonnepanelen en de batterijopslag hebben impact op de natuurwaarden van de visvijver en het omliggende loofbos. Hieronder worden een aantal maatregelen genoemd die genomen kunnen worden om de natuur te versterken en negatieve effecten te compenseren:

- Herplanting van bomen: Kap het bos gefaseerd en compenseer door nieuwe bomen te planten in de directe omgeving. Kies hierbij voor inheemse soorten zoals eik, beuk en linde.
- Creëer een bosrandstructuur: plant struiken zoals hazelaar, sleedoorn en meidoorn langs de randen van het overgebleven bos. Dit biedt schuil- en nestplaatsen voor vogels en kleine zoogdieren.
- Behoud oude en dode bomen en takkenrillen: Laat waar mogelijk staande dode bomen of houtstapels achter als habitat voor insecten en vogels.
- Behoud bloeiende planten, waar mogelijk, zoals bramen en distels als voedselbron voor vlinders, insecten en vogels.
- Drijvende natuurzones: Creëer drijvende vegetatie-eilanden aan de randen van de visvijver als rust- en broedplaats voor vogels.
- Oeverherstel: Zorg voor natuurlijke oevers met riet, zegge en lisdodde. Dit bevordert de waterzuiverheid en biedt schuilplaatsen voor watervogels en dieren zoals otter en bever.
- Extra habitat: leg vispaaiplaatsen of ondiepe zones aan voor vissen en plant waterplanten zoals watergentiaan of gele plomp.
- Hang vleermuiskasten op in de buurt van het gekapte bos en plaats nestkasten voor roofvogels en uilen.
- Ecologische verbindingszones: maak verbindingen tussen het plangebied en nabijgelegen natuurgebieden door het aanleggen van heggen, houtwallen en kleine watergangen. Dit helpt soorten zich te verspreiden.
- Bloemrijke vegetatie: Plant in nabijgelegen graslanden inheemse bloemen zoals margriet, knoopkruid en rode klaver om bijen en vlinders aan te trekken.

- Duurzaam beheer: Zorg dat de omgeving van de zonnepanelen en batterijopslag niet wordt gemaaid tijdens het broedseizoen.

Geraadpleegde bronnen & literatuur

Literatuurlijst

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie) 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. - Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Websites bezocht op 20-12-2024

ndff-ecogrid.nl
www.bij12.nl
www.ravon.nl
www.rijksoverheid.nl
www.sovon.nl
www.telmee.nl
www.zoogdiervereniging.nl
www.anemoon.org

Bijlage I: Vrijstellingslijst per Provincie

Nederlandse naam beschermde soorten Versie: 17 januari 2024.	**Drenthe**	**Flevoland**	**Friesland**	**Gelderland**	**Groningen**	**Limburg**	**Noord-Brabant**	**Noord-Holland**	**Overijssel**	**Utrecht**	**Zeeland**	**Zuid-Holland**
Zoogdieren												
Aardmuis	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Bosmuis^	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Bunzing						X				X		X
Dwergmuis	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Dwergspitsmuis	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Eekhoorn						1						
Egel	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X
Gewone bosspitsmuis	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Haas	X	X	X	X		X	X	X	X	X		X
Hermelijn						X				X		X
Huisspitsmuis^	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Konijn	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X
Molmuis						X						
Ondergrondse woelmuis	X	X		X	X	X	X	X		X	X	
Ree	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Rosse woelmuis	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Steenmarter			X			2						
Tweekleurige bosspitsmuis	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Veldmuis^	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Vos	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Wezel					X	X				X		X
Wild zwijn								X				
Woelrat	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X
Amfibieën												
Bruine kikker	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Gewone pad	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Kleine watersalamander	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Meerkikker	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Middelste groene- /bastaardkikker	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Reptielen												
Hazelworm						3						
Levendbarende hagedis						4						

Legenda:

X = algemene vrijstelling binnen de desbetreffende provincie.

^ = Voor deze soorten geldt een vrijstelling wanneer deze zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

1 = Vrijstelling geldt in periode maart–april en juli t/m november

2 = Vrijstelling geldt in periode 15 aug t/m feb

3 = Vrijstelling geldt in juli, augustus en september

4 = Vrijstelling geldt in periode 15 augustus t/m 15 oktober

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Bosch & van Rijn
Franz-Lisztplantsoen 220
3533 JG Utrecht
030 – 677 6466

Auteurs
[redacted]

Opdrachtgever
Staatsbosbeheer Projecten BV
Smallepad 5
3811 MG Amersfoort

Zonnepark Beiler-Stroom

Tenderinschrijving

Zonnepark Beiler-Stroom

Tenderinschrijving

Datum
30 december 2024

Inhoudsopgave

HOOFDSTUK 1 INLEIDING 3
1.1 Aanleiding 3
1.2 Projectvoornemen 3
1.3 Over Staatsbosbeheer 4
1.4 Omgevingsplan 4
1.5 Het huidige energiesysteem 5
1.6 De zonneladder 7
1.7 Doel projectvoorstel 7

HOOFDSTUK 2 VIGEREND BELEID 8
2.1 Nationale omgevingsvisie 8
2.2 Provinciaal beleid 11
2.3 RES regio-Drenthe 12
2.4 Gemeentelijk beleid 13

HOOFDSTUK 3 LOCATIEKEUZE 15
3.1 Technische beschrijving 15
3.2 Zoekgebieden zon Midden-Drenthe 15
3.3 Koppeling opwek en verbruik 16
3.4 Afstand tot woningen 17
3.5 Afstand tussen andere zonneparken en zichtrelatie 18
3.6 Maat en schaal 19
3.7 Bestaande landschapselementen 19
3.8 Conclusie locatiekeuze 20

HOOFDSTUK 4 LANDSCHAPPELIJKE INPASSING 21
4.1 Kernboodschap Staatsbosbeheer 21
4.2 Landschappelijke meerwaarde zonnepark 21
4.3 Kernkwaliteiten van het gebied 24
4.4 Samenhang in het ontwerp 25
4.5 Inrichting van de randen 25
4.6 Landschapstekeningen 26
4.7 Conclusie landschappelijke inpassing 28

HOOFDSTUK 5 PARTICIPATIE & COMMUNICATIE 29
5.1 Inleiding 29
5.2 Omgevingsanalyse 30
5.3 Participatiemethodes en communicatiebronnen 32
5.4 Financiële participatie 33
5.5 Procesparticipatie 35
5.6 Tijdlijn communicatie en participatie 39
5.7 Conclusie financiële en projectparticipatie 40

HOOFDSTUK 6 AANVULLENDE INSPANNINGEN 41
6.1 Batterijopslagsysteem 41
6.2 Duurzame installatie 42
6.3 Aanleg- beheer- en opruimfase 42

HOOFDSTUK 7 CONCLUSIE 45
7.1 Conclusie 45

BIJLAGE A LANDSCHAPPELIJKE INPASSING 46

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Midden-Drenthe heeft de ambitie om in totaal 520 TJ op te wekken met zon op land. Inmiddels is 230 TJ reeds uitgevoerd of in ontwikkeling. Er blijft tot op heden nog 290 TJ van de ambitie over. De gemeente heeft een maatschappelijke tender uitgeschreven om te kunnen voldoen aan haar energiedoelstellingen en tegelijkertijd de beste plannen te selecteren. De zonneparken die het best voldoen aan de spelregels, zoals locatiekeuze, landschappelijke inpassing en (financiële) participatie, worden geselecteerd om het zonnepark te mogen ontwikkelen.

Staatsbosbeheer Projecten B.V. is de 100% dochter van Staatsbosbeheer waarin Staatsbosbeheer projecten ontwikkelt en is ook de partij die inschrijft op de tender van gemeente Midden-Drenthe. Staatsbosbeheer en Staatsbosbeheer Projecten BV hebben een erfpacht-opstal overeenkomst gesloten voor het gebruik van de plas waarop het drijvende zonnepark kan komen. In voorliggend projectvoorstel wordt het plan voor een drijvend zonnepark verder toegelicht. Met “Staatsbosbeheer” kan in het vervolg zowel de publieke organisatie Staatsbosbeheer als de Projecten BV worden bedoeld.

1.2 Projectvoornemen

Staatsbosbeheer heeft het voornemen om drijvende zonnepanelen te plaatsen op de industriële plas Mussels, een plas in eigendom van Staatsbosbeheer. De plas is circa 20 hectare groot en het plan bestaat uit een zonne-opstelling van circa 10 hectare. De vorm van de plas, kleine oeverzone en diep water maakt dat de plas een relatief lagere natuurwaarde heeft dan natuurlijk gevormde plassen. Het recreatief gebruik van de plas is beperkt tot recreatief vissen vanaf de oever en enkele onderwaterbezoeken door duikers. Het gebruik van een boot is niet toegestaan op de plas. De ontwikkeling van een ecologisch juist ingepast zonnepark kan de huidige natuur- en recreatiewaarde vergroten, door de leefbaarheid voor vissen en ander onderwaterleven te verbeteren. Hierdoor is het mogelijk om meer en diverse vissen te vangen en voor de onderwaterrecreatie is er meer te beleven en te zien. In paragraaf 3.1 zijn de details van het project samengevat.

Figuur 1 **Plas Mussels: de beoogde projectlocatie voor een drijvend zonnepark**

1.3 Over Staatsbosbeheer

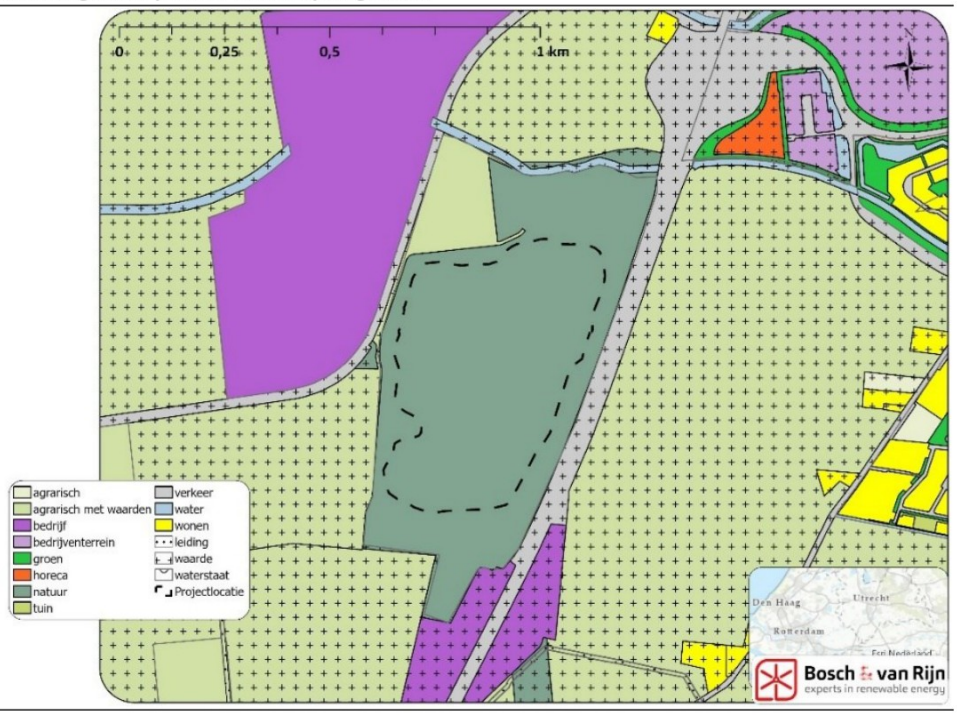
Staatsbosbeheer beheert het groene erfgoed van Nederland; 270.000 hectare natuur die we beschermen, die je kunt beleven en die we samen met en voor anderen duurzaam benutten. Staatsbosbeheer draagt bij aan een groener en gezonder Nederland, waarmee mensen in de toekomst veilig en fijn kunnen leven. Onze ambitie is dat de 271.000 hectare natuur die wij beheren er in de toekomst nog beter voorstaat en weerbaarder is tegen droogte, stikstof en klimaatverandering. We zorgen ervoor dat 95% van onze natuurgebieden open is voor het publiek en dat ze bijdragen aan een circulaire samenleving. Met producten en ecosysteemdiensten die vanzelfsprekend zijn in ons dagelijks bestaan: hout, biomassa, zand, klei, verbetering van lucht, bodem en (drink)water.

De ontwikkeling van het zonnepark draagt dus niet alleen bij aan de verduurzamingsambities van de gemeente Midden-Drenthe, maar ook aan die van Staatsbosbeheer. Bovendien genereert het zonnepark inkomsten voor Staatsbosbeheer. Deze inkomsten geeft Staatsbosbeheer de mogelijkheid werkzaamheden te verrichten ten behoeve van een groene en leefbare omgeving in de gemeente Midden-Drenthe. De realisatie van dit zonnepark en de gegenereerde inkomsten vloeien daarmee volledig terug naar de lokale omgeving.

1.4 Omgevingsplan

Op grond van het geldende omgevingsplan is aan het projectgebied de functie ‘natuur’ toegekend. Hoewel een natuurinclusief zonnepark een ecologische meerwaarde biedt, past het plan niet binnen de regels van het omgevingsplan.

Figuur 2 **Bestemmingen ter plaatse van het plangebied.**

Middels een omgevingsvergunning voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) kan toestemming worden verkregen voor de bouw en het gebruik van het zonnepark. Het zonnepark bevindt zich niet in archeologisch waardevol gebied.

1.5 Het huidige energiesysteem

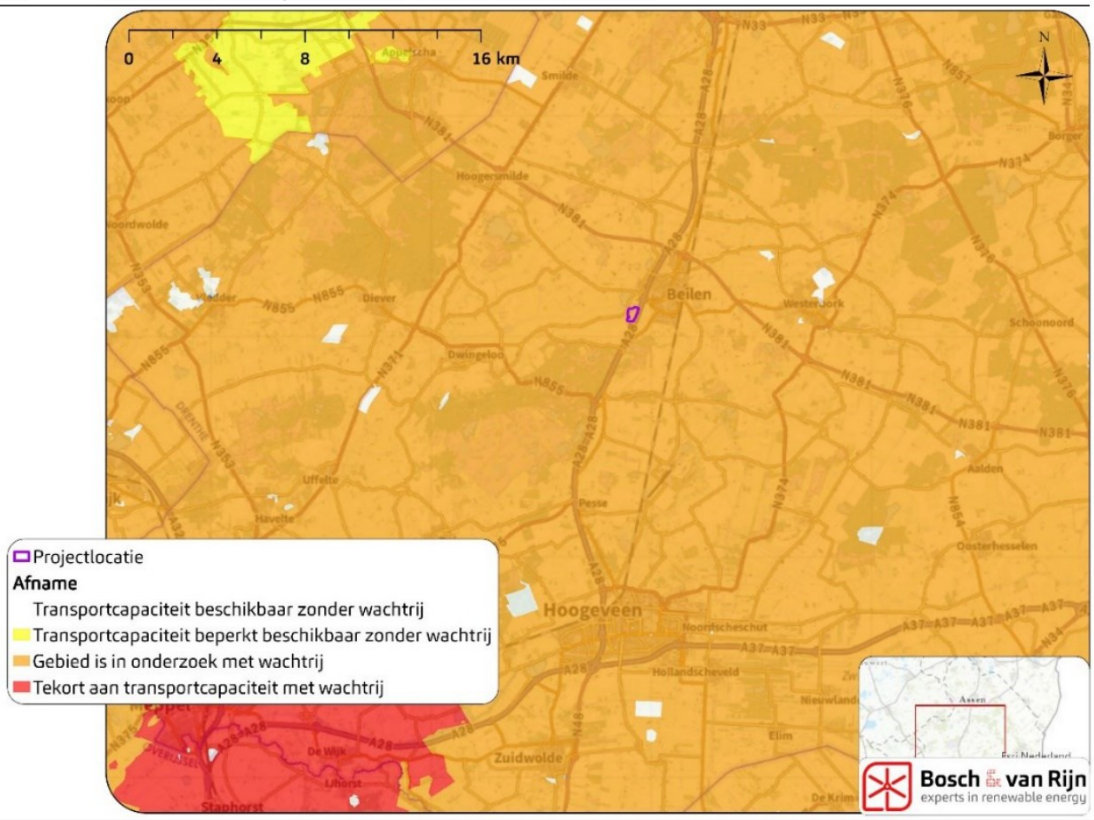
De energietransitie is in volle gang. Er worden steeds meer zonne- en windparken ontwikkeld voor het duurzaam opwekken van elektriciteit. Tegelijkertijd wordt de vraag naar (duurzame) energie steeds groter door de komst van onder meer elektrische warmtepompen en elektrische auto's. Dit is een positieve ontwikkeling, maar vraagt steeds meer van ons elektriciteitsnet. Momenteel vragen we zelfs te veel van ons elektriciteitsnet. Dit betekent dat er nog maar beperkt of geen transportcapaciteit beschikbaar is. De vraag naar of het aanbod van elektriciteit is groter dan het huidige elektriciteitsnet kan transporteren. Hierdoor hebben we in Nederland te maken met grote netcongestieproblemen op ons elektriciteitsnet.

1.5.1 *Lokale problematiek*

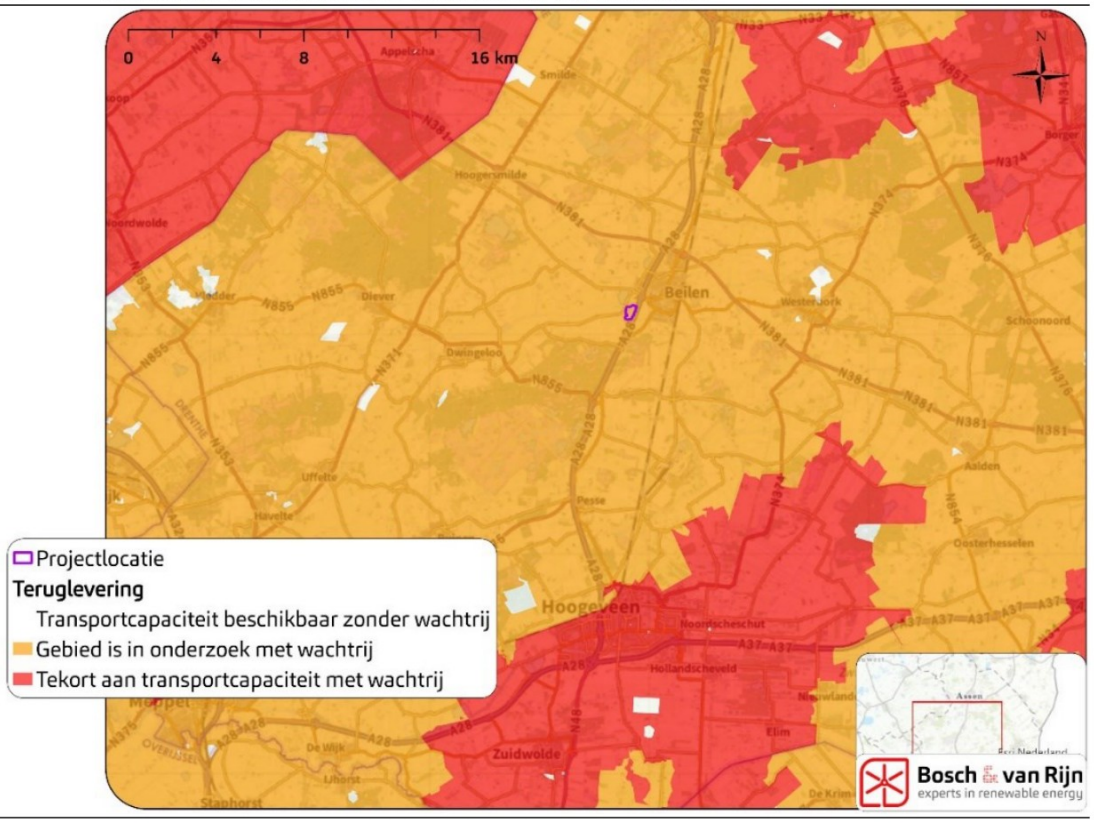
Ook de provincie Drenthe heeft te maken met netcongestieproblematiek. Het grote tempo waarin bedrijven en duurzame opwekkers om extra transportcapaciteit vragen overstijgt de snelheid waarmee het elektriciteitsnet kan worden uitgebreid.[1] In steeds meer gemeenten neemt de drukte op het elektriciteitsnet toe. Figuur 3 en Figuur 4 laten de netcongestieproblematiek zien rondom de projectlocatie. Voor zowel de afname als invoeding van elektriciteit kleurt het projectgebied oranje. Dit betekent dat er momenteel geen netcapaciteit beschikbaar is en er een wachtrij voor nieuwe aansluitingen is.

[1] Stedin

Figuur 3 **Beschikbare netcapaciteit voor afname van elektriciteit**

Figuur 4 **Beschikbare netcapaciteit voor teruglevering van elektriciteit**

De ontwikkeling van een groot zonnepark heeft invloed op het elektriciteitsnet in de gemeente. De realisatie van dit zonnepark moet dus geen negatieve, maar een

positieve impact hebben op het net. Naast het gebruik maken van een bestaande aansluiting kunnen extra innovatieve toepassingen worden gebruikt om een positief effect op het lokale elektriciteitsnet te hebben. In hoofdstuk 3 worden deze mogelijkheden verder toegelicht.

1.6 De zonneladder

De gemeente Midden Drenthe hanteert een zonneladder, waarmee de voorkeursvolgorde voor zonnepanelen wordt geschetst. De zonneladder is als volgt opgesteld:

- **Trede 1**: Zon op dak.
- **Trede 2**: Kleinschalige zonneparken tot 2,5 ha met 100% lokaal eigendom.
- **Trede 3**: Zonneparken op onbenutte (bouw)locaties, langs infrastructurele werken en op industriële plassen.
- **Trede 4**: Zonneparken op overige locaties, zoals landbouwgronden.

De beoogd projectlocatie is een industriële plas, net zoals het reeds gerealiseerde zonnepark De Mussels ten noorden van de projectlocatie. De projectlocatie valt daarmee onder **trede 3** van de zonneladder.

1.7 Doel projectvoorstel

Staatsbosbeheer doet met voorliggend projectvoorstel een inschrijving voor de maatschappelijke tender van de gemeente Midden-Drenthe. Staatsbosbeheer is er van overtuigd dat dit project een uitstekende locatie betreft voor een zonnepark, mede door het meervoudig ruimtegebruik, mogelijkheden voor directe energieafzet en natuurlijke begroeiing die reeds voldoet aan de landschappelijke inpassingseisen. Daarbij benadrukt Staatsbosbeheer dat de inkomsten van het zonnepark ten goede komen aan de activiteiten van Staatsbosbeheer in de regio. Daarmee komt de grondvergoeding ten goede aan de lokale groene leefomgeving.

Hoofdstuk 2 Vigerend beleid

2.1 Nationale omgevingsvisie

Op nationaal niveau is het vigerende ruimtelijk beleid vastgelegd in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI), vastgesteld in 2020. Met de NOVI geeft het Rijk een langetermijnvisie op de toekomst en de ontwikkeling van de leefomgeving binnen Nederland. Daarbij wordt een integrale benadering voorgesteld, samen met andere overheden en maatschappelijke organisaties en met meer regie vanuit het Rijk. Hierbij gaat het om het uitzetten van een koers om opgaven op het gebied van klimaatverandering, energietransitie, circulaire economie, bereikbaarheid en woningbouw in goede banen te leiden. Het streven is de kwaliteit van de leefomgeving te behouden en zoveel mogelijk te versterken. In de NOVI zijn de nationale belangen en opgaven in de fysieke leefomgeving vertaald naar de volgende prioriteiten:

- ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie;
- duurzaam economisch groeipotentieel;
- sterke en gezonde steden en regio's;
- toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

Daarnaast heeft de Rijksoverheid enkele nationale belangen vastgesteld, waarvoor zij de systeemverantwoordelijkheid draagt. Eén van de nationale belangen is het realiseren van een betrouwbare, betaalbare en veilige energievoorziening (die in 2050 CO_2-arm is) en de daarvoor benodigde hoofdinfrastructuur. In dit nationale belang worden de afspraken in zowel het Klimaatakkoord van Parijs als het nationale Klimaatakkoord (ontwerp 2018) opnieuw bevestigd. Dit betekent dat de transitie naar een CO2-arme energievoorziening in 2050 gerealiseerd moet zijn, door in 2050 95% minder uitstoot van broeikasgassen te realiseren ten opzichte van 1990.

In de NOVI worden richtingen meegegeven die voor de inpassing van duurzame energie kunnen worden gebruikt. Voor de productie van duurzame energie wordt de voorkeur gegeven aan grootschalige clustering van duurzame energieproductie. Grootschalige clustering vermindert de ruimtelijke afwenteling en draagt bij aan de kostenreductie. Daarbij is het van belang dat een afweging wordt gemaakt tegenover andere relevante waarden zoals landschap, nationale veiligheid, natuur, cultureel erfgoed, water, bodem en betrokken bestuur en bewoners. Een natuurinclusief ontwerp en beheer van een zonnepark is hierbij van belang om verstoring of aantasting van natuur en biodiversiteit zoveel mogelijk te voorkomen. Bewoners van een gebied worden betrokken in een project en waar mogelijk kunnen ze meeprofiteren.

2.1.1 *Voorkeursvolgorde voor opwekken zonne-energie*

De zonneladder betreft de voorkeursvolgorde zon uit de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). Treden NOVI voorkeursvolgorde zon:

1. Zonne-energie op daken en gevels
2. Zonne-energie op terreinen en objecten binnen bebouwd gebied
3. Zonne-energie op terreinen en objecten in het landelijk gebied
4. Zonne-energie op landbouw- en natuurgronden

In de NOVI staat dat bovengenoemde voorkeursvolgorde geen volgtijdelijkheid inhoudt:

"Na het verkennen van mogelijkheden voor het toepassen van zon-PV kan worden begonnen met het gelijktijdig benutten van gekozen mogelijkheden. Deze voorkeursvolgorde wordt meegenomen in de Regionale Energie Strategieën[2]."

In daaropvolgende Kamerbrieven wordt herhaaldelijk genoemd dat provincies en gemeenten meer richting geven aan de volgordelijkheid van de voorkeursvolgorde zon. Deze voorkeursvolgorde zon is verankerd in het provinciale omgevingsbeleid van de verschillende provincies en het bestuursakkoord tussen Rijk, IPO, VNG en UvW[3]. In de kamerbrief 2e zonnebrief over ontwikkeling zonne-energie wordt beschreven dat er voor trede 4 de strekking "nee, tenzij" zal worden gehanteerd. Hierbij zijn er drie uitzonderingsmogelijkheden waardoor trede 4 gebruikt kan worden[4]:

a) Agri-PV: combinatie van een substantiële agrarische functie met een zonnepark;
b) Landbouwgronden die op basis van bestuurlijk bindende afspraken in transitiezijn, bijvoorbeeld gronden die in de toekomst een andere bestemming krijgen zoals woon-werk-bestemming, recreatie of overgang naar natuur of gronden die minder geschikt worden voor een landbouwfunctie door verzilting, vernatting of bodemdaling. Zon-PV draagt financieel bij aan het mogelijk maken van de gebiedsgerichte opgaven voor een maximale periode (30 jaar), waarna de gebieden hun definitieve bestemming zullen krijgen;
c) Als de aanleg van zonneparken op gronden betekenisvol bijdraagt aan de vermindering van de netcongestie of zorgt voor vergroting van een efficiënter netwerkgebruik (netneutraal).

2.1.2 *Notioneel Programma Energiesysteem*

Het Nationaal Programma Energiesysteem (NPE) verwoordt de visie van de Rijksoverheid op het energiesysteem en zijn ontwikkeling[5]. Het NPE is vastgesteld op 1 december 2023 en is een langetermijnvisie die vooruitkijkt naar 2050 en een klimaatneutrale samenleving. Het NPE kijkt integraal naar het hele energiesysteem, waarbij opslag als een van de onderdelen wordt gezien.

---

2 Nationale Omgevingsvisie, Duurzaam perspectief voor onze leefomgeving, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, september 2020
3 Concept Kamerbrief Bestuurlijke verankering van voorkeursvolgorde zon, behorend bij het Bestuursakkoord
4 Kamerbrief over aangescherpte voorkeursvolgorde zon
5 https://open.overheid.nl/documenten/2f5cbb52-0631-4aad-b3dd-5088fab859c5/file

Midden en lange termijn energieopslag is aangeduid als belangrijk innovatiethema. Om de energietransitie in goede banen te leiden is flexibiliteit in het systeem een vereiste. Opslag kan een belangrijke rol spelen om flexibiliteit aan het energiesysteem toe te voegen.

Het Rijk en decentrale overheden staan voor een gezamenlijke opgave. Decentrale overheden hebben een belangrijke rol in de energietransitie, bijvoorbeeld op het gebied van ruimtelijke beleidskeuzen. Duurzame energiedragers moeten tijdig en in voldoende mate beschikbaar komen. Dit vergt allereerst productie, import en daartoe benodigde infrastructuur voor transport, conversie en opslag.

Het kabinet stimuleert in bredere zin de ontwikkeling van lokale energiehubs. Dat zijn slimme systemen die lokaal vraag, opslag en aanbod aan elkaar koppelen waardoor het grotere energiesysteem wordt ontlast. Het kabinet start hiervoor het Programma Stimulering Energiehubs.

Voor de periode 2025-2030 zegt het NPE specifiek dat opslag een steeds grotere rol gaat krijgen in het energiesysteem: "*In deze fase gaan de eerste grote verschuivingen tussen de ketens plaats vinden. We rijden meer in elektrische auto's, gaan steeds meer huizen met (hybride) warmtepomp verwarmen en elektrificeren industriële processen. Opslag van energie krijgt een steeds grotere rol in het systeem*".

Provincies en gemeenten hebben een cruciale rol om op lokaal en regionaal niveau de transitie nader vorm te geven in samenwerking met de netbeheerders en de Rijksoverheid. Dat betekent dat energieproductie, –opslag en –conversie samen met het Rijk en netbeheerders in samenhang ontworpen, gepland en uitgevoerd dienen te worden.

2.1.3 *Landelijke Actieprogramma Netcongestie*

Het Landelijk Actieprogramma Netcongestie (LAN) is vastgesteld in december 2022 en is een programma dat een drietal actiepunten bevat die aangeven wat er veranderd moet worden om het netcongestieprobleem effectief aan te pakken[6].

Eén van deze drie hoofdactiepunten gaat concreet in op opslag en luidt: Vergroot flexibele capaciteit. In de toelichting bij dit hoofdactiepunt staat: "Uitdaging is om de vraag naar elektriciteit beter te laten meebewegen met het aanbod en lokaal opwek, gebruik, warmte en opslag af te stemmen. Het houdt de kosten van de energierekening beheersbaar en maakt de bedrijfsvoering toekomstbestendig."

Ook komt in het LAN het volgende naar voren: "In regio's met structurele congestie wordt actieve ondersteuning georganiseerd voor initiatieven als lokale grootschalige opslag, vertraagd invoeden en piekverbruik afvlakken. Ook komt er ondersteuning voor het inrichten van energyhubs. Die hubs, vaak industriegebieden of bedrijvenclusters, stemmen duurzame productie, verbruik en opslag lokaal af. Daardoor

[6] https://open.overheid.nl/repository/ronl-4a4a6f1bcb4f30278f4205aeb085c3208f62e8a6/1/pdf/landelijk-actieprogramma-netcongestie.pdf

kan er meer duurzame energie gebruikt worden en is er minder kostbare capaciteit nodig van het elektriciteitsnet".

Verhouding project tot Nationaal beleid

- ✓ Het project draagt bij aan het nationale belang van het realiseren van een betrouwbare, veilige en betaalbare energievoorziening die CO_2-arm is.
- ✓ Het project draagt bij aan de afspraken uit het Klimaatakkoord om in 2050 95% CO_2-reductie te realiseren.
- ✓ Het project voldoet aan de wens voor initiatieven die de flexibiliteit van het elektriciteitsnet vergroten.

2.2 Provinciaal beleid

2.2.1 *Omgevingsverordening*

In de omgevingsverordening zijn regels opgenomen waaraan voldaan moet worden bij de realisatie van zonneparken. Zo moeten zonneparken op een passende wijze worden ingepast in het landschap. Tevens moet er sprake zijn van een combinatie met andere functies of van een meerwaarde voor andere provinciale doelen en belangen. Bij de ontwikkeling van een zonnepark moet tevens rekening gehouden worden met de beschikbare netcapaciteit en afstand tot netaansluiting. Bij het omgevingsplan moet worden vastgelegd hoeveel oppervlakte vereist is voor zonnepanelen, onderhoudspaden, voertuigpaden anders dan onderhoudspaden, schaduwval, transformatoropstellingen, omvormers, schakelstations, infrastructuur, onderhoudsgebouwen, en hekwerken. Daarbij moet een zorgvuldig participatieproces plaatsvinden en heeft een zonnepark een maximale termijn van 25 jaar.

2.2.2 *Omgevingsvisie*

In de omgevingsvisie schetst de provincie haar strategische visie voor de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving. De Omgevingsvisie gaat in op de samenhang tussen landbouw, natuur, water, wonen, werklocaties, verkeer en vervoer, landschap en cultureel, aardkundig en archeologisch erfgoed. De visie beschrijft de provinciale belangen, ambities, rollen, verantwoordelijkheden en sturing, beschrijft het beleid en schetst de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van Drenthe richting 2030.

De provincie ziet dat de energietransitie om ruimte vraagt. Zowel de ontwikkeling van wind als zonne-energie heeft impact op het Drentse landschap. Door slimme combinaties te zoeken kan tevens ecologische voortuitgang worden gerealiseerd op specifieke plekken. De provincie wil in 2030 40% hernieuwbare energie produceren. De locatiekeuze voor zonnevelden laat de provincie aan de gemeenten.

Voor grondgebonden zonneparken hanteert de provincie de voorwaarden dat er sprake moet zijn van een functie combinatie. Een geschetst voorbeeld hiervan is zonneparken in gebieden waar bestaande functies de ruimte onbenut laten. Dit zijn

bijvoorbeeld bermen en groenstroken langs infrastructuur, vuilstorten, vloeivelden, zandwinningplassen en andere (geïsoleerde) waterlichamen.

Verhouding project tot provinciaal beleid

- ✓ Het project draagt bij aan de doelstellingen uit de omgevingsvisie, waarin zonneparken worden gerealiseerd om klimaatverandering tegen te gaan.
- ✓ Conform de omgevingsvisie wordt het zonnepark ontwikkeld op een locatie waar sprake is van meervoudig ruimtegebruik.
- ✓ Het project voldoet aan alle geldende regels uit de provinciale Omgevingsverordening.

2.3 RES regio-Drenthe

In de RES 1.0 worden de plannen geschetst om als regio klimaatneutraal te zijn in 2050. Als RES regio is Drenthe voornemens om 3,45 TWh bij te dragen aan de nationale doelstelling van 35 TWh. Hiervan bestaat 1,249 TWh uit zonne-energie op land.

Bij zonne-energie kijkt de RES vooral naar locaties binnen het bebouwd gebied, omdat de landschappelijke impact hiervan lager is.

Bij zon op land projecten streeft de RES naar een combinatie met een meerwaarde voor andere functies en beleidsdoelstellingen waarbij sprake is van meervoudig ruimtegebruik. Een voorbeeld van een meervoudig ruimtegebruik project is het bestaande zonneveld op Zandwinningplas Tynaarlo. Bij de ontwikkeling van zonneparken worden eisen gesteld aan landschappelijke inpassing, waarbij de kernkwaliteiten van het Drents landschap in acht worden genomen.

Ten slotte wordt in de RES beschreven dat de regio streeft naar een efficiënt gebruik van de energie-infrastructuur. Men wil voorkomen dat er lange leidingentracés moeten worden getrokken om zon-op-landprojecten en windturbines aan te sluiten op het elektriciteitsnetwerk en dat er een veelheid aan klantstations (elektriciteitshuisjes) in het landschap ontstaan. Daarbij is er een voorkeur om vraag en aanbod van elektriciteit direct aan elkaar te koppelen.

Verhouding project tot de RES

- ✓ Met voorliggend project kan een bijdrage worden geleverd aan het RES-bod.
- ✓ Conform het RES beleid waar een voorkeur is voor meervoudig ruimtegebruik met als voorbeeld het naastgelegen zonnepark op water.
- ✓ Directe koppeling vraag en aanbod energie, zie paragraaf 3.3.

2.4 Gemeentelijk beleid

In het uitnodigingskader schetst de gemeente Midden-Drenthe de kaders die gesteld worden aan de ontwikkeling van een zonnepark. De doelstelling vanuit de RES is vertaald naar een gemeentelijke doelstelling van:

- Zon op grote daken 245 TJ (30% van de potentie van ca 800 TJ)
- Zon op land 520 TJ

Van zon-op-land is inmiddels ongeveer 230 TJ (0,064 TWh) uitgevoerd of in ontwikkeling. Er blijft nog een ambitie over van ongeveer 290 TJ (0,080 TWh).

Zoals al kort in de inleiding naar voren kwam hanteert de gemeente een zonneladder die de geschiktheid en hiërarchie voor locaties aanduidt. Het uitnodigingskader en de maatschappelijke tender gaat over projecten conform trede 3 en trede 4 van de zonneladder. Het beoogde zonnepark is gelegen op een industriële plas en daarmee gecategoriseerd onder trede 3.

Figuur 5 **Overzicht zonneladder Midden-Drenthe**

Trede 4: zonneparken op overige locaties, zoals landbouwgronden.

Trede 3: zonneparken op onbenutte (bouw)locaties, langs infrastructurele werken en op (industriële) plassen. Bestaande voorbeelden in Midden-Drenthe zijn: zonnepark Leemdijk, drijvend zonnepark De Mussels en het zonnepark op de stortplaats van Attero.

Trede 2: Kleinschalige zonneparken tot 2,5 ha met 100% lokaal eigendom. Deze kleinschalige ontwikkelingen worden nu al mogelijk gemaakt in het bestemmingsplan 'kleine windturbines, kleinschalige zonneparken en leidingnet'.

Trede 1: zon op dak.

Op het gebied van locatiekeuze heeft de gemeente een voorkeur voor gebieden waar opwek en afzet gecombineerd kunnen worden. Er moet voldoende afstand tot woningen zijn en voldoende afstand bestaan tussen zonneparken. Het voorgenomen zonnepark ligt dichtbij het bestaande zonnepark de Mussels op de naastgelegen zandwinningplas. Ondanks dat het qua afstand dichtbij elkaar ligt, doet dat gezien de landschappelijke inpassing geen afbreuk aan de landschappelijke waarden in het gebied.

Op het gebied van financiële participatie vindt de gemeente het belangrijk dat inwoners kunnen deelnemen aan energieprojecten. De richtlijn van de gemeente is 50% lokaal eigendom. Staatsbosbeheer geeft hier invulling aan doen een overeenkomst te sluiten met een energiecoöperatie. Op het gebied van procesparticipatie is het verkrijgen van draagvlak vanuit de omgeving erg belangrijk. Middels een zorgvuldig participatietraject wordt de gehele omgeving meegenomen in het plan.

Ten slotte ziet de gemeente een energie opslagsysteem (EOS) als welkome toevoeging bij de ontwikkeling van een zonnepark. Hier worden wel aanvullende eisen aan gesteld, bijvoorbeeld over de toegestane gebruiksfuncties ten faveure van het balanceren van het elektriciteitsnet.

Verhouding project tot de gemeentelijk beleid

- ✓ Trede 3 project op een industriële plas
- ✓ Locatiekeuze waar opwek en afzet gecombineerd worden.
- ✓ Mogelijkheid voor inpassing van een EOS, zie paragraaf 6.1.
- ✓ Sprake van lokaal (publiek) eigendom waarbij Staatsbosbeheer openstaat voor een samenwerking met een lokale energiecoöperatie.

Hoofdstuk 3 Locatiekeuze

3.1 Technische beschrijving

Voorliggend projectvoorstel toont een indicatief ontwerp van het zonnepark inclusief EOS.

Overzicht initiatief	
	Idee van initiatiefnemer Staatsbosbeheer
	Bruto oppervlak projectgebied circa 20 hectare.
	Netto oppervlak zonnepark van circa 10 hectare. De projectie van de panelen (zonder de tussenruimtes tussen de tafels) is ca 5 ha. Opgesteld vermogen van circa 16 MWp. Opbrengst 13.600 MWh, uitgaande van performanceratio van 85% en 1.000 vollasturen per jaar.
	Beoogde batterijopslag van 56 batterijen met een vermogen van circa 50 MW.
	Jaarlijkse emissiereductie van circa 12.250 ton CO_2. [7] [8]
	Jaarlijkse opwek van duurzame stroom voor circa 3.800 huishoudens per jaar.

3.2 Zoekgebieden zon Midden-Drenthe

De gemeente heeft gebieden aangewezen waar de ontwikkeling van zonneparken mogelijk is. Figuur 6 laat de ligging van de uitsluitingsgebieden en toelatingsgebieden zien.

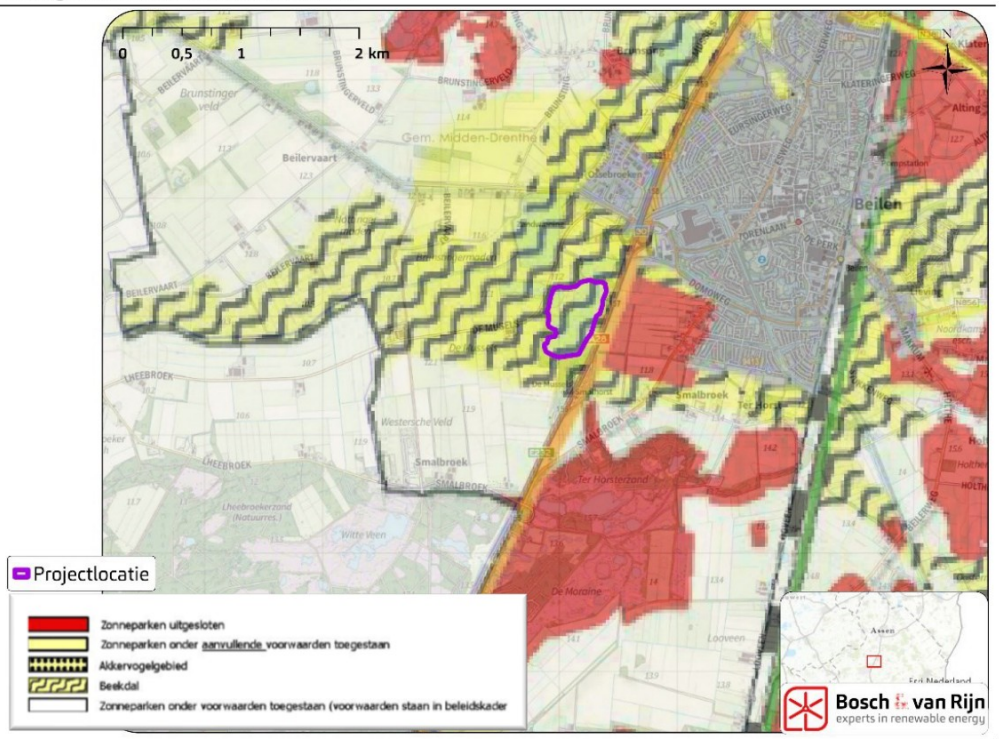
- In de **rode** gebieden is de ontwikkeling van een zonnepark niet toegestaan. Dit betreft bijvoorbeeld natuurgebieden als Natura2000 en NatuurNetwerk Nederland. Ook weidevogelgebied, waardevolle beekdalen en nieuwbouwlocaties zijn uitgesloten voor de ontwikkeling van zonne-energie.
- In de **gele** gebieden is de realisatie van een zonnepark mogelijk onder voorwaarden. Onder de gele gebieden vallen gave beekdalen, akkervogelgebied, archeologisch waardevol gebied en gebieden binnen 1 km van een bestaand zonnepark.

Figuur 6 laat zien dat het beoogd projectgebied niet in een rood gebied ligt. Echter, ligt het wel in gave beekdalen én binnen 1 km afstand van een bestaand zonnepark. Daarmee valt het beoogd projectgebied in een geel gebied en is de ontwikkeling van een zonnepark hier toegestaan onder aanvullende voorwaarden.

7 CBS “Berekening van de CO_2-emissies, het primair fossiel energiegebruik en het rendement van elektriciteit in Nederland”

8 CE Delft (2015) “Emissiekentallen elektriciteit”

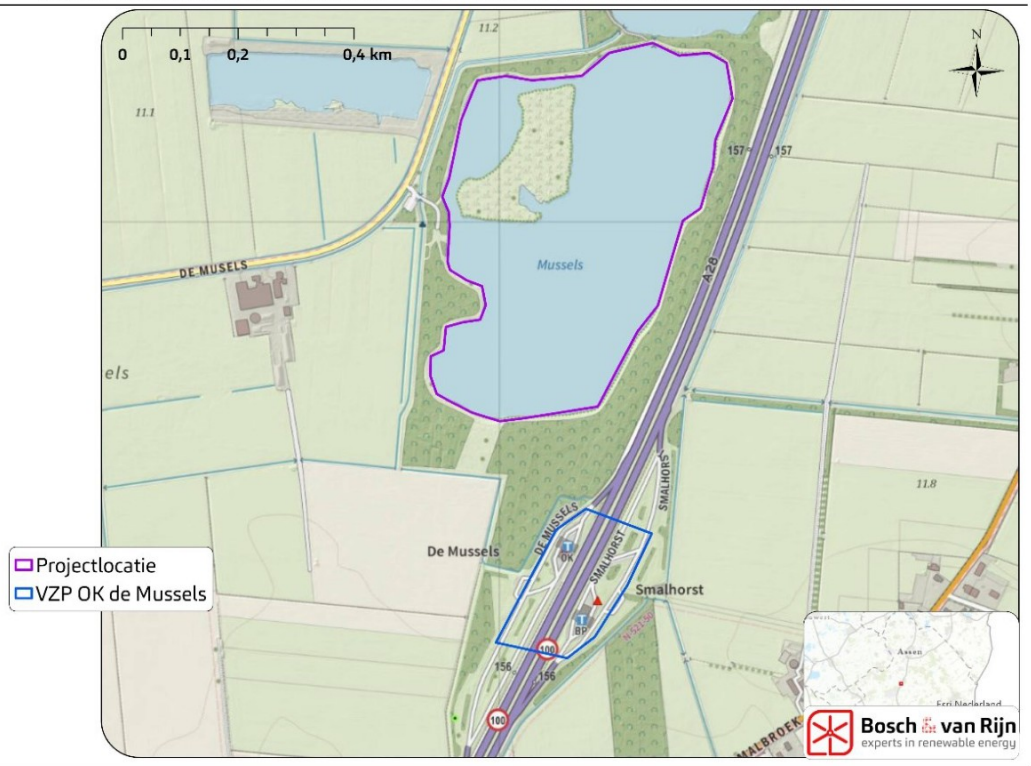
Figuur 6 **Zoekgebieden zon Midden Drenthe**

3.3 Koppeling opwek en verbruik

Ten zuiden van het beoogd zonnepark ligt op circa 200 meter afstand de verzorgingsplaats OK De Mussels Beilen (hierna: VZP De Mussels), zie Figuur 7. Op deze verzorgingsplaats staat ook een Fastned oplaadsysteem. Momenteel krijgt het Fastned station zijn volledige energievoorziening geleverd vanaf het elektriciteitsnet.

Figuur 7 **Locatie verzorgingsplaats OK De Mussels Beilen ten opzichte van de projectlocatie**

Rijkswaterstaat (RWS) is voornemens een 10 MW netaansluiting op VZP De Mussels aan te vragen. Dit wordt aangevraagd met een 'Stopcontact op land' (SOL). Een SOL faciliteert een snelle groei van laadinfrastructuur op verzorgingsplaatsen.

Stopcontact op land

De windmolens op zee worden op het elektriciteitsnet aangesloten via een 'stopcontact-op-zee'. Daartoe legt de netbeheerder het net aan vóórdat de windmolens worden gebouwd. Eenzelfde type benadering past RWS toe om de groei van snellaadinfrastructuur mogelijk te maken. De netbeheerder hoeft met een SOL maar één zware en toekomstbestendige aansluiting te realiseren. Hiermee wordt voortijdige afschrijving van kabels en aansluitingen voorkomen. Ook biedt dit de mogelijkheid voor energieproducenten snel en gemakkelijk aan te sluiten op het SOL.

Staatsbosbeheer heeft contact gehad met Rijkswaterstaat om het zonnepark aan te sluiten op het SOL. Rijkswaterstaat ziet dit als een positieve impuls. De opgewekte energie van het zonnepark wordt in dat geval direct verbruikt voor het elektrisch laden van auto's. Deze koppeling van energie opwek en directe afzet is een efficiënte manier om het elektriciteitsnet te ontlasten. Bovendien verdelen de partijen de aansluitkosten, wat resulteert in een positievere businesscase. Verder is met dit initiatief geen extra netaansluiting nodig bij de netbeheerder. Door het zonnepark aan te sluiten op het SOL wordt ruimschoots voldaan aan de gestelde voorwaarde van maximaal 3 km tot een aansluitpunt én direct verbruik.

3.4 Afstand tot woningen

Figuur 8 geeft de afstand van het zonnepark tot omliggende woningen weer. Rondom elke woning is een buffer ingetekend van 300 meter. Rondom het projectgebied is slechts één woning waar de uiterste begrenzing van de plas nét binnen de buffer van de woning ligt. Het zonnepark wordt echter niet direct aan de oever van de plas geïnstalleerd (tussenruimte van minimaal 25 meter). Daardoor wordt gesteld dat géén woningen binnen 300 meter van het zonnepark liggen.

Figuur 8 **Woningen rondom project**

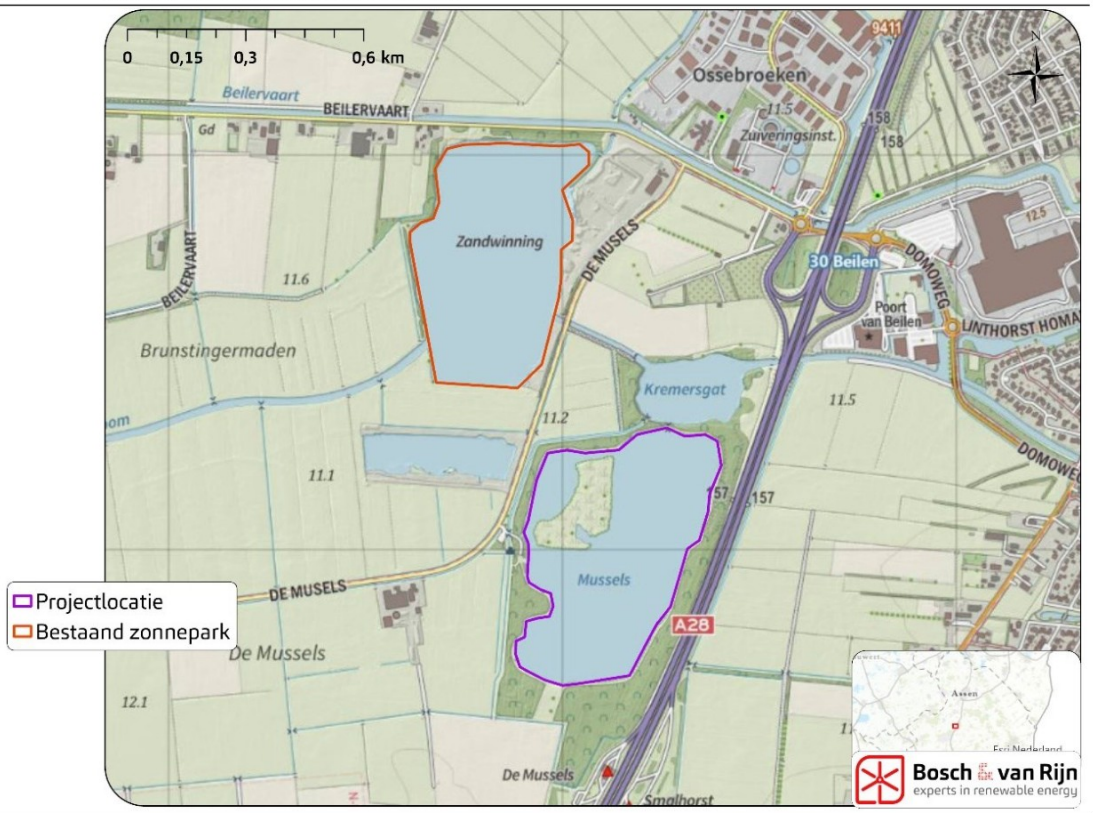

3.5 Afstand tussen andere zonneparken en zichtrelatie

Ten noorden van plas Mussels ligt op de naastgelegen zandwinningplas een ander drijvend zonnepark. De afstand tussen de twee plassen bedraagt circa 200 meter, zie Figuur 9. Uitgaande van het huidige indicatieve ontwerp (Hoofdstuk 4) bedraagt de afstand tussen de twee zonneparken meer dan 500 meter. Dit betekent dat deze zonneparken het landschap kunnen domineren.

Zichtrelatie open en gesloten landschappen
Bij zonneparken in open landschappen is eerder sprake van een zichtrelatie dan bij zonneparken in besloten landschappen. Een zonnepark kan in een open landschap het beeld eerder overheersen. De projectlocatie kenmerkt zich als besloten landschap.

Figuur 9 **Afstand tot nabijgelegen zonnepark**

Ondanks de geringe afstand tussen de twee zonneparken is vanwege bestaande landschappelijke structuur en natuurlijke elementen genoeg ‘gevoelsafstand’ tussen de twee parken. Het zicht op het beoogde zonnepark vanuit het bestaande park wordt met de huidige landschappelijke structuur geheel voorkomen.

Figuur 10 en Figuur 11 weergeven kijkrichtingen vanaf het bestaande zonnepark richting het beoogde zonnepark. De projectlocatie voor het nieuwe zonnepark wordt volledig omringd door bestaande hoogopgaande vegetatie. Ook het bestaande zonnepark wordt afgeschermd door bestaande vegetatie. Het landschap wordt door de plaatsing van het beoogde zonnepark dus niet gedomineerd door de twee zonneparken.

Figuur 10 **Zichtbaarheid vanaf bestaand zonnepark**

Figuur 11 **Zichtbaarheid vanaf rand bestaand zonnepark**

3.6 Maat en schaal

Het beoogde zonnepark moet passen bij de maat en schaal van de industriële plas. Daarom wordt slechts circa 50% van het oppervlak van de plas gebruikt voor de plaatsing van het zonneveld. De bezettingsgraad zorgt niet alleen voor een juiste verhouding van het zonnepark met het omliggende landschap, maar ook voor ecologische voordelen. Deze worden in het Hoofdstuk 4 nader toegelicht.

3.7 Bestaande landschapselementen

In paragraaf 3.5 is toegelicht dat door de bestaande bosgroei het beoogde zonnepark niet een open landschapen liggen.

De aanwezige vegetatie zorgt dat het zonnepark aansluit bij het bestaande landschap, waarbij de vegetatie acteert als ‘ruimtelijke rug’, conform de wens van de gemeente. Er is met de huidige begroeiing geen sprake van een open landschap. Dit maakt de locatie zeer geschikt voor de ontwikkeling van een zonnepark. Figuur 12, Figuur 13 en Figuur 14 geven de zichtbaarheid vanaf de openbare weg op de beoogde projectlocatie weer.

Figuur 12 **Zichtbaarheid vanaf rand Mussels**

Figuur 13 **Zichtbaarheid vanaf A28 noordzijde plas Mussels**

Figuur 14 **Zichtbaarheid vanaf A28 zuidzijde plas Mussels**

3.8 Conclusie locatiekeuze

Het beoogde zonnepark voldoet aan de volgende eisen:

- ✓ Zonnepark ligt niet in een uitgesloten gebied.
- ✓ Op circa 200 meter van een aansluitpunt op het netwerk met een SOL.
- ✓ Directe afzet voor snellaadinfrastructuur.
- ✓ Minimaal 300 meter afstand tot woningen.
- ✓ Geen zichtrelatie tussen zonneparken.
- ✓ Maat en schaal passend bij het landschap.
- ✓ Locatie sluit aan bij bestaande landschapselementen.

Hoofdstuk 4 Landschappelijke inpassing

4.1 Kernboodschap Staatsbosbeheer

Een zonnepark moet op een juiste manier worden ingepast. Dit betekent dat het zonnepark geen negatieve effecten heeft op de vegetatie en vruchtbaarheid van de bodem. Het beoogde zonnepark wordt geplaatst op een plas, waardoor geen bodemafdekking op land plaatsvindt.

Staatsbosbeheer beheert en beschermt het groene erfgoed van Nederland. Het is daarom des te belangrijker dat dit zonnepark geen negatieve, maar een positieve impact heeft op de natuur. Staatsbosbeheer plaatst daarom een zonnepark met daarin natuurvoorzieningen. Bij de plaatsing van het park wordt niet alleen rekening gehouden met de huidige ecologische functie van de plas, maar ook met de mogelijke koppelkansen tussen duurzame energie en het verhogen van de ecologische kwaliteit.

4.2 Landschappelijke meerwaarde zonnepark

4.2.1 *Cultuurlandschap*

Door schaalvergroting in de landbouw zijn de afgelopen decennia veel karakteristieke cultuurlandschappen en landschapselementen verloren gegaan. Voorbeelden hiervan zijn houtwallen, kleine bospercelen, ontginningsstructuren lanen of erfbeplanting. Met de ontwikkeling van een zonnepark ontstaat de kans dit te herstellen door landschaps-eigen elementen toe te voegen. Het is wel belangrijk dat ze passen bij de karakteristieken van het bestaande (cultuur-) landschap. Het beoogde zonnepark drijft op een industriële plas én is reeds afgeschermd door bestaande bosgroei. Hierdoor is het herstel van cultuurlandschap op deze locatie niet direct aan de orde, omdat het bestaande cultuurlandschap niet meer bestaat. Staatsbosbeheer ziet kansen om met de inkomsten van het zonnepark lokale initiatieven te steunen die ten goede komen aan de lokale versterking van het cultuurlandschap. Staatsbosbeheer gaat hierover in gesprek met de omgeving om gezamenlijk keuzes te maken. Denk aan:

- Bijdragen aan provinciale projecten/initiatieven, zoals groenblauwe diensten.
- De aankoop van nieuwe percelen waar verdwenen landschapselementen terug geplant worden.
- Een landschapsboerderij met recreatieve functie waar Staatsbosbeheer deels de kosten compenseert.

4.2.2 *Vergroten ecologische kwaliteit*

Staatsbosbeheer beheert de Nederlandse natuur zorgvuldig en wil met de komst van dit zonnepark de ecologie verbeteren. Daarom worden onderwaterstructuren aangebracht die leiden tot meer biodiversiteit in en rondom het zonnepark. De financiële opbrengst van het zonnepark maakt dit mogelijk. Voor het verbeteren van de ecologie en bij de mogelijke ontwikkeling van het zonnepark, stemt Staatsbosbeheer de diverse mogelijkheden af met Wageningen Environmental Research.

Verankering zonnepark
De plas dankt zijn huidige ecologische kwaliteit voornamelijk aan de groene oevers. Daarom wordt het zonnepark verankerd aan de bodem van de plas, in plaats van aan de oevers. Op deze manier worden de oevers niet aangetast en wordt de aanwezige flora en fauna niet belast. De verankering op de bodem heeft vrijwel geen negatieve impact op de ecologische waarde van de plas. Het bodemleven in de plas is namelijk beperkt door de diepte van de plas.

Bedekkingsgraad
Uit onderzoek van Innozowa blijkt dat met name lichtinval van invloed kan zijn op de ecologische kwaliteit.[9] Door schaduw kan de primaire productie (fotosynthese van onder andere algen) in het water afnemen. Dit proces draagt bij aan de regulatie van het zuurstofgehalte in het water, maar ook aan de beschikbaarheid van voedsel. Het maximaal door zonnepanelen bedekte wateroppervlak van de plas mag daardoor niet meer bedragen dan 50%. Daar heeft Staatsbosbeheer rekening mee gehouden met een tweetal ontwerpen:

- **Ontwerp A**: 25% van de plas is bedekt met zonnepanelen en 50% van de plas constructievrij is. De overige 25% is de extra ruimte tussen de panelen. Hierdoor is de spreiding van de zonnepanelen over vrijwel de hele plas.
- **Ontwerp B**: 50% van de plas is bedekt met zonnepanelen zónder ruimte tussen de panelen. Echter is hierdoor is de spreiding van de zonnepanelen over slechts een deel van de plas en is een deel van de plas vrij van zonnepanelen.

Zie voor de gedetailleerde uitwerking van de ontwerpen paragraaf 4.6.

Verder wordt bij de inpassing van het zonnepark 25 meter afstand tussen het zonnepark en de oevers aangehouden zodat de lichtinval niet verstoord wordt op de ondiepe delen van de plas en er voldoende ruimte is voor fauna en flora dat bij of op de oevers leeft.

Diepte plas
Vanaf een diepte van 4 meter is lichtinval voor fotosynthese op de bodem niet meer van toepassing. In de huidige situatie worden op deze diepte geen waterplanten meer aangetroffen.

Lichtdoorlatende zonnepanelen
Staatsbosbeheer maakt voor het behoud van de ecologische kwaliteit gebruik van lichtdoorlatende zonnepanelen. Lichtdoorlatende zonnepanelen (in combinatie met de 50% bedekkingsgraad) beperken de beschaduwing van het wateroppervlak. Onderzoek van TNO wijst uit dat de ecologische kwaliteit van een bodem bij een oppervlaktebedekking van 77% met lichtdoorlatende panelen beter is dan bij een oppervlaktebedekking van 53% met conventionele panelen. De ecologische impact van lichtdoorlatende panelen is dus minder. Bovendien kan de energieopbrengst hoger zijn dan conventionele panelen, omdat door de reflectie op het water de panelen aan beide kanten worden belicht.

9 https://innozowa.nl/wp-content/uploads/2017/11/Rapoort-opmaak-01-2021-1.pdf

Afweer (water)vogels

Een uitdaging voor ieder zonnepark op water is de afweer van (water)vogels. Deze strijken neer op de panelen en veroorzaken vervuiling (denk aan uitwerpselen en veren). Deze vervuiling leidt tot opbrengstverlies, dus moeten vogels verleid worden ergens anders te zitten. Dit wordt bewerkstelligd door houten steigers te plaatsen waar de transformatoren op staan. Bovendien worden groene eilanden naast de zonnepanelen geplaatst met structuren van riet en andere waterplanten. Dit zijn prettigere rustplekken voor vogels dan zonnepanelen. De groene eilanden ontnemen tevens de panelen uit het zicht. Zie voor de ontwerpen paragraaf 4.6.

4.2.2.2 Bevorderen ecologische kwaliteit

De plas heeft steile oevers en biedt daardoor weinig mogelijkheden voor planten om zich te wortelen. De huidige oevers zijn daardoor minder natuurvriendelijk dan ondiepe oeverzones. Door het waterpeil te verlagen, of door de plas te vergroten (oevers afgraven) kunnen ondiepe oevers worden aangelegd. Deze maatregelen hebben echter een negatieve ecologische impact en passen niet bij de schaal van het project. Daarom is onderzoek gedaan naar andere methoden om de ecologische kwaliteit te bevorderen.

- **Groene rand** – Met een groene rand rondom het zonnepark kan een ondiepe oever met geschikt habitat voor klein waterleven, planten, insecten en watervogels worden ontwikkeld. Door deze maatregel ontstaat er een gevarieerd oeverbeeld met ondiepe (kunstmatige) oevers en steilere natuurlijke oevers.
- **Monitoring vogels en vleermuizen** – Dit project biedt mogelijkheden het slaap- en foerageergedrag van vogels te monitoren. Staatsbosbeheer wil ook monitoren hoe de meer- en watervleermuis gebruikmaken van de plas.
- **Plaatsen takkenrillen** – Een manier om de biodiversiteit in het water te vergroten is om onder het drijvend zonnepark takkenrillen te installeren, dit biedt beschutting en paaiplaatsen voor aanwezige vissoorten.
- **Extra waterstructuren** – In de waterkolom kunnen extra structuren worden aangelegd om de biodiversiteit te versterken. Bij het afzinken van grote takken (boomkronen), boomstammen en boomstronken, zowel bij het zonnepark als bij de oevers op een diepte van 4 tot 7 meter onder het wateroppervlak, ontstaan meer schuilplaatsen voor opgroeiende vissen en geschikte plekken waar algen zich kunnen vestigen als voedsel voor vissen.
- **Verankering** – Door de verankering van het zonnepark vanuit ecologisch oogpunt in te richten kunnen ook op dieper gelegen stukken geschikte schuil- en paaiplaatsen aangelegd worden.

Ten tijde van de daadwerkelijke ontwikkeling van het zonnepark wordt met deskundigen geëvalueerd welke maatregelen toegepast kunnen worden en hoe deze het best ingezet kunnen worden om de biodiversiteit te verhogen.

4.2.3 *Recreatief medegebruik*

De plas wordt gebruikt door twee typen recreanten:

- **Vissport** – De plas wordt gebruikt voor de vissport. Staatsbosbeheer houdt rekening met de vissers door de panelen op ten minste 25 meter afstand tot de oevers te plaatsen. De recreatiefunctie wordt daardoor niet belemmerd. Verder kunnen vissers door het vergroten van de biodiversiteit voordeel hebben van de inpassing van het zonnepark. Bovendien worden bordjes geplaatst waar onderwaterstructuren zijn geplaatst, zodat de lijnen niet blijven hangen in deze structuren. Met de vissportrecreanten is reeds contact opgenomen over de mogelijke plannen van het zonnepark. De recreanten gaven in dit gesprek aan niet blij te zijn met de beoogde plannen. Daarom houden we bij het ontwerp zoveel mogelijk rekening met het belang van de vissers. Zo kan het wandelpad rondom de plas verbeterd (lees: beter bewandelbaar) worden zodat de plas toegankelijker wordt voor vis- en wandelrecreatie.
- **Duiksport** – Zeer incidenteel (één of twee keer per jaar) worden recreatieve duiken georganiseerd in de plas. De projectlocatie is dus geen structurele duikplas. Ook voor duikrecreatie geldt dat het vergroten van de biodiversiteit een verbetering van de recreatiefunctie betekent.

Het beoogde zonnepark op water kan logischerwijs niet worden gecombineerd met een substantiële agrarische functie. Het biedt dus wel meervoudig ruimtegebruik door het huidige gebruik van recreanten.

4.2.4 *Klimaatbestendig watersysteem*

Een zonnepark op water heeft geen negatieve impact op een robuust en klimaatbestendig watersysteem. Dit project biedt de mogelijkheid grootschalig zonne-energie op te wekken waarbij verharding van het landoppervlak wordt voorkomen.

4.3 Kernkwaliteiten van het gebied

Bij de ontwikkeling van het zonnepark wordt rekening gehouden met de huidige omgeving, waarbij de kernkwaliteiten van dit gebied niet worden aangetast.

Het beoogde zonnepark is gesitueerd in een besloten landschap, waardoor de hoogte van de panelen minder relevant is. Zo is volgens de handreiking zonneakkers van de provincie Drenthe het zelfs mogelijk om in een besloten landschap hogere panelen te plaatsen. In het ontwerp staan de panelen op een hoogte van 1 meter boven het water. De kwaliteit van het landschap wordt ook behouden door het zonnepark niet te dicht bij wegen en bebouwing te plaatsen. Het zonnepark is volledig aan het zicht onttrokken vanaf wegen of bebouwing, zie ook paragraaf 3.4 en paragraaf 3.5.

Elk landschap heeft een eigen structuur. Deze wordt gevormd door de ontstaansgeschiedenis, de ondergrond, aardkundige waarden, maar ook ontginningsstructuren als verkaveling, bebouwing, bodemreliëf en de meer zichtbare landschapselementen als bossen, lanen en water. Binnen een landschap zijn dus verschillende landschappelijke eenheden te onderscheiden. De industriële plas geldt als één

landschappelijk element. Daarmee respecteert het zonnepark de grenzen van landschappelijke eenheden.

4.3.1 *Beekdalen*

De beoogde locatie ligt in een beekdal. Deze gebieden vragen om vertraagde afvoer van (hemel)water. Zonneparken op land kunnen hieraan bijdragen door het waterbergend vermogen in een beekdal te handhaven of te vergroten. Om deze reden is contact gezocht met Waterschap Drents Overijsselse Delta om de ontwikkeling van het zonnepark af te stemmen. Vanuit het Waterschap is Staatsbosbeheer doorverwezen naar de provincie Drenthe, aangezien bij de ontwikkeling van zonneparken in beekdalen de provincie bevoegd gezag is. Zowel de provincie als het Waterschap geven aan dat de ontwikkeling van dit zonnepark niet in strijd is met de opvang van water bij veel neerslag en er wat dat betreft geen blokkade is voor de ontwikkeling van het zonnepark op deze locatie.

4.4 Samenhang in het ontwerp

De panelen worden in een gridopstelling ingepast. Dit creëert samenhang in het ontwerp en voorkomt verrommeling van het landschap. Een uniforme opstelling is minder storend voor de waarnemer van het zonnepark.

Bijgebouwen en trafo's
De bijgebouwen en trafo's vormen relatief grote objecten in het landschap. De trafo's worden in één lijn gepositioneerd in het midden van het zonnepark. Hierdoor ontstaat een rustig beeld. In het huidige ontwerp hebben de omvormers een zo laag mogelijke landschappelijke impact door een donkere, eenduidige kleurstelling.

Energieopslagsysteem
Het EOS en de bijgebouwen van het EOS hebben ook een donkere, eenduidige kleurstelling. De toegangsweg naar het EOS en het zonnepark is op een landschappelijke manier ingepast en is bereikbaar via verzorgingsplaats OK De Mussels. De huidige toegangswegen rondom de plas en niet het landschap worden hierdoor niet verstoord.

Tot slot, de omvormers liggen in de geluidszone van de snelweg, waardoor het geluid van de omvormers wordt overstemd door geluiden afkomstig van de snelweg. Het zonnepark leidt dus niet tot geluidshinder nabij woningen.

4.5 Inrichting van de randen

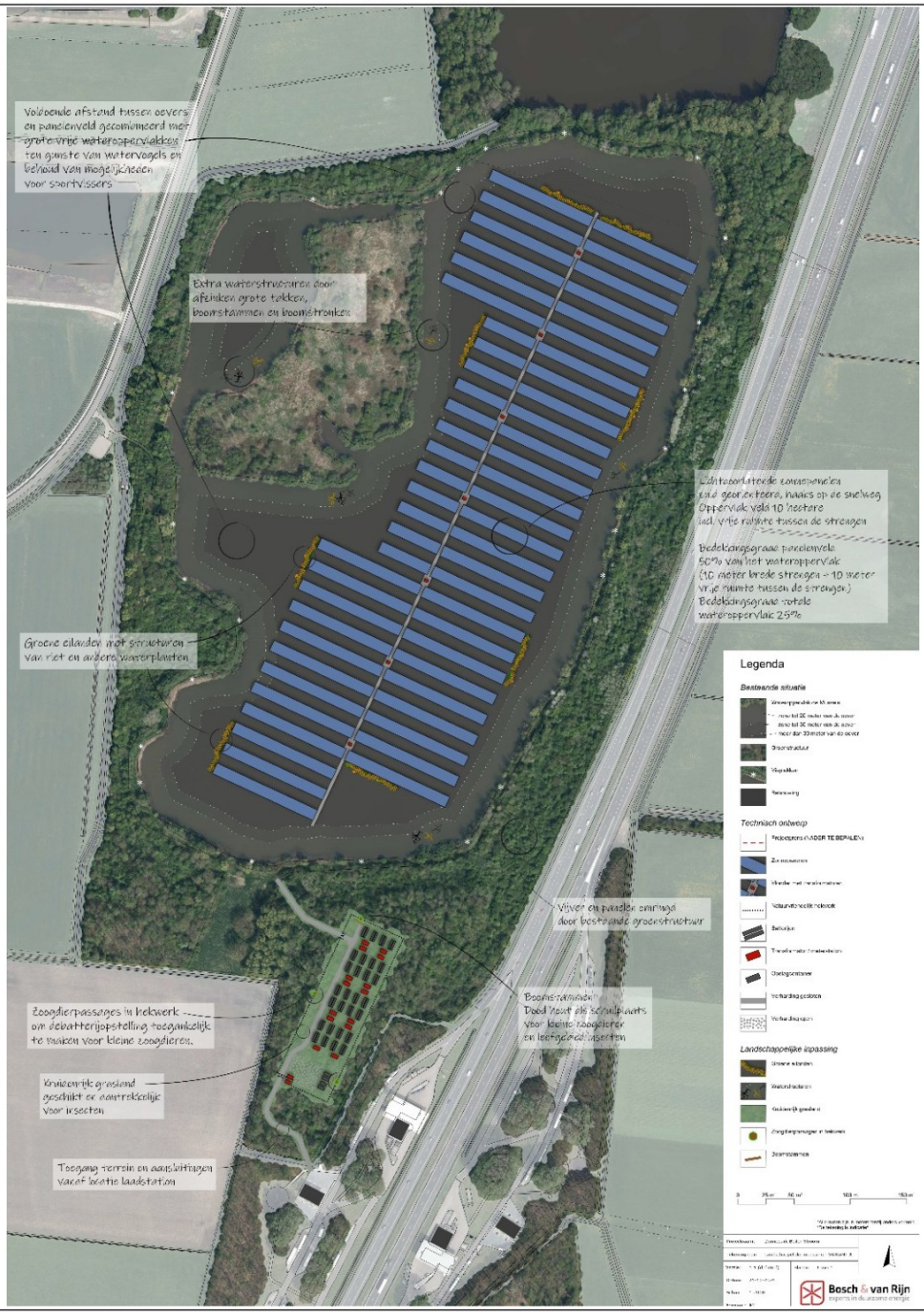
Rondom de gridopstelling worden groene eilanden aangelegd. Deze langwerpige structuren bieden een groeiplaats aan riet en andere waterplanten, zoals deze ook langs de bestaande oevers van de plas voorkomen. Met deze groene eilanden ontstaat een kunstmatige ondiepe oever met daaronder hangende plantenwortels, die een geschikt habitat vormt voor diverse planten, vissen, watervogels en insecten. Deze groene structuren vormen tevens een visueel aantrekkelijke onderbreking van het panelenveld. Verder is zoals eerder toegelicht sprake van een natuurlijke afscherming van het zonnepark door de bestaande bebossing. Door de groene eilanden en de huidige bebossing wordt voldaan aan de eis landschapstype eigen middelen te gebruiken. Verder is er geen sprake van een hekwerk om het zonnepark, waardoor geen landschappelijke randafwerking van toepassing is. Het EOS heeft echter wél een hekwerk. Dit wordt natuurvriendelijk en landschappelijk afgewerkt

door zoogdierpassages, groene kleurstellingen en duurzame materialen te gebruiken. Door deze toepassingen neemt het huidige bos het zicht weg op dit hekwerk.

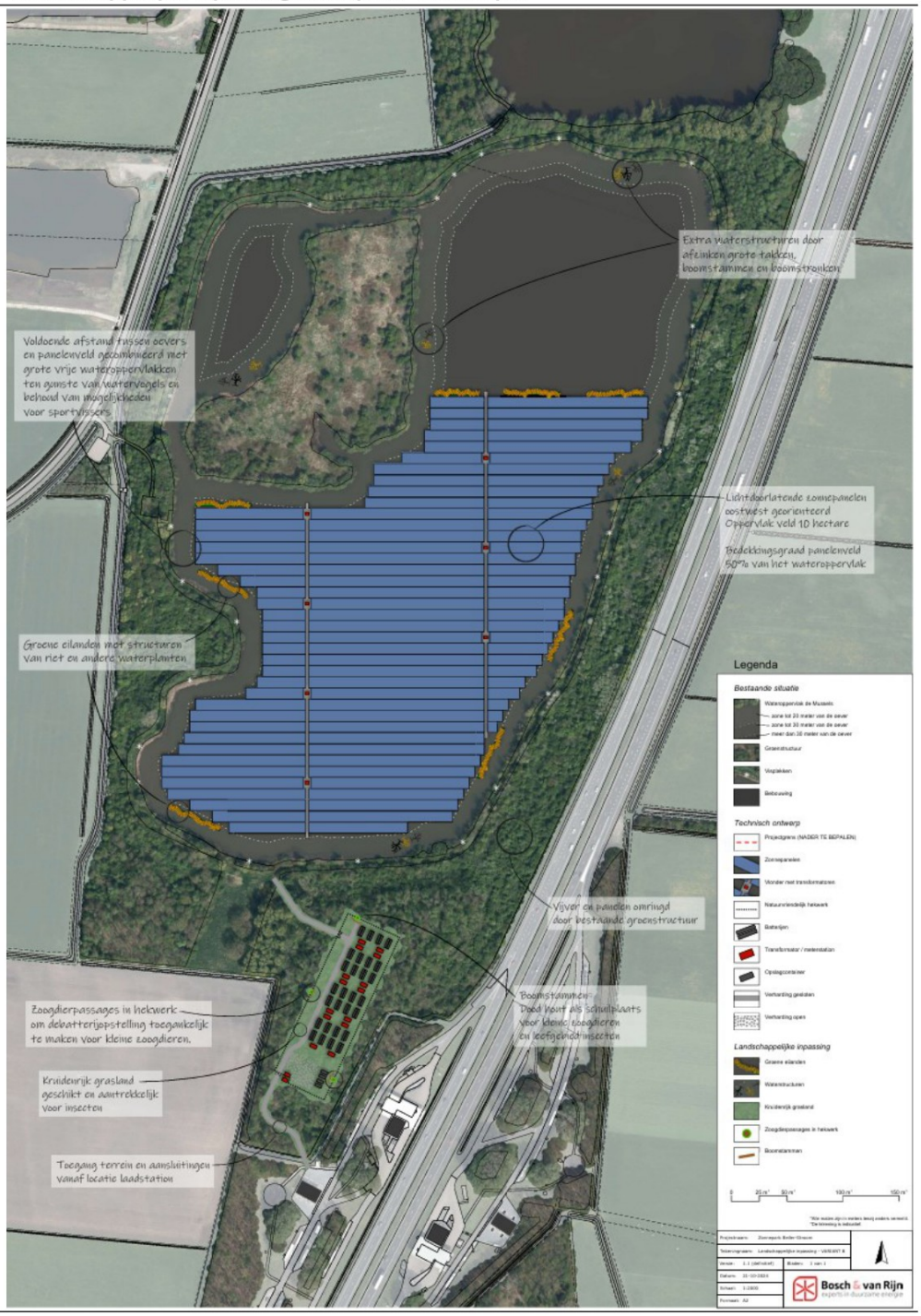
4.6 Landschapstekeningen

Aan de hand van de wensen van de gemeente en de mogelijkheden van de plas, zijn twee ontwerpen gemaakt. Deze staan weergeven in Figuur 15 en Figuur 16. Beide ontwerpen voldoen aan alle indieningsvereisten van de maatschappelijke tender. In Bijlage A zijn ontwerp A en ontwerp B opgenomen in beter leesbaar PDF-format. Staatsbosbeheer stelt zich flexibel op omtrent de ontwerpkeuze. Het definitieve ontwerp wordt onder meer tijdens het participatietraject vormgegeven en kan daardoor afwijken van deze ontwerpen.

Figuur 15 Landschappelijke inpassing zonnepark – Ontwerp A

Figuur 16 **Landschappelijke inpassing zonnepark – Ontwerp B**

Ontwerp A	Ontwerp B
✓ Heeft ruimte tussen de panelen en een lagere dekkingsgraad.	✓ Het noordelijke deel van de plas is geheel vrij van zonnepanelen.
✓ Meer afstand tot de oevers.	✓ Meer ruimte voor vissers.
✗ Minder ruimte voor vissers.	✗ Geen ruimte tussen de panelen.
✗ Vrijwel gehele plas is bedekt met zonnepanelen.	✗ Minder afstand tot de oevers (wel minimaal 25 meter).

4.7 Conclusie landschappelijke inpassing

- ✓ Vergroten biodiversiteit door middel van een groenrand en de aanleg van onderwaterstructuren.
- ✓ Verbetering van recreatief gebruik door ecologische verbetering (visserij en duikers).
- ✓ Hoogte panelen passen bij het gesloten landschapstype.
- ✓ Bestaande landschapsstructuren worden gerespecteerd.
- ✓ Behoud van zichtlijnen.
- ✓ Binnen de grenzen van één landschappelijke eenheid.
- ✓ Eenduidige opstelling panelen.
- ✓ Bijgebouwen en trafo's uit het zicht en neutrale kleur.
- ✓ Toegangswegen landschappelijk ingepast.
- ✓ Landschapseigen middelen in de landschappelijke inpassing.
- ✓ Geen zicht op achterkant panelen.
- ✓ Hekwerken integraal onderdeel van het landschapsplan.

Hoofdstuk 5 Participatie & communicatie

5.1 Inleiding

In Nederland is bij initiatieven met een ruimtelijke impact betrokkenheid van en acceptatie door omwonenden zeer belangrijk. Op basis van de Omgevingswet moet een initiatiefnemer bij de vergunningaanvraag aangeven of participatie heeft plaats gevonden en zo ja, wat met de uitkomsten gedaan is. Naar verwachting heeft de ontwikkeling van het beoogde zonnepark op een industriële plas een lage impact op omwonenden. Staatsbosbeheer ziet echter wel de noodzaak bewoners in de omgeving van het zonnepark duidelijk te informeren over het project. Participatietrajecten stimuleren inwoners en bedrijven om actief te ondernemen (in duurzame energie). Zowel de provincie Drenthe als de gemeente Midden-Drenthe hebben een handreiking gepubliceerd voor participatie bij zonneparken. Deze handreikingen zijn gebruikt bij het opstellen van het participatie- en communicatieplan[10].

In dit plan maken we onderscheid in informeren en participeren.

Informeren wordt gebruikt om inwoners op de hoogte te brengen van de plannen voor de realisatie van het zonnepark met batterij. Het is hierbij van belang transparant te zijn. Naast inwoners moeten ook de regio en andere belanghebbenden geïnformeerd worden over de plannen voor het zonnepark.

Participeren wordt gebruikt om inwoners mee te laten beslissen over het ontwerp, inpassing en financiering van dit zonnepark. Bij de komst van veel zonneparken in Nederland is vaak geen ruimte geweest voor participatie. Dit ging vaak gepaard met veel weerstand bij omwonenden. Daarom zorgt Staatsbosbeer dat de inwoners van de gemeente Midden Drenthe mee kunnen denken over het ontwikkelproces. Denk daarbij aan de inpassing van het zonnepark in de omgeving en de verdere gebiedsinvulling. Daar maakt Staatsbosbeheer gebruik van de DOET ontwerpgids[11] en de handreiking landschappelijke inpassing van zonneakkers[12]. Verder krijgt de omgeving diverse mogelijkheden aangeboden om financieel te kunnen participeren. Op die manier kan de omgeving financieel profiteren van de komst van het zonnepark.

Staatsbosbeheer heeft als belangrijk uitgangspunt de omgeving en stakeholders zo goed mogelijk te betrekken bij de ontwikkeling van het zonnepark. Hieronder geven we een overzicht van alle stakeholders die we vervolgens categoriseren in een stakeholderanalyse.

---

10 Na een positief besluit van het tendervoorstel start de interactie met de omgeving.

11 https://www.energievoordrenthe.nl/documentenoverzicht/publicaties-werkwijze/HandlerDownloadFiles.ashx?idnv=2782647

12 https://www.provincie.drenthe.nl/publish/pages/130390/19-116_prov_drenthe_handreiking_zonneakkers_2001028.pdf

5.2 Omgevingsanalyse

5.2.1 *Stakeholders*

De ontwikkelingen hebben met name voor de directe omgeving de grootste impact. De omgeving wordt gecategoriseerd in:

- **(Semi) publieke organisaties** – (Semi)publieke organisaties zoals de gemeente, provincie en Rijkswaterstaat zijn en blijven actief betrokken bij dit project.
- **Direct omwonenden** – De diverse ontwikkelingen hebben potentieel de meeste impact op omwonenden en bedrijven binnen een afstand van 300 meter van de projectlocatie.
- **Wijdere omgeving** – Functies binnen een straal van 1 kilometer van het zonnepark worden beschouwd als buurtbewoners. Het is mogelijk bedrijven, instellingen en inwoners uit de wijdere omgeving te informeren over het beoogde project.
- **Overige belanghebbenden** – Overige belanghebbenden kunnen diverse partijen zijn, zoals het waterschap Drents Overijsselse Delta en een energiecoöperatie.

Hieronder staat een overzicht van de (belangrijkste) stakeholders.

Overzicht (mogelijke) stakeholders

(Semi) publieke organisaties
Provincie Drenthe
Gemeente Midden-Drenthe
Netbeheerder Enexis
Rijkswaterstaat

Initiatiefnemer
Staatsbosbeheer

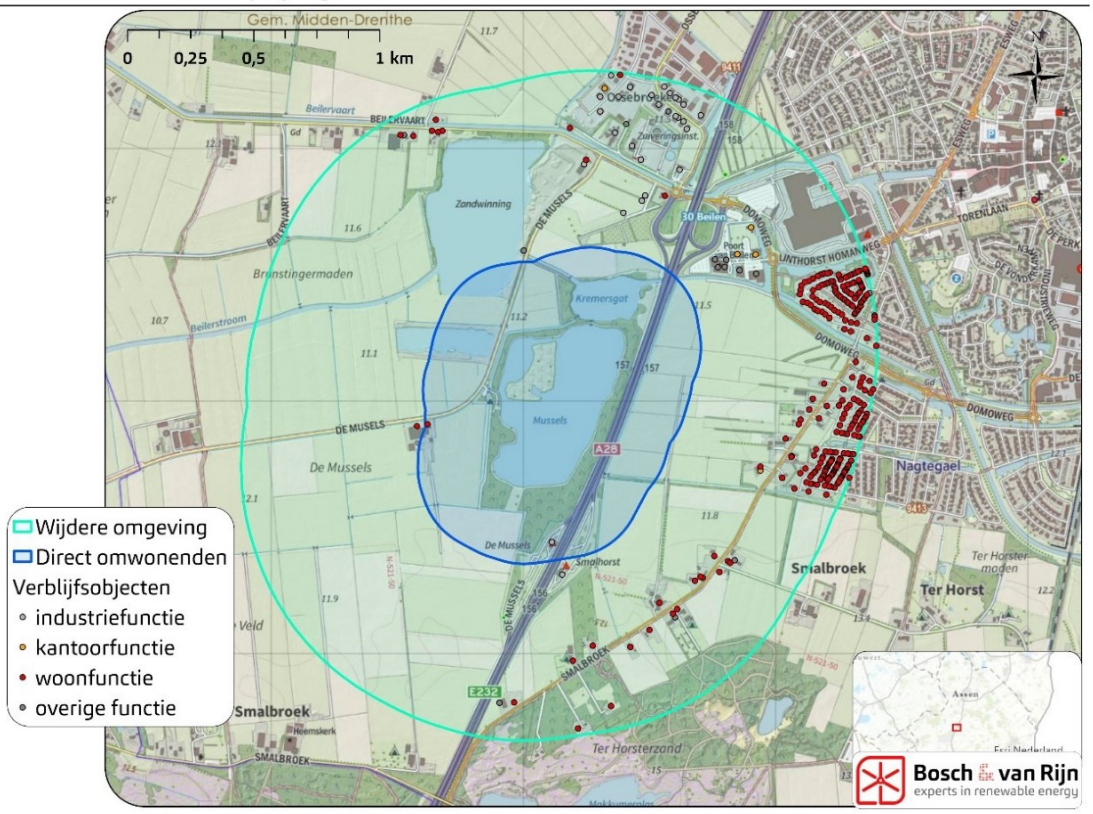
Directe omgeving
Direct omwonenden
Buurtbewoners
Vis- en/of duikersvereniging

Overige belanghebbenden
Waterschap Drents Overijsselse Delta
Veiligheidsregio Drenthe
Energiecoöperatie

Bovenstaande lijst is niet uitputtend. In overleg met de gemeente Midden-Drenthe en/of de beoordelingscommissie kan deze lijst uitgebreid worden met bepaalde doelgroepen.

Figuur 17 geeft een visuele weergaven van alle verblijfsobjecten en de geografische spreiding van deze objecten die vallen binnen de categorie direct omwonenden en buurtbewoners. Deze zijn gekwantificeerd in Tabel 1.

Figuur 17 **Omwonenden projectgebied**

Tabel 1 **Functie verblijfsobjecten direct omwonenden**

Categorie	Direct omwonenden	Wijdere omgeving
Woonfuncties	1	269
Industriefuncties	1	27
Kantoorfuncties	0	5
Overige functies	0	9

5.2.2 *Stakeholderanalyse*

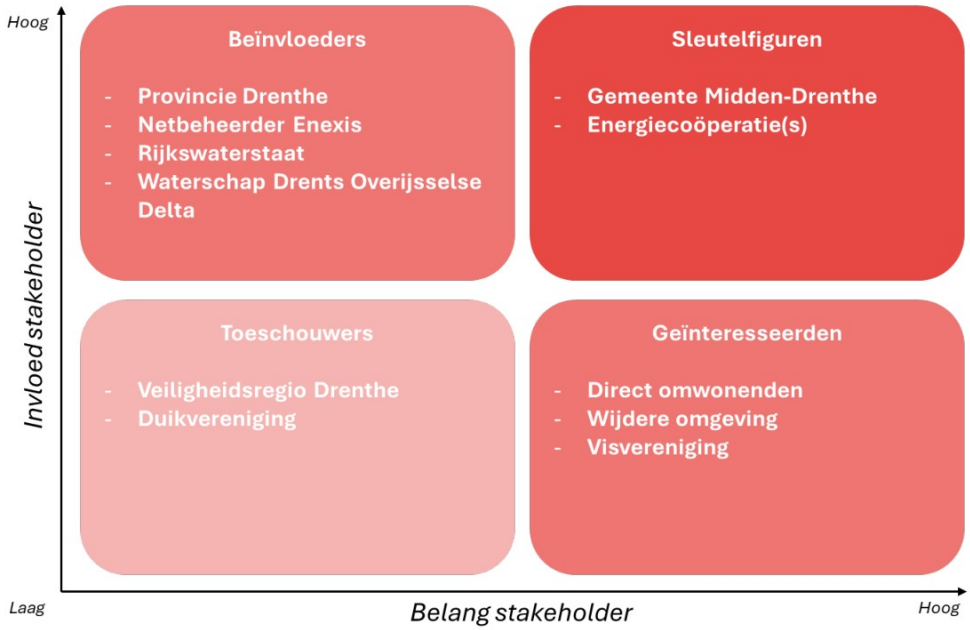
In een dermate groot project is het naast het in kaart brengen van de stakeholders ook belangrijk de stakeholders te categoriseren middels een stakeholderanalyse. Hiermee wordt het belang en de rol per doelgroep beter in kaart gebracht. In de stakeholderanalyse wordt onderscheid gemaakt tussen vier soorten stakeholders:

- *Beïnvloeders* – Deze stakeholders moeten tevreden worden gehouden. De invloed is groot maar het belang klein.
- *Sleutelfiguren* – Met deze stakeholders moet worden samengewerkt. De invloed en het belang is groot.
- *Toeschouwers* – Deze stakeholders behoeven minder aandacht te krijgen. De invloed en het belang is zeer laag.

- *Geïnteresseerden* – Deze stakeholders moeten geïnformeerd blijven. Het belang is groot, echter heeft deze stakeholder weinig invloed.

In Figuur 18 zijn alle bekende stakeholders in kaart gebracht en gecategoriseerd conform de bovenstaande indeling. Tijdens het participatieproces kunnen stakeholders aansluiten of afvallen. Daarnaast kunnen de belangen van stakeholders veranderen. Het is daarom van belang om goed contact te onderhouden met de betrokkenen, zodat daarop in gespeeld kan worden.

Figuur 18 **Stakeholderanalyse**

Welke stakeholders en op welke manier zij worden betrokken wordt nader toegelicht in paragraaf 5.5 Procesparticipatie. Hier wordt ook de rollen en bevoegdheden van de verschillende stakeholders nader toegelicht, met als basis Figuur 18.

5.3 Participatiemethodes en communicatiebronnen

Staatsbosbeheer wil dat de omgeving actief betrokken wordt bij de ontwikkeling van het zonnepark. Daarom ontwikkelt Staatsbosbeheer samen met de omgeving een gedragen zonnepark. Het project draagt niet alleen bij aan lokale duurzame opwek, maar ook aan het bevorderen van de lokale groenvoorziening en recreatie. Staatsbosbeheer vindt het daarom essentieel om vanaf het eerste moment te investeren in de relatie met omgeving. Dit wordt van begin- tot eind gefaciliteerd met gedegen en diverse participatiemethodes en communicatiebronnen. Hiermee bereikt Staatsbosbeheer zoveel mogelijk stakeholders.

5.4 Financiële participatie

De ontwikkeling van een zonnepark gaat gepaard met een grote investering en levert de daaropvolgende decennia geld op. Staatsbosbeheer is van mening dat de gehele omgeving moet kunnen mee-investeren in en meeprofiteren van het zonnepark. Het uitgangspunt is dan ook om te streven naar een goede verdeling van 'lusten' en 'lasten', waarbij de opbrengsten zo veel mogelijk terugvloeien naar de omgeving.

De omgeving financieel betrekken bij het zonnepark kan met verschillende participatievormen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen:

- **Lokaal eigendom** – De omgeving kan mee-investeren waarbij 50% lokaal eigendom mogelijk wordt gemaakt.
- **Omgevingsfonds** – Mee-investeren (en meeprofiteren) in een zonnepark is niet voor iedereen mogelijk. Middels een omgevingsfonds profiteert de gehele omgeving mee met de ontwikkeling van een zonnepark.

In overleg met de omgeving worden keuzes gemaakt tussen de verschillende vormen van financiële participatie.

5.4.1 *Lokaal eigendom (mede-eigenaarschap)*

Er is sprake van lokaal eigendom wanneer omwonenden mede-eigenaar van het zonnepark zijn. Dat betekent (mee-) investeren en risico lopen, maar ook zeggenschap en delen in de opbrengst. Het kan daarom gezien worden als financiële participatie + zeggenschap. Lokale bewoners en/of bedrijven moeten zich verenigen in een rechtsvorm (normaliter een energiecoöperatie) om gezamenlijk te kunnen investeren en over de opbrengsten te kunnen beschikken. Een coöperatie kan zelf initiatiefnemer zijn van een project of door een (commerciële) ontwikkelaar betrokken worden bij een project om zo vorm te geven aan lokaal eigendom.

5.4.1.1 Samenwerking energiecoöperatie

Staatsbosbeheer heeft een samenwerkingsovereenkomst gesloten met energiecooperatie 'de Gezamenlijke Energiecoöperatie Midden-Drenthe' (hierna: Energiecooperatie Midden-Drenthe). Hierin zijn afspraken gemaakt om gezamenlijk het zonnepark te ontwikkelen en het eigendom van het zonnepark te delen met de energiecoöperatie.

In het verlengde van het beleid van de gemeente Midden-Drenthe wil Staatsbosbeheer het draagvlak voor zonne-energie vergroten en overige inwoners en bedrijven (de omgeving) de gelegenheid bieden om ook deel te nemen in het project. Het vehikel waarmee zij deelnemen heeft bij voorkeur de vorm van een energiecoöperatie omdat daarmee alle leden eenzelfde stem hebben.

Bij de voorbereiding van de besluitvorming over het zonnepark, spannen de initiatiefnemers zich in om de omgevingsparticipatie van de grond te krijgen en samen met Energiecoöperatie Midden-Drenthe op te trekken om de omgeving te interesseren. Het uiteindelijke aandeel van de energiecoöperatie in de onderneming is afhankelijk van het kapitaal dat bij elkaar kan worden gebracht, met als streven 50%.

5.4.2 *Omgevingsfonds*

Een omgevingsfonds wordt ook wel gebieds-, duurzaamheids- of leefbaarheidsfonds genoemd. Een deel van de opbrengsten van het zonnepark wordt in een fonds gestort, waaruit projecten worden gefinancierd die ten goede komen aan de omgeving. Dit betreft jaarlijks een bedrag tussen €0,25 en €0,60 per opgewekte MWh (nog nader overeen te komen met de Energie Coöperatie). Waar de gelden uit het omgevingsfonds aan worden besteedt is nader te bepalen. Dit wordt onder meer besproken tijdens de participatietafel (zie paragraaf 5.5). Dit zal ook afhangen van de uiteindelijke verdeling in lokaal eigendom. Het is ook een optie dat het fonds in beheer is van de initiatiefnemers én de gemeente Midden-Drenthe. Het geld kan bijvoorbeeld geïnvesteerd worden in verduurzamingsprojecten, maar ook in de lokale sportclub of wijkvereniging.

Opbrengsten zonnepark

De opbrengsten van het zonnepark die naar Staatsbosbeheer vloeien, komen ten goede aan de werkzaamheden van Staatsbosbeheer. Doordat 100% van de opbrengst van Staatsbosbeheer naar de vergroening en instandhouding van natuur in de omgeving gaat, is er de facto sprake van positieve baten voor de omgeving.

Staatsbosbeheer is van mening dat iedereen in de omgeving profijt heeft van het zonnepark. Een vergoeding aan omwonenden vanuit het fonds is een optie die met de omgeving besproken kan worden.

5.5 Procesparticipatie

Staatsbosbeheer behartigt zo goed mogelijk alle belangen uit de omgeving. Tijdens het participatieproces moeten alle partijen zich gehoord voelen, zodat collectief gedragen keuzes worden gemaakt. Belangen lopen sterk uiteen. Hieronder staan een aantal veelvoorkomende belangen.

Mogelijke belangen

- Prettige woonomgeving
- Uitzicht
- Waardebehoud eigendom
- Leefbaarheid van de gemeente
- Bescherming natuur en cultuur
- Een duurzaam energiesysteem
- Behalen energiedoelstellingen
- Functioneren waterhuishouding
- Externe veiligheid
- Herstel biodiversiteit

De plas is groot en wordt niet 100% gedekt met zonnepanelen. Dit biedt mogelijkheden om te schuiven met de opstelling. Het huidige ontwerp zonnepark staat nog niet vast en leent zich uitstekend voor procesparticipatie. Met de omgeving onderzoeken we de meest wenselijke opstelling, met het bevorderen van de ecologische kwaliteit als uitgangspunt.

Bij het opstellen van het participatieplan is rekening gehouden met zowel de DOET ontwerpgids als de handreiking participatie voor zonneparken vanuit de provincie Drenthe. Dit heeft geresulteerd in een op maat gemaakte fasering om de omgeving zo goed mogelijk te betrekken bij de ontwikkeling van zonnepark. De procesparticipatie kent drie fases:

Het delen van informatie staat tijdens de studiefase centraal. De ontwerpfase staat in het teken van input ophalen en terugkoppelen. In deze fase leggen we met name de nadruk op alle facetten binnen de procesparticipatie. Tot slot staat in de bouwfase kennisdeling weer centraal. Het ontwerp van het zonnepark is dus een iteratief proces tussen Staatsbosbeheer en de omgeving. Dit proces zal met name tijdens de studiefase en ontwerpfase plaatsvinden.

5.5.1 *Studiefase*

Staatsbosbeheer gaat na een positief besluit van het tendervoorstel in gesprek met de gemeente Midden-Drenthe om het projectvoorstel te bespreken, inclusief het participatieplan. Dit biedt mogelijkheden bepaalde ideeën alvast te bespreken en waar nodig aan te passen. Verder is het concretiseren van de afspraken met Rijkswaterstaat om het zonnepark aan te sluiten op de SOL van belang.

1- op- 1 gesprekken

Staatsbosbeheer gaat met de bewoner(s) van één woning en één industriefunctie om tafel doormiddel van 1-op-1 gesprekken. De bewoner(s) worden persoonlijk benaderd via een brief. Deze twee gesprekken staan in het teken van informeren.

Ook worden de zorgen en/of wensen van bewoner(s) meegenomen richting de ontwerpfase. Deze gesprekken voert Staatsbosbeheer samen met Energiecoöperatie Midden-Drenthe. Indien gewenst kan ook de gemeente aansluiten bij deze gesprekken.

Financiële participatie tijdens de projectparticipatie

Tijdens de 1-op-1 gespreken worden ook alvast de financiële mogelijkheden van de participatie toegelicht (zie paragraaf 5.4.2). Inwoners kunnen tijdens dit gesprek hun voorkeur aangeven in hoeverre zij financieel betrokken willen worden in relatie tot lokaal eigendom.

Communicatie

In deze fase worden de sleutelfiguren, geïnteresseerden en beïnvloeders met persoonlijke brieven uitgenodigd zich aan te melden voor de participatietafel. Om de participatietafel behapbaar te houden is het mogelijk een maximaal aantal inschrijvingen te hanteren. Dit wordt vermeld in de brief. Naast persoonlijke uitnodigingen voor de participatietafel wordt ook de tijd en datum van de openbare informatieavond gepubliceerd via lokale (digitale) media.

5.5.2 *Ontwerpfase*

Participatietafel 1
Voorafgaand aan de informatieavond vindt de eerste participatietafel plaats. Met een (klein) gezelschap van diverse stakeholders, zoals de gemeente, provincie, direct omwonenden en netbeheerder, worden de eerste ontwerpen van het zonnepark gepresenteerd en besproken. In deze eerste ontwerpen zijn de zorgen en/of wensen uit de 1-op-1 gesprekken meegenomen. Staatsbosbeheer past het ontwerp van het zonnepark aan op basis van de input die wordt opgehaald uit de participatietafel. Tijdens de informatieavond wordt het aangepaste ontwerp teruggekoppeld/gepresenteerd. Verder bespreekt Staatsbosbeheer de inzet van het omgevingsfonds.

Voorafgaand aan de participatietafel wordt samen met de gemeente de exacte werkvorm bepaald.

Informatieavond
De informatieavond is met name gericht op de geïnteresseerden en toeschouwers. De inwoners moeten goed worden geïnformeerd over het waarom (doelstellingen gemeente), over de plannen van het zonnepark en hoe dit (in concept) eruit komt te zien. De avond bestaat dus deels uit een toelichting op het zonnepark met zoveel mogelijk visualisaties.

Naast het informeren geeft Staatsbosbeheer de aanwezigen de mogelijkheid om hun zorgen en/of wensen uit te spreken. Dit wordt zorgvuldig verzameld met een nader te bepalen methodiek. Bijvoorbeeld met vragenlijsten, kaarten of stellingen die klaarliggen op tafels. Alle zorgen en/of wensen worden geordend en daar wordt vervolgens een beknopt verslag van gemaakt. Het verslag wordt vervolgens (in overleg en waar mogelijk) meegenomen in het ontwerp van het zonnepark en de inrichting van het omgevingsfonds. Vervolgens wordt een definitief concept opgesteld van zowel de landschappelijke inpassing als het omgevingsfonds.

Participatietafel 2
Staatsbosbeheer bespreekt het definitief concept met de participatietafel. In dit proces controleert Staatsbosbeheer of aan alle eisen en wensen van de (semi)overheden en direct omwonenden is voldaan. De feedback op de conceptversie wordt vervolgens verwerkt en wordt er een gedragen en compleet definitief plan opgesteld.

Communicatie
Tijdens de ontwerpfase wordt de website ontwikkeld. Alle nieuwe ontwikkelingen wordt gepubliceerd op deze website. De website is een digitale omgeving waar inwoners en andere stakeholders zich kunnen laten informeren, maar ook vragen kunnen inzenden. Bovendien worden grote ontwikkelingen omtrent het zonnepark gepubliceerd in de lokale (digitale) media.

Participatieverslag
Na het afronden van het participatietraject wordt het gehele traject schriftelijk toegelicht in een participatieverslag. Hierin staan de (exacte) keuzes voor de vormen van de participatie en communicatie, een lijst met genodigden én aanwezigen, de bevindingen per participatiemethodiek en hoe dit van invloed is geweest op het definitieve projectplan en ontwerp.

5.5.3 *Bouwfase*

Tijdens de bouwfase worden ontwikkelingen en het bouw- en transportschema gedeeld via de website, sociale media, maar ook via de post aan direct omwonenden en buurtbewoners zonder internet. Inwoners kunnen vragen inzenden via de website.

5.5.4 *Maatwerk, rollen en bevoegdheden*

Zoals toegelicht in de stakeholderanalyse hebben diverse partijen meer of minder invloed tijdens het participatieproces. Zo vindt Staatsbosbeheer het van essentieel belang dat de 1-op-1 gesprekken plaatsvinden met de direct omwonenden. Ook zijn de gesprekken met de gemeente Midden-Drenthe, Rijkswaterstaat en Enexis belangrijk richting vergunningverlening, maar ook voor de technische haalbaarheid van het zonnepark. Met deze partijen vindt veel samenwerking plaats. Daarom is het belangrijk dat de wensen van deze partijen gehoord worden tijdens het ontwerpproces voor de technische landschappelijke inpassing van het zonnepark.

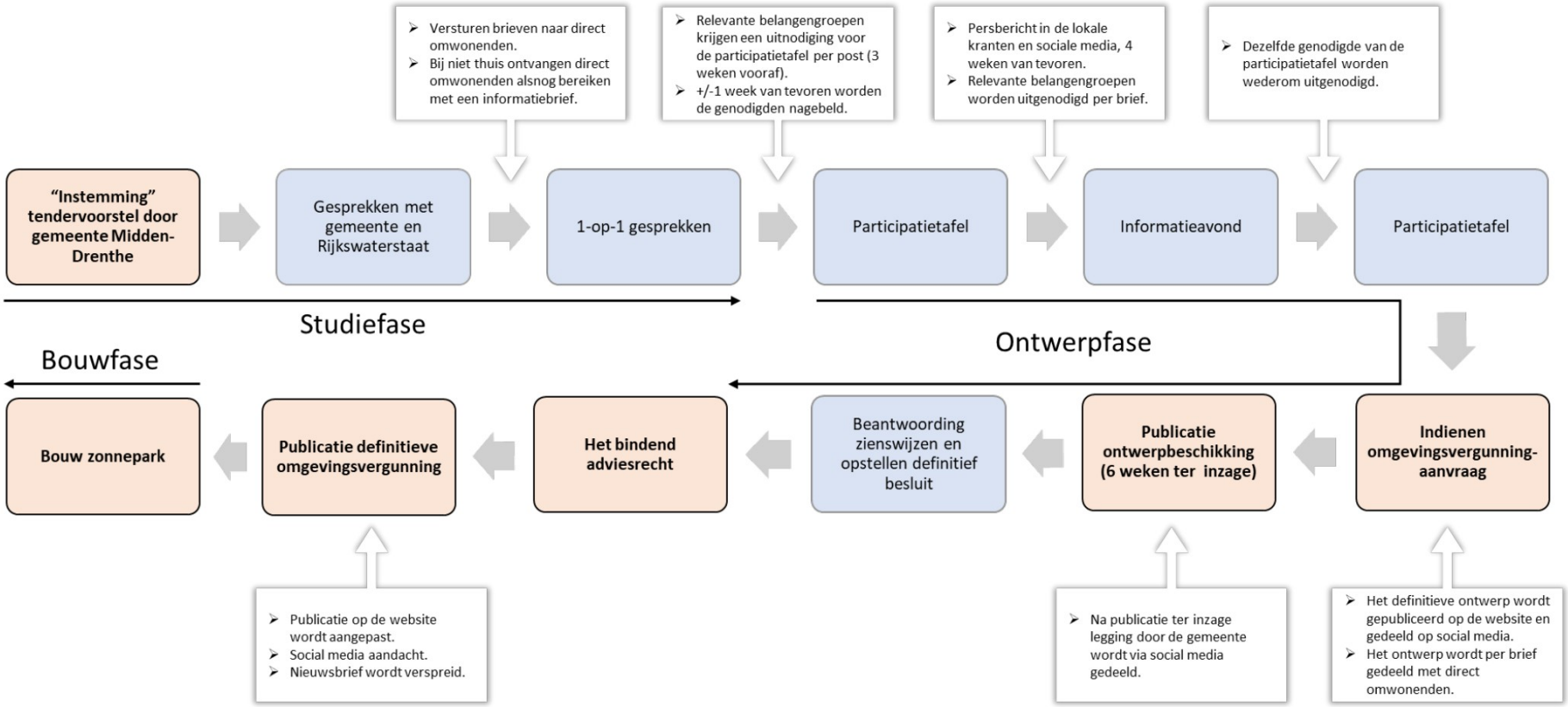
Bovendien worden deze gespreken gevoerd in samenwerking met Energiecoöperatie Midden-Drenthe. Ook hun kijk op het zonnepark is van invloed op de inpassing van het zonnepark.

Tot slot, Staatsbosbeheer staat open voor alle input voor de ruimtelijke/ landschappelijke inpassing van het zonnepark. Het is vanzelfsprekend dat Staatsbosbeheer achter ecologische en innovatieve ideeën voor (groen)inpassing en recreatie staat. Met name de input van de beïnvloeders en geïnteresseerden worden zorgvuldig behandeld en waar mogelijk meegenomen in de ontwerpen. Dit wordt altijd in overleg gedaan met de energiecoöperatie, de gemeente en het Dorpenoverleg Midden-Drenthe.

Rolverdeling
Staatsbosbeheer neemt de leiding tijdens het participatieproces. Echter, het is belangrijk dat de gemeente Midden-Drenthe en het Dorpenoverleg Midden-Drenthe goed mee worden genomen in alle fases. Staatsbosbeheer is zich ervan bewust dat participatie maatwerk is. Het participatieplan is slechts een leidraad. Het is mogelijk dat tijdens het proces meer nodig blijkt te zijn dan in het plan staat beschreven. Staatsbosbeheer stelt zich hierin flexibel op, staat open voor wijzigingen in het participatieplan en stuurt tijdens het participatieproces bij waar nodig. De exacte invulling van het participatieplan wordt tijdens een startoverleg met bevoegd gezag besproken en waar nodig aangepast.

De gemeente en het Dorpenoverleg Midden-Drenthe zijn belangrijke partners in het participatieproces. Staatsbosbeheer voorziet dan ook een ondersteunende rol voor de gemeente en het Dorpenoverleg Midden-Drenthe tijdens de informatieavond en participatietafels. Dit is ten gunste van de lokale borging. Indien vragen worden gesteld over bijvoorbeeld de lokale politiek, is de gemeente beter in staat dit soort vragen te beantwoorden.

5.6 Tijdlijn communicatie en participatie

5.7 Conclusie financiële en projectparticipatie

- ✓ Er is een concreet participatieplan, maar het plan biedt ook flexibiliteit en kan waar nodig aangepast worden.
- ✓ Uit de omgevingsanalyse blijkt wie in de omgeving van het beoogde zonnepark wonen, maar zijn ook diverse actieve lokale doelgroepen opgenomen.
- ✓ Uit de stakeholderanalyse blijkt in welke mate de stakeholders worden meegenomen in het participatietraject.
- ✓ Lokaal eigendom wordt gerealiseerd doordat het park samen met energiecooperatie Midden-Drenthe wordt gerealiseerd en beheerd.
- ✓ De rollen en bevoegdheden worden met de stakeholderanalyse benoemd en de mate van betrokkenheid wordt beschreven.
- ✓ Het initiatief draagt bij aan een omgevingsfonds waar de gelden worden besteed aan een lokaal gedragen initiatief.
- ✓ Het participatieproces maakt duidelijk hoe en wanneer belanghebbenden worden betrokken.
- \- (Nog) Geen sprake van een omwonendenregeling. Niemand heeft zicht of last van het park

Hoofdstuk 6 Aanvullende inspanningen

6.1 Batterijopslagsysteem

Naast het zonnepark wil Staatsbosbeheer een Energie Opslag Systeem (EOS) realiseren. Het conceptsysteem bestaat uit 56 batterijen met een vermogen van circa 50 MW. Dit kan uiteraard nog veranderen richting realisatie. Het EOS wordt geplaatst op het perceel van het zonnepark en tussen het zonnepark en Verzorgingsplaats OK De Mussels. Het EOS slaat alleen energie op die wordt opgewekt door het zonnepark. De rol van een EOS naast de opwek van een zonnepark is zeer groot. Het voorkomt namelijk netcongestie in het lokale elektriciteitsnet. Dit gebeurt onder meer door *peakshaving*. Middels peakshaving kan de productiepiek van het zonnepark beter worden opgevangen, zodat het net niet overbelast wordt. Met een EOS kan de opgewekte elektriciteit tijdelijk worden opgeslagen, om op een later tijdstip met hogere elektriciteitsvraag gebruikt te kunnen worden.

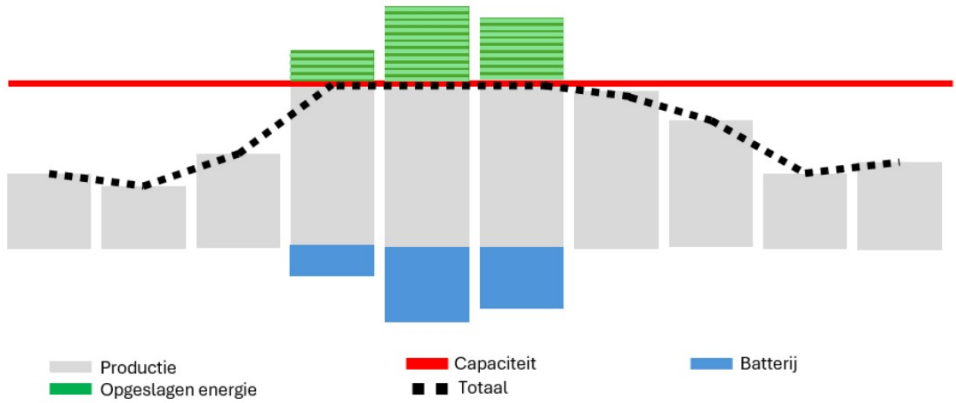

Toelichting EOS

We benoemen meerdere malen de begrippen *batterij* en *EOS.* Een *batterij* is een chemische vorm van energieopslag bestaande uit meerdere batterijcellen. Een batterijcontainer is een geïntegreerde, brandveilige unit met daarin meerdere batterijen, een lucht klimatiseringssysteem, omvormers en kabels. Een batterijcontainer kan “plug en play” op locatie worden aangesloten, of ter plaatse worden samengesteld en opgebouwd. Batterijcontainers samen vormen het *EOS*. Een EOS kent de volgende onderdelen: batterijmodules, klant schakelapparatuur, transformatoren, omvormers, onderstation, ventilatoren en beveiligingscamera’s.

Met peakshaving worden pieken beter gereguleerd en blijft het net stabieler. Het structureel reguleren van de pieken leidt tot een lagere netbelasting, waardoor de netbeheerder de zekerheid heeft dat de maximale druk op het elektriciteitsnet niet wordt overschreden. Met het EOS garandeert Staatsbosbeheer dat transportschaarste wordt verminderd en knelpunten op het elektriciteitsnet worden opgelost. Bovendien zorgt het EOS voor gelijktijdigheid voor het opladen van auto's, waardoor de auto’s altijd zijn voorzien van duurzaam opgewekte stroom van het zonnepark.

Figuur 19 **Voorbeeld hoe een batterij middels peakshaving de productiepiek opvangt**

6.2 Duurzame installatie

Het zonnepark wordt een duurzame installatie waar alle materialen gerecycled kunnen worden. Zo streeft Staatsbosbeheer naar het gebruik van duurzame (PFAS-vrije) zonnepanelen met een glazen achterkant in plaats van een donker plastic met aluminimum frame. Dit scheelt grondstoffen én energieopbrengst.

In Nederland is het tegenwoordig verplicht oude zonnepanelen apart in te zamelen. De recycling van de zonnepanelen gebeurt door Stichting OPEN. Tijdens het recycleproces wordt vrijwel al het materiaal uit de zonnepanelen teruggewonnen, zoals glas, zilver en elektronica-onderdelen uit omvormers. Staatsbosbeheer houdt ten tijde van de opruimfase rekening met mogelijk nieuwe regelgeving over het recyclen van zonnepanelen.

6.3 Aanleg- beheer- en opruimfase

In deze paragraaf wordt het aanleg- en beheerplan toegelicht. Dit is vooruitlopend op het inrichtings- en beheerplan dat ingediend wordt bij de omgevingsvergunning. Het aanleg- en beheerplan is minder gedetailleerd uitgewerkt dan het inrichtings- en beheerplan.

6.3.1 *Nulmeting en aanleg groenstructuren*

Voorafgaand aan de realisatie van het zonnepark laat Staatsbosbeheer een nulmeting uitvoeren door een externe partij. Met de nulmeting wordt de huidige ecologische kwaliteit van het landschap, de biodiversiteit, bodemkwaliteit en waterkwaliteit in kaart gebracht. Na deze nulmeting wordt gestart met de aanleg van versterkte groenstructuren op bestaande oevers. Hierbij gaat het om het aanleggen van vegetatie met de karakteristieke eigenschappen van het huidige landschap. Deze locaties worden vanaf moment van aanleg meegenomen in de monitoring. Bij deze aanleg houdt Staatsbosbeheer rekening met de aanlegmethode van het zonnepark.

6.3.2 *Aanlegmethode*

- De periode dat de panelen op land zijn opgeslagen is zo kort mogelijk. Dit wordt bewerkstelligd door de drijvers waar de zonnepanelen op worden bevestigd als eerst op het water te plaatsen, waardoor de panelen vrijwel direct gemonteerd kunnen worden.
- Alle materialen worden opgeslagen op de beoogde EOS locatie. Hierdoor wordt zo min mogelijk grond verstoord in de aanlegfase.
- Het vervoeren van materiaal van de EOS locatie naar de waterkant gebeurt in zo min mogelijk rijbewegingen, met in acht name van het gewicht van het materiaal.
- Er wordt balans gezocht tussen het aantal rijbewegingen en het gewicht van het transport, om verstoring en bodemverdichting te minimaliseren.

6.3.3 *Beheermaatregelen*

De landschappelijke inpassing van het zonnepark houdt rekening met de instandhouding van de huidige ecologische kwaliteit. De huidige vegetatie heeft al goede ecologische waarde. Vegetatiebeheer is toegespitst op het voorkomen van overwoekering door één of enkele soorten en het aanbrengen van inheemse soorten. Deze soorten kunnen zich namelijk niet op eigen kracht in het gebied vestigen. Verder wordt geen gebruik gemaakt worden van herbiciden of pesticiden.

Monitoring
Beheer en onderhoud van natuur is in de basis de ambitie en het werk van Staatsbosbeheer. Logischerwijs worden, om de huidige ecologische kwaliteit te waarborgen, de effecten van het zonnepark en de beheermaatregelen gemonitord. Monitoring en evaluatie vinden jaarlijks plaats op ten minste alle aspecten die in de nulmeting zijn opgenomen.

6.3.4 *Opruimfase*

Aan het einde van de vergunningsperiode wordt het zonnepark verwijderd. Tijdens het verwijderen wordt rekening gehouden met de impact van de werkzaamheden (rijbewegingen, opslag) op de vegetatie en bodemstructuur. Dit wordt op eenzelfde wijze uitgevoerd als bij de aanleg. De aangelegde onderwaterstructuren van organisch materiaal (bomen) worden niet verwijderd, waarmee de gecreëerde ecologische meerwaarde in stand wordt gehouden. Structuren van ander materiaal, zoals de ankerpunten, worden verwijderd of vervangen als dat ecologisch gezien meerwaarde oplevert.

De oorspronkelijke functie van de plas wordt niet gewijzigd door de aanleg van het zonnepark. Bij het verwijderen van het zonnepark hoeven dus geen verdere maatregelen getroffen te worden om de plas te herstellen in de oorspronkelijke functie.

Bankgarantie

Na de vergunningsperiode van 25 jaar wordt het zonnepark opgeruimd en de plas in oorspronkelijke staat opgeleverd. Om te garanderen dat het zonnepark wordt opgeruimd, wordt een bankgarantie afgesloten. Dit is een contract waarin een bank toezegt een bepaald bedrag te betalen voor het opruimen van het park. Dit bedrag wordt in het 16e jaar afgesloten en is ter hoogte van wat nodig is voor de opruiming van het zonnepark.

Hoofdstuk 7 Conclusie

7.1 Conclusie

Staatsbosbeheer realiseert met dit innovatieve zonnepark een positieve impact op het lokale elektriciteitsnet en geeft invulling aan de wensen van de gemeente voor lokale en ecologische belangen.

- ✓ **Trede 3 zonneladder**
  De beoogde projectlocatie is een industriële plas en valt daarmee onder trede 3 van de zonneladder.
- ✓ **Gunstige locatie**
  Het zonnepark ligt in een besloten gebied met voldoende afstand tussen woningen en wordt door de huidige natuurlijke begroeiing uit het zicht ontnomen.
- ✓ **Innovatieve aansluiting en positieve impact op het net**
  Het zonnepark kan worden aangesloten op een Stopcontact op Land, waarmee het zonnepark de (lokale) laadinfrastructuur voorziet van duurzame energie. Bovendien wordt een batterijopslagsysteem geplaatst, waardoor met peakshaving netcongestie wordt voorkomen én de laadinfrastructuur ook duurzaam kan laden op momenten dat de zon niet schijnt.
- ✓ **Opbrengsten park worden geïnvesteerd in groen**
  De opbrengsten die Staatsbosbeheer verdient met dit zonnepark worden besteed aan het beheer van de (lokale) natuurgebieden.
- ✓ **Ecologie, inpassing en beheer**
  Staatsbosbeheer besteedt veel aandacht aan het behouden en bevorderen van de ecologische kwaliteit. Dit blijkt ook uit de landschappelijke inpassing van het zonnepark op de plas. Tijdens de aanleg, beheer en opruimfase wordt continue gemonitord of de plas de ecologische waarde behoudt. Dit is immers in de basis de ambitie en het werk van Staatsbosbeheer.
- ✓ **Participatie**
  Met een passend participatieplan wordt omgeving meegenomen in de plannen van het zonnepark. Zo wordt het plan voor en door de omgeving gerealiseerd. Staatsbosbeheer stelt zich hier flexibel op en past het participatieplan aan waar nodig.

Op grond van bovengenoemde ruimtelijke mogelijkheden en beoogde invulling van participatie ziet Staatsbosbeheer goede kansen voor de plaatsing van het zonnepark en het batterijopslagsysteem.

Bijlage A Landschappelijke inpassing

Bosch & van Rijn
experts in duurzame energie

Franz-Lisztplantsoen 220
3533 JG Utrecht
www.boschenvanrijn.nl

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Bijlage 1: Achtergrondinformatie bij de onderwerpen werkbezoek Midden-Drenthe
d.d. 22 oktober 2024

3. **Woningbouwopgaven**
   (De gemeente ziet Beilen als uitbreidingslocatie. Hoe kunnen we gezamenlijk optrekken? Aanvullend vanuit provincie Drenthe: : Ontwikkelen bouwplannen in grondwater-beschermingsgebied.)
   Portefeuillehouder: Yvonne Turenhout / Willemien Meeuwissen

Zie ook bijlage 2: Uitgangspunten grondwaterbeschermingsgebied (Let op: zijn 3 pagina's)

De portefeuillehouder is goed bekend met de woningbouwontwikkelingen.

De gemeente Midden-Drenthe is druk bezig om uitvoering te geven aan hun woonvisie. De gemeente kijkt hiervoor niet alleen naar inbreidingslocaties maar ook naar uitbreidingslocaties. Naast wat kleinere projecten betreft dit met name Smalbroek en Alting, waar gedeputeerde ook goed bekend mee is.

De gemeente heeft een verantwoording afgerond voor de laddertoets voor duurzame verstedelijking voor Alting (dit is geen provinciaal instrument) en dat ook met ons gedeeld.
We hebben hier terughoudend op gereageerd. Vanuit wonen denken we dat er meer potentie in binnenstedelijke ontwikkeling zit dan de analyse van de gemeente doet blijken (ook deze discussie kent gedeputeerde).

Potentiële woonontwikkelingen in Alting houdt de lokale politieke er bezig – hun coalitie is bijna gevallen op dit onderwerp – en de plaatselijke bevolking ook, dat laatste blijkt uit de vele WOO-verzoeken die de gemeente ontvangt.
***Formeel gezien hebben wij nog geen plan ter toetsing ontvangen* = huidige status**.
Informeel ontvangen plannen hebben wel tot kritische reacties geleid of de provinciale waarden in het buitengebied voldoende gewaarborgd kunnen worden bij een woonontwikkeling op deze plek. Zie ook bijlage 2.

4. **Bestaand spoor**

5. **Ontwikkelingen bij Defensie**

6. **Wolf**

7. **Vitale vakantieparken**

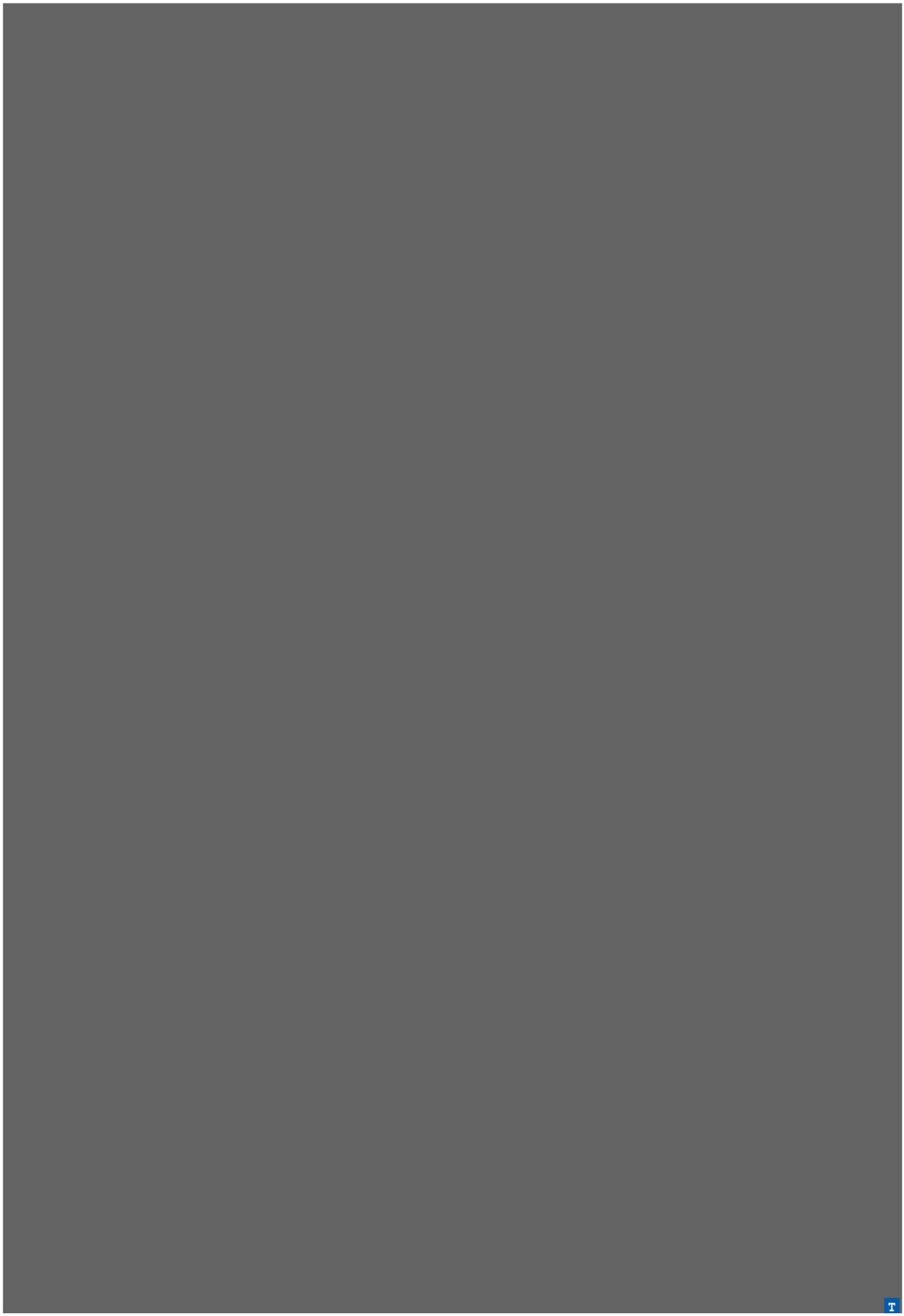
8. **Wijken en Dorpenfonds**

9. Sociale Agenda

10. DPLG

11. Lobby

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

Valt buiten de reikwijdte van het verzoek

Ambtelijke reactie Wervend Perspectief Beilen

Op 11 september heeft de gemeente Midden-Drenthe het concept Wervend Perspectief voor Beilen (WPB) gepresenteerd aan provinciale collega's vanuit verschillende vakgebieden.

De aanleiding voor het opstellen van dit WPB is de wens van de gemeenteraad om in het voorjaar van 2024 een besluit te willen nemen over één of meerdere locaties voor de ontwikkeling van woningbouw.

Ondanks dat het Wervend Perspectief nog een concept is, is er door de gemeenteraad al een keuze gemaakt in het vestigen van een WVG op twee locaties die in het concept zijn opgenomen. De volgorde in deze besluitvorming verbaasd ons en de keuze voor de locatie Alting baart ons zorgen.

Korte termijn en (middel)lange termijn - Binnenstedelijk en buiten stedelijk
In februari 2023 heeft de gemeente Midden-Drenthe gevraagd om cofinanciering bij het ontwikkelen van een gebiedsvisie voor de buitenlocaties om de kern Beilen en het stationsgebied Beilen maar níet de kern Beilen. Deze hulpvraag heeft de provincie afgewezen omdat het niet voldeed aan het afwegingskader. Dit omdat de locaties waarop de gebiedsvisie betrekking heeft, geen locaties zijn die binnen de context van de woonplannen van de regionale woondeal vallen die voor 2030 gerealiseerd gaan of kunnen worden.

Tegelijkertijd constateerden we dat er een aanzienlijke opgave, een kans én een ambitie ligt in het binnenstedelijk gebied van de woonkern Beilen. Deze zorg is na afloop van de presentatie op 11 september nogmaals gedeeld. We missen in het Wervend Perspectief de samenhang met de (binnenstedelijke) ontwikkelingen op korte en middellange termijn. Ook omdat in het conceptplan het volgende doel is geformuleerd:

Het wervend perspectief is een stip op de horizon. Het is een illustratief wensbeeld vertaald vanuit uitgangspunten, ambities en ontwikkelprincipes. Dit beeld is richtinggevend voor de ontwikkeling en groei van Beilen op de lange termijn, ook na 2030. Daarnaast geven we inzicht in de concrete stappen op de korte termijn in samenhang met het lange termijnperspectief.

Deze samenhang mist in het concept met als voorbeeld de locaties die in de Woonvisie benoemd zijn: (locaties [redacted]

In de Woonvisie Midden Drenthe (vastgesteld mei 2023) staat dat de gehele gemeente tot 2030 een woningbouwopgave kent tussen de 630 en 1.720 woningen. Van deze totale behoefte verwacht de gemeente dat de lokale (autonome) behoefte tot 2030 in Beilen 215 woningen zal zijn met een aanvullende woningbehoefte van circa 650 woningen tot 2030. Een totaal van afgerond 870 woningen voor Beilen.

De nu bekende plancapaciteit (hard en zacht) bedraagt ca. 460 woningen. In de woonvisie is aangegeven dat in Beilen op korte termijn een of meerdere nieuwe woningbouwlocaties beschikbaar komen. Ze verkennen hiervoor locaties rondom het station, waaronder de gronden Daling en het GGZ-terrein. Het lijkt ons dat deze locaties kunnen voldoen aan de resterende (870-460) gewenste plancapaciteit van 410 woningen.

Provinciale belangen
Plannen dienen rekening te houden met de provinciale belangen. In de totstandkoming van het Wervend perspectief lezen we in de inventarisatie dat hier rekening mee is gehouden maar in de uitwerking in de denkrichtingen is dat naar ons idee onvoldoende. Vanuit een aantal thema's delen wij onze opmerkingen en zorgen over de inhoud van het conceptplan en specifiek voor de locatie Alting.

Beilen ingeklemd

Het moeilijke van Beilen is dat het dorp aan alle kanten fysieke hindernissen heeft die de uitbreidingsmogelijkheden drastisch vermoeilijken. Aan de westkant de A28 aan de noordkant de N381, de zuidkant het beekdal Beilerstroom en aan de oostkant het spoor en het hoogspanningstracé. De kracht van Beilen is, naast haar ligging aan het spoor én de A28, de nabijheid van natuurgebieden (Ter Horst en Spier/Dwingelderveld) en de kleinschalige Drentse woondorpen en woongehuchten. Zet in op die eigen kracht. Door onderscheidend te zijn en de kracht van Beilen te benutten, is de kans op het behouden van de bestaande kwaliteit en identiteit groter.

Beilen is wel aangewezen als de hoofdkern van de gemeente Midden-Drenthe als het gaat om voorzieningen en de grotere bouwopgave. Dat vraagt dus om een flinke dosis denkkracht. In het voorliggende concept is gewerkt met drie denkrichtingen, ontwikkeld met het inzicht van de (historische) gebiedsanalyse, opgaven en uitgangspunten.

Dat er vervolgens een eerste keuze wordt gemaakt voor een compacte variant vanuit de voordelen voor de korte termijn vinden wij niet getuigen van een perspectief gericht op de kwaliteiten en kracht van Beilen en haar omgeving. De uitwerking in de ambities voor landschap, recreatie en wonen en infrastructuur (hoofdstuk 5) laten namelijk wel zien dat er zeker denkkracht is. Wij hadden graag gezien dat deze ambities als uitgangspunten waren genomen voor de vormgeving van de denkrichtingen/varianten. Ook omdat het wervend perspectief juist is bedoeld voor de lange termijn zoals in het doel van het plan geformuleerd. Ons is onvoldoende duidelijk hoe vanuit de drie denkrichtingen is gekomen tot de ‘stip op de horizon’ zoals opgenomen in hoofdstuk 5 van het concept- wervend perspectief.

Landschap, cultuurhistorie en kwaliteit
Het perspectief om aan de oostkant van Beilen richting onder meer Alting / Klatering te willen bouwen, maakt dat de identiteit van die gehuchten onder druk staat en daarmee ook de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit van de directe omgeving van Beilen. Met het uitrollen van een woonwijk richting Alting geef je die kwaliteit op. Daarmee zeggen we niet dat je in dit gehuchtje niet zou kunnen bouwen, maar dan wel op een andere schaal (en met meer verfijning) dan de gemeente als gekozen perspectief gepresenteerd heeft in hoofdstuk 6. We adviseren om de overige adviezen onder de conclusie te omarmen en zoals aangegeven meer vanuit de kracht van Beilen te kijken naar het langetermijnperspectief.

Conclusie
De denkrichtingen zijn een waardevol middel geweest om het gesprek te voeren over de gewenste en ongewenste ontwikkelrichtingen. Door de diversiteit zit de potentie en kracht in de inwisselbaarheid en combinatie van elementen. Ze sluiten elkaar dus niet uit bij de ontwikkeling van het wervend perspectief. In de bijeenkomsten is de overwegende voorkeur uitgesproken voor denkrichting ‘Beilen compact’ omdat deze:
- *direct aansluit op stedelijke gebied*
- *ruimte biedt voor de benodigde aantallen woningen op korte termijn*
- *geen grote infrastructurele ingrepen op korte termijn nodig heeft*

Ook werd meegegeven dat er ruimte moet zijn om de woonvormen uit de andere denkrichtingen te ontwikkelen. Het is belangrijk dat opgaven worden gekoppeld, zodat meerwaarde wordt gecreëerd op meerdere vlakken.

Vanuit archeologie wordt geadviseerd een AAC (archeologie, aardkundige waarden en cultuurhistorie) onderzoek uit te laten voeren. De uitkomsten hiervan kunnen een inspiratie vormen voor de verdieping van de ‘stip op de horizon’.

Wonen
Wat betreft wonen neemt dat ruimtelijk belang toe als het een buitenstedelijk plan is. De provincie is terughoudend met het goedkeuren van buitenstedelijke plannen en betrekt daarbij ook de ladder voor duurzame verstedelijking. Bij deze afweging zal ook het woningbouwpotentieel in binnenstedelijk gebied of aan de rand van binnenstedelijk gebied worden meegewogen. Dit staat los van de overige provinciale plannenbelangen, waarvoor toetsing ook nodig is.

Voor de locaties [redacted] en Alting heeft de gemeenteraad ingestemd met het vestigen van een WVG. De locatie [redacted]

Zorgen om de keuze voor de locatie Alting
De locatie Alting is anders. Dit plan bevindt zich in het buitengebied. Daarmee is het plan aan zorgvuldigere toetsing onderhevig. Daarbij komt ook dat omdat het in het buitengebied ligt de provinciale belangen een grotere rol spelen, waaronder water en waterwingebied. Onze collega's hebben dit op 11 september ook aangegeven. Het ontwikkelpotentieel is dus anders dan [redacted], althans geredeneerd vanuit de provinciale belangen.

<u>Water en bodem sturend</u>
Het is positief dat "Water en bodem sturend" een belangrijk uitgangspunt is bij de ontwikkeling van de scenario's in het kader van het Wervend perspectief zoals deze ambtelijk zijn gepresenteerd aan de provincie Drenthe. Hiermee wordt het beekdal ontzien van verdere ontwikkeling van woningbouwlocaties en dat past goed in het provinciaal beleid. Echter de grondwaterkwaliteit hoort ook bij het principe "Water en bodem sturend" en op basis daarvan is het vreemd dat het lijkt als of het grondwaterbeschermingsgebied van de grondwateronttrekking Beilen niet is meegenomen in de uitwerking ondanks vermelding in hoofdstuk 3.5 van het concept-wervend perspectief. De voorgestelde uitbreiding in Alting ligt geheel in het grondwaterbeschermingsgebied (gwbg) van Beilen. Ten aanzien van de bescherming van de drinkwatervoorziening zegt de Drinkwaterwet en de KRW hierover:

Zorgplicht op grond van de Drinkwaterwet

Op grond van artikel 2 van de Drinkwaterwet hebben alle bestuursorganen een zorgplicht voor de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening. Bij de uitoefening van taken en bevoegdheden is de openbare drinkwatervoorziening een dwingende reden van groot openbaar belang. Gelet op artikel 2 mag verwacht worden dat alle bestuursorganen bij de afweging van belangen aan de drinkwatervoorziening een zwaarwegend belang toekennen en zich maximaal inzetten voor voldoende en schoon water.

Zorgplicht overheden en Kaderrichtlijn Water

Artikel 7 van de Kaderrichtlijn Water stelt dat overheden de drinkwaterbronnen beschermen met de bedoeling achteruitgang van de kwaliteit daarvan te voorkomen. Met als uiteindelijk doel: het niveau van zuivering dat voor de productie van drinkwater nodig is, te verlagen. Deze Europese regelgeving is in ons land geïmplementeerd in de Waterwet, het BKMW (Besluit Kwaliteitseisen en Monitoring Water) en het Protocol Monitoring en Toetsing Drinkwaterbronnen KRW en ook in de Omgevingswet.

Daarnaast hebben we in onze POV de nodige regels opgenomen ter bescherming van de gwbg. Vanuit deze zorgplicht (provincie verantwoordelijk voor de bescherming van de drinkwaterbronnen) zijn per winning Gebiedsdossiers opgesteld, waarin de risico's van de winning zijn beschreven. Hierbij is Beilen aangemerkt als een kwetsbare winning.

Dit heeft zich vertaald in een Uitvoeringsprogramma (UP). Het huidige UP (2020-2025) kent maar liefst 23 maatregelen om de grondwaterkwaliteit te verbeteren. Vanwege het gezamenlijk belang is een Intentieverklaring opgesteld, die door alle Drentse gemeenten, waterschappen, waterbedrijven, landbouw en provincie is ondertekend.

Wij maken ons zorgen over het gemak waarmee in het concept Wervend Perspectief voorbij is gegaan aan deze aanduiding van kwetsbare winning. Temeer ook omdat een ontwikkeling op een dergelijke kwetsbare locatie veel meer investeringen vraagt.

Advies
Er ligt een aanzienlijke opgave, een kans én een ambitie in het binnenstedelijk gebied van de woonkern Beilen. Zorg voor samenhang tussen deze binnenstedelijke ontwikkelingen met de 'stip op de horizon' vanuit het Wervend Perspectief. De provincie kan hier vanuit de afspraken van de woondeal in ondersteunen.

De beschreven ambities in het concept-plan bieden een goede basis om vanuit een aantal ontwikkelprincipes tot een wervend perspectief te komen voor Beilen. Redeneren vanuit de ambities (in plaats van denkrichtingen) maakt ons inziens het plan beter leesbaar. En maak daarbij gebruik van de kracht van Beilen (naast haar ligging aan het spoor én de A28, de nabijheid van natuurgebieden (Ter Horst en Spier/Dwingelderveld) en de kleinschalige Drentse woondorpen en woongehuchten)

Heroverweeg woningbouwlocaties in het grondwaterbeschermingsgebied. Wij maken ons vanuit het principe water en boden sturend erge zorgen over stedelijke ontwikkeling op een dergelijke kwetsbare locatie

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

Valt buiten de reikwijdte van het verzoek

Beoordelingsformulier Maatschappelijke tender zonneparken in Midden-Drenthe

In dit beoordelingsformulier schrijft de beoordelingscommissie het aantal punten op per onderdeel uit het beleidskader zonneparken in Midden-Drenthe. De commissie motiveert het aantal gegeven punten.

Projectnummer	4844107-4844098
Naam	De Groenlanden
Indiener	solarproactive
Totaal aantal punten	260

Quickscan van het plan	
Zijn de stukken voldoende om het plan te kunnen beoordelen aan de hand van het beleidskader? Zo nee, welke stukken ontbreken?	*Ja*
Is een ondertekende intentieovereenkomst tussen initiatiefnemer en een energiecoöperatie aanwezig? Dit is een vereiste om mee te doen met de maatschappelijke tender. Indien er geen intentieovereenkomst is, doet het plan niet meer mee en stopt de beoordeling.	*Ja*

1. Thema: Zonneladder	*Toelichting score*	*Maximale score*	*Beoordeling/ motivatie*	*Score*
1.1 Het initiatief is gesitueerd op een trede 3 locatie. *Zonneparken op onbenutte (bouw)locaties, langs infrastructurele werken en op (industriële) plassen.*	ja nee	70 0		**0**
1.2 Er is sprake van meervoudig grondgebruik. *Zonneparken gecombineerd met een andere substantiële functie, bijvoorbeeld landbouw, onderzoekslocatie, noodzakelijke waterberging, etc.*	maatwerk	0-60	Waterberging staat centraal in dit plan en hier heeft het Waterschap uitvoerig aan tafel gezeten voor het onderdeel water en het functioneren van het "potentiële" systeem. In 2022 is de Beilerstroom het meest recent uit zijn oevers getreden door een storm. Gezien de klimaatverandering verwachten wij dat dit vaker gaat gebeuren. Bestaande grote waterbergingen liggen allen in beekdalen zo ook deze. Deze waterberging (75.000m3) ligt bovenstrooms van Beilen en Lievingerveld (woonwijk gevoelig voor wateroverlast en gebouwd in een beekdal). De watergangen in het gebied voeden voor een groot gedeelte de Beilerstroom. Omdat de waterberging substantieel kan bijdragen aan het houden van droge voeten in Beilen, is de commissie van mening dat hier sprake is van meervoudig ruimtegebruik door de combinatie van de zonnepanelen met een noodzakelijke waterberging. En dit is ook nog eens goed uitgevoerd.	**60**
8¡.Thema¿Locatiekeuze	Toelichting. score	Maximale. score	Beoordeling–.motivatie	Score
2.1 Het initiatief ligt (deels) in een gebied dat wordt uitgesloten op basis van onze zonpotentiekaart.	ja, de beoordeling stopt	X	Nee	✅
2.2 Opwek en gebruik liggen bij voorkeur dicht bij elkaar. *Het initiatief ligt binnen 3 km van een aansluitpunt op het netwerk.*	Ja nee	10 0	Ja	**10**
2.3 Er is voldoende afstand tot woningen. We hanteren een zone van 300 meter rondom een zonnepark, waarbinnen de initiatiefnemer met zorg kijkt naar de impact van het zonnepark op die woningen. *Bij een open landschap, is een grotere afstand*	maatwerk	0-10	Er bevinden zich (op dit moment) geen woningen binnen een straal van 300 meter rondom het plangebied. Het legplan probeert ook nog eens rekening te houden met de woningen die wat verder van het zonnepark liggen.	**10**

wenselijk. Bestaande landschapselementen kunnen worden gebruikt om het zonnepark op een natuurlijke manier uit het zicht te onttrekken			Wel wordt gewerkt aan een suburbane uitbreiding aan de oostkant van Beilen, gebaseerd op landschappelijke vergezichten (Wervend Perspectief). In de nabijheid van het plangebied zullen in de toekomst onmiskenbaar meerdere woningen worden toegevoegd (zie ook 3.1).	
2.4 Er is voldoende afstand tussen individuele zonneparken. *Een zonnepark wordt vaak ervaren als een industrieel complex dat afbreuk doet aan de herkenbaarheid van het landschap.*	maatwerk	0-10	Het initiatief ligt hemelsbreed op ongeveer drie kilometer van een bestaand zonnepark aan de westzijde van de A28. Zichtrelaties zijn er niet. Het plangebied ligt bovendien op grote afstand van die van andere initiatieven binnen deze tender.	**10**
2.5 De maat en schaal van het zonnepark past bij het landschap. *Laat de maat van een zonnepark nooit de maat en schaal van landschapseenheden domineren/ overnemen. De maat en schaal van een landschapstype is bepalend voor de maximale afmeting van een zonnepark. Het (cultuur)landschap moet herkenbaar blijven.*	maatwerk	0-10	Het plangebied bestrijkt de volle breedte van het vroegere beekdal; van rand tot rand, van weg tot weg. Het incorporeert daarnaast een struwelen-/broekbosrelict. Vanzelfsprekend past dat in de maat en schaal van het landschap. Temeer een relatief groot deel van het plangebied op cultuurhistorisch, natuurlijk en landschappelijk verantwoorde wijze wordt ingericht met strengen en skeggen aan open faunarijp grasland met poelen en een sterk meanderende beek. Niet alleen verdeelt dat het legplan in zeven kleinere, van elkaar verschillende scherven. Het marginaliseert daarmee (visueel) in feite ook het totale oppervlak aan panelen.	**10**
2.6 De locatie sluit aan bij bestaande landschapselementen. *In beginsel ligt een zonnepark niet bloot in een open landschap, maar maakt deze gebruik van de landschappelijke elementen als 'ruimtelijke rug'.*	maatwerk	0-10	Het initiatief sluit uitstekend aan bij de nog intact zijnde (breedte)begrenzingen van het vroege beekdallandschap (zie ook 2.5). Dit lager gelegen, open gebied ligt vol in het zicht van de N381. En dat zou met een eventuele komst van zonnepark Groenlanden ook zo moeten blijven. De passant zal niet alleen scherven van panelen zien, maar ook worden getrakteerd op een naar oude luister hersteld beekdallandschap. In dat beeld past geen oneigenlijk afschermende beplanting.	**10**
9¡.Thema¿Landschappelijke.inpassing	Toelichting. score	Maximale. score	Beoordeling–.motivatie	Score.
Creëer meerwaarde voor het gebied				
3.1 Herstel of versterk het cultuurlandschap.	maatwerk	0-10	Het initiatief van zonnepark Gebiedsontwikkeling Groenlanden is geprojecteerd in het omvangrijk beekdallandschap rondom de breed vertakte Beilerstroom ten oosten van Beilen (De Groenlanden); meer specifiek in de meest noordelijke, bovenstrooms gelegen aftakking. De	**10**

			beek is een aantal decennia geleden genormaliseerd en verlegd. De landerijen eromheen zijn als weidegronden in agrarisch gebruik genomen. Hoewel het oude beekdalcultuurlandschap de door tijd stevige karakter- en structuurwijzigingen heeft ondergaan, is in de agrarisch lappendeken hier en daar nog steeds de figuratie van stroken haaks op de beek herkenbaar. En met name geldt dat ook voor de oude begrenzende wegen met hun boombeplantingen en de plaatselijke (restanten van oudere) groenstructuren, zoals broekbosjes. Gedreven door een stevige woningbouwambitie heeft de gemeente Midden-Drenthe voor dit landschap een vergezicht (Wervend Perspectief) opgesteld, dat ruimte biedt aan bebouwing op de hogere delen (landschappelijke mal) interfererend met een meer natuurlijk herstel in de lagere delen (landschappelijke contramal). Dat vergezicht is voor het gebiedsdeel onder de N381 weliswaar al wat concreter dan voor delen erboven. Maar toch! Zonneparkinitiatief Groenlanden zou een hele goede aansluiting op, en versterking van Wervend Perspectief zijn. Zeker wanneer de landschappelijke ingrepen na exploitatie blijven bestaan en van een nog verdergaande aanheling kunnen worden voorzien. Het initiatief voorziet primair in de-rationalisatie van de beek. Het verbreedt de watergang en laat het, gebruik makend van landschappelijke morfologie, opnieuw meanderen. Langs de beek en op en aantal robuuste skeggen ontstaat een biotoop van faunarijk grasland met poelen. Niet alleen natuur en ecologie zijn daarmee gediend; er ontstaat ook op logische wijze ruimte voor de beek om buiten z'n oevers te treden. De vitaliteit van het beekdallandschap wordt, kortom, op een fantastische wijze hersteld en versterkt. En wandelaars krijgen via een dooraderend stelsel van meer formele en informele paden ook nog eens toegang tot en goed zicht op het gebied.	
3.2 Vergroot de ecologische kwaliteit. Dit betreft de kwaliteit van de bodem, het water en de biodiversiteit. Een initiatief moet voorzien zijn van een plan waarin wordt omschreven wat de doelstellingen zijn voor	maatwerk	0-10	Dit plan vormt de huidige laagwaardige graslanden rond de verstoorde beek om tot een beekdallandschap waarin door vernatting en afplaggen echte beekdalsoorten weer een kans krijgen. Soorten als veldrus, echte koekoeksbloem en zegge kunnen daarvan profiteren. Net als verschillende vogelsoorten en kleine zoogdieren die passen in een beekdal. Door de beek weer ruimte te geven en poelen aan te leggen	**10**

het behoud en de versterking van de ecologische kwaliteit. • Zon-op-land: Pas streekeigen soorten toe en biedt toegang aan klein wild. • Bij zon-op-water kan de ecologische kwaliteit worden vergroot of gecompenseerd door o.a. het aanleggen van natuurvriendelijke oever, het creëren van eilanden, het aanbrengen van verondiepingen in bestaand water.			zullen ook amfibieën en insecten zoals libellen en juffers die afhankelijk van water zijn profiteren. De soortkeuze is gepast in de streek. Er wordt gewerkt met autochtoon plantmateriaal zodat ook het DNA gepast is. En de aanleg en het beheer zijn gedegen. Daarmee zal de ecologische kwaliteit in dit gebied zeker verbeteren. En door de beek weer op de oorspronkelijke plek te leggen, herstelt dit plan ook voor lange termijn dit stukje landschap.	
3.3 Zorg ervoor dat de ondergrond voldoende licht krijgt. • Zon-op-land: Er is een minimale open ruimte van 25% tussen de zonnepanelen op een zonnepanelenveld. • Zon-op-water: Het bedekken van water door zonnepanelen heeft, net zoals bij zon-op-land, negatieve effecten op de ecologie. De initiatiefnemer toont aan dat de bezettingsgraad in verhouding is met de diepte van de plas.	maatwerk	0-10	De minimale eis in de tender is 25% onbedekt tussen de rijen panelen. Dat beoordelen we dus met 0 punten. De ingediende plannen op land met het grootste percentage onbedekte grond tussen de rijen panelen halen 40%. Dat beoordelen we dus met 10 punten. Alle andere plannen zijn daartussen naar rato gescoord. In dit plan treffen we 27% onbedekte grond tussen de panelen aan. Dat levert dus 2 punten op.	**2**
3.4 Draag bij aan een robuust en klimaatbestendig watersysteem.	maatwerk	0-10	Het project ligt een beekdalgebied en kan op deze manier als waterberging worden ingezet. Door de grootte van de waterberging krijgt het plan maximale punten.	**10**
3.5 Combineer een zonnepark met een substantiële agrarische functie. A: De gewasopbrengst is minimaal 65% van dat van een referentieperceel. B: Overweeg agrarische bijgebouwen te voorzien van zonnepanelen als aanvulling op het zonnepark. C: Zonnepanelen hebben een voordeel voor de betreffende teelt.		0-10	Er is geen sprake van een vorm van agri-pv.	**0**

Speel in op de omgeving en de kernkwaliteiten van het gebied.				
3.6 Laat de hoogte van de panelen en de landschappelijke inpassing van het plan passen bij het landschapstype.	maatwerk	0-10	Het legplan gaat uit van de toepassing van het lage type panelen van maximaal 1,80 meter hoog. En dat is goed gelet op het open karakter van het landschap. Vanwege het waterbergend vermogen worden de panelen in de lagere gradiënten van het plangebied iets hoger gezet. Minimaal blijft er 65 centimeter ruimte tussen onderkant paneel en de hoogst mogelijke waterstand. Zie verder ook 2.5, 2.6 en 3,1.	**10**
3.7 Volg bestaande landschapsstructuren , verkavelingspatronen en hoogteverschillen.	maatwerk	0-10	Zie 2.5, 2.6 en 3.1.	**10**
3.8 Behoud zichtlijnen.	maatwerk	0-10	Zie 2.6. Opgave is wel om niet al te kwistig om te gaan met randbeplanting, maar het hooguit te laten bij strategisch geplaatste en cultuurhistorisch verantwoorde groenstructuren.	**10**
3.9 Respecteer de grenzen van landschappelijke eenheden.	maatwerk	0-10	Zie 2.5, 2.6 en 3.1.	**10**
3.10 Aanvullende eisen beekdalgebied. Deze eisen gelden alleen voor projecten binnen het beekdalgebied en zijn een direct gevolg van de locatie van het beoogd zonnepark. *Dit zijn aanvullende voorwaardelijke eisen waar geen extra punten mee gescoord kunnen worden. Wanneer onvoldoende wordt onderbouwd waarom het zonnepark een toegevoegde waarde heeft voor het beekdal, kan de beoordelingscommissie ervoor kiezen dit plan onvoldoende te beoordelen. Dat betekent dat het plan niet meer meedingt met de maatschappelijke tender.*	Maatwerk. Bij een onvoldoende stopt de beoordeling.	Voldoende of **onvoldoende**	Het initiatief voldoet aan de eisen zoals die aanvullend voor een initiatief binnen een beekdal gelden (zie 3.1 en 3.4).	✅
3.11 Aanvullende eisen akkervogels. Deze eisen gelden alleen voor projecten binnen gebieden waar veel akkervogels zich bevinden.	Maatwerk. Bij een onvoldoende	Voldoende of **onvoldoende**	Niet van toepassing.	**N.v.t.**

Dit zijn aanvullende voorwaardelijke eisen waar geen extra punten mee gescoord kunnen worden. Wanneer onvoldoende wordt onderbouwd hoe de initiatiefnemer verstoring van akkervogels beperkt, kan de beoordelingscommissie ervoor kiezen dit plan onvoldoende te beoordelen. Dat betekent dat het plan niet meer meedingt met de maatschappelijke tender.	stopt de beoordeling.			
Zorg voor samenhang in het ontwerp				
3.12 Zorg voor een eenduidige opstelling van de panelen.	maatwerk	0-10	Het legplan is verdeeld over 7 scherven van wisselende grootte en vorm. De panelen hebben daarentegen alle dezelfde zuidgerichte opstelling. De transformatoren staan keurig in lijn langs de rand van het plangebied. De batterijopslag is handig weggewerkt in het broekbossencomplex (Landgoed Klatering).	**10**
3.13 positioneer bijgebouwen in een lijn en/ of geclusterd.	Nee, de beoordeling stopt	**X**	Zie 3.12	✅
3.14 Kies een donkere, eenduidige kleurstelling voor hekwerken en bijgebouwen	Nee, de beoordeling stopt	**X**	Ja	✅
3.15 Richt eventuele toegangswegen en onderhoudspaden op een landschappelijke manier in (halfverharding)	Nee, de beoordeling stopt	**X**	Ja	✅
3.16 Omvormers zover mogelijk vanaf woningen i.v.m. overlast door geluid. *Wanneer dit niet mogelijk is, worden de omvormers ingepakt om overlast te beperken.*	maatwerk	0-10	Voldoende	**10**
Zorg voor een zorgvuldige inrichting van de randen				
3.17 Werk met landschapstype eigen middelen	Maatwerk	0-10	De soortkeuze is gepast. Zowel in de zadenmengsels als in het sortiment voor de houtige gewassen. Een beekdal vraagt om een open landschap	**10**

			zonder te veel opgaande beplanting. Dat zien we ook terug. Er wordt spaarzaam aangeplant, en dan vooral wat verder van de beek af waar dat wel gepast is. Alleen het lage struweel langs de noordzijde staat wat dicht op de beek. Maar door te kiezen voor laagblijvende soorten, is dat op deze plek minder storend. En ze houden zo wel de achterkant van de panelen uit het zicht vanuit de noordzijde.	
3.18 Voorkom zicht op achterkanten van panelen	Maatwerk	0-10	Vanuit de omgeving is er eigenlijk geen hinderlijke zicht op achterkanten van panelen. Achterkanten komen vanzelfsprekend wel in beeld bij wandelaars/recreanten die zich door de velden van panelen heen bewegen.	**10**
3.19 Combineer hekwerken en andere objecten met de landschappelijke randafwerking	Maatwerk	0-10	Op strategische punten (dus niet persé overal) wordt het omheinend hekwerk begeleid door een strookje laagblijvende beplanting. Dat is in dit type landschap de meest voor de hand liggende oplossing.	**10**
❶.Thema¿Procesparticipatie	Toelichting. score	Maximale. score	Beoordeling–.motivatie	Score.
Is een participatieplan aanwezig en voldoet deze aan de eisen van het beleidskader? Wanneer de beoordelingscommissie van mening is dat het participatieplan onvoldoende is uitgewerkt stopt de beoordeling en doet het project niet meer mee met de maatschappelijke tender.	Maatwerk. Bij afwezigheid van een participatieplan of een onvoldoende stopt de beoordeling.	Voldoende of **onvoldoende**	Het participatieplan is meer dan voldoende uitgewerkt.	✅
❷.Thema¿Overig	Toelichting. score	Maximale. score	Beoordeling–.motivatie	Score.
6.1 Is het zonnepark gecombineerd met een batterijopslagsysteem? *Een batterijopslagsysteem moet voldoen aan de voorwaarden. Anders worden er geen punten toegekend en kan de batterij niet worden geplaatst*	Nee Ja	0 10	Ja	**10**

6.2 Duurzame installatie *We hanteren de inspanningsverplichting dat de initiatiefnemer bij het opruimen van het zonnepark na de vergunde periode zoveel mogelijk materialen en grondstoffen hergebruikt/ recyclet. Daarnaast eisen we het gebruik van PFAS-vrije zonnepanelen. De initiatiefnemers dient een plan van aanpak waarin staat hoe ze hiermee om denken te gaan in de toekomst.*	Nee, beoordeling stopt	**X**	Ja	☑
6.3 De initiatiefnemer dient een aanleg- en beheerplan in, eventueel in samenwerking met een (lokale) natuurorganisatie. In het beleidskader staat waar het aanleg- en beheerplan aan moet voldoen. Bij het ontbreken van dit plan stopt de beoordeling.	De beoordeling van het plan is maatwerk.	X-20	Prima aanleg- en beheerplan. Alles zit erin, stappen, plantenlijsten, maatregelen om te implementeren, beheer enz. En er is ook nagedacht over de periode na de looptijd van het zonnepark.	**18**
Algemene.opmerkingen.van.de.beoordelingscommissie				
Het plan anticipeert op een positieve manier op de toekomstige situatie mbt woningbouw. Zie 3.1				

Zonnepark De Groenlanden - kennismakingsgesprek 15 mei 2025

Aanwezig:

- [redacted] (Horizon NL)
- [redacted] (solarproactive)
- [redacted]
- [redacted] (gezamenlijk energiecoöperatie Midden-Drenthe)

Algemeen

- Solarproactive en Horizon NL werken samen aan dit project.
- [redacted] zit er namens de gezamenlijke energiecoöperatie. Namens de lokale coöperatie zal uiteindelijk iemand anders aanschuiven bij dit project.

Vergunningen en tijdlijn

- De SDE++ ronde in 2025 is in het najaar. Op 6 november is de laatste ronde. [redacted] en [redacted] vragen of ze voor die tijd een omgevingvergunning kunnen hebben. Als de uitgebreide procedure van toepassing is, lukt dat niet. Eelerwoude heeft aangegeven dat de reguliere procedure wel zou kunnen, ook als er advies nodig is van de raad (wat het geval is) **Actie** [redacted] Kan het met de reguliere periode? Hoe staat het in het beleidskader? Als daar in staat dat we de uitgebreide procedure moeten volgen, komen we daar niet onderuit.
- Indien de uitgebreide procedure van toepassing is, is 6 november net niet haalbaar (uitgaande van de raad in september). **Actie** [redacted] Kan de gemeente een soort voorlopige vergunning afgeven na het advies van de raad? Hiermee kan de ontwikkelaar de SDE aanvragen. **Actie** [redacted] wat is specifiek nodig bij het aanvragen van de SDE?
- **Actie** [redacted] Wie wordt vergunningverlener?
- Uit jurisprudentie blijkt dat in sommige gevallen een m.e.r. nodig is. Het **gaat** dan om grotere projecten. **Actie** [redacted] checkt of Eelerwoude hier juriprudentie over heeft. **Actie** [redacted] checkt bij een collega.
- Eventuele wijzigingen ten opzichte van het ingediende plan naar aanleiding van bewonersavonden zijn mogelijk. Dit zijn wijzigingen op detailniveau en gaan altijd in overleg met de gemeente.
- Welke tekeningen moeten worden ingediend voor de omgevingsvergunning? **Actie** [redacted] **checkt bij een collega.**
- Legesverordening is niet heel duidelijk. De ontwikkelaar wil graag weten hoe de gemeente hiermee omgaat. Het is wenselijk dat de leges zo laat mogelijk in rekening gebracht worden. Ze zouden graag per brief een bevestiging willen ontvangen hoe de gemeente hiermee omgaat. **Actie** [redacted] **checkt bij een collega – *en ook even bij gemeente Assen*.**

- Hoe gaat de gemeente om met de OZB voor het zonnepark? Hoe zit het met een dubbele functie van waterberging? Dit willen ze graag weten voor de vergunningaanvraag i.v.m. de BC. **Actie [redacted] check bij een collega, maar ook hoe dit in Assen is geregeld.**

Privaatrechtelijke overeenkomst

In de privaatrechtelijke overeenkomst wordt vastgelegd dat het plan wordt uitgevoerd conform de aanbieding in de maatschappelijke tender. Het is vooral bedoeld om eisen van de gemeente te borgen die de gemeente niet kan vastleggen in de omgevingsvergunning.

Veel gemeenten doen dit in een anterieure overeenkomst. Maar dat is juridisch niet de juiste manier. Daarom kiest Midden-Drenthe om dit met een separate overeenkomst te doen. Een anterieure overeenkomst is wel nodig in het kader van de omgevingsvergunning.

De gemeente werkt aan een format. Dat zal het uitgangspunt zijn van de gesprekken waarin de overeenkomst verder gefinetuned wordt.

[redacted] verwacht dat het format met twee weken klaar kan zijn.

Participatie

Voor bewonersavonden moet het Dorpenoverleg Midden-Drenthe worden betrokken. Kennismaking regelt [redacted]

Participatie is aan de partijen. [redacted] wordt hierin meegenomen en zal mogelijk ook aanschuiven bij 1 of meerdere bewonersavonden. Wellicht is het verstandig om ook raadsleden uit te nodigen voor de bewonersavonden.

Acties [redacted]

- [redacted] stuurt het convenant lokaal eigendom door.
- [redacted] stuurt een link naar wervend perspectief Beilen.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

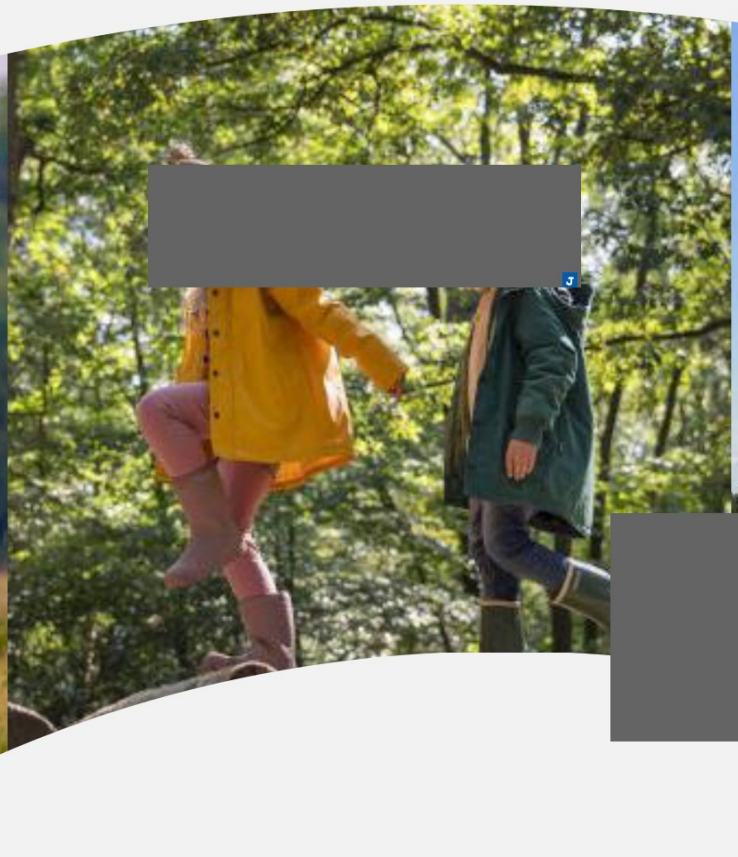
SOLAR PROACTIVE

Horizon NL

Groenlanden

Participatie- & communicatieplan

Inhoudsopgave

1. Introductie

1.1 Achtergrondinformatie

1.2 Plangebied Groenlanden

1.3 Samenvatting en kracht van dit plan

2. Doelstelling participatie

2.1 Wat willen we bereiken met participatie?

2.2 Inclusief proces

2.3 Participatieprocesmodel

2.4 Participatieladder

2.5 Participatieproces

2.6 Kansen en bedreigingen voor draagvlak

3. Analyse omgeving en stakeholders

3.1 Omgevingsanalyse

3.2 Belangen, rollen en bevoegdheden per stakeholder

4. Inclusief proces en organisatiemodel

4.1 Inleiding

4.2 Projectorganisatie en werkgroepen

4.3 Planning

4.4 Evaluatie en einde van het participatieproces

5. Financiële participatie

5.1 Inleiding

5.2 Doel van financiële participatie

5.3 Gezamenlijk de besteding van participatie bepalen

5.4 Vormen van financiële participatie

6. Meerwaarde omgeving

7. Overig

Onderwerp	Locatie in plan
Korte omschrijving	Pagina 4-8
Omgevingsanalyse	Pagina 14- 15
Rollen en bevoegdheden	Pagina 17- 22
Participatieproces	Pagina 7- 11 en 23-25
Communicatie	Pagina 31- 34
Planning	Pagina 24
Financiële participatie	Pagina 26 - 28

1. Introductie

Gemeente Midden Drenthe is op zoek naar een ontwikkelaar die omwonenden en betrokkenen tijdig, volledig en transparant informeert teneinde het draagvlak voor zon op land te vergroten en behouden.

Horizon NL en SolarProactive zijn die ontwikkelaar. Wij zijn niet alleen zonontwikkelaars, maar hebben vanuit ons mensbeeld een visie ontwikkeld op de huidige vraagstukken op het gebied van duurzame energie, waar wij als mens/inwoner zelf ook onderdeel van zouden willen zijn.

In dit plan zetten wij uiteen hoe en waarom we een bijdrage leveren aan de invulling van de participatie opgave van gemeente Midden Drenthe op het gebied van duurzame energie in het algemeen, en zonne-energie in het bijzonder. In dit plan voldoen wij aan de behoeftes van gemeente Midden Drenthe. Deze kunt u in de onderstaande tabel vinden.

1.1 Achtergrondinformatie

Opgave gemeente Midden-Drenthe duurzaamheid

De gemeente Midden-Drenthe heeft een ambitieuze aanpak voor duurzame energie, met de nadruk op zonne-energie. Om de gewenste doelstellingen voor 2030 te realiseren is een maatschappelijke tender georganiseerd voor zonneparken. Binnen de huidige tender wordt gestreefd naar het realiseren van 290 TJ aan zonne-energie, met een marge van 10% extra capaciteit. Dit vereist een oppervlakte van ongeveer 90 hectare, geschikt voor meerdere projecten die gezamenlijk tussen de 290 en 320 TJ zullen opleveren.

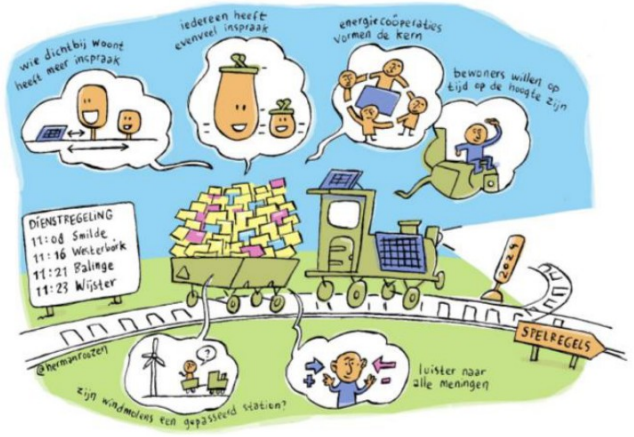
Sinds de vaststelling van de duurzaamheidsvisie in april 2020, is het doel om de energietransitie lokaal te houden en zowel lusten als lasten eerlijk te verdelen. De ambitie is dat zonneparken onder de 2,5 hectare volledig in lokaal eigendom zijn, terwijl initiatieven boven deze grens voor 50% lokaal eigendom moeten zijn. Energiecoöperaties en dorpsbelangenverenigingen spelen hierin een cruciale rol.

Participatieproces & marktconsultatie

De gemeente hecht waarde aan het vroeg betrekken van inwoners. In november 2023 organiseerde het Dorpenoverleg Midden-Drenthe (DOM) vier informatieavonden. Per avond waren er 30-40 deelnemers die hun mening gaven over de ontwikkeling van zonneparken. Belangrijke thema's waren de landschappelijke inpassing, biodiversiteit, transparantie in het ontwerpproces, en interesse in financiële participatie. Hoewel er kritische geluiden waren, resulteerden de meeste gesprekken in constructieve en waardevolle input.

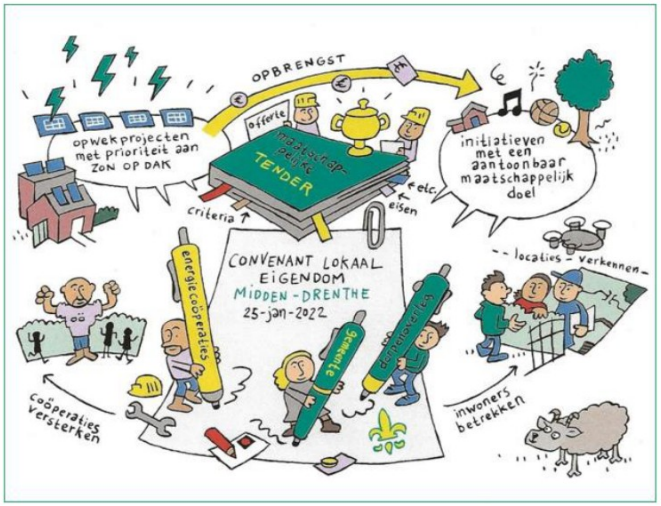
De gemeente vroeg ook advies aan de provincie Drenthe, Enexis, en maatschappelijke organisaties. Daarnaast werd een marktconsultatie gehouden met projectontwikkelaars en energiecoöperaties, wat waardevolle feedback opleverde die het beleidskader verbeterde. Hieraan is door Solar Proactive Horizon NL en deelgenomen. Dit leverde praktische inzichten en aanbevelingen op, waarna de beleidsregels waar mogelijk werden aangepast. Dit proces heeft geleid tot een robuuster en inclusiever kader voor zonneparken in Midden-Drenthe.

INFORMATIEAVONDEN DORPENOVERLEG MIDDEN-DRENTHE

Bron: Gemeente Midden-Drenthe – Omgevingsvisie

CONVENANT LOKAAL EIGENDOM

Bron: Convenant Lokaal Eigendom Gemeente Midden-Drenthe

Participatieproces & marktconsultatie

Door middel van een transparant communicatie- en participatieproces wordt de lokale gemeenschap nauw betrokken bij de ontwikkeling van het zonnepark. Samen met de lokale energiecoöperatie wordt gestreefd naar 50% lokaal eigendom, wat bijdraagt aan het draagvlak en beter aansluit bij de wensen van de bewoners. Een intentieverklaring met Energiecoöperatie Midden-Drenthe legt dit vast, en bij winst van de tender volgt een verdere samenwerkingsovereenkomst.

Deze integrale aanpak vereist een zorgvuldig participatieplan dat rekening houdt met alle belanghebbenden, van omwonenden tot natuurbeschermingsorganisaties. Voor het opstellen van het participatieplan voor Groenlanden hebben we gebruikgemaakt van de 'handreiking participatie bij omgevingsvergunningen Midden-Drenthe' en het bijbehorende stappenplan voor initiatiefnemers. Daarnaast hebben we ons laten inspireren door de handreiking participatie voor zonne- en windenergie van de provincie Drenthe en de ontwerpgids DOET.

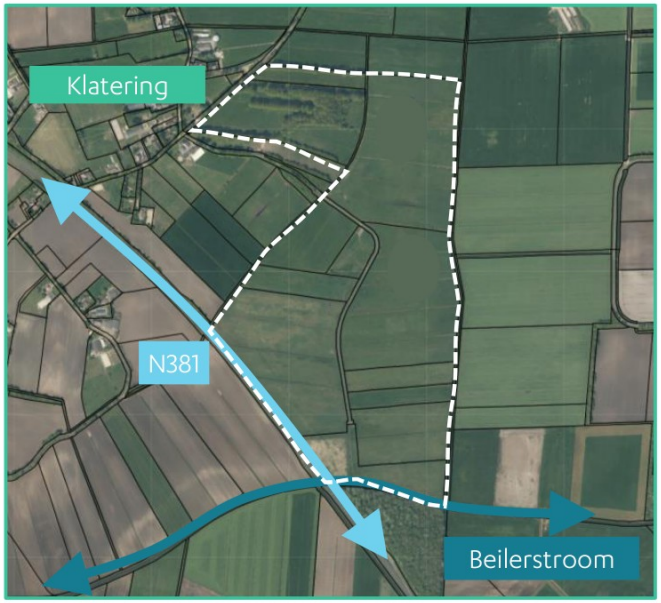
DIALOOGSESSIES DORPEN

1.2 Plangebied Groenlanden

Groenlanden is niet alleen gericht op de opwekking van zonne-energie, maar maakt deel uit van een bredere integrale gebiedsontwikkeling. Naast het zonnepark zetten wij in op natuurbehoud, recreatie en waterberging, waarbij de focus ligt op een duurzame inrichting van de omgeving. Het resultaat is een multifunctioneel landschap waarin energieopwekking en landschapsontwikkeling hand in hand gaan. Door het zonnepark slim in te passen, wordt de biodiversiteit versterkt en wordt het landschap aantrekkelijker voor zowel natuur als recreatie. Lokale energiecoöperaties spelen een belangrijke rol, zodat de opbrengsten van het park lokaal worden benut. Op deze manier draagt Groenlanden bij aan de duurzame klimaatdoelen van de gemeente en bevordert het de leefbaarheid van de regio.

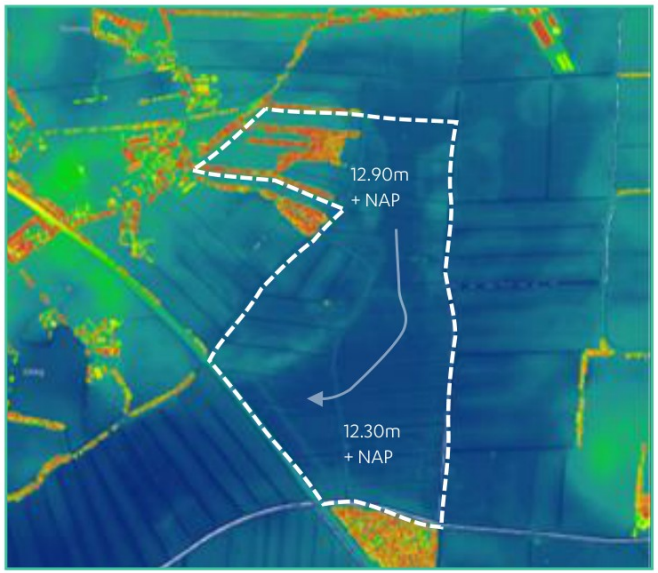
PLANGEBIED INTEGRALE ONTWIKKELING KLATERING

IMPRESSIE VAN DE PLANLOCATIE

PLANGEBIED GESCHIKT VOOR WATERBERGENDE FUNCTIE

GEBIEDSOPGAVEN

Laagwaardige landbouwgrond

Landeigenaren kampen met laagwaardige kwaliteit landbouwgrond en zoeken naar andere invulling.

Waterberging

Waterschap Drents Overijsselse Delta heeft een ambitieus waterbeheerprogramma en heeft een opgave voor de ontwikkeling van waterberging in dit gebied.

Recreatie

Het gebied biedt kansen om recreatieve voorzieningen te versterken voor wandelaars.

Natuur & biodiversiteit

Kansen om een deel van de landbouwgrond om te zetten naar natuurgrond.

Duurzaamheid

De gemeente heeft een resterende opgave duurzame energie van 90 ha aan zonneparken.

Lokaal initiatief

Initiatief ontstaan vanuit de omwonende families [redacted], [redacted] en [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], in samenwerking met Solar Proactive en Horizon NL.

Inclusief proces & lokaal eigendom

We geven met dit plan invulling aan 50% lokaal eigendom in samenwerking met lokale partijen waaronder de energie coöperatie.

Meervoudig ruimtegebruik

Het plan omvat meervoudig ruimtegebruik van het gebied door natuurcompensatie, recreatie, waterberging en duurzame energie.

Natuur inclusief energiebied

Het gebied is ingericht met tenminste 40% landschappelijke inpassing om zichtlijnen op te houden en ruimte te laten voor natuur en recreatie.

Maatschappelijk meerwaarde

Door de toevoeging van 75.000 m3 waterbergende capaciteit wordt de Beilerstroom ontlast en levert dit project een maatschappelijke bijdrage aan de waterveiligheid in de regio.

GEBIEDSONTWIKKELING GROENLANDEN MET MEERVOUDIG RUIMTEGEBRUIK

Plangebied

- Circa 33 ha netto zonne-energie
- Circa 32 ha open faunarijk grasland, natuurontwikkeling en recreatie
- Circa 50 ha & 75.000 m3 waterberging

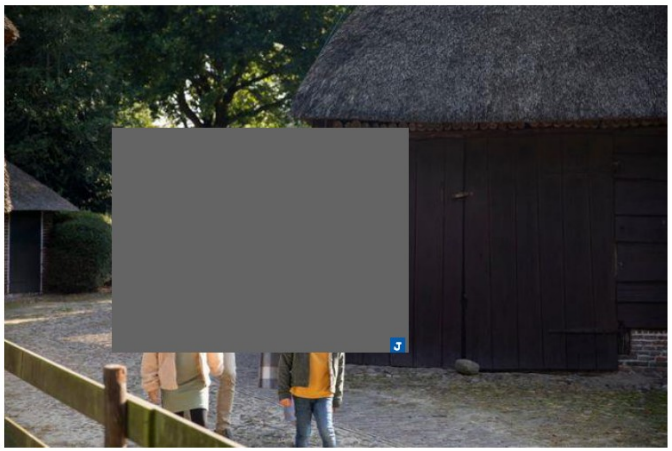
2. Doelstelling inclusief participatieproces

2.1 Wat willen we bereiken met participatie?

Participatie is voor ons cruciaal bij de ontwikkeling van een zonnepark of energielandschap. Natuurlijk zorgt het voor draagvlak, maar dat is voor ons een kille benadering van het woord participatie. Wat wij willen laten zien, is dat de ontwikkeling van een zonnepark als katalysator dient voor diverse vraagstukken binnen een omgeving. Door participatie en inclusie centraal te stellen, wordt niet alleen de kwaliteit van het project verbeterd, maar ook de sociale cohesie binnen de gemeenschap versterkt. Het creëert een gevoel van gezamenlijke verantwoordelijkheid en betrokkenheid, wat essentieel is voor het succes van duurzame energieprojecten. Wij zijn dan ook pas tevreden als over een aantal jaren een groot deel van de omwonenden elke dag de voordelen ervaart van deze ontwikkeling. Dat kan alleen door betrokkenheid van de gemeenschap.

Dit zijn ten eerste de bewoners binnen een straal van 1 kilometer, vervolgens de inwoners binnen een straal van 3 kilometer en tot slot de inwoners binnen de gehele gemeente. Een deel van de inwoners wordt wellicht al vertegenwoordigd door hun lidmaatschap van een energiecoöperatie, maar niet iedereen is daar lid van. Dus voor alle partijen dient er ruimte te zijn om hun stem te laten horen. Op deze manier wordt er een breed scala aan perspectieven en behoeften meegenomen in het project. Dit bevordert niet alleen de acceptatie, maar ook de duurzaamheid van het project. Inclusie speelt hierbij een sleutelrol, omdat het ervoor zorgt dat iedereen, ongeacht hun positie, achtergrond of situatie, een stem heeft in het proces. Dit kan leiden tot innovatieve oplossingen en een groter gevoel van eigenaarschap onder de betrokkenen.

Daarnaast is de samenwerking tussen verschillende partijen zoals de landeigenaren, de gemeente, het waterschap, de provincie, de waterleidingmaatschappij, maar ook partijen als de natuur- en milieufederatie, het Drents landschap en recreatieschap Drenthe van groot belang. Deze samenwerking zorgt voor een integrale aanpak waarbij rekening wordt gehouden met diverse belangen en expertisegebieden. Het betrekken van deze partijen kan helpen bij het identificeren van potentiële obstakels en het vinden van gezamenlijke oplossingen. Bovendien kan het bijdragen aan een efficiëntere uitvoering van het project door gebruik te maken van de kennis en middelen van alle betrokkenen. Kortom, participatie en inclusie zijn onmisbare elementen in de ontwikkeling van een zonnepark of energielandschap, die bijdragen aan een breed gedragen en duurzaam resultaat.

2.2 Inclusief Organisatiemodel en proces model

Om invulling te geven aan deze transities ligt de verantwoordelijkheid bij ons allen. Wij hebben daartoe het inclusief organisatiemodel toegepast om op lokaal niveau duurzame energieprojecten te ontwikkelen die bijdragen aan integrale gebiedsontwikkeling. Dit model streeft naar een balans tussen economische groei (welvaart) en kwaliteit van leven (welzijn), waarbij projecten niet alleen financieel rendabel zijn, maar ook bijdragen aan gezondheid, milieu en sociale cohesie.

Partnerschap en Visie

In dit model is ingesloten dat partners onze visie delen. Door belangen van verschillende partijen samen te brengen, creëren we een model dat bijdraagt aan maatschappelijke vraagstukken. In het gebied Klatering, werken we onder andere samen met landeigenaren, het waterschap en andere belanghebbenden om duurzame energie, waterberging, biodiversiteit, recreatie en beleving te combineren.

Structuur van het Model

Het model is vormgegeven als een omgekeerde driehoek met drie niveaus:

1. Strategisch Niveau:

- Richt zich op lange-termijn beslissingen en doelen.
- Faciliteert en toetst de tactische lagen om strategische doelen te waarborgen.
- Interactie met het tactische niveau om vragen en knelpunten te signaleren.

2. Tactisch Niveau:

- Verbindt strategische doelen met praktische acties en plannen.
- Communiceert wederzijds met zowel strategisch als operationeel niveau.
- Signaleert en faciliteert vragen of knelpunten.

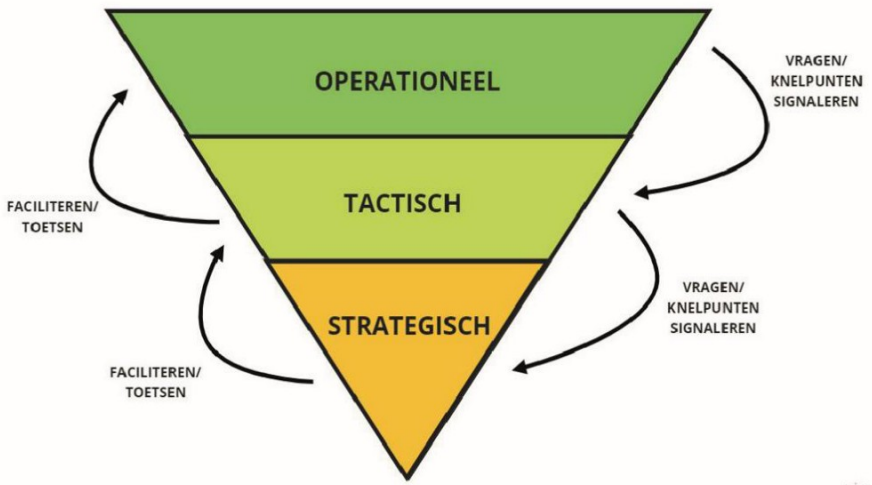
3. Operationeel Niveau:

- Voert praktische taken en processen uit om tactische plannen te realiseren.
- Stuurt terug naar het tactische niveau voor ondersteuning of probleemoplossing

Continue Cyclus van Communicatie

Er is een continue cyclus van communicatie en terugkoppeling tussen de niveaus, waarbij elk niveau knelpunten kan signaleren en oplossingen kan faciliteren.

INCLUSIEF ORGANISATIEMODEL

Inclusief organisatiemodel

2.3 Participatie procesmodel

Vanuit het organisatiemodel gaan we richting het procesmodel. Hier is het met name belangrijk om gezamenlijke doelstellingen, inzichten en belangen samen te brengen. Dit gaat gefaseerd.

Beeldvorming: (Verkenning):

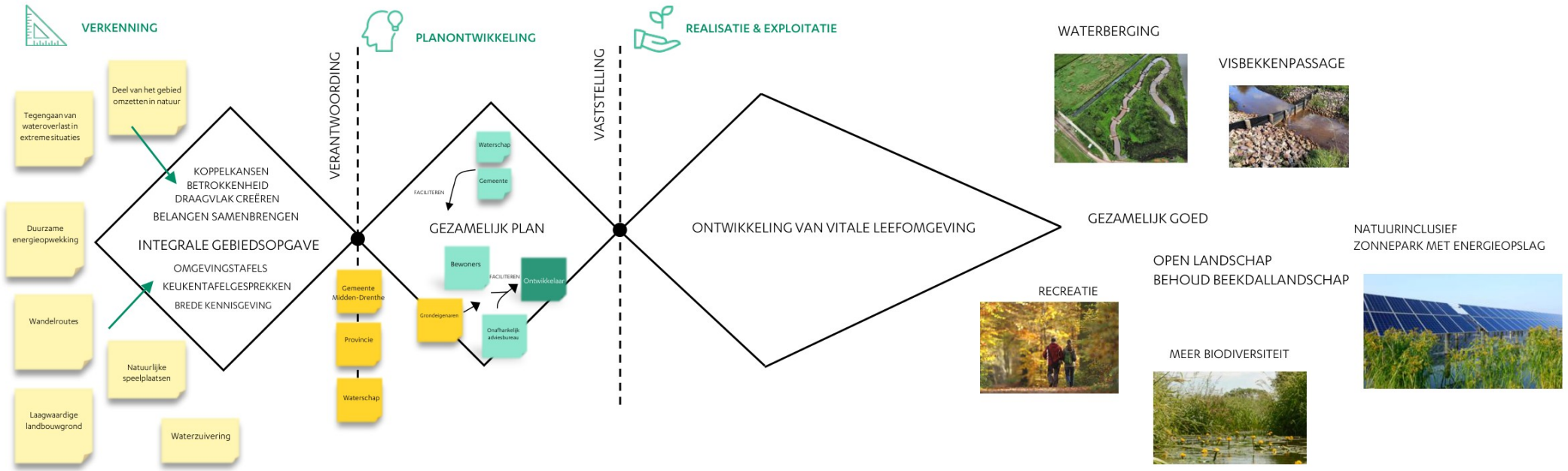
In deze fase verzamelen we informatie en perspectieven van alle betrokken partijen. Dit omvat het identificeren van de behoeften en belangen van de gemeenschap, het analyseren van de huidige situatie en het verkennen van mogelijke oplossingen. Door middel van workshops, enquêtes en openbare bijeenkomsten zorgen we ervoor dat iedereen een stem heeft in het proces.

Oordeel: (planontwikkeling)

Op basis van de verzamelde informatie evalueren we de verschillende opties en wegen we de voor- en nadelen af. Dit gebeurt in samenwerking met stakeholders, waarbij we gebruik maken van hun expertise en inzichten. Het doel is om een evenwichtige en weloverwogen beoordeling te maken die rekening houdt met zowel welvaart als welzijn.

Besluitvorming: (Realisatiefase)

In deze fase worden de uiteindelijke beslissingen genomen. Dit gebeurt op basis van de oordelen die in de vorige fase zijn gevormd. De besluitvorming is transparant en inclusief, waarbij alle betrokken partijen op de hoogte worden gehouden van de genomen beslissingen en de redenen daarvoor. Dit zorgt voor draagvlak en vertrouwen in het proces.

2.4 De Participatieladder

Informeren

Informeren is de eerste en laagste trede van de participatieladder. Het doel van deze fase is het eenzijdig verstrekken van informatie aan de stakeholders. Dit kan gebeuren via nieuwsbrieven, websites, flyers, persberichten of informatiebijeenkomsten. Bij informeren is er geen sprake van interactie of terugkoppeling; de stakeholders worden alleen op de hoogte gebracht van de plannen, voortgang en beslissingen.

Voorbeeld: De gemeente en projectontwikkelaars informeren de inwoners van Klatering over de plannen voor Groenlanden door middel van een nieuwsbrief en een openbare informatieavond.

Raadplegen

Raadplegen gaat een stap verder dan informeren en houdt in dat de mening van de stakeholders wordt gevraagd. Dit kan plaatsvinden via enquêtes, interviews, consultaties of openbare bijeenkomsten. Bij raadplegen is er sprake van tweerichtingsverkeer: stakeholders kunnen hun zorgen, vragen en suggesties kenbaar maken, en de initiatiefnemers kunnen hierop reageren.

Voorbeeld: Tijdens een openbare bijeenkomst worden de inwoners van Klatering uitgenodigd om hun mening te geven over de locatie en omvang van het Zonnelandgoed. De input wordt verzameld en geanalyseerd om inzicht te krijgen in de wensen en zorgen van de gemeenschap.

Adviseren

Adviseren betekent dat stakeholders niet alleen worden geraadpleegd, maar ook daadwerkelijk advies mogen geven dat serieus wordt meegenomen in de besluitvorming. Dit kan gebeuren via adviesgroepen, werkgroepen of expertpanels. Bij deze trede hebben stakeholders meer invloed op het proces en worden hun adviezen actief geïntegreerd in de plannen.

Voorbeeld: Een adviesgroep bestaande uit vertegenwoordigers van de inwoners, milieuorganisaties en lokale bedrijven wordt opgericht om advies te geven over de ecologische en economische impact van het Zonnelandgoed.

Co-creëren

Bij co-creëren werken de initiatiefnemers en stakeholders gezamenlijk aan de ontwikkeling en uitvoering van plannen. Dit vereist een hoge mate van samenwerking en gedeelde verantwoordelijkheid. Coproduceren kan plaatsvinden via werkgroepen, samenwerkingsverbanden of participatiecomités.

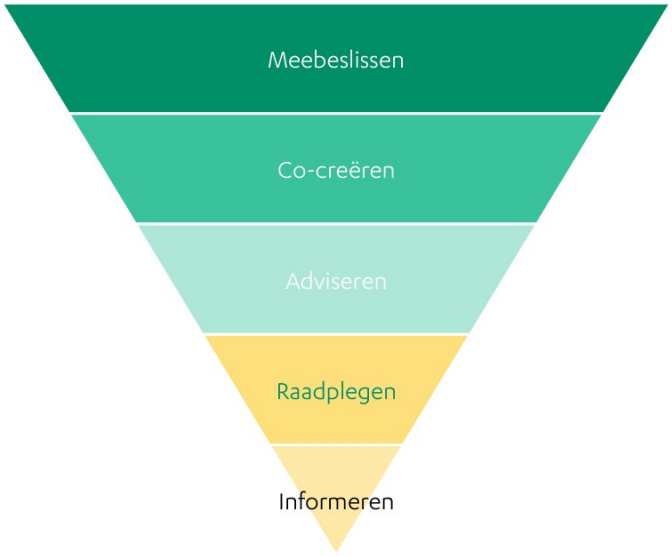
Voorbeeld: Inwoners van Klatering werken samen met de projectontwikkelaars en de gemeente in een werkgroep om specifieke aspecten van het Zonnelandgoed, zoals landschapsinrichting en energieopslag, te ontwerpen en uit te voeren.

Meebeslissen

Meebeslissen is de hoogste trede van de participatieladder en houdt in dat stakeholders directe invloed hebben op de besluitvorming. Dit kan betekenen dat ze stemrecht hebben in beslissingscommissies of dat er referenda worden georganiseerd. Bij meebeslissen zijn de rollen van de initiatiefnemers en de stakeholders gelijkwaardig.

Voorbeeld: De uiteindelijke beslissing over de realisatie van het Zonnelandgoed wordt genomen door een commissie waarin zowel de gemeente, projectontwikkelaars als vertegenwoordigers van de inwoners en milieuorganisaties stemrecht hebben.

DE PARTICIPATIELADDER

Het inclusief organisatiemodel fungeert als een dynamisch proces waarin continue feedback en samenwerking centraal staan. De participatieladder helpt de mate van participatie van verschillende belanghebbenden te bepalen, variërend van 'informeren' tot 'meebeslissen'.

Toepassing op Niveaus

1. Strategisch Niveau:

- Lange termijn doelstellingen worden vastgesteld door de Stuurgroep.
- Stakeholders zoals de Energiecoöperatie Midden-Drenthe hebben inspraak en hun feedback wordt geïntegreerd in strategische beslissingen.

2. Tactisch Niveau:

- Strategische plannen worden vertaald naar uitvoerbare ontwerpen en plannen.
- Werkgroepen zoals de Ontwerpwerkgroep, met participatierollen zoals 'co-creëren', spelen een actieve rol in het vormgeven van het projectontwerp.

3. Operationeel Niveau:

- Uitvoering van plannen en dagelijkse operationele taken.
- Werkgroepen zoals de Beheer- en Exploitatiewerkgroep coördineren de daadwerkelijke implementatie.
- De participatieladder vormt de basis voor het toekennen van verantwoordelijkheden binnen elk niveau van het inclusief organisatiemodel, afhankelijk van de mate van betrokkenheid van elke stakeholdergroep. Dit zorgt voor een effectieve en inclusieve samenwerking, waarbij welvaart en welzijn van alle partijen worden gewaarborgd.

2.5 Participatieproces

Bij de ontwikkeling van duurzame energieprojecten, zoals Groenlanden, speelt participatie een cruciale rol. Participatie biedt belanghebbenden de mogelijkheid om invloed uit te oefenen op het project, zowel financieel als in het besluitvormingsproces. In dit hoofdstuk bespreken we de kaders van participatie, met een speciale focus op de verschillen tussen financiële participatie en procesparticipatie. Beide vormen zijn van essentieel belang om het draagvlak voor het project te vergroten en zorgen voor een gedeelde verantwoordelijkheid en betrokkenheid bij het project.

Hoewel financiële participatie en procesparticipatie op het eerste gezicht verschillende vormen van betrokkenheid lijken, vullen ze elkaar juist goed aan. Financiële participatie zorgt voor directe betrokkenheid en eigenaarschap, terwijl procesparticipatie bredere inspraak en samenwerking mogelijk maakt. Door beide vormen van participatie te combineren, kunnen projecten zoals Groenlanden rekenen op zowel financiële steun als een breed gedragen maatschappelijk draagvlak.

Procesparticipatie

Procesparticipatie houdt voor ons in dat omwonenden en andere belanghebbenden actief worden betrokken bij de verschillende fasen van het project. Dit begint vaak al bij de planvorming en gaat door tot de uitvoering en beheer en onderhoud. In elke fase is het dan ook belangrijk om vanuit de inclusiegedachte aan de slag te gaan. Van “smal” naar “breed”, door te beginnen met de bewoners binnen een straal van 500 meter en van daaruit alle andere belanghebbenden (al dan niet parallel) te betrekken. Het is belangrijk om transparant te zijn over de spelregels en om duidelijke informatie te verstrekken. Wij werken niet vanuit de gedachte om wantrouwen weg te nemen, maar juist om vertrouwen op te bouwen en sociale cohesie te stimuleren.

Financiële participatie

Financiële participatie gaat een stap verder door de omgeving niet alleen inhoudelijk, maar ook financieel te betrekken bij het project. Dit kan bijvoorbeeld door middel van mede-eigenaarschap via een energiecoöperatie, waarbij inwoners aandelen of obligaties kunnen kopen in het zonnepark. Een andere mogelijkheid is het opzetten van een omgevingsfonds, waarbij een deel van de opbrengsten wordt geïnvesteerd in lokale projecten zoals natuurontwikkeling of het verduurzamen van woningen. Financiële participatie zorgt ervoor dat de voordelen van het project direct ten goede komen aan de lokale gemeenschap, wat het draagvlak verder vergroot. Er zijn diverse modellen beschikbaar die wij in samenhang met bijvoorbeeld de energiecoöperatie kunnen uitwerken. Zoals eerder aangegeven is ook het parallelproces belangrijk. De samenwerking tussen verschillende partijen zoals een energiecoöperatie, de landeigenaren, het waterschap, de provincie, de gemeente en natuur- en milieufederaties is van groot belang. Deze samenwerking zorgt voor een integrale aanpak waarbij rekening wordt gehouden met diverse belangen en expertisegebieden. Het betrekken van deze partijen kan helpen bij het identificeren van potentiële obstakels en het vinden van gezamenlijke oplossingen.

Conclusie

Door zowel procesparticipatie als financiële participatie centraal te stellen, wordt niet alleen de kwaliteit van het project verbeterd, maar ook de sociale cohesie binnen de gemeenschap versterkt. Het creëert een gevoel van gezamenlijke verantwoordelijkheid en betrokkenheid, wat essentieel is voor het succes van onze duurzame energieprojecten. Kortom, participatie en inclusie zijn onmisbare elementen in de ontwikkeling van een zonnepark of energielandschap, die bijdragen aan een breed gedragen en duurzaam resultaat.

2.6 Kansen en bedreigingen voor participatie

Het verhaal begint uiteraard met het her- en erkennen van kansen en juist ook van de bedreigingen. Door zorgvuldig te plannen en te communiceren kunnen we gezamenlijk de voordelen maximaliseren en de risico's minimaliseren.

Inclusieve participatie biedt diverse kansen voor de ontwikkeling van een zonnepark of energielandschap. Het versterkt de sociale cohesie door verschillende groepen binnen de gemeenschap samen te brengen en creëert een gevoel van gezamenlijke verantwoordelijkheid. Door diverse perspectieven mee te nemen, ontstaan innovatieve oplossingen en wordt het draagvlak vergroot. Inclusie zorgt voor gelijke kansen voor iedereen om bij te dragen en te profiteren, en bevordert transparantie en vertrouwen.

Maar we zien hierin ook de valkuilen of bedreigingen. De coördinatie van een breed scala aan belanghebbenden kan complex zijn en leiden tot vertragingen. Het is en blijft een menselijk proces. Conflicterende belangen kunnen uitdagingen opleveren bij het vinden van gemeenschappelijke oplossingen. Ondanks alle inspanningen en ieders goede wil kan er een risico zijn dat bepaalde groepen zich buitengesloten voelen. Inclusieve processen kunnen meer middelen en tijd vergen, wat de kosten verhoogt. Tot slot kan er weerstand zijn tegen veranderingen die voortvloeien uit inclusieve participatie, vooral als deze veranderingen bestaande belangen bedreigen.

Zoals aangegeven wij her- en erkennen deze vraagstukken en kunnen en willen daarin ons zo transparant mogelijk opstellen. Wij zijn pas tevreden als de grote meerderheid zich gezien en gehoord voelt in de uitwerking van het proces en het tot stand komen en herstel van dit prachtig beekdalgebied.

Bron afbeeldingen: impressie van Klatering, foto door Carlo de Jonge (Google)

3. Analyse omgeving en stakeholders

3.1 Omgevingsanalyse

Ons participatieproces moet aansluiten op de wensen/behoeften die binnen de Gemeente Midden-Drenthe bestaan. Daarom wordt eerst een analyse gegeven hoe de Gemeente is ingericht.

Demografische en Sociaaleconomische Kenmerken

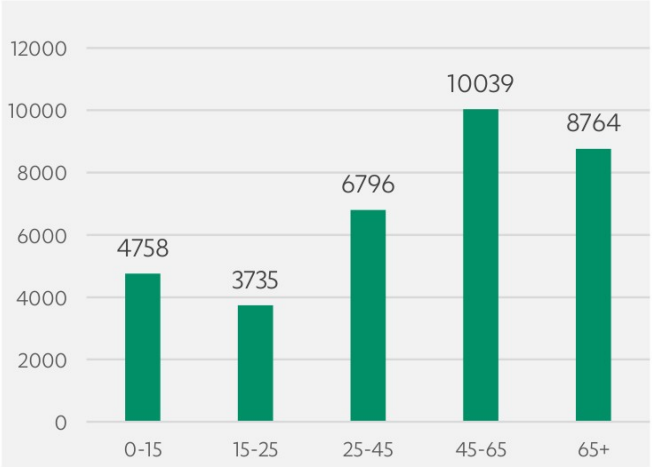
De gemeente Midden-Drenthe is een gemeente in de provincie Drenthe. Gemeente Midden-Drenthe heeft afgerond een totale oppervlakte van 34.587 hectare, waarvan 34.062 land en 525 water (100 hectare is 1 km2). De gemiddelde dichtheid van adressen is 404 adressen per km2. Er wonen 14.928 huishoudens in de gemeente Midden-Drenthe en de gemeente telt 25 woonplaatsen, 17 wijken en 48 buurten.

De grafieken aan de rechterzijde tonen informatie over de bevolking in de gemeente Midden-Drenthe. Getoond worden: het aantal inwoners naar leeftijd, de burgerlijke staat van inwoners, of inwoners een migratie achtergrond hebben en de inkomensverdeling. Naast deze data hebben we onderzoek gedaan vanuit de Woonvisie van de gemeente en Woningmarktonderzoek. Daaruit blijkt:

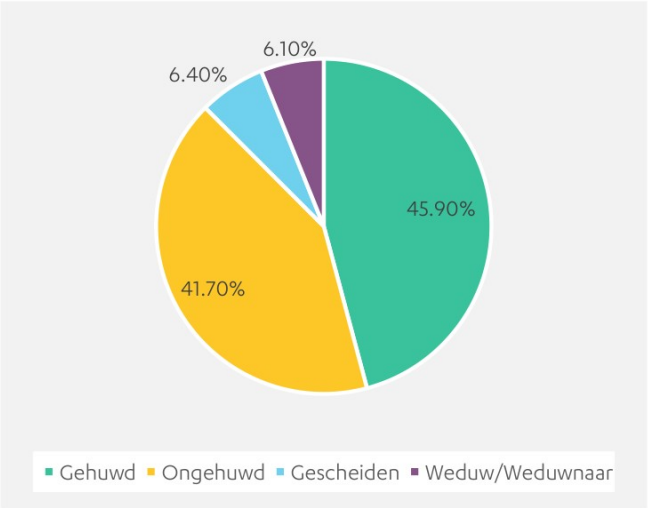
Leeftijdsopbouw van de bevolking: Van de totale 18.803 inwoners is 56% ouder dan 45 jaar. Dit betekent dat een groot deel van de bevolking ouder is en waarschijnlijk meer behoefte heeft aan kleinere, toegankelijke woningen die geschikt zijn voor ouderen en alleenstaanden;

Inkomen en betaalbaarheid: 4% van de huishoudens leeft op of rond het sociaal minimum, en het gemiddelde inkomen per inwoner bedraagt €28.700, terwijl het gemiddelde inkomen per inkomensontvanger €34.100 is. Dit wijst op een groeiende vraag naar betaalbare koop- en huurwoningen, vooral voor mensen met lagere inkomens;

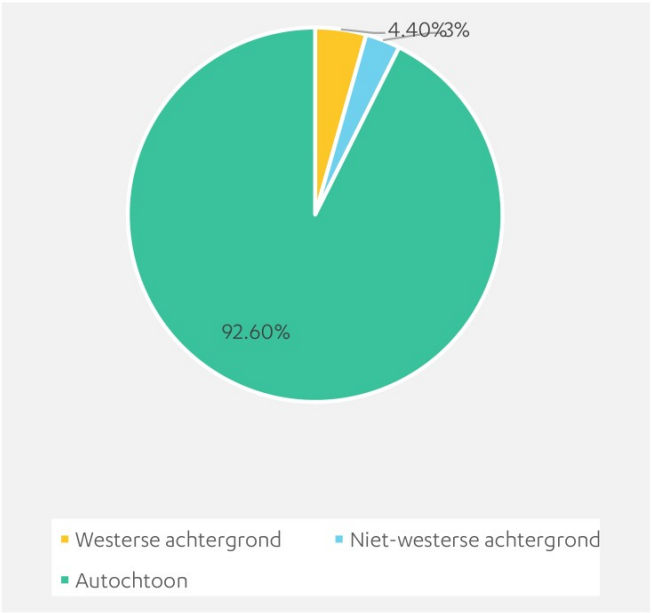
AANTAL INWONERS NAAR LEEFTIJDSCATEGORIE

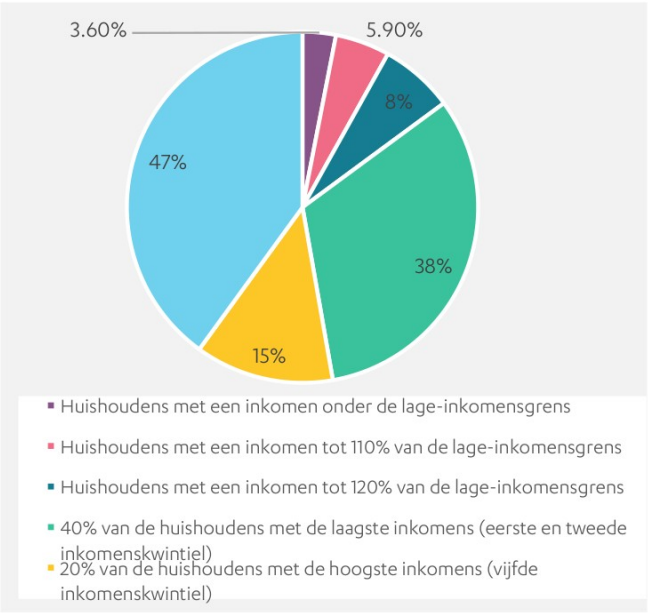
BURGERLIJKE STAAT INWONERS

PERCENTAGE MIGRATIEACHTERGROND

INKOMENSVERDELING

Kleinere huishoudens: De bevolkingssamenstelling verandert, met meer alleenstaanden en kleinere huishoudens. Dit wordt versterkt door de vergrijzing, wat leidt tot een vraag naar kleinere woningen die passend zijn voor alleenstaanden of tweepersoonshuishouden

Huidige woningmarkt: Ondanks de toevoeging van 600 woningen in het afgelopen decennium, blijft er een groeiende behoefte aan betaalbare woningen voor starters en sociale huurwoningen. Er is een sterke vraag naar koopwoningen tot €225.000, maar ook naar betaalbare huurwoningen, vooral voor ouderen en starters.

Actieve Verenigingen en Gemeenschapszin

Dorpsverenigingen: Er zijn diverse actieve dorpsverenigingen die een belangrijke rol spelen in de gemeenschap en goed gepositioneerd zijn om als intermediairs te fungeren in het participatieproces.

GEGEVENS HUIZENMARKT MIDDEN-DRENTHE

Categorie	Gegevens
Aantal woningen	14.074 woningen
Gemiddelde WOZ-waarde	EUR 299.000
Percentage koopwoningen	70%
Percentage huurwoningen	30%
Gemiddelde woninggrootte	128 m2
Woningdichtheid	98 woningen per km2
Nieuwbouw woningen (jaarlijks)	200-300 woningen (afhankelijk van jaar)

Gemeenschapsactiviteiten: Regelmatige gemeenschapsactiviteiten en evenementen kunnen gebruikt worden om informatie te verspreiden en feedback te verzamelen.

Belangen en Standpunten

Vanuit de participatiesessies die de Gemeente heeft gehouden voorafgaand aan de tender zijn de volgende standpunten van bewoners naar voren gekomen:

Duurzaamheid: Twijfel is bij de haalbaarheid van ambitie zon op dak en windenergie waarbij de risico's groter zijn. Een paar grote zonneparken hebben minder impact op het landschap/de ecologie, dan een veelvoud aan verspreide kleine windmolens en zonneparken;

Financiële participatie: Het liefst zoveel mogelijk lokaal. Er is in de praktijk weinig animo om daadwerkelijk eigenaar te worden. Grote zonneparken door initiatiefnemers mogelijk samenwerken met lokale energiecooperaties. Grotere projecten leveren schaalvoordelen op.

Wat kunnen we met ons project betekenen voor de gemeente?

Wij kunnen en willen met zowel de Energiecoöperatie als andere vertegenwoordigde partijen binnen de Gemeente onderzoeken welke mogelijkheden wij op aan kunnen sluiten om invulling te kunnen geven c.q. nieuwe initiatieven daartoe kunnen ondersteunen met betrekking tot de hierboven genoemde punten.

Te denken valt daarbij aan:

- Sociale ontmoetingsplek(ken) voor de jong en oud (dorpshuis)
- Korting op de energienota of middels toepassing van slimme oplossingen verlaging van de energiekosten.
- Een gratis pas waarmee een koppeling tot stand kan komen c.q. het aanmaken van een intelligente woondossier dat gericht is op zowel de woning als op bewoning, verduurzaming, gezondheidspreventie, thuiszorg en risico-indexatie met actuele data van bevoegd gezag en de leefomgeving.

Hierdoor krijgen bewoners actueel inzicht in, en gevoel van, zowel waarde, veiligheid, onderhoud als instandhouding. De vastgoedpas waardeert de woning niet alleen als kostbaar kapitaalgoed, maar ook als een bewuste leefomgeving voor de bewoners inclusief woonveiligheid en potentieel (medische) zorgbehoefte voor de bewoners.

3.2 Belangen, rollen en bevoegdheden per stakeholder

Direct omwonenden & aangrenzende grondeigenaren

Co-creëren

De direct omwonenden en aangrenzende grondeigenaren hebben een groot belang bij de impact van het zonnepark op hun leefomgeving. Ze vormen een van de belangrijkste groepen voor het verkrijgen van draagvlak voor het project. Ze bevinden zich dan ook op het niveau van co-creëren binnen de participatieladder, wat betekent dat zij nauw betrokken worden bij het ontwerp en de ontwikkeling van het zonneproject, waarbij hun input actief wordt meegenomen in de besluiten.

We kiezen voor een straal van 1km voor direct omwonenden en voor grondeigenaren direct aansluitend aan het perceel. We laten ruimte voor maatwerk voor het geval sommige bewoners net buiten de straal vallen en wellicht toch grote belangen hebben. Deze straal is dus niet limitatief.

- Belangen: Behoud van de leefomgeving, minimalisatie van overlast, en mogelijk financieel voordeel.
- Rol & bevoegdheid: Ze hebben een co-creërende rol waarbij ze direct betrokken worden in de ontwerpfase, om de landschappelijke inpassing te verbeteren en eventuele hinder te verminderen. Hun input wordt actief meegenomen in de besluitvorming.

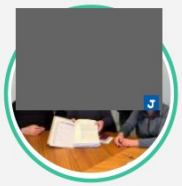
VISUALISATIE VAN DIRECT OMWONENDEN <1KM EN AANGRENZENDEN GRONDEIGENAREN

Lokale energiecooperatie

ECM

Meebeslissen

Energiecoöperatie Duurzaam Midden-Drenthe (ECM) is een lokale overkoepelende coöperatie die zich richt op het stimuleren van duurzame energieoplossingen binnen de gemeente Midden-Drenthe. We werken in dit project nauw samen met Energiecoöperatie Duurzaam Midden-Drenthe, waarbij 50% van het project in lokaal eigendom is via de coöperatie.

De lokale energiecoöperatie bevindt zich op het hoogste niveau van participatie, namelijk meebeslissen. Dit houdt in dat zij actief betrokken zijn bij belangrijke beslissingen over financiering, planning en verdeling van de opgewekte energie.

- Belangen: Ze streven naar het maximaliseren van de betrokkenheid van de gemeenschap en financiële voordelen voor de inwoners, door middel van eigendomsmodellen en energieopbrengsten.
- Rol & bevoegdheid: Mede-eigenaar, betrokken bij strategische richting, investeringen en operationele keuzes. Invloed op besluitvorming, stemrecht bij belangrijke beslissingen, en het recht om voorstellen te doen die de koers van het project beïnvloeden.

Lokale belangenorganisaties

WMD

Adviseren en raadplegen

De Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD) is het drinkwaterbedrijf voor de provincie Drenthe en zorgt voor de levering van schoon en veilig drinkwater aan huishoudens, bedrijven en instellingen. WDM heeft plannen in het gebied voor drinkwatervoorzieningen.

Het waterbedrijf heeft een cruciale verantwoordelijkheid voor de drinkwatervoorziening in de regio. Ze zijn betrokken bij projecten die mogelijk een invloed kunnen hebben op waterkwaliteit en waterbeheer.

- Belangen: Bescherming van de drinkwaterkwaliteit en -voorraden in de regio. Ze willen ervoor zorgen dat het project geen negatieve impact heeft op het waterbeheer.
- Rol en bevoegdheid: WDM heeft een adviserende en raadgevende rol, waarbij ze input geven over het ontwerp en de waterberging. Ze zullen zorgen dat het project voldoet aan de veiligheidsnormen voor drinkwater.

Buurtvereniging Klatering

Adviseren en raadplegen

Buurtvereniging Klatering behartigt de belangen van de bewoners van Klatering en omgeving en zet zich in voor de leefbaarheid en saamhorigheid in de buurt. Het Mummelhuus, het buurthuis van Klatering, fungeert als centraal ontmoetingspunt voor deze activiteiten en speelt een belangrijke rol in het versterken van de sociale cohesie. Buurtvereniging Klatering is een relevante stakeholder voor Groenlanden, omdat zij de stem van de lokale gemeenschap vertegenwoordigt en kan bijdragen aan lokaal draagvlak en betrokkenheid bij de projectontwikkeling.

- Belangen: Behartigen van de belangen van bewoners in het gebied rondom het zonnepark, met focus op leefbaarheid, veiligheid en sociale cohesie.
- Rol en bevoegdheid: De buurtvereniging heeft een adviserende rol en wordt geraadpleegd om de input van bewoners te verzamelen. Ze geven feedback over sociale en leefbaarheidsaspecten van het project.

Overheidsinstanties & netwerkbedrijven

Beheersvereniging Lievingerveld

Adviseren en raadplegen

De Beheersvereniging Lievingerveld vertegenwoordigt de belangen van de bewoners in de wijk Lievingerveld, en speelt een belangrijke rol in de samenwerking met Groenlanden, vooral wat betreft de waterbeheermaatregelen.

- Belangen: De waterberging van Groenlanden heeft een positieve invloed op Lievingerveld, doordat het overtollig water opvangt, waardoor de kans op wateroverlast in de wijk bij extreme weersomstandigheden vermindert.
- Rol en bevoegdheid: De vereniging fungeert als adviseur en belangenbehartiger, en heeft de bevoegdheid om feedback te geven op de plannen. Hun inbreng helpt om de waterbeheermaatregelen zo te optimaliseren dat ze zowel het zonnepark als de leefomgeving van Lievingerveld ten goede komen.

Gemeente Midden-Drenthe

Adviseren en raadplegen

De gemeente Midden-Drenthe is verantwoordelijk voor het lokaal bestuur en de ruimtelijke ordening in het gebied waar Groenlanden zich bevindt. De gemeente is de verantwoordelijke overheidsinstantie voor de ruimtelijke ordening en duurzame ontwikkeling in de regio. Ze spelen een belangrijke rol in de besluitvorming en vergunningverlening.

- Belangen: Verantwoordelijk voor ruimtelijke ordening, duurzame ontwikkeling en het bevorderen van lokale economische voordelen. De gemeente wil dat het project bijdraagt aan de bredere gemeentelijke doelstellingen op het gebied van duurzaamheid, economische ontwikkeling en maatschappelijke participatie.
- Rol en bevoegdheid: Ze hebben een adviserende en raadgevende rol en toetsen of het project in lijn is met gemeentelijk beleid en regelgeving. Ze zijn ook betrokken bij de verstrekking van vergunningen.

Provincie Drenthe

Adviseren en raadplegen

De provincie Drenthe is verantwoordelijk voor het provinciaal beleid op het gebied van ruimtelijke ordening, natuurbeheer, duurzaamheid, en infrastructuur. Ze ontwikkelen en implementeren beleid voor natuurbehoud, regionale economische ontwikkeling, en duurzame energieproductie, zoals zonneparken en windmolens. De provincie Drenthe kan betrokken zijn bij de planning en uitvoering van grotere projecten op het Groenlanden die de grenzen van gemeentelijke bevoegdheden overstijgen.

- Belangen: Regionale ontwikkeling, natuurbehoud en bevordering van duurzame energie. Ze hebben bredere verantwoordelijkheden op het gebied van duurzame energie, milieubescherming en biodiversiteit.
- Rol en bevoegdheid: De provincie geeft advies over de ecologische en economische impact van het project. Ze hebben ook een controlerende rol bij het naleven van provinciale wet- en regelgeving.

Natuurorganisaties

Enexis

Adviseren en raadplegen

Enexis Netbeheer is de netbeheerder voor een groot deel van Noord-, Oost- en Zuid-Nederland, waaronder Drenthe. Zij zijn verantwoordelijk voor de aanleg, het onderhoud, en de exploitatie van het elektriciteitsnetwerk in de regio. Bij de ontwikkeling van zonneparken zoals mogelijk op Groenlanden, is Enexis een cruciale partner. Ze zorgen voor de aansluiting van de zonneparken op het elektriciteitsnet en het garanderen van een stabiele en betrouwbare stroomvoorziening. Enexis kan technische eisen stellen aan de infrastructuur en is betrokken bij het plannen van netverzwaringen of nieuwe aansluitingen die nodig zijn voor de distributie van duurzame energie.

- Belangen: Aansluiting van het zonnepark op het energienet en zorgen voor voldoende transportcapaciteit om de opgewekte stroom af te voeren.
- Rol en bevoegdheid: Enexis adviseert over de technische vereisten voor de aansluiting en wordt geraadpleegd om te zorgen dat het netwerk op tijd klaar is om de zonne-energie te verwerken.

Waterschap WDO

Adviseren en raadplegen

Waterschap Drents Overijsselse Delta (WDODelta) is verantwoordelijk voor het waterbeheer in grote delen van Drenthe en Overijssel. Dit omvat het beheer van dijken, waterwegen, en waterkwaliteit. Ze zorgen voor een goed waterpeil voor landbouw, natuur, en bebouwing en werken aan projecten voor klimaatadaptatie, zoals het voorkomen van wateroverlast en droogte.

- Belangen: Ze willen ervoor zorgen dat de waterberging in het zonnepark geen problemen veroorzaakt voor het waterbeheer, en dat het systeem veilig en duurzaam functioneert.
- Rol en bevoegdheid: Het waterschap geeft advies over het waterbergingsaspect van het project. Ze worden geconsulteerd voor het ontwerp van het watersysteem en het beheer ervan tijdens en na de bouw.

Natuur- en Milieu-federatie Drenthe

Adviseren en Raadplegen

De Natuur- en Milieufederatie Drenthe zet zich in voor een duurzame toekomst in de provincie Drenthe. Zij ondersteunen lokale initiatieven en werken samen met bewoners, organisaties en de overheid om natuur en milieu te beschermen en te verbeteren. Ze zijn betrokken bij projecten rondom natuurontwikkeling, biodiversiteit, duurzame energie, en klimaatadaptatie.

- Belangen: Natuur- en milieubescherming, met focus op het behoud van biodiversiteit en duurzame energieontwikkeling. Ze willen dat het project bijdraagt aan natuurherstel.
- Rol en bevoegdheid: Ze geven advies over natuur- en milieuaspecten van het project, zoals ecologische verbindingen en het bevorderen van biodiversiteit. Daarnaast worden ze geraadpleegd over maatregelen om natuur en biodiversiteit te bevorderen.

Agrarische Natuur Drenthe

Adviseren en Raadplegen

Agrarische Natuur Drenthe is een collectief van boeren en grondeigenaren dat zich inzet voor agrarisch natuurbeheer en het bevorderen van biodiversiteit in Drenthe. Ze ondersteunen agrariërs bij duurzame landbouwpraktijken zoals het aanleggen van bloemenranden en het beschermen van weidevogels. Als stakeholder voor Groenlanden kan Agrarische Natuur Drenthe waardevol zijn door hun expertise in het bevorderen van biodiversiteit en natuurinclusief beheer rond het zonnepark. Hun betrokkenheid kan bijdragen aan ecologische projecten, zoals het creëren van bloemrijke akkerranden en leefgebieden voor lokale diersoorten.

- Belangen: Behartigt de belangen van boeren met oog voor natuurinclusieve landbouw en het behoud van biodiversiteit op landbouwgrond.
- Rol en bevoegdheid: Zij worden geraadpleegd om advies te geven over natuurinclusieve maatregelen in het project, en om te zorgen dat het project de biodiversiteit versterkt zonder negatieve gevolgen voor agrarische activiteiten.

Landschapsbeheer Drenthe

Adviseren en Raadplegen

Landschapsbeheer Drenthe zet zich in voor het behoud en herstel van het Drentse landschap door het beheren van elementen zoals houtwallen, poelen en akkerranden. Ze werken samen met lokale partijen om biodiversiteit en landschappelijke kwaliteit te versterken. Voor Groenlanden kan Landschapsbeheer Drenthe helpen bij de landschappelijke inpassing van het zonnepark door natuurlijke afscheidingen en ecologische verbindingszones te ontwerpen en te beheren, wat de biodiversiteit en natuurbeleving bevordert.

- Belangen: Streeft naar het behoud en herstel van waardevolle landschappen in Drenthe, met oog voor biodiversiteit en cultuurhistorie.
- Rol en bevoegdheid: Landschapsbeheer Drenthe adviseert over de landschappelijke inpassing van het zonnepark en zorgt ervoor dat het project bijdraagt aan de versterking van het Drentse landschap.

Natuurmonumenten

Adviseren en Raadplegen

Natuurmonumenten is een grote natuurbeschermingsorganisatie in Nederland die zich inzet voor het beschermen en behouden van natuurgebieden. In Drenthe beheren zij diverse natuurgebieden en zetten zich in voor het herstel en behoud van natuur en biodiversiteit.

Natuurmonumenten kan betrokken zijn bij Groenlanden als er natuurgebieden of ecologisch waardevolle zones zijn die bescherming of beheer vereisen.

- Belangen: Bescherming van natuurgebieden en het versterken van de biodiversiteit in de regio. Ze willen dat het zonnepark geen negatieve invloed heeft op omliggende natuurgebieden en mogelijk bijdraagt aan natuurbehoud
- Rol en bevoegdheid: Ze adviseren over de natuurinclusieve aspecten van het project en zorgen ervoor dat er rekening wordt gehouden met natuurbescherming en biodiversiteit.

Recreatieve organisaties

Vogelbescherming Nederland

Adviseren en Raadplegen

Vogelbescherming Nederland werkt aan de bescherming van vogels en hun leefgebieden in Nederland, samen met diverse partners. De organisatie werkt samen met vrijwilligers, boeren, natuurorganisaties en overheden om de biodiversiteit te bevorderen en leefgebieden zoals akkerranden, wetlands en bossen te beschermen en te herstellen. Voor Groenlanden kan de organisatie adviseren over een vogelvriendelijke inrichting, zoals het aanleggen van bloemrijke stroken en nestgelegenheden rond het zonnepark, wat de lokale vogelpopulaties en biodiversiteit ondersteunt.

- Belangen: Bescherming van vogels en hun leefgebieden, met name in relatie tot de aanleg van grote infrastructuurprojecten zoals zonneparken.
- Rol en bevoegdheid: Zij worden geraadpleegd en geven advies over het behoud van vogelhabitats, waarbij ze zorgen dat het zonnepark niet schadelijk is voor broed- en foerageergebieden van vogels.

Lokale weidevogel-vereniging

Adviseren en raadplegen

Lokale weidevogelverenigingen in Drenthe zetten zich in voor het behoud en de bescherming van weidevogels zoals de grutto, kievit, en tureluur. Deze verenigingen bestaan vaak uit vrijwilligers, boeren en natuurliefhebbers die samenwerken om broedgebieden te beheren, nesten te beschermen en het leefgebied van weidevogels te verbeteren door bijvoorbeeld aangepast maaibeheer en predatiebeheer.. Voor Groenlanden kunnen lokale weidevogelverenigingen belangrijke partners zijn door hun kennis van vogelbescherming en natuurbeheer Ze kunnen adviseren over maatregelen om het zonnepark vogelvriendelijk te maken, zoals het creëren van broedplaatsen en voedselaanbod, waardoor het project bijdraagt aan de bescherming van weidevogels en de biodiversiteit in de regio.

- Belangen: Behoud van leefgebied voor weidevogels en bescherming van kwetsbare vogelsoorten. Ze willen voorkomen dat het project het habitat van weidevogels verstoort.
- Rol en bevoegdheid: De weidevogelvereniging geeft advies over het behoud van geschikte leefgebieden voor weidevogels. Hun input kan leiden tot aanpassingen in het landschapsontwerp om vogels te beschermen.

Het Recreatieschap Drenthe

Raadplegen

Beschrijving: Het Recreatieschap Drenthe is een samenwerkingsverband tussen de Drentse gemeenten en de provincie Drenthe. Het richt zich op het ontwikkelen, promoten en beheren van recreatieve voorzieningen en activiteiten in de regio. Ze werken aan het verbeteren van de toegankelijkheid en kwaliteit van recreatieve netwerken, zoals wandel- en fietspaden, en ondersteunen projecten die bijdragen aan toerisme en recreatie in de regio.

Voor het Groenlanden kan het Recreatieschap Drenthe een belangrijke partner zijn bij het ontwikkelen van recreatieve voorzieningen, zoals natuurbelevingsroutes, fietspaden, picknickplekken, en informatiecentra. Ze kunnen ook helpen bij het promoten van het gebied als recreatieve bestemming.

- Belangen: Behoud en ontwikkeling van recreatieve voorzieningen in de regio. Ze willen dat het zonnepark geen negatieve invloed heeft op de recreatiemogelijkheden en mogelijk nieuwe kansen biedt.
- Rol en bevoegdheid: Het recreatieschap adviseert over het inpassen van recreatieve voorzieningen, zoals fiets- en wandelpaden, binnen het projectontwerp.

Educatieve organisaties

IVN Natuureducatie

Raadplegen

Beschrijving: IVN Natuureducatie is een landelijke organisatie die zich richt op het verbinden van mensen met de natuur door middel van educatie. Ze bieden programma's, cursussen, workshops en excursies aan voor scholen, gezinnen, bedrijven en vrijwilligers. IVN heeft een breed netwerk van lokale afdelingen die zich richten op natuureducatie in hun regio.

IVN kan een belangrijke rol spelen op Groenlanden door het aanbieden van natuureducatieve programma's, excursies en workshops voor scholen, groepen, en gezinnen. Ze kunnen ook bijdragen aan de ontwikkeling van natuurpaden met informatieborden, observatiepunten en andere educatieve voorzieningen.

- Belangen: Educatie en bewustwording over natuur en duurzaamheid. Ze willen dat het project kansen biedt voor educatie over zonne-energie en biodiversiteit.
- Rol en bevoegdheid: IVN geeft advies over natuureducatieve programma's die kunnen worden geïntegreerd in het project. Ze kunnen input leveren over educatieve voorzieningen of excursies.

Brede gemeenschap

Brede gemeenschap

Informeren

De bredere gemeenschap van Beilen bestaat uit inwoners die betrokken zijn bij de duurzame ontwikkeling van hun regio en het welzijn van hun gemeenschap. De ontwikkeling van het zonnepark kan verschillende voordelen met zich meebrengen, zoals duurzaamheid, energiebesparing, en mogelijke financiële voordelen voor de gemeenschap. Het is belangrijk om alle inwoners goed te informeren over de voortgang en hen te betrekken bij belangrijke beslissingen. Dit kan door middel van regelmatige nieuwsbrieven, informatieavonden en online platforms waar updates en inspraakmogelijkheden worden gedeeld.

- Belangen: Ze willen mogelijk profiteren van de voordelen van duurzame energie en hopen dat het project bijdraagt aan de lokale economie en werkgelegenheid.
- Rol en bevoegdheid: De bredere gemeenschap wordt geïnformeerd over de voortgang en de voordelen van het project. Ze zullen voornamelijk updates ontvangen over de status en resultaten van het zonnepark.

4. Toepassen inclusief proces en organisatiemodel

4.1 Inleiding

Voor het gebied Groenlanden wordt gezocht voor een nieuwe invulling waarbij het waterberging, duurzame energie, vergroten van de biodiversiteit, recreatie en beleving met elkaar worden gecombineerd. We willen integraal samenwerken aan gemeenschappelijk goed met draagvlak en aansluiting bij de praktijk. Daarom zien we het proces als een 'inclusief organisatiemodel', waarbij de welvaart en het welzijn van alle partijen niet ten koste gaat van de welvaart en het welzijn van de anderen. In dit model ontwikkelt ieder zich door vanuit zijn rol.

Bijvoorbeeld: Een gemeente (de raad) opereert binnen haar eigen gemeente op strategisch niveau, de beleidsmedewerkers op tactisch niveau en de overige mensen binnen de organisatie op operationeel niveau. Maar er zijn een aantal zaken die onveranderd blijven:

1) Het faciliteren is een vast gegeven.
2) Het gaat altijd op het proces. Die is leidend.

4.2 Projectorganisatie en werkgroepen

De projectorganisatie van Groenlanden is zo ingericht dat alle belanghebbenden op verschillende niveaus van het inclusief model kunnen bijdragen. De organisatie bestaat uit een Stuurgroep, een Projectleider en meerdere werkgroepen. Deze structuur is afgestemd op het inclusieve organisatiemodel:

Projectorganisatie

Stuurgroep: Bestaat uit vertegenwoordigers van de projectontwikkelaars en de Energiecoöperatie Midden-Drenthe. Zij nemen strategische beslissingen en bepalen de richting van het project.

Projectleider: Coördineert de dagelijkse gang van zaken en onderhoudt de verbinding tussen strategische doelstellingen en operationele uitvoering.

Werkgroepen

Ontwerpwerkgroep: (landschappelijke en ruimtelijke inpassing): Op tactisch niveau vertaalt deze werkgroep de strategische doelen naar uitvoerbare ontwerpen, waarbij input van lokale gemeenschap en omwonenden op operationeel niveau wordt meegenomen (co-creëren op de participatieladder).

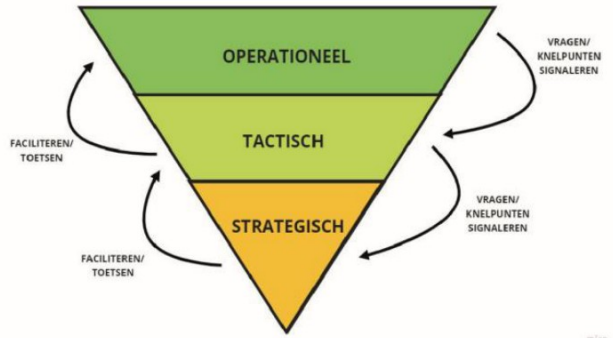
Communicatiewerkgroep: Deze groep bevindt zich op tactisch en operationeel niveau en zorgt voor de effectieve communicatie met alle belanghebbenden. Ze houden rekening met input van de strategische laag om de communicatie af te stemmen op de wensen van de gemeenschap.

Financiële Werkgroep: Werkt op tactisch niveau om de financiële strategieën uit te werken. Ze zorgen ervoor dat de financiële participatie van de lokale gemeenschap goed geïntegreerd is.

Beheer- en Exploitatiewerkgroep: Dit team, dat voornamelijk op operationeel niveau werkt, zorgt voor het beheer en de exploitatie van het Zonnelandgoed, inclusief het lange termijnbeheer van de installatie en natuurgebieden.

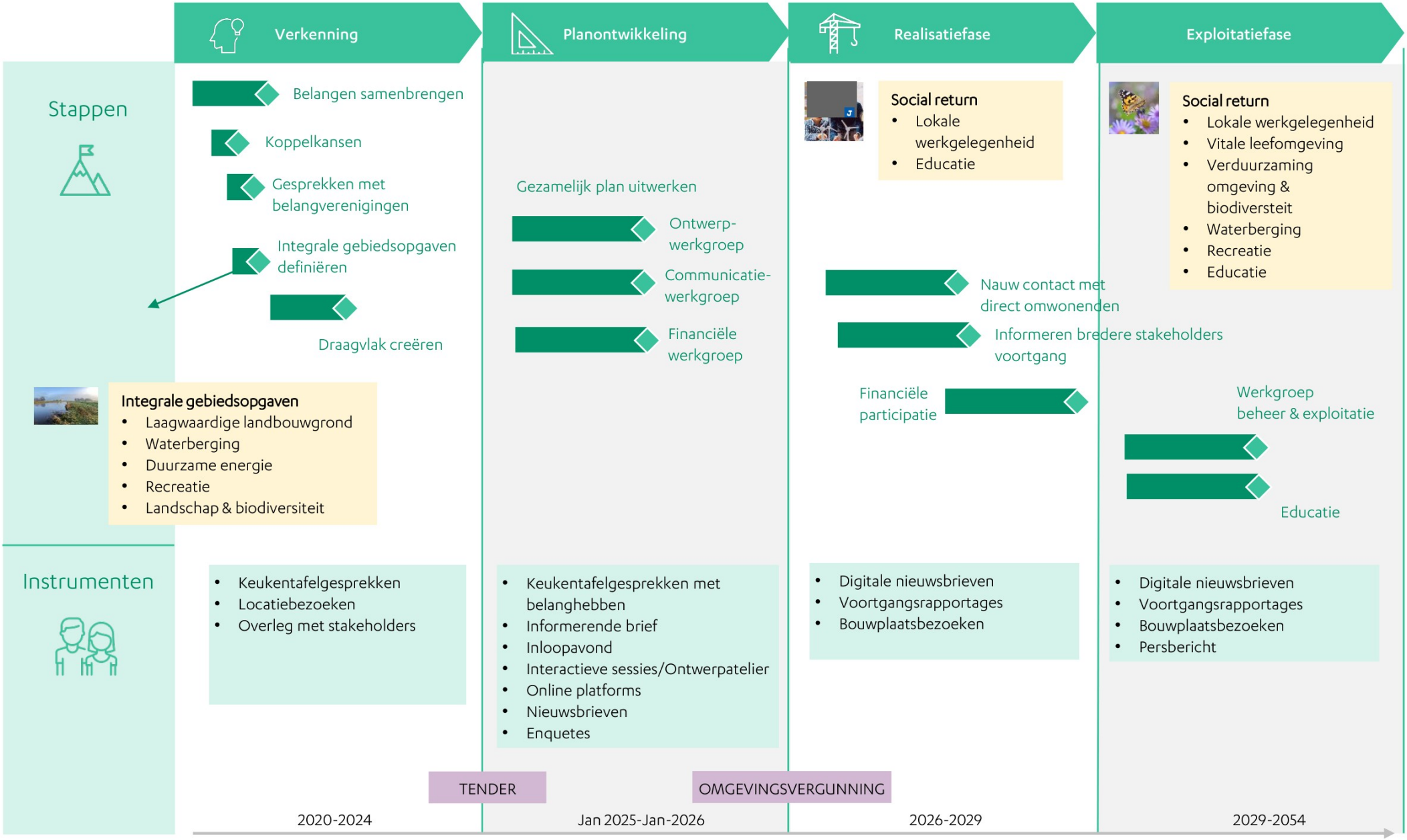
De werkgroepen faciliteren het tactische en operationele niveau van het project, waar zij de vertaalslag maken van strategie naar concrete uitvoering. Het model biedt de mogelijkheid om knelpunten en ideeën van de operationele groepen door te geven aan het tactische en strategische niveau, waardoor een constante feedbackcyclus ontstaat.

Hoe wij dit willen toepassen kunt u vinden op de volgende pagina in de planning.

Inclusief organisatiemodel

4.3 Planning

Notitie: Lijst van Instrumenten is niet limitatief en tijdens het inclusief proces kan op tactisch en operationeel niveau besloten worden bepaalde Instrumenten wel te gebruiken en anderen niet

4.4 Evaluatieprocedure

We streven naar een transparant en inclusief participatieproces bij Groenlanden. Om de kwaliteit en effectiviteit van onze projecten te waarborgen, hebben we een evaluatieprocedure ontwikkeld die feedback en verbeterpunten verzamelt en verwerkt.

Stappen in de Evaluatieprocedure

Stap 1: Signaleren op operationeel niveau:

Omwonenden, participanten of andere betrokkenen kunnen feedback of verbeterpunten melden via een online evaluatieportaal of rechtstreeks aan een vertegenwoordiger van de operationele werkgroepen. Binnen vijf werkdagen ontvangt de indiener een bevestiging en tijdlijn voor verdere afhandeling.

Stap 2: Tactisch overleg:

De feedback wordt geëscaleerd naar de relevante tactische werkgroep, bijvoorbeeld de Communicatiewerkgroep bij communicatiekwesties of de Beheer- en Exploitatiewerkgroep voor operationele zaken. Deze groepen analyseren de feedback en stellen verbeteringen voor.

Stap 3: Strategische afstemming:

Indien nodig, wordt de feedback op strategisch niveau (de stuurgroep) besproken, wanneer het beleid of de langetermijnstrategie beïnvloed kan worden. De stuurgroep kan beleidswijzigingen of extra maatregelen vaststellen om toekomstige verbeteringen te waarborgen.

Feedback naar de betrokkenen op operationeel niveau:

Gedurende het hele proces worden betrokkenen op de hoogte gehouden van de voortgang van hun feedback. Binnen 15 werkdagen volgt een beslissing en terugkoppeling naar de indiener. Indieners die niet tevreden zijn met de uitkomst kunnen binnen 10 werkdagen beroep aantekenen, waarna een bemiddelingsorganisatie betrokken wordt.

Leren van Feedback

Alle feedback wordt geregistreerd om te leren en toekomstige processen te verbeteren. Zo waarborgen we een open en eerlijk participatieproces voor Groenlanden.

Einde van het Participatieproces

Het participatieproces eindigt formeel wanneer het Zonnelandgoed volledig operationeel is en alle betrokken stakeholders tevreden zijn met het beheer en de exploitatie van het project. Dit betekent echter niet dat de betrokkenheid van de stakeholders stopt. In de exploitatie- en beheerfase blijft er een structurele en continue vorm van participatie bestaan, waarbij de lokale energiecoöperatie en andere stakeholders een blijvende rol spelen in de operationele en strategische beslissingen (via de beheer- en exploitatiewerkgroep). Dit garandeert dat het project duurzaam blijft en de belangen van de lokale gemeenschap op de lange termijn worden gewaarborgd.

5. Financiële participatie

5.1 Inleiding

Financiële participatie is een belangrijk aspect van het Groenlanden, dat ervoor zorgt dat de lokale gemeenschap niet alleen betrokken is bij het besluitvormingsproces, maar ook direct profiteert van de economische voordelen van het project. Dit hoofdstuk beschrijft de mogelijkheden voor financiële participatie, met speciale aandacht voor het 50% lokaal eigendom van de energiecoöperatie en de verschillende manieren waarop de lokale gemeenschap kan deelnemen. Hierbij is er speciale aandacht voor het ondersteunen van mensen met lagere inkomens en het verminderen van hun energierekeningen.

5.2 Doel van financiële participatie

Het financieel participatieplan van Groenlanden heeft als doel om de lokale gemeenschap, in al haar diversiteit, actief te betrekken bij de ontwikkeling en exploitatie van het zonnepark. Dit participatieplan streeft naar:

- 50% lokaal eigendom: De helft van het zonnepark wordt eigendom van de lokale gemeenschap, met als doel de financiële voordelen van het project terug te laten vloeien naar de regio.
- Sociale inclusie: Het project is toegankelijk voor alle lagen van de samenleving, inclusief mensen die rond het sociaal minimum leven, huurders, en mensen met een lager inkomen.
- Versterken van de lokale gemeenschap: Door participatie creëert het zonnepark niet alleen duurzame energie, maar ook een sterkere sociale verbinding binnen de regio. Het participatiemodel draagt bij aan draagvlak voor verdere verduurzaming en betrokkenheid.
- Bijdragen aan lokale doelstellingen . In Hoofdstuk 3 is een omgevingsanalyse gemaakt waaruit enkele opgaven en koppelkansen signaleert zijn in de Gemeente zoals behoefte aan kleinere en toegankelijke woningen, toename van alleenstaanden, 16% van de Gemeente leeft binnen 120% van het sociaal minimum, behoefte aan dorpshuizen en betaalbare woningen voor starters en ouderen.
- Betaalbare energie: Een belangrijk doel is het beschikbaar maken van lokaal opgewekte zonne-energie, bijvoorbeeld voor sociale huurders tegen kostprijs, waardoor ook deze groep kan profiteren van de voordelen van duurzame energie.

5.3 Gezamelijk de besteding van participatie bepalen

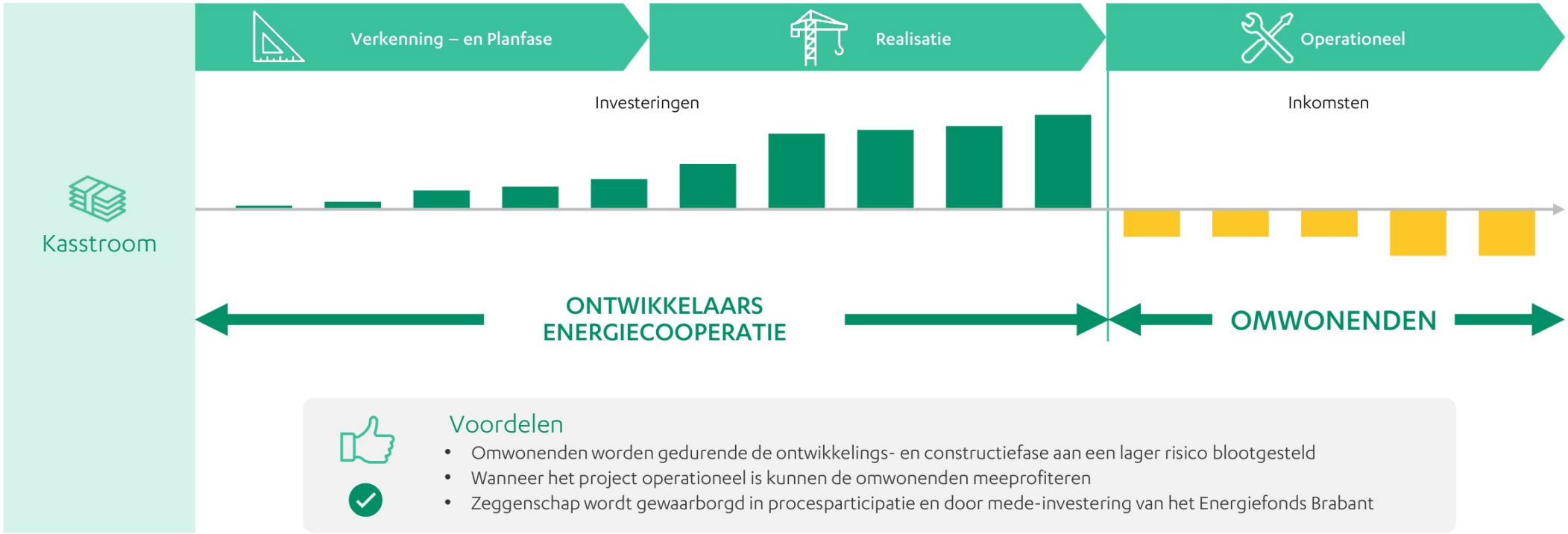
We streven naar een inclusieve en transparante aanpak waarin alle betrokkenen een stem hebben in het gebruik en de bestemming van financiële participatie. Het is essentieel dat niet alleen de ontwikkelaars, maar ook de energiecoöperatie, direct omwonenden en andere belanghebbenden inspraak hebben in hoe de middelen uit participatie worden besteed. Samen willen we ervoor zorgen dat deze investeringen niet alleen bijdragen aan de energietransitie, maar ook aan duurzame verbeteringen en voordelen voor de lokale gemeenschap.

Als ontwikkelaars werken we nauw samen met de lokale energiecoöperatie, die de belangen van de directe omgeving vertegenwoordigt en zorgt voor een gemeenschapsgerichte aanpak. Direct omwonenden en andere belanghebbenden, zoals verenigingen en lokale organisaties, worden uitgenodigd om deel te nemen aan overleg en besluitvorming over de besteding van financiële middelen. Dit kan in de vorm van werkgroepen of adviesraden, waarin we samen prioriteiten en doelstellingen vaststellen.

Inzicht in risico en rendement

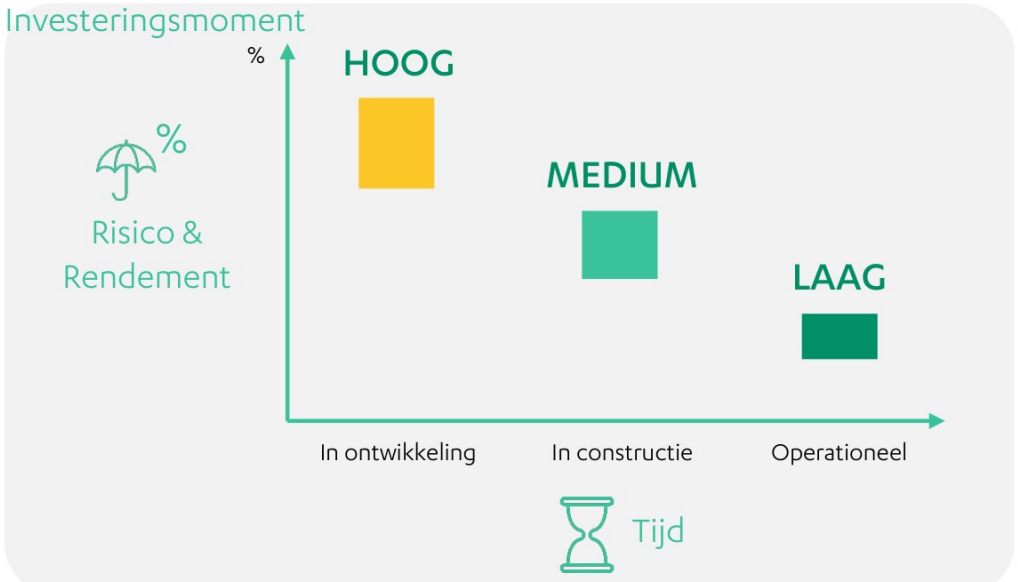
Een belangrijk aspect van participatie is het bepalen van het risico en rendement dat bewoners bereid zijn te nemen. Sommige bewoners geven wellicht de voorkeur aan een veilige participatievorm met een stabiele, lagere rentevergoeding, zoals een achtergestelde lening of obligatie. Anderen willen misschien juist profiteren van hogere potentiële rendementen, ook als dat betekent dat het risico wat groter is, bijvoorbeeld door te investeren in aandelen van het project. Door de verschillende risiconiveaus helder te communiceren en aan te bieden, kunnen we tegemoetkomen aan de diverse behoeften en risicobereidheid binnen de gemeenschap. Het is hierbij belangrijk om de complexiteit en mogelijke gevolgen van de verschillende financieringsvormen duidelijk uit te leggen, zodat bewoners een weloverwogen keuze kunnen maken over hun deelname.

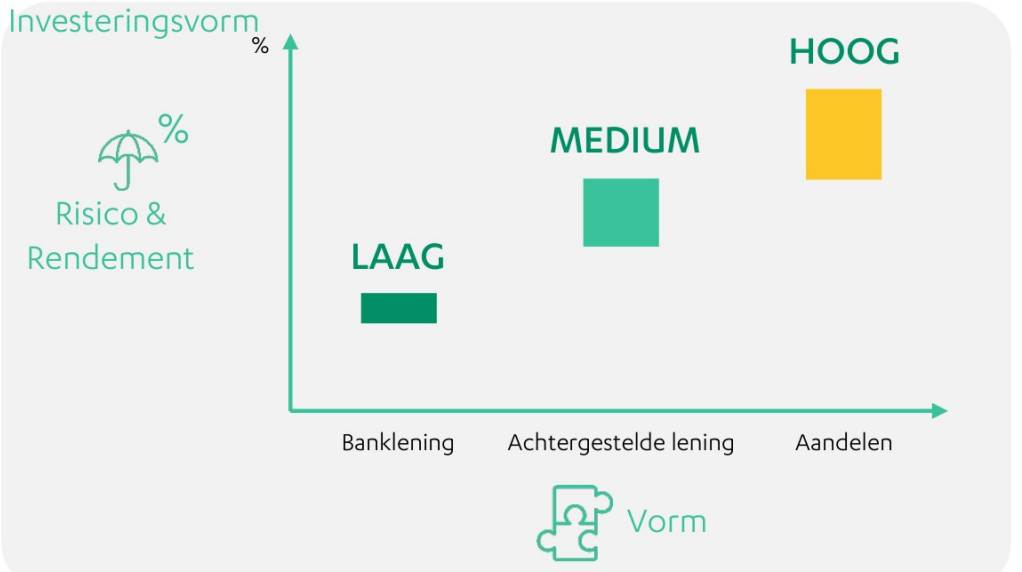
We hechten veel waarde aan transparantie gedurende het gehele proces, waarbij alle financiële beslissingen worden gedeeld en besproken met de betrokkenen. Door bewoners en de energiecoöperatie actief te betrekken bij het bepalen van de participatiebesteding, versterken we niet alleen het draagvlak, maar ook de betrokkenheid en het vertrouwen in het project. Regelmatige bijeenkomsten en een feedbackmechanisme zorgen ervoor dat iedereen op de hoogte blijft en een stem heeft in belangrijke beslissingen. Op deze manier bouwen we samen aan een project dat niet alleen economische waarde oplevert, maar ook positieve sociale en ecologische impact heeft, en waarin alle belanghebbenden het gevoel hebben dat hun inbreng telt en wordt gewaardeerd.

Voordelen

- Omwonenden worden gedurende de ontwikkelings- en constructiefase aan een lager risico blootgesteld
- Wanneer het project operationeel is kunnen de omwonenden meeprofiteren
- Zeggenschap wordt gewaarborgd in procesparticipatie en door mede-investering van het Energiefonds Brabant

5.4 Vormen van financiële participatie

Binnen het project Groenlanden worden verschillende vormen van financiële participatie besproken. Deze worden afgestemd op de behoeften van de lokale gemeenschap, met als doel om een breed scala aan mogelijkheden te bieden, zodat zowel kapitaalkrachtige bewoners als mensen met lagere inkomens kunnen deelnemen. De volgende participatievormen worden in het inclusieve proces nader uitgewerkt.

Aandelen in de energiecoöperatie

Bewoners kunnen de mogelijkheid krijgen om aandelen te kopen via de energiecoöperatie. Dit geeft hen de kans om mede-eigenaar te worden van het zonnepark en mee te profiteren van de opbrengsten. Deze vorm van participatie versterkt lokaal eigenaarschap en biedt directe financiële voordelen voor de deelnemers.

Obligaties

Een andere vorm van participatie kan het aanbieden van obligaties zijn, met een lagere instapdrempel dan aandelen. Deze obligaties zouden vaste rendementen bieden over een vooraf bepaalde looptijd, waardoor ze aantrekkelijk zijn voor mensen die een veilige en stabiele investering zoeken. Dit maakt het voor een bredere groep mogelijk om deel te nemen aan het project.

Crowdfunding

Ook crowdfunding wordt als een manier van participatie overwogen. Hierbij kunnen bewoners, ongeacht hun financiële mogelijkheden, kleine of grotere bijdragen leveren aan het project. Dit model maakt het zonnepark toegankelijk voor een bredere groep en versterkt het gevoel van betrokkenheid binnen de gemeenschap.

Sociale ontmoetingsplekken

Een deel van de opbrengsten kan worden geïnvesteerd in sociale ontmoetingsplekken in de regio. Deze locaties kunnen dienen als centrale punten voor kennisuitwisseling over duurzaamheid en als ontmoetingsplaatsen voor de lokale bevolking. Dit zou de sociale cohesie bevorderen en duurzame samenwerkingsverbanden binnen de gemeenschap ondersteunen.

Zonnestroom tegen kostprijs voor sociale huurders

Er wordt gekeken naar de mogelijkheid om zonnestroom tegen kostprijs aan te bieden aan sociale huurders. Dit stelt hen in staat om te profiteren van lokaal opgewekte zonne-energie zonder dat grote investeringen nodig zijn. Deze aanpak is met name gericht op huishoudens met lagere inkomens, zodat zij hun energiekosten kunnen verlagen.

Gratis app voor intelligent woondossier en verduurzaming

Tot slot wordt de mogelijkheid bekeken om een gratis app aan te bieden waarmee bewoners een intelligent woondossier kunnen bijhouden. Deze app zou hen helpen hun woning te verduurzamen door middel van gerichte adviezen over energiebesparende maatregelen. Dit zou hen ondersteunen bij het verminderen van hun energieverbruik en het verbeteren van de duurzaamheid van hun woning, zonder dat hiervoor directe investeringen nodig zijn.

Korting op thuisbatterijen

Een andere optie die wordt overwogen, is het aanbieden van kortingen op thuisbatterijen voor energieopslag. Deze batterijen zouden bewoners in staat stellen om overtollige zonne-energie op te slaan en te gebruiken op momenten dat er geen directe opwekking is, zoals 's nachts. Door korting te bieden op deze batterijen, kunnen huishoudens hun eigen energieverbruik optimaliseren en hun energiekosten verder verlagen. Dit zou met name aantrekkelijk kunnen zijn voor huishoudens die al zonnepanelen hebben en problemen hebben met netcongestie of betaling voor teruglevering op bepaalde momenten.

6. Meerwaarde omgeving

Naast financiele en procesparticipatie heeft Groenlanden de volgende positieve impact op de omgeving.

Lokale werkgelegenheid

- Creëert banen tijdens de bouwfase door lokale aannemers en installateurs in te zetten.
- Langdurige werkgelegenheid in onderhoud en beheer van het zonnepark.
- Ondersteuning van lokale economie door samenwerking met regionale bedrijven.
- Mogelijkheid om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in te zetten.

Vitale leefomgeving

- Educatieve programma's voor scholen over duurzame energie.
- Publieke rondleidingen en informatiebijeenkomsten voor de gemeenschap.
- Versterkt lokaal bewustzijn en betrokkenheid bij duurzaamheid.
- Samenwerking met lokale duurzaamheidsinitiatieven

Verduurzaming omgeving en biodiversiteit

- Bevordering van biodiversiteit door inzaaien van bloemrijke graslanden.
- Integratie van natuur- en waterbeheer om klimaatbestendigheid te versterken.
- Verbetering van het landschap door landschappelijke inpassing van het zonnepark.
- Combinatie met projecten voor natuurherstel en waterbeheer.

Waterberging

- Bijdrage van 75.000 m³ waterberging voor de omgeving om wateroverlast te verminderen.
- Versterking van klimaatadaptatie door opvang van piekbuien en bescherming van omliggende gebieden tegen extreme weersomstandigheden.
- Aanleg van vispassages om de ecologische verbindingen te verbeteren en vismigratie mogelijk te maken, wat de biodiversiteit in het water verder ondersteunt..

Recreatie

- Recreatieve invulling van 9 hectare bij de buurtgemeenschap Klatering, met wandelpaden en natuurlijke speelplekken.
- Bevordering van welzijn en ontspanning voor de lokale gemeenschap door toegang tot groene ruimtes.
- Mogelijkheden voor natuurbeleving en educatie over biodiversiteit en duurzaamheid.

Educatie

- Ontwikkeling van een educatief programma voor scholen over duurzame energie en biodiversiteit.
- Inrichting van een informatiepunt waar bezoekers meer te weten kunnen komen over het zonnepark en natuurbeheer.
- Organisatie van workshops en excursies voor studenten en inwoners om betrokkenheid bij duurzaamheid te vergroten.

Bron: Waterschap WDO

Bron: Albert Hidding

7. Communicatie

Inleiding

Effectieve communicatie is essentieel voor een succesvol participatieproces. Het zorgt ervoor dat alle stakeholders goed geïnformeerd zijn, dat hun input serieus wordt genomen en dat er een transparante en open dialoog plaatsvindt. Dit hoofdstuk beschrijft de communicatie strategie en de verschillende communicatie-instrumenten die in de verschillende participatiefasen van Groenlanden gebruikt kunnen worden.

De communicatiestrategie voor het Groenlanden is gericht op het faciliteren van een open en transparante dialoog tussen alle betrokken partijen. De strategie heeft als doel om:

- Transparantie te waarborgen door tijdige en volledige informatieverstrekking.
- Betrokkenheid te bevorderen door actieve participatie en inspraakmogelijkheden te bieden.
- Vertrouwen op te bouwen door eerlijk en consistent te communiceren.
- Responsiviteit te tonen door snel en adequaat te reageren op vragen en zorgen van stakeholders.

Effectieve communicatie is de ruggengraat van het participatieproces van Groenlanden. Door het gebruik van een breed scala aan communicatie-instrumenten in elke fase van het project, kan worden gewaarborgd dat alle stakeholders goed geïnformeerd en betrokken blijven. Deze aanpak draagt bij aan een transparant, inclusief en succesvol participatieproces, waarbij de belangen van de lokale gemeenschap centraal staan.

Verkenning

Keukentafelgesprekken: Persoonlijke gesprekken aan huis met omwonenden en belanghebbenden, waarin specifieke zorgen, wensen en ideeën rondom Groenlanden kunnen worden besproken in een vertrouwde en informele sfeer.

Locatiebezoeken: Bezoeken aan de projectlocatie samen met landeigenaren, adviseurs of omwonenden, om ter plaatse de plannen toe te lichten, inrichtingsopties te bespreken en inzicht te geven in de ruimtelijke en ecologische impact van Groenlanden.

Overleg met stakeholders: Regelmatige bijeenkomsten met relevante stakeholders zoals lokale overheden, natuurorganisaties en buurtverenigingen, om hen op de hoogte te houden van de voortgang, feedback te ontvangen en samen te werken aan oplossingen en beslissingen voor Groenlanden.

Planontwikkeling

Informerende brief: Een schriftelijke update die direct aan omwonenden en belanghebbenden wordt verzonden, met actuele informatie over de voortgang, planning en mogelijkheden tot participatie in Groenlanden.

Inloopavond: Een laagdrempelige bijeenkomst waar omwonenden en geïnteresseerden het projectteam kunnen ontmoeten, vragen kunnen stellen en hun mening kunnen geven over het project in een informele setting.

Schetsavond/Ontwerpatelier: Een interactieve sessie waarin omwonenden en belanghebbenden samen met ontwerpers en het projectteam kunnen meedenken en schetsen aan mogelijke ontwerpen en inrichtingsideeën voor Groenlanden, om zo gezamenlijk tot een gedragen ontwerp te komen.

Online Platformen: Virtuele samenwerkingsruimtes waar documenten gedeeld kunnen worden en discussies plaats kunnen vinden.

Nieuwsbrieven: Regelmatige digitale of schriftelijke updates die omwonenden en belanghebben informeren over de voortgang, nieuwe ontwikkelingen en aankomende activiteiten

Enquetes: Vragenlijsten die worden verspreid onder omwonenden en belanghebbenden om hun mening, ideeën en zorgen over het project te verzamelen, waardoor waardevolle input wordt verkregen voor verdere besluitvorming en aanpassingen.

Webinars: Online seminars over specifieke thema's zoals participatie, ontwerp, landschappelijke inpassing.

Werkgroepen: Kleine groepen belanghebbenden die specifieke aspecten van het ontwerp bespreken en feedback geven.

Workshops: Interactieve sessies waar stakeholders actief kunnen deelnemen aan het ontwerpproces en ideeën kunnen uitwisselen.

Expositieruimtes: Fysieke locaties waar ontwerptekeningen en maquettes tentoongesteld worden en waar bezoekers hun feedback kunnen geven.

Adviesgroepen: Regelmatige bijeenkomsten van geselecteerde vertegenwoordigers die advies geven over bijvoorbeeld ontwerpbeslissingen.

Feedbacksessies: Sessies waarin de voortgang wordt besproken of tijdens eventuele klachten en waarin ruimte is voor feedback en suggesties van de gemeenschap.

Realisatie/Exploitatie

Digitale nieuwsbrieven: Regelmatige updates over operationele prestaties en community engagement activiteiten

Social media/website: Regelmatige korte updates via social media of de website om de gemeenschap op de hoogte te houden van de laatste ontwikkelingen

Voortgangsrapporten: Periodieke schriftelijke updates over de bouwvoortgang en eventuele wijzigingen in de planning.

Bouwplaatsbezoeken: Georganiseerde rondleidingen op de bouwplaats om belanghebben een kijkje achter de schermen te geven.

Persbericht: Een korte en informatieve publicatie die het project onder de aandacht brengt bij de pers en het brede publiek, met kerninformatie over doel, voortgang en participatiemogelijkheden.

Jaarverslagen: Gedetailleerde verslagen over de prestaties, financiele opbrengsten en impact van het project.

Informatiepalen: Fysieke borden of palen op strategische locaties rondom het projectterrein (of bouwplaats) die voorbijgangers voorzien van informatie zoals projectdoelen, natuurontwikkeling en belangrijke mijlpalen.

Publieke evenementen: Open dagen, workshops, opening van het park en/of seminars om de gemeenschap te betrekken en te informeren over de resultaten en toekomstige plannen.

Doelgroep	Stakeholders	Belangen	Rol & Bevoegdheid	Instrumenten
Direct omwonenden & aangrenzende grondeigenaren		Behoud van de leefomgeving, minimalisatie van overlast, en mogelijk financieel voordeel.	• Co-creëren 	• Keukentafelgesprekken • Bewonersavonden • Financiële participatie
Lokale energiecoöperatie		Bevorderen van lokale duurzame energieopwekking en financieel voordeel voor leden.	• Meebeslissen 	• Regelmatig overleg • Directe betrokkenheid bij besluitvorming
Lokale belangenorganisaties	WMD water 	Bescherming van de leefomgeving en bevordering van sociaal en cultureel welzijn.	• Adviseren, raadplegen 	• Individuele gesprekken • Uitnodigen schetsavond
Overheidsinstanties		Bevordering van duurzame ontwikkeling, naleving van regels en waarborging van veiligheid en milieu.	• Adviseren, raadplegen • Toetsen aan beleidskaders 	• Individuele gesprekken • Bewonersavonden
Natuurorganisaties		Bescherming van natuur en biodiversiteit, en het beperken van ecologische impact.	• Adviseren, raadplegen 	• Individuele gesprekken • Uitnodigen voor bewonersavonden
Recreatieve organisaties		Behoud en bevordering van recreatiemogelijkheden zoals wandel- en fietspaden.	• Raadplegen 	• Individuele gesprekken • Uitnodigen voor bewonersavonden
Educatieve organisaties		Bevordering van educatie en bewustwording over duurzaamheid en hernieuwbare energie.	• Raadplegen 	• Individuele gesprekken • Uitnodigen voor bewonersavonden
Brede gemeenschap		Financiële deelname	• Informeren 	• Digitale communicatie • Financiële participatie

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

SAMENWERKINGSOVEREENKOMST

inzake de gezamenlijke ontwikkeling van Zonnepark Groenlanden in de gemeente Midden-Drenthe

DE ONDERGETEKENDEN:

1. Horizon NL Developments B.V., statutair gevestigd te Amsterdam, kantoorhoudend aan de Johan Huizingalaan 763A, (1066 VH) te Amsterdam, ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 80351735, rechtsgeldig vertegenwoordigd door [redacted] en [redacted], hierna te noemen 'Initiatiefnemer';

en

2. De Gezamenlijke Energie Coöperatie Midden-Drenthe U.A., een coöperatie met uitgesloten aansprakelijkheid, statutair gevestigd te Balinge en kantoorhoudend aan de Heirweg 26 te Balinge (9437TB), ingeschreven bij het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 89618556, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar bestuurders:

   - [redacted]

   en

   - [redacted]

   of een nader aan te wijzen en aan de Gezamenlijke Energiecoöperatie Midden-Drenthe gelieerde partij (nader te noemen meester), die op een later moment door de Gezamenlijke Energiecoöperatie Midden-Drenthe als partij kan worden aangewezen om de rechten en verplichtingen uit deze overeenkomst over te nemen.

   Hierna te noemen de Energiecoöperatie

Elk afzonderlijk ook aan te duiden als 'Partij' en gezamenlijk als 'Partijen'.

Hebben de intentie om gezamenlijk een zonnepark te realiseren in de gemeente Midden-Drenthe op de locatie welke de navolgende kadastrale percelen met een totale omvang van circa 63,8 hectare betreft:

Kadastrale gemeentenaam	Kadastrale sectie	Kadastraal perceelnummer	Oppervlak (m2)
Beilen	R	2171	128,461
Beilen	R	2202	22,288
Beilen	R	2203	114,378
Beilen	R	2213	114,755
Beilen	R	2215	44,657
Beilen	R	2216	39,476
Beilen	R	2791	34,005
Beilen	R	2792	11,900
Beilen	R	3047	19,783
Beilen	R	3048	15,320
Beilen	R	4067	15,000
Beilen	R	4068	77,632

NEMEN HET VOLGENDE IN OVERWEGING:

A. De gemeente Midden-Drenthe ("De Gemeente") heeft een beleidskader vastgesteld met daarin de uitnodiging aan grondeigenaren en marktpartijen om grootschalige duurzame energieopwekking te realiseren, waarbij samenwerking met lokale partijen wordt gestimuleerd om zodoende invulling te geven aan lokaal eigendom;

B. Initiatiefnemer is van plan om een Aanbod in te dienen bij de Maatschappelijke tender in 2024 voor zonneparken, georganiseerd door de gemeente Midden-Drenthe ("De Gemeente"), voor de ontwikkeling van een zonnepark.

C. De Gemeente wenst dat de opbrengsten van duurzame energieopwekking zoveel mogelijk in de omgeving terugvloeien, zodat inwoners van De Gemeente en belanghebbenden (financieel) meeprofiteren van de lokaal opgewekte duurzame energie en zodoende lokaal draagvlak bevorderd wordt;

D. Initiatiefnemer is eigenaar of beperkt gerechtigde van het perceel/ de percelen waarop het zonnepark is geprojecteerd en/of heeft voor de realisatie van dat zonnepark een rechtsgeldige reserveringsovereenkomst gesloten met betrekking tot dat perceel/ die percelen ten behoeve van de realisatie van dat zonnepark.

E. Energiecoöperatie is een lokale energiecoöperatie, die geworteld is in de lokale gemeenschap van De Gemeente, met als doel het realiseren van meer duurzame energieproductie in de Gemeente;

F. Initiatiefnemer wil de ontwikkeling en exploitatie van het zonnepark zodanig vormgeven dat recht wordt gedaan aan het Klimaatakkoord van 28 juni 2019 en aan de Gedragscode Zon op Land en daartoe een samenwerking aangaan met de Energiecoöperatie overeenkomstig het bepaalde in deze Samenwerkingsovereenkomst.

G. Partijen acteren gezamenlijk als initiatiefnemer en zijn voornemens een gezamenlijke Projectvennootschap op te richten.

H. Partijen onderschrijven de Gedragscode Zon op Land, waarin staat dat projecten bij voorkeur op basis van gelijkwaardigheid met de omgeving worden ontwikkeld.

I. Partijen willen samenwerken omdat zij het belangrijk vinden om op een maatschappelijk verantwoorde manier lokaal duurzame energie op te wekken en op te slaan.

J. Partijen wensen afspraken te maken over de wijze waarop de omwonenden en lokale organisaties zoals scholen, ondernemers en natuurverenigingen, in de nabije omgeving van het Plangebied (de "Stakeholders") betrokken worden bij het Project, en wensen te bepalen hoe Stakeholders direct of indirect (mee) kunnen profiteren;

K. Partijen wensen hun intentie tot samenwerking en de gehanteerde uitganspunten van de samenwerking schriftelijk vast te leggen in deze samenwerkingsovereenkomst, hierna te noemen '**SOK**'.

EN KOMEN HET VOLGENDE OVEREEN:

Artikel 1 Doel van de samenwerking

1. De samenwerking van partijen heeft het doel om gezamenlijk een zonnepark te ontwikkelen in gemeente Midden-Drenthe (het **Project**). Het doel van de SOK is het vastleggen van afspraken tussen Partijen over:
    a. De uitgangspunten voor de samenwerking in het Project;
    b. Proces- en werkafspraken voor de gezamenlijke ontwikkeling van het Project;
    c. De verdeling van de ontwikkelkosten en opbrengsten.

2. Wanneer het, door de Initiatiefnemer ingediende, aanbod tot één van de winnende projecten van de Maatschappelijke tender behoort, zullen Partijen de Ontwikkeling conform deze overeenkomst gezamenlijk tot stand brengen en het zonnepark gezamenlijk exploiteren. Behoort het aanbod definitief niet tot één van de winnende projecten van de Maatschappelijke tender dan zal Initiatiefnemer de Energiecoöperatie daar per mail over informeren waarna deze overeenkomst vervalt. Dit geldt echter niet voor geheimhouding en vertrouwelijkheid zoals beschreven in artikel 13.

Artikel 2 Uitgangspunten samenwerking

1. *Zonne-energieprojecten ontwikkelen doe je samen*
   Het ontwikkelen van duurzame energieprojecten is complex, specialistisch en vooral lokaal. Door expertise uit de buurt te combineren met expertise uit de sector worden de meest succesvolle projecten ontwikkeld. Partijen streven naar 50% lokaal eigendom, dat ingevuld wordt door de Energiecoöperatie.

2. *Rendement is gekoppeld aan risicoprofiel*
   Investeren in een duurzaam energieproject is ondernemerschap, dit vergt (mee-)investeren en risico lopen. In een goede samenwerking is voor iedere partij het risico en het rendement in verhouding met elkaar. Dit betekent niet dat iedere partij evenveel risico hoeft te lopen in een samenwerking.

3. *Tijdig heldere afspraken maken*
   Door in het vroeg stadium de samenwerkingsmogelijkheden te onderzoeken wordt een ongelijkwaardige samenwerking voorkomen

4. *Ontwikkelen en realiseren conform beleid van gemeente Midden-Drenthe*
   Partijen ontwikkelen, bouwen en beheren het Zonnepark zoveel als mogelijk conform het door gemeente Midden-Drenthe vastgestelde beleid voor grondgebonden zonneparken.

5. *Lokaal eigenaarschap en/of financiële participatie*
   Partijen streven ernaar gezamenlijk het Project te ontwikkelen, realiseren en te exploiteren met als uitgangspunt dat de investering in tijd en geld en het bijbehorende risico eerlijk wordt verdeeld. Partijen streven naar gelijkwaardig risico en eigenaarschap.

6. *Financieel haalbare en rendabele businesscase*

Partijen streven naar een financieel rendabele en haalbare business case. Overeenkomsten met derden, waaronder aan Initiatiefnemer gelieerde partijen zullen worden aangegaan op basis van marktconforme voorwaarden en condities. Een vereiste is hierbij dat al het voorgaande moet voldoen aan de eisen die een bankinstelling stelt in het kader van projectfinanciering.

7. *Natuur inclusief & biodiversiteit*
   Partijen wensen een natuurinclusief Project te ontwikkelen. In het ontwerp van het Project zullen Partijen er naar streven om (bestaande) kwaliteiten te versterken, zoals: biodiversiteit, ecologie en klimaatadaptatie. Dit uitgangspunt vindt ook aansluiting bij het nieuwe geactualiseerde beleidskader van de gemeente. Partijen begrijpen tegelijkertijd dat dit niet substantieel ten koste moet gaan van een financieel haalbare en rendabele business case.

Artikel 3 Belangen

1. Partijen hebben de intentie om als partners in het Project en de daarbij behorende Project BV deel te nemen op basis van de volgende onderlinge (zeggenschap)verhoudingen en aandelenbelangen (de "Belangen"):

Partij	**Aandelen (Belang)**	**Winstverdeling**	**Kostenverdeling**
Initiatiefnemer	50	50%	50%
Energiecoöperatie	50	50%	50%

Indien een van de Partijen, om welke reden dan ook, meer financiering moet verstrekken dan de andere Partij, kan dit leiden tot een evenredige aanpassing van het aandelenbelang van de Partijen (verwatering)

2. Partijen hebben de intentie om samen te werken conform de Belangen en de voorwaarden zoals beschreven in deze SOK. Dit zullen zij blijven doen zolang er aan de voorwaarden van de SOK wordt voldaan, met dien verstande dat de mogelijkheid bestaat dat Partijen gedurende de verdere ontwikkeling van het Project op basis van een alternatieve samenwerkingsvorm kunnen voortzetten.

3. Een alternatieve samenwerkingsvorm (als bedoeld in artikel 3.2) kan zijn, maar is niet beperkt tot:
   a. een aangepaste verhouding in de Belangen van Partijen (zie ook artikel 8); en/of
   b. een additionele afdracht aan een gebiedsfonds; en/of
   c. de uitgifte van obligaties met voorrang voor omwonenden en ingeschrevenen van de gemeente Midden-Drenthe

Artikel 4 Activiteiten samenwerking

Partijen geven gezamenlijk uitvoering aan de volgende activiteiten:

- Planologische procedures voeren
- Onderzoeken (laten) uitvoeren
- Communicatie
- Het voeren van juridische procedures.

Partijen werken samen bij:

- De aanbesteding en uitvoering van de projectontwikkelingswerkzaamheden, zoals infrastructurele werken, inkoop materialen, onderhoudscontracten, etc.

De Energiecoöperatie staat primair opgesteld voor:

- Contact en communicatie met de omgeving
- Overleg met politiek en lokaal bestuur
- Inwonersparticipatie (bredere omgeving)
- Inrichten lokaal omgevingsfonds (direct omwonenden)

De Initiatiefnemer staat primair opgesteld voor:

- Aanvragen subsidies
- Technische ontwikkeling (inclusief netaansluitingen)
- Ruimtelijke onderbouwing
- Financiële organisatie (inclusief bancaire leningen)
- Aanbestedingen installatie en begeleiding bouw

Artikel 5 Plan- en procesparticipatie

Om te zorgen dat het Project ook een positieve impact heeft op de lokale omgeving zullen Partijen alle relevante Stakeholders (bijvoorbeeld het Dorpenoverleg Midden-Drenthe "DOM", direct omwonenden en bedrijven) vanaf het begin bij het Project trachten te betrekken.

Door het participatieproces goed te documenteren en tussentijdse uitkomsten helder en laagdrempelig te communiceren willen Partijen de Stakeholders zich nauw betrokken laten voelen vanaf een vroeg stadium.

Artikel 6 Gebiedsfonds

1. Partijen komen overeen een gebiedsfonds op te richten ter ondersteuning van de lokale gemeenschap rondom het zonnepark. Het doel van het fonds is om financieel bij te dragen aan projecten en initiatieven die de leefbaarheid en duurzaamheid in de omgeving bevorderen, zoals natuurbehoud, recreatie, onderwijs, en lokale energieprojecten.
2. Het gebiedsfonds zal jaarlijks worden gevoed met een gereduceerd afdracht van € [redacted] (geïndexeerd CPI) per geleverde MWh. Deze afdracht zal worden wordt vastgelegd in de aandeelhoudersovereenkomst van de Project BV.
3. Het gebiedsfonds zal worden beheerd door een onafhankelijke stichting of commissie die is samengesteld uit vertegenwoordigers van lokale bewoners en belanghebbende organisaties. Het bestuur van het gebiedsfonds beslist over de toewijzing van middelen op basis van een transparant aanvraagproces.
4. Jaarlijks zullen de inkomsten en uitgaven van het gebiedsfonds openbaar worden gemaakt in een rapport dat beschikbaar wordt gesteld aan belanghebbenden.
5. Het gebiedsfonds zal gedurende de exploitatieperiode van het zonnepark actief zijn. Bij beëindiging van de exploitatie van het zonnepark zullen de overgebleven middelen in het

gebiedsfonds worden besteed aan een lokaal project dat aansluit bij de doelstellingen van het fonds.

6. In het geval dat het belang van de Energiecoöperatie vermindert, zal de gereduceerde afdracht aan het gebiedsfonds naar rato toenemen tot een maximum van € [redacted] (geïndexeerd CPI) per geleverde MWh.

Artikel 7 Aansturing, overleg, controle en besluitvorming

1. Voor de aansturing van de activiteiten die uit deze SOK voortvloeien, stellen Partijen een Projectleider aan en stellen een Stuurgroep in.

Projectleider

2. De Projectleider is verantwoordelijk voor de algehele leiding van het Project.

3. De projectleider wordt binnen 1 maanden na het winnen van de Tender aangesteld voor onder meer het plan- en procesparticipatie.

4. De Projectleider heeft de dagelijkse leiding over de werkzaamheden onder deze SOK.

5. De Projectleider draagt zorg voor de ontwikkeling van het Project en legt verantwoording af aan de Stuurgroep. De Projectleider bepaalt in overleg met de Stuurgroep de frequentie van (digitaal) overleg.

6. De Projectleider draagt de eindverantwoordelijkheid voor het doelmatig en kwalitatief uitvoeren van de activiteiten onder de SOK, de Interne kosten en de Externe kosten.

7. De Projectleider bereidt de vergaderingen van de Stuurgroep voor.

8. De Projectleider doet daartoe datumvoorstellen aan de andere Partijen. Alle Partijen kunnen agendapunten aandragen. De Projectleider stelt een agenda op, bereidt de begeleidende stukken voor en formuleert waar mogelijk (in concept) de te nemen besluiten. De Projectleider verspreidt de stukken tijdig onder de andere Partijen.

9. Opdrachten aan derden worden voorbereid door de Projectleider en voorgelegd aan de Stuurgroep.

Stuurgroep

10. Ieder Partij wijst één vertegenwoordiger aan. Deze vertegenwoordigers vormen samen de Stuurgroep.

11. De Stuurgroep heeft als primaire taak:
    a. het bewaken van de kwaliteit van de Projectleider;
    b. het nemen van besluiten over de wijziging van het Project, de projectplanning en goedkeuring van de “deliverables”;
    c. het voorbereiden van besluitvorming door individuele Partijen;

d. het nemen van strategische besluiten binnen het kader van de SOK aangaande het Project.

12. Elk voorstel tot wijziging en/of aanvulling van het Project en/of de planning zal voldoende informatie bevatten opdat de Stuurgroep een goed gefundeerd oordeel kan vormen over de kwaliteit van het voorstel. Indien er majeure aanpassingen dan wel overschrijdingen van de planning en kosten van het Project plaatsvinden, wordt er in de Stuurgroep over besloten. Van een majeure kostenoverschrijding is sprake indien sprake is van een overschrijding van meer dan EUR 5.000,--.

13. Wanneer externe aanvragen worden gedaan of verplichtingen worden aangegaan met betrekking tot allerhande contracten, toestemmingen en vergunningen die in het kader van het Project nodig zijn (bijv. de aanvraag van vergunningen en subsidies) wordt hierover in de Stuurgroep besloten.

14. De Stuurgroep benoemd uit haar midden een voorzitter die de vergaderingen van de Stuurgroep voor zit. Partijen zorgen gezamenlijk voor een goede voorbereiding van de Stuurgroep vergaderingen, adequate verslaglegging en zorgen dat acties volgens planning verlopen.

15. De Stuurgroep besluit op basis van consensus (waarbij de stem van elke Partij even zwaar weegt zolang de Belangen gelijkwaardig zijn en anders naar rato van de verdeling van het aandelenkapitaal) en kan zowel tijdens fysieke bijeenkomsten als per e-mail besluiten nemen. Er zal steeds een afweging gemaakt moeten worden tussen financiële opbrengst, risico, draagvlak/acceptatie. De Stuurgroep komt elke twee maanden bijeen, of zo vaak als nodig en als de Projectleider of Stuurgroepleden dat willen.

16. Indien leden van de Stuurgroep wijzigen, zal de desbetreffende Partij dat direct doorgeven aan de Projectleider. De Projectleider communiceert dit aan alle leden van zowel de Stuurgroep.

17. In het geval dat het Belang van één van de Partijen onder de 15% zakt, zal deze Partij niet langer een vertegenwoordiger in de Stuurgroep kunnen afvaardigen.

Artikel 8 Kosten

1. Elke Partij zorgt voor een inhoudelijke en procesmatige bijdrage in de activiteiten (projecturen/inspanningen) voor de duur van de SOK, tenzij anders bepaald in deze SOK.

2. Indien Initiatiefnemer nog geen Project BV heeft opgericht, richten Partijen zo spoedig mogelijk nadat definitief bekend is geworden dat het, door de Initiatiefnemer ingediende, aanbod tot één van de winnende projecten behoort een Project BV op. De ten behoeve van het project gesloten overeenkomsten met derde partijen worden ingebracht in de Project BV evenals de bijbehorende Externe Kosten.

3. De Externe kosten zullen op basis van de Belangen tussen Partijen worden verdeeld en aan het einde van elk kwartaal door de ene Partij worden vergoed aan de Partij, die de betreffende

factuur heeft voldaan, tenzij Partijen gelijkwaardig kapitaal storten middels eigen vermogen of aandeelhouderslening op de bankrekening van de Project BV en de Project BV de Externe kosten betaalt.

4. De Energiecoöperatie is voor haar financiering afhankelijk van externe partijen. Bij het storten van aandelenkapitaal en/of het verstrekken van financiering wordt rekening gehouden met een reguliere termijn voor het aantrekken van de benodigde middelen.

5. De Project BV zal zoveel mogelijk contractpartij zijn jegens externe partijen, Externe kosten zullen dan dus ook zoveel mogelijk door de Project BV betaald worden.

6. De door Partijen gemaakte Interne Uren tot de ingangsdatum van de SOK en tijdens de looptijd van de SOK worden bijgehouden, maar niet verrekend. Partijen brengen gedurende de ontwikkeling van het Project geen loonkosten in rekening.

7. Partijen zullen voor de compensatie van de door hun verrichte werkzaamheden (de Interne Uren) voor de Project BV gerechtigd zijn tot een ontwikkelvergoeding. Deze vergoeding kent een maximum van 10% van de totale investering in het project (de "**Ontwikkelvergoeding**"). Er zal van een "gerealiseerde MWp" worden gesproken indien en wanneer Financial Close is bereikt. Uit de Ontwikkelvergoeding worden eerst de bijgehouden interne uren verrekend tegen een tarief van € [redacted] excl. BTW. Het restant van de Ontwikkelvergoeding zal ten tijde van Financial Close naar rato van de Belangen tussen Partijen worden verdeeld en door de Project BV aan Partijen worden uitbetaald. De Ontwikkelvergoeding wordt als kostenpost meegenomen in de projectfinanciering van de vreemd vermogen verschaffer.

8. Indien definitief bekend is geworden dat het, door de Initiatiefnemer ingediende project, niet tot één van de winnende projecten behoort, vervalt deze overeenkomst en worden geen interne Uren en Externe kosten verrekend.

Artikel 9 Verslaglegging project

1. De Projectleider voert een aparte projectadministratie en legt daarmee financiële rekening en verantwoording aan de Partijen af. De Partijen hebben desgewenst inzage in de projectadministratie.

2. Binnen 5 werkdagen na afloop van een kwartaal maken de Partijen aan de Projectleider kenbaar hoeveel Interne- en Externe kosten zij hebben gemaakt.

3. Facturering aan de Partijen vindt op kwartaalbasis achteraf plaats waarbij een beschrijving van kosten wordt opgevoerd met het respectievelijke bedrag naar rato van de Belangen van de Partijen. Deze facturering bevat ook details van tot dan toe gefactureerde en betaalde bedragen. De Projectleider stuurt binnen 10 werkdagen na afloop van een kwartaal een factuur met alle gemaakte Externe kosten naar rato van de Belangen van de respectievelijke Partijen. De facturen worden binnen 14 kalenderdagen na ontvangst door de Partijen voldaan.

4. Aan het einde van elk kwartaal maakt de Projectleider een rapportage met een vergelijking van gemaakte kosten en uitgaven van het voorafgaande kwartaal en overlegt daarbij een verantwoording van eventuele kostenoverschrijdingen.

Artikel 10 Looptijd en beëindiging

1. Deze SOK treedt in werking na de datum van ondertekening door beide Partijen.

2. De SOK eindigt:
    a. zodra door Partijen een vervolgovereenkomst is gesloten ter vervanging van deze SOK; of
    b. nadat Partijen een aandeelhoudersovereenkomst hebben ondertekend of;
    c. Indien definitief bekend is geworden dat het, door de Initiatiefnemer ingediende aanbod, niet tot één van de winnende projecten behoort of;
    d. indien Partijen besluiten om het Project te staken.

3. Onverminderd het bepaalde in artikel 10.2 kan de SOK niet tussentijds worden beëindigd door één der Partijen, met uitzondering van de hieronder genoemde situaties:
    a. in geval een Partij surseance van betaling aanvraagt, dan wel haar surseance van betaling is verleend;
    b. in geval een Partij zelf faillissement aanvraagt;
    c. in geval een Partij failliet wordt verklaard;
    d. indien een Partij ontbonden of geliquideerd wordt;
    e. indien een Partij overgaat tot staking van haar bedrijf of daartoe reeds is overgegaan;
    f. indien een Partij toerekenbaar tekort schiet in de nakoming van een verplichting krachtens deze SOK, tenzij de tekortkoming de ontbinding met haar gevolgen niet rechtvaardigt. Voor zover de nakoming niet blijvend onmogelijk is, ontstaat deze bevoegdheid tot ontbinding pas indien nakoming van de verplichting uitblijft na verloop van een bij een schriftelijke aanmaning gestelde redelijke termijn.

4. In bovengenoemde gevallen (3.a tot en met 3.f) kan een Partij de SOK zonder nadere ingebrekestelling of rechterlijke tussenkomst en zonder schadevergoeding verschuldigd te zijn met onmiddellijke ingang ontbinden. De ontbindende Partij(en) heeft (hebben) in dat geval te allen tijde het recht schadevergoeding te vorderen van alle kosten, schade en interesten die het gevolg zijn van de beëindiging van de SOK als gevolg van één van de hiervoor genoemde gronden.

5. Na de beëindiging dan wel ontbinding van de SOK hebben Partijen geen enkele verplichting over en weer, behoudens hetgeen is overeengekomen in artikel 6 (gebiedsfonds) en artikel 13 (geheimhouding & vertrouwelijkheid).

Artikel 11 Overdracht rechten en plichten

1. Het is Partijen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de andere Partij niet toegestaan hun rechten en plichten uit hoofde van deze SOK geheel of gedeeltelijk over te dragen aan een of meer derde(n). Deze toestemming zal niet op onredelijke gronden worden onthouden.

2. Het voorgaande geldt niet in de situatie dat het een overdracht betreft aan een onderneming waar een Partij in haar groep ex. artikel 2:24b BW is verbonden, met dien verstande dat de gelieerde entiteit minimaal dezelfde financiële stabiliteit dient te hebben als de overdragende partij.

3. Partijen behouden zich het recht voor om de rechten en verplichtingen uit deze SOK door middel van een overeenkomst van contractovername (zoals bedoeld in artikel 6:159 BW) integraal over te dragen aan de Project BV.

Artikel 12 Contacten media/pers

1. Partijen spreken af dat er een zorgvuldige afstemming plaatsvindt in hetgeen wordt gepubliceerd over het Project en/of hetgeen met de pers, omwonenden, Gemeente en andere belanghebbenden wordt gecommuniceerd.

2. Partijen zullen zich extern presenteren als de gezamenlijke ontwikkelaar van het Project.

4. Partijen zullen zich over en weer onthouden van het zich op wat voor wijze dan ook negatief uitlaten over elkaar.

5. Bij contacten met de pers zal vooraf altijd afstemming plaatsvinden tussen Partijen.

Artikel 13 Geheimhouding & vertrouwelijkheid

1. Partijen zijn gehouden tot zorgvuldig omgang met alle informatie over de ontwikkeling van het Project en hun samenwerking.

2. De Energiecoöperatie is bevoegd haar leden op gepaste wijze te informeren over de ontwikkeling van het Project en de samenwerking rekening houdend met de gerechtvaardigde belangen van Initiatiefnemer.

3. Alle informatie door Partijen over en weer verkregen bij het aangaan en uitvoeren van deze SOK heeft een vertrouwelijk karakter en mag zonder toestemming van de andere Partij niet verder worden verspreid buiten Partijen, tenzij dit wettelijk is voorgeschreven. Het voorgaande geldt niet voor bekendmaking aan
   (i) medewerkers van Partijen of van groepsmaatschappijen als bedoeld in artikel 2:24b van het burgerlijk wetboek
   (ii) professionele adviseur en opdrachtnemers van Partijen die ten behoeve van het Project worden ingeschakeld
   (iii) relevante ledencommissies en bestuur van de Energiecoöperatie
   (iv) informatie die op grond van een wettelijke plicht bekend moet worden gemaakt
   (v), en informatie die al openbaar is op het moment van bekendmaking, zonder dat daarbij een vertrouwelijkheidsverplichting is overtreden.

Artikel 14 Uittreden, vervreemding van aandelen en aanbiedingsplicht

1. Beide Partijen hebben de intentie om hun aandelen Belangen in de Project BV te behouden, maar in goed overleg kunnen Partijen besluiten om hun Belangen in de Project BV op enig moment te verkopen aan derden. Voor een geldige overdracht van aandelen is vereist dat de Partij die één of meer aandelen wil vervreemden, deze eerst aanbiedt aan de andere Partij. Eén en ander zal nader worden gedefinieerd in een nog voor de Project BV op te stellen aandeelhoudersovereenkomst.

Artikel 15 Overige bepalingen

1. Partijen sluiten jegens elkaar iedere aansprakelijkheid uit voor schade welke ontstaat in het kader van deze SOK, behoudens in geval van opzet of grove schuld. Partijen zijn verplicht zich tot het uiterste in te spannen dreigende dan wel intredende schade te voorkomen of tot een minimum te beperken.

2. Partijen zullen nalaten, direct of indirect, bijvoorbeeld door middel van met hen verbonden (rechts)personen, enige actie te ondernemen, die de ontwikkeling, realisatie en/of exploitatie van het Project kan schaden casu quo vertragen. Hieronder dient tevens te worden verstaan het nalaten van het gebruik maken van wettelijke mogelijkheden, zoals het indienen van planschadeverzoeken, zienswijzen, inspraakreacties, bedenkingen, het aantekenen van bezwaar of beroep tegen overheidsbesluiten, vergunningaanvragen en verlening van vergunningen die de realisatie van het Project ten doel hebben.

3. Indien één of meer artikelen van deze SOK ongeldig of op andere wijze niet verbindend zou(den) zijn, wordt daardoor de geldigheid van de overige artikelen van deze SOK niet aangetast. Partijen zullen alsdan in gezamenlijk overleg en in de geest van deze SOK deze SOK voor zover nodig aanpassen, in die zin dat de niet-verbindende artikelen worden vervangen door bepalingen die zo min mogelijk verschillen van de betreffende niet-verbindende artikelen.

Artikel 16 Toepasselijk recht en forumkeuze

1. Op deze SOK is Nederlands recht van toepassing.

2. Geschillen die ontstaan in het kader van deze Samenwerkingsovereenkomst of hieruit voortvloeiende overeenkomsten en die niet binnen de Stuurgroep kunnen worden opgelost, kunnen door ieder van de Partijen worden geëscaleerd naar de directies van de Partijen. Indien de directies binnen redelijke tijd geen overeenstemming weten te bereiken over het geschil, dan kan ieder van de Partijen het geschil exclusief voorleggen aan de bevoegde rechter van de rechtbank Noord-Nederland.

Bijlagen

Bijlage 1 Kaart Projectlocatie

ONDERTEKENING

Deze Overeenkomst is in tweevoud opgemaakt en (eventueel digitaal) ondertekend in de plaats en op de datum zoals hieronder vermeld.

_____
Energiecoöperatie

door:
te: Balinge
datum: 18-11-2024

_____
Energiecoöperatie

door:
te: Balinge
datum:

_____
Horizon NL Developments B.V.
door:
te: Amersfoort
datum: 26-12-2024

_____
Horizon NL Developments B.V.
door:
te: Tilburg
datum: 26-12-2024

DEFINITIES

Tenzij uitdrukkelijk anders blijkt en naast de eventueel elders in de SOK opgenomen definities, hebben in de SOK de volgende met (een) hoofdletter(s) geschreven woorden de daaronder vermelde betekenis. Definities kunnen zonder verlies van de inhoudelijke betekenis in enkelvoud of meervoud worden gebruikt

Aanbod	Het plan dat de Initiatiefnemer indient om mee te kunnen doen aan de Maatschappelijke tender. Het plan moet voldoen aan het beleidskader dat is opgesteld door de gemeente Midden-Drenthe.
Belangen	Heeft de betekenis zoals omschreven in artikel 3 van deze SOK.
Externe kosten	Dit zijn de kosten voor het uitbesteden van activiteiten aan derde partijen vanaf het moment van ondertekenen van deze SOK. Externe kosten kunnen alleen worden gemaakt na instemming van alle Partijen.
Financial Close	Het moment waarop aan alle opschortende voorwaarden is voldaan, zoals die zijn vastgelegd in de SOK, en de vreemd vermogen verschaffer(s) de financiering ten behoeve van het Project hebben gecommitteerd onder de gebruikelijke voorwaarden en bepalingen.
Gedragscode Zon op Land:	Code voor de fysieke en procesmatige wijze van ontwikkeling, inpassing, vormgeving en beheer van zon op land projecten, uitgegeven door Holland Solar op 13 november 2019. Gedragscode Zon op Land
Interne uren	Dit zijn de door Partijen gemaakte interne uren die moeten bijdragen aan de realisatie van het project tot de ingangsdatum van de sok en tijdens de looptijd van de SOK. De uren worden in redelijkheid en billijkheid bijgehouden en per kwartaal besproken.
Maatschappelijke tender	De maatschappelijke tender bedoeld in de overwegingen onder B.
Omgevingsvergunning	Elke vergunning die benodigd is om (één of meer) zonneparken van het bevoegde gezag te mogen aanleggen.
Ontwikkeling	De ontwikkeling van het zonnepark.
Project BV	Een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid naar Nederlands recht, die door Partijen zal worden opgericht met als specifiek doel de ontwikkeling, bouw en exploitatie van het Project.
Projectleider	De Partij (dan wel een natuurlijk persoon / derde partij namens deze) die als zodanig is aangewezen in artikel 7 van deze SOK.
Ready to Build	Het moment waarop het Project beschikt over de onherroepelijke omgevingsvergunning, de SDE++-subsidie of andere vorm van subsidie is verkregen, de eerste

	aanbetaling voor de netaansluiting is gedaan, voldoende transportcapaciteit op het elektriciteitsnet van de netbeheerder is vastgelegd, alle vereiste (zakelijke) rechten op de grond van de Projectlocatie zijn geregeld, een bouwcontract (EPC) beschikbaar is en een onderhoudscontract beschikbaar is.
Samenwerking:	de gezamenlijke ontwikkeling van het zonnepark.
Samenwerkingsovereenkomst	een overeenkomst zoals bedoeld de overwegingen onder K.
Stuurgroep	De stuurgroep zoals bedoeld in artikel 7 van deze SOK.
Stakeholders	De omwonenden en lokale organisaties zoals scholen, ondernemers en natuurverenigingen, in de nabije omgeving van het Plangebied.

BIJLAGE 1 KAART PROJECTLOCATIE

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

K Art. 5.1 lid 2 sub f

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de bescherming van andere dan in art. 5.1 lid 1 sub c genoemde concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens

Toelichting rollen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Bij deze vlakken is in sommige gevallen ingevuld welke rol wordt vervuld door het betreffende gegeven. Het cijfer dat hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende rol in onderstaand overzicht.

14 Handtekening

Gebiedsontwikkeling De Groenlanden

Ontwerp en meervoudige inrichting

energie + water + recreatie + natuur

Maatschappelijke Tender zonneparken
Gemeente Midden-Drenthe

Eelerwoude

Op weg naar 100% natuurinclusief

INHOUD

1. Inleiding 5

2. Gebiedsbeschrijving 10

3. Plan ‘de Groenlanden’ 18
   - Plankaart 24
   - Doorsnedes 27
   - Visualisaties 30

Afbeelding 1. Topografische kaart met projectgebied 65 ha gesitueerd in de regio (bron:open topo.nl).

Afbeelding 2. Luchtfoto van het projectgebied 65 ha (bron:open topo.nl).

1. INLEIDING

1.1 Opgave voor Midden-Drenthe

Het Kabinet heeft met het nationale Klimaatakkoord één hoofddoel gesteld: een reductie van de uitstoot van broeikasgassen in Nederland met 49% ten opzichte van 1990. Daarnaast is er de ambitie om in 2030 circa 42 TWh aan elektriciteit duurzaam op te wekken, waarvan 7 TWh op daken. Dit betekent dat 35 TWh opgewekt moet worden via andere initiatieven, zoals zonne- en windenergieprojecten.

In de Regionale Energiestrategie (RES) Drenthe heeft de gemeente Midden-Drenthe de ambitie vastgelegd om 0,056 TWh (201,6 TJ) aan zonne-energie op te wekken. Deze doelstelling vraagt om een aanzienlijke inspanning en de realisatie van zonneparken binnen de gemeente. Er is veel interesse vanuit projectontwikkelaars om bij te dragen aan deze opgave. Om de gestelde ambities te behalen, is tussen de 60 en 90 hectare aan zonneparken nodig.

De gemeente Midden-Drenthe heeft een maatschappelijke tender ontwikkeld, waarin projecten niet alleen worden beoordeeld op ruimtelijke voorwaarden, maar ook op aspecten zoals lokaal eigendom en participatie. Initiatiefnemers worden uitgenodigd plannen in te dienen die voldoen aan de uitgangspunten van het beleidskader ‘Zonneparken in Midden-Drenthe – uitnodigingskader maatschappelijke tender’.

Binnen de tender worden zonneparken geselecteerd op basis van de grootse maatschappelijk geleverde meerwaarde, d.m.v. locatiekeuze, landschappelijke inpassing en participatie. De tender richt zich op projecten op tredes 3 en 4 van de zonneladder. Dit betreft:

- Trede 3: zonneparken op onbenutte (bouw)locaties, langs infrastructurele werken en op (industriële) plassen.
- Trede 4: zonneparken op overige locaties, zoals landbouwgronden.

Bij zonneparken op trede 4 worden extra punten toegekend als er sprake is van meervoudig ruimtegebruik, bijvoorbeeld door combinaties met natuurontwikkeling, waterberging of agrarische functies.

1.2 Planvoornemen gebiedsontwikkeling De Groenlanden

Integraal plan voor bodem, water, landschap en duurzaamheid

Horizon NL, Solar Proactive, Waterschap Drents Overijsselse Delta en diverse grondeigenaren hebben de krachten gebundeld om een plangebied van 65 hectare integraal te transformeren. Dit gebied krijgt een toekomstbestendige invulling waarbij grote thema’s zoals waterbeheer, duurzame energie, recreatie, klimaatadaptatie, landschap en natuur worden gecombineerd. Het plan omvat de aanleg van een zonneweide met energieopslag, een grootschalige waterberging van 75.000 m³ voor piekmomenten, aantrekkelijke recreatieve routes, een ecologisch waardevolle slenk en versterking van het cultuurhistorische karakter van het landschap door meer variatie en afwisseling.

1.3 Motivatie van project en locatiekeuze

Duurzame energie, waterbeheer en eigentijdse recreatie

Het plangebied bij Klatering ligt op slechts 1250 meter afstand van Beilen, op 2.950 meter van het HS/MS-station Beilen en is uitstekend ontsloten via de N381 en A28. Het project levert een bijdrage aan de verduurzamingsdoelstellingen van de gemeente en dat door lokaal eigendom aan inwoners de mogelijkheid wordt geboden om medeeigenaar van het project te worden. Het project voorziet in 50% lokaal eigendom van het zonnelandschap. Tegelijkertijd worden eigentijdse vormen van recreatie ontwikkeld die aansluiten bij het unieke karakter van het landschap.

De locatie is specifiek gekozen vanwege de strategische ligging in relatie tot de waterbeheeropgave. Een waterberging van 75.000 m³ is door het waterschap berekend als passend voor zowel het plangebied als de noodzakelijke ontlasting van wateroverlast in stroomafwaartse bebouwde gebieden, zoals de woonwijk Lievingerveld. Zonder adequate waterberging zou deze wijk risico lopen op overstromingen bij extreme neerslag. Het plan biedt daarmee een robuuste oplossing voor zowel de directe omgeving als de bredere regio.

Herstel van het beekdalsysteem en ecologische versterking van het landschap

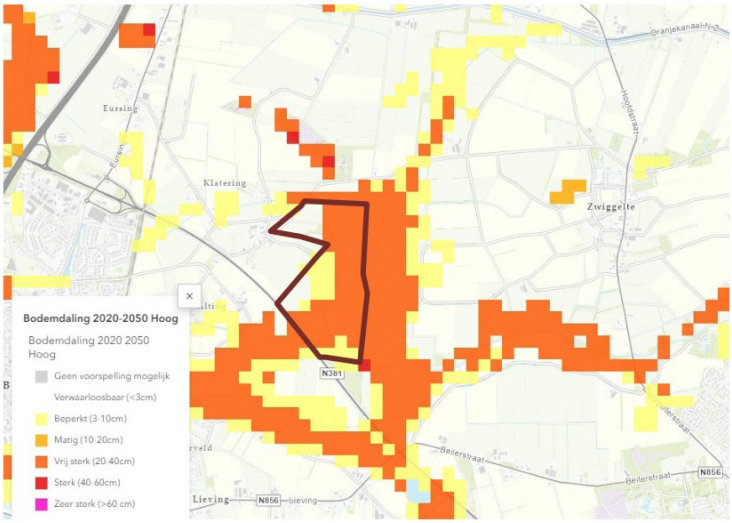
In de omgevingsvisie van de gemeente Midden-Drenthe wordt het afwisselende landschap hoog gewaardeerd. Het beekdallandschap rond de Beilerstroom heeft echter aan kwaliteit ingeboet en wordt gekenmerkt door monotone, laagwaardige landbouwgronden. Historische ingrepen, zoals de kanalisatie van de beek rond 1975 en de aanleg van de N381 in de jaren 80, hebben het landschap sterk beïnvloed. Daarnaast heeft de verstedelijking van Beilen, inclusief de recente uitbreiding met de wijk Lievingerveld, geleid tot verdere veranderingen in het beekdalgebied.

De nota Klimaatadaptatie Drenthe wijst op risico's van klimaatextremen, zoals droogte, hevige neerslag en overstromingen, die schade veroorzaken aan natuur, landbouw en de beschikbaarheid van drinkwater. In dit kader biedt het gebied bij Klatering, met zijn ligging in een oude beekloop, belangrijke kansen voor waterberging. Het is een kwelgebied met vestigingsmogelijkheden voor bijzondere plant- en diersoorten.

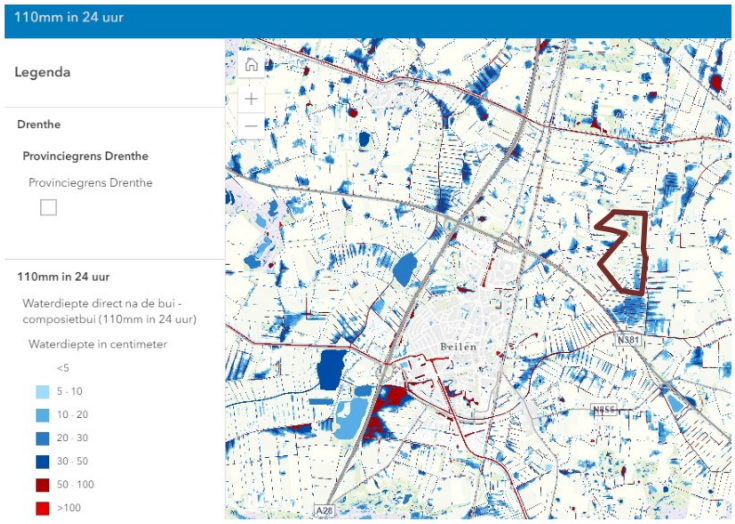
Met een aangepaste inrichting en beheer kan het gebied niet alleen functioneren als een ecologische stepping-stone, die bijdraagt aan de verbinding tussen natuurgebieden in de regio, maar ook als een bron van landschappelijke en ecologische versterking. Het herstel van het beekdalsysteem biedt kansen om contrasten te benadrukken tussen hogere, besloten delen en open, lagere delen, terwijl gevarieerde vegetatie terugkeert die aansluit bij het oorspronkelijke karakter van het landschap. Dit geeft soorten die ooit thuishoorden in het gebied de kans om zich opnieuw te vestigen. Het resultaat is een beekdallandschap met verhoogde ecologische waarde en een robuuste, klimaatadaptieve toekomstbestendigheid.

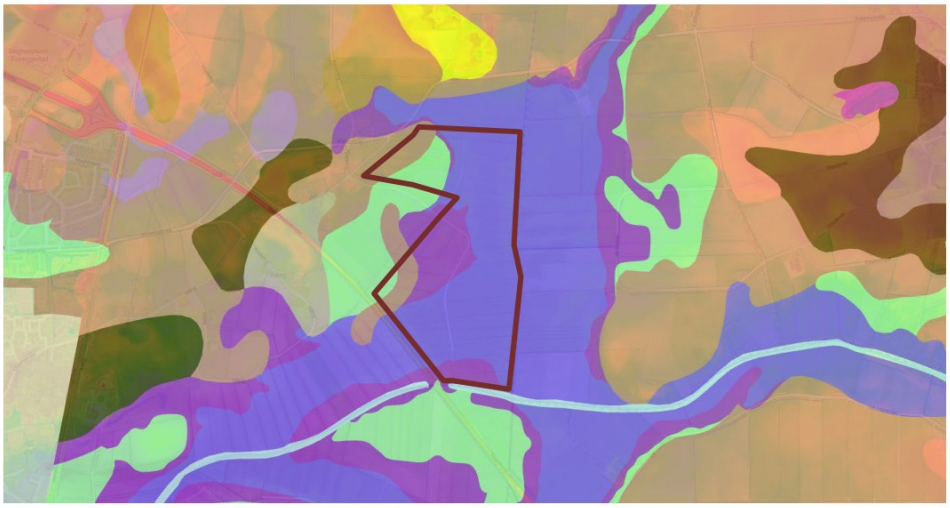
Afbeelding 3. Foto's projectgebied: relatief monotoon landschap met minder geschikte landbouwgronden en gekanaliseerde Beilerstroom.

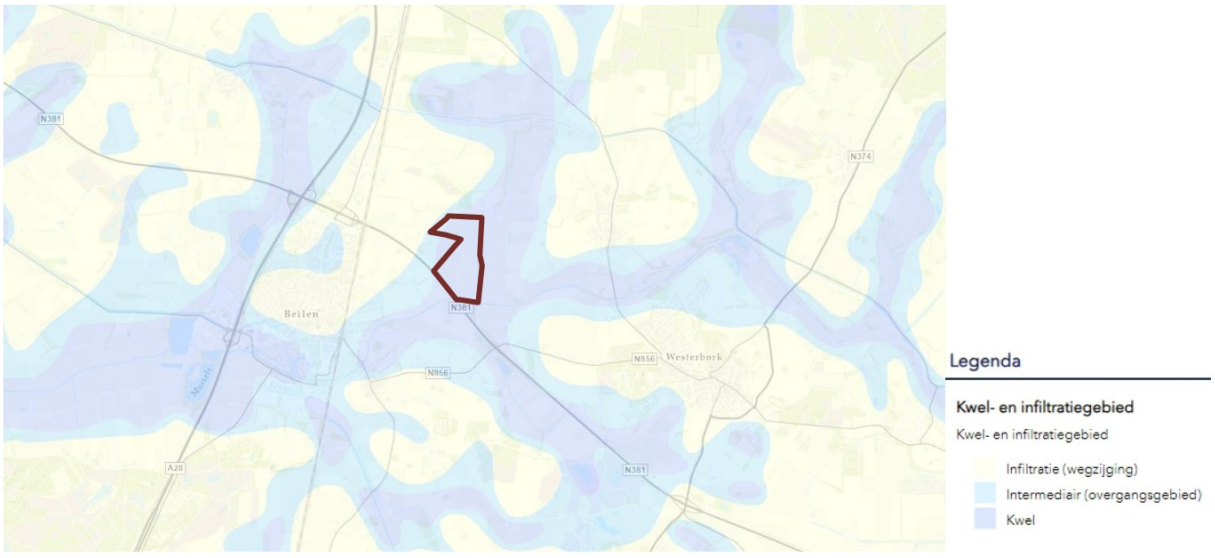
Afbeelding 4. Kaart droogte met bodemdaling tot gevolg (Klimaatatlas Drenthe).

Afbeelding 5. Kaart van piekbelasting bij extreme neerslag. Er zal wateroverlast zijn, stroomafwaarts Beilerstroom in bebouwde omgeving Beilen (Klimaatatlas Drenthe).

Afbeelding 6. Geomorfologische kaart. De oude zijarm van de Beilerstroom is zichtbaar in de condities van de bodem: beekdalbodem met dalvormige laagten (bron: opendata.nl)

Afbeelding 7. Kaart kwel- en infiltratiegebieden. Er is kwel aanwezig in vrijwel gehele projectgebied (Klimaatatlas Drenthe).

1.4 Positionering van het project

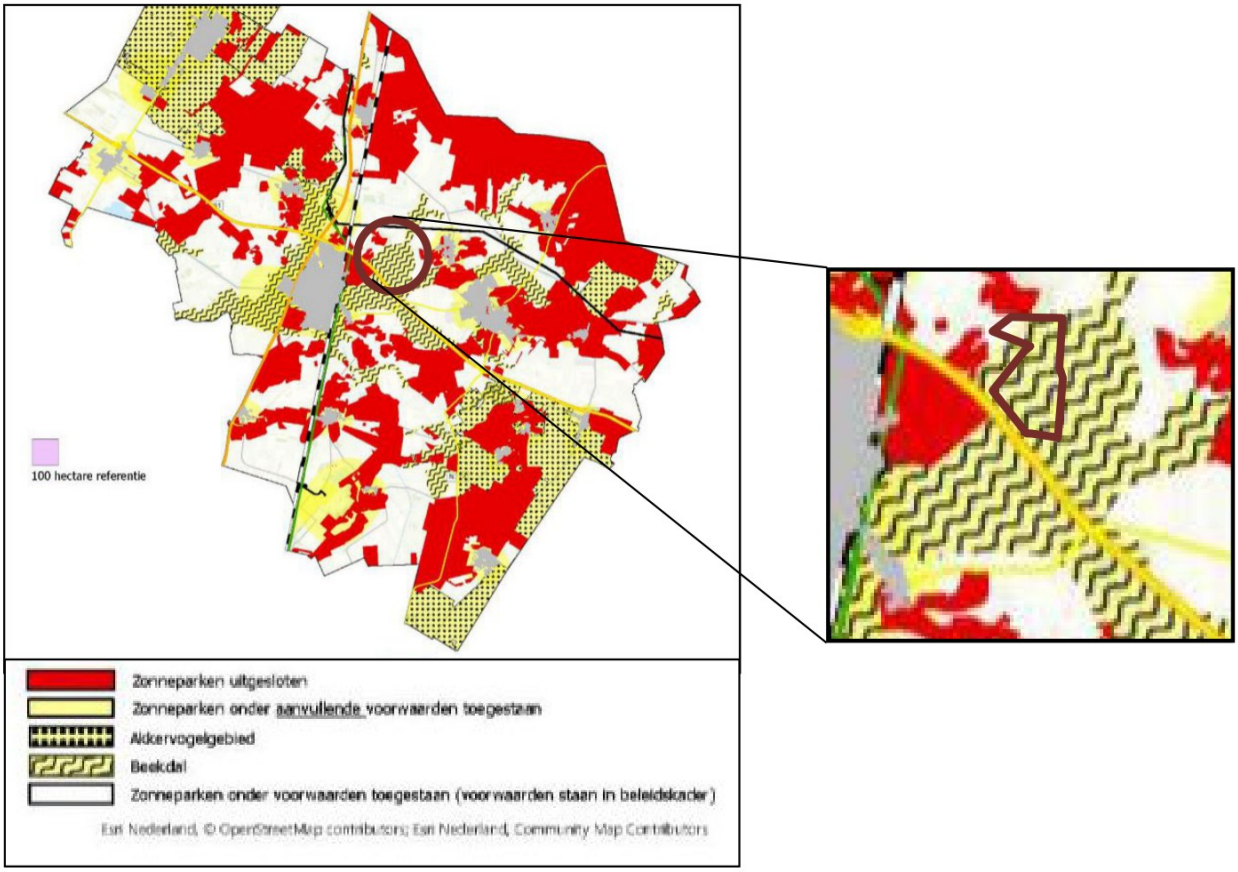
Projectgebied 'De Groenlanden' – Zonpotentie & aanvullende eisen beekdalgebied

Het projectgebied 'De Groenlanden' bevindt zich volgens de zonpotentiekaart in een beekdalgebied. Voor projecten in beekdalgebieden gelden aanvullende eisen:

- Initiatiefnemers moeten hun plannen afstemmen met het waterschap.
- In een beekdal is het van belang dat water vertraagd wordt afgevoerd. Een zonnepark kan hieraan bijdragen door het waterbergend vermogen van het beekdal te behouden of te vergroten.
- Dit kan gerealiseerd worden door maatregelen zoals hermeandering van beken, het verhogen van grondwaterstanden of het vernatten van het beekdal, binnen de bestaande cultuurhistorische verkaveling.

Aanvullende maatregelen voor een zonnepark in een beekdalgebied:

1. Ruim opgezette zonneparken op extensief beheerde, natte kruidenrijke graslanden.
2. Landschappelijke inpassing met beplantingssingels langs de randen.
3. Slootstructuren met brede, natuurvriendelijke oevers.
4. Behoud of herstel van de cultuurhistorische verkavelingsstructuren.
5. Behoud van bestaande watergangen als doorlopende landschappelijke elementen, zonder verstoring door het zonnelandschap. Om de functie van het gebied als waterbergend beekdal werkbaar te maken, is het nodig dat de bestaande sloten verondiept worden. Het is immers niet meer de bedoeling water af te voeren, zoals dit het geval was bij de landbouwkundige functie. De opzet van het zonnepark voegt zich echter wel naar de oorspronkelijk slootstructuren. Bepaalde sloten vormen de randen van de afzonderlijke delen zonnelandschap. Ze zijn bepalend in de doorzichten en de oriëntatie van het zonnelandschap.

Afbeelding 8. Potentiekaart voor zonneparken Midden-Drenthe met situering beoogd projectgebied De Groenlanden. Het plangebied ligt in een beekdal. Zonneparken zijn hier onder voorwaarden toegestaan.

Integrale gebiedsontwikkeling ‘De Groenlanden’

Het plan voor ‘De Groenlanden’ is ontwikkeld in nauwe samenwerking met Waterschap Drents Overijsselse Delta (WDOD). Vanaf de schetsfase tot de uitwerking hebben het waterschap en de initiatiefnemers gezamenlijk gewerkt aan uitgangspunten voor een goed functionerende waterberging (bijlage WDODelta – uitwerking waterdoelen en maatregelen beekdal initiatief Klatering, versie: juli 2024).

Tijdens de planvorming zijn ook de grondeigenaren intensief betrokken. Zij hebben waardevolle input geleverd over de huidige situatie en ideeën aangedragen voor toekomstig beheer. Daarnaast hebben zij ambities geuit om het gebied recreatief aantrekkelijker te maken.

Het ontwerp van het zonnelandschap is een middel om meerdere functies te verenigen, waaronder waterberging, natuurontwikkeling en recreatie. Bij de inrichting van het gebied is rekening gehouden met:

- Cultuurhistorische aspecten en bodemgesteldheid.
- Versterking van recreatieve mogelijkheden.
- De functie van waterberging.
- Inpassing van ecologische maatregelen.
- Technische eisen van een zonnepark.

Opwek en gebruik

Het projectgebied is op circa 2,9 km gelegen vanaf het 220KV station van TenneT bij Beilen. Hiermee ligt het initiatief binnen 3 km van een aansluitpunt op het netwerk.

Afstand tot woningen

De afstand van het hekwerk tot aan woningen is minimaal 350 meter. De afstand van de voorgevel van de boerderijwoning Alting nr 32 is circa 400 meter. De afstand van de zijgevel Klatering nr 8 is circa 370 meter. De afstand van de voorgevel van woning Klatering nr 15 ten noorden van het plangebied is circa 380 meter (afbeelding 3). De randafwerking van de zijden zichtbaar vanaf deze woningen en doorgaande wegen is een volledige lijn met struweelbeplanting langs de nieuwe beekdalrand op de overgangszone tussen open beekdallandschap en besloten esgehuchtenlandschap van Klatgering.

2. GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Algemene gebiedsbeschrijving

Het projectgebied bij Klatering maakt deel uit van het beekdallandschap binnen het esdorpenlandschap. Dit landschapstype bevindt zich op de overgangen tussen de arme zandgronden en de natte beekdalen. Het esdorpenlandschap is een van de oudst bewoonde gebieden, met een grote cultuurhistorische waarde, een hoge biodiversiteit en een duidelijk herkenbaar karakter.

Kenmerkend voor het esdorpenlandschap zijn de essen, esdorpen, kronkelende wegen en houtwallen op de hogere overgangsgronden. De beekdalen, die ingesleten zijn door de keileemlaag, vormen een eigen ecosysteem met unieke soortengemeenschappen. Deze beekdalen zijn grotendeels onbebouwd gebleven en worden voornamelijk gebruikt als grasland.

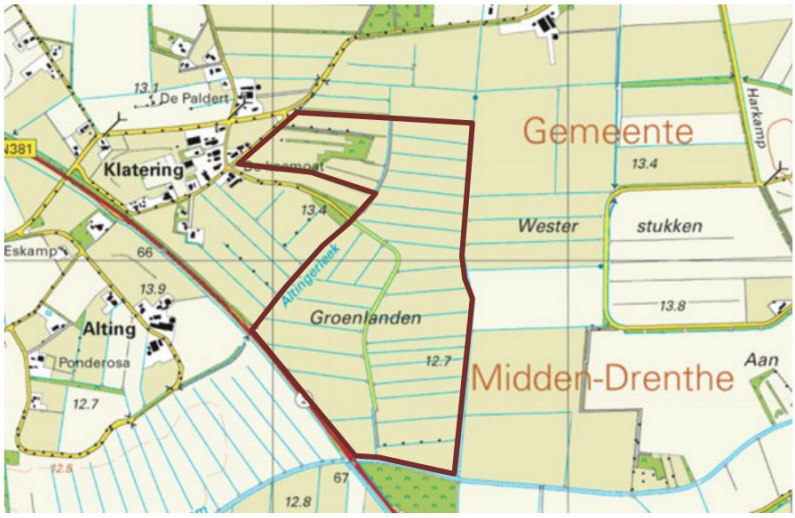
Het functioneren van beekdallandschappen is sterk afhankelijk van een goed waterbeheer binnen het gehele stroomgebied. Een gezonde waterhuishouding is essentieel voor het behoud van de ecologische en landschappelijke waarde van deze gebieden.

Afbeelding 9. Doorsneden van het landschap. In het beekdal is geen keileem aanwezig. (bron: dinoloket).

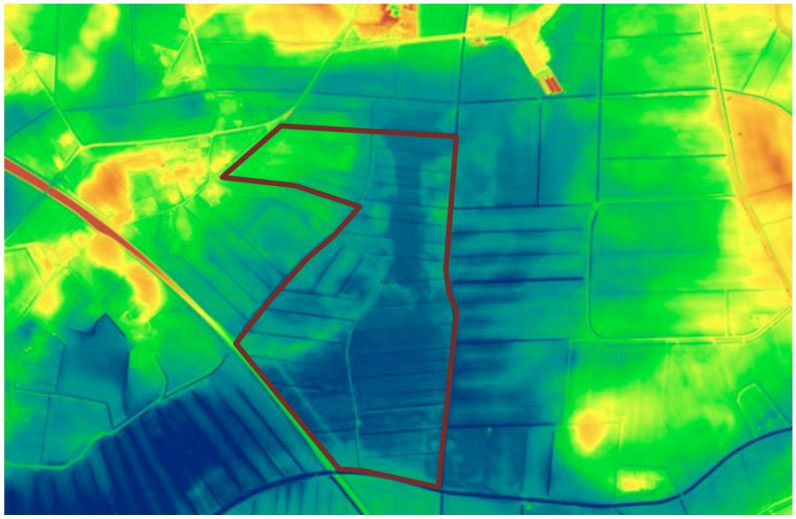
2.2 Beschrijving projectgebied

Het projectgebied bevindt zich in een dalvormige laagte, bekend als de Groenlanden. Dit laaggelegen, natte gebied wordt ontwaterd door een stelsel van parallel gelegen sloten, die oostwaarts afwateren op een noord-zuid georiënteerde A-watergang. Aan de westzijde stroomt de Altingerleek, die de afwatering verzorgt van de noordelijke gronden van de dalvormige laagte van de Groenlanden.

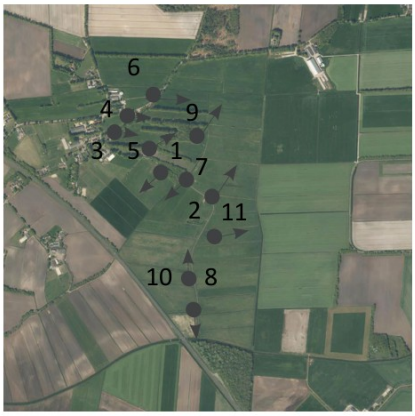
Afbeelding 10. Topografische kaart van het gebied. Het projectgebied omvat bijna de gehele 'Groenlanden'.

Op de AHN4-hoogtekaart is zichtbaar dat het laagste deel van de dalvormige laagte slingert tussen de noord-zuid gerichte A-watergang en de Altingerleek. Opvallend is dat de Altingerleek niet door het laagste deel van de dalvormige laagte stroomt, maar zich bevindt op de hoger gelegen westelijke flank. De noord-zuid georiënteerde sloot doorsnijdt aan de noordzijde een verhoging in het beekdal en ligt daarmee ook niet in het laagste deel van de Groenlanden.

Afbeelding 11. Hoogtekaart AHN4. De oude zijtak is in het reliëf nog zichtbaar. Ook de oude weg is een licht verhoogde lijn in het landschap.

Op de historische topografische kaart van 1910 zijn in de dalvormige laagte Groenlanden te zien. Dit waren natte, drassige hooilanden die boeren pas laat in het voorjaar of de zomer konden maaien of beweiden. Deze graslanden werden vroeger bevloeid, waarbij water werd aangevoerd vanuit hoger gelegen watergangen zoals de Altingerleek en de noord-zuid sloot langs de Holle Wal. Dit oude boerengebruik, toegepast vóór de komst

Afbeelding 12. Overzicht foto's plangebied.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

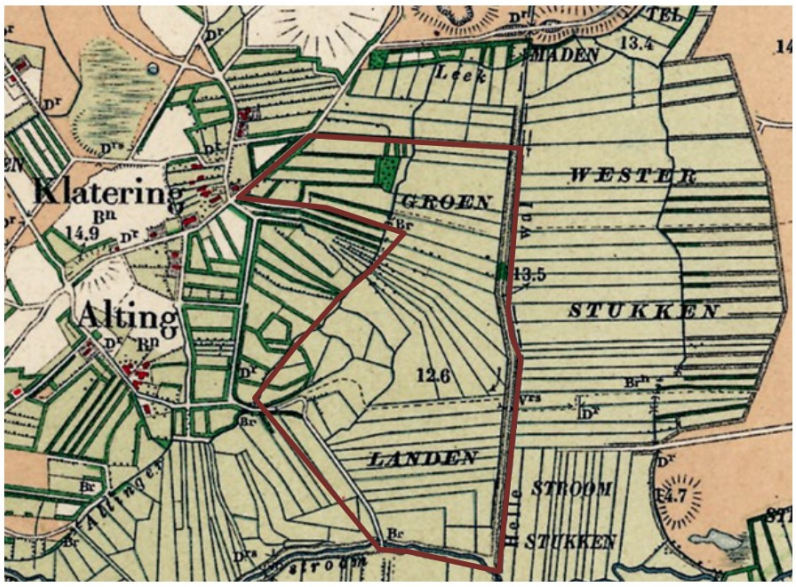
11.

van kunstmest, bracht via hoger gelegen beken en sloten water naar de laaggelegen percelen. Het warmere beekwater hielp de graslanden eerder in het voorjaar te ontdooien en voegde nutriënten toe aan de bodem.

In die tijd werden de Groenlanden vermoedelijk gekenmerkt door vochtige tot natte Dotterbloemhooilanden, gevoed door kwel en beekwater. Op de hoger gelegen flanken, met name aan de westzijde, gingen deze over in Veldrushooilanden, gevoed door lokaal en licht zuur kwelwater. De westelijke flank werd daarnaast verrijkt met houtwallen, waarschijnlijk bestaande uit Zwarte els, die overgingen naar Inlandse eik.

Vanaf de 19e en 20e eeuw raakte de bevloeiing van de Groenlanden in onbruik. Tegenwoordig worden de percelen voornamelijk gevoed door regenwater, aangevuld met kwelwater dat vanuit de hoger gelegen gronden rondom de dalvormige laagte naar de Groenlanden stroomt. Dit kwelwater wordt nu grotendeels afgevoerd via het slotenstelsel en de noord-zuid gerichte A-watergang aan de oostzijde.

Tussen circa 1850 en 1950 is het gebied intensief bemest, wat heeft geleid tot een vrij voedselrijke bodem.

Afbeelding 13. Historische kaart 1900. De oude gemeentegrens was destijds nog een verhoogde rand in het landschap. Het landschap rondom Klatering en Alting was een aantrekkelijk fijnmazig landschap met weiden, bouwlandjes en houtwallen.

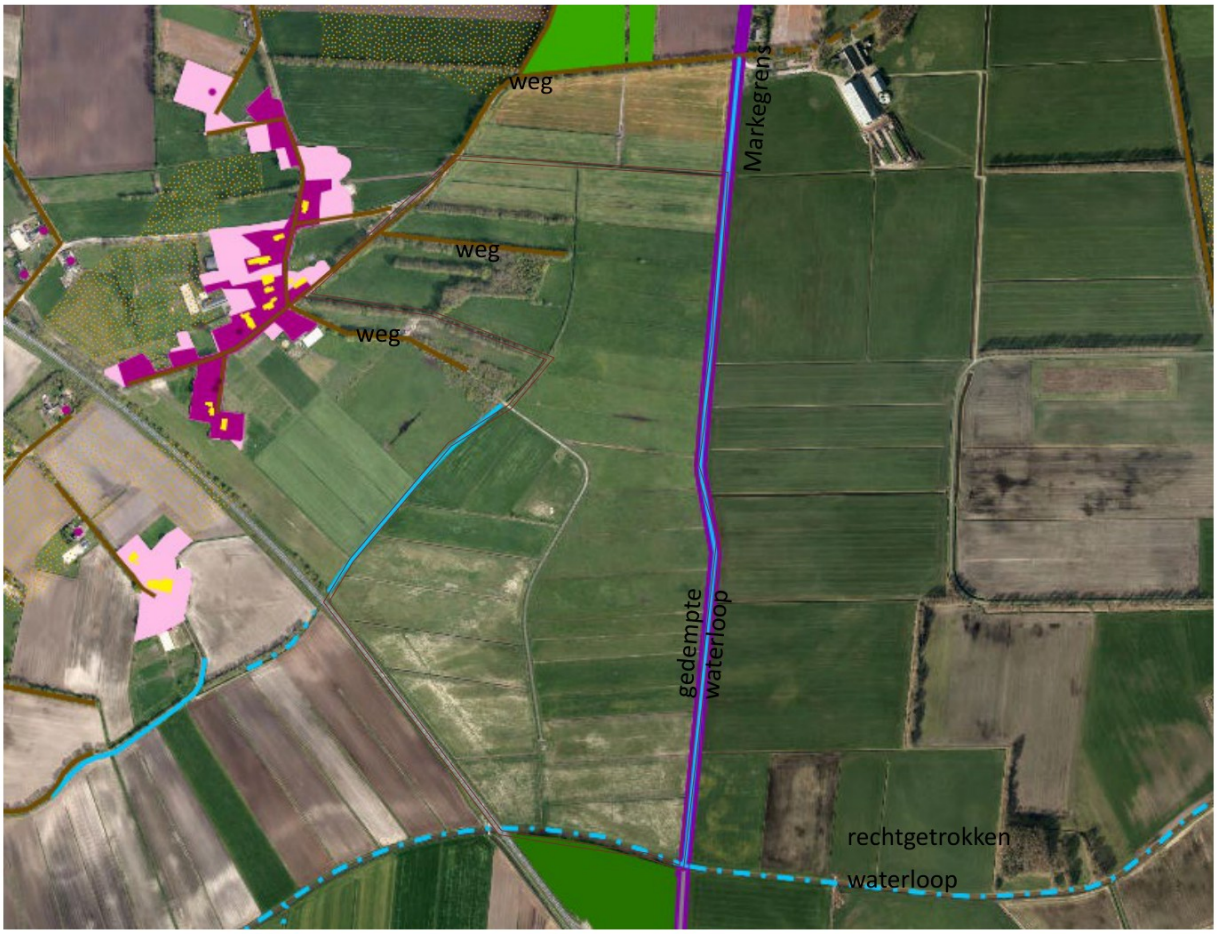
2.3 Ecologie projectgebied

Huidige situatie

Het plangebied bestaat voornamelijk uit agrarische graslanden, grotendeels begroeid met Engels raaigras. Op enkele plekken is kruidenrijker met soorten zoals rode klaver, kruipende boterbloem en boerenwormkruid.

Aan de zuidzijde grenst het gebied aan de Beilerstroom, die via diverse sloten door het gebied stroomt. Langs deze sloten is typische oevervegetatie aanwezig, waaronder riet, grote lisdodde, grote egelskop, moeraswalstro, watermunt en harig wilgenroosje. Nabij de Beilerstroom komen ook waterzuring en moerashertshooi voor. Daarnaast zijn er struweelzones van grauwe wilg langs slootranden en een bos in de noordwesthoek van het plangebied met soorten als zwarte els en zomereik.

Het projectgebied ligt op ongeveer 2 kilometer van een begrensd Natuurnetwerk Nederland (NNN)-gebied en 5 kilometer ten noorden van Natura2000-gebied Dwingelderveld.

Afbeelding 14. Concept CHW kaart Midden-Drenthe met wegen, (gedemte/rechtgetrokken)waterloop en Markegrens in plangebied.

Afbeelding 15. Legger WDO Delta met peilgebieden.

Bestaande waterhuishouding

- De GHG ligt op +27-32cm onder het maaiveld. Door slecht doorlatende (klei) lagen kunnen er schijngrondwaterstanden tot dicht onder het maaiveld zijn.
- Er zijn meerdere peilvakken. Dit peil is de instelhoogte bij een peilscheidend kunstwerk. Lokaal kunnen er verschillen optreden in het peil, afhankelijk van de afstand tot instelhoogte.
- OV348 max.peil: NAP +11,3m
- OV352 max.peil: NAP+11,9m
- OV378 max.peil: NAP +12,35m
- Bij extreme neerslag wordt beperkte wateroverlast in of bij het plangebied verwacht.

Afbeelding 16. Kaart met Natuurnetwerk Nederland.

Afbeelding 17. Impressie watergangen in plangebied, drie sloten en Beilerstroom (rechtsonder), situatie 9-10-2024.

Afbeelding 18. Impressie bos in noordwestzijde van plangebied, situatie op 9-10-2024.

Onderzoeksmethode

1. Bureauonderzoek

Verspreidingsgegevens van landelijke, provinciale en regionale bronnen, waaronder de NDFF en soortatlassen, zijn geraadpleegd. Dit geeft inzicht in beschermde soorten en potentiële functies van het gebied.

2. Veldbezoek

Op 10 oktober 2024 heeft ecologisch adviseur [redacted] (Eelerwoude) een terreinbezoek uitgevoerd. Onder gunstige weersomstandigheden (14°C, half bewolkt, 2-3 Bft) zijn de biotopen beoordeeld en aanwezige soorten genoteerd. Dit betreft een deskundigenoordeel op basis van fysieke terreinwaarnemingen.

Resultaten van het onderzoek

Planten

Tijdens het veldbezoek zijn algemene plantensoorten waargenomen, waaronder zomereik, grauwe wilg, zwarte els, grote brandnetel, boerenwormkruid en kruipende boterbloem. Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen, en gezien de terreintypen en het beheer worden deze ook niet verwacht.

Vleermuizen

Er is potentie voor vleermuizen zoals de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en watervleermuis (NDFF, 2024). Het bos in de noordwesthoek bevat bomen met holtes die geschikt zijn als verblijfplaatsen. Mogelijke vliegroutes of foerageergebieden zijn echter niet essentieel.

Grondgebonden zoogdieren

- Waargenomen: eekhoorn (plangebied), bever (Beilerstroom), boom- en steenmarter (nabije omgeving).
- Potentie: Das (geschikt biotoop, maar geen recente waarnemingen) en wezel (potentiële verblijfplaatsen in koeientrappen).Algemene soorten: Haas, ree, mol en muizen komen algemeen voor.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn broedvogels zoals buizerd, geelgors, graspieper en veldleeuwerik waargenomen. Het gebied biedt potentie voor weidevogels (kievit, grutto, tureluur, wulp) en is incidenteel foerageergebied voor rode lijstsoorten zoals kraanvogel en kleine zwaan.

Reptielen

De Beilerstroom en sloten bieden geschikte leefomstandigheden voor de ringslang. Rietafvalhopen kunnen als broeihoop dienen. Adder kwam tot de jaren ’60 voor in het gebied.

Amfibieën

Vrijgestelde soorten zoals bruine kikker, bastaardkikker, gewone pad en kleine watersalamander komen vermoedelijk voor. Ook poelkikker kan aanwezig zijn, afhankelijk van verspreiding.

Afbeelding 19. Impressie bos in noordwestzijde plangebied, situatie op 9-10-2024.

Vissen

De watergangen bieden potentie voor vissoorten, waaronder mogelijk beschermde soorten zoals grote modderkruiper.

Ongewervelden

De aanwezigheid van wilg wijst op potentie voor de grote vos, maar andere beschermde soorten zijn niet waargenomen.

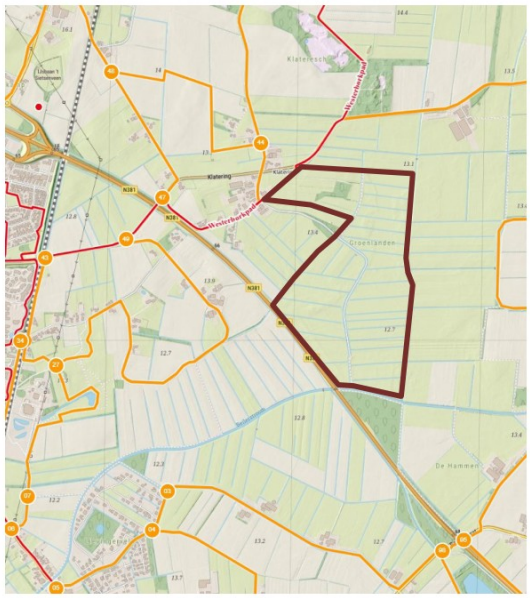
Conclusie

Het projectgebied heeft een relatief algemene ecologie met lokaal interessante elementen, zoals oevervegetatie, struweel en bosranden. Er zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen, maar het gebied biedt leefruimte en potentie voor diverse diersoorten, waaronder vleermuizen, weidevogels en reptielen. Nader onderzoek en monitoring zijn noodzakelijk om de invloed van de beoogde ontwikkeling op specifieke soorten en habitats verder te evalueren.

2.4 Recreatie in het projectgebied

In het projectgebied wordt op dit moment nauwelijks gerecreëerd. Hoewel er enkele aantrekkelijke eikenlaantjes en een openbare weg door het gebied lopen, maken deze geen deel uit van een groter routenetwerk.

In de omgeving van het projectgebied bevinden zich wel enkele doorgaande wandelroutes, waaronder het Westerborkpad.

Afbeelding 20. Kaart wandelroutes (Routenetwerk Drenthe).

3. PLAN ‘DE GROENLANDEN’

3.1 Planbeschrijving voor een integrale gebiedsontwikkeling

Herstel watersysteem in de beekdalvormige laagte met grootschalige waterberging

Het plan richt zich op het herstel van het watersysteem in de beekdalvormige laagte, gecombineerd met grootschalige waterberging voor piekmomenten. De natuurwaarde van het gebied wordt versterkt door het dempen of sterk verondiepen van het bestaande slotenstelsel. Hierdoor wordt minder kwelwater via de sloten afgevoerd, waardoor de grondwaterstand stijgt. In de winter zal het kwelwater uit de bodem treden en over het maaiveld naar de verondiepte greppels stromen. Dit proces draagt bij aan de uitspoeling van nutriënten zoals fosfaten, nitraten en ammonium, wat leidt tot een minder voedselrijke bodem.

In de zomer, wanneer de bodem oppervlakkig uitdroogt, bindt fosfaat zich aan ijzer dat met het kwelwater wordt aangevoerd, en slaat neer als ijzerfosfaat. Dit mechanisme vereist een gecontroleerde oppervlakkige uitdroging van de bodem.

Om dit proces te faciliteren, wordt in het laagste deel van de beekdalvormige laagte een ca. 20 meter brede en maximaal 30 cm diepe slenk aangelegd. Deze slenk voert het ijzerrijke kwelwater af, waardoor stagnatie van water wordt voorkomen. Stagnatie is ongewenst, omdat dit leidt tot het oplossen van ijzerfosfaten en daarmee het vrijkomen van nutriënten, wat afbreuk doet aan de doelstellingen.

Afbeelding 21. Dronebeeld van waterberging Ootmaanlanden (bron: J, Prolander).

Het afstromende water wordt zuidwaarts via een knijpstuw gereguleerd afgevoerd richting de Beilerstroom. Door het water langer vast te houden in de beekdalvormige laagte en niet direct via greppels af te voeren naar noord-zuid georiënteerde sloten, worden afvoerpieken in de Beilerstroom verminderd. Dit draagt bij aan de KRW-doelen voor de Beilerstroom. Het plangebied is ontworpen op een maximale waterberging van 75.000 m³, berekend op basis van T-100 (Nationaal Bestuursakkoord Water).

Om overstroming van het beekdal te voorkomen, wordt naast de knijpstuw een drie- of vierzijdige overlaat aangelegd die water naar een duiker onder de N381 afvoert en daarna gecontroleerd richting Beilerstroom.

Ecologische en waterkwaliteitsverbeteringen

Het stoppen met bemesting en het gebruik van bestrijdingsmiddelen draagt bij aan een betere kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater. Dit sluit aan bij de KRW-doelstellingen om belasting door nutriënten en chemicaliën te verminderen. Bovendien wordt het plan uitgevoerd in lijn met het beleid van het waterschap, de provincie en het Rijk, waarbij het herstel van grondwater een belangrijke rol speelt (Waterbodemsturend, WaBoS).

Afbeelding 22. Botanisch nat hooiland (bron:Eelerwoude).

Combinatie van zonnelandschap en recreatie

De realisatie van waterberging en ecologische versterking wordt mede mogelijk gemaakt door de toevoeging van hernieuwbare energieopwekking. Binnen het waterbergingsgebied wordt een opstelling van zonnepanelen geplaatst, waarbij de kronkelende slenk en belangrijke zichtlijnen worden behouden als open en toegankelijke routes door het landschap. Deze routes zullen grotendeels bestaan uit natte struinpaden. In verdere planvorming en participatie wordt bovendien inspiratie opgedaan voor de ontwikkeling van een uniek Drents blotevoetenpad met stapstenen door de slenk en stuwwetjes op energie. Daarnaast biedt de nieuwe beekdalrand mogelijkheden voor wandelroutes, waardoor bezoekers het gebied op verschillende manieren kunnen beleven.

Afbeelding 24. Stuw met attractief windmolentje.

Afbeelding 23. Stapstenen door slenk Pesserma (bron: WDODelta).

Aan de zijden van Klatering en Alting worden beplantingsranden aangelegd om het zicht op het zonnelandschap af te schermen. Op lagere plekken blijft het zicht deels vrij, waarbij men onder de panelen door kan kijken. De opstelling van de zonnepanelen volgt de structuur van de oorspronkelijke verkaveling, en technische objecten worden aan de rand van het gebied op kleine terpen geplaatst om het landschap te respecteren.

Landgoed Klatering

Het deel van het projectgebied op de hogere overgangszone wordt doorontwikkeld tot Landgoed Klatering, waar het halfopen landschap wordt versterkt met extra beplantingssingels, laantjes, kruidenrijke weiden, poelen en natuurvriendelijke oevers. In deze zone worden diverse recreatieve routes gerealiseerd, aangevuld met natuurinclusieve rustpunten zoals een boshut en bloemenblok.

Binnen deze landschappelijke en recreatieve opgave wordt ook de inpassing van een batterijopslagsysteem en inkoopstation meegenomen. Deze faciliteiten worden gedeeltelijk geïntegreerd in bestaande bebouwing en deels nieuw gerealiseerd in het besloten deel van de hogere overgangszone. De nieuwe toegangsroute naar het batterijopslagsysteem en het zonnelandschap wordt gecombineerd met een aanrijroute en parkeervoorziening voor bezoekers van het gebied. Dit zorgt ervoor dat recreatief verkeer en parkeren buiten de kern van Klatering worden gehouden, waarmee overlast wordt beperkt.

Afbeelding 25. Referenties van natuurinclusieve recreatie, avontuur in de natuur, landschap rijk aan beleving.en natuur welke wat te bieden heeft.

3.2 Ontwerpmaatregelen

Uitwerking waterbergingsgebied

Het plangebied wordt geïsoleerd door rondom een maaiveldverhoging (nieuwe beekdalrand) aan te brengen op een hoogte van 13,40 m + NAP. De benodigde grond hiervoor wordt deels verkregen uit het graven van de slenk en aangevuld met zand. De demping van de sloten draagt bij aan de vernatting van het gebied en het herstel van natuurlijke functies.

De slenk wordt uitsluitend gevoed door regen- en kwelwater en heeft geen afwaterende functie voor gronden buiten het projectgebied. Hierdoor hoeft de slenk niet te worden aangemerkt als A-watergang. Om afstromend water langer vast te houden, wordt een knijpduiker binnen het projectgebied geplaatst. In situaties van extreme neerslag voorkomt een drie- of vierzijdige overlaat in combinatie met een grote duiker onder de N381 dat het waterpeil te hoog oploopt. Dit beschermt onder andere de zonnepanelen in het gebied.

De kadehoogte (variërend van circa 0,4 meter tot 1 meter hoogte t.o.v. huidig maaiveld) rondom het plangebied bepaalt uiteindelijk het maximale waterpeil en biedt daarmee een veilige buffer tegen overstroming.

Ontwerp van een zonnelandschap in het open beekdallandschap

Maat en schaal passend bij het landschap

Het realiseren van een zonneweide in een open beekdallandschap vraagt om een zorgvuldige landschappelijke inpassing vanwege de kwetsbaarheid van het gebied. Het ontwerp respecteert de openheid door het zonnelandschap verspreid te positioneren over de beoogde waterberging, waarbij brede open ruimtes en lange zichtlijnen behouden blijven.

Aansluiten bij bestaande landschapselementen

Het ontwerp volgt het ritme van de verkavelingsstructuur en verwijst daarmee naar het oorspronkelijke beeklandschap. De slenk in het laagste deel van het plangebied vormt een vloeiende lijn die het zonnelandschap doorsnijdt. De zonnepanelen worden zoveel mogelijk op de iets hogere gronden geplaatst. Ook in de overgangszone bij Klatering wordt het gebouwde programma geïntegreerd in het halfopen landschap, passend bij de omgeving.

Landschappelijke inpassing: ruimtelijke kwaliteit en meerwaarde vergroten

1. Versterking van het cultuurlandschap: herstel oude weg en terugbrengen beplantingssingels

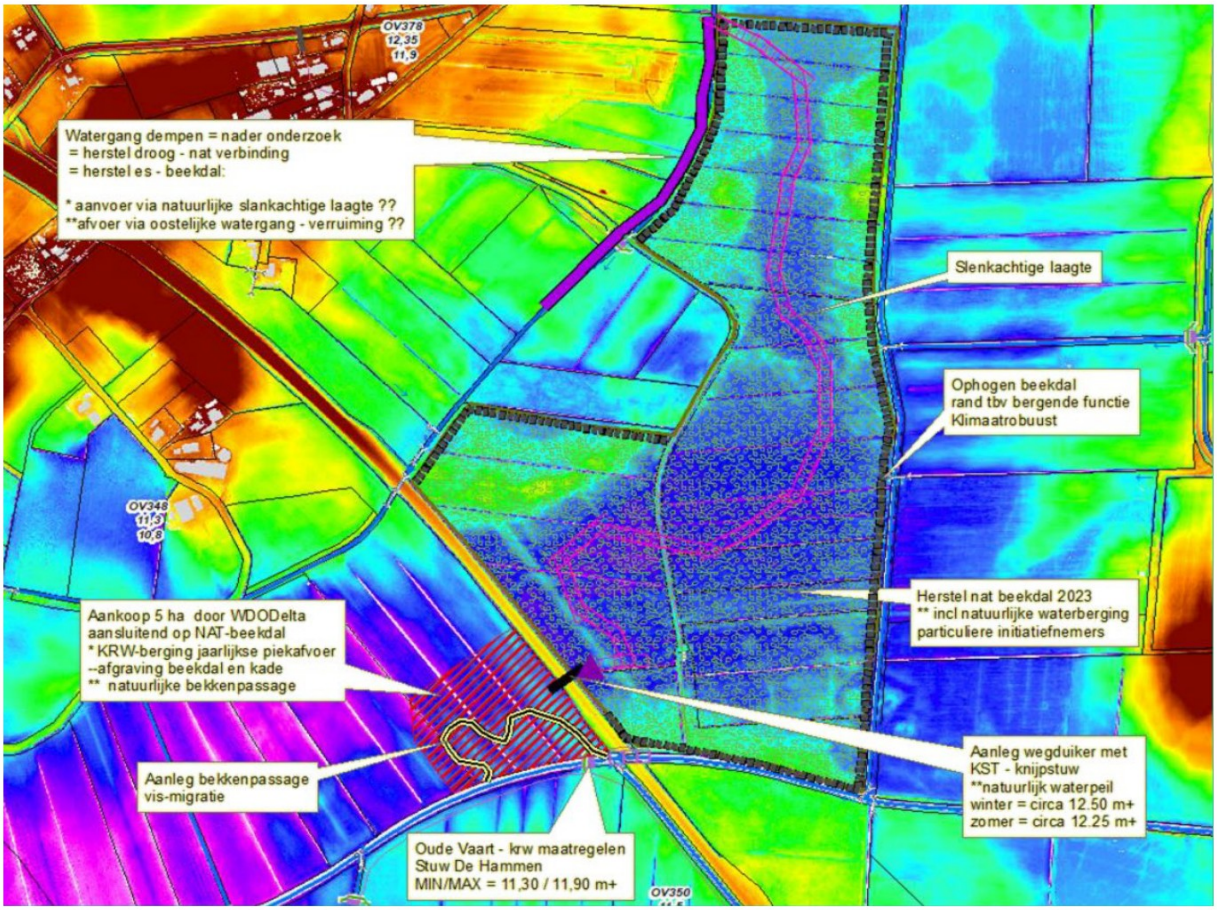
Langs de N381 is de oude weg naar Alting nog zichtbaar als een licht verhoogde lijn. Door het zonnelandschap achter deze route te positioneren en een recreatieve route met lichte randbeplanting aan te leggen, wordt deze historische weg weer herkenbaar en beleefbaar gemaakt.

2. Herstel van natuurlijke dynamiek met oorspronkelijke bodemvegetatie

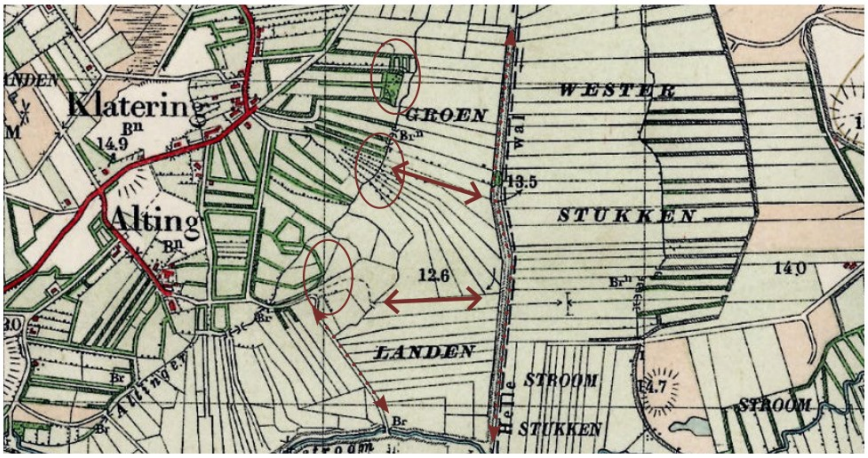
De vernatting van het gebied sluit aan bij het historische karakter en de natuurlijke dynamiek van het beekdal. Verwacht wordt dat oorspronkelijke plantensoorten uit de 18e eeuw, zoals typische hooilandschapvegetatie, terugkeren. Bodemuitspoeling draagt bij aan een minder voedselrijke bodem, wat leidt tot een gemengde vegetatie die het cultuurhistorische karakter van het gebied versterkt.

3. Contrasten in het landschap benadrukken

Het ontwerp versterkt het contrast tussen het open beekdal en de meer besloten esdorpen. In de hogere

Afbeelding 26. Uitgangspunten ontwerp WDODelta (zomer 2024).

Afbeelding 27. Versterken van het cultuurhistorische karakter van het gebied door herstel van beplantingssingels, aanhouden oude verkavelingsrichting en structuurdragers, zoals de oude weg en verhoogde rand/ gemeentegrens.

Afbeelding 28. Streefbeeld van vochtig hooiland met dynamiek.

Afbeelding 29. Streefbeeld natuurlijke oevers (bron Albert Hidding).

overgangszone bij Klatering worden landschapselementen zoals houtwallen, bosjes, solitaire bomen en kruidenrijk grasland toegevoegd, passend bij het historische karakter van het gebied. Ook in het beekdal zelf worden elementen zoals poelen, greppels, rietvelden en flauwe oevers aangelegd.

4. Vergroting ecologische kwaliteit

De landschapselementen en vernatting bieden kansen voor het herstel van hydrologie en biodiversiteit. De overgang naar voedselarme bodems ondersteunt soorten uit vochtige hooilanden (zoals Echte koekoeksbloem, zeggesoorten en Bosbies). Bovendien creëert de natuurlijke dynamiek van droog-nat cycli geschikte habitats voor amfibieën, reptielen en vissen. De verbinding met een vispassage (KRW-opgave) versterkt deze ecologische meerwaarde.

Afbeelding 30. Aansluiting met een te realiseren vispassage buiten het projectgebied vergroot de ecologische meerwaarde in het projectgebied. Vissen krijgen zo de mogelijkheid te migreren naar andere gebieden dan de Beilerstroom. Voorbeeld vispassage Ootmaanlanden (foto: [redacted] Prolander).

5. Vergroting van de recreatieve meerwaarde

Het plan richt zich op optimale recreatieve toegankelijkheid, met een gevarieerd netwerk van routes. Deze routes lopen langs de slenk, rondom het beekdalgebied en door Landgoed Klatering. Bij de verdere uitwerking worden omwonenden en Recreatieschap Drenthe betrokken om gezamenlijk invulling te geven aan de ideeën en behoeften.Educatie krijgt daarbij in het bijzonder aandacht. Het landschap is energieopwek en waterdynamiek is een buitenlab, hier kan net als bij Neeltje Jans in Zeeland en Waterloopbos in Flevoland, op speelse wijze invulling aan gegeven worden.

Om het landschap toegankelijk en open te houden, worden de afzonderlijke delen van het zonnelandschap apart omheind. Hierdoor blijft het gebied een groen-blauw dooraderd landschap dat uitnodigt tot verkenning en beleving. Dit wordt aangevuld met bebording en rustpunten ter versterking van de recreatieve functie.

Afbeelding 31. Referenties recreatievormen met water: zowel avontuurlijk, speels en educatief. Een belevenis voor jong en oud. (Bron Albert Hidding).

3.3 Ecologische gevolgen

Impact op vogelsoorten en ecologische monitoring

Uit veldbezoeken zijn diverse vogelsoorten geregistreerd, waaronder de buizerd, graspieper, veldleeuwerik en grote zilverreiger. Hoewel weidevogels hinder kunnen ondervinden van nabijgelegen bebossing (>0,5 ha) en zonneparken (<250 m), zal nader ecologisch onderzoek en monitoring nodig zijn om te beoordelen of de huidige soorten blijven terugkeren onder de nieuwe omstandigheden. Na afloop van de projectduur kan het gebied in oorspronkelijke staat worden hersteld, al wordt verwacht dat de ecologische en maatschappelijke waarde zo groot zal zijn dat voortzetting van de inrichting logisch is.

0-meting

Voorafgaand aan de bouw van het zonnelandschap wordt minimaal één ecologische 0-meting uitgevoerd. Gedurende de exploitatie van de zonneweide worden meerdere vervolgmetingen uitgevoerd, de eerste vervolgmeting na 3 jaar. Zo kan de beheerder handelen in het geval dat de biodiversiteit anders reageert dan verwacht. In de vervolgjaren worden er ook metingen uitgevoerd. Op die manier kunnen de huidige waarden en de waarden tijdens de exploitatie van het zonnelandschap in kaart worden gebracht. Er wordt extra aandacht besteed aan de monitoring van kwelindicators, amfibieën, vissen en weidevogels in het beekdalgebied en aan vleermuizen, kleine zoogdieren, amfibieën, (akker)vogels, bijen en vlinders in het besloten deel bij ‘Landgoed Klatering’.

Beheerplan

Na het verkrijgen van de vergunning wordt conform het landschappelijke inpassingsplan een beheerplan opgesteld (definitief gemaakt). Het beheer is gericht op het vergroten van de biodiversiteit, waarbij een duurzaam grondgebruik met verhoging van de bodemkwaliteit en ecologie (soortenrijkdom) uitgangspunt is.

Behoefte aan voldoende licht op de bodem

Een deel van het projectgebied wordt ingericht voor energieopwekking, terwijl een significant deel open blijft om de landschappelijke en ecologische waarden te behouden. De opstelling van de zonnepanelen houdt rekening met zichtlijnen en waterberging: ze staan op minimaal 1,8 meter tussenruimte en in sommige gevallen extra verhoogd boven de grond (in de lage delen van het gebied). Om het visuele effect te minimaliseren, worden de panelen relatief vlak geplaatst (hoek van 6 graden), waardoor ze onder de zichtlijn van belangrijke uitzichtpunten blijven.

Uit een bodembelichtingstoets blijkt dat op sommige locaties aanvullende maatregelen nodig zijn om voldoende licht op de bodem te garanderen. Dit kan worden gerealiseerd door gebruik te maken van transparantere panelen (bifacial) op strategische locaties.

De bodemkwaliteit monitoren: 0-meting en eindmeting

Voorafgaand aan de bouw van het zonnelandschap wordt minimaal één bodemmeting uitgevoerd en na de sanering van het zonnelandschap wordt opnieuw minimaal één bodemmeting uitgevoerd. De analye van de bodemmeting is gericht op de dan gangbare bodemanalyses voor beekdallandschappen.

Bij de mononitoring van de bodem wordt het deel ‘Landgoed Klatering’ buiten beschouwing gehouden.

33 ha	50%	Zonnelandschap + waterberging (binnen hekwerk)
23 ha	35%	Open faunarijkgrasland + waterberging
3 ha	5%	Bosontwikkeling landgoed Klatering
3 ha	5%	Insectenrijke graslanden landgoed Klatering
3 ha	5%	Overige landschappelijke inpassing/bestaand
65 ha	**100 %**	

Afbeelding 32. Zomerbeeld, waterpeil natuurlijk fluctuerend +12.25 NAP (normaal).

Legenda

Bestaande bosvakken, houtsingels en laanbeplanting

Nieuwe houtsingels en gemengd loofbos: bijv. zomer- en wintereik, ruwe berk,hulst, tweestijlige meidoorn, Gelderse roos, vlier, wilg, lijsterbes, bosanemoon, grote muur, gewone salomonszegel

Nieuwe hoogopgaande beekdalbegeleidende randbeplanting, soorten bijv. ruwe berk, wilg, eenstijlige meidoorn, hondsroos, Gelderse roos, egelantier, hazelaar, kardinaalsmuts

Nieuwe bomenlaan, rij wintereiken, 10 meter plantafstand met kruidenrijke berm

Nieuwe laagopgaande beekdalbegeleidende randbeplanting, soorten bijv. eenstijlige meidoorn, hondsroos, Gelderse roos, kardinaalsmuts

Kruidenrijke vogelakker, hogere droge gronden (SKNL - natuurbeheerpakket)

Natte kruidenrijke graslanden (verschralingsbeheer)

Randbeplanting van het hekwerk/achterzijde opstelling met struiklaag tegen het hekwerk

Plas-drasoevers

Nieuwe ondiepe slenk op de locatie van de oude geul

Meerdere poelen in natte laagtes aanleggen of vanzelf laten ontstaan

Plangrens

Verlandde greppels, structuren blijven wel zichtbaar

Zonnepanelen op stellages, zuidelijk georiënteerd

Transformators op klein terpje achter de struweelrand, in lijn met de opstelling

Ruimte voor batterijopslag systeem en inkoopstation, ingebed in bosstructuren

Struinpaden, natte en droge delen

Bestaande weg, behouden. De weg wordt onderdeel van het nieuwe recreatieve ommetje

KRW-project Waterschap aanleg vispassage, n.t.b.

Noord: inlaat
Zuid: Knijpstuw (2x2x2) bovenrand 13.00m+ NAP

Natuurlijke speelvoorziening, stapstenen door slenk, uitkijkpunt

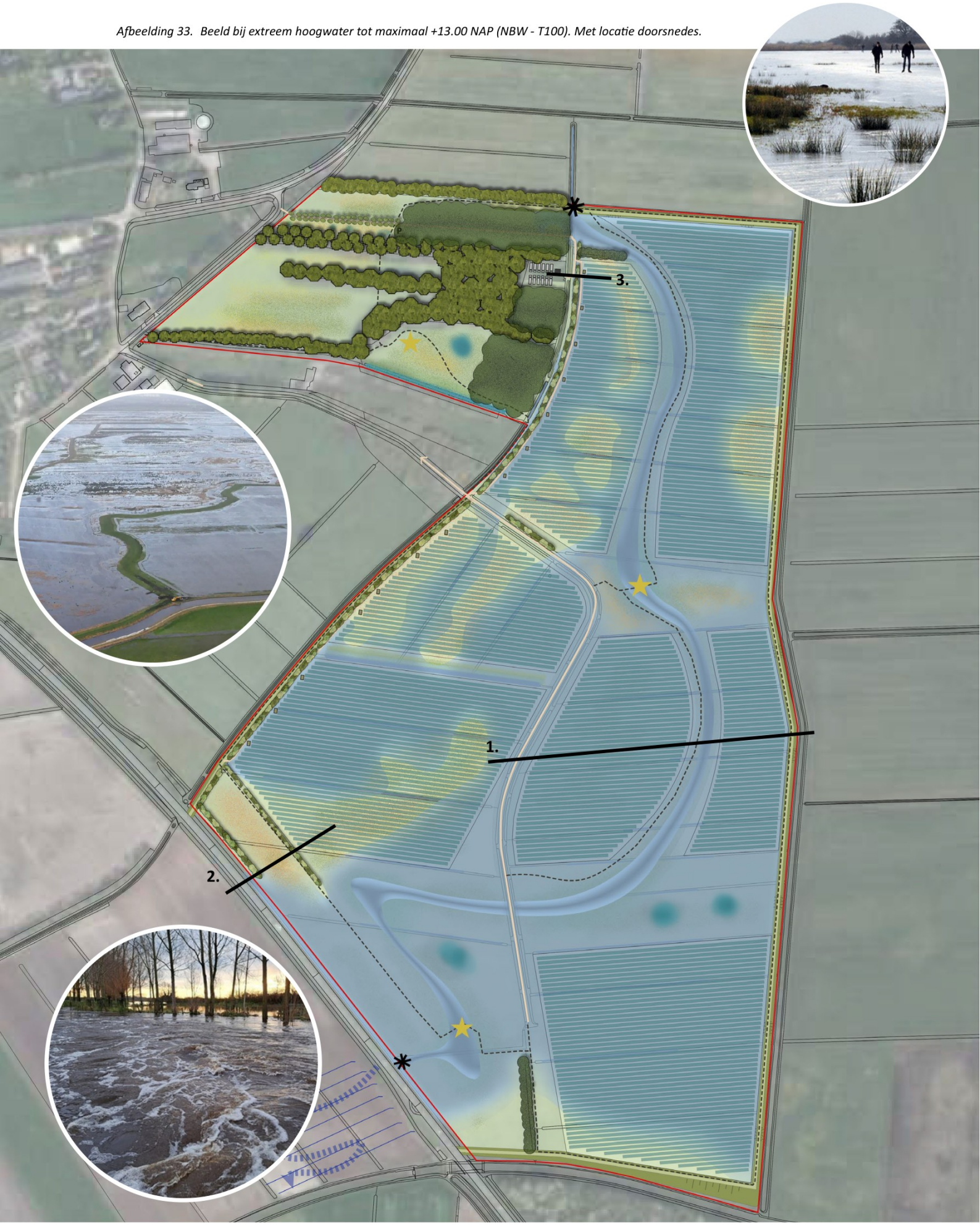

Parkeergelegenheid recreanten koppelen aan nieuwe infrastructuur zonnelanschap

Nieuwe beekdalrand, iets verhoogd maaiveld minimaal 13.40+ NAP. Blijft droog en loopt niet over!

Nieuwe eikenlaantje recreatieve zone Groenlanden, tevens infrastructuur naar het zonnelandschap.

Diverse weiden rondom Klatering met verschillende doeleinden, zoals recreatieweide, extensieve begrazing, plukveld, agro-forestry. Nader uit te werken in participatietraject met omwonenden en gemeente

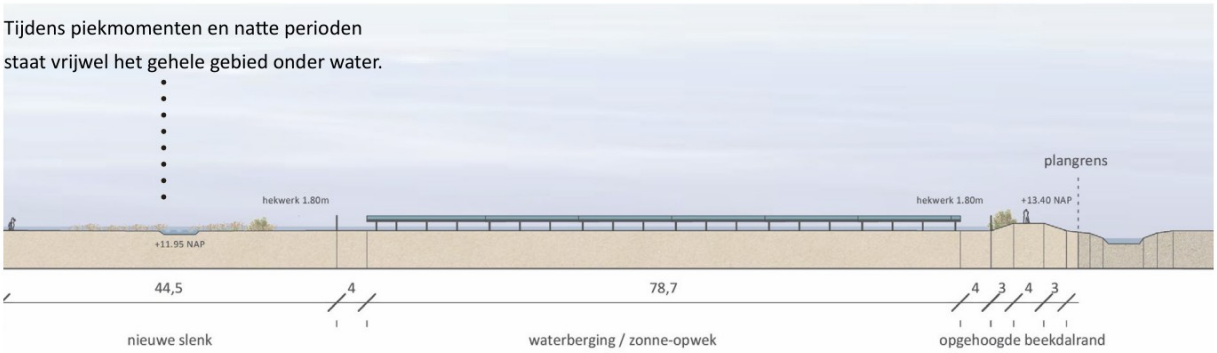
Afbeelding 33. Beeld bij extreem hoogwater tot maximaal +13.00 NAP (NBW - T100). Met locatie doorsnedes.

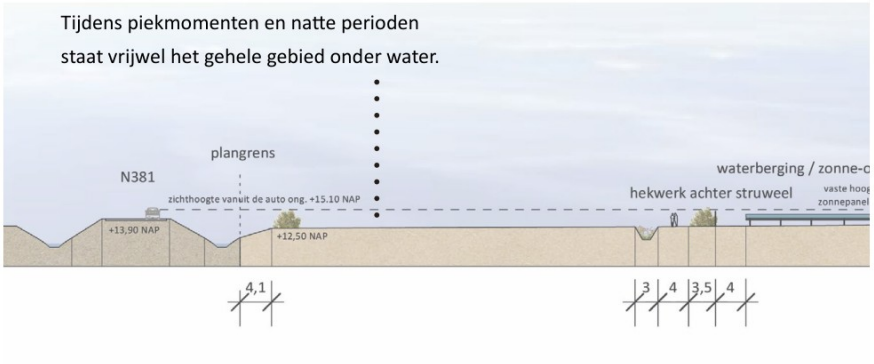

3.4 Toelichting op de landschappelijke inpassing

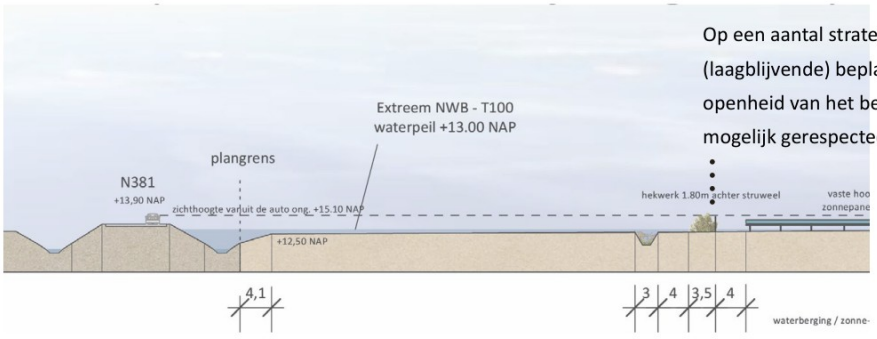

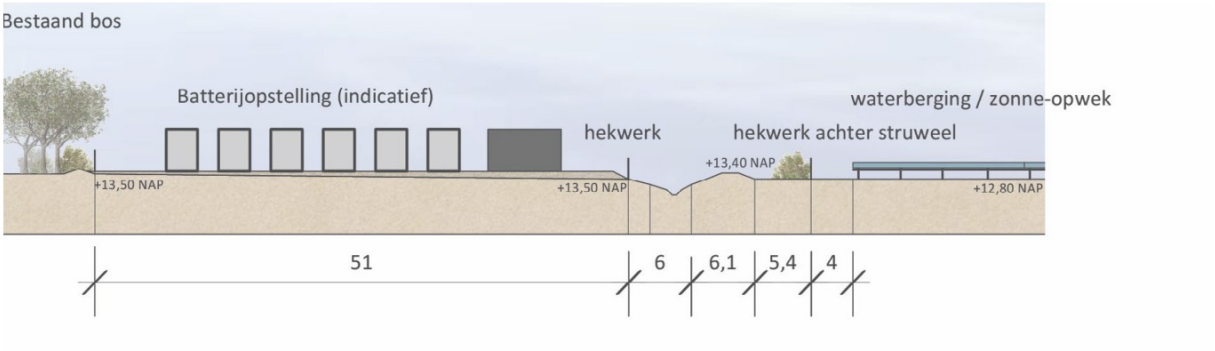
Afbeelding 34. Doorsnede 1 Centraal deel zonnelandschap en oostrand.

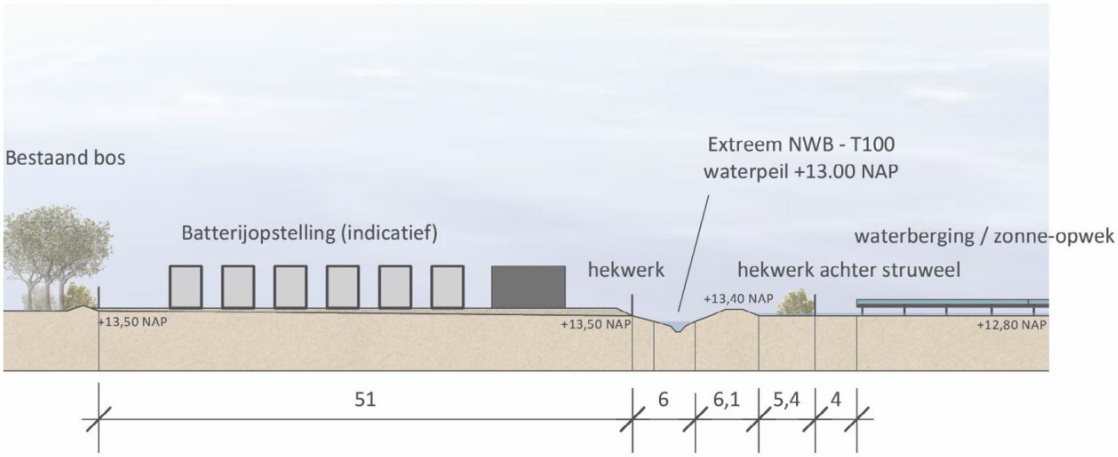

Afbeelding 35. Doorsnede 2 Landschappelijke inpassing langs de N381. Het zonnelandschap is gelegen op circa 70 meter afstand. Het zicht wordt deels belemmerd door nieuwe lage randbeplanting en open zich ter hoogte van de slenk, zodat er een interessante doorkijk op het bijzondere landschap is te zien.

Afbeelding 36. Doorsnede 3 Westzijde ter hoogte van het batterijopslagsysteem en inkoopstation. Deze wordt geïntegreerd in nieuwe en bestaande bossingels van het recreatieve landgoed Klatering.

3.5 Elementen van het zonnelandschap

Oriëntatie en hoogte

Het zonnelandschap bestaat uit 7 delen waarbij de paneelopstelling in zuidopstelling de richting van de oude verkaveling van het beekdal volgt. Dit draagt bij aan de herkenbaarheid van het beekdalgebied. De huidige watergangen blijven onder de rijen panelen. Door de nieuwe dynamische functie van waterberging zullen deze geen water meer afvoeren en dus verlanden.

De buitenste grenzen van het zonnelandschap worden gevormd door stevige structuurdragers: de Beilerstroom, de N365, de oude beekdalrand/ gemeentegrens aan oostzijde en de Altingerleek aan westzijde.
In de landschappelijke beleving moet de aandacht vooral gericht zijn op de slenk. Daarom zijn er kavelvolgende open doorzichten door het plan.

Om de functie van energieopwek en -opslag te combineren met waterberging moeten de panelen 60cm boven het hoogste waterpeil blijven, ook is er overal, dus ook op de hogere gronden, 60 tot 80 cm maairuimte onder de opstelling nodig. Om het open karakter van het beekdalgebied te respecteren is onderzocht hoe hoog de zichtpunten liggen in het landschap. Als uitgangspunt is gehanteerd hier onder te blijven. Dit heeft geresulteerd in een opstelling met een zeer flauwe hoek (6 graden) en vast bovenhoogte, waardoor er altijd water onder kan staan en er vanaf strategische punten over het zonnelandschap heen gekeken kan worden naar de horizon.

De transformators en batterijopslag moeten op verhoogde gronden staan zodat deze niet onder water komen te staan. Daarom is ervoor gekozen om deze hogere gebouwde elementen (3,3 meter) te situeren in het hogere besloten deel welke ontwikkeld wordt als landgoed Klatering. Deze worden ingepast met bosranden/singels.

De 15 benodigde transformatoren worden in een vloeiende lijn op kleine terpjes aan de nieuwe beekdalrand geplaatst langs het hoge deel van Klatering. Op deze wijze blijft het beekdalgebied vrij van gebouwde objecten.

Hekwerk

Door de verzekeraar wordt het plaatsen van een hekwerk rond het zonnepark gesteld als veiligheidseis. Het hekwerk wordt 1,8 meter hoog. Om het gebied zo toegankelijk mogelijk te houden voor recreatie en een open groen-blauwe dooradering, wordt elke zone afzonderlijk omheind. Er wordt gekozen voor een draadmathekwerk zonder bovenligger (zo transparant als mogelijk) in de kleur kwarsgrijs. De hekwerken zijn passeerbaar voor klein wild, door de onderste decimeter niet aan te binden. Hierdoor blijft het veld onder de zonnepanelen ecologisch meedoen als leefgebied.

Bouwwerken

De opgewekte elektriciteit wordt vanaf de zonnepanelen getransporteerd naar omvormers. Vanaf de omvormers wordt de elektriciteit ondergronds getransporteerd naar het transformatorstations langs het beheerpad. Vanaf de transformats wordt de elektriciteit ondergronds naar het inkoopstation getransporteerd. Het inkoopstation is het aansluitpunt voor de netverbinding.

Kleurgebruik

De bouwwerken en elementen op het terrein krijgen een gedekte, verzadigde kleur. Ze voegen zich in het landschap en stralen kwaliteit uit. Groentinten zijn vaak niet passend in het landschap omdat zij feller, harder en niet natuurlijk ogen. Er wordt daarom één grijstint toegepast: kwarts grijs (RAL 7039) die zich goed voegt in het landschap en ook kwaliteit en een zekere rust uitstraalt. De RAL 7039 heeft een menging met bruin en is wat ‘warmer’. De poorten dienen ook in dezelfde kleur gespoten te worden. Indien er overige objecten worden geplaatst zoals camera’s dienen deze tevens in dezelfde kleur gespoten te worden. Enkel de batterijen krijgen in verband met de warmteproductie een lichtere grijskleur dan overige bouwwerken.

Ontsluiting

De ontsluiting naar het zonnelandschap moet voor de brandweer, in geval van calamiteiten, over voldoende draagkracht te beschikken en minimaal 4,5 meter breed te zijn. In het beekdalgebied wordt het onderhoudspad uitgevoerd in grastegels (beekdalbuffergebied). Er wordt aan de noordzijde van het plangebied een nieuwe ontsluiting gemaakt die ook voorziet in parkeren voor toekomstige bezoekers van het landgoed. Deze weg wordt uitgevoerd in halfverharding natuurlijke kleur.

Afbeelding 37. Referentie hek zonnepark Kabeljouwbeek (bron: Hekbouw).

Afbeelding 38. Toe te passen kleur kwartsgrijs RAL7039 voor bouwwerken en elementen zoals trafo en poort.

Afbeelding 39. Huidige situatie: zicht vanaf de N381 in oostelijke richting.

Afbeelding 40. Toekomstige situatie: zicht vanaf de N381 in oostelijke richting. Nieuwe struweelsingels, doorkijk hooiland en uitkijkpunt.

Afbeelding 41. Huidige situatie: zicht vanaf bewoning Klatering.

Afbeelding 42. Toekomstige situatie: zicht vanaf bewoning Klatering. Zonnepark afgeschermd met nieuwe bomen en struweel.

Afbeelding 43. Huidige situatie: zicht in het plangebied met monotoon grasland.

Afbeelding 44. Toekomstige situatie: zicht in het plangebied met een slenk en natuurlijke oevers, stapstenen en struiken.

Afbeelding 45. Huidige situatie: zicht vanuit het noorden.

Afbeelding 46. Toekomstige situatie: grote afstand tot zonnepark, nieuwe beekdalrand en nieuwe losse struiken.

Opdrachtgevers

Horizon NL

Opdrachtnemer

Eelerwoude
Mossendamsdwarsweg 3
Postbus 53
7470 AB Goor
Tel.: 0547 26 35 15
e-mail: info@eelerwoude.nl
www.eelerwoude.nl

Projectgegevens

Projectnummer: 206761
Datum: 27-12-2024
Status: Definitief

Eelerwoude

Op weg naar 100% natuurinclusief

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Uitgangspunten Wateradvies - Weging Waterbelang

Versie 2024

Drents Overijsselse Delta

uw waterschap

Inhoudsopgave

1. Wateradvies 3

1.1. Aanleiding 3
1.2. Doel en inhoud van het document 3
1.3. Vervolg van het document 3

2. Bestaande situatie 5

2.1. Aanvraag wateradvies Zonnepark Klatering 5
2.2. Bestaande waterhuishouding 5

3. Uitgangspunten voor het plan 7

3.1. Uitgangspunten op inrichtingenniveau 7
3.2. Watersysteem 7
3.3. Overbelasting watersysteem 9
3.4. Locatiekeuze gevoelige gebieden voor wateroverlast 11
3.5. Waterkwaliteit 12
3.6. Riolering 14
3.7. Energiewinning 14

4. Vervolg weging waterbelang 16

4.1. Informeel overleg over de uitgangspunten 16
4.2. Beoordeling en officieel wateradvies 16
4.3. Omgevingsvergunning 16

1. Wateradvies

1.1. Aanleiding

Water is een belangrijke drager van de ruimtelijke kwaliteit in de fysieke leefomgeving. Vanuit de omgevingswet dienen de overheden bij de beoordeling van de fysieke leefomgeving de 'weging van het waterbelang' mee te nemen. Voor het beoordelen van het waterbelang dient het bevoegd gezag afstemming te zoeken met het waterschap. Om hier invulling aan te kunnen geven vraagt het Waterschap Drents Overijsselse Delta bij aanvang van een initiatief voor een omgevingsplanactiviteit of een voorgenomen ontwerp (wijziging) van een omgevingsplan een wateradvies in te dienen, zodat de weging van het waterbelang in een vroeg stadium kan worden meegenomen en kan worden uitgewerkt.

Op basis van de aangeleverde informatie via invullen van de watertoets (www.wateradvies.nl) wordt er door het waterschap een uitgangspuntennotitie opgesteld. Op basis van dit uitgangspuntendocument kan het wateraspect verder worden uitgewerkt in de onderbouwing van het initiatief. Daarna zal op basis van deze uitwerking door het waterschap uiteindelijk een wateradvies worden afgegeven.

Het beleid van Waterschap Drents Overijsselse Delta (WDODelta) is beschreven in de Watervisie, het Waterbeheerprogramma 2022-2027 en de Kadernotitie Stedelijk Water. Een goede vertaling van het beleid naar deze uitgangspuntennotitie is afhankelijk van de informatie die de initiatiefnemer van het plan heeft aangeleverd.

1.2. Doel en inhoud van het document

Het doel van onze uitgangspuntennotitie is om in de initiatieffase/ontwerpfase van een plan bruikbare informatie aan te leveren om de weging van het waterbelang vorm te kunnen geven voor alle wateraspecten in en rond het plangebied. Deze uitgangspuntennotitie bevat:

- De bestaande waterhuishouding van het plangebied (paragraaf 2.1);
- Concrete uitgangspunten voor het plan waarmee u de wateraspecten regelt (Hoofstuk 3);
- Informatie over het vervolg van de weging van het waterbelang en de uiteindelijke beoordeling van WDODelta in het kader van het wateradvies (Hoofstuk 4).

1.3. Vervolg van het document

Het is de bedoeling dat de u de uitgangspuntennotitie uitwerkt en deze bijvoegt bij de conceptaanvraag van een (buitenplans) omgevingsplanactiviteit, wijziging van het omgevingsplan of projectbesluit. Het enkel bijvoegen van de dit document of de ingediende digitale vragenlijst is onvoldoende om weging van het waterbelang vorm te geven.

Beschikbare gegevens
Sommige gegevens die u kunt gebruiken voor het plan, zijn digitaal beschikbaar. Hieronder vindt u een omschrijving van verschillende gegevens.

Legger oppervlaktewater en waterkeringen
Op de website van WDODelta vindt u een geoportaal met de Legger. De Legger bestaat uit kaarten en tabellen met de volgende gegevens:

- de locatie van wateren en dijken;
- de eisen (vorm en afmetingen) waaraan wateren en dijken moeten voldoen;
- de ruimte die we rond de dijken reserveren voor toekomstige dijkversterkingen;
- de ruimte die we rond watergangen reserveren voor onderhoud;
- wie het onderhoud uitvoert (als de onderhoudsplichtige niet is opgenomen, dan geldt de Keur)

Waterschapsverordening
In de Waterschapsverordening (voorheen Keur) staan regels:

- over het voorkomen van schade aan onder andere dijken en oevers;
- over het onderhoud van onder andere sloten, beken en rivieren;
- over het gebruik van grondwater en water uit sloten.

ArcGIS Online
Diverse gegevens ontsluiten wij via het webportaal van ArcGIS Online.

www.klimaateffectatlas.nl
In de klimaateffectatlas ziet u de lokale situatie voor neerslag en hitte in het stedelijk gebied. Deze gegevens geven een goed inzicht in mogelijke risico's bij hoosbuien of extreme hitte. De klimaateffectatlas kan helpen om bestaande risico's, of risico's die voortkomen uit de ruimtelijke ontwikkeling, te minimaliseren. Daarnaast zijn in samenwerking met gemeenten en de provincie klimaatatlassen ontwikkeld die een breder beeld geven van de gevolgen van klimaatverandering:

- Fluvius (Zuidwest-Drenthe en Noordwest-Overijssel)
- RIVUS (West-Overijssel)

Provincie Overijssel
Provincie Overijssel heeft vanuit de ruimtelijke verordening een eigen set kaarten toegevoegd, die met name voor het helder definiëren van het toepassingsbereik van bepalingen onmisbaar zijn.

Provincie Drenthe
Provincie Drenthe heeft vanuit de ruimtelijke verordening een eigen set kaarten toegevoegd, die met name voor het helder definiëren van het toepassingsbereik van bepalingen onmisbaar zijn.

Algemene Hoogtekaart Nederland
Om een indicatief beeld van de hoogteligging van het plan te krijgen adviseren we om gebruik te maken van de Algemene Hoogtekaart Nederland. U kunt op deze site uw locatie aanwijzen om de exacte hoogte te bepalen.

Bodem en grondwaterstanden provincie Overijssel
Informatie over de bodem en grondwaterstanden is te vinden op de website van Provincie Overijssel.

Bodem en grondwaterstanden provincie Drenthe
Informatie over de bodem en grondwaterstanden is te vinden op de website van Provincie Drenthe.

2. Bestaande situatie

2.1. Aanvraag wateradvies Zonnepark Klatering

Het plan ligt aan de ten zuidoosten van kern Klatering in de gemeente Midden-Drenthe. De initiatiefnemer heeft het plan als volgt omschreven: Potentieel Zonnepark voor Tender vanuit de gemeente Midden-Drenthe.

2.2. Bestaande waterhuishouding

Het plan ligt in het (deel)stroomgebied De Oude Vaart. Voor het plan is het van belang of er rond het plangebied oppervlaktewaterlichamen[1], ook wel watergangen genoemd, en/of een bergingsgebied[2] aanwezig zijn. Bij watergangen wordt er onderscheidt gemaakt in A- en B-oppervlaktewaterlichamen. Binnen het plangebied liggen A-oppervlaktewaterlichaam [WO-88 G][WO-88 F][WO-88-04 A][WO-88 E][WO-96 B1][WO-96-02 A1][WO-96 A][WO-88 D][WO S] en/of B-oppervlaktewaterlichaam [S871][S1070][S1100][S266] die WDODelta beheert.
Het peilgebied bevat meerdere peilvak(ken) OV348 en heeft een maximumpeil van NAP +11,3m, ook ligt het gebied deels in OV352 met een maximumpeil van NAP+11,9m, ook ligt het gebied deels in peilvak OV378 met een maximumpeil van NAP +12,35m. Dit peil is de instelhoogte bij een peilscheidend kunstwerk. Lokaal kunnen er verschillen optreden in het peil, afhankelijk van de afstand tot de instelhoogte.

Figuur 1 - Kaartbeeld bestaande peilgebieden(rode markeringslijn) rond het plangebied.

[1] Samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water, met de daarin aanwezige stoffen, en de bijbehorende bodem en oevers, alsmede flora en fauna.
[2] Gebied waaraan op grond van de Omgevingswet een functie voor waterstaatkundige doeleinden is toegedeeld, niet zijnde een oppervlaktewaterlichaam of onderdeel daarvan, dat dient ter verruiming van de bergingscapaciteit van een of meer watersystemen en dat ook als bergingsgebied op de legger is opgenomen.

Figuur 2 - Kaartbeeld bestaande waterhuishouding rond het plangebied.

- De hoogte van het maaiveld ligt gemiddeld op ongeveer NAP +12,2en +12,6m klein gedeelte in het noorden ligt hoger rond NAP+13,4m zie AHN (actueel hoogtebestand Nederland)(hoogtekaart)
- De bodem (deklaag) bestaat voornamelijk uit veengronden. Voor een analyse van diepere grondlagen kan gebruik worden gemaakt van Dinoloket.
- De Gemiddeld Hoogste Grondwaterstand (GHG) ligt op +27-32cm onder het maaiveld.
  Let op: Door de aanwezigheid van slecht doorlatende (klei) lagen kunnen schijngrondwaterstanden tot dicht onder het maaiveld voorkomen.
- Bij extreme neerslag wordt beperkte wateroverlast in of bij het plangebied verwacht (zie https://www.klimaateffectatlas.nl/nl/).

3. Uitgangspunten voor het plan

3.1. Uitgangspunten op inrichtingenniveau

De uitgangspunten in dit hoofdstuk verwerkt de initiatiefnemer in het inrichtingsplan of ruimtelijke onderbouwing. Dat houdt in dat de initiatiefnemer aangeeft hoe hij of zij met de uitgangspunten omgaat **en** op welke manier deze vertaald worden naar maatregelen binnen het plangebied. De initiatiefnemer kan in samenwerking met de gemeente bij ons advies vragen over waterhuishoudkundige maatregelen.

In deze uitgangspuntennotitie worden de volgende thema's behandeld:

- Watersysteem
- Overbelasting watersysteem
- Locatiekeuze gevoelige gebieden voor wateroverlast
- Waterkwaliteit
- Riolering
- Drinkwatervoorziening
- Energiewinning

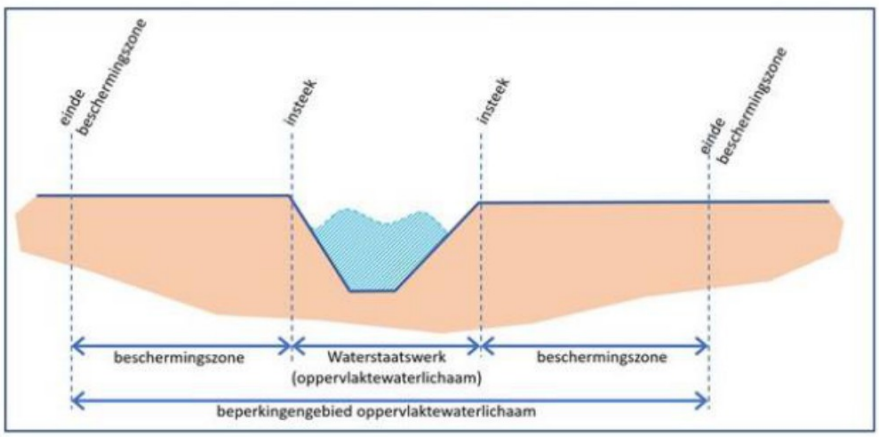
Het is nodig om in de plannen de uitgangspunten uit te werken. In de vervolgfase beoordeelt WDODelta de onderbouwing.

3.2. Watersysteem

Het watersysteem is het samenhangend geheel van één of meer oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen, met bijbehorende bergingsgebieden, waterkeringen en ondersteunende kunstwerken. Het is van belang om de aan- en afvoer van voldoende water via het watersysteem te kunnen waarborgen. Daarnaast is het waarborgen van de kwaliteit en ruimte voor water van groot belang.

Oppervlaktewaterlichamen (watergangen)

Binnen het plangebied ligt een beperkingengebied[3] van een A-watergang (met een beschermingszone) en/of B-watergang van WDODelta, zoals weergegeven in figuur 1. Het beperkingengebied bij een A-watergang bestaat uit de watergang (van insteek tot insteek) en de beschermingszone, zoals aangegeven in onderstaande afbeelding. Bij een B-watergang bevat het beperkingen gebied alleen de B-watergang.

[3] Bij of krachtens de Waterschapsverordening aangewezen gebied waar vanwege de aanwezigheid van een werk of object regels gelden over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor dat werk of object.

Het is noodzakelijk dat de functie van deze watergang(en) altijd is gegarandeerd. Binnen beperkingsgebieden gelden regels om de functie van deze watergangen te borgen. De regels zijn opgenomen in de Waterschapsverordening.

Voor activiteiten binnen het beperkingengebied van een watergang doet u, afhankelijk van de activiteit die u wil gaan doen, een melding of een aanvraag voor een omgevingsvergunning bij WDODelta. Meer informatie vindt u hier op onze website: vergunningen. Lozingsactiviteiten (waterkwaliteitsbeheer) zijn van toepassing op alle typen oppervlaktewaterlichamen (A-, B- en overige oppervlaktewaterlichamen) in het watersysteem.

Criteria oppervlaktewaterlichamen:

- *A-oppervlaktewaterlichamen* (>25 l/s afvoer gedurende gemiddeld 1 tot 2 dagen per jaar): Dit zijn watergangen waar wij verantwoordelijk zijn voor de inrichting en het beheer en onderhoud.
- *B-oppervlaktewaterlichamen* (>10 l/s afvoer en <25 l/s gedurende gemiddeld 1 tot 2 dagen per jaar): Wij zijn verantwoordelijk voor de inrichting en het beheer, maar de aanliggende eigenaar van de watergang is verantwoordelijk voor het onderhoud (we noemen dat onderhoudsplichtig[4]). Op de B-watergangen wordt door het waterschap toezicht gehouden (dit noemen wij schouw).
- *Overige oppervlaktewaterlichamen, ook wel C-watergangen genoemd* (<10 l/s afvoer gedurende gemiddeld 1 tot 2 dagen per jaar): De aanliggende eigenaar is verantwoordelijk voor het onderhoud. Er geldt geen onderhoudsverplichting en wij houden geen toezicht of het onderhoud goed wordt uitgevoerd, behalve als de C-watergang in beheer is van WDODelta en met de omgeving onderhoudsafspraken zijn gemaakt.

Wijze van onderhoud watersysteem

U houdt rekening met de wijze van onderhoud (varend of vanaf de kant) en de daarbij geldende voorwaarden. Voor activiteiten binnen de aangegeven zones binnen de beperkingsgebieden van WDODelta, is een melding of vergunning op grond van de Waterschapsverordening noodzakelijk. De eisen voor stedelijk water zijn bij ons op te vragen. Hieronder zijn de belangrijkste punten samengevat:

- *Rijdend onderhoud vanaf de kant*: Bij onderhoud vanaf de kant geldt een obstakelvrije[5] zone van 5 m vanaf de boven insteek van de watergang. Daarnaast zijn er eisen voor de hoogte van de vrije doorgang.

Beheer en onderhoudsafspraken nieuwe oppervlaktewaterlichaam (watergangen)

Voor nieuwe watergangen is het nodig om afspraken over beheer en onderhoud met ons vaste te leggen. Wij nemen nieuwe A-oppervlaktewaterlichamen, inclusief de peil regulerende kunstwerken in beheer en onderhoud, nadat is vastgesteld dat deze watergangen voldoen aan de daarvoor geldende criteria (zie hoofdstuk watersysteem). Een uitzondering hierop zijn de kunstwerken voor het vaarwegbeheer. Deze komen niet bij ons in beheer en onderhoud.

Verder is het plaatsen van nieuwe bomen langs een watergang zijn vergunningsplichtig of meldingsplichtig (zie de Waterschapsverordening). Daarnaast is het noodzakelijk dat alle wateren die een functie hebben in de waterhuishouding (afvoer, aanvoer of berging) voor ons toegankelijk zijn.

[4] Onderhoud is het totaal van activiteiten met als doel, het in "een aanvaardbare conditie" houden of terugbrengen van de watergang. Specifieke kenmerken van deze conditie worden afgestemd met het waterschap.

[5] Geen bomen, lantaarnpalen e.d., maar ook geen tegelverharding.

Wijzigingen aan het watersysteem[6]

Dempen of graven wateren: Voor het graven of dempen van watergangen (ook die niet in beheer zijn bij WDODelta) zijn regels. Voor de activiteit kan een melding of vergunning nodig zijn op basis van de Waterschapsverordening.

WDODelta neemt nieuwe A-watergangen in beheer en onderhoud, nadat is vastgesteld dat deze nieuwe watergangen voldoen aan de daarvoor geldende criteria. Het is aan de initiatiefnemer om aan te tonen dat de watergang voldoet aan deze criteria.

3.3. Overbelasting watersysteem

Bij kortstondige buien van geringe of enige intensiteit mag u hemelwater dat niet lokaal kan worden verwerkt, afvoeren. Dit mag echter niet leiden tot wateroverlast benedenstrooms van het plangebied. Bij extreme kortstondige buien, verblijft water voor korte tijd op het maaiveld, zonder dat dit tot overlast leidt. De ontwikkelaar houdt rekening met de randvoorwaarden die zowel wij als de gemeente stelt aan het voorkomen van wateroverlast.

U houdt rekening met de randvoorwaarden die door de overheid gesteld worden aan:

- Vasthouden-bergen-afvoeren;
- Benutten, lokaal verwerken of vertraagd afvoer van hemelwater op percelen en in de openbare ruimte;
- Gescheiden houden van hemelwater en rioolwater;
- Capaciteitseisen voor de afvoer van hemelwater;
- Eisen die aan woningen, andere kwetsbare functies en openbare ruimte worden gesteld ter voorkoming van wateroverlast.

Bij het voorkomen van wateroverlast zijn er twee zaken van belang:

- Voorkomen van overbelasting van het watersysteem en
- Voorkomen van versnelde afvoer van afstromend hemelwater

Het is van belang om overbelasting van het watersysteem te voorkomen. Dit kan worden gerealiseerd door gebiedseigen water daar waar het valt te gebruiken of vast te houden. Hierbij is de voorkeursreeks van toepassing: hergebruik – vasthouden/infiltreren[7] – afvoeren.

Regenwater dat op een onverharde bodem valt, dringt voor een belangrijk deel in de bodem. Ter plaatse van verhard oppervlak zoals bebouwing en terreinverharding zal het regenwater nauwelijks in de bodem dringen: vrijwel al het water stroomt direct af naar het slotenstelsel. Dit betekent dat het waterpeil bij een flinke regenbui snel kan stijgen. Het is van belang om wateroverlast binnen het plangebied te voorkomen. Ook mag de bebouwing, door het versneld afvoeren van water, geen wateroverlast veroorzaken buiten het plangebied, dit wordt afwentelen genoemd. Het afwentelen van wateroverlast betekent dat de problemen die ontstaan door overtollig water niet worden opgelost, maar verplaatst naar andere gebieden. Daarom is het aanleggen van extra waterberging ter compensatie van het verhard oppervlak noodzakelijk, zo wordt de versnelde afvoer van het afstromende hemelwater voorkomen. Compensatie moet de volgende trap volgen: vasthouden-bergen-(vertraagd) afvoeren.

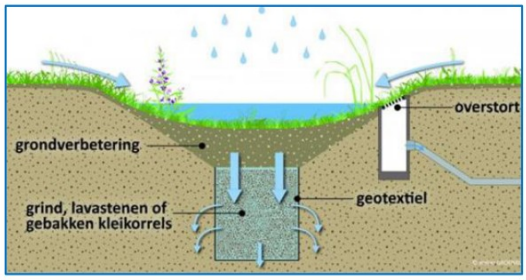
[6] De specificatie van ons watersysteem is op te vragen bij onze beheer afdeling.
[7] Infiltreren is het insijpelen van hemelwater in de bodem.

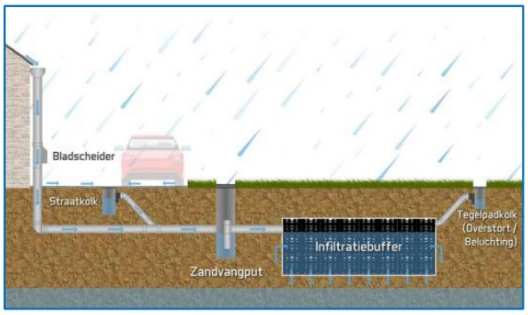
Compensatie nieuwbouw grote plannen en uitbreidingslocaties
(stedelijk gebied & landelijk gebied > 500 m^2)

Voor grote(re) plannen en uitbreidingslocaties geldt als regel, dat voor het totale aanwezige verhard oppervlak binnen het plan een berging, ter compensatie voor de versnelde afvoer, van het afstromende hemelwater benodigd is. Zoals al is aangegeven volgt compensatie de volgende trap: vasthouden-bergen-afvoeren. Na realisatie van het plan is er een totaal verhard oppervlak van ongeveer <oppervlak> m^2 aanwezig binnen het plangebied. Dit houdt in dat een waterbergend van **<oppervlak> m^2 * 0.08m = <kuub>m^3 [kuub]** aanwezig moet zijn of moet worden aangelegd. Bij de uitwerking van het plan moet beschreven zijn hoe en waar waterberging aanwezig is of wordt gerealiseerd. **Zonnepanelen op zichzelf zien wij in 2024 niet als verharding, deze liggen vaak niet direct op het maaiveld maar staan hier schuin boven. Hemelwater kan nog steeds in de bodem infiltreren. Verharding als transformatiehuisjes, verharde onderhoudspaden etc wordt wel als verharding gezien dat gecompenseerd dient te worden.**

De onderstaande uitgangspunten gelden:

- Bestaand open water binnen het plangebied biedt mogelijk ruimte voor extra berging, dit moet in overleg met het waterschap bekeken worden.
- Bij water in bergingsvoorzieningen, zoals wadi's rekenen we de bergings-/infiltratiecapaciteiten in de bodem (inclusief grondverbetering) **niet** mee. De hoogte van de berging wordt berekend vanaf de bodem wadi tot aan slokop/noodoverlaat.

Let op:

- het oppervlak van de bovengrondse berging (bijvoorbeeld wadi of bergingsvijver) telt zelf ook mee bij het 'afstromend oppervlak' voor bepalen m^3 berging.
- een berging onder de grond - in de vorm van kratten of Rockflow - telt wel mee met de berging, mits deze niet gevuld zijn door infiltratie door hoge grondwaterstanden (GHG moet niet hoger zijn dan onder de onderkant van de kratten of Rockflow).
- Berging in de bestaande gemengde riolering valt hier **niet** onder.

Toetsbui voor extreme neerslagsituatie

Wij toetsen het watersysteem op basis een regenbui van 111 mm[8] in 48 uur (hoeveelheid neerslag die eens in de 100 jaar wordt overschreden op basis van gegevens KNMI). De toegestane afvoer in deze neerslagsituatie is 1,6 l/s/ha. Het is belangrijk dat bij deze buien geen regenwater in woningen komt en belangrijke ontsluitingswegen vrij van water blijven. Onderstaande tabel toont aan dat STOWA[9] statistieken op basis van deze uitgangspunten leiden tot een bergingsopgave van 80 mm.

Criteria	Statistiek volgens STOWA - rapport 2015-10
Klimaatscenario	*Huidig klimaat +10%*
Afvoer (l/s/ha) T=100 (maatgevend)	***1,6***
Maatgevende bui duur (uur)	*48*
Totale neerslaghoeveelheid (mm)	*111*
Afvoer via oppervlaktewater (mm)	28 (1,6 l x 3600 s x 48 h/10.000)
Berging dak/straat/etc. (mm)	3
Benodigde berging (mm)	**80**

[8] mm neerslag = liters/vierkante meter
[9] Stowa: stichting toegepast onderzoek waterbeheer.

Tabel 1: Overzicht van hoeveelheden en benodigde berging

Extreme neerslag (boven normatieve situatie)
Verder adviseren wij een stress-test uit te voeren met een bui die boven de genoemde normen uitgaat. Deze hoosbui kan lokaal tot veel wateroverlast leiden. Het is belangrijk dat u de gevolgen hiervan in beeld brengt. Het gaat in deze situatie vooral om de afstroming van het hemelwater over het maaiveld. De initiatiefnemer kiest welke boven normatieve situatie wordt bekijken. Te denken valt aan een range van 60 mm tot 150 mm in een uur. Dat zijn zeer grote hoeveelheden, maar deze komen zeker met de verandering van klimaat vaker voor. De gemeente kan ook ervaring hebben met extreme gebeurtenissen en van daaruit een referentiekader hebben.

Grondwateroverlast en kwel

- Aanleghoogte van bebouwing: Voor de aanleghoogte van gebouwen (onderkant vloer begane grond) adviseren wij, ter voorkoming van grondwateroverlast, een aanleghoogte van de vloer van minimaal 80 cm ten opzichte van de GHG. Bij een afwijkende maatvoering is de kans op structurele grondwateroverlast groot. Bij het bouwen zonder kruipruimte kunt u volstaan met een geringere ontwateringsdiepte (verschil grondwaterstand en maaiveld).
- Drempelhoogte gebouw: Om wateroverlast (hemelwater) en schade in woningen en bedrijven te voorkomen, adviseren wij om een drempelhoogte van 30 cm boven het straatpeil te hanteren. Ook voor lager (beneden het maaiveld) gelegen ruimtes zoals kelders, parkeergarages is het noodzakelijk om aandacht te besteden aan het voorkomen van wateroverlast.
- Grondwateroverlast bij bebouwing: In gebieden waar grondwateroverlast op kan treden, adviseren wij de volgende voorkeursvolgorde toe te passen: (1) kruipruimte loos bouwen of het (2) ophogen van het plangebied.
- Om een goed inzicht te krijgen in het grondwatersysteem adviseren wij om, in overleg met ons, zo spoedig mogelijk te starten met een grondwateronderzoek. Dit kan in eerste instantie op basis van bestaande peilbuizen binnen of in de omgeving van het plangebied. Indien noodzakelijk kan de initiatiefnemer nieuwe peilbuizen plaatsen. Mogelijk hebben wij ook peilbuizen op de locatie staan die gebruikt kunnen worden. In de praktijk zien wij dat de Gemiddelde Hoogste Grondwaterstand (GHG) vaak te laag wordt ingeschat, dit leidt tot wateroverlast na realisatie van de ontwikkeling.

3.4. Locatiekeuze gevoelige gebieden voor wateroverlast

Beschermen en handhaven grond- en oppervlaktewatersysteem om nadelige gevolgen op de omgeving te voorkomen.

Beekdalen (provincie Drenthe)
Beekdalen zijn relatief laaggelegen gebieden aan weerzijden van beken.
Voor de beekdalen in de provincie Drenthe is in de provinciale omgevingsverordening (POV)[10] een instructieregel opgenomen (artikel 3.36 Water). Hiermee worden eisen gesteld die opgenomen moeten worden/zijn in de omgevingsplannen.
Het beleid van de provincie is erop gericht de ruimte voor water te behouden en de functie waterberging ruimtelijk te beschermen. Hierin is bepaald dat een ruimtelijk plan dat betrekking heeft op gebieden die op de bij deze verordening zijn aangeduid als 'Beekdal', niet voorziet in nieuwe kapitaalintensieve functies, tenzij is voldaan aan de volgende voorwaarden:

- er is sprake van een zwaarwegend maatschappelijk belang;
- er zijn geen reële alternatieven;
- de functie vormt op die locatie geen feitelijke belemmering om in de toekomst de afvoer- en bergingscapaciteit van het regionale watersysteem te vergroten; en

[10] Provincie Overijssel: Omgevingsverordening Overijssel | Lokale wet- en regelgeving (overheid.nl)
Omgevingsverordening provincie Drenthe: Omgevingsverordening Drenthe 2023 | Lokale wet- en regelgeving (overheid.nl)

- het negatieve effect op het watersysteem wordt in het desbetreffende ruimtelijke plan gecompenseerd.

In de beekdalen worden geen beperkingen opgelegd aan bestaande bedrijfsgebouwen van een grondgebonden landbouwbedrijf zonder kapitaalintensieve tweede tak.

Grondwater - grondwateronttrekking

In een nieuw te ontwikkelen gebied verlagen we structureel de waterstanden binnen het gebied ***niet***, na het bouwrijp maken.

Op grond van de Waterschapsverordening is een melding aan of vergunning van het waterschap nodig voor grondwateronttrekkingen. Het uitgangspunt is dat de minder risicovolle grondwateronttrekkingen met een melding worden toegestaan en daarmee vrijgesteld zijn van de vergunningplicht. Als niet voldaan kan worden aan de criteria uit de algemene regel uit de waterschapsverordening, blijft het verbod om zonder vergunning grondwater te onttrekken van toepassing. Structurele grondwateronttrekking (vanaf 10 m^3/uur) zijn in principe niet gewenst.

Grondwaterstanden veengebieden

In zettingsgevoelige gebieden houden we rekening met de bodemgesteldheid en de relatief hoge grondwaterstanden (tot bestaande maaiveld). Hierbij handhaaft u het bestaand grondwaterpeil en past u de bouwwijze hierop aan.

Peilbeheer grasland

Het plan ligt in een agrarisch gebied met grasland. Het peilbeheer in graslanden kent hogere waterstanden dan bij akkerbouw. In extreme neerslagsituaties kan op grasland/maïsland vaker dan 1/10 jaar wateroverlast optreden en op akkerbouwgebieden meer dan 1/25 jaar wateroverlast optreden. Het peilbeheer is hierop aangepast, dus houdt u rekening met deze hogere waterstanden (zie ook de Provinciale Omgevingsverordening Overijssel – uitgangspunten omgevingswaarden wateroverlast buiten de bebouwde kom).

Verdroging/vernatting

Wij gaan bij het plan uit van het bestaande of verhogen van grond- en oppervlaktewaterregime. Indien bij het ontwikkelingen van grasland naar bebouwd gebied er een wens is tot waterpeil wijziging, dan is het nodig om ons hier tijdig bij te betrekken. Neemt u hiervoor contact op met de gebiedsbeheerder van het waterschap.

3.5. Waterkwaliteit

Het watersysteem en de waterketen wordt zo ontworpen dat het geen risico's voor de volksgezondheid veroorzaakt en zorgt dat het voldoende schoon is voor mensen, planten en dieren.

Beleid en regelgeving

Het waterschap is verantwoordelijk voor een goede waterkwaliteit van het regionale watersysteem. Voor de borging van waterkwaliteit gelden diverse maatregelen. Voor bepaalde stoffen zijn Europese normen vastgesteld, bijvoorbeeld voor gevaarlijke stoffen zoals lood, cadmium, oplosmiddelen en bestrijdingsmiddelen.

Afvoer hemelwater

- Kwaliteit afvoer hemelwater:
  - Schoon hemelwater (dakoppervlakken) mag worden afgevoerd naar oppervlaktewater binnen het plangebied.
  - Voor overige afvoer en verwerking van hemelwater (vanaf verharding) is het gewenst om dit via een bodempassage te lozen op het oppervlaktewater binnen het plangebied.

- In alle situaties geldt een voorkeur voor bovengronds afvoeren (zichtbaar). Als dit niet kan is het noodzakelijke voorzieningen te treffen om eventuele foutieve ondergrondse aansluitingen te kunnen vaststellen. Hemelwater wordt vastgehouden alvorens het vertraagt wordt afgevoerd.

Om verontreiniging van het watersysteem te voorkomen worden in het ontwerp geen uitlogende (bouw)materialen gebruikt.

- Verversing oppervlaktewater: Geïsoleerde vijverpartijen of watergangen vermijden. Het is nodig dat het watersysteem zo ontworpen wordt dat er aandacht is voor verversing en wateraanvoer. Stilstaand water - zeker bij opwarming en droogte – is kwetsbaar (met als gevolg bijvoorbeeld vissterfte).
- Peilbeheersing: Wij kunnen sturen in de waterkwaliteit door bijvoorbeeld water in te laten of juist af te voeren. In gebieden waar wij geen water kunnen aanvoeren en sloten droogvallen, kunnen wij de waterkwaliteit niet sturen. We adviseren om in deze gebieden bij droogvallende watergangen een minimale waterdiepte te hanteren van 100 cm om te voorkomen dat ze droogvallen.

Verontreinigingen - afvalwater

Bij verontreinigd afvalwater, bijvoorbeeld verontreinigd hemelwater, geldt de volgende voorkeursvolgorde voor het lozen van afvalwater:

1. het ontstaan van afvalwater wordt voorkomen of beperkt;
2. verontreiniging van afvalwater wordt voorkomen of beperkt;
3. afvalwaterstromen gescheiden houden, tenzij het niet gescheiden houden geen nadelige gevolgen heeft voor een doelmatig beheer van afvalwater;
4. huishoudelijk afvalwater en afvalwater wat betreft biologische afbreekbaarheid daarmee overeenkomt, voor zover doelmatig en kostenefficiënt, worden ingezameld en naar een zuiveringtechnisch werk getransporteerd;
5. ander afvalwater dan bedoeld onder 4, wordt, zo nodig na retentie of zuivering bij de bron, opnieuw gebruikt;
6. ander afvalwater dan bedoeld onder 4 wordt lokaal, zo nodig na retentie of zuivering bij de bron, in het milieu gebracht en
7. ander afvalwater dan bedoeld onder 4 wordt naar een zuiveringtechnisch werk getransporteerd.

De gemeente of provincie gaan over lozingen in het openbaar rioolstelstel en het waterschap over lozing in het oppervlaktewater[11]. Afhankelijk van het soort afvalwater, gelden er regels uit de Waterschapsverordening of het Besluit activiteiten leefomgeving. Er kan een meldplicht of een vergunningplicht gelden, neem voor meer informatie contact op met het waterschap, of zo nodig met uw gemeente of provincie.

In het algemeen adviseren wij:

- Het gebruik van de volgende toepassingen te beperken:
  - Uitloogbare materialen (zoals bijvoorbeeld koper, lood of zink) die een verontreiniging van het oppervlaktewater kunnen veroorzaken;
  - Chemische onkruidbestrijdingsmiddelen;
  - Verduurzaamd hout als oeverbeschoeiing;
  - Stoffen, bijvoorbeeld schoonmaakmiddelen (ook milieuvriendelijke), niet zonder meer rechtstreeks in oppervlaktewater te lozen.
- Bij een agrarisch terrein de inrichting van het terrein dusdanig in te richten, dat geen overmatige toevoer van meststoffen (onder andere stikstof en fosfaat) naar het watersysteem loopt. Het terrein is onder andere bezemschoon. De initiatiefnemer houdt rekening met bemestings- en spuitvrije zones langs watergangen. Dit is in Europese en landelijke regels vastgelegd (Omgevingswet: Besluit activiteiten leefomgeving).

[11] Of in een uitzonderlijke situatie wanneer op een zuiveringtechnisch werk van het waterschap wordt geloosd.

3.6. Riolering

Het waterschap heeft als doel de waterkwaliteit te beschermen door onder andere een doelmatige werking van de rioolwaterzuivering na te streven en de vuillast vanuit riolering naar oppervlaktewater te beperken. Hiervoor is een goede afstemming over aanvoer naar de rioolwaterzuivering en een juiste werking van de riolering noodzakelijk.

Beleid en regelgeving

- Bij de afvoer van overtollig hemelwater is het landelijk beleid dat bij nieuwe ontwikkelingen het afstromend hemelwater niet naar de rioolwaterzuivering gaat, maar ter plaatse in het milieu komt. Dat kan door infiltratie in de bodem of door berging in het oppervlaktewater, zie paragraaf 3.4.
- Voorkeursvolgorde afvoer hemelwater bij nieuwe ontwikkelingen:
  Wij adviseren om, daar waar mogelijk, het hemelwater bovengronds af te voeren en te infiltreren in de bodem. Als oppervlakkige infiltratie niet mogelijk is, is ondergrondse infiltratie met bijvoorbeeld een infiltratieriool (IT-riool) of infiltratiekratten een optie. Als infiltratie niet mogelijk is, kan hemelwater via een bodempassage worden geloosd op oppervlaktewater. Het is noodzakelijk dat de ontwikkelaar de keuze van waterafvoer aan ons voorlegt.
- Lozing afvalwater:
  Voor de lozing van afvalwater (al het water waarvan de initiatiefnemer zich ontdoet) op oppervlaktewater vanuit een woning of een activiteit/inrichting gelden de diverse wetten, besluiten en regels waaronder:
  - Voor het lozen van huishoudelijk afvalwater gelden lozingsvoorschriften in paragraaf 6.2.4 en 7.2.5 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Daarnaast is afdeling 4.4 ‘Lozen van huishoudelijk afvalwater’ van de Waterschapsverordening van toepassing. Er kunnen ook aanvullende regels in het omgevingsplan van de gemeente staan. De voorkeursroute voor lozing is via het vuilwaterriool naar een rioolwaterzuiveringsinstallatie. In de Waterschapverordening zijn afstandsbepalingen opgenomen waarbij verplicht in het vuilwaterriool moet worden geloosd.
  - Uitgangspunt is dat u het huishoudelijk afvalwater op een gemeentelijk rioolstelsel loost. Indien dit niet mogelijk is, is het nodig om een zuiveringsvoorziening te treffen, die een gelijkwaardig milieubeschermingsniveau biedt.
  - De regels voor het lozingen van (bedrijfs)afvalwater vindt u terug in de Waterschapsverordening en het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).
- Gemeentelijk rioleringsbeleid:
  De gemeente heeft een zorgplicht voor doelmatige verwerking en afvoer van hemelwater, afvalwater en grondwater. Afvalwater en hemelwater biedt u op de perceelgrens gescheiden aan. Eventueel geldt er een bergingseis vanuit de gemeente. Bekijk voor alle voorwaarden en eisen altijd het omgevingsplan van de gemeente.

3.7. Energiewinning

Door de energietransitie doen zich verschillende ontwikkelingen voor op het gebied van duurzame energiewinning die mogelijk ook impact hebben op de waterhuishouding. Algemeen uitgangspunt is dat ontwikkelingen niet mogen leiden tot een verslechtering van het watersysteem (inclusief het onderhoud ervan).

Zonneparken op land

- Zonnepark: Zonneparken op land toetsen wij met een tijdelijke ontheffing. We kijken naar de ligging ten opzichte van (toegang tot) watergangen, waterbergingen en onderhoudsstroken (minimaal 5 m) en (toegang tot) ten opzichte van waterkering en beschermingszones.
- Wateroverlast: Voor de gebouwen (onder andere trafo/converter-omkasting) geldt in landelijk gebied de norm is T=10. Dit betekent dat de kans op wateroverlast vanuit het watersysteem hoger is

dan in het stedelijk gebied. Bij ontwerp houdt u hier rekening mee. Gevoelige objecten legt u extra hoog of maakt u waterdicht.

- Kwaliteit afstromend hemelwater: Het is noodzakelijk dat een goede kwaliteit van het afstromende hemelwater gegarandeerd is. De hemelwaterafvoer (HWA) van de panelen kunt u binnen het plangebied lozen op de bodem (afhankelijk van de bodem soort) en bij oppervlakkige afstroming op het oppervlaktewater. (Afhankelijk van het oppervlak reguleren om schade aan oevers te voorkomen: buisje/taludbescherming).
- Aandachtspunten bij de aanleg van een zonnepark: het voorkomen van bodemverdichting en/ of verslemping[12] van de ondergrond (tijdens de aanleg van het zonnepark) en het voorkomen van vervuiling van de ondergrond met zink[13].

Zonneparken op oppervlaktewater

- In het kader van de zorgplicht is de initiatiefnemer van drijvende zonnepanelen verplicht aan te tonen aan de waterkwaliteitsbeheerder (WDODelta) dat de activiteit (onder andere aanleg, materiaalgebruik en onderhoud) niet leidt tot verslechtering van de waterkwaliteit en ecologie. Speciale aandacht kan er worden besteed aan duurzaam bouwen om een goede kwaliteit van het afstromende hemelwater te garanderen. Het onderhoud aan en de schoonmaak van de panelen mag niet leiden tot verontreiniging van het oppervlaktewater. Uitlogende materialen (zoals bijvoorbeeld zink) en schoonmaakmiddelen – anders dan gewoon water – zijn in principe niet toestaan. Handreiking voor vergunningverlening drijvende zonneparken op water | STOWA
- Buitendijkse plassen in uiterwaarden Vecht: Zonneparken op buitendijkse plassen zijn niet mogelijk gezien de obstakelwerking (afvoercapaciteit) en risico vuilvang en losraken zonnepanelen (schade aan dijken en stuwen/sluizen etc.).

[12] verslemping is een vorm van structuurbederf waarbij de bodemdeeltjes ontmengen en de toplaag wordt dichtgesmeerd met kleinere gronddeeltjes (klei en silt).
[13] grondslag: *Zonneparken Natuur en Landbouw (2019),* 475349 (wur.nl), p. 23

4. Vervolg weging waterbelang

4.1. Informeel overleg over de uitgangspunten

Bij elk plan of project met een ruimtelijk aspect moet een weging van het waterbelang plaatsvinden. Hierdoor is er aandacht voor de waterveiligheid, waterkwaliteit en waterkwantiteit. Het is een proces waarbij de initiatiefnemer van een ruimtelijk plan in een zo vroeg mogelijk stadium overlegd met het waterschap. Het proces begint met een plan of schets. In dit stadium wordt een wateradvies ingediend. Dit document geeft u handvatten om verdere uitvoering te geven aan de waterhuishouding van het idee of schets. Het is de bedoeling dat u op basis van de waterhuishouding in en rondom uw plangebied en deze uitgangspuntennotitie het waterbelang uitwerkt, daar waar nodig doet u dit met het opstellen van een WHP. Het plan kan informeel worden besproken met het waterschap, meestal gebeurt dit via de zogeheten omgevingstafel of bilateraal.
Mocht u nog vragen hebben over de uitgangspuntennotitie dan gaan wij graag met u in gesprek. Mocht u graag willen sparren over de uitwerking van de waterhuishouding op het perceel, ook dan gaan we graag met u in gesprek.

4.2. Beoordeling en officieel wateradvies

Na deze (informele) fase dient het onderdeel 'water' uitgewerkt te worden om te komen tot een volledige onderbouwing voor een aanvraag voor een (buitenplans) omgevingsplan activiteit, wijziging van een omgevingsplan of projectbesluit. Hierbij zien wij graag de 'water en bodem sturend' filosofie terug zodat er een goede weging van de waterbelangen kan worden gemaakt.
Wanneer u de uitgangspunten hebt verwerkt in uw plan, stuurt u ons deze ter beoordeling toe.
Wij kunnen alleen een officieel wateradvies afgeven op basis van een compleet plan. Dat wil zeggen dat wij het waterbelang in het plan wegen in het licht van de geldende regels vanuit het omgevingsplan, de Waterschapsverordening en het beleid van het Waterschap Drents Overijsselse Delta.

Geldigheid van de uitgangspuntennotitie

De uitgangspunten in deze uitgangspuntennotitie komen tot stand op basis van onze beleidsregels. Ruimtelijke plannen hebben soms een lange doorlooptijd. Tegelijkertijd ontstaan er soms veranderende inzichten in het beleid ten aanzien van de waterketen, waterkeringen en het watersysteem. Om te garanderen dat de juiste uitgangspunten worden toegepast in de planvorming hanteren wij een uiterste houdbaarheidsdatum van maximaal 1 jaar. Wanneer deze termijn verstreken is, kunt u met ons contact opnemen voor eventueel een verlenging met nogmaals 1 jaar of wij sturen u de geactualiseerde uitgangspunten.

4.3. Omgevingsvergunning

Heeft u een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit nodig op grond van de Waterschapsverordening? De uitgangspuntennotitie dat wij opstellen in het kader van het wateradvies is geen omgevingsvergunning voor (water)activiteiten. Gaat u bijvoorbeeld werkzaamheden verrichten in de verbodszone van de Waterschapsverordening of gaat u grondwater onttrekken voor de werkzaamheden? Dan kunt u een omgevingsvergunning voor de betreffende activiteit aanvragen op het digitale omgevingsloket of via onze website wdodelta.nl. In de uitgangspunten (paragraaf 2) staat waar mogelijk een watervergunning voor nodig is.

© Waterschap Drents Overijsselse Delta
Dit document is opgesteld door [redacted] op 8-12-2024. De geleverde informatie in deze uitgangspuntennotitie is houdbaar tot maximaal 1 jaar na opsteldatum en heeft alleen betrekking op het plan, zoals dat wordt genoemd in dit document. Kijk voor meer informatie over het wateradvies op de website van WDODelta.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

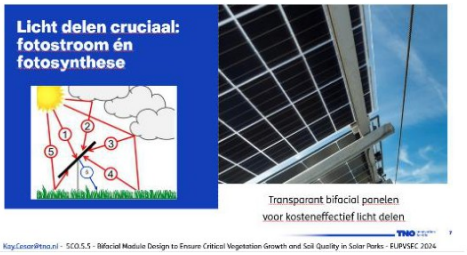
J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Voorstel onderzoeksproject: Waterberging in voor natuur-inclusieve zonneparken

Aanleiding

Bij het ontwerp van zonneparken kunnen vele functies gestapeld worden zoals herstel van biodiversiteit en voedselproductie. Ook is het mogelijk om veengronden onder zonnepanelen te vernatten om bodemdaling en CO_2-emissies tegen te gaan. Met het vooruitzicht op klimaatverandering stelt het KMNI [1] dat door zeespiegelstijging en extremere buien, wateroverlast en het gevaar van overstroming toeneemt in Nederland. Zonneparken kunnen worden ingezet als waterberging om de impact hier van te verminderen. Vanaf 2024 is in de SDE++ regeling een verhoogd tarief opgenomen voor natuur-inclusieve zonneparken en het is de verwachting dat dit de standaard wordt om in aanmerking te komen voor een SDE+± subsidie. Er is nog weinig ervaring met waterberging in zonneparken, zeker in combinatie met biodiversiteit. Om tot natuur-inclusieve ontwerpen en beheervormen te komen voor zonneparken met waterberging is onderzoek noodzakelijk.

Figuur 1 Deelstransparante tweezijdige (bifacial) zonnepanelen kunnen een belangrijke rol spelen om zowel de bodem van voldoen belichting te voorzien als een compact zonnepark te realiseren.

Doel van het project

Het hoofddoel is om voor het eerst de ecologische en economische meeropbrengsten van bifacial zonneparkontwerpen, gecombineerd met waterberging, kwantitatief te bepalen. Dit leidt tot specifieke ontwerpregels voor eco-positieve zonneparken met waterberging als primaire functie, naast de productie van hernieuwbare autonome energie. Deze regels bieden daarnaast meerwaarde voor biodiversiteit en bodemkwaliteit ten opzichte van standaard zonneparken. Het project streeft er ook naar om de financierbaarheid van deze zonneparken te ondersteunen. Met de stapeling van functies neemt de efficiëntie van het landgebruik toe en zal de vergunbaarheid van zonneparken toenemen en de energietransitie versnellen.

Korte omschrijving van de activiteiten

De hoofdactiviteit is het opzetten van een testveld met variatie in bodembelichting door hoogte en transparantie van tweezijdige zonnepanelen te variëren. Drie verschillende transparanties van panelen worden toegepast met een bereik van 5 en 50% transparantie, met een totaal oppervlakte tussen 0.7 - 1.4 ha verdeelt over het zonnepark. De variaties in transparantie worden over verschillende paneel hoogtes verdeeld (afstand laagste punt paneel tot grond varieert in park tussen 80 en 155 cm). Deze opstelling met een maximaal volume voor waterberging van 75.000 m^3 zal gecontroleerd onder water gezet worden waarbij de gevolgen voor ecologie, hydrologie en de bifacial energieopbrengst voor, tijdens en na de waterberging gevolgd wordt over minimaal twee groeiseizoenen en vergeleken met een gedeelte dat droog gehouden wordt. Uit het netwerk van het Nationaal Consortium Zon in Landschap zal TNO een consortium verzorgen waarmee het ecologisch en hydrologisch onderzoek uitgevoerd kan worden. Ecologen bepalen het effect van de waterberging in het zonnepark op de bodemgesteldheid en vegetatie en de populatie en variatie van zoogdieren en vogels. De ecologen stellen samen met de projectontwikkelaar een beheerplan op om het effect van verschillende beheervormen te onderzoeken. Hydrologen onderzoeken het effect van het zonnepark op het vermogen van de bodem om water op te nemen in vergelijking met de directe omgeving en bepalen de praktische capaciteit van de waterberging

[1] KNMI'23 klimaatscenario's

in het park. TNO zal een digitale kopie maken van het zonnepark om de impact van o.a. de veranderende bodemreflectie op de stroomopbrengst van het zonnepark te monitoren. Het projectteam zal op basis van de resultaten verbeteringen voorstellen m.b.t. ontwerp en beheer van een zonnepark met waterberging. De projectontwikkelaar zal de businesscase van de verbetervoorstellen evalueren. Vertegenwoordigers uit bestuur, industrie, kennisinstellingen en NGO's dragen actief bij om de impact van het project te vergroten tijdens bijeenkomsten van het Nationaal Consortium Zon in Landschap.

Resultaat
Het consortium levert inzicht in de wisselwerking tussen waterberging, stroomopbrengst, groenbeheer en ecologie in het zonnepark. Het project levert de volgende resultaten:

- Meerjarige monitoring en analyse van het effect van het onder water zetten van het zonnepark op de kWh-opbrengst, de natuurwaarden en bodemkwaliteit.
- Analyse en monitoring van het vermogen van de bodem om water op te nemen voor, tijdens en na de waterberging en het effect van het zonnepark hierop.
- De evaluatie van de businesscase voor verbetervoorstellen m.b.t. ontwerp, inrichting en beheer van zonneparken t.b.v. ecologie, waterbergingscapaciteit en stroomopbrengsten in zonneparken.
- Een significante bijdrage aan de financierbaarheid en adoptie van bifacial technologie in de context van waterberging.
- Ontwerp- en onderhoudsrichtlijnen en drie modelontwerpen voor eco-positieve zonneparken met waterberging.

Auteurs:
- [redacted] (TNO), [redacted] onderzoeker op gebied van zonnestroom technologie en toepassingen en projectcoördinator van meerdere projecten op gebied van natuur-inclusieve zonneparken en Agri-PV zoals SolarMilk en voorzitter van het nationaal consortium Zon in Landschap.
- [redacted] (TNO) is onderzoeker aan grootschalige zonneparken op land en water en bestudeert zowel het licht dat op de zonnepanelen valt als het licht dat overblijft voor ecologie of landbouw.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Bodembelichtingstoets

Klatering

Eelerwoude

Op weg naar 100% natuurinclusief

Opdrachtnemer:
Eelerwoude
Onze vestigingen
088-1471100
info@eelerwoude.nl
www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer:	20475
Datum:	27-11-2024
Status:	Definitief
Versie:	1

© 2024 Eelerwoude

Dit rapport is opgemaakt voor digitale weergave.

Inhoud

1 Inleiding 4

1.1 Aanleiding 4

1.2 Zonnevelden in relatie tot de bodemkwaliteit 5

2 Normen en methodiek 6

2.1 Normen 6

2.2 Methodiek 7

3 Input 8

3.1 Beoogde paneelopstelling 8

3.2 Borg dat vooruitgang positief uitpakt 8

4 Conclusie 9

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In Klatering heeft de initiatiefnemer Horizon NL het voornemen een zonneveld te realiseren. Met het oog op de uitvoering van dit project wordt een aanvraag ingediend voor een omgevingsvergunning. Om te verifiëren dat de voorgestelde ontwikkeling geen negatieve invloed heeft op de bodemkwaliteit onder de geplande zonnepanelen, is een bodembelichtingstoets uitgevoerd. Deze wordt toegelicht in hoofdstuk 2 en 3. Dit rapport geeft in hoofdstuk 4 een gedetailleerde beschrijving van de uitgevoerde berekeningen en presenteert de resulterende bevindingen van deze analyse.

Afbeelding 1. Ontwerp van de zonneweide.

1.2 Zonnevelden in relatie tot de bodemkwaliteit

De aanleg van zonnevelden in het buitengebied biedt een substantiële impuls voor het bevorderen van de energietransitie. De bodemkwaliteit in Nederlandse zonnevelden komt echter in toenemende mate onder druk te staan doordat panelen te dicht op elkaar geplaatst worden wat resulteert in een ontoereikende belichting van de ondergrond. De vermindering van bodembelichting leidt tot een afname van vegetatie en koolstofgehalte wat op zijn beurt de bodemkwaliteit aantast. Het herstelproces na het verwijderen van de zonnepanelen kan meerdere decennia in beslag nemen. TNO en WUR hebben gezamenlijk een toets ontwikkeld waarmee zonnevelden ontworpen kunnen worden zonder afbreuk te doen aan de bodemkwaliteit.

In deze context voert Eelerwoude een toets uit volgens de methodiek opgesteld door TNO en de vastgestelde standaarden door WUR. Het resultaat van deze toets wordt in dit rapport gepresenteerd. Dit rapport omvat de resultaten gebaseerd op de verstrekte gegevens van de ontwikkelaar met betrekking tot de voorgestelde opstelling en technische specificaties van de te implementeren zonnepanelen. Indien vereist, wordt deskundig advies gegeven over aanpassingen aan de installatie om te voldoen aan de gestelde normen.

Voorbehoud

Op dit moment is de normatieve beoordelingsgrondslag van de toets gebaseerd op een beperkte verzameling gegevens, met name afkomstig van bodems met een geringe intrinsieke ecologische waarde (zoals gebieden met intensief agrarisch grondgebruik). Niettemin is het van cruciaal belang om zo vroeg mogelijk rekening te houden met de potentiële gevolgen van zonnevelden op de bodem. Zodra aanvullend onderzoek beschikbaar is zal dit in samenwerking met TNO en de WUR worden geïntegreerd in onze werkwijze voor nieuwe berekeningen.

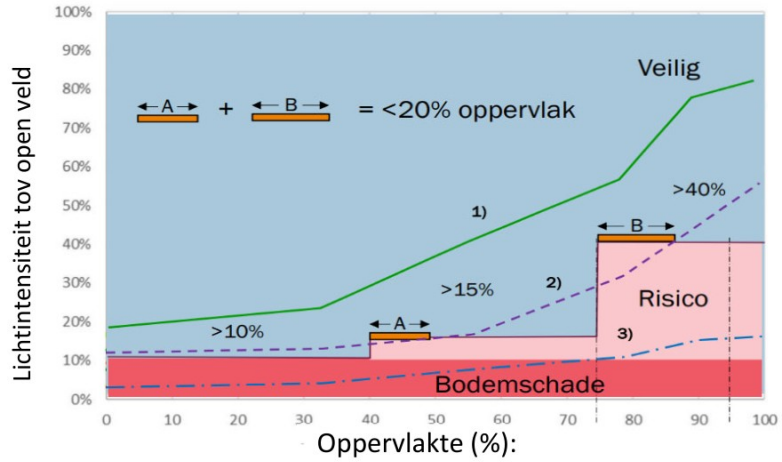
Eelerwoude werkt daarnaast mee aan de betreffende onderzoeken waaronder SolarEcoPlus en EcoCertified Solar Parks. Deze betrokkenheid stelt ons in staat om proactief op de hoogte te zijn van potentiële veranderingen en dergelijke informatie tijdig te implementeren in onze adviezen. Deze onderzoekstrajecten beogen een aanzienlijke hoeveelheid gegevens te verzamelen uit diverse zonnevelden, wat de grondslag van de richtlijnen aanzienlijk zal verstevigen.

Naast het verstrekken van een groter aantal waarnemingen over een uitgebreidere tijdsperiode, zal deze dataset ook inzicht verschaffen in de impact van waarneembare vegetatie op de bodemecologie en koolstofopslag. Daarbij is er aandacht voor onderscheid tussen diverse bodemtypen, uiteenlopende aanvangscondities, bodemfysische eigenschappen en beheermethodieken. De resulterende gegevens zullen vervolgens benut worden om de criteria van de bodeminstralingstoets verder te verfijnen en specifieker te duiden.

2 Normen en methodiek

2.1 Normen

De ontwerpregels die in dit rapport worden gehanteerd, zijn afgeleid uit een combinatie van visuele beoordeling van vegetatie en verkennende analyses van labiele koolstof in bodemmonsters, met gebruikmaking van bestaande zonne-energievelden in Nederland. Ook zijn gesimuleerde bodembelichtingspatronen die kenmerkend zijn voor deze zonneparken in beschouwing genomen. In zonnevelden gedijt de vegetatie tussen de panelen aanzienlijk beter dan onder de panelen. Dit gegeven is in de toets ingebouwd om mogelijke risico's voor bodemkwaliteit die voortvloeien uit nog onbekende langetermijneffecten te mitigeren. De getoetste parameters omvatten variabelen die aansluiten bij de ontwerpmogelijkheden van zonnevelden. Als gevolg hiervan worden twee oppervlaktepercentages en drie niveaus van instraling gehanteerd om vegetatiegroei te realiseren die naar verwachting noodzakelijk is voor het behoud van minimale bodemkwaliteit zowel onder als tussen de paneelopstellingen. De verwachting is dat bij minstens 40% van de open veldinstraling de groei en diversiteit van vegetatie voldoende is om onvoorziene negatieve effecten op lange termijn in de schaduwrijke zones te ondervangen. De verdeling van de oppervlakte over de verschillende instralingsniveaus wordt mede bepaald door de ontwerpkeuzes die door de initiatiefnemer zijn gemaakt. De kwalificatie ‘veilig’ wordt gegeven als aan de volgende normen wordt voldaan:
1. De bodem ontvangt overal minimaal 10% van de openveldinstraling;
2. Minimaal 60% van de bodem ontvangt boven de 15% van de openveldinstraling;
3. Minimaal 25% van de bodem ontvangt boven de 40% van de openveldinstraling.

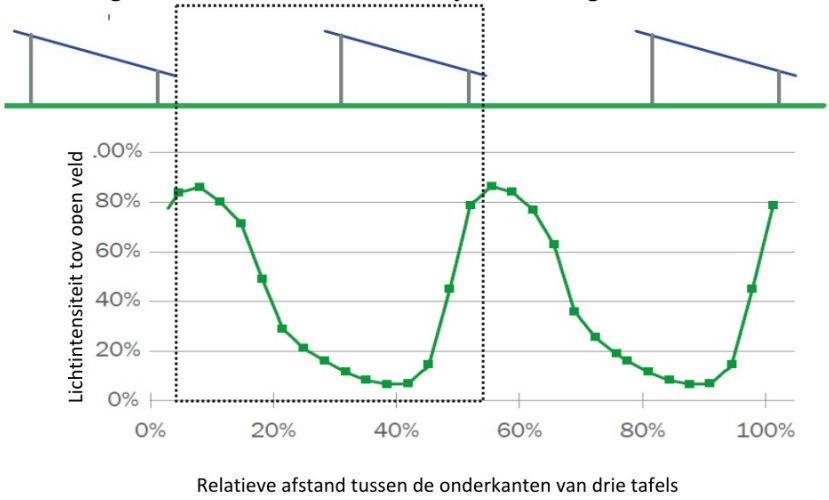

Afbeelding 2. Grafiek met weergave van de normen.

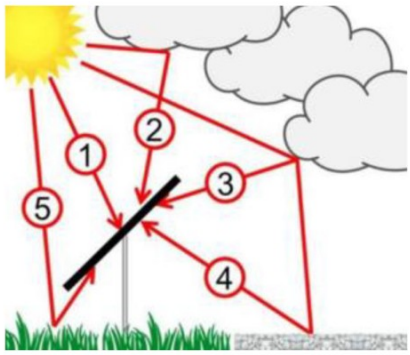
Een ontwerp ontvangt automatisch de beoordeling ‘*niet acceptabel*’ als niet wordt voldaan aan criterium 1. Als wel aan criterium 1 wordt voldaan maar niet volledig aan criteria 2 en 3, kan de kwalificatie ‘*aanvaardbaar met mogelijk risico voor bodemkwaliteit*’ worden toegekend, omdat bij hogere instralingsniveaus iets meer marge in de belichtingseis aanwezig is. Deze potentieel aanvaardbare mate van risico wordt als passend beschouwd wanneer deze twee criteria voor maximaal 20% van het grondoppervlak niet gehaald worden. Als een groter gedeelte van het grondgebied niet aan de vereisten voldoet resulteert de beoordeling in de aanduiding niet acceptabel. Voor verdere inzichten over de totstandkoming van de normen verwijzen wij naar het artikel op pagina 34 in het tijdschrift Bodem, van april 2022.

2.2 Methodiek

TNO ontwikkelde de voor dit rapport gebruikte software "BigEye" voor het berekenen van de energieopbrengst van tweezijdige zonnepaneelsystemen. Voor de nauwkeurige berekening van de instraling op de achterzijde van tweezijdige panelen, moet de lichtverdeling via de onderliggende bodem en die rondom de zonnepanelen worden meegenomen. Validatie van BigEye-simulaties omvat zowel kleine als grote systeemconfiguraties, met publicatie en verificatie volgens internationale standaarden. Hierbij is de hoeveelheid licht op de ondergrond een tussenresultaat, dat per plek onder de panelen verschilt, maar ook per moment op de dag en gedurende het seizoen. Voor het doel van dit rapport wordt dit tussenresultaat zelfstandig gebruikt ter vaststelling van de gevolgen voor bodemkwaliteit en biodiversiteit. Voor de berekening van de zonlichtintensiteit op het bodemoppervlak van het zonneveld wordt een representatieve sectie geselecteerd, zoals afgebeeld in onderstaand voorbeeld met drie enkelzijdig georiënteerde tafels. Hiervan worden de gegevens ingevoerd in het computermodel dat op basis hiervan de exacte hoeveelheid zonlicht berekent dat het bodemoppervlak bereikt zoals geïllustreerd in onderstaande bijbehorende grafiek.

Afbeelding 3. Voorbeeld Dwarsprofiel en grafiek.

Afbeelding 4. Visuele weergave bij onderstaande tabel

Er wordt rekening gehouden met:

- Het licht dat door het zonnepaneel heen schijnt. Zowel tussen de verschillende panelen als de transparantie van het paneel zelf (zie de nummering in bovenstaande tekening; 1).
- Weerkaatsing via de wolken (2 en 3).
- Weerkaatsing via de grond voor en achter het zonnepaneel (4 en 5).
- De hellingshoek van de panelen.
- Het aantal panelen per tafel en de onderlinge afstand tussen de verschillende tafels.
- De oriëntatie van de panelen.
- Een representatief meteorologisch jaar.

Deze gegevens bieden een nauwkeurig beeld van de lichtintensiteit op het bodemoppervlak. Resultaten zijn gebaseerd op een representatief repeterend deel. In bovenstaande grafiek aangeduid met de gestippelde rechthoek. De gegevens worden geordend in oplopende volgorde zodat de onderlinge variatie en dimensies van de configuraties het resultaat niet vertekenen. Dit maakt gedetailleerde analyse en controle aan de huidige normen mogelijk en vergemakkelijkt vergelijking van verschillende configuraties.

3 Input

3.1 Beoogde paneelopstelling

Voor de bepaling van de bodembelichting is data vereist van de beoogde configuratie. De voor dit rapport gebruikte gegevens zijn opgenomen in onderstaande tabel en zijn specifiek voor dit project. Aspecten zoals oriëntatie ten opzichte van de zon, helling, paneelaantal per tafel, paneeltype, etc, variëren per project.

Parameters	Hoeveelheid	Eenheid
Lengte paneel	2,384	m^1
Breedte paneel	1,303	m^1
Aantal en stand van de panelen	2P	
Pitch	6,5	m^1
Minimale hoogte	0,8	m^1
Maximale hoogte	1,3	m^1
Oriëntatie veld	5	Graden
Hellingshoek	6,0	m^1
Tussenafstand	1,800	m^1
Paneeltransparantie incl tussenruimte	7,65%	%
Verticale afstand tussen de panelen	5	cm
Horizontale afstand tussen de panelen	5	cm

Voor de berekening is uitgegaan van voor de bodembelichting minst gunstige gegevens. Dit omdat het maaiveld binnen het plangebied niet vlak is en de hoogte van de panelen wel zo vlak mogelijk wordt gehouden. Er is dus gerekend met de laagste hoogte boven maaiveld. Wat betreft de transparantie van de installatie wordt gekeken naar de transparantie van de panelen zelf (3,1%) samen met de tussenruimte tussen elk paneel (5 cm) aangezien deze samen bepalend zijn hoeveel licht er door de installatie heen op de ondergrond komt.

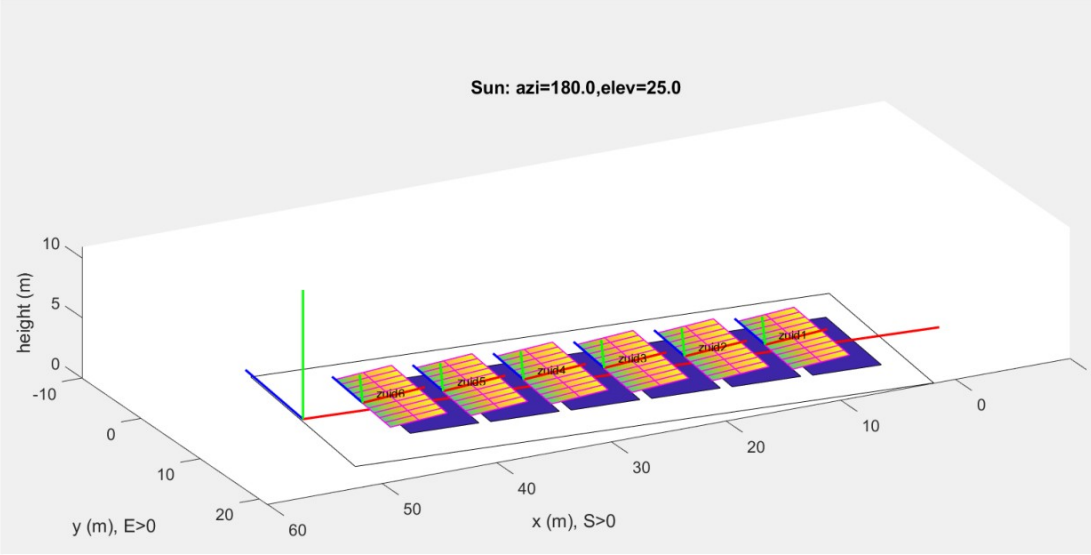
3.2 Borg dat vooruitgang positief uitpakt

Als dit rapport wordt gebruikt ter aanvulling of onderbouwing van een vergunningaanvraag, is het essentieel op te merken dat de panelen in de periode tussen het uitvoeren van deze berekening en het bestellen ervan aanzienlijk kunnen ontwikkelen waardoor voor de constructie alternatieve panelen de voorkeur genieten van de ontwikkelaar of bouwer van het zonneveld. Dit vanwege bijvoorbeeld een gunstigere kosten-batenverhouding per oppervlakte. Deze wijziging zal impact hebben op de berekening. Om zekerheid te verkrijgen dat deze mogelijke wijziging ook positieve effecten heeft op de lichtintensiteit op het bodemoppervlak, is het raadzaam deze berekening in geval van wijzigingen te valideren. Dit garandeert dat aan de bestaande normen of uitkomsten van deze toets blijvend wordt voldaan.

4 Conclusie

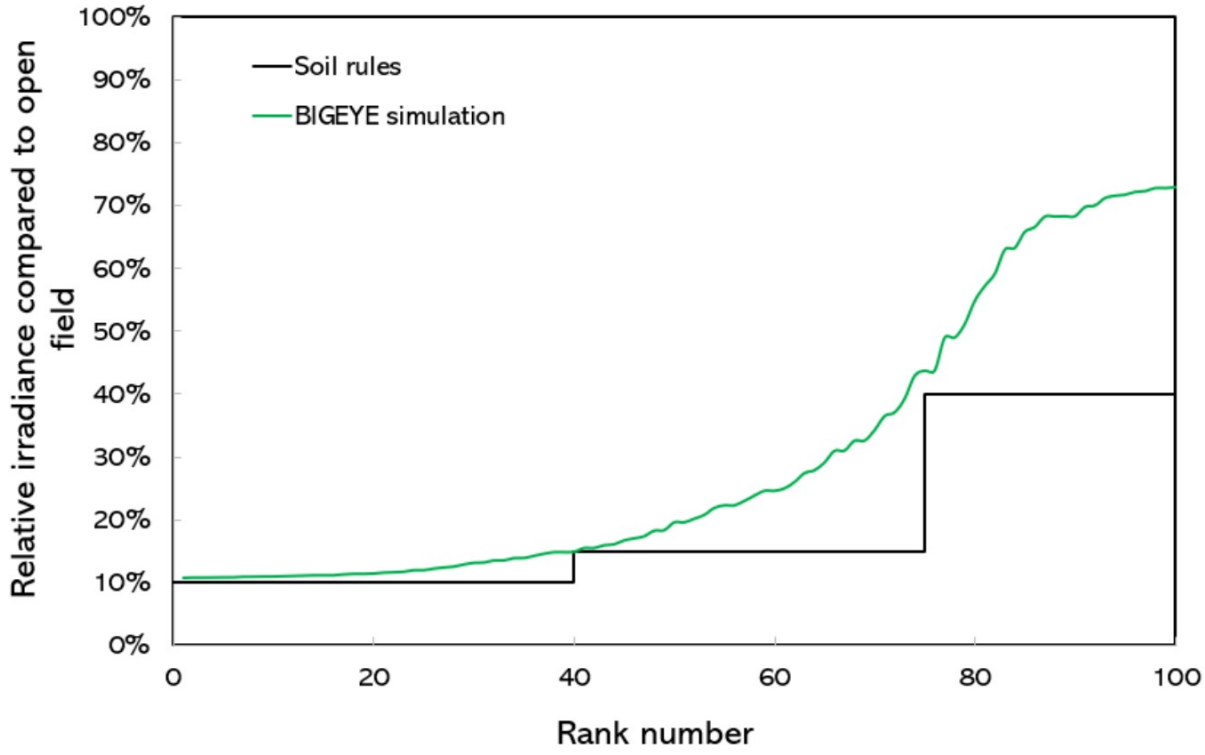
De ontwikkeling van het voorgestane zonneveld leidt tot de conclusie dat de opstelling niet leidt tot een risico voor de bodemkwaliteit. De ondergrens van 10%, maar ook de andere normen worden overal gehaald. Omdat we van de minst gunstige dimensies zijn uitgegaan garandeert dit dat de normen over het gehele zonneveld worden gehaald. Met onderstaande tekst en afbeeldingen worden de resultaten van de berekening toegelicht.

In dit hoofdstuk worden achtereenvolgens drie afbeeldingen getoond. De eerste is van een modelweergave van de berekende opstelling. De tweede laat in een grafiek het resultaat zien. De derde geeft dit grafisch weer zodat inzichtelijk wordt waar de donkerste plekken zich bevinden.

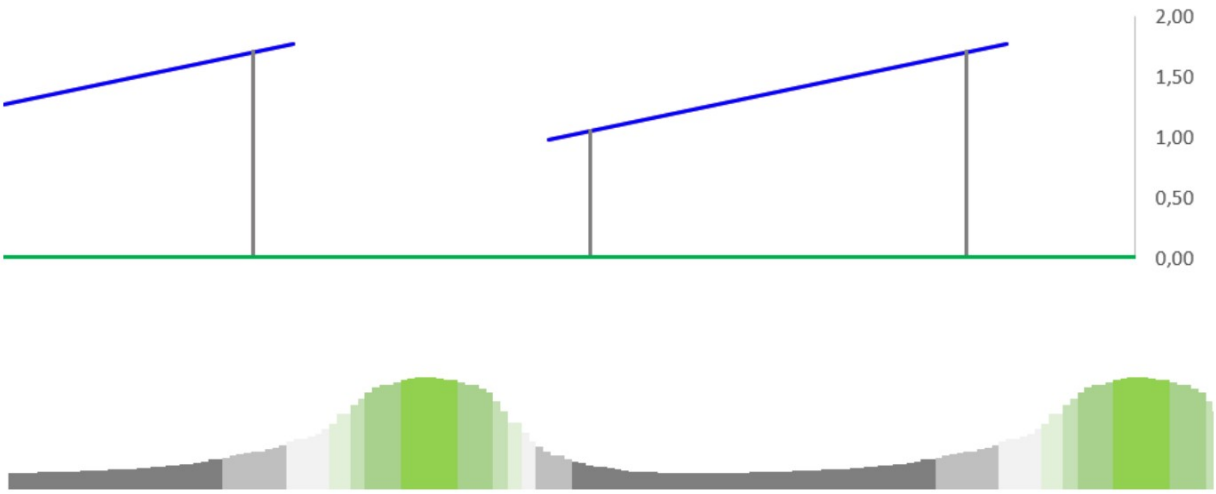

Afbeelding 6. Modelweergave van de berekende opstelling.

Het donkerste punt onder de zonnepanelen ontvangt met de opgegeven parameters 10% zonlicht. Ook de hogere normen worden (ruimschoots) gehaald.

Afbeelding 7. De conclusies gerangschikt zodat deze vergelijkbaar zijn met de huidige normen, met op de x-as het oppervlaktepercentage en op de y-as de lichtinstraling tov de open-veld-instraling. De zwarte lijn is de ondergrens van de huidige norm. De groene lijn het resultaat van de berekening. De norm wordt overal gehaald.

Afbeelding 8. Grafiek met uitkomsten weergegeven volgens het dwarsprofiel van het model.

SOLAR PROACTIVE

Horizon NL

Gebiedsontwikkeling Groenlanden

Zorvuldige inrichting van energie, water, recreatie en natuur

Voorwoord

Wij, zon- en gebiedsontwikkelaars Solar Proactive en Horizon NL, zijn verheugd om een uniek plan voor de Gemeente Midden Drenthe te presenteren. Voordat we dit zorgvuldig toelichten, willen wij in vogelvlucht de kernpunten van ons plan schetsen.

Onze samenwerking is gebaseerd op de overtuiging dat we door het bundelen van onze kennis, expertise en netwerken dit ambitieuze gebiedsontwikkelingsproject tot een succes kunnen maken. Ons doel is om niet alleen zonne-energie op te wekken, maar ook bij te dragen aan de vitaliteit van het Beekdalgebied Klatering door waterberging en natuurontwikkeling te integreren. Dit project biedt een duurzame oplossing die verder gaat dan winstmaximalisatie en streeft naar een positieve impact op de omgeving.

We hebben bij het tot stand komen nauw samengewerkt met landeigenaren, het Waterschap Overijsselse Delta en bureau Eelerwoude om dit plan zorgvuldig uit te werken. Door de unieke uitdagingen van het beekdalgebied Groenlanden aan te gaan, hebben we innovatieve oplossingen gevonden die alleen door samenwerking mogelijk zijn. Onze aanpak omvat de combinatie van zonne-energie en waterberging, wat bijdraagt aan de ontwikkeling van (natte) natuur, biodiversiteit, recreatie en de algehele vitaliteit van het gebied. We streven naar zorgvuldige uitvoering en transparante communicatie met omwonenden en betrokkenen om draagvlak te creëren en te behouden.

We willen graag alle partijen bedanken die ons in dit proces hebben ondersteund: de landeigenaren (familie van Steenis, familie Seubring, familie Hessels, familie Maassen en familie Knoef), Natuur en Milieufederatie Drenthe, De Gezamenlijke Energie Coöperatie Midden-Drenthe U.A., Waterschap Overijsselse Delta, Provincie Drenthe, Het Drentse Landschap en Recreatieschap Drenthe.

Leeswijzer

De opbouw van het document volgt de thema's en beleidsregels van de maatschappelijke tender:

- Het document begint met een plankaart, onze visie en een samenvatting van het project.
- In de introductie worden visualisaties van het project weergegeven, samen met de belangrijkste ontwerpmaatregelen.
- Hoofdstuk 1-6 beschrijft respectievelijk hoe wij elk thema van de tender ondervangen.
- In de bijlagen vindt u verdiepende informatie, zoals het participatieplan, inpassingsplan en aanleg- en beheerplan door gerenommeerd bureau Eelerwoude.

AFBEELDING 1: DRONEBEELD VAN DE AANLEG VAN OOTMAANLANDEN, EEN SOORTGELIJKE WATERBERGING

Bron: WDO Delta

Inhoudsopgave

Voorwoord 2

Introductie 4

Samenvatting 6

1. Zonneladder 15

1.1 Trede 17
1.2 Meervoudig grondgebruik 17
1.3 Waterbergingsfunctie 18
1.4 Ecologische functie 22
1.5 Recreatieve functie 24
1.6 Onderzoeksfunctie 27

2. Locatiekeuze 28

2.1 Locatie en zonpotentiekaart 30
2.2 Opwek en gebruik dichtbij elkaar 34
2.3 Afstand tot woningen 35
2.4 Afstand tot individuele zonneparken 39
2.5 Maat en schaal van het zonnepark 40
2.6 Aansluiting bij bestaande landschapselementen 42

3. Landschappelijke inpassing 43

3.1 Versterking cultuurlandschap 45
3.2 Vergroting ecologische kwaliteit 49
3.3 Bodembelichting 54
3.4 Robuust en klimaatbestendig watersysteem 56
3.5 Combinatie met agrarische functie 60
3.6 Hoogte panelen en landschappelijke inpassing 61
3.7 Landschapsstructuur, verkavelingspatroon en hoogteverschillen 65
3.8 Behoud van zichtlijnen 67
3.9 Grenzen van landschappelijke eenheden 69
3.10 Aanvullende maatregelen beekdalgebied 70
3.11 Aanvullende eisen akkervogels 72
3.12. Eenduidige opstelling panelen 74
3.13 Positionering Bijgebouwen 75
3.14 Kleurstelling hekwerken en bijgebouwen 76
3.15 Toegangswegen 77
3.16 Locatie omvormers 78
3.17 Landschapstype eigen middelen 82
3.18 Zicht op achterkanten van panelen 83
3.20 Landschappelijke randafwerking 85

4. Financiële participatie 89

5. Procesparticipatie 92

6. Overig 102

6.1 Batterijopslagsysteem 104
6.2 Duurzame installatie 106
6.3 Aanleg en beheerplan 109

Bijlages

1. Participatie- en Communicatieplan
2.Samenwerkingsovereenkomst (Gezamenlijke Energie Coöperatie Midden-Drenthe U.A.)
3. Ontwerp en meervoudige inrichting inclusief landschappelijk Inpassingsplan (Eelerwoude)
4. Biodiversiteitsplan inclusief aanleg- en Beheerplan (Eelerwoude)
5. Watertoets (WDO Delta)
6. Onderzoeksvoorstel (TNO)
7. Bodembelichtingstoets (Eelerwoude)

Introductie

AFBEELDING 2: HET PLANGEBBIED EN ONZE VISIE

Bron: Eelerwoude

Samenvatting

1. Zonneladder

- Trede 4 locatie met meervoudig grondgebruik.
- Via aanleg van een ecologische slenk creëren we 75.000 m^3 waterberging.
- We richten een deel van plangebied in als onderzoekslocatie samen met TNO
- We herstellen het beekdalsysteem en de ecologische waarde van het landschap door vernatting en duurzaam bodembeheer
- De locatie wordt opengesteld voor recreatie middels wandelroutes en fungeert als buiten-laboratoria voor energieopwek en waterdynamiek

2. Locatiekeuze

- Het project ligt in een niet-gaaf beekdal gebied. We herstellen de natuurlijke beekdaldynamiek en richten de locatie in met waterbergende functie.
- Op slechts 2900 m van aansluitpunt station Beilen.
- De locatie ligt op minimaal 350 m afstand van woningen en op ca 2800 m van het dichtsbijzijnde zonnepark
- Door het open zicht zoveel mogelijk te behouden en aan te sluiten bij bestaande landschappelijke elementen, maakt de locatie gebruik van ruimtelijke ruggen
- De maat en schaal is passend bij het landschap

3. Landschappelijke inpassing

- Project Groenlanden is zorgvuldig ontworpen met een uitstekende landelijke inpassing.
- Het maakt gebruik van bestaande landschaps-elementen, zoals de beekdalranden, en creëert een harmonieuze overgang tussen het projectgebied en de omliggende natuur.
- De randen van het project worden afgewerkt met beplanting en natuurvriendelijke oevers, waardoor het visueel aansluit bij de omgeving.
- De locatie wordt versterkt met recreatieve routes en uitzichtpunten, die bijdragen aan de integratie van het project in het landschap.

4. Financiële participatie

- 50% lokaal eigendom is gewaarborgd door een getekende samenwerking met de energie-coöperatie.
- Wij ontwikkelen het project gelijkwaardig met de omgeving volgens Gedragscode Zon op Land.
- Samenwerking en actieve betrokkenheid worden vormgegeven via een gezamenlijke stuurgroep.
- Wij streven gezamenlijk naar een natuurinclusief project dat biodiversiteit, ecologie en klimaatadaptatie versterkt.

5. Procesparticipatie

- Inclusief proces waarbij wij de lokale gemeenschap actief betrekken en waarbij welzijn van de omgeving centraal staat, ongeacht achtergrond of positie.
- Het doel van participatie is een breed gedragen project binnen de gemeenschap.
- Via een transparant proces met heldere en actieve communicatie waarin alle belanghebbenden zich gehoord voelen.
- Wij richten werkgroepen op voor ontwerp, communicatie, financiën en exploitatie/beheer zodat belanghebbenden actief kunnen bijdragen.

6. Overig

- Wij installeren een batterijopslagsysteem dat alleen energie opslaat voor het zonnepark.
- Bij verwijdering van het zonnepark recyclen en hergebruiken we zoveel mogelijk materialen.
- Wij garanderen het gebruik van PFAS-vrije zonne-panelen.
- Wij hebben een ecologisch aanleg en beheerplan opgesteld en zorgen voor herstel en versterking van het landschap na opruiming.

Onze visie

De missie/visie van SolarProactive/Horizon NL als gebiedsontwikkelaars is het ontwikkelen van energielandschappen die onderdeel zijn van en/of toebehoren aan de omgeving. Wij bewegen ons in een tijdperk waarin er een maatschappelijke en energie/klimaattransitie gaande is. Het invulling geven aan deze transities is een gedeelde verantwoordelijkheid. Onze bijdrage daarin is het ontwikkelen van kleine of grootschalige zonneparken die niet alleen energie opwekken maar tevens een bijdrage leveren aan een integrale gebiedsontwikkeling, waarin natuurbehoud, recreatie en waterberging samenkomen. Daarbij is het cruciaal om een evenwicht te vinden tussen economische groei (welvaart) en de kwaliteit van leven (welzijn). Dit betekent dat energieprojecten niet alleen financieel rendabel moeten zijn, maar ook bijdragen aan de gezondheid, het milieu en de sociale cohesie van de gemeenschap.

Aanleiding van dit project

In lijn met deze Duurzaamheidsvisie van de Gemeente Midden Drenthe, presenteren wij met trots ons plan voor de ecologische ontwikkeling van de projectlocatie Groenlanden, nabij Klatering.

De aanleiding voor dit project is dat verschillende landeigenaren kampten met laagwaardige landbouwgrond en kansen zagen voor de aanleg van waterberging. Zij erkenden de cultuurhistorische waarde van het gebied en zagen kansen voor vernatting en herstel van het beekdalgebied. In samenwerking met deze eigenaren is een gebiedsgerichte aanpak ontwikkeld. Tijdens het proces zijn verschillende partners aangesloten die onze visie delen. Het doel is samen een duurzame toekomst te creëren waarin hernieuwbare energie wordt opgewekt zonder afbreuk te doen aan het natuurlijke landschap en de recreatieve waarde van het gebied.

Met deze ontwikkeling dragen we bij aan meerdere algemene doelstellingen van de Omgevingsvisie als ook specifieke doelen binnen het Beken- en Essengebied Midden-Drenthe Noord, zie afbeelding 3 voor een uitsnede van de visiekaart en afbeelding 4 voor een samenvatting van de aansluiting.

AFBEELDING 3: HOE WORDT ER BIJGEDRAGEN AAN DE OMGEVINGSVISIE MIDDEN-DRENTHE

Duurzame energie

Met Groenlanden wekken we voor 143 TJ aan hernieuwbare energie op en dragen we voor ca 49% bij aan de resterende doelstelling van de gemeente Midden-Drenthe.

Biodiversiteit

Met bloemrijke graslanden, poelen en struweelzones versterken we de biodiversiteit en vormt Groenlanden een ecologisch leefgebied voor bijen, vlinders, vogels en amfibieën.

Klimaatadaptie

Met 75.000 m³ waterberging voorkomt Groenlanden wateroverlast bij extreme regenval en bestrijdt het verdroging door grondwater te verhogen en water vast te houden. Dit maakt het gebied klimaatbestendiger.

Cultuurhistorie

Door herstel van historische elementen zoals de oude weg naar Alting, de beekdalrand en oorspronkelijke bodemvegetatie wordt de cultuurhistorische waarde opnieuw beleefbaar gemaakt.

Vitale bodem en waterkwaliteit

Vernatting, kruidenrijke graslanden en natuurlijke bufferzones herstellen de bodem, verminderen erosie en verbeteren de waterkwaliteit in de Beilerstroom.

Recreatie & toerisme

Groenlanden biedt kansen voor recreatie en educatie door wandelpaden, natuurlijke speelplekken en een openluchtlaboratorium te combineren met waterbeheer, biodiversiteit en duurzame energie.

HUIDIGE SITUATIE

Afbeelding 4: Foto's van de huidige situatie van het plangebied. De pijlen geven de kijkrichting aan.

RECREATIE

Het plangebied wordt toegankelijk voor recreanten die over de nieuwe wandelpaden en stapstenen over de slenk kunnen wandelen. In de verte is er ook een uitkijktoren waarvandaan je over een groot gedeelte van het nieuwe beekdalgebied kan uitkijken.

Afbeelding 5: Visualisatie van onze plannen

Legenda

- Behoud van bestaande watergangen (M1)
- Inlaat en duiker voor wateraanvoer (M2)
- Aanleg brede slenk (M3)
- Ophoging en herstel historische beekdal-randen (M4)
- Omvorming interne kwelsloten (M5)
- Afgraven toplaag en vernatting gebied (M6)
- Knijpstuwen voor gereguleerde afvoer (M7)
- Zonnepanelen verhoogd in lager gelegen gebieden (M8)

AFBEELDING 6: MAATREGELEN WATER & BODEM

Bron: Eelerwoude, WDO Delta

Legenda

- Toegangsroute en parkeerplaats (M9)
- Wandel- en struinpaden (M10)
- Stapstenen door de slenk (M11)
- Rustpunten (M12)
- Natuurlijke speelplekken (M13)
- Uitkijktoren (M14)
- Educatieve watermolen (M15)
- Informatieborden (M16)
- Hekwerk (M17)

AFBEELDING 7: MAATREGELEN RECREATIE & EDUCATIE

Bron: Eelerwoude

Legenda

- Kruiden- en faunarijk grasland (M18)
- Brede ecologische verbindingszones (M19)
- Netwerk van poelen (M20)
- Natuurlijke oevers (M21)
- Aansluiting op visbekkenpassage (M22)
- Toegang voor klein wild (M23)
- Extensief beheer (M24)
- Stoppen bemesting en bestrijdingsmiddelen (M25)
- Agroforestry (M26)

AFBEELDING 8: MAATREGELEN ECOLOGIE

Bron: Eelerwoude

Legenda

- Begrensd door stevige structuurdragers (M27)
- Volgen van de verkavelingsstructuur (M28)
- Lage bedekkingsgraad zonnepanelen (M29)
- Zonnepanelen verspreid in clusters (M30)
- Behoud zichtlijnen (M31)
- Hogere struweelrand (M32)
- Lagere struweelrand (M33)
- Brede haag (M34)

AFBEELDING 9: MAATREGELEN LANDSCHAP

Bron: Eelerwoude

Legenda

- Lage opstelling zonnepanelen waar mogelijk (M35)
- Zonnepanelen met flauwe hoek (M36)
- Zonnepanelen met een anti-reflectieve coating (M37)
- Gebruik van semi-transparante zonnepanelen (M38)
- Genoeg afstand tussen zonnepanelen (M39)
- Hoge installaties uit het open landschap (M40)
- Geclusterde opstelling installaties (M41)
- Lijnopstelling transformatoren (M42)
- Omvormers zo ver mogelijk weg van huizen (M43)

AFBEELDING 10: MAATREGELEN ONTWERP

Bron: Eelerwoude

Hoofdstuk 1

Zonneladder

1. Zonneladder

Onze visie

Gemeente Midden-Drenthe hecht grote waarde aan zorgvuldig ruimtegebruik en het behoud van natuur en landschap, zoals vastgelegd in de Zonneladder. Wij delen deze visie volledig en zijn trots te laten zien dat wij een locatie hebben geselecteerd die, hoewel gesitueerd op laagwaardige landbouwgrond (trede 4), optimaal wordt benut met meervoudig grondgebruik en een focus op ecologische en hydrologische versterking. Zo combineren wij duurzame energieopwekking met maatschappelijke en landschappelijke meerwaarde, volledig in lijn met de ambities van de gemeente.

De kracht van ons voorstel

Project Groenlanden is gesitueerd op een trede 4 locatie in de zonneladder van Midden-Drenthe, want het project maakt gebruik van laagwaardige landbouwgrond. Wij voegen waarde toe door het gebied meerdere functies te geven:

- We creëren 75.000 m³ waterberging door ophoging van de beekdalranden en met aanleg van ecologische slenk
- Een onderzoekslocatie van 1-2 ha naar de effecten van waterberging, zonopbrengst en bodem.
- Vernatting en herstel van de natuurlijke beekdaldynamiek
- Wandelroutes, een blotevoetenpad en educatieve voorzieningen maken het gebied aantrekkelijk voor recreatie
- Doorontwikkeling Landgoed Klatering met versterking natuur, biodiversiteit en toevoegen van recreatieve elementen

Leeswijzer

In de onderstaande tabel hebben wij de belangrijkste maatregelen en hun meerwaarde samengevat. De opbouw van het hoofdstuk volgt de aandachtspunten zoals beschreven in het Beleidskader. Elke paragraaf bevat een duidelijke structuur bestaande uit de aanleiding, de aanpak en het beoogde effect. Dit resulteert in een helder en goed te volgen document.

TABEL 1: BELANGRIJKSTE MAATREGELEN EN HUN MEERWAARDE MET BETREKKING TOT HOOFDSTUK 1

Beoordelingscriterium	Paginanummer	Conclusie
1.1 Zonneladder	p. 17	Het project Groenlanden ligt op een trede 4 locatie.
1.2 Meervoudig grondgebruik	p. 17	Het project maakt gebruik van meervoudig landgebruik door het in te richten met waterbergende functie, een onderzoekslocatie aan te bieden, het toegankelijk te maken voor recreatie en meerdere ecologische maatregelen te nemen.
1.3 Waterbergingsfunctie	p. 18-21	Het project realiseert 75.000 m³ waterberging door aanleg van een brede slenk en ophoging van beekdalranden. Dit vermindert piekbelasting en draagt bij aan klimaatadaptatie. Daarnaast worden hydrologische functies hersteld en risico's op overstromingen in de omgeving beperkt.
1.4 Ecologische functie	p. 22-23	Het project richt zich op het herstel van de natuurlijke hydrologie en ecologie van het beekdal. Maatregelen zoals vernatting, herstel van natte graslanden, extensieve begrazing en aanleg van natuurvriendelijke oevers verhogen de ecologische waarde van het landschap.
1.5 Recreatieve functie	p. 24-26	Het project biedt aanzienlijke recreatieve en educatieve meerwaarde door de aanleg van wandelpaden, een blotevoetenpad, natuurlijke speelplekken en educatieve voorzieningen, zoals een openluchtlaboratorium en informatieborden. Het noordwestelijke deel van het projectgebied wordt ontwikkeld tot Landgoed Klatering.
1.6 Onderzoeksfunctie	p. 27	Er wordt 1 tot 2 hectare gereserveerd voor een onderzoekslocatie in samenwerking met TNO en Zon in Landschap. Het onderzoek richt zich op innovatieve waterbergingsmethoden, ecologische versterking en de relatie met zonne-energieopwekking.

1.1 Trede 3 locatie

Gemeente Midden-Drenthe maakt in haar maatschappelijke tender gebruik van de Zonneladder, zie afbeelding 11. Waarbij de zonneladder voor een hiërarchie zorgt om de geschiktheid van locaties van zonneparken aan te brengen en mede hierop te kunnen selecteren.

AFBEELDING 11: ZONNELADDER

Bron: Gemeente Midden-Drenthe – Uitnodigingskader maatschappelijke tender "Zonneparken in Midden-Drenthe"

Onder beleidsregel "1.1 Het initiatief is gesitueerd op een trede 3 locatie." van de maatschappelijke tender kan een project punten scoren indien het een trede 3 locatie is volgens de Zonneladder. Omdat het project Groenlanden niet gesitueerd is op een onbenutte (bouw)locatie, langs een infrastructurele werk of op een (industriële) plas en valt daardoor niet binnen trede 3 van de Zonneladder. Het project betreft een gebied van (laagwaardige) landbouwgrond en valt daarmee binnen trede 4, overige locaties.

HET PLANGEBIED BETREFT EEN TREDE 4 LOCATIE MET MEERVOUDIG GRONDGEBRUIK

1.2 Meervoudig grondgebruik

Project De Groenlanden betreft een trede 4 locatie die volledig in het teken staat van meervoudig grondgebruik. We hanteren een integrale aanpak waarin duurzame energieopwekking wordt gecombineerd met waterberging, herstel van de natuurlijke beekdaldynamiek en ecologische waarde, vergroting educatieve en recreatieve waarde, ontwikkeling van een landgoed en een onderzoekslocatie. Door laagwaardige landbouwgrond te transformeren, ontstaat een veelzijdig gebied dat meerdere functies slim integreert. Het project draagt bij aan klimaatadaptatie, landschapsherstel en versterking van de leefomgeving. Hiermee wordt De Groenlanden een toekomstbestendig schoolvoorbeeld van energielandschap met meervoudig grondgebruik.

Het gebied

Het projectgebied bevindt zich in een laaggelegen beekdalgebied, bekend als de Groenlanden. Het landschap heeft door menselijke ingrepen, zoals de kanalisatie van de Beilerstroom en intensieve landbouw, aan kwaliteit ingeboet. Het landschap wordt nu gekenmerkt door monotone graslanden en een aangetaste hydrologie. Het plangebied bestaat voornamelijk uit agrarische graslanden, grotendeels begroeid met Engels raaigras met op enkele plekken kruidenrijke vegetatie. Het grootste gedeelte is dan ook niet langer rendabel voor intensieve landbouw (zie bijlage 3, pagina 6, Inpassingsplan Eelerwoude). Zoals eerder genoemd was dit de reden om voor de landeigenaren te zoeken naar een andere invulling.

De nota Klimaatadaptatie Drenthe wijst op de risico's van klimaatextremen, zoals droogte, hevige neerslag en overstromingen, die schade veroorzaken aan natuur, landbouw en de beschikbaarheid van drinkwater. In dit kader biedt het gebied bij Klatering, met zijn ligging in een oude beekloop, belangrijke kansen voor waterberging. Het is bovendien een kwelgebied, wat vestigingsmogelijkheden biedt voor bijzondere plant- en diersoorten.

Met een aangepaste inrichting en beheer kan het gebied niet alleen functioneren als een ecologische stepping-stone, die bijdraagt aan de verbinding tussen natuurgebieden in de regio, maar ook als een bron van landschappelijke en ecologische versterking. Het herstel van het beekdalsysteem biedt kansen om contrasten te benadrukken tussen hogere, besloten delen en open, lagere delen, terwijl gevarieerde vegetatie terugkeert die aansluit bij het oorspronkelijke karakter van het landschap. Dit geeft soorten die ooit thuishoorden in het gebied de kans om zich opnieuw te vestigen. Het resultaat is een beekdallandschap met verhoogde ecologische waarde en een robuuste, klimaatadaptieve toekomstbestendigheid.

Samen met de landeigenaren en Eelerwoude zijn de verschillende koppelkansen uitgewerkt tot een integraal plan waarbij verschillende functies worden gecombineerd. Het plan omvat de aanleg van een zonneweide met energieopslag, een grootschalige waterberging van 75.000 m³ voor piekmomenten, aantrekkelijke recreatieve routes, een ecologisch waardevolle slenk en versterking van het cultuurhistorische karakter van het landschap door meer variatie en afwisseling. Op deze manier wordt bijgedragen aan de opgaven uit de Omgevingsvisie op gebied van duurzame energie, Klimaatadaptie, vitale bodem en waterkwaliteit, biodiversiteit, cultuurhistorie en recreatie en toerisme. In dit deze paragraaf wordt een samenvatting gegeven van de belangrijkste ontwerpmaatregelen, die vervolgens in dit hoofdstuk verder worden toegelicht.

Aan beleidsregel "1.2 Er is sprake van meervoudig grondgebruik." wordt voldaan.

1.3 Waterbergingsfunctie

Huidig grondgebruik en kansen

Het laaggelegen, natte gebied wordt ontwaterd door een stelsel van parallel gelegen sloten, die oostwaarts afwateren op een noordzuid georiënteerde A-watergang. Aan de westzijde stroomt de Altingerleek, die de afwatering verzorgt van de noordelijke gronden van de dalvormige laagte van de Groenlanden (zie afbeelding 12).

Op de AHN4-hoogtekaart (zie afbeelding 14) is zichtbaar dat het laagste deel van de dalvormige laagte slingert tussen de noordzuid gerichte A-watergang en de Altingerleek. Opvallend is dat de Altingerleek niet door het laagste deel van de dalvormige laagte stroomt, maar zich bevindt op de hoger gelegen westelijke flank. De noord-zuid georiënteerde sloot doorsnijdt aan de noordzijde een verhoging in het beekdal en ligt daarmee ook niet in het laagste deel van de Groenlanden.

De locatie van het project Groenlanden is zorgvuldig gekozen vanwege de strategische ligging in het beekdal van de Beilerstroom, waar wateroverlast in het verleden een terugkerend probleem was (zie afbeelding 13). Het gebied heeft een lange geschiedenis van overstromingen, met als recente voorbeelden de wateroverlast in februari 2022 (zie afbeelding 15), waarbij de Beilerstroom buiten haar oevers trad. Dit bracht een reëel risico met zich mee voor stroomafwaartse gebieden, waaronder de woonwijk Lievingerveld. De situatie wordt verergerd door klimaatverandering, die zorgt voor intensievere regenval en langere droge perioden, waardoor de druk op het watersysteem blijft toenemen. Zonder adequate waterberging zou deze wijk risico lopen op overstromingen bij extreme neerslag. Voorliggend plan biedt daarmee een robuuste oplossing voor zowel de directe omgeving als de bredere regio.

AFBEELDING 12: TOPOGRAFISCHE KAART GROENLANDEN

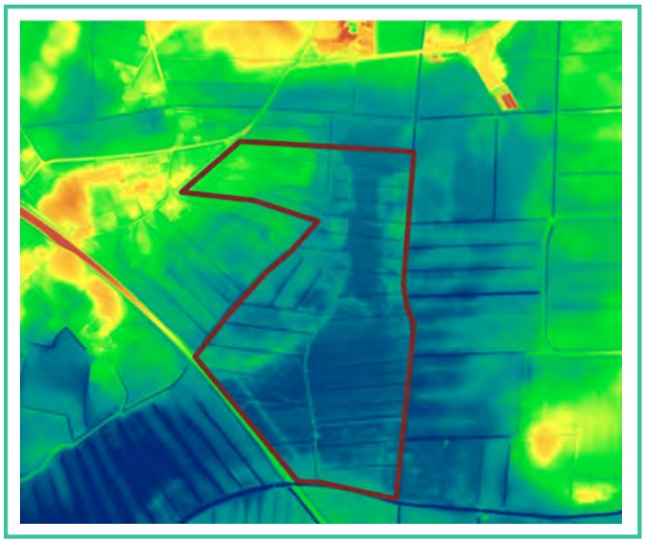
Bron: Eelerwoude

AFBEELDING 13: OVERSTROMING BEILERSTROOM 1979/1980

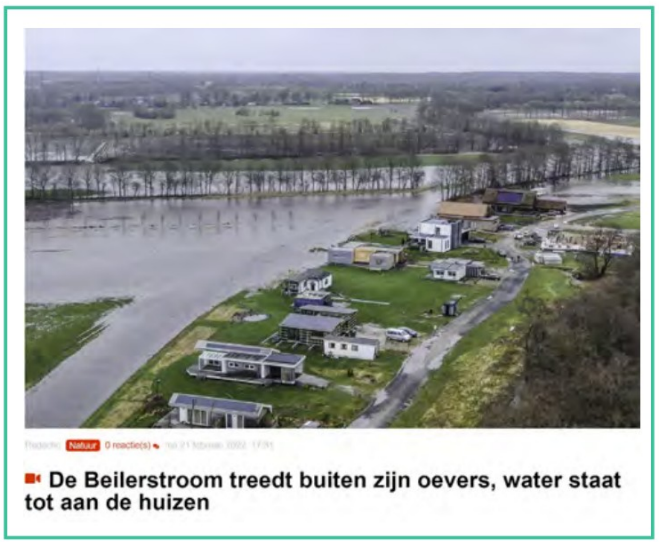
Bron: Lievingerveld.nl

AFBEELDING 14: HOOGTEKAART VAN HET PLANGEBIED.

Bron: Eelerwoude

AFBEELDING 15: OVERSTROMING BEILERSTROOM 2022

Bron: 112assen.nl

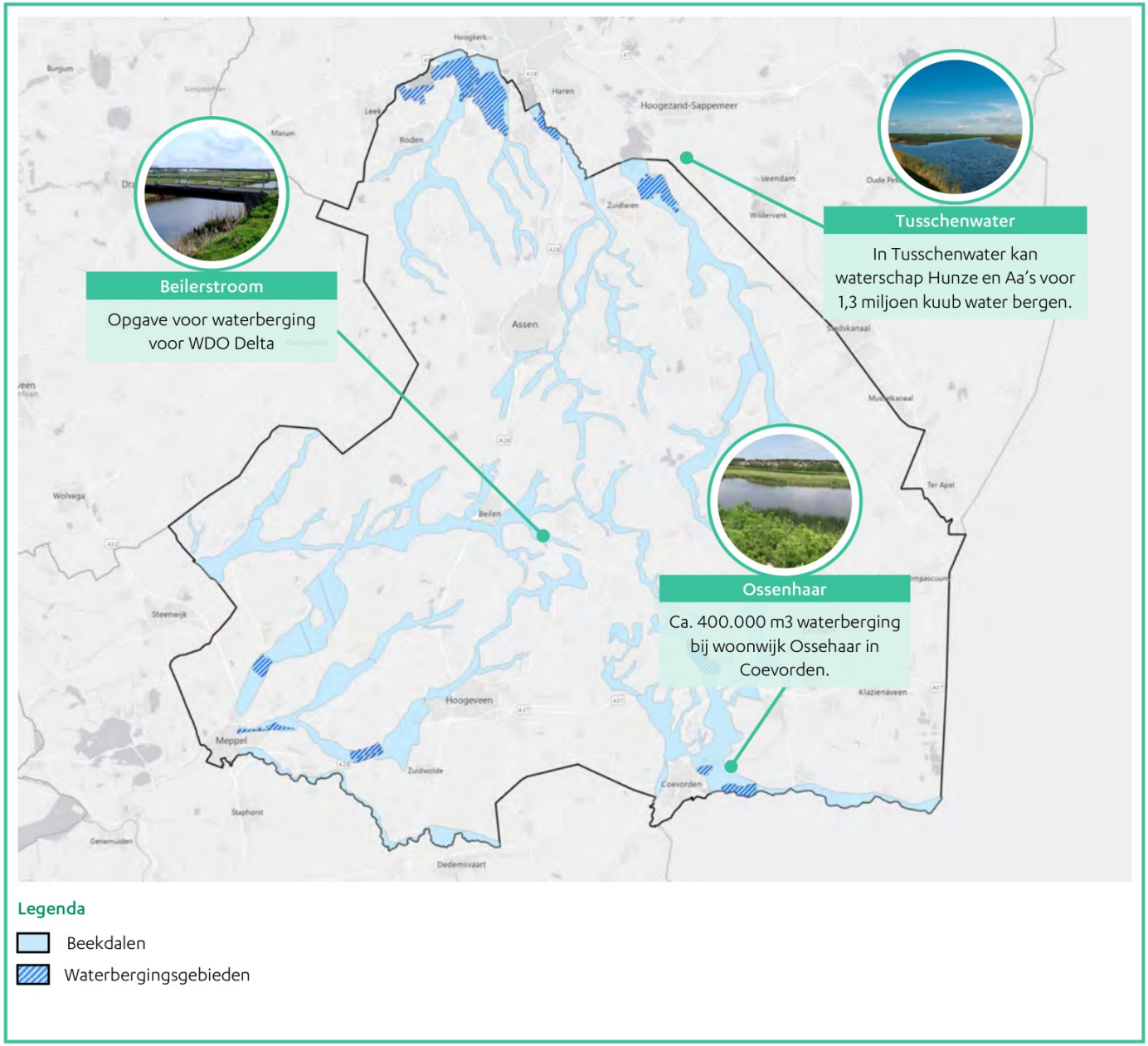
De combinatie van hernieuwbare energie en waterbeheer vormt een belangrijk thema binnen het provinciale beleid, de Regionale Energiestrategie (RES) en het gemeentelijke kader. Beekdalen bieden hierin unieke kansen, omdat zij van nature geschikt zijn voor waterberging en ecologische versterking. Zoals duidelijk wordt geïllustreerd op de kaart in afbeelding 16, bevinden alle waterbergingsgebieden in Drenthe zich binnen beekdalgebieden.

In de omgevingsvisie van de gemeente Midden-Drenthe wordt het afwisselende landschap hoog gewaardeerd. Het beekdallandschap rond de Beilerstroom heeft echter aan kwaliteit ingeboet door historische ingrepen, zoals de kanalisatie van de beek rond 1975 en de aanleg van de N381 in de jaren 80. Monotone, laagwaardige landbouwgronden domineren het gebied, terwijl de recente uitbreiding van de wijk Lievingerveld verdere druk op het landschap heeft gezet. Desondanks biedt de ligging in een oude beekloop belangrijke kansen voor waterberging en ecologisch herstel.

Volgens berekeningen van Waterschap Drents Overijsselse Delta kan het gebied bij Klatering dan ook 75.000 m³ water bergen. Deze berging vermindert de piekbelasting van neerslag, beperkt stroomafwaartse overstromingen en draagt bij aan de bredere doelstellingen van klimaatadaptatie. Daarnaast maakt de locatie, als kwelgebied, vestiging van bijzondere plant- en diersoorten mogelijk, wat de ecologische waarde verder versterkt.

Met een aangepaste inrichting kan het gebied niet alleen functioneren als ecologische stepping-stone tussen natuurgebieden in de regio, maar ook als bron van landschappelijke en ecologische versterking. Herstel van het beekdalsysteem biedt kansen om contrasten te benadrukken tussen hogere, besloten delen en open, lagere delen, terwijl gevarieerde vegetatie aansluit bij het oorspronkelijke karakter van het landschap. Dit creëert een toekomstbestendig beekdallandschap met verhoogde ecologische waarde, dat bestand is tegen klimaatextremen zoals droogte en hevige neerslag.

AFBEELDING 16: BEEKDALEN MET WATERBERGING IN PROVINCIE DRENTHE

Bron: kaartportaal provincie Drenthe

Ontwerpmaatregelen

De ontwerpmaatregelen op gebied van waterberging zijn onderstaand samengevat:

Behoud van bestaande watergangen (M1)
Historische watergang Altingerleek wordt behouden. Wel worden sloten gedempt, wat bijdraagt aan vernatting gebied en herstel van natuurlijk functies.

Inlaat en duiker voor wateraanvoer (M2)
Inlaat aan noordzijde ten behoeve duiker (400 mm en 8 m) voor wateraanvoer.

Aanleg brede slenk (M3)
Een slenk van 20 meter breed en 30 cm diep reguleert piekbelasting van neerslag. Afvoer via maaiveld en slenk wordt verspreid over circa 20 dagen in plaats van 1-2 dagen waarbij beekdal Oude Vaart wordt ontlast (afbeelding 17 referentiebeeld natuurlijke slenk).

Ophoging en herstel historische beekdalranden (M4)
De randen van het plangebied worden opgehoogd tot 13.4 m boven NAP om 75.000 m3 waterberging te faciliteren.

Omvorming interne kwelsloten (M5)
De bestaande kwelsloten worden omgevormd tot greppels van 20-30 cm diep, die de afvoer naar de slenkachtige laagte en het beekdal Oude Vaart ondersteunen.

Afgraven toplaag en vernatting gebied (M6)
De toplaag wordt afgegraven en met afgegraven slenk gebruikt voor ophoging beekdalranden. Hierdoor ontstaat vernatting van het gebied.

Knijpstuwen voor gereguleerde afvoer (M7)
Een nieuwe knijpstuw met overlaat en een duiker onder de N381 reguleert de waterafvoer richting de Beilerstroom. Samen met ophoogde beekdalranden biedt het systeem capaciteit voor extreme neerslag tot 120 mm.

Zonnepanelen verhoogd in lager gelegen gebieden (M8)
Zonnepanelen worden in lager gelegen gedeelten verhoogd opgesteld, met een marge van 65 cm tussen de onderkant panelen en T100 waterstand. Hierdoor blijven de installaties droog in extreme situaties.

AFBEELDING 17: DRONEBEELD VAN WATERBERGING OOTMAANLANDEN

Bron: WDO Delta

In normale situaties, en zeker bij drogere periodes, staat er alleen (laag) water in de slenk. Bij extreme situaties met veel regen, wat veelal in de herfst/winter zal zijn, overstromen de oevers van de slenk zodanig dat de lager gelegen gebieden volledig onder water komen te staan en blijven deze meerdere dagen onder water staan totdat het water afgevoerd wordt (zie afbeelding 18).

Meerwaarde

Door de ontwerpmaatregelen opgesteld op basis van advies vanuit Waterschap WDO ontstaat een hydrologisch herstel tussen essenlandschap en nat beekdal. Daarmee creëren we een hydrologisch gebied van ca. 55 hectare met een waterbergende capaciteit van 75.000 m³. De vertraagde afvoer via het plangebied ontlast daarmee de piekafvoer van stuw Lievinge en ontlast daarmee dit deel van het beekdal Oude Vaart en woonwijk Lievingerveld. Hiermee dragen we bij aan de doelstellingen van het waterschap en provinciale en gemeentelijke beleidsdoelstellingen, zoals vastgesteld in de nota Klimaatadaptatie Drenthe.

Vervolgstappen

- **Communicatie en participatie met belanghebbenden**: Tijdens het vervolg van het participatieproces het ontwerp voorleggen aan belanghebbenden waaronder omwonenden en natuurorganisaties.
- **Verdere uitwerking technische plannen**: Het ontwerp van de waterberging zoals exacte locatie en technische specificaties van de slenk, ophoging beekdalranden, knijpstuwen en aansluiting op de visbekkenpassage worden verder in detail uitgewerkt.
- **Vastleggen afspraken over onderhoud en beheer**: Vastleggen specifieke afspraken over onderhoud en beheer met WDO Delta voor gedurende de looptijd van het project en daarnaast eventuele voortzettend van de waterberging na afloop en opruiming van het zonnepark.

AFBEELDING 18: SITUATIE MET EXTREME NEERSLAG

Bron: Eelerwoude

1.4 Ecologische functie

Huidige situatie en kansen

Zoals in paragraaf 1.2 beschreven heeft het beekdallandschap door menselijke ingrepen aan kwaliteit ingeboet. Het landschap wordt nu gekenmerkt door monotone graslanden en een aangetaste hydrologie. De ligging in een kwelgebied biedt kansen voor vernatting en bodemherstel. Deze maatregelen zijn van toegevoegde waarde ter versterking van de biodiversiteit, het verbeteren van hydrologische functies en het landschap weer veerkrachtig te maken tegen klimaatextremen zoals droogte en hevige neerslag.

Ontwerpmaatregelen

Met de volgende maatregelen dragen we bij aan het herstel van de natuurlijke beekdaldynamiek en ecologische versterking van het landschap:

Extensief beheer (M24)
Delen van het gebied worden begraasd door natuurlijke grazers via drukbegrazing om vegetatiedynamiek te stimuleren en het ontstaan van bloemrijke graslanden te bevorderen.

Stoppen bemesting en bestrijdingsmiddelen (M25)
Bemesting en het gebruik van bestrijdingsmiddelen wordt gestopt, wat de voedselrijkdom van de bodem verlaagt en een natuurlijke balans herstelt.

Natuurlijke oevers (M21)
Langs watergangen worden natuurvriendelijke oevers aangelegd, ingezaaid met kruidenrijke zadenmengsels. Gezamenlijk met extensief beheer vergroot de biodiversiteit en biedt een habitat voor bestuivers zoals bijen en vlinders.

Aansluiting op visbekkenpassage (M22)
Het plangebied wordt verbonden met een visbekkenpassage buiten het projectgebied, wat de migratie van vissen vergemakkelijkt en de ecologische verbinding binnen het beekdalsysteem versterkt (zie voor referentiebeelden zie afbeeldingen 19 en 20).

AFBEELDING 19: REFERENTIEBEELD VISBEKKENPASSAGE OOTMAANLANDEN

Bron: WDO Delta

AFBEELDING 20: DRONEBEELD VISBEKKENPASSAGE OOTMAANLANDEN

Bron: [redacted] Prolander

Meerwaarde

De genoemde ontwerpmaatregelen leiden tot de volgende meerwaarde voor het beekdallandschap:

- **Uitspoeling van nutriënten**: In de winter zal het kwelwater uit de bodem treden en over het maaiveld naar de verondiepte greppels stromen. Dit proces draagt bij aan de uitspoeling van nutriënten zoals fosfaten, nitraten en ammonium, wat leidt tot een minder voedselrijke bodem.

- **Herstel van natte graslanden**: Voormalige natte hooilanden worden hersteld door het verhogen van het waterpeil en gefaseerd maaibeheer. Deze graslanden worden omgevormd tot kruidenrijke habitats die niet alleen bijdragen aan biodiversiteit, maar ook een belangrijke rol spelen in waterberging en bodemverbetering.

- **Vernatting en bodemherstel**: Het dempen van sloten en de aanleg van een ecologische slenk herstellen het natuurlijke waterbergend vermogen van het gebied. Door verhoogde grondwaterstanden ontstaat een vochtiger landschap, wat voedselarme bodems bevordert en de groei van planten zoals veldrus, echte koekoeksbloem en zeggesoorten stimuleert.

Door vernatting, duurzaam bodembeheer en natuurvriendelijke inrichting ontstaat een gebied dat niet alleen functioneert als ecologische stepping-stone, maar ook als robuuste buffer tegen klimaatextremen zoals droogte en hevige neerslag. Deze maatregelen sluiten aan bij beleidsdoelstellingen zoals de Kaderrichtlijn Water (KRW) en de nota Klimaatadaptatie Drenthe.

Vervolgstappen

- **Communicatie en participatie met belanghebbenden**: Tijdens het vervolg van het participatieproces het ontwerp voorleggen aan belanghebbenden waaronder omwonenden en natuurorganisaties. Deze inbreng verwerken in het ecologisch ontwerp.

- **Technische uitwerking**: Verdere detaillering van maatregelen zoals de aanleg van poelen, slenken en natuurvriendelijke oevers in samenwerking met Waterschap WDO Delta.

- **Aanvullende studies:** zoals een gedetailleerd inrichtings- en beheerplan, bodemkwaliteitsonderzoek en ecologisch onderzoek (flora en fauna studie). Deze studies worden uitgevoerd na gunning van de tender en voor indienen van de omgevingsvergunning.

AFBEELDING 21: STREEFBEELD VOCHTIGE HOOILANDEN

Bron: Eelerwoude

1.5 Recreatieve functie

Huidige situatie en kansen

De landeigenaren hebben nadrukkelijk de wens geuit om vormen van recreatie toe te passen in de plannen. In het gebied wordt namelijk op dit moment nauwelijks gerecreëerd. Hoewel er enkele aantrekkelijke eikenlaantjes en een openbare weg door het gebied lopen, maken deze geen deel uit van een groter routenetwerk. In de omgeving van het projectgebied bevinden zich wel enkele doorgaande wandelroutes, waaronder het Westerborkpad (zie afbeelding 22). Door de strategische ligging binnen een beekdal en aan de rand van bestaande natuur- en woongebieden biedt het projectgebied koppelkansen voor een multifunctionele recreatieve en educatieve inrichting. Deze kansen omvatten onder meer de aanleg van wandelpaden, natuurspeelplaatsen en educatieve voorzieningen die bezoekers inzicht geven in waterbeheer, biodiversiteit en duurzame energie.

AFBEELDING 22: KAART WANDELROUTE

Bron: Routenetwerk Drenthe

Ontwerpmaatregelen

Recreatie en educatie zijn een belangrijk onderdeel van integrale gebiedsontwikkeling de Groenlanden en een vorm van meervoudig ruimtegebruik. Door voorzieningen te combineren met ecologische, hydrologische en energieopwekkende functies, ontstaat een landschap dat zowel functioneel als aantrekkelijk en leerzaam is. Voorliggende ontwerpmaatregelen zijn afgestemd met Recreatieschap Drenthe, die waardevolle inbreng hebben geleverd.

Wandel- en struinpaden (M10)
Het plan richt zich op optimale recreatieve toegankelijkheid, met een gevarieerd netwerk van routes langs de slenk, rondom het beekdalgebied en door Landgoed Klatering. Ze maken gebruik van het bestaande reliëf en versterken de interactie met de hydrologische en ecologische beleving in het gebied (zie afbeelding .

Stapstenen door de slenk (M11)
Een avontuurlijk blotevoetenpad met stapstenen door natte zones zorgt voor een speelse en fysieke verbinding met het landschap. Deze paden verbinden recreatie direct met de primaire functies van waterberging en natuurontwikkeling (zie afbeelding 13).

Natuurlijke speelplekken (M13)
Kindvriendelijke speelplekken worden zorgvuldig geïntegreerd in het landschap, met natuurlijke elementen zoals boomstammen, zandplekken en waterpartijen (zie afbeelding 24). Deze speelvoorzieningen sluiten aan op recreatieve paden en liggen nabij de zonnevelden, waardoor ze de verbinding tussen spel en energieopwekking versterken. Zo ontdekken kinderen spelenderwijs het samenspel tussen natuur en technologie in het landschap.

Informatieborden (M16)
Langs wandelroutes komen informatieborden die bezoekers informeren over de werking van waterberging, zonne-energie en ecologische ontwikkeling.

Educatieve watermolen (M15)
Bij de waterinlaat en -uitlaat wordt een educatieve watermolen geplaatst, die bezoekers op een visuele en tastbare manier laat zien hoe waterbeheer en energieopwekking samenkomen in het gebied (zie afbeelding 23).

Hekwerk (M17)
Om het landschap toegankelijk en uitnodigend te houden, worden de zonnevelden apart omheind. Hierdoor blijft het gebied een groen-blauw dooraderd landschap, met zichtlijnen naar het open beekdal, dat zich leent voor verkenning en recreatie.

AFBEELDING 23: REFERENTIEBEELD BLOTENVOETENPAD

Bron: Albert Hidding

AFBEELDING 24: EDUCATIEVE WATERMOLEN

Bron: Bosman

AFBEELDING 25: REFERENTIEBEELD RECREATIEVORM MET WATER

Bron: Albert Hidding

AFBEELDING 26: NATUURLIJKE SPEELVOORZIENING

AFBEELDING 27: STAPSTENEN DOOR SLENK

Bron: WDO Delta

Doorontwikkeling landgoed Klatering

Het noord-westelijk gedeelte van het plangebied bij Klatering bevindt zich in de hogere overgangszone van het beekdal en is historisch gezien een halfopen landschap met houtwallen, eikenlanen en kruidenrijke graslanden. Dit gedeelte wordt doorontwikkeld tot landgoed Klatering, met koppelkansen voor het integreren van historische landschapselementen met recreatieve voorzieningen.

- **Versterking van het halfopen landschap**: Extra beplantingssingels en eikenlanen worden aangelegd om de structuur van het historische landschap te herstellen. Kruidenrijke weiden, poelen en natuurvriendelijke oevers worden toegevoegd om de biodiversiteit te vergroten en het landschap aantrekkelijk te maken voor recreanten.
- **Recreatieve routes en rustpunten**: Wandelroutes worden aangelegd door het landgoed en gekoppeld aan bestaande routes in de regio, met rustpunten zoals een boshut en bloemenweides. Inspiratie is opgedaan uit het pop-up camping concept van Winterwoods (zie afbeelding 31). Hier vindt ook de start van het 'ommetje Klatering' plaats.
- **Educatieve voorzieningen**: Informatiepanelen langs wandelroutes bieden uitleg over de functies van het landgoed, zoals de integratie van zonne-energie, waterberging en natuurbeheer (zie M16).
- **Inpassing van batterijopslagsysteem en inkoopstation**: Gebouwde elementen, zoals het batterijopslagsysteem en inkoopstation, worden geïntegreerd in het halfopen landschap (zie M40).
- **Toegangsroute.** De nieuwe toegangsroute naar het batterijopslagsysteem en het zonnelandschap wordt gecombineerd met een aanrijroute en parkeervoorziening voor bezoekers van het gebied (zie M9). Dit zorgt ervoor dat recreatief verkeer en parkeren buiten de kern van Klatering worden gehouden, waarmee overlast wordt beperkt.
- **Duurzaam waterbeheer**: Poelen en greppels in het landgoed ondersteunen waterberging en verbeteren de ecologische functies van het gebied.

Meerwaarde

Voorliggend plan combineert ecologische, hydrologische en energieopwekkende functies, waardoor een landschap ontstaat dat zowel functioneel als aantrekkelijk en leerzaam is. Bezoekers kunnen de dynamiek van het beekdal en het samenspel tussen natuur, waterbeheer en duurzame energie op een interactieve en toegankelijke manier beleven. De locatie fungeert als een openluchtlaboratorium voor waterbeheer en klimaatadaptatie, met uitleg over knijpstuwen, natuurlijke oevers en hermeandering van de slenk, vergelijkbaar met Neeltje Jans in Zeeland en het Waterloopbos in Friesland.

De ontwikkeling van Landgoed Klatering combineert landschappelijk herstel, duurzame energieoplossingen en recreatieve functies tot een integraal plan. Door de landschappelijke structuren te versterken en moderne functies zoals een batterijopslagsysteem zorgvuldig te integreren, wordt het landgoed een voorbeeld van duurzame gebiedsontwikkeling. Tegelijkertijd biedt het ruimte voor natuurbeleving en educatie, wat bijdraagt aan de maatschappelijke meerwaarde van het project.

Dit vergroot niet alleen de maatschappelijke meerwaarde van het project, maar versterkt ook de betrokkenheid van de gemeenschap bij de unieke waarden van het gebied.

Vervolgstappen

- Participatieproces vervolgen: In samenspraak met belanghebbenden zoals omwonenden, scholen, natuurorganisaties en Recreatieschap Drenthe wordt het recreatieve en educatieve netwerk verder afgestemd op de lokale behoeften en wensen. Dit participatieproces borgt draagvlak en stimuleert betrokkenheid bij de inrichting en het gebruik van het gebied.
- Technische uitwerking van plannen: Na inbreng tijdens het participatieproces worden de recreatieve en educatieve elementen gedetailleerd uitgewerkt.
- Betrekken van lokale ondernemers: Bij de uitvoering van de plannen, zoals de aanleg van routes en speelvoorzieningen of het plaatsen van informatieborden, wordt de mogelijkheid onderzocht om lokale ondernemers te betrekken. Dit versterkt de lokale economie en de binding met het project.

AFBEELDING 28: EDUCATIEVE WATERMOLEN

AFBEELDING 29: RUITERROUTE

AFBEELDING 30: INSPIRATIEBEELD POP-UP CAMPING

Bron: Winterwoods

1.6 Onderzoeksfunctie

Huidige situatie en kansen

De energietransitie vraagt om slimme oplossingen waarbij duurzame energieproductie wordt gecombineerd met andere functies. Zonneparken worden steeds meer gezien als kansrijke locaties voor meervoudig ruimtegebruik, maar er is nog weinig ervaring opgedaan met grootschalige combinaties van zonne-energie, waterberging en ecologie. In Groenlanden ontstaat de mogelijkheid om een pilot op te zetten die laat zien hoe deze functies effectief gecombineerd kunnen worden. Het project kan inzichten opleveren in de praktische haalbaarheid en impact van deze combinaties, bijvoorbeeld hoe waterbeheer en natuurontwikkeling bijdragen aan biodiversiteit en klimaatrobuustheid. Deze kennis kan niet alleen lokaal worden toegepast, maar ook van waarde zijn voor toekomstige ontwikkelingen elders in Nederland. De onderzoeklocatie is tot stand gekomen via een samenwerking tussen initiatiefnemers met TNO. Gezamenlijk nemen we graag het initiatief voor nieuwe onderzoeken die de branche vooruit helpt en die het ontwerp van toekomstige projecten en de impact daarvan op ecologie verbetert.

Op een oppervlakte van 1 tot 2 ha wordt een testveld ingericht waarin verschillende configuraties van zonne-energiesystemen worden onderzocht. De focus ligt op variaties in moduletransparantie en rijafstanden. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de effecten van waterberging en vervuiling van zonnepanelen (soiling). Over een periode van meerdere jaren worden gegevens verzameld over de impact hiervan op biodiversiteit, bodemkwaliteit en energieproductie. Deze data worden gebruikt om praktische inzichten en methodieken te ontwikkelen die bijdragen aan het ontwerp en de implementatie van meervoudig ruimtegebruik in zonneparken.

Meerwaarde

Het testveld biedt directe voordelen voor de energiesector:

- Ecologie en biodiversiteit: Het onderzoek levert concrete gegevens op over de effecten van zonneparken op bodemkwaliteit, plantengroei en populaties van insecten en vogels, wat relevant is voor beekdallandschappen.
- Waterberging en bodemkwaliteit: Door de combinatie met waterberging wordt inzicht verkregen in hoe hydrologische maatregelen bijdragen aan klimaatrobuustheid en de kwaliteit van de bodem.
- Optimalisatie energieopbrengst: De resultaten helpen bij het verbeteren van de efficiëntie van zonnepanelen in combinatie met lage tilt en waterberging, wat relevant is voor toekomstige zonneparken.
- Toepassing in de praktijk: De verkregen inzichten worden gedeeld, waarmee het testveld fungeert voor oplossingen.

Vervolgstappen

- Uitwerking onderzoeksopzet: Samen met TNO wordt na gunning de definitieve onderzoeksopzet uitgewerkt, inclusief meetprotocollen en opstellingsvarianten.
- Betrekken van partners: Overleg met waterschappen, ecologische organisaties en landeigenaren wordt geïntensiveerd om het project verder te versterken.
- Start uitvoering: Inrichting van het testveld, plaatsing van zonnepanelen en installatie van monitoringapparatuur, zodat de eerste nulmetingen uitgevoerd kunnen worden.

AFBEELDING 31: SWITCH-LAB VAN TNO, WUR en ACRRES OM ENERGIESYSTEMEN TE TESTEN

Bron: TNO

AFBEELDING 32: EEN VERTICAAL SYSTEEM OP TESTVELD

Bron: Fraunhofer

Hoofdstuk 2

Locatiekeuze

2. Locatiekeuze

Onze visie

Gemeente Midden Drenthe is trots op en beschermend van de bestaande natuur, archeologische monumenten, weide-vogelgebieden en nieuwbouwlocaties. Wij delen deze visie volledig, en zijn trots en blij te delen dat wij een locatie hebben vastgelegd die ruim voldoet aan de gestelde voorwaarden.

De kracht van ons voorstel

- Onze locatie ligt ruim buiten uitgesloten natuurgebieden
- Binnen 3 km van onderstation Beilen
- Op minimaal 350 meter afstand van woningen
- Door spreiding van het project in meerdere clusters en behoud van openheid past de maat en schaal bij het landschap
- Ons zonnepark vormt een 'ruimtelijke rug' door middel van stevige structuurdragers, namelijk de Beilerstroom, N381 de Altingerleek aan de westzijde

Leeswijzer

In de onderstaande tabel hebben wij de belangrijkste maatregelen en hun meerwaarde samengevat. De opbouw van het hoofdstuk volgt de aandachtspunten zoals beschreven in het Beleidskader. Elke paragraaf bevat een duidelijke structuur bestaande uit de aanleiding, de aanpak en het beoogde effect. Dit resulteert in een helder en goed te volgen document.

TABEL 2: BELANGRIJKSTE MAATREGELEN EN HUN MEERWAARDE MET BETREKKING TOT HOOFDSTUK 2

Beoordelingscriterium	Paginanummer	Conclusie
2.1 Locatiekeuze: Zonpotentiekaart	p. 30-33	Locatie is mogelijk onder de voorwaarde niet-gaaf beekdal ingericht als bergingsgebied.
2.2 Locatiekeuze: afstand opwek & gebruik	p. 34	HS/MS station Beilen ligt op minder dan 3km afstand van het klantstation voor plangebied Groenlanden.
2.3 Locatiekeuze: afstand tot woningen	p. 35-38	De dichtstbijzijnde woningen liggen op meer dan 300m afstand van het plangebied, er zijn maatregelen getroffen om zichtlijnen te verbeteren en geluidshinder te voorkomen.
2.4 Locatiekeuze: afstand zonneparken	p. 39	Plangebied Groenlanden ligt op voldoende afstand van Zonnepark Hijken Beilen en wordt hiervan ruimtelijk gesepareerd door de A28 die het gebied doorkruisd. Verder bevinden zich tussen het plangebied en dit zonnepark verschillende gebiedselementen w.o. de lintbebouwing van buurtschap Eursing, waardoor van overheersing van het landschap door deze gebeidsontwikkelling geen sprake is.
2.5: Locatiekeuze: maat en schaal past bij landschap	p. 40-41	Door verdeling van het zonnelandschap in kleinere clusters, welke het oorspronkelijke verkavelingspatroon volgen, aansluiting bij stevige structuurdragers in het landschap en het nemen van aanvullende maatregelen is past de ontwikkeling bij de maat en schaal van het landschap.
2.6: Locatiekeuze: aansluiting landschapselementen	p. 42	Het project maakt gebruik van bestaande landschapselementen ter bevordering van de inpassing in het gebied.

2.1 Locatie

De zoekgebieden voor zonneparken in de tender van Midden-Drenthe zijn geselecteerd met aandacht voor natuur, cultuurhistorie, archeologie, de bebouwde omgeving en netaansluiting. Er is gezocht naar locaties die natuurlijke waarden respecteren, cultuurhistorische en archeologische kenmerken behouden, en hinder voor omwonenden minimaliseren. Daarnaast moeten de gebieden geschikt zijn voor een efficiënte aansluiting op het elektriciteitsnet. Zo wordt een zorgvuldige en duurzame inpassing in het landschap nagestreefd.

Locatiekeuze Groenlanden

Onze projectlocatie ligt niet in een uitgesloten gebied (zoals beschreven in beleidsregel 2.1). Het project ligt in een niet-gaaf beekdalgebied waardoor aanvullende voorwaarden onder beleidsregel 3.10 gelden. In de voorbereidende fase en het ontwerp is daar al rekening mee gehouden, door o.a. in afstemming met het waterschap een ontwerp op te stellen waarin het gebied wordt vernat en water vertraagd wordt afgevoerd via een ecologische slenk, waardoor een waterbergende functie wordt gecreëerd.

De locatie is specifiek gekozen vanwege de strategische ligging in relatie tot de waterbeheeropgave en de mogelijkheid de natuurlijke beekdaldynamiek te herstellen. Met aanleg van 75.000 m³ waterberging wordt een bijdrage geleverd aan een robuust watersysteem en de Beilerstroom ontlast in extreme neerslagsituaties. Vernatting en herstel van het beekdalsysteem binnen de cultuurhistorische verkaveling leidt tevens tot terugkeer van de gevarieerde vegetatie die aansluit bij het oorspronkelijke karakter van het landschap.

Criteria zoekgebieden

De zonpotentiekaart van de maatschappelijke tender is gebaseerd op verschillende criteria. In sommige gebieden wil de gemeente absoluut geen zonneparken en in andere gelden aanvullende voorwaarden:

Nee
- NNN
- Natura 2000
- Weidevogelgebieden
- Archeologische monumenten
- Essen en waardevolle graslanden
- Gave beekdalen
- Nieuwbouwlocaties

Onder voorwaarden mogelijk
- Buffer tot woongebieden van 100 meter
- Niet-gave beekdalen
- Akkervogelgebied
- Hoge archeologische verwachtingswaarde
- Meer dan 3 km van aansluitpunt
- Minder dan 1 km van andere zonneparken

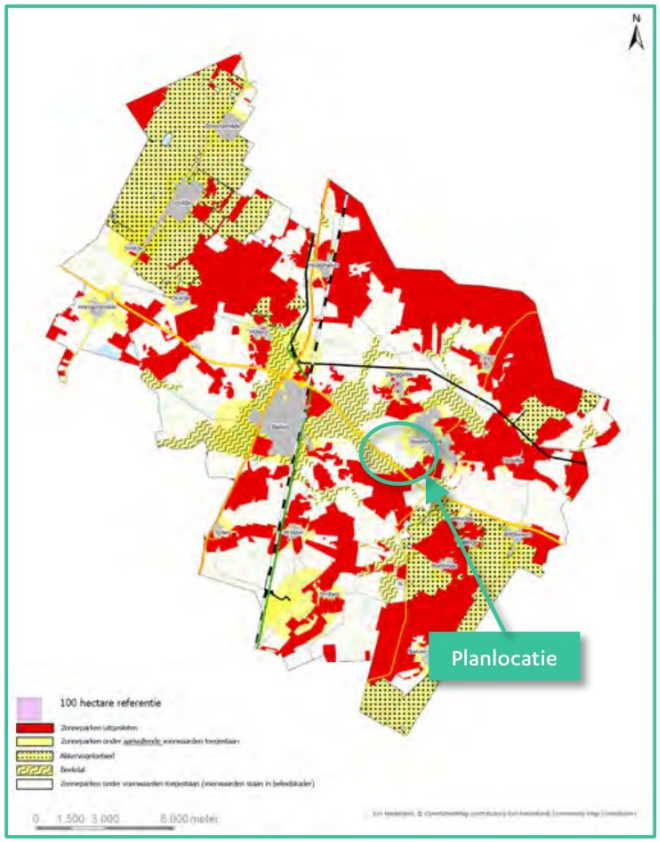
Ja, mits
- Minder dan 100 meter van een bedrijventerrein
- Minder dan 3 km van een aansluitpunt

AFBEELDING 33: UITSNEDE ZONPOTENTIEKAART MET PLANLOCATIE

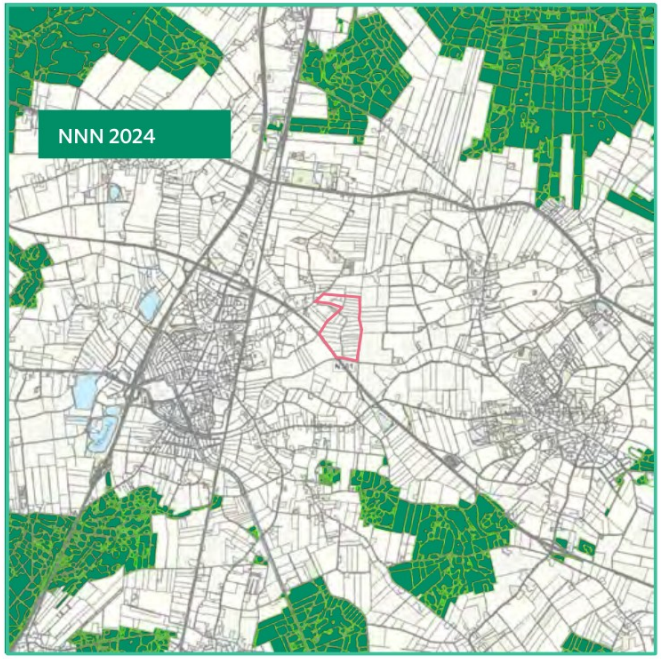
Bron: Gemeente Midden-Drenthe

AFBEELDING 34: ZONPOTENTIEKAART MIDDEN-DRENTHE

Bron: Gemeente Midden-Drenthe

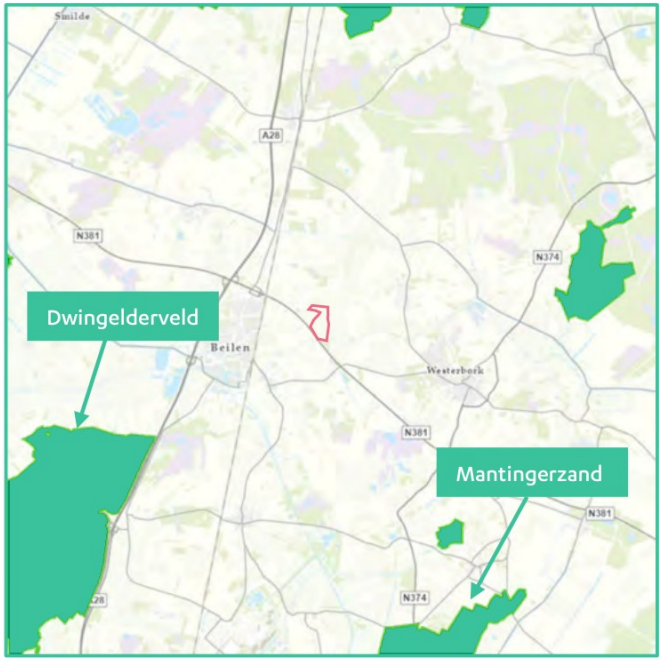
AFBEELDING 35: NATUURNETWERK NEDERLAND (NNN) 2024

Locaties die gelegen zijn in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) zijn uitgesloten van de Maatschappelijke tender. De kaart in afbeelding 36 laat zien dat project Groenlanden ruim buiten de aangewezen natuurgebieden ligt.

VOLDOET AAN VOORWAARDEN:
NIET IN NNN 2024 GEBIED

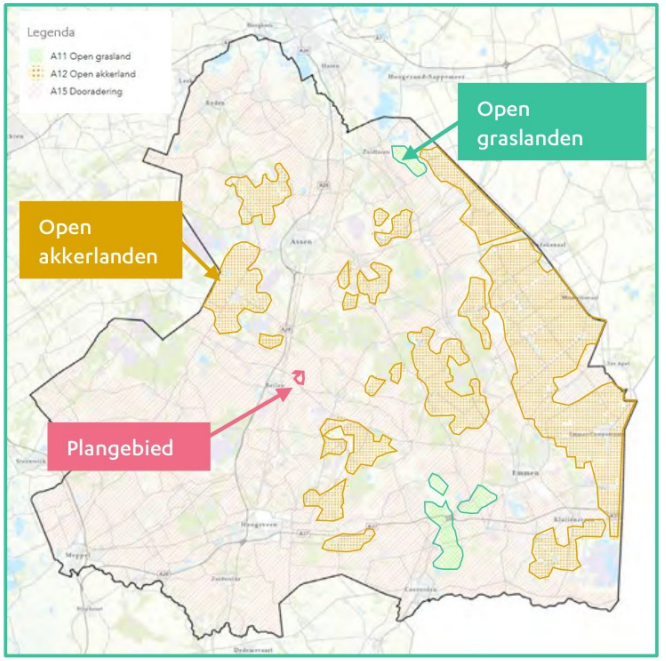
AFBEELDING 36: NATURA 2000

Locaties die gelegen zijn in Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten. De visualisatie hierboven laat de verschillende natuurgebieden binnen de gemeente Midden-Drenthe zien. Natura 2000 gebieden maken deel uit van een Europees netwerk dat is gericht op het behoud van waardevolle natuur, biodiversiteit en karakteristieke landschappen. In Midden-Drenthe behoren onder andere het Mantingerzand (circa 780 hectare) en het Dwingelderveld (ongeveer 3.768 hectare) hier toe. Deze natuurgebieden worden beschermd vanwege hun unieke flora en fauna, waaronder bijzondere habitattypen en zeldzame diersoorten, en hun waardevolle landschaps-kenmerken. Het plangebied Groenlanden valt ruim buiten de grenzen van deze Natura 2000-gebieden.

VOLDOET AAN VOORWAARDEN:
NIET IN NATURA 2000 GEBIED

AFBEELDING 37: AKKER- EN WEIDEVOGELGEBIEDEN

Ons plangebied bevindt zich buiten de door de Natuurbeheerplan 2023 aangewezen akkervogel- of weide-vogelgebieden. Akkervogelgebieden bestaan voornamelijk uit open akkerlanden die een belangrijke leefomgeving vormen voor soorten zoals de veldleeuwerik en de patrijs. Weidevogelgebieden kenmerken zich door open graslanden die geschikt zijn voor broedende soorten zoals de grutto, kievit en tureluur. Hoewel het plangebied geen onderdeel is van deze gebieden, zullen we tijdens de verdere planontwikkeling nadere onderzoeken en monitoring uitvoeren met als doel de eventuele invloed van de beoogde ontwikkeling op de potentie voor akker- en weidevogels verder inzichtelijk te maken en te evalueren.

VOLDOET AAN VOORWAARDEN:
GEEN AKKER- OF WEIDEVOGELGEBIED

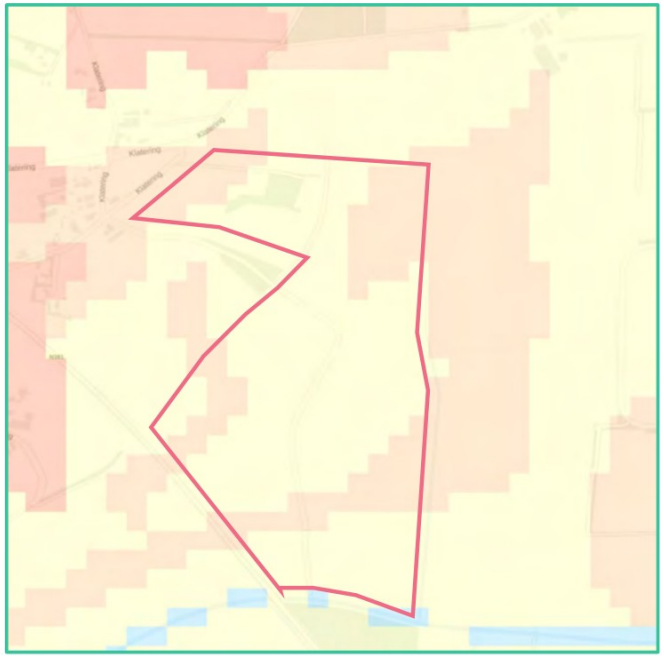
AFBEELDING 38: ARCHEOLOGISCHE MONUMENTEN

Locaties die archeologische monumenten bevatten zijn uitgesloten van de maatschappelijke tender. Het plangebied Groenlanden bevat geen archeologische monumenten. Net ten westen, buiten de grenzen van het plangebied, bevindt zich een terrein van hoge archeologische waarde, zoals zichtbaar is op de topografische militaire kaart van 1853. Hier zijn mogelijk sporen van vroegere bewoning aanwezig. Direct na een positief collegebesluit zullen we met een archeologisch specialist bepalen of aanvullend archeologisch onderzoek binnen het plangebied noodzakelijk is. Met onze aanpak borgen we dat we tijdig de omgevingsvergunning kunnen aanvragen.

VOLDOET AAN VOORWAARDEN: NIET IN ARCHEOLOGISCHE MONUMENTEN GEBIED

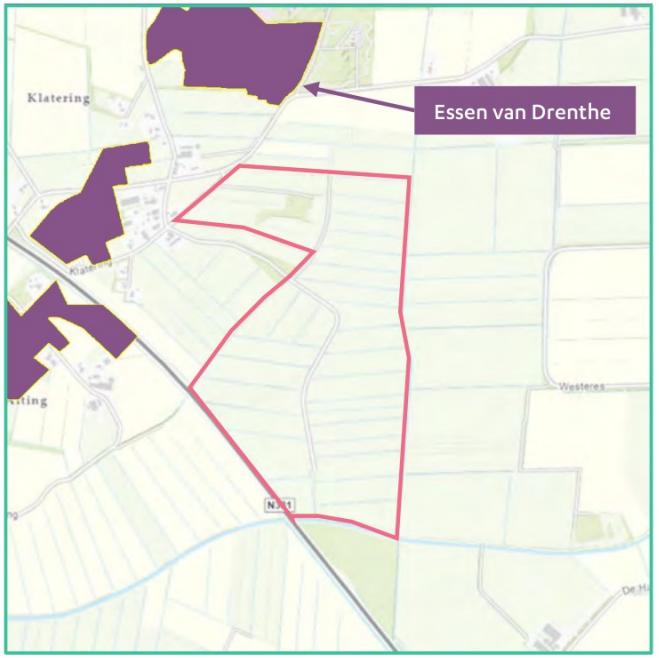
AFBEELDING 39: ARCHEOLOGISCHE VERWACHTINGSWAARDE

Het plangebied Groenlanden wordt grotendeels gekenmerkt door een lage archeologische trefkans, wat betekent dat de kans op significante archeologische vondsten beperkt is. Er zijn enkele stroken binnen het gebied aangeduid met een indicatieve middelhoge archeologische trefkans. Integraal met het onderzoek naar archeologische monumenten zal een uitgebreider bureauonderzoek door een archeologisch specialist plaatsvinden. De resultaten hiervan worden afgestemd met de gemeente en zullen uitwijzen of er vervolgonderzoek dient te worden uitgevoerd door bijvoorbeeld het graven van proefsleuven.

VOLDOET AAN VOORWAARDEN: GEEN HOGE ARCHEOLOGISCHE VERWACHTSINGWAARDE

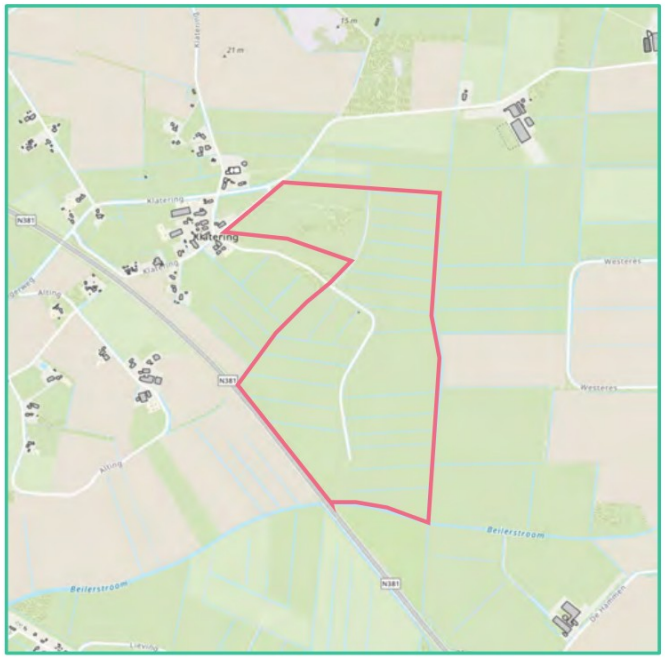
AFBEELDING 40: ESSEN EN WAARDEVOLLE GRASLANDEN

Locaties die Essen van Drenthe, een karakteristiek landschapselement in de regio, bevatten worden uitgesloten van de maatschappelijke tender. In de omgeving van Klatering, buiten de grenzen van onze planlocatie, bevindt zich een gebied met essen. Deze essen vormen een waardevolle aanvulling op het landschap en dragen bij aan de herkenbaarheid van de streek. Door de afstand met het plangebied heeft het zonnepark geen invloed op deze cultuurhistorische elementen, wat bevestigd is door ecologen van Eelerwoude en Flux Partners. Door aanleg van houtwallen, bosjes, solitaire bomen en kruidenrijk grasland in de overgangszone bij Klatering borgen we de zorgvuldig aansluiting van het project met de omliggende kenmerken van het Drentse landschap.

VOLDOET AAN VOORWAARDEN: NIET IN ESSEN EN WAARDEVOLLE GRASLAND

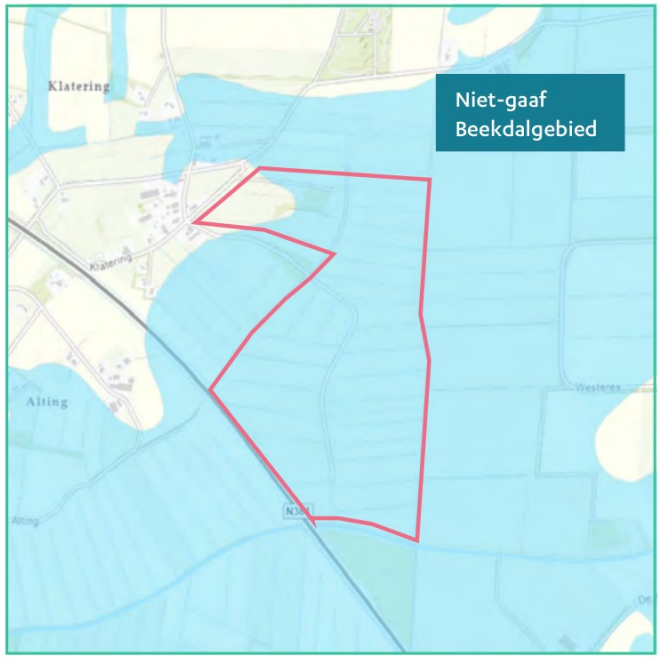
AFBEELDING 41: NIEUWBOUWLOCATIES

Bovenstaande uitsnede uit BAG 2.0 laat zien dat het plangebied niet bestemd is als nieuwbouwlocatie. Ten zuidwesten van het gebied ligt Lievingerveld, een uitbreidingslocatie waar circa 150 woningen worden gerealiseerd. Deze nieuwe wijk, gelegen in een gevoelig hydrologisch gebied, kan direct profiteren van Groenlanden als waterbergingslocatie. Door het plangebied zo in te richten, wordt niet alleen wateroverlast in de regio voorkomen, maar wordt ook bijgedragen aan een veerkrachtig en toekomstbestendig watersysteem dat de regionale ecologie en het landschap versterkt.

VOLDOET AAN VOORWAARDEN: GEEN NIEUWBOUWLOCATIE

AFBEELDING 42: BEEKDALEN

De kaart toont dat het plangebied Groenlanden zich bevindt in een niet-gaaf beekdalgebied. Hierdoor is ontwikkeling onder aanvullende voorwaarden mogelijk. Door het gebied zorgvuldig in te richten als waterbergingslocatie en landschappelijk in te passen met respect voor de cultuurhistorische elementen van het beekdal, wordt de ruimtelijke kwaliteit versterkt. Zorgvuldig gekozen inpassingsmaatregelen zorgen voor een balans tussen natuur, waterbeheer en energieopwekking. Zo voldoen we aan de aanvullende voorwaarden. Dit is in het kader hiernaast samengevat en wordt in paragraaf 3.10 uitgebreid toegelicht.

ONDER VOORWAARDEN MOGELIJK: IN NIET-GAAF BEEKDAL INGERICHT ALS WATERBERGINGSGEBIED

Onderbouwing aanvullende voorwaarden niet-gaaf beekdal

We voldoende aan de aanvullende voorwaarden voor een niet-gaaf beekdalgebied:

- We hebben de plannen afgestemd met waterschap WDO. Het waterschap heeft een voorlopig ontwerp gemaakt.
- Water wordt vertraagd afgevoerd en er wordt waterbergend vermogen gecreëerd. Dit wordt gerealiseerd door een meanderende ecologische slenk en verhogen van de grondwaterstand.
- Het zonnepark is ruim opgezet met extensief beheerde natte kruidenrijke graslanden;
- Cultuurlandschap wordt versterkt door herstel oude weg en terugbrengen beplantingssingels
- Historische gemeentegrens/beekdalrand wordt opgehoogd en weer zichtbaar gemaakt
- In de overgangszone bij Klatering worden landschaps-elementen zoals houtwallen, bosjes, solitaire bomen en kruidenrijk grasland toegevoegd, passend bij het historische karakter van het gebied.
- In het beekdal zelf worden elementen zoals poelen, greppels, rietvelden en flauwe natuurvriendelijke oevers aangelegd.
- Bestaande watergangen als doorgaand landschappelijke element wordt niet verstoord door het zonnepark.

WE VOLDOEN AAN AANVULLENDE VOORWAARDEN BEEKDALGEBIED

2.2 Opwek en gebruik dichtbij elkaar

Plangebied Groenlanden ligt vanaf het klantstation op 2.900 m van HS/MS station Beilen. Hiermee voldoen we aan de voorwaarden beleidsregel 2.2, door locatiekeuze binnen 3km van een aansluitpunt.

Het **aansluitpunt/klantstation** van het project ligt in het noorden van het plangebied in het beschutte gedeelte, waardoor het niet tot nauwelijks zichtbaar is voor de inwoners van Klatering. Het aansluitpunt wordt bereikbaar via een nieuw aan te leggen openbaar pad vanaf de openbare weg.

Het meest dichtbij zijnde gelegen **elektriciteitsstation** van Enexis, waar het project op aangesloten kan worden, is het station Beilen, een HS/MS-station. Vanaf het aansluitpunt van het project tot van station Beilen is de afstand hemelsbreed 2.900 m. Dit hebben we gemeten met ArcGIS vanaf het klantstation tot aan de zuidgevel van station Beilen.

We zijn met Enexis in continue gesprek over een aansluiting. Sinds 2020 staat het project met een offerteaanvraag bij Enexis op de wachtlijst voor een aansluiting, naar verwachting op een vooraanstaande plek. Bij gunning van de maatschappelijke tender zullen wij zo snel mogelijk capaciteit reserveren, met als doel de doorlooptijd tussen moment aanvraag en realisatie aansluiting te minimaliseren. Op basis van recente correspondentie met Enexis wordt het project tussen 2028-2030 aangesloten.

Aan beleidsregel "2.2 Opwek en gebruik liggen bij voorkeur dicht bij elkaar." wordt voldaan.

AFBEELDING 43: DE AFSTAND TUSSEN KLANTSTATION EN STATION BEILEN

Bron: Eelerwoude

2.3 Afstand tot woningen

Huidige situatie en kansen

De afstand tot de woningen meten we vanaf het hekwerk van de panelen. Het noord-westelijk gedeelte van het plangebied wordt doorontwikkeld tot landgoed Klatering en is daardoor vrij van zonnepanelen. De afstand van het hekwerk tot aan woningen is minimaal 350 meter:

Alting nr 32: De afstand van de voorgevel van de boerderijwoning is circa 400 meter.

Klatering nr 8: De afstand van de zijgevel is circa 370 meter.

Klateringerweg nr 14-16: De afstand van de voorgevel van woning Klateringerweg nr 15 ten noorden van het plangebied is circa 380 meter. De afstand tot nabijgelegen landbouwbedrijf behorende bij Klateringerweg 14 en 16 is respectievelijk 400 meter tot de westgevel van Klateringerweg 14 en 350 meter tot de westgevel van de boerderij.

De Hammen 2: De afstand tot de westgevel van de boerderij is 590 meter.

Gezien het open karakter van het landschap hebben we in de ontwerpfase met zorg naar de impact op bewoners gekeken en maatregelen doorgevoerd in het voorlopig ontwerp. In het vervolg van deze paragraaf gaan we in op de ontwerpmaatregelen die we hebben genomen op gebied van zicht, geluid en tijdens constructie.

AFBEELDING 44: DE AFSTAND TOT WONINGEN

Bron: Eelerwoude

Ontwerpmaatregelen zicht

Een van de voorwaarden voor de Locatiekeuze zijn maatregelen om overlast, zoals uitzicht en geluid, te beperken. Wij treffen hiertoe tenminste de volgende maatregelen:

Ophoging en herstel historische beekdal-randen (M4)

Aan de noord- en oostzijde van het plangebied wordt de rand van het plangebied opgehoogd. Deze functie is tweeledig – het zorgt voor de waterbergende functie en beperkt daarnaast het zicht vanaf de woningen en boerderij bij Klateringseweg 14-16 en de Hammen 2.

Lagere struweelrand (M33)

Uit de landschapsanalyse van Eelerwoude blijkt dat op deze locatie hoog struweel niet passend is bij het landschap. Om die reden kiezen we ervoor om de noord- en oostzijde met laag struweel in te passen.

Hogere struweelrand (M32)

Aan de westzijde van het zonnepark wordt een 5 meter brede groene struweelrand met ruigterand aangelegd, met struiken zoals de aalbes, braam, framboos, hondsroos. Deze beplanting, die ongeveer dezelfde hoogte bereikt als de zonnepanelen, zorgt ervoor dat het zonnepark voor bewoners van Klatering 8 en Alting 32 uit het zicht onttrokken wordt. Het hekwerk rondom het zonnepark wordt op deze locatie aan de binnenzijde van deze beplanting geplaatst, tussen de struiken en de zonnepanelen, zodat het hek niet zichtbaar is.

Kruiden- en faunarijk grasland (M18)

De zuid-west zijde van het plangebied, aangrenzend aan de N381, wordt ingezaaid met kruiden- en faunarijk grasland. Dit zorgt voor behoud van zichtlijnen en open landschap voor bewoners vanuit Alting 32, doorgaand verkeer vanaf de N381 en overige passanten/wandelaars die een ommetje Alting maken.

Lijnopstelling transformatoren (M42)

De transformatoren zijn zorgvuldig geplaatst in beschutte delen van het projectgebied om het natuurlijke karakter van het beekdallandschap zoveel mogelijk te behouden. Dit resulteert in kabelverliezen door langere afstanden maar draagt bij aan een harmonieuze inpassing in de omgeving en onttrekt de transformatoren aan het zicht vanaf woningen.

Hoge installaties uit het open landschap (M40)

In de overgangszone bij Klatering wordt het gebouwde programma, zoals batterijopslag en het inkoopstation, geïntegreerd in het halfopen landschap. Door gebruik te maken van bestaande bosschages en het toevoegen van gebiedseigen beplanting, wordt de schaal en massa van de bebouwing aangepast aan de omgeving.

Zonnepanelen met een anti-reflectieve coating (M37)

In het ontwerp hebben we gekozen voor een lage opstelling met zeer flauwe hoek van de modules (6 graden) om de impact op het beekdallandschap zo laag mogelijk te houden. In lagergelegen plekken plaatsen we de panelen iets hoger door waterstand in extreme situaties. Deze paneelopstelling, uitgerust met een anti-reflectieve coating, zorgt voor nauwelijks hinderlijke schitteringen, zelfs bij een zeer lage zonstand.

Gebruik van semi-transparante zonnepanelen (M38)

Aanvullend is gekozen voor zonnepanelen met een lichte transparantie (ca 4%). Deze panelen laten iets meer licht door, wat niet alleen beter is voor de kwaliteit van de bodem, maar ook de visuele impact van het park op de omgeving beperkt.

Brede haag (M34)

Aan de zuidkant van het plangebied is een brede haag toegevoegd om een deel van het zicht op het zuidelijkste cluster van zonnepanelen te onttrekken vanaf de N381.

Afbeelding 45: Situatieschets
Op de voorgrond grazen koeien in de omgeving. In de verte ligt het plangebied met het nieuwe beekdal dat aansluit op het bos. Waarbij de maat en schaalgrootte van het project goed passen in het Drentse esdorpenlandschap en de beekdalrand als een natuurlijke overgang fungeert naar het lager gelegen grasland.

Ontwerpmaatregelen geluid

We treffen de volgende maatregelen om geluidsoverlast voor direct omwonenden te reduceren:

Omvormers zo ver mogelijk weg van huizen (M43)

We plaatsen omvormers in het midden van het plangebied, zo ver mogelijk bij de omliggende woningen vandaan.

Geluidsreducerende platen (M44)

Geluidsreducerende hekjes om de omvormers heen waardoor ze als het ware ingepakt worden en het geluid reduceert. Brongeluid met ca. 15 dB(A) kunnen worden verminderd.

Hogere struweelrand (M32)

De struweelrand van 5 meter fungeert (ook) als natuurlijke geluidswal en neemt eventueel restgeluid weg.

Voor een gedetailleerde uitwerking van geluidsmaatregelen, zie ook paragraaf 3.16.

Maatregelen tijdens constructie & onderhoud

- Omwonenden informeren we via tijdige, volledige, en transparante communicatie
- Wij stellen een vast contactpersoon voor omwonenden aan en richten een meld- en klachtenprocedure in. De contactpersoon is zeer ervaren met omgevingsmanagement en participatie, komt uit de regio, en spreekt de 'taal' van de omwonenden. Wij delen de contactgegevens van de omgevingsmanager direct na gunning, tijdens het 1e keukentafelgesprek.
- Zo veel mogelijk de impact van het transportverkeer reduceren.
- Verkeersregelaars en signalisatie zorgen voor veilige verkeersstromen en beperken overlast tijdens piekuren.
- We richten een verplichte aan- en uitrij route in. We werken met vaste chauffeurs die elk een rijinstructie ontvangen. We voeren transporten uitsluitend tijdens werkuren transporten uit (07:00-19:00 uur).
- De impact van onderhoud op de omgeving is beperkt. Onderhoudswerkzaamheden genereren enkele tientallen verkeersbewegingen per jaar via bestaande infrastructuur en vastgestelde routes.
- Onderhoud vindt plaats binnen reguliere werktijden om geluidsoverlast te vermijden en hinder voor omwonenden te minimaliseren.

Meerwaarde

Het ontwerp van De Groenlanden sluit naadloos aan op het karakteristieke beekdallandschap. Door een zorgvuldige landschappelijke inpassing blijft het open landschap herkenbaar en wordt de visuele impact op de omgeving sterk beperkt. Strategisch geplaatste beplanting en natuurlijke elementen zorgen ervoor dat het park vrijwel volledig aan het zicht wordt onttrokken voor bewoners en recreanten. Tegelijkertijd blijven belangrijke zichtlijnen behouden, wat bijdraagt aan de ruimtelijke kwaliteit van het gebied. Akoestische maatregelen, zoals het gebruik van stille omvormers en natuurlijke geluidswallen, dragen bij aan een rustige leefomgeving voor omwonenden. Ook tijdens de bouw- en onderhoudsfase is overlast tot een minimum beperkt door een zorgvuldig doordacht logistiek plan en het herstel van de oorspronkelijke landschappelijke waarden na afronding. Met dit ontwerp wordt een duurzame balans gevonden tussen energieopwekking, natuur, en de beleving van het landschap, waardoor het beekdal zowel ecologisch als ruimtelijk wordt versterkt.

Vervolgstappen

We organiseren persoonlijke gesprekken met omwonenden en omliggende bedrijven. Het 1e gesprek is binnen twee weken na gunning. Tijdens dit gesprek delen we de contactgegevens van de Omgevingsmanager, bespreken we de voorlopige planning en hinderbeperkende maatregelen, en halen we eventuele wensen en behoeften op. Gemaakte afspraken leggen we ter plekke vast.

AFBEELDING 46: PISTEBULLY VOOR ONDRHOUD

2.4. Voldoende afstand tussen individuele zonneparken

Er is 2800 meter afstand tot het dichtstbijzijnde bestaande zonnepark, waardoor we voldoen aan beleidsregel 2.4. Dit voorkomt dat een clustering van zonneparken afbreuk doet aan de herkenbaarheid van het landschap.

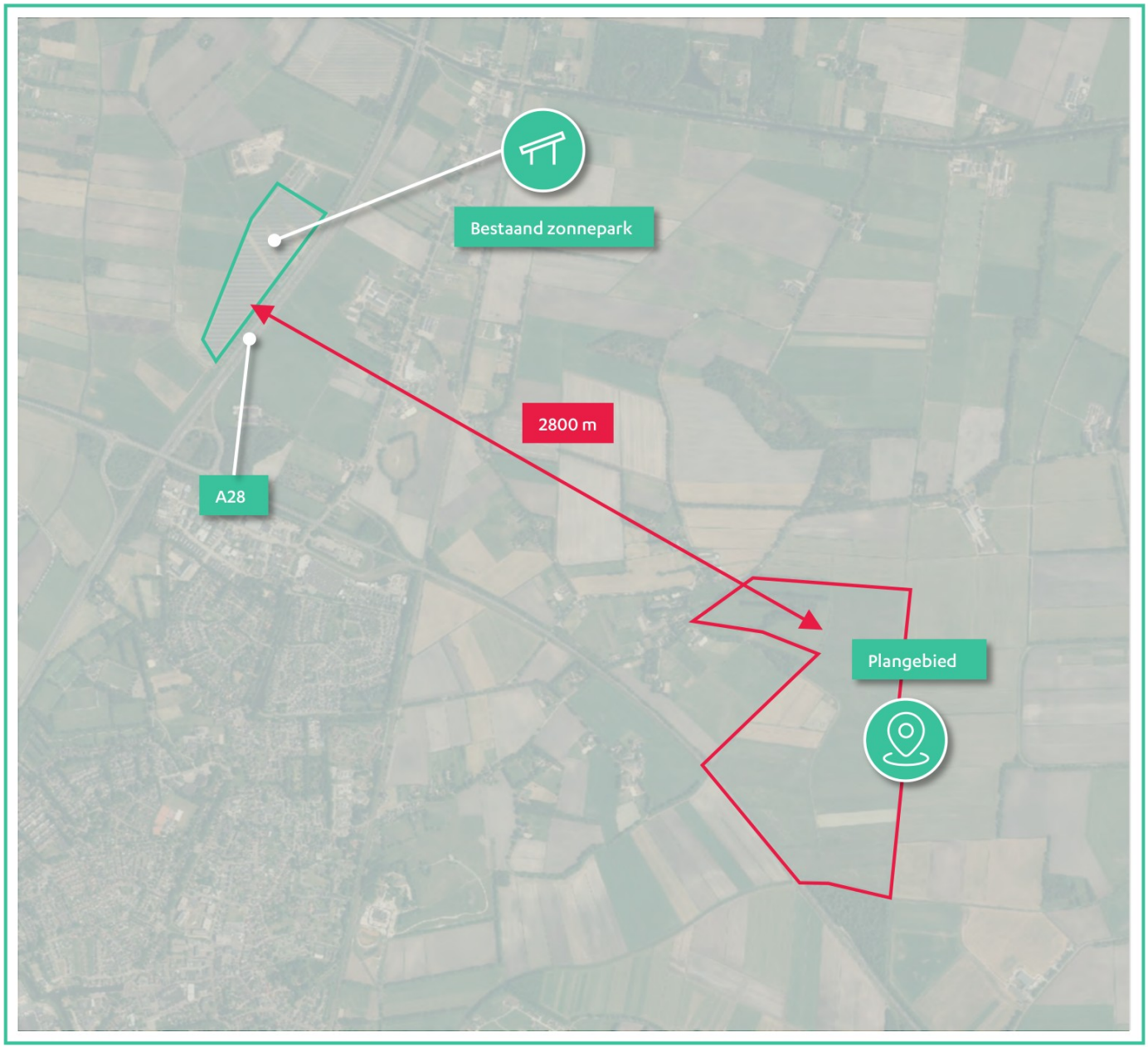
Bestaand zonnepark: Project Groenlanden bevindt zich met een afstand van 2800 meter tot dichtstbijzijnde zonnepark, Hijken Beilen, binnen de richtlijn van de tender, waar een minimale afstand van 1 kilometer gewenst is. Deze ruime afstand en het feit dat de ruimtelijke eenheid waarbinnen Groenlanden wordt ontwikkeld wordt begrensd door de A28, dragen bij aan het behoud van de openheid en het karakter van de ruimtelijke eenheid, n.l. het beekdallandschap waarin de ontwikkeling plaatsvindt. Het voorkomt visuele samenvoeging van zonneparken en zorgt ervoor dat het landschap niet wordt gedomineerd door grootschalige zonne-energieopwekking.

Gebiedsontwikkeling Groenlanden: We hebben het plangebied op een natuurlijke manier ingepast, met specifieke aandacht voor cultuurhistorische waarden en behoud van open landschappen. Het resultaat is dat de leefomgeving van omwonenden beschermd blijft. Ook voorkomt het de vorming van een aaneengesloten cluster van zonneparken, wat negatieve gevolgen kan hebben voor de beleving en recreatieve waarde van het gebied.

Door gebruik te maken van ecologische verbindingszones, poelen en kruiden- en faunarijk grasland blijft er voldoende ruimte voor de natuurlijke migratie van flora en fauna, waardoor de ecologische samenhang en biodiversiteit behouden blijven.

Aan beleidsregel "2.4 Er is voldoende afstand tussen individuele zonneparken." wordt voldaan.

AFBEELDING 47: BEEKDALEN MET WATERBERGING IN PROVINCIE DRENTHE

Bron: Eelerwoude

2.5 Maat en schaal passend bij het landschap

Huidige situatie en kansen

Het projectgebied bij Klatering maakt deel uit van het beekdallandschap binnen het esdorpenlandschap. Dit landschapstype bevindt zich op de overgangen tussen de arme zandgronden en de natte beekdalen. Het esdorpenlandschap is een van de oudst bewoonde gebieden, met een grote cultuurhistorische waarde, een hoge biodiversiteit en een duidelijk herkenbaar karakter. Kenmerkend voor het esdorpenlandschap zijn de essen, esdorpen, kronkelende wegen en houtwallen op de hogere overgangsgronden. De beekdalen, die ingesleten zijn door de keileemlaag, vormen een eigen ecosysteem met unieke soortengemeenschappen. Deze beekdalen zijn grotendeels onbebouwd gebleven, hebben een open karakter en worden voornamelijk gebruikt als grasland.

Ontwikkeling in een beekdallandschap, een kwetsbaar en historisch waardevol gebied, vraagt dus om een zorgvuldige afweging van maat en schaal. We hebben daardoor onze maatregelen met grote zorgvuldigheid ontwikkeld, met respect voor de openheid en ruimtelijke kwaliteit van het landschap. Dit doen we door middels een investering in de waterbergende capaciteit van het gebied, waarbij we open ruimte en het natuurlijke karakter van het gebied waarborgen en versterken. Het gebruik van waterberging als kernfunctie biedt mogelijkheden om deze als een open, natuurlijk element in het landschap te integreren, met behoud van brede zichtlijnen en de toevoeging van ecologische en recreatieve elementen

Ontwerpmaatregelen

De volgende maatregelen, die verder uitgewerkt zijn in de Landschappelijke inpassing van Eelerwoude zie bijlage, zijn concreet genomen om de impact op de schaalgrootte van landschap te beperken:

Geclusterde opstelling installaties die het oorspronkelijke verkavelingspatroon volgen (M41)

Het zonnelandschap is verdeeld in kleinere, gespreide clusters, passend bij de schaal van en uitgelijnd naar het verkavelingspatroon, in plaats van één groot aaneengesloten veld. Het landschap blijft daardoor herkenbaar.

Aanleg brede slenk (M3)

Door de aanleg van een brede, natuurlijk ogende slenk van minimaal 20 meter en uitlopend naar 40 meter breed, wordt een natuurlijke dubbelfunctie gebruikt voor behoud van openheid van het gebied.

Brede ecologische verbindingszones (M19)

Twee brede open ecologische zones zijn aangelegd van tussen de 70 en 80 meter breed. Deze zorgen voor behoud van zichtlijnen van doorgaand verkeer en recreatief wandelverkeer en respecteren op deze manier de schaal van het landschap.

Begrensd door stevige structuurdragers (M27)

De buitenste grenzen van het zonnelandschap worden gevormd door stevige structuurdragers: de Beilerstroom, de N381, de oude beekdalrand/ gemeentegrens aan oostzijde en de Altingerleek aan westzijde. Herstel en ophoging van de historische beekdalrand (+13,40 NAP) functioneert als een natuurlijke begrenzing die de schaal en maat van de ingrepen in balans brengt met de landschappelijke eenheid.

Langs de randen wordt beplanting toegevoegd die de oorspronkelijke structuur van houtwallen en singels herstelt, zonder het zicht volledig te blokkeren. Dit voorkomt schaalverstoring.

Lage opstelling zonnepanelen waar mogelijk (M35)

De lage plaatsing van de zonnepanelen (flauwe hoek van 6 graden) zorgt ervoor dat ze onder de natuurlijke zichtlijnen blijven en geen dominante visuele objecten worden in het landschap. Hoge technische installaties, zoals batterijopslag, worden bewust in de hogere en meer besloten delen geplaatst, zoals Landgoed Klatering. Dit voorkomt schaalverstoring in het open beekdal.

AFBEELDING 48: ONTWERP MET VERSPREIDDE POSITIONERING VAN DE ZONNEPANELEN

Bron: Eelerwoude

Meerwaarde

Door de zorgvuldig gekozen maat en schaal van het project voegen we meerwaarde toe door zo min mogelijk afbreuk te doen aan de openheid en ruimtelijke kwaliteit van het beekdallandschap. Het zorgvuldig spreiden van de zonneclusters en de aanleg van brede ecologische zones zorgen voor behoud van zichtlijnen en een doorkijk in het landschap. De brede slenk draagt bij aan de ruimtelijke herkenbaarheid van het beekdallandschap. Daarnaast biedt de integratie van waterberging een functioneel landschapselement dat de openheid behoudt en tegelijkertijd klimaatrobuustheid toevoegt aan het gebied.

Met de gekozen maatvoering hebben we ook de contrasten tussen het open beekdal en de meer besloten delen benadrukt. Dit zorgt voor een duidelijke hiërarchie in schaal en gebruik, passend bij de historische structuur van het landschap.

Met deze aanpak wordt een balans gevonden tussen energieopwek en het behoud van het natuurlijke karakter van het cultuurlandschap. Dit maakt Groenlanden tot een voorbeeldproject waarin landschappelijke waarden succesvol worden gecombineerd met bijdrage aan de duurzaamheidsopgave van de gemeente.

Aan beleidsregel “2.5 Maat en schaal past bij het landschap” wordt voldaan.

2.6 Aansluiting bij bestaande landschapselementen

Huidige situatie en kansen

De locatie Groenlanden is zorgvuldig gekozen binnen het beekdallandschap en maakt optimaal gebruik van de bestaande landschapselementen als ruimtelijke dragers. De buitenste grenzen van het zonnelandschap worden gevormd door stevige structuurdragers: de Beilerstroom aan de zuidzijde, de N381 in het noorden, de oude beekdalrand en gemeentegrens aan de oostzijde en de Altingerleek aan de westzijde. Deze elementen zorgen ervoor dat het zonnepark niet als los object in het landschap ligt, maar juist visueel wordt opgenomen in de bestaande landschapstructuur.

Ontwerpmaatregelen

Om het project zo veel mogelijk bij bestaande landschapselementen te laten aansluiten, zijn de volgende concrete ontwerpmaatregelen genomen:

Lagere struweelrand (M33)

Aan de noord- en oostzijde van het plangebied wordt de rand van het plangebied opgehoogd en met laag struweel in te passen.

Hogere struweelrand (M32)

Aan de westzijde van het zonnepark wordt een 5 meter brede groene struweelrand met ruigterand aangelegd. In dit beschutte gedeelte worden de transformatoren in lijnopstelling geplaatst.

Hoge installaties uit het open landschap (M40)

In de overgangszone bij Klatering wordt het gebouwde programma, zoals batterijopslag en het inkoopsstation, geïntegreerd in het halfopen landschap. Door gebruik te maken van bestaande bosschages en het toevoegen van gebiedseigen beplanting, wordt de schaal en massa van de bebouwing aangepast aan de omgeving.

Volgen van de verkavelingsstructuur (M28)

Het zonnelandschap is verdeeld in kleinere, gespreide clusters, uitgelijnd naar het verkavelingspatroon en passen bij de schaal van deze bestaande patronen.

Meerwaarde

De locatiekeuze van Groenlanden maakt optimaal gebruik van bestaande landschapselementen, zoals de Beilerstroom, de N381 en de historische beekdalrand, die als ruimtelijke ruggen dienen. De ontwerpmaatregelen creëren meerwaarde door een vloeiende overgang te realiseren tussen het zonnelandschap en de omliggende structuurdragers en hiermee de cultuurhistorische waarde te respecteren.

Vervolgstappen

In de ontwerpfase worden, na afstemming met lokale bewoners en andere belanghebbenden, het beplantingsplan en overige landschappelijke ontwerpmaatregelen vastgesteld.

Aan beleidsregel "2.6 De locatie sluit aan bij bestaande landschapselementen." wordt voldaan.

AFBEELDING 49: AANSLUITING BIJ BESTAANDE LANDSCHAPSELEMENTEN

Bron: Eelerwoude

Hoofdstuk 3

Landschappelijke inpassing

3. Landschappelijke inpassing

Onze visie

De gemeente Midden-Drenthe benadrukt het belang van het versterken en beschermen van het kenmerkende beekdal-landschap en het herstellen van de ecologische en cultuurhistorische waarden die onder druk staan door intensieve landbouw en hydrologische verstoringen. Wij delen deze zorg en hebben een integrale visie ontwikkeld waarin duurzame energieopwekking wordt gecombineerd met natuurherstel, klimaatadaptatie en recreatieve toegankelijk-heid. Dit plan verbindt energieproductie met ecologie, recreatie en landschapsonderhoud, in lijn met de ambities en pijnpunten van de gemeente.

De kracht van ons voorstel

Wij voegen waarde toe door het gebied meerdere functies te geven, zoals hieronder beschreven:

- Herstel van het beekdallandschap met 75.000 m³ waterberging versterkt historische identiteit en voorkomt wateroverlast.
- Vernatting en duurzaam beheer herstellen ecosystemen en bevorderen biodiversiteit.
- Strategische beplanting en natuurlijke randen onttrekken het project aan het zicht en verminderen geluidsimpact voor lokale bewoners, met behoud van kernkwaliteiten van het landschap.

Leeswijzer

In de onderstaande tabel hebben wij de belangrijkste maatregelen en hun meerwaarde samengevat. De opbouw van het hoofdstuk volgt de aandachtspunten zoals beschreven in het Beleidskader. Elke paragraaf bevat een duidelijke structuur bestaande uit de aanleiding, de aanpak en het beoogde effect. Dit resulteert in een helder en goed te volgen document.

TABEL 3: BELANGRIJKSTE MAATREGELEN EN HUN MEERWAARDE MET BETREKKING TOT HOOFDSTUK 3

Beoordelingscriterium	Paginanummer	Conclusie
A: Creeer meerwaarde voor het gebied	p. 45 – 60	Het project versterkt het cultuurlandschap, verhoogt de ecologische kwaliteit van het gebied door onder meer bodem verbeterende maatregelen en voegt een waterbergende functie toe aan het park. Verder wordt de meerwaarde verhoogd door middel van agroforestry.
B: Speel in op omgeving en kernkwaliteiten van het gebied	p. 61 – 73	Het ontwerp van project Groenlanden houdt rekening met de landschappelijke inpassing en zichtlijnen door een passende opstelling & clustering te hanteren, in combinatie met een variërende paneelhoogte. Maatregelen om het beekdalgebied te versterken dragen hiernaast eveneens bij aan het versterken van de kernkwaliteiten van de omgeving.
C: Samenhang in ontwerp	p. 74 – 81	Door het treffen van maatregelen ter inpassing van het project in het landschap, waarbij een passende opstelling en plaatsing van de bijgebouwen en omvormers en eenduidige kleurstelling zorgen we voor samenhang in het ontwerp.
D: Zorgvuldige inrichting van de randen	p. 82 –88	De randen van ons project zorgen voor een verzorgd uiterlijk, waarbij een landschappelijke randafwerking wordt gerealiseerd in harmonie met de huidige omgeving.

3.1 Versterking van het cultuurlandschap

Huidige situatie en kansen

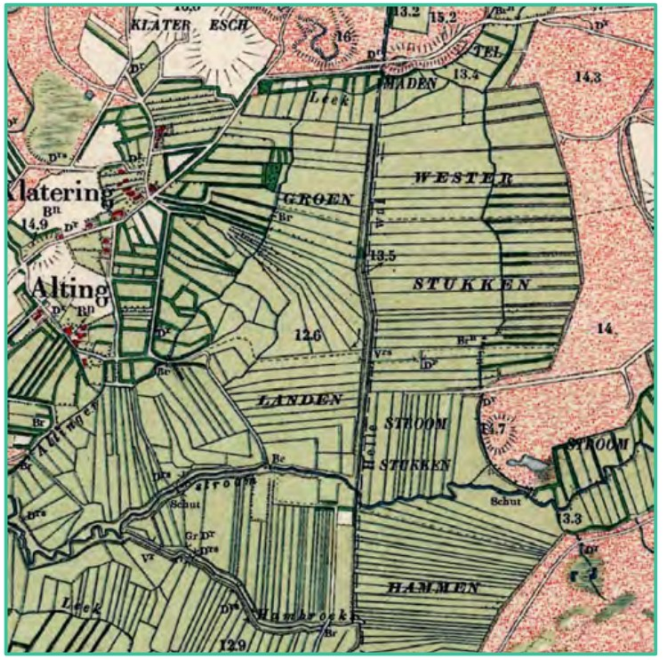
In de omgevingsvisie van de gemeente Midden-Drenthe wordt het afwisselende landschap hoog gewaardeerd. Het projectgebied Groenlanden, gelegen in het beekdallandschap van Midden-Drenthe, kent dan ook een rijke cultuurhistorie. Dit gebied is van oudsher ingericht als natte graslanden, de zogenaamde "groenlanden." Deze werden gevoed door kwel- en beekwater en waren specifiek bedoeld voor extensief gebruik. Boeren maakten gebruik van bevloeiingstechnieken om nutriënten en water naar de graslanden te brengen, wat de productiviteit van deze percelen verhoogde. De verkaveling van het gebied, met smalle percelen en een stelsel van sloten, weerspiegelt nog steeds dit historische gebruik. Historische veranderingen, zoals de kanalisatie van de Beilerstroom in de jaren 70 en de aanleg van de N381, hebben echter grote invloed gehad op het gebied. De natuurlijke dynamiek van het beekdal ging verloren, evenals veel van de biodiversiteit en landschappelijke waarde. Toch blijven de cultuurhistorische sporen zichtbaar in de oude weg naar Alting, de oorspronkelijke verkavelingsstructuur en de bodemgesteldheid. Het project Groenlanden richt zich op het herstellen van deze verloren kwaliteiten en versterkt de unieke cultuurhistorische identiteit van het landschap.

AFBEELDING 50: LANDSCHAP 1870

Rond 1870 was het landschap rondom Klatering en Alting een gevarieerd en fijnmazig gebied met een mix van weiden, kleine bouwlandjes en houtwallen. De dalvormige laagtes bevatten drassige hooilanden die in de volksmond bekend stonden als Groenlanden. Deze natte graslanden werden regelmatig bevloeid met water uit hoger gelegen watergangen, zoals de Altingerleek. Deze traditionele vorm van waterbeheer verrijkte de bodem met nutriënten en maakte de graslanden sneller beschikbaar voor maaien of beweiding in het voorjaar.

AFBEELDING 51: LANDSCHAP 1900

Rond 1900 bleef het landschap grotendeels in dezelfde staat als in 1870, maar de historische kaart toont een duidelijke structuur van houtwallen en weilanden. De verhoogde oude gemeentegrens vormde een opvallend landschappelijk element in het gebied. Groenlanden in de laaggelegen delen werden voornamelijk gebruikt als hooilanden, gevoed door kwel- en beekwater. Deze vochtige Dotterbloemhooilanden waren waardevolle habitats en werden in het voorjaar vroeg ontgonnen dankzij warm beekwater dat door de sloten werd geleid.

AFBEELDING 52: LANDSCHAP 1950

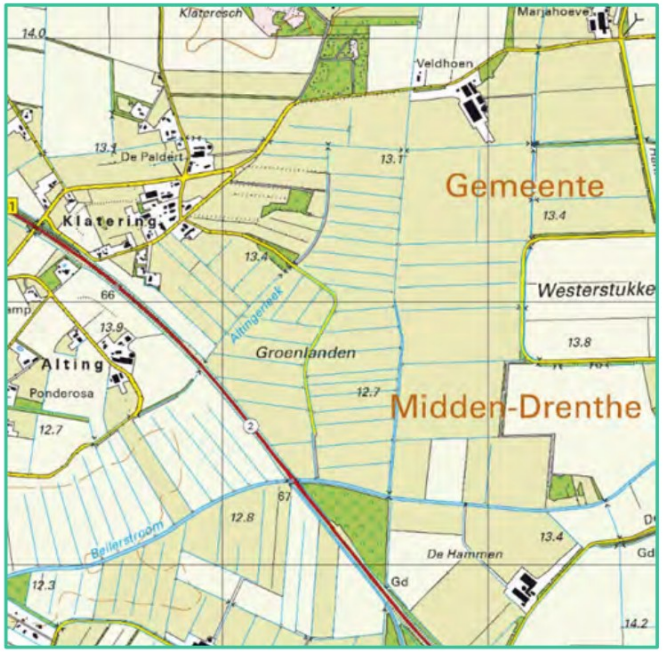
In de eerste helft van de 20e eeuw begon het landschap te veranderen door technologische vooruitgang en modernisering van de landbouw. De kleinschalige houtwallen en bouwlandjes maakten plaats voor grotere percelen. Hoewel waterbeheer nog steeds een belangrijke rol speelde, verloor het traditionele bevloeiingssysteem aan betekenis. De biodiversiteit in het gebied begon langzaam af te nemen door een verschuiving naar intensiever landgebruik.

AFBEELDING 53: LANDSCHAP 1970

De landbouw werd in de jaren 1970 verder geïntensiveerd, met een focus op maximale productiviteit. Dit leidde tot een aanzienlijke verandering in het landschap. Veel traditionele landschapselementen, zoals houtwallen en vochtige hooilanden, verdwenen om plaats te maken voor grootschalige akkerbouw. Het gebruik van kunstmest en mechanisatie zorgde voor voedselrijkere bodems, maar ging ten koste van de oorspronkelijke vegetatie en biodiversiteit.

AFBEELDING 54: LANDSCHAP 2023

Het huidige landschap in 2023 toont een verder geëvolueerd agrarisch gebruik, met grootschalige landbouwpercelen en een verminderd aantal historische landschapselementen. De resterende houtwallen en watergangen herinneren aan het rijke verleden van het gebied, maar staan onder druk door moderne landbouwpraktijken. Tegelijkertijd biedt de hernieuwde aandacht voor natuurinclusieve landbouw en landschapsherstel kansen om de historische kenmerken en biodiversiteit van het gebied weer nieuw leven in te blazen.

Ontwerpmaatregelen

Om het cultuurlandschap van Groenlanden te versterken, worden de volgende maatregelen genomen:

Versterking van het cultuurlandschap: herstel oude weg en terugbrengen beplantingssingels

Langs de N381 is de oude weg naar Alting nog zichtbaar als een licht verhoogde lijn in luchtfoto's en hoogtekaarten. Door het zonnelandschap achter deze route te positioneren en een recreatieve route met lichte randbeplanting aan te leggen, wordt deze historische weg weer leefbaar gemaakt. Het herstel van de historische gemeentegrens wordt geïntegreerd door het benadrukken van deze verhogingen als herkenbare lijnen in het landschap.

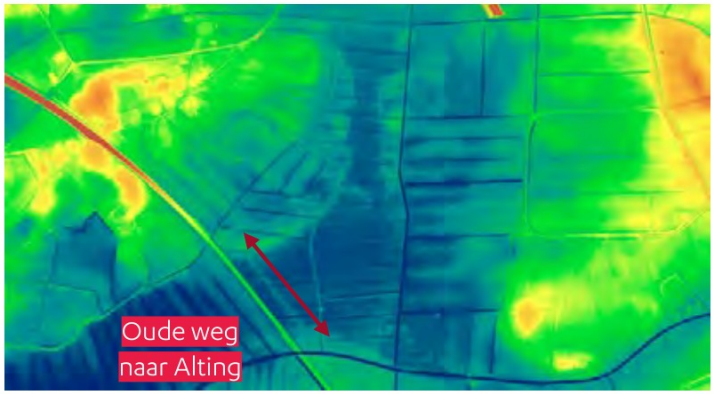
Ophoging en herstel historische beekdal-randen (M4)

De beekdalrand wordt opgehoogd tot +13,40 NAP om een duidelijke overgang te creëren tussen de lager gelegen graslanden en de hogere gronden. De contouren van de oorspronkelijke gemeentegrens worden benadrukt door beplanting met zwarte els en inlandse eik.

Herstel van natuurlijke dynamiek met oorspronkelijke bodemvegetatie

De vernatting van het gebied sluit aan bij het historische karakter en de natuurlijke dynamiek van het beekdal. Verwacht wordt dat oorspronkelijke plantensoorten uit de 18e eeuw, zoals typische hooilandschapvegetatie, terug-keren. Bodemuitspoeling draagt bij aan een minder voedselrijke bodem, wat leidt tot een gemengde vegetatie die het cultuurhistorische karakter van het gebied versterkt.

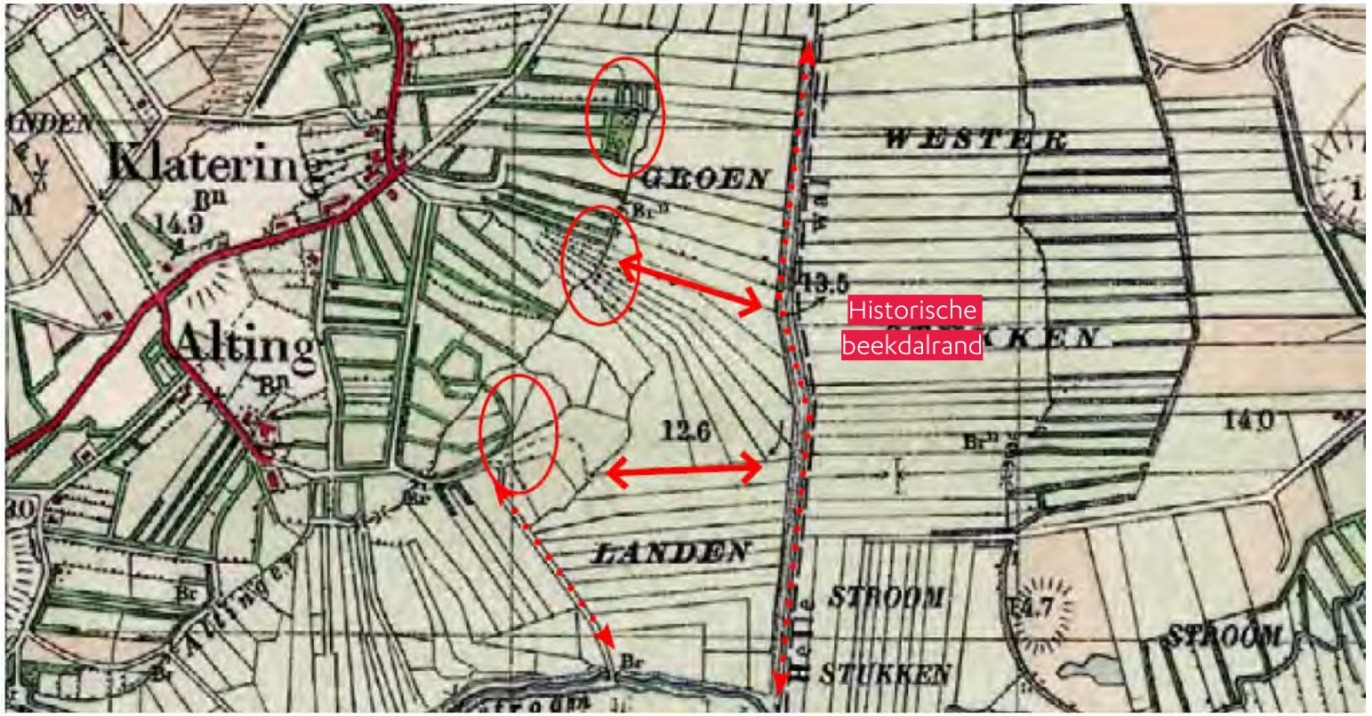
AFBEELDING 55: HOOGTEKAART VAN HET GEBIED. DE OUDE ZIJTAK IS IN HET RELIEF NOG ZICHTBAAR. OOK DE OUDE WEG IS EEN VERHOOGDE LIJN IN HET LANDSCHAP

AFBEELDING 56: OUDE BOEDERIJ IN ALTING

AFBEELDING 57: LANDSCHAP 1900 INGEZOOMD OP HISTORISCHE BEEKDALRAND

Contrasten in het landschap benadrukken. Het ontwerp versterkt het contrast tussen het open beekdal en de meer besloten esdorpen. In de hogere overgangszone bij Klatering worden landschapselementen zoals houtwallen, bosjes, solitairen en kruidenrijk grasland toegevoegd, passend bij het historische karakter van het gebied. Ook in het beekdal zelf worden elementen zoals poelen, greppels, rietvelden en flauwe oevers aangelegd.

Meerwaarde

Het project Groenlanden versterkt de cultuurhistorische identiteit van het beekdallandschap door historische structuren en landschapselementen terug te brengen. De herintroductie van de historische weg naar Alting en het herstel van de beekdalrand zorgen voor een betere leesbaarheid van het landschap en maken het gebied beleefbaarder. De vernatting en natuurlijke dynamiek dragen bij aan een gevarieerd en biodivers landschap dat aansluit bij de historische functie van het gebied. Daarnaast versterken de maatregelen de relatie tussen natuur en cultuur. Door behoud en aanvulling van houtwallen en het benadrukken van contrasten tussen open en besloten zones, blijft het landschap niet alleen functioneel en duurzaam, maar ook herkenbaar en aantrekkelijk. Dit maakt Groenlanden een voorbeeldproject voor hoe historische waarden kunnen worden gecombineerd met moderne functies zoals zonne-energieopwekking en waterbeheer.

Vervolgstappen

- Samenwerking met lokale bewoners en belanghebbenden. Lokale bewoners kennen het gebied als geen ander en kunnen waardevolle bijdrage leveren aan herstel van het cultuurlandschap. Zo kan draagvlak om deze ontwerpmaatregelen in te passen worden vergroot.
- Definitieve uitwerking van ontwerpmaatregelen. De specifieke beplantingsplannen, locatiekeuzes voor recreatieve routes en herstelmaatregelen van de beekdalrand worden verder uitgewerkt in samenwerking met landschapsexperts.

Aan beleidsregel "3.1 Herstel of versterk het cultuurlandschap." wordt voldaan.

AFBEELDING 58: LANDSCHAPSFOTO

3.2 Vergroting van de ecologische kwaliteit

In Bijlage 3 wordt een uitgebreid Biodiversiteitsplan voor Geboedsontwikkeling Groenlanden geprestenteerd van Eelerwoude. Hieronder volgt een beknopte opsomming. Voor de uitgebreide versie wordt verwezen naar de bijlage.

Bodem

Huidige situatie en doelstellingen

De bodem in het projectgebied is momenteel relatief voedselrijk als gevolg van bemesting, wat de biodiversiteit beperkt en natuurlijke vegetatie verdringt. Het gebied maakt echter deel uit van een natuurlijk beekdal met unieke kwelinvloeden, wat kansen biedt voor bodemherstel en het ontwikkelen van voedselarme bodems. Dit zijn dan ook de doelstellingen ter verbetering van de ecologische kwaliteit van de bodem. Door de voedselrijke toplaag te verwijderen, kan de bodem geschikt worden gemaakt voor het herstel van natte hooilanden en kruidenrijke vegetatie.

Ontwerpmaatregelen

Afgraven toplaag en vernatting gebied (M6)

Een belangrijke maatregel is het afgraven en afvoeren van de voedselrijke toplaag. Dit draagt bij aan het verschralen van de bodem en vergroot de waterbergende functie van het gebied.

Door vernatting en uitspoeling van meststoffen wordt de bodem verder verschraald, wat de ontwikkeling van kruidenrijke vegetatie bevordert. In de eerste jaren zal de bodem rijk blijven aan meststoffen door vernattings-processen. De bodemkwaliteit wordt vooraf en na afloop van het project onderzocht. De bodemmetingen richten zich op gangbare analyses voor beekdalen met lokale kwel.

Aanleg brede slenk (M3)

Het vochtiger landschap als gevolg van sloot demping en aanleg van de ecologische slenk bevordert de ontwikkeling van voedselarme bodems, wat kenmerkend is voor natte hooilanden. Planten zoals de echte koekoeksbloem, veldrus en diverse zeggesoorten krijgen hierdoor de kans terug te keren en het historische landschap te verrijken.

Gebruik van semi-transparante zonnepanelen (M38)

Om voldoende lichtinval op de bodem te garanderen, is extra transparantie in de zonnepanelen toegevoegd. Deze maatregel is gebaseerd op een bodembelichtingstoets die als uitgangspunt voor het ontwerp heeft gediend. Zie paragraaf 3.3 voor een uitgebreide toelichting.

Voorkomen van bodemverdichting: Tijdens onderhoud wordt bodemverdichting voorkomen door te werken in droge periodes of met specifieke apparatuur zoals een pistenbully. Rijplaten worden gebruikt op intensief bereden delen.

Meerwaarde

De voorgestelde maatregelen bevorderen de natuurlijke bodemstructuur en herstellen de ecologische functies van het gebied. Dit leidt tot een betere waterberging, een verhoogde biodiversiteit en de terugkeer van kenmerkende planten. Daarnaast draagt het bij aan het behoud van het historische beekdal, waardoor zowel de landschappelijke als ecologische waarde van Groenlanden wordt versterkt.

Vervolgstappen

- Een vervolgstudie tijdens de ontwerpfase waarin extra aandacht aan flora en fauna besteedt wordt.
- Een 0-meting voorafgaand aan de bouw brengt de huidige bodemkwaliteit en biodiversiteit in kaart en dient als basis voor monitoring.
- Verder uitwerken van het aanleg- en beheerplan als onderdeel van het inrichtings- en beheerplan dat wordt ingediend bij de omgevingsvergunning.

In bijlage 3 Biodiversiteitsplan van Eelerwoude wordt een uitgebreid plan gepresenteerd hoe we de doelstellingen behalen voor behoud en versterking van de ecologische kwaliteit. Daarmee wordt voldaan aan beleidsregel 3.2.

Afbeelding 59: Situatieschets
Visualisatie ecologische slenk met struinpad door kruiden- en faunarijk grasland en stapstenen door de slenk. Het open karakter van het landschap blijft behouden en wordt een dynamisch landschap met optimale recreatieve toegankelijkheid.

Water

Huidige situatie en doelstellingen

De nota Klimaatadaptatie Drenthe wijst op de risico's van klimaatextremen, zoals droogte, hevige neerslag en overstromingen, die schade veroorzaken aan natuur, landbouw en de beschikbaarheid van drinkwater. In dit kader biedt het gebied bij Klatering, met zijn ligging in een oude beekloop, belangrijke kansen voor waterberging. Doelstellingen van het plan zijn om de oorspronkelijke hydrologie te herstellen door vernatting en het creëren van nieuwe waterbuffers, wat niet alleen het waterbeheer verbetert maar ook bijdraagt aan biodiversiteit en klimaatadaptatie.

Ontwerpmaatregelen

Aanleg brede slenk (M3)

Een 20 meter brede en 30 cm diepe slenk wordt aangelegd. Deze slenk voert ijzerrijk kwelwater gecontroleerd af, voorkomt waterstagnatie en ondersteunt KRW-doelstellingen. Dit herstelt de natuurlijke hydrologie en verbetert de waterkwaliteit door een verminderde nutriëntenbelasting.

Het project voorziet in een opslagcapaciteit van 75.000 m³, wat helpt om piekbelastingen tijdens extreme neerslag op te vangen. Dit verlaagt het risico op wateroverlast in omliggende gebieden.

Natuurlijke oevers (M21)

Oevers met flauwe taluds en rijke oevervegetatie worden aangelegd. Deze zones zijn belangrijk voor amfibieën, insecten en watergebonden flora. Deze oevers zorgen ook voor een verbeterde doorstroming en minder erosie.

Meerwaarde

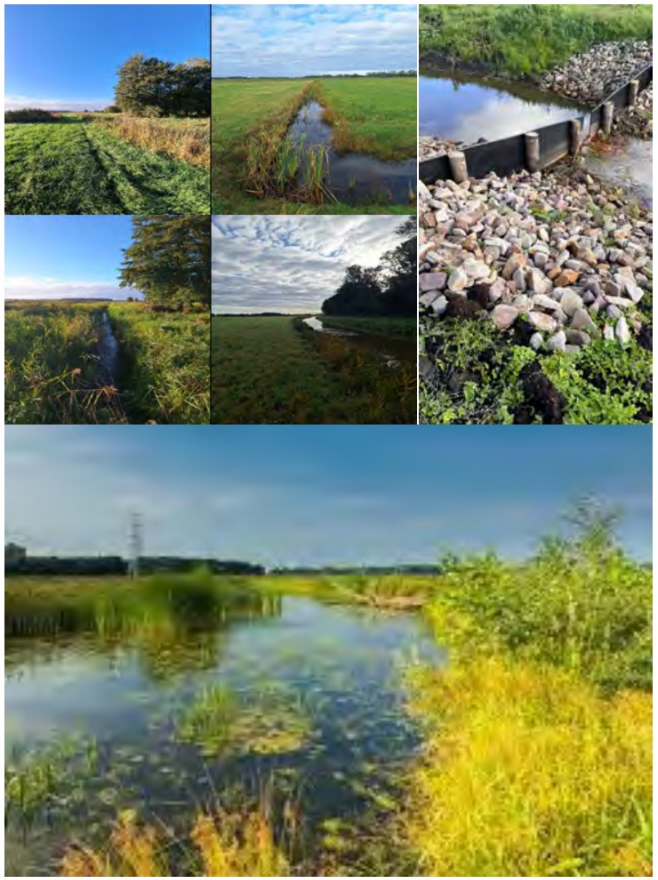
We bieden meerwaarde met de gekozen ontwerpmaatregelen door de natuurlijke waterbalans in het gebied te herstellen. We verhogen de capaciteit voor waterberging, wat essentieel is in een tijd van toenemende weersextremen. Dit leidt niet alleen tot een robuuster watersysteem, maar creëert ook leefgebieden voor waterafhankelijke flora en fauna. Bovendien wordt de historische beekdalstructuur zichtbaar hersteld, wat bijdraagt aan de landschappelijke en ecologische waarde van Groenlanden.

Vervolgstappen

- Uitvoeren van een hydrologische 0-meting om de huidige situatie te documenteren.
- Gefaseerde aanleg van de ecologische slenk, waterbuffers en aanpassing van de grondwaterstand.
- Regelmatige monitoring van waterkwaliteit en -kwantiteit om het herstelproces te evalueren en bij te sturen.

In bijlage 3 Biodiversiteitsplan van Eelerwoude wordt een uitgebreid plan gepresenteerd hoe we de doelstellingen behalen voor behoud en versterking van de ecologische kwaliteit. Daarmee wordt voldaat aan beleidsregel 3.2.

AFBEELDING 60: SFEERFOTO'S VAN HET WATERSCHAP MET DE MOGELIJKHEDEN

Bron: WDO Delta

Biodiversiteit

Huidige situatie en doelstellingen

De biodiversiteit in Groenlanden is momenteel beperkt door het langdurige bemesting en heeft geleid tot een voedselrijke bodem. Het projectgebied bestaat voornamelijk uit Engels raaigras, met op enkele plekken kruidenrijke vegetatie met soorten zoals rode klaver, kruipende boterbloem en boerenwormkruid. De landschapselementen en vernatting bieden kansen voor het herstel van de biodiversiteit. Doelstellingen zijn het creeren van voedselarme bodems, het ondersteunen van streekeigen soorten uit vochtige hooilanden (zoals echte koekoeksbloem, zeggesoorten en Bosbies) en het versterken van ecologische verbindingen. Bovendien biedt het gebied kansen voor een natuurlijke dynamiek naar droog-nat cycli.

Ontwerpmaatregelen

Afgraven toplaag en vernatting gebied (M6)

Het afgraven van de voedselrijke toplaag en vernatting van de bodem stimuleren de ontwikkeling van natte hooilanden en kruidenrijke graslanden. Deze habitats ondersteunen soorten zoals veldrus, echte koekoeksbloem en verschillende zeggesoorten.

Kruiden- en faunarijk grasland (M18)

Op strategische locaties wordt een mengsel van inheemse, streekeigen kruiden en bloemen ingezaaid, met minimaal 20% kruiden. Dit biedt voedsel en schuilplaatsen voor vlinders, bijen en kleinschalige landschap akkervogels.

Netwerk van poelen (M20)

Een netwerk van poelen, op maximaal 500 meter afstand van elkaar, creëert geschikte habitats voor amfibieën en watergebonden fauna.

Hogere struweelrand (M32)

Inheemse struiken zoals meidoorn, hondsroos en aalbes worden aangeplant, wat voedsel en dekking biedt aan vogels en klein wild.

Aansluiting op visbekkenpassage (M22)

Een verbinding met een vispassage versterkt de ecologische meerwaarde en maakt migratie van vissen tussen wateren mogelijk. De vispassage ligt buiten het plangebied en is nog in ontwikkeling. Besproken met WDO is dat indien deze ontwikkeling niet doorgaat, mogelijkheid binnen ons plangebied voor visbekkenpassage bekeken worden.

Toegang voor klein wild (M23)

Het ontwerp omvat doorgangen in omheiningen, zodat het gebied toegankelijk blijft voor klein wild. Dit versterkt de ecologische verbindingen tussen omliggende natuurgebieden.

Extensief beheer (M24)

Het beheer richt zich op gefaseerd maaien en begrazing om kruidenrijke vegetatie en bestuivers te ondersteunen. Monitoring zorgt ervoor dat de biodiversiteitsdoelen worden gehaald en aangepast waar nodig (zie paragraaf 6.3).

AFBEELDING 61: LOKALE BLOEMEN EN BIJEN

Meerwaarde

Met de gekozen inrichting en beheer kan het gebied niet alleen functioneren als een ecologische stepping-stone, die bijdraagt aan de verbinding tussen natuurgebieden in de regio, maar ook als een bron van landschappelijke en ecologische versterking. We creëren meerwaarde door het benadrukken van contrasten tussen hogere, besloten delen en open, lagere delen, terwijl gevarieerde streekeigen vegetatie terugkeert die aansluit bij het oorspronkelijke karakter van het landschap. Dit geeft soorten die ooit thuishoorden in het gebied de kans om zich opnieuw te vestigen. De natuurlijke dynamiek van droog-nat cycli creëert daarnaast geschikte habitats voor amfibieën, reptielen en vissen. Het resultaat is een beekdallandschap met verhoogde ecologische waarde en een robuuste, klimaatadaptieve toekomstbestendigheid.

Vervolgstappen

- Een vervolgstudie tijdens de ontwerpfase waarin extra aandacht aan flora en fauna besteedt wordt.
- Een ecologische 0-meting wordt uitgevoerd om de uitgangssituatie van flora en fauna vast te leggen.
- Herstelmaatregelen, zoals het afgraven van de voedselrijke toplaag en de aanplant van inheemse soorten, worden gefaseerd uitgevoerd.
- Verder uitwerken van het aanleg- en beheerplan als onderdeel van het inrichtings- en beheerplan dat wordt ingediend bij de omgevingsvergunning.

In bijlage 3 Biodiversiteitsplan van Eelerwoude wordt een uitgebreid plan gepresenteerd hoe we de doelstellingen behalen voor behoud en versterking van de ecologische kwaliteit. Daarmee wordt voldaat aan beleidsregel 3.2.

3.3 Bodembelichting

Huidige situatie en kansen

In paragraaf 3.2 is de huidige situatie van de bodem al beschreven. De aanleg van zonnevelden biedt een belangrijke impuls voor de energietransitie, maar kan tegelijkertijd een risico vormen voor de bodemkwaliteit. Onder zonnepanelen kan de verminderde belichting leiden tot een afname van vegetatiegroei, wat op zijn beurt de koolstofopslag en ecologische functie van de bodem aantast. Het herstelproces na verwijdering van zonnepanelen kan jaren duren als dit niet goed wordt aangepakt.

Voor Groenlanden hebben we een bodembelichtingstoets laten uitvoeren door Eelerwoude om deze risico's in kaart te brengen en te minimaliseren. Hierbij is gebruikgemaakt van de door TNO ontwikkelde software BigEye, die lichtverdeling op het bodemoppervlak nauwkeurig berekent. Voor het volledige rapport, zie de bijlage. Deze aanpak biedt kansen om de impact van het zonneveld op de bodemkwaliteit te minimaliseren.

Ontwerpmaatregelen

De ontwerpregels die in de bodembelichtingstoets worden gehanteerd, zijn afgeleid uit een combinatie van visuele beoordeling van vegetatie en verkennende analyses van labiele koolstof in bodemmonsters van bestaande zonne-energievelden in Nederland. Ook zijn gesimuleerde bodembelichtingspatronen die kenmerkend zijn voor deze zonneparken in beschouwing genomen. Deze normen zijn ontwikkeld om een gezonde vegetatiegroei te behouden, zowel onder als tussen de zonnepanelen, en om negatieve lange-termijneffecten te voorkomen, De kwalificatie 'veilig' wordt gegeven als aan de volgende normen wordt voldaan:

1. De bodem ontvangt overal minimaal 10% van de openveldinstraling;

2. Minimaal 60% van de bodem ontvangt boven de 15% van de openveldinstraling;

3. Minimaal 25% van de bodem ontvangt boven de 40% van de openveldinstraling.

In de software wordt rekening gehouden met transparantie van de panelen, oriëntatie en hellingshoek van de panelen, reflectie van licht via de bodem en wolken en representatieve meteorologische gegevens. Deze aanpak biedt een nauwkeurige inschatting van de lichtintensiteit op het bodemoppervlak.

Om aan de gewenste normen te voldoen, hebben we verschillende iteraties uitgevoerd binnen de bodembelichtingstoets. De hoogte van de opstelling gaf weinig ruimte tot variatie aangezien we de modules laag hebben willen plaatsen in harmonie met open karakter van het beekdallandschap. Aan de andere kant dienen de modules in lager gelegen gebieden hoger geplaatst te worden, op minimaal 65 cm boven de waterstand in extreme situaties (T100).

De iteraties hebben geleid tot de volgende ontwerpmaatregelen, waarmee het ontwerp voldoet aan alle bodembelichtingsnormen :

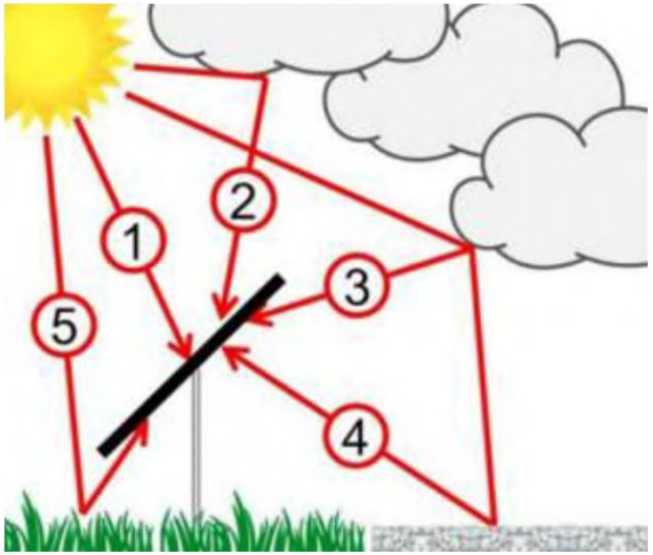
Genoeg afstand tussen zonnepanelen (M39)

Een afstand van 1,8 meter tussen de rijen, wat resulteert in een open ruimte van minimaal 26,7%. Hiermee voldoen we zowel aan de Gedragscode Zon op Land als aan de tendervoorwaarden (>25% open ruimte).

Gebruik van semi-transparante zonnepanelen (M38)

Er zijn semi-transparante panelen gekozen met een totale transparantie van 7,65%, inclusief de tussenruimte. Dit draagt bij aan een extra lichtinval op de bodem.

AFBEELDING 62: DIRECTE EN INDIRECTE INSTRALING VAN ZONLICHT OP ZONNEPANELEN

Bron: Eelerwoude

AFBEELDING 63: SPECIFICATIES VAN DE DOORREKENING

Parameters	Hoeveelheid	Eenheid
Lengte paneel	2,384	m^1
Breedte paneel	1,303	m^1
Aantal en stand van de panelen	2P	
Pitch	6,5	m^1
Minimale hoogte	0,8	m^1
Maximale hoogte	1,3	m^1
Oriëntatie veld	5	Graden
Hellingshoek	6,0	m^1
Tussenafstand	1,800	m^1
Paneeltransparantie incl tussenruimte	7,65%	%
Verticale afstand tussen de panelen	5	cm
Horizontale afstand tussen de panelen	5	cm

Bron: Eelerwoude

Meerwaarde

Met het doorvoeren van de ontwerpmaatregelen voortvloeiend uit de bodembelichtingstoets bieden we een significante meerwaarde voor de bodemkwaliteit op de locatie. Door te voldoen aan de normen wordt de impact op de bodemkwaliteit gereduceerd en wordt vegetatiegroei gestimuleerd. Dit draagt bij aan een gezonde bodemstructuur die belangrijk is voor koolstofopslag. Hierdoor blijft de capaciteit van de bodem om koolstof vast te leggen intact. Daarnaast minimaliseert het ontwerp de risico's op bodemverdichting en erosie, ook in de schaduwrijke zones. Dit draagt bij aan een duurzame en veerkrachtige bodem en de ecologische functie van de locatie.

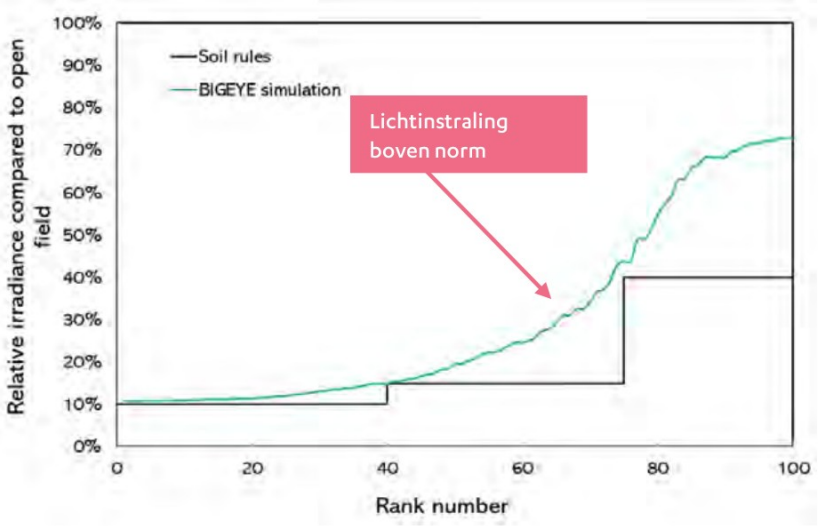
Vervolgstappen

Om de effecten op bodembelichting en bodemkwaliteit te blijven waarborgen, worden de volgende stappen ondernomen:

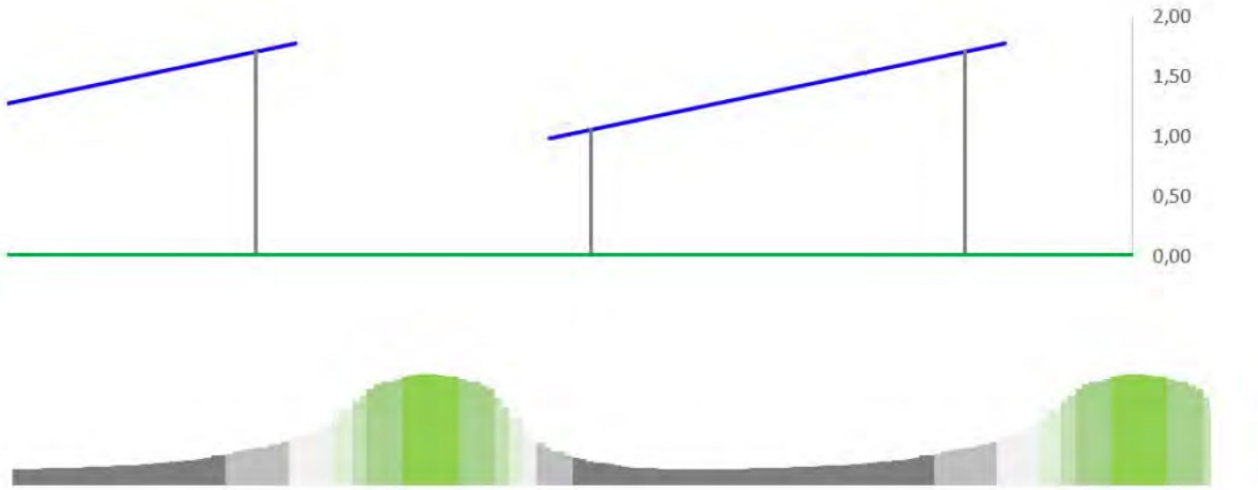
- Indien wijzigingen in het ontwerp of de gebruikte panelen noodzakelijk zijn, wordt de bodembelichtingstoets geactualiseerd om te garanderen dat de normen blijven worden gehaald.
- Resultaten van de monitoring worden vastgelegd en gebruikt om het beheer van het zonneveld waar nodig bij te sturen.

Aan beleidsregel "3.3 Zorg ervoor dat de ondergrond voldoende licht krijgt" wordt voldaan.

AFBEELDING 64: LICHTINSTRALING (Y-AS) VERSUS OPPERVLAKTEPERCENTAGE (X-AS). DE ZWARTE LIJN IS DE ONDERGRENS VAN DE HUIDIGE NORM, DE GROENE LIJN HET RESULTAAT VAN DE BEREKENING. DE NORM WORDT OVERAL GEHAALD.

AFBEELDING 65: DWARSPROFIEL VAN DE LICHTINSTRALING

3.4 Robuust en klimaatbestendig watersysteem

Huidige situatie en kansen

De gemeente Midden-Drenthe heeft in haar Omgevingsvisie duidelijke ambities geformuleerd op het gebied van klimaatadaptatie. Deze doelstellingen zijn integraal verbonden met het behoud van een gezonde en veilige leefomgeving, en sluiten aan bij nationale en regionale afspraken zoals het Deltaprogramma en de Regionale Klimaatstrategie. Klimaatadaptatie wordt gezien als een essentieel onderdeel van een toekomstbestendig Midden-Drenthe. Benadrukt wordt dat de fysieke leefomgeving voor de toekomst klimaatbestendig en waterrobuust moeten worden ingericht. Daarvoor is een klimaatstresstest uitgevoerd.

Zoals in paragraaf 1.3 beschreven biedt hydrologisch herstel van het beekdal Groenlanden kansen op verschillende manieren bij te dragen aan de doelen van de gemeente en het waterschap. Door aanleg van de brede slenk en ophoging van de beekdalranden kan 75.000 m3 water langer wordt vastgehouden en vertraagd afgevoerd. Dit vermindert de kans op overstromingen stroomafwaarts. Deze berging vermindert de piekbelasting van neerslag, beperkt stroomafwaartse overstromingen en draagt bij aan de bredere doelstellingen van klimaatadaptatie. Dit creëert een toekomstbestendig beekdallandschap met verhoogde ecologische waarde, dat bestand is tegen klimaatextremen zoals droogte en hevige neerslag.

Proces met Waterschap WDODelta

Het ontwerp van het robuuste en klimaatbestendige watersysteem voor De Groenlanden is ontwikkeld in samenwerking met Waterschap WDODelta. Deze samenwerking heeft geleid tot een integraal plan waarin waterbeheer, ecologie en klimaatadaptatie centraal staan.

Het waterschap heeft onderzoek uitgevoerd naar de waterhuishouding in het projectgebied. Hierbij is gekeken naar historische waterlopen, de huidige afwateringsstructuren en de effecten van klimaatextremen. Uit deze analyses bleek dat er kansen lagen voor om de natuurlijke hydrologie in het beekdal te herstellen, met name door het dempen van oude watergangen en de aanleg van een slenk. Er zijn daarna meerdere gesprekken gevoerd tussen de grondeigenaren, het waterschap WDO Delta, het planologisch bureau Eelerwoude en de initiatiefnemers. De grondeigenaren waren ook nauw betrokken aangezien zij hele specifieke kennis hebben van het gebied. Gezamenlijk zijn we tot een ontwerp gekomen dat in belangrijke mate bijdraagt aan een robuust en klimaatbestendig watersysteem.

AFBEELDING 66: REFERENTIEBEELD WATERBERGING

Bron: WDO Delta

Ontwerpmaatregelen

Het projectgebied beslaat circa 57 hectare in het natte beekdal. Door het dempen van een watergang op de flanken ontstaat een hersteld hydrologisch systeem tussen de es en het beekdal van Klatering. Hierdoor breidt het hydrologische gebied uit naar de circa 65 hectare.

Inlaat en duiker voor wateraanvoer (M2)

Inlaat aan noordzijde ten behoeve duiker (400mm en 8m) voor wateraanvoer.

Aanleg brede slenk (M3)

In het laagste deel van het gebied wordt een slenk aangelegd met een breedte van 20 meter en een diepte van 30 centimeter. Deze slenk vangt regenwater en kwelwater op en voert dit gecontroleerd af naar de Beilerstroom. De slenk functioneert als een natuurlijke buffer en voorkomt wateroverlast in omliggende bebouwde gebieden.

Ophoging en herstel historische beekdal-randen (M4)

De randen van het plangebied worden opgehoogd tot 13.4m+NAP (aangepast ten opzichte van de afbeelding hiernaast).

Omvorming interne kwelsloten (M5)

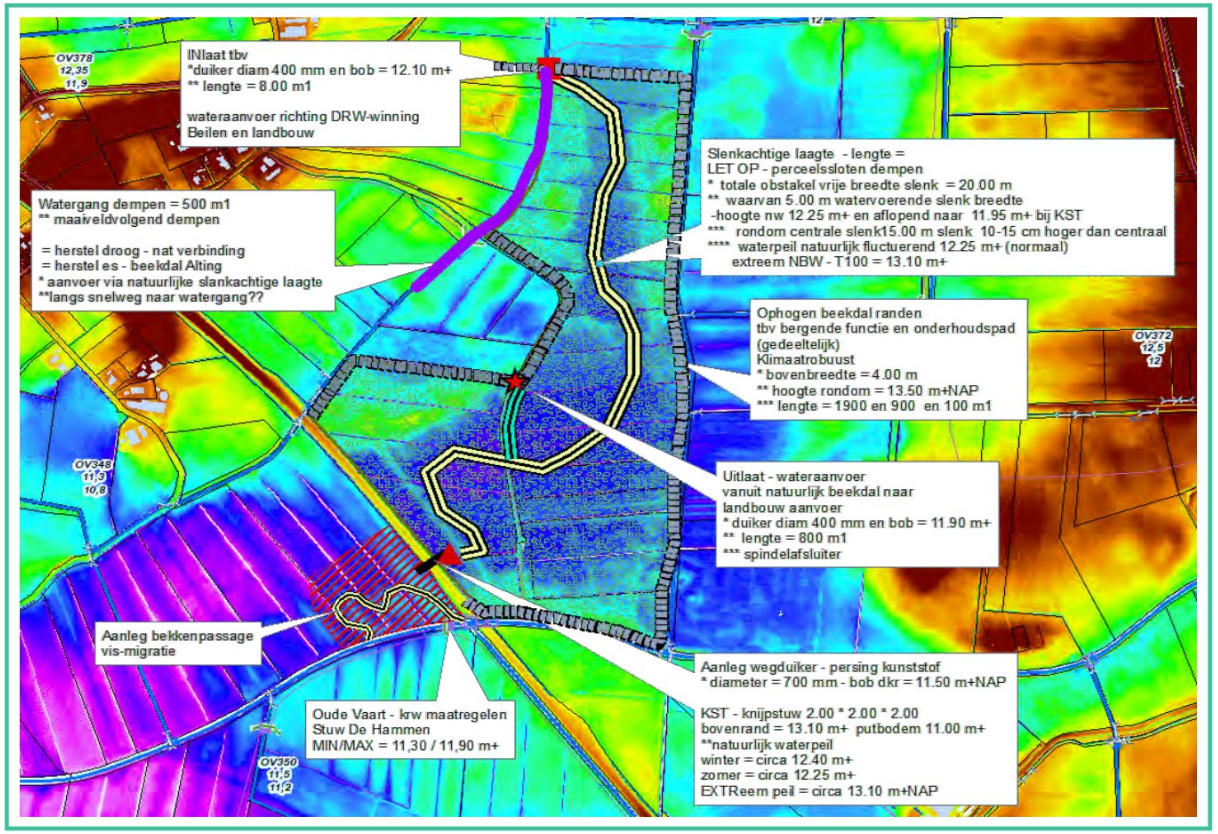
De interne kwelsloten binnen het projectgebied worden omgevormd tot greppels met een diepte van 20-30 centimeter. Afvoer vindt plaats via het maaiveld en slenkachtige laagtes naar het beekdal van de Oude Vaart.

Knijpstuwen voor gereguleerde afvoer (M7)

Een nieuwe knijpstuw (KST) wordt geplaatst om de natuurlijke basisafvoer te herstellen naar circa 0,3 - 0,5 liter per seconde per hectare. De knijpstuw vertraagt ook de afvoer tijdens extreme regenbuien. Dankzij de stuw en omliggende kades kan een extreme T100-situatie in het gebied worden opgevangen met een totale capaciteit van circa 120 millimeter van de 170 millimeter (9-daagse neerslag/afvoer).

Deze maatregelen hebben als effect dat de Oude Vaart in totaal met circa 75.000 m³ water ontlast wordt. In plaats van de huidige één a twee dagen in de huidige situatie) wordt het water via de knijpstuw in circa 20 dagen gecontroleerd afgevoerd. De vertraagde afvoer via het projectgebied ontlast daarmee de piekafvoer van stuw Lievinge en draagt bij aan het verminderen van overbelasting in dit deel van het beekdal.

AFBEELDING 67: DOOR DE WATERSCHAP UITGEWERKT PLAN VOOR DE WATERBERGING

Bron: Waterschap WDO Delta. Het ontwerp zal verder uitgewerkt worden aangezien er nog drie landeigenaren zijn aangesloten en het project is uitgebreid.

AFBEELDING 68: WATEROVERLAST IN DE PRAKTIJK

Bron: WDO Delta

Meerwaarde

Het project levert een directe bijdrage aan de strategische doelen van het waterschap door een geïntegreerde aanpak van waterbeheer, ecologisch herstel en landschapsontwikkeling.

- **Klimaatadaptatie en waterberging.** De aanleg van een brede slenk en de aanpassing van waterstromen maken het mogelijk om 75.000 m³ water vast te houden in het gebied. Dit helpt piekbelastingen tijdens extreme neerslag te reguleren, waardoor overstromingen in stroomafwaartse gebieden wordt gereduceerd. De vertraagde afvoer via een knijpstuw zorgt ervoor dat water gecontroleerd over een periode van 20 dagen wordt afgevoerd, wat piekbelasting in het watersysteem aanzienlijk vermindert.
- **Verbetering van waterkwaliteit.** De natuurwaarde van het gebied wordt versterkt door het dempen of sterk verondiepen van het bestaande slotenstelsel. Hierdoor wordt minder kwelwater via de sloten afgevoerd, waardoor de grondwaterstand stijgt. In de winter zal het kwelwater uit de bodem treden en over het maaiveld naar de verondiepte greppels stromen. Dit proces draagt bij aan de uitspoeling van nutriënten zoals fosfaten, nitraten en ammonium, wat leidt tot een minder voedselrijke bodem. In de zomer, wanneer de bodem oppervlakkig uitdroogt, bindt fosfaat zich aan ijzer dat met het kwelwater wordt aangevoerd, en slaat neer als ijzerfosfaat. Dit mechanisme vereist een gecontroleerde oppervlakkige uitdroging van de bodem. Daarnaast draagt het bij aan schoner water en een betere balans in het ecosysteem.

Vervolgstappen

In de Ontwerpfase van dit project zal samen met belanghebbenden zoals WDO Delta het plan verder worden uitgewerkt. Zie ook paragraaf 1.3 voor verdere details.

Aan beleidsregel "3.4 Draag bij aan een robuust en klimaatbestendig waterrsysteem" wordt voldaan.

AFBEELDING 69: KNIJPSTUW

Bron: WDO Delta

AFBEELDING 70: REFERENTIEBEELD VAN KLEINE OVERSTROMING

Bron: WDO Delta

AFBEELDING 71: REFERENTIEBEELD VAN WATEROVERLAST

Bron: WDO Delta

3.5 Combinatie met agrarische functie

Huidige situatie en kansen

Het projectgebied Groenlanden bevindt zich op gronden met een relatief lage agrarische waarde. Op delen van het land wordt momenteel mest uitgereden maar biedt geen kansen voor akkerbouw of andere vormen van hoogwaardige landbouwproductie. Dit was voor de grondeigenaren een belangrijke reden om op zoek te gaan naar een nieuwe invulling.

De hydrologische en ecologische inrichting van het gebied, inclusief de waterberging en herstelmaatregelen, maken Agri-PV gecombineerd met een intensieve vorm van landbouw ongeschikt. In het projectgebied Groenlanden bevinden daarnaast ook geen agrarische bijgebouwen om te voorzien van zonnepanelen.

De locatie bij Klatering biedt wel kansen voor klimaatadaptieve landbouwmethoden zoals agroforestry of een voedselbos. Agroforestry combineert bomen en struiken met gewassen of dieren op hetzelfde land, wat zorgt voor meer biodiversiteit en een betere bodem. Ook een voedselbos is een vorm van agroforestry, waarbij een bos op een natuurlijke en duurzame manier voedsel produceert, zoals fruit, noten en kruiden. Dit sluit aan bij de doelen in de Omgevingsvisie van Midden-Drenthe waarin dit specifiek benoemd wordt. Ook hebben we overlegd met Natuur en Milieufederatie Drenthe die dit als kans zag voor de locatie.

Ontwerpmaatregelen

Landgoed Klatering wordt gecombineerd met een significante agrarische functie:

Agroforestry (M26)

Toepassing van agroforestry als natuurinclusieve maatregel in de hogere overgangszone bij Klatering draagt bij aan biodiversiteit en landschapsonderhoud. Door kruidenrijke graslanden, houtwallen en voedselbossen te integreren, ontstaat een multifunctioneel landschap dat productie en natuurbeheer combineert. De gewasopbrengst is minimaal 65% van dat van een referentieperceel.

Meerwaarde

Door het toepassen van agroforestry bieden we meerwaarde voor de bodemkwaliteit. Dit vindt onder andere plaats dankzij de diepere wortelstructuren van bomen die de bodem stabiliseren. Daarnaast verhoogt agroforestry de biodiversiteit door het creëren van diverse habitats voor verschillende plant- en diersoorten. Bovendien draagt het bij aan klimaatbestendigheid door koolstof vast te leggen en de waterhuishouding te verbeteren, wat het systeem veerkrachtiger maakt tegen klimaatschommelingen.

Vervolgstappen

In de Ontwerpfase zullen de mogelijkheden voor agroforestry verder uitgediept worden. Landgoed Klatering ligt aansluitend aan buurtgemeenschap Klatering en daardoor vinden we de ideëen van de lokale bewoners belangrijk. Er zal ook verder overleg plaats vinden met verschillende natuur- en milieu organisaties over de mogelijke invulling.

AFBEELDING 72: LOKAAL INITIATIEF OM BOMENAAN TE PLANTEN

Bron: Plant een Boom Drenthe

AFBEELDING 73: LOKAAL INITIATIEF OM FRUITBOMENAAN TE PLANTEN

Bron: Agroforestry Netwerk

3.6 Hoogte opstelling en landschappelijke inpassing passend bij het landschap

Huidige omgeving en kernkwaliteit van het gebied

Het projectgebied "De Groenlanden" maakt deel uit van het beekdallandschap binnen het esdorpenlandschap. Dit landschapstype bevindt zich op de overgangen tussen arme zandgronden en natte beekdalen. Het esdorpenlandschap is een van de oudst bewoonde gebieden in Nederland, met een grote cultuurhistorische waarde en een herkenbaar karakter. Kenmerkend voor het gebied zijn de essen, kronkelende wegen, houtwallen, en de onbebouwde beekdalen, die voornamelijk als grasland worden gebruikt.

De landschappelijke inpassing van Groenlanden biedt kansen door middel van de kronkelende slenk belangrijke zichtlijnen te behouden. Door open en toegankelijke routes door het landschap aan te leggen kan de koppeling met recreatie gemaakt worden. Het deel van de projectlocatie op de hogere overgangszone hebben we als kans aangegrepen voor doorontwikkeling door Landgoed Klatering. Dit halfopen landschap wordt ook de start van de recreatieve route en biedt daarnaast kansen om het gebouwde programma te integreren, zodat het beekdallandschap vrij blijft van transformatoren, het inkoopstation en batterijopslag. Ook is het beekdallandschap gebaat bij een lage en uniforme opstelling van de zonnepanelen.

Ontwerpmaatregelen

Lage opstelling passend bij het landschap (M35) Om het technische ontwerp aan te laten sluiten bij het landschap waarin het zich bevindt en de visuele impact te minimaliseren, is gekozen voor een zo laag mogelijk ontwerp, gegeven de minimale hoogte i.v.m. de waterbergende functie. Dit heeft geresulteerd in een maximale hoogte van de panelen van 1,5m onder een zeer flauwe hoek van 6 graden.

Geclusterde opstelling installaties (M41)

Een deel van het projectgebied wordt ingericht voor energieopwekking (33 ha), terwijl 40% (22 ha) van het beekdalgebied open blijft om de landschappelijke en ecologische waarden te behouden.

Kruiden- en faunarijk grasland (M18)

Kruidenrijk en faunarijk grasland wordt ingezaaid voor behoud van zichtlijnen en openheid van het beekdalgebied.

Wandel- en struinpaden (M10)

Wandel- en struinpaden worden geïntegreerd met ecologische en hydrologische functies. Het plan richt zich op optimale toegankelijkheid en recreatie, met een gevarieerd netwerk van routes langs de slenk, rondom het beekdalgebied en door Landgoed Klatering. Ze maken gebruik van het bestaande reliëf en versterken de interactie met de hydrologische en ecologische beleving in het gebied.

Volgen van de verkavelingsstructuur (M28)

Het ontwerp volgt het ritme van de historische verkavelingsstructuren en verwijst daarmee naar het oorspronkelijke beeklandschap. De slenk in het laagste deel van het plangebied vormt een vloeiende lijn die het zonnelandschap doorsnijdt. De zonnepanelen worden zoveel mogelijk op de hogere gronden geplaatst, wat het reliëf en de waterhuishouding respecteert.

Hoge installaties uit het open landschap (M40)

In de overgangszone bij Klatering wordt het gebouwde programma geïntegreerd in het halfopen landschap, passend bij de omgeving.

Hogere struweelrand (M32)

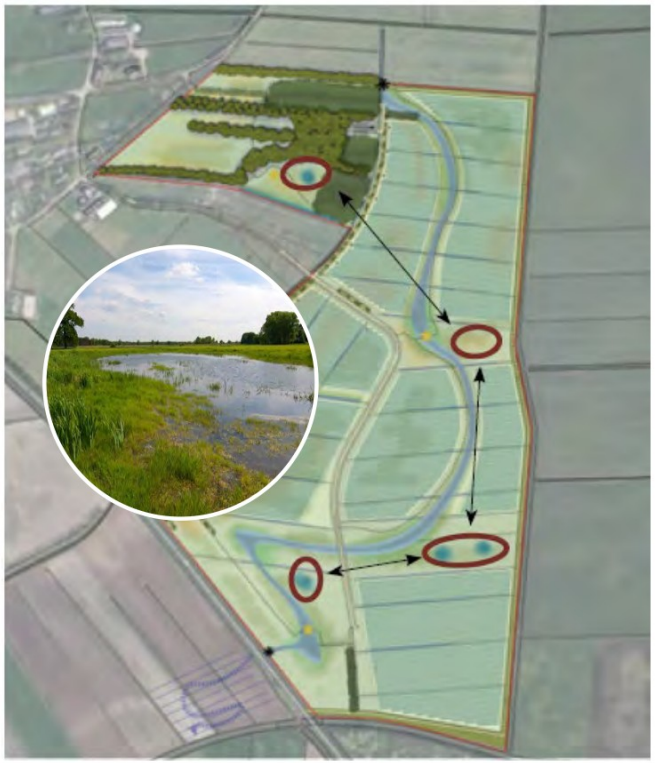
Langs de randen worden inheemse struiken en kruidenrijke graslanden aangeplant. Deze vegetatie biedt ecologische meerwaarde en fungeert als natuurlijke buffer met de omgeving. Voor een overzicht van de plantingslijst, zie bijlage 4 (Biodiversiteitsplan inclusief aanleg- en beheer) van de tenderdocumentatie.

AFBEELDING 74: KRUIDEN- EN FAUNARIJK GRASLAND

Een halfnatuurlijk beekdallandschap heeft een lange tijd nodig om te ontwikkelen. Om in beginfase een aantrekkelijk landschap te realiseren waarbij de aandacht van hekwerk en installaties wordt afgeleid, worden op een aantal strategische zones kruiden- en faunarijk grasland gerealiseerd door dit met een mengsel in te zaaien. Deze wat hogere en drogere graslanden hebben recreatieve waarde en hoge ecologische waarde, geschikt voor akkervogels.

AFBEELDING 75: RUIGE ZONES MET NETWERK VAN POELEN

De open percelen zijn zones met kruidenrijk gras (spontane ontwikkeling). In deze zones wordt een netwerk van poelen aangelegd. Deze poelen hebben een onderlinge afstand van maximaal 500 meter. Met poelen met flauwe oevers (min 1:5) en moerasvegetatie ontstaat er een aantrekkelijk milieu voor amfibiën, insecten en kleine zoogdieren.

AFBEELDING 76: RANDBEPLANTING STRUWEEL

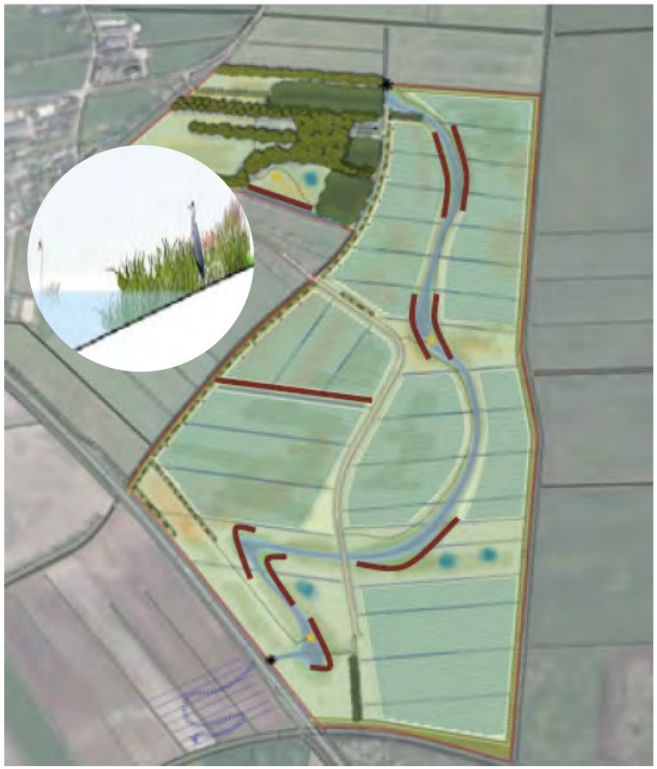
Struweel heeft de meeste meerwaarde als deze gevarieerd en geleidelijk is opgebouwd uit heesters (mantel) en kruiden (zoom) met golvende randen. Bij de realisatie is het relevant om zo veel mogelijk diversiteit te creëren. Dit kan op meerdere manieren zoals diversiteit in plantsoorten, menging, plantverband, leeftijd en structuur. Zo snel mogelijk na de start van de bouw van de zonnepanelen wordt deze vegetatie aangeplant.

AFBEELDING 77: RANDBEPLANTING ELZENSINGELS

Streefbeeld: rij met zwarte elzen staat vaak op een slootkant en kan ook ontstaan door spontaan ontkiemende zaadjes. In het verleden dienden deze singels inclusief doornachtige onderbegroeiing als veekering en voor gebruiks- en brandhout.

AFBEELDING 78: NATUURVRIENDELIJKE OEVER

Een natuurvriendelijke oever is waardevoller naarmate er meer typen en soorten planten en dieren in voorkomen. Hoe flauwer het talud, hoe meer variatie er mogelijk is. De grootste meerwaarde wordt behaald door zo veel mogelijk gradiënten te creëren aan de noordoever. Deze wordt beter door de zon beschenen dan een zuidoever waardoor bijvoorbeeld amfibieën zich hier kunnen opwarmen. Voor de ecologie in het water is vooral de zone rond de waterlijn waardevol, hoe groter deze zone des te beter.

AFBEELDING 79: BOMENLAAN LANDGOED KLATERING

Er wordt een eikenlaan aangelegd op het landgoed. Zo wordt de infrastructurele lijn in het landschap versterkt met ecologische meerwaarde op een gebiedseigen manier.

Meerwaarde omgeving en kernkwaliteiten van het gebied

De landschappelijke inpassing van het zonnepark is zorgvuldig afgestemd op de kenmerken en kwaliteiten van het beekdallandschap. Door gebruik te maken van het natuurlijke reliëf, historische verkavelingsstructuren en inheemse beplanting wordt een ontwerp gerealiseerd dat zowel visueel aantrekkelijk als ecologisch waardevol is. Het herstel van natuurlijke dynamiek en het benadrukken van contrasten dragen bij aan het behoud van de unieke kwaliteiten van het gebied.

- **Behoud van zichtlijnen**: De lage opstelling van zonnepanelen en het ontwerp dat zichtlijnen respecteert, versterkt de herkenbaarheid en beleefbaarheid van het beekdal.
- **Contrasten in het landschap benadrukken:** Het ontwerp versterkt het contrast tussen het open beekdal en de meer besloten esdorpen door: In de hogere overgangszone bij Klatering, historisch passende landschapselementen zoals houtwallen, bosjes, solitairen en kruidenrijk grasland toe te voegen In het beekdal, elementen zoals poelen, greppels, rietvelden en flauwe oevers aan te leggen
- **Ecologische versterking:** door de slenk in het laagste deel van het gebied en de aanleg van kruidenrijke graslanden wordt de biodiversiteit verhoogd.
- **Respect voor cultuurhistorie**: het inpassen van het gebouwde programma in de verkavelingsstructuur en landschap versterken de cultuurhistorische waarden.

AFBEELDING 80: LOCATIES NIEUWE BOSVAKKEN MET GEMENGD LOOFBOS

Vervolgstappen

- **Landschappelijke inpassing participatief uitwerken:** Het participatief proces met lokale bewoners en andere belanghebbenden zoals natuurorganisaties wordt voortgezet, biedt ruimte voor verdere optimalisatie van het ontwerp en waarborgt aansluiting op de behoeften van de omgeving
- **Uitbreiding en afronding van het aanleg- en beheerplan**: Het huidige plan wordt verder gedetailleerd volgens de vereisten van de omgevingsvergunning, inclusief een ecologische nulmeting en bodemkwaliteit, biodiversiteit en waterbeheer doelstellingen en maatregelen tegen om verslechtering van kwaliteit.
- **Monitoring en evaluatie**: Een concreet monitoringsplan wordt opgesteld om de voortgang van ecologische en landschappelijke doelstellingen te volgen. Dit omvat metingen van biodiversiteit, bodem- en waterkwaliteit, en het visuele effect van het zonnepark.
- **Aanleg groenstructuren:** Voor de aanleg van de zonnepanelen worden essentiële groenstructuren rondom het zonnepark gerealiseerd, in samenwerking met lokale belanghebbenden. Dit wordt geborgd als voorwaarde in de omgevingsvergunning
- **Langetermijnbeheer**: Het beheerplan richt zich op ecologisch verantwoord vegetatiebeheer om behoud van biodiversiteit en landschap te waarborgen en versterken.

Aan beleidsregel "3.6 Laat de hoogte van de panelen en de landschappelijke inpassing passen bij het landschapstype" wordt voldaan.

3.7 Landschapstructuren, verkavelings-patronen en hoogteverschillen

Huidige omgeving en kernkwaliteit van het gebied

De projectlocatie Groenlanden maakt deel uit van het beekdallandschap binnen het esdorpenlandschap. Dit landschapstype bevindt zich op de overgangen tussen de arme zandgronden en de natte beekdalen. Het esdorpenlandschap is een van de oudst bewoonde gebieden, met een grote cultuurhistorische waarde en een duidelijk herkenbaar karakter. Kenmerkend voor het esdorpenlandschap zijn de essen, esdorpen, kronkelende wegen en houtwallen op de hogere overgangsgronden.

De aanwezigheid van cultuurhistorische elementen, zoals oude verkavelingslijnen en slenken, versterkt het unieke karakter van het gebied. Dit biedt kansen in het ontwerp om de (historische) landschapsstructuur en verkavelingspatronen te volgen.

Ontwerpmaatregelen

De bovengenoemde kansen hebben tot de maatregelen in het ontwerp geleid:

Begrensd door stevige structuurdragers (M27)

Het ontwerp volgt de landschapstructuur en herstelt deels de cultuurhistorische grenzen. Aan de westzijde van het project hebben we gedurende het proces nog drie landeigenaren betrokken zodat we in het ontwerp de structuur van de Altingerleek kunnen volgen. Aan de oostzijde volgt het ontwerp de structuur van de oude beekdalrand/gemeentegrens en aan de zuidzijde de Beilerstroom. De slenk volgt de natuurlijke structuur zoals die momenteel al te zien is op de hoogtekaart (zie paragraaf 3.4).

Volgen van de verkavelingsstructuur (M28)

Zonnepanelen worden langs de lijnen van de historische verkaveling geplaatst, waardoor de oorspronkelijke structuur van het landschap herkenbaar blijft. Deze opstelling benadrukt het cultuurhistorische karakter van het gebied.

Lijnopstelling transformatoren (M42)

Transformatoren worden aan de westzijde van de locatie geplaatst om het landschap te respecteren. Het volgt hier de Altingerleek, welke in belangrijke mate structuur geeft aan de verkaveling.

Hogere struweelrand (M32)

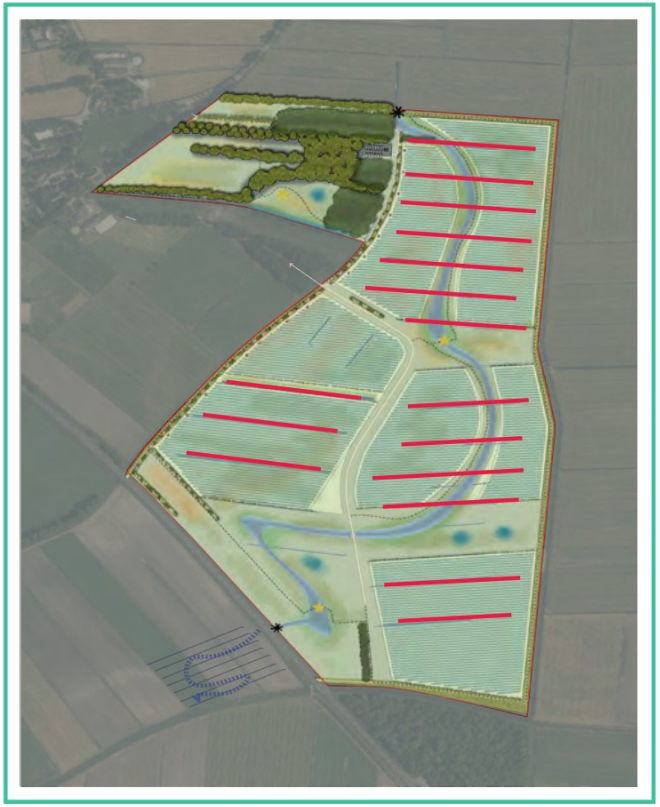
Beplantingssingels worden geplaatst langs de westgrens van de locatie om een natuurlijke overgang te creëren naar het omliggende landschap. Deze singels volgen en versterken de landschapsstructuren.

Lage opstelling zonnepanelen waar mogelijk (M35)

Omdat het gebied als waterberging wordt ingericht en bij extreme neerslag volledig kan vollopen, worden de zonnepanelen in de lager gelegen delen verhoogd geplaatst tot minimaal 65 cm boven de T100-waterstand. Deze maatregel waarborgt de functionaliteit en de veiligheid van de installaties. Het volgen van de hoogteverschillen in die gebieden is dus technisch niet mogelijk.

De beplanting volgt de bestaande hoogteverschillen wel. In het hoger gelegen esdorpenlandschap wordt hoger opgaande beplanting toegepast en lager struweel met kruidenrijken akkerranden in het lager gelegen beekdal.

AFBEELDING 81: ONTWERP VOLGT KAVELSTRUCTUUR VAN PERCEELSGRENZEN EN SLOTEN

Bron: Eelerwoude

Meerwaarde omgeving en kernkwaliteiten gebied

We creëren meerwaarde voor de omgeving het gebied door het volgen van landschapsstructuren en verkavelingspatronen. Zo blijft het cultuurhistorische karakter van het beekdalgebied binnen het esdorpenlandschap intact. Daarnaast versterken we karakter van het gebied door herstel van beplantingssingels, aanhouden oude verkavelingsrichting en structuurdragers, zoals de oude weg en verhoogde rand/gemeentegrens.

Vervolgstappen

- Overleg met grondeigenaren, bewoners en andere belanghebbenden om het ontwerp verder af te stemmen op historische verkavelingslijnen, slenken en beplantingsstructuren. Tijdens informatiebijeenkomsten wordt feedback opgehaald en gedeeld hoe deze structuren in het ontwerp worden versterkt.
- Overleg met natuurorganisaties over landschappelijke maatregelen en dit eventueel verwerken in het ontwerp.
- In vervolgstudies tijdens het vergunningstraject de terugkoppeling van belanghebbenden verwerken en het landschappelijk ontwerp finaal maken.

Aan beleidsregel "3.7 Volg bestaande landschapsstructuren, verkavelingspatronen en hoogteverschillen" wordt voldaan.

3.8 Behoud van zichtlijnen

Huidige omgeving en kernkwaliteit van het gebied

Het projectgebied "De Groenlanden" is uniek vanwege zijn open karakter en de lange zichtlijnen die bijdragen aan de ruimtelijke beleving. Deze zichtlijnen verbinden natuurlijke en cultuurhistorische elementen, zoals beeklopen, houtwallen en hogere essen, met het omliggende landschap. De zichtlijnen zijn niet alleen visueel belangrijk, maar spelen ook een rol in de ruimtelijke oriëntatie en ecologische verbindingen binnen het gebied. Ze versterken het gevoel van openheid en zorgen ervoor dat het landschap in zijn oorspronkelijke schaal en context herkenbaar blijft. Dit maakt de zichtlijnen essentieel voor de landschappelijke en historische waarde van het gebied.

Ontwerpmaatregelen

De belangrijkste maatregelen om zichtlijnen te behouden en versterken zijn:

Geclusterde opstelling installaties (M41)

Het zonnelandschap is verdeeld in kleinere, gespreide clusters in plaats van één groot aaneengesloten veld. Hierdoor blijft het open karakter van het beekdal zoveel mogelijk behouden.

Aanleg brede slenk (M3)

Aanleg van een brede, natuurlijk ogende slenk als open landschappelijke element. De slenk is minimaal 20 meter en uitlopend naar 40 meter breed en wordt als natuurlijke dubbelfunctie gebruikt voor behoud van openheid van het gebied.

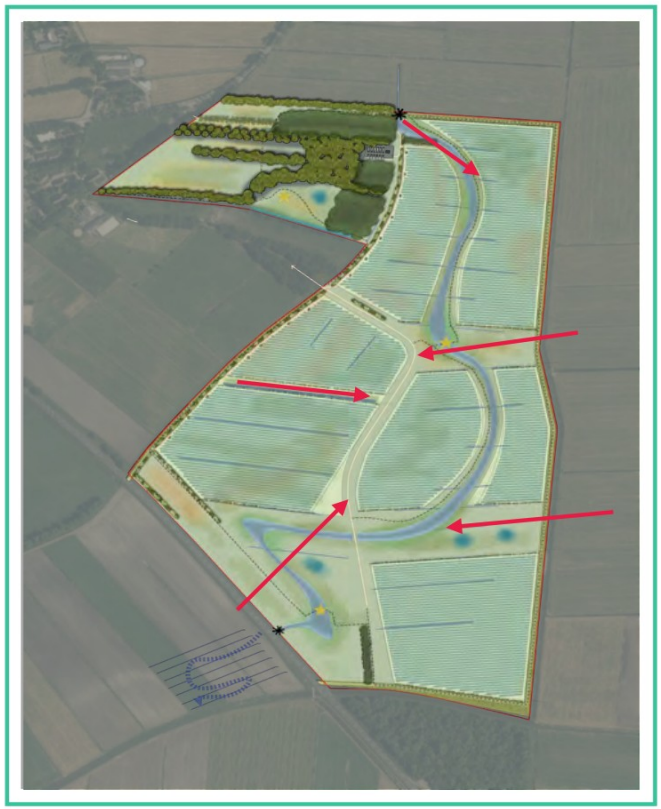
Brede ecologische verbindingszones (M19)

Twee brede open ecologische zones worden aangelegd van tussen de 70 en 80 meter breed. Deze zorgen voor behoud van zichtlijnen van doorgaand verkeer en recreatief wandelverkeer en respecteren op deze manier de schaal van het landschap.

Wandel- en struinpaden (M10)

Wandelpaden worden strategisch geplaatst om beleefbare zichtlijnen te creëren. Dit versterkt de verbinding tussen het zonnepark en de omliggende gemeenschappen.

AFBEELDING 82: ONTWERP BEHOUDT DE BELANGRIJKSTE ZICHTLIJNEN

Bron: Eelerwoude

Meerwaarde omgeving en kernkwaliteiten gebied

Het ontwerp van het zonnepark is zorgvuldig afgestemd op het behoud en de versterking van zichtlijnen. Door strategische positionering van zonnepanelen en slimme beplanting is visuele verstoring geminimaliseerd, terwijl de historische en ecologische kwaliteiten van het gebied zichtbaar blijven.

Met het vrijhouden van kernzichtlijnen creëren we meerwaarde door er voor te zorgen dat de openheid van het beekdal behouden blijft. Beplanting langs randen versterkt de biodiversiteit en ecologische verbindingen zonder de openheid te verstoren. Tot slot creëren recreatieve zones en beleefbare zichtlijnen een directe verbinding tussen het project en de lokale gemeenschap, wat de maatschappelijke waarde vergroot.

Vervolgstappen

- Voortzetten van overleg met bewoners, grondeigenaren en natuurorganisaties om de inrichting van zichtlijnen en ecologische zones verder af te stemmen. Hierbij wordt aandacht besteed aan het behoud van de schaal van het landschap en de integratie van recreatieve elementen.
- In vervolgstudies tijdens het vergunningstraject de terugkoppeling van belanghebbenden verwerken en het landschappelijk ontwerp finaal maken.

Aan beleidsregel “3.8 Behoudt zichtlijnen”, wordt voldaan.

AFBEELDING 83: VISUALISATIE – OPEN KARAKTER GEBIED BLIJFT BEHOUDEN

3.9 Grenzen landschappelijke eenheden

Huidige omgeving en kernkwaliteit van het gebied

Het projectgebied "De Groenlanden" ligt in het Esdorpenlandschap, een gebied dat bestaat uit verschillende landschappelijke eenheden zoals beekdalen, essen, veldontginningen en esdorpen. Elke eenheid heeft specifieke kenmerken die bijdragen aan de herkenbaarheid en het karakter van het landschap. Het beekdal onderscheidt zich door openheid en natuurlijke structuren, terwijl de hoger gelegen essen meer besloten zijn. Door de grenzen tussen deze eenheden te respecteren, zorgen we ervoor dat het landschap leesbaar blijft en dat de historische en ruimtelijke samenhang behouden blijft.

Ontwerpmaatregelen

We hebben ervoor gekozen om het gedeelte van het project waarin de zonnepanelen geplaatst worden, volledig binnen het beekdal te begrenzen. Hierdoor blijven de omliggende de essen vrij van visuele en ruimtelijke verstoring. Het ontwerp respecteert de grenzen van landschappelijke eenheden door gebruik te maken van natuurlijke structuurdragers en een zorgvuldige inrichting van overgangszones.

Het ontwerp versterkt het contrast tussen het open beekdal en de meer besloten esdorpen. In de hogere overgangszone bij Klatering worden landschapselementen zoals houtwallen, bosjes, solitairen en kruidenrijk grasland toegevoegd, passend bij het historische karakter van het gebied. Ook in het beekdal zelf worden elementen zoals poelen, greppels, rietvelden en flauwe oevers aangelegd.

Meerwaarde

Het respecteren van de grenzen van landschappelijke eenheden zorgt ervoor dat het Esdorpenlandschap zijn unieke karakter behoudt.

Vervolgstappen

- Voortzetten van overleg met bewoners, grondeigenaren en natuurorganisaties
- In vervolgstudies tijdens het vergunningstraject de terugkoppeling van belanghebbenden verwerken en het landschappelijk ontwerp finaal maken.

Aan beleidsregel "3.9 Respecteer de grenzen van landschappelijke eenheden" wordt voldaan.

AFBEELDING 84: BEGRENZING PLANLOCATIE AAN DE ALTINGERLEEK

AFBEELDING 85: BEGRENZING BEEKDAL BINNEN ESDORPENLANDSCHAP

3.10 Aanvullende maatregelen beekdalgebieden

Huidige omgeving en kernkwaliteit van het gebied

Het projectgebied 'De Groenlanden' bevindt zich volgens de zonpotentiekaart in een beekdalgebied. Voor projecten in beekdalgebieden gelden aanvullende eisen:

- Afstemming met het waterschap: Initiatiefnemers moeten hun plannen afstemmen met het waterschap.
- Vertragen van waterafvoer: In een beekdal is het van belang dat water vertraagd wordt afgevoerd. Een zonnepark kan hieraan bijdragen door het waterbergend vermogen van het beekdal te behouden of te vergroten.
- Vernatting en hermeandering: Dit kan gerealiseerd worden door maatregelen zoals hermeandering van beken, het verhogen van grondwaterstanden of het vernatten van het beekdal, binnen de bestaande cultuurhistorische verkaveling

Daarnaast kunnen de volgende maatregelen worden toegepast:

- ruim opgezette zonneparken op extensief beheerde natte kruidenrijke graslanden.
- pas de randen in met beplantingssingels.
- slootstructuren met brede natuurvriendelijke oevers.
- behoud de cultuurhistorische verkavelingsstructuren of maak deze opnieuw zichtbaar.
- een bestaande watergang als doorgaand landschappelijk element wordt niet verstoord door het zonnepark.

Het projectgebied bij Klatering maakt deel uit van het beekdallandschap. Dit landschapstype bevindt zich in de natte laagtes die ingesleten zijn door de keileemlaag. De beekdalen vormen een eigen ecosysteem met unieke soortengemeenschappen. Deze beekdalen zijn grotendeels onbebouwd gebleven en worden voornamelijk gebruikt als grasland.

Het functioneren van beekdallandschappen is sterk afhankelijk van een goed waterbeheer binnen het gehele stroomgebied. Een gezonde waterhuishouding is essentieel voor het behoud van de ecologische en landschappelijke waarden van deze gebieden.

Ontwerpmaatregelen

We hebben onze plannen in een vroeg stadium met het waterschap afgestemd. Samen met hydrologisch specialist van WDO, [redacted] zijn we tot een ontwerp gekomen waarbij water vertraagd wordt afgevoerd via een ecologische, meanderende slenk. De beekdalranden worden opgehoogd en het gebied wordt vernat en 75.000 m3 aan waterberging gecreëerd wordt (zie ook paragraaf 1.3, 3.2 en 3.5). De vernatting van het gebied sluit aan bij het historische karakter en de natuurlijke dynamiek van het beekdal. Verwacht wordt dat oorspronkelijke plantensoorten uit de 18e eeuw, zoals typische hooilandschapvegetatie, terugkeren. Bodemuitspoeling draagt bij aan een minder voedselrijke bodem, wat leidt tot een gemengde vegetatie die het cultuurhistorische karakter van het gebied versterkt.

De aanvullende maatregelen binnen het projectgebied zijn specifiek gericht op het behoud en versterken van de kernkwaliteiten van het beekdalgebied:

Lage bedekkingsgraad zonnepanelen (M29)

De zonnepanelen worden geplaatst op ruime afstand van elkaar, met natte kruidenrijke graslanden als bufferzones tussen de panelen. Deze graslanden ondersteunen de biodiversiteit en dragen bij aan waterberging.

Struweelranden (M32/M33)

Langs de randen van het zonnepark worden inheemse beplantingssingels aangelegd, zoals elzen en wilgen. Deze versterken de ecologische verbindingen en zorgen voor visuele integratie.

Natuurlijke oevers (M21)

Slootstructuren binnen het project worden voorzien van brede, natuurvriendelijke oevers om de waterhuishouding te verbeteren en habitats te creëren voor flora en fauna.

Volgen van de verkavelingsstructuur (M28)

Versterken van het cultuurhistorische karakter van het gebied door herstel van beplantingssingels, aanhouden oude verkavelingsrichting en structuurdragers, zoals de oude weg en verhoogde rand/ gemeentegrens. Dit zorgt voor herkenbaarheid en versterkt de cultuurhistorische waarde van het landschap.

Behoud van bestaande watergangen (M1)

Om de functie van het gebied als waterbergend beekdal werkbaar te maken, is het nodig dat de bestaande sloten verondiept worden. Het is immers niet meer de bedoeling water af te voeren, zoals dit het geval was bij de landbouwkundige functie. De opzet van het zonnepark voegt zich echter wel naar de oorspronkelijk slootstructuren. Bepaalde sloten vormen de randen van de afzonderlijke delen zonnelandschap. Ze zijn bepalend in de doorzichten en de oriëntatie van het zonnelandschap.

Meerwaarde

De maatregelen dragen bij aan een verbeterde ecologische, hydrologische en landschappelijke kwaliteit van het beekdal:

- **Ecologisch herstel**: Terugkeer van oorspronkelijke vegetatietypen, zoals dotterbloemhooilanden, en betere leefomstandigheden voor amfibieën, reptielen en vissen.
- **Behoud open karakter**: Een lage, geclusterde opstelling van zonnepanelen met behoud van open ruimtes door ecologische verbindingszones en kruidenrijke graslanden behoudt het open karakter van het beekdal
- **Klimaatadaptatie:** Vermindering van wateroverlast in lagergelegen gebieden en een robuustere waterhuishouding.
- **Cultuurhistorische versterking**: Herstel van oude verkavelingsstructuren en het landschapseigen karakter van het beekdal.

We voldoen dan ook aan de aanvullende maatregelen gesteld in beleidsregel 3.10 voor projecten in (niet-gave) beekdalgebieden.

Vervolgstappen

- Afstemming met WDO Delta: De verdere planning en uitvoering van maatregelen worden nauw afgestemd met WDO Delta en andere belanghebbenden.
- Uitwerking inpassingsplan: Na ontvangst van terugkoppeling op de plannen wordt het landschapsplan samen met het aanleg-en beheerplan verder uitgewerkt.

Aan beleidsregel "3.10 Aanvullende eisen beekdalgebied" wordt voldaan.

AFBEELDING 86: REFERENTIEBEELD STRUWEELRANDEN

AFBEELDING 87: WE BEHOUDEN BESTAANDE WATERGANGEN

AFBEELDING 88: REFERENTIEBEELD WATERBERGING

3.11 Aanvullende eisen akkervogels

Huidige omgeving en kernkwaliteiten

Het projectgebied "De Groenlanden" bevindt zich **niet in een officieel erkend akkervogelgebied**, zoals vastgesteld door relevante beleidskaders. Dit betekent dat de specifieke aanvullende eisen voor akkervogelgebieden **niet van toepassing zijn op dit project**. Desalniettemin zijn er wel kansen voor versterking van bepaalde akkervogelpopulaties.

Tijdens veldbezoeken zijn in het gebied enkele akkervogels waargenomen, waaronder:

- Geelgors (*Emberiza citrinella)*
- Graspieper (*Anthus pratensis)*
- Veldleeuwerik *(Alauda arvensis)*

De geelgors is een kleinschalige landschap akkervogel. Daarnaast biedt het gebied potentie voor weidevogels zoals kievit, grutto, tureluur en wulp. De graspieper, veldleeuwerik en de weidevogels houden van open landschap. Het gebied wordt ook incidenteel gebruikt als foerageergebied door rode lijstsoorten zoals kraanvogel en kleine zwaan.

Ontwerpmaatregelen

Hoewel het gebied geen primair akkervogelgebied is, dragen de geplande ecologische maatregelen met name bij aan de kleinschalige akkervogelpopulatie:

Kruiden- en faunarijk grasland (M18)

Het aanleggen van kruidenrijke graslanden biedt voedsel en nestgelegenheid voor akkervogels zoals graspieper en veldleeuwerik

Behoud van bestaande watergangen (M1)

Bestaande landschapselementen, zoals watergangen en houtwallen, blijven behouden en dienen als schuil- en foerageergebieden voor vogelsoorten.

Struweelranden (M32/M33)

Beplantingssingels met inheemse soorten langs de randen zorgen voor dekking en aanvullende schuilmogelijkheden.

Natuurlijke oevers (M21)

Brede, natuurvriendelijke oevers versterken het ecosysteem en bieden voedselbronnen voor vogels die afhankelijk zijn van insecten.

AFBEELDING 89: GEELGORS

Bron: Waarneming.nl

AFBEELDING 90: GRASPIEPER

Bron: VWG-M.nl

AFBEELDING 91: REFERENTIE BLOEMEN- EN KRUIDENRIJKE GRAS

Bron: Waarneming.nl

Meerwaarde omgeving en kernkwaliteiten gebied

Het project draagt bij aan de biodiversiteit door leefgebied te creëren voor akkervogels die gedijen in een kleinschalig open landschap met structuurrijke elementen zoals kruidenrijke akkerranden en houtwallen. Door deze landschapselementen zorgvuldig te integreren, wordt een balans bereikt tussen zonne-energieopwekking en het versterken van de ecologische waarde van het gebied.

Vervolgstappen

- Overleg met lokale vogelwerkgroepen om het leefgebied voor kleinschalige akkervogels verder te optimaliseren.
- Opstellen van een inrichting- en beheerplan voor bij de omgevingsvergunning.
- Opstellen van een uitgebreid ecologisch onderzoek voor bij de omgevingsvergunning.

Projectgebied Groenlanden bevindt zich niet in een akkervogelgebied en hoeft daarom niet te voldoen aanvullende eisen t.b.v. akkervogels, zoals gesteld in beleidsregel 3.11. Desalniettemin dragen ontwerpmaatregelen bij aan een kleinschalige akkervogelpopulatie.

AFBEELDING 92: REFERENTIEBEELD KRUIDENRIJKE RANDEN

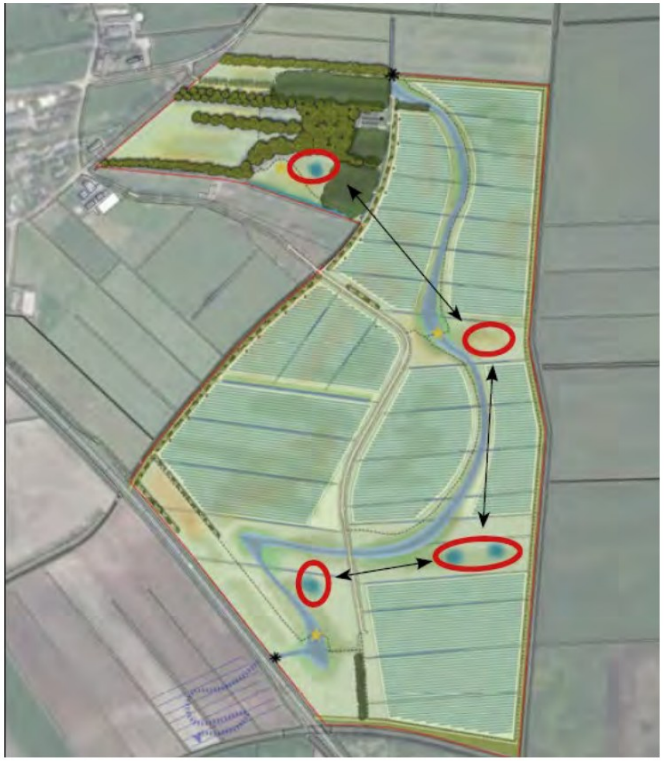

Bron: Eelerwoude

AFBEELDING 93: REFERENTIEBEELD STRUWEELHAGEN

AFBEELDING 94: LOCATIES POELEN

AFBEELDING 95: REFERENTIEBEELD POELEN

3.13 Eenduidige opstelling van de panelen

Huidige situatie en kansen

De openheid van het beekdallandschap vraagt om een zorgvuldige inpassing van zonneparken, waarbij verstoring van het landschapsbeeld zoveel mogelijk wordt beperkt. In de huidige situatie is het zicht op het gebied rustig en overzichtelijk, met natuurlijke lijnen die gevormd worden door watergangen en houtwallen. Een eenduidige opstelling van de zonnepanelen is daarom belangrijk om deze kenmerken te behouden.

Ontwerpmaatregelen

We hanteren navolgende eenduidige opstelling voor alle zonnepanelen:

Zonnepanelen met flauwe hoek (M36)

De panelen worden georiënteerd naar het zuiden. Dit levert niet alleen een efficiëntere bodemlichting op, maar ook een minder industriële uitstraling dan oost-west oriëntatie. Alle panelen worden geplaatst met een hellingshoek van 6 graden, wat zorgt voor een strak en geordend beeld dat reflectie en visuele impact minimaliseert. Er wordt een vaste afstand van 1,8 meter tussen de panelen aangehouden. Dit creëert een consistent beeld.

Volgen van de verkavelingsstructuur (M28)

De opstelling volgt de bestaande historische kavelstructuren, van perceelsgrenzen en sloten, zodat de zonnepanelen zich voegen naar de landschappelijke lijnen van het gebied. De zonnepanelen zullen door de verschillende grenzen een Azimuth hebben van tussen de -3 en de 8 graden, wat minimaal is en in het plangebied niet van elkaar te onderscheiden.

Lage opstelling zonnepanelen waar mogelijk (M35)

Door de glooiing in het landschap is er een hoogteverschil van ca. 1 meter tussen het hoogste en het laagste punt waar de zonnepanelen worden geïnstalleerd, zie paragraaf 1.3 voor de hoogtekaart. Om de bovenkant van de zonnepanelen allemaal even hoog te laten zijn worden er verschillende hoogtes van funderingspalen en structuren gebruikt. Indien men over de zonnepanelen in het plangebied heen kijk ziet men een rustig ogend veld zonder glooiingen of hoogteverschillen.

Meerwaarde

Met de eenduidige opstelling van de zonnepanelen creëren we meerwaarde door te zorgen voor een samenhangend en rustig landschapsbeeld. Door te werken met een zuidelijke oriëntatie, vaste tussenruimtes van 1,8 meter, en lijnvoering langs bestaande kavelstructuren wordt de kernkwaliteit van openheid behouden, terwijl visuele verstoring wordt beperkt.

Vervolgstappen

- Het ontwerp wordt gedeeld met lokale bewoners en belanghebbenden om draagvlak te versterken.
- Technische uitwerking van het ontwerp. Er kunnen mogelijk nog wijzigingen plaatsvinden aan de hand van uitwerking van de waterberging met het waterschap.

Aan beleidsregel "3.13 "Zorg voor een eenduidige opstelling van de panelen" wordt voldaan.

AFBEELDING 96: LAGE OPSTELLING VAN DE ZONNEPANELEN WAAR MOGELIJK, IN VERBAND MET WATERBERGENDE FUNCTIE

3.14 Positionering bijgebouwen

Huidige situatie en kansen

Het projectgebied "De Groenlanden" is een afwisselend landschap met beekdalen en hoger gelegen gronden. Het beekdalgebied heeft een open karakter, terwijl besloten delen aan de rand van Klatering een meer bosrijke en geclusterde structuur hebben. Dit biedt kansen om de bijgebouwen zoals transformatoren, inkoopstation en batterijopslag aan de westzijde in te passen in halfopen landschap.

Ontwerpmaatregelen

Om de bijgebouwen te integreren in het landschap en visuele verstoring te minimaliseren, zijn de volgende maatregelen genomen:

Geclusterde opstelling installaties (M41)

De hogere gebouwde elementen zoals het inkoopstation en de batterijopslag, met een maximale hoogte van 3,3 meter, worden geclusterd in het besloten deel dat wordt ontwikkeld als landgoed Klatering. Dit deel is specifiek gekozen vanwege de natuurlijke beschutting.

Lijnopstelling transformatoren (M42)

De 15 transformatoren worden in een vloeiende lijn op kleine terpjes aan de rand van het beekdal geplaatst. Hierdoor blijft het beekdalgebied vrij van gebouwde objecten, wat het open karakter behoudt.

Meerwaarde

Met de ontwerpmaatregelen dragen we bij aan een samenhangend ontwerp met beperkte verstoring van het landschap. Door de plaatsing van bijgebouwen langs de rand van het beekdal en de beschutte delen van Klatering blijft het beekdalgebied vrij van objecten, waardoor de kernkwaliteiten van openheid en natuurlijke dynamiek behouden blijven.

Vervolgstappen

- De exacte locatie van de bijgebouwen wordt definitief vastgesteld in de ontwerpfase.
- De bosranden en singels rond de bijgebouwen worden verder ontworpen en afgestemd in het finaal beplantingsplan.

Aan beleidsregel "3.14 "Positioneer bijgebouwen in een lijn en/ of geclusterd" wordt voldaan.

AFBEELDING 98: CLUSTER BIJGEBOUWEN HALFOPEN LANDSCHAP

AFBEELDING 97: LOCATIE VAN DE CLUSTER

3.14 Kleurstelling hekwerken en bijgebouwen

Huidige situatie en kansen

De projectlocatie kenmerkt zich door een open en gevarieerd landschap met beekdalen, historische kavelstructuren en natuurlijke beplanting. Consistente kleurstelling van hekwerken en bijgebouwen biedt kansen om in het landschap in te passen met beperkte verstoring.

Ontwerpmaatregelen

Om een samenhangend en landschappelijk passend ontwerp te realiseren, zijn de volgende maatregelen genomen:

Donkere, natuurlijke en consistente kleurstelling voor hekwerken en bijgebouwen

De bouwwerken en elementen op het terrein krijgen een gedekte, verzadigde kleur. Ze voegen zich in het landschap en stralen kwaliteit uit. Groentinten zijn vaak niet passend in het landschap omdat zij feller, harder en niet natuurlijk ogen. Er wordt daarom één grijstint toegepast: kwarts grijs (RAL 7039) die zich goed voegt in het landschap en ook kwaliteit en een zekere rust uitstraalt. De RAL 7039 heeft een menging met bruin en is wat 'warmer'. De poorten dienen ook in dezelfde kleur gespoten te worden. Indien er overige objecten worden geplaatst zoals camera's dienen deze tevens in dezelfde kleur gespoten te worden. Enkel de batterijen krijgen in verband met de warmteproductie een lichtere grijskleur dan overige bouwwerken.

Meerwaarde

De keuze voor een dennen groene, uniforme kleurstelling van bijgebouwen en hekwerken draagt bij aan een visueel rustige en natuurlijke uitstraling. Dit ontwerp respecteert de kernkwaliteiten van het landschap door verstoring te voorkomen en de samenhang te versterken.

Vervolgstappen

- Overleg met belanghebbenden zoals direct omwonenden over kleurstelling
- Definitieve materiaal- en kleurkeuze. Vastleggen van de exacte materialen en kleuren voor hekwerken en bijgebouwen

AFBEELDING 99: TOE TE PASSEN KLEUR KWARTSGRIJS RAL 7039 VOOR BOUWWERKEN EN ELEMENTEN ZOALS TRAFO EN POORT

Aan beleidsregel "3.15 "Kies een donkere, eenduidige kleurstelling voor hekwerken en gebouwen" wordt voldaan.

3.16 Toegangswegen

Huidige situatie en kansen

De huidige toegangsweg tot de locatie komt vanuit het noordwesten bij Klatering. Het betreft een vier meter brede verharde weg, in eigendom van de gemeente, die kronkelend door het plangebied naar het zuiden loopt. Noordelijk van deze weg ligt een historisch eikenpad, dat we in het ontwerp behouden en respecteren.

Bij het ontwerp van nieuwe toegangswegen en onderhoudspaden houden we rekening met het natuurlijke en rustige karakter van het gebied en de landschappelijke waarde. We leggen deze paden halfverhard aan op een passende manier bij het landschap. Daarnaast zorgen we ervoor dat deze paden een tijdelijk karakter hebben, zodat ze eenvoudig te verwijderen zijn bij een eventuele herbestemming van het gebied.

AFBEELDING 100: BESTAANDE TOEGANGSWEGEN TOT DE PLANLOCATIE

Ontwerpmaatregelen

De inrichting van toegangswegen en onderhoudspaden wordt afgestemd op de landschappelijke kwaliteiten en het tijdelijke karakter van het zonnepark. De volgende maatregelen worden genomen:

Aanleg nieuwe halfverhardende toegangsweg tot inkoopstation

In het noord-westen van het plangebied bij Klatering komt een nieuw toegangslaantje in halfverzardend zandkleurig materiaal. Dit materiaal is passend bij het halfopen karakter van Landgoed Klatering. In dit plan zal het historisch ijkenpad gerespecteerd worden.

Aanleg halfverhardende onderhoudswegen

Herstel van de natuurlijke beekdaldynamiek en waterberging zorgt ervoor dat het gebied drassig wordt. Niet alle halfverhardende onderhoudspaden zijn dus geschikt. We kiezen voor grasbetonblokken, wat incidenteel verkeer kan dragen en daarnaast de groene uitstraling van het gebied behoudt.

De paden worden ontworpen met een tijdelijk karakter, waardoor ze na de exploitatieperiode eenvoudig kunnen worden verwijderd of herbestemd zonder blijvende verstoring van het landschap.

Meerwaarde

Door de aanleg van halfverhardende toegangswegen en onderhoudspaden creëren we meerwaarde door rekening te houden met de landschappelijke kwaliteit van het gebied. Het behoud van het historische eikenpad benadrukt de culturele waarde van het landschap. Daarnaast zorgen de tijdelijke en herbruikbare infrastructuur voor beperkte impact op de omgeving, zelfs na de exploitatieperiode.

AFBEELDING 101: REFERENTIEBEELD HALFVERHARDENDE TOEGANGSWEG

Bron: Eelerwoude

AFBEELDING 102: REFERENTIEBEELD GRASBETONBLOKKEN

Bron: Eelerwoude

Vervolgstappen

- Overleg met gemeente en belanghebbenden over de ontwerpkeuzes en uitvoering.
- Uitvoeren van een gedetailleerd technisch ontwerp en inpassingsplan met definitieve locaties en materiaal van toegang en onderhoudswegen.

Aan beleidsregel 3.16 "Richt toegangswegen en onderhoudspaden op een landschappelijke manier (halfverharding) in" wordt voldaan.

3.17 Locatie omvormers

Huidige situatie en kansen

Het projectgebied "De Groenlanden" heeft een open structuur met beekdalen en verspreid liggen woningen aan de rand van het gebied [zie kaart in paragraaf 2.3 voor meer details over de ligging van de huizen]. Direct aan het projectgebied loopt ook de N381 (Drachten-Emmen), die 2,5 km naar het westen toe ten noorden van Beilen aansluit op de A28. Op de N381 geldt een maximumsnelheid 100 km/uur. De meest dichtbij gelegen huizen van het project aan de westzijde liggen dichtbij de weg en hierdoor hebben deze een geluidsbelasting tussen de 45 en 60 dB L_{den} (de gemiddelde geluidsbelasting over een etmaal rekeninghoudende met het hinderlijkere geluid in de avond en nacht).

AFBEELDING 103: GELUIDSBELASTING IN HET PLANGEBIED

Bron: Atlasleefomgeving

In het project zullen omvormers geïnstalleerd moeten worden, die de door de zonnepanelen opgewekte gelijkstroom omzetten naar wisselstroom van elektriciteitsnetwerk. De geluidsbelasting van de omvormers wordt veroorzaakt door de ventilatoren die voor de koeling dienen en de transistoren die de stroom omzetten (geluidsfrequentie boven de 1000 Hz; voornamelijk midden overdag, wanneer het donker is kunnen de omvormers worden uitgezet). Er worden hele kleine omvormers voor de particuliere markt tot hele grote voor grootschalige zonneparken gefabriceerd, waarin we een onderscheid kunnen maken tussen:

- **Centrale omvormers**

  Deze omvormers zijn groter qua formaat (grootte van een halve zeecontainer; tot 3,3 meter hoog) als vermogen (tot zelfs 10 MW), maken meer geluid (circa 85 dB (A) en hoger), hebben een hogere spanning (1500 V) en daardoor kunnen daardoor verder van de transformatoren en zonnepanelen centraal opgesteld worden, en zijn goedkoper per kW.

- **Decentrale omvormers**

  De omvormers, ook wel stringomvormers genoemd zijn kleiner qua formaat (grootte van een televisie) als vermogen (tot circa 400 kW) en voor dezelfde capaciteit zijn er hiervan veel meer van nodig, maken minder geluid (circa 65 tot 75 dB (A)), hebben een lagere spanning (400 tot 800 V) en moeten daardoor dichterbij de transformatoren staan, en worden dus decentraal en dichtbij de zonnepanelen opgesteld, en zijn duurder per kW.

Wat naast geluid van belang is voor de keuze van de omvormers is dat er in Noord-Nederland een radiotelescoop staat, beheerd door Astron, die gevoelig is voor elektro-magnetische straling. Net als veel elektronisch apparatuur geven omvormers die af. Omdat het plangebied in een door Astron rood gedefinieerd gebied ligt betekent dit dat de straling van de omvormers, zo nodig na maatregelen (bv. filter, kooi van Faraday), minder dan 20 dBµV/m moet zijn. Astron publiceert een lijst van mogelijke omvormers van Huawei, SMA en Sungrow, maar niet alle modellen van de fabrikanten zijn meer beschikbaar, omdat deze hun producten regelmatig vernieuwen. Wij hebben meerdere malen met zowel Astron als met de technische teams van Huawei en SMA contact gehad over de elektromagnetische straling en de geluidsniveau en de mogelijke reductiemaatregelen van de verschillende omvormers.

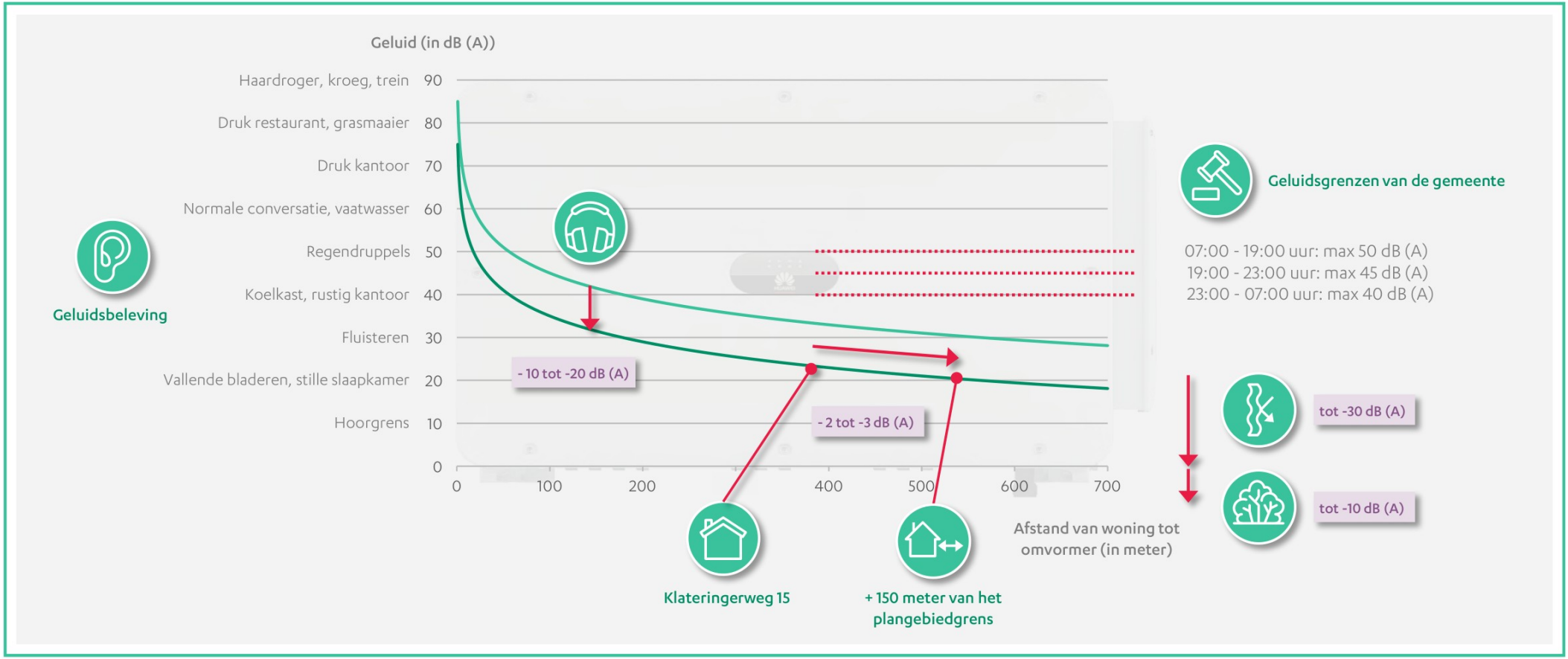
Op grond van het Omgevingsplan gemeente Midden-Drenthe, artikel 22.63 "Geluid: waarden voor geluidgevoelige gebouwen", lid 1, gelden de onderstaande geluideisen op de gevel van woningen en andere geluidgevoelige gebouwen en mag het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau $L_{AR,\ LT}$ als gevolg van activiteiten niet hoger zijn dan:

- 07:00 – 19:00 uur: 50 dB(A)
- 19:00 – 23:00 uur: 45 dB(A)
- 23:00 – 07:00 uur: 40 dB(A)

Omdat de soort en type omvormer de afstand tot de huizen bepaalt hebben wij een geluidsberekening gemaakt om de effecten te berekenen. Hierin gaan wij er vanuit dat de omvormers als een puntbron beschouwd worden, die zich bolvormig kan uitbreiden, en dat de geluidsbronnen zich in een vrij veld zonder afschermende objecten bevinden (geluidsbelasting vermindert dan met 6 dB per afstands-verdubbeling), dit is een worst case uitgangspunt. Voor de berekening van de geluidsbelasting gebruiken wij de volgende formule (Handleiding meten en rekenen industrielawaai, Ministerie van VROM, 2004):

- $L_p = L_w - 10 \log (4 \pi r^2 / Q)$
- L_p = geluidsbelasting op afstand van bron dB(A)
- L_w = totaal geluidsvermogenniveau dB(A)
- r = de afstand waarop het geluidbelasting wordt bepaald
- Q = de richtingscoëfficiënt

AFBEELDING 104: GELUIDSBELASTING VAN DE OMVORMERS

Zie bovenstaande afbeelding voor de resultaten van de geluids-berekening. Hoewel de zijgevel van de woning aan Klatering 8 op circa 370 meter ligt berekenen wij de waarde uit voor Klateringerweg 15 ten noorden van het plangebied uit dat op circa 380 meter ligt, omdat aan de noordzijde in tegenstelling van de zuidwestzijde van het plangebied geen struweel wordt geplant en dat een natuurlijke barrière vormt.

Ontwerpmaatregelen

Om de geluidsimpact van de omvormers te minimaliseren, worden de volgende ontwerpmaatregelen getroffen:

Hogere struweelrand (M32)

Aan de westzijde wordt een struikenrij aangeplant die fungeert als een natuurlijke geluidsbuffer door geluidsgolven te absorberen, te reflecteren en te verspreiden. Hoe dichter en hoger de beplanting, hoe effectiever de geluidsdemping. Niet alleen vermindert deze beplanting de geluidsverspreiding naar omliggende woningen, maar het versterkt tegelijkertijd de landschappelijke kwaliteit. Een strook van 30 meter aan bomen en struiken kan het geluidsniveau met 5 tot 10 dB verminderen (bron: Forest Research).

Keuze voor stillere omvormers

Ondanks dat ze duurder zijn (naar verwachting meer dan 2 keer), kiezen wij ervoor om decentrale stringomvormers te gebruiken. Hoewel wij het exacte model nog niet precies weten, omdat fabrikanten deze blijven vernieuwen, zien we aan de referentiemodelen dat deze 10 tot zelfs 20 dB(A) minder geluid maken (bijvoorbeeld Huawei SUN2000-330KTL en de iets kleinere Huawei SUN2000-100KTL-M1), dan centrale omvormers (SMA SC 4600 UP, zelfs na een noise reduction kit dat door SMA geleverd kan woren). De keuze voor stillere omvormers heeft de grootste impact op het geluidsniveau zonder de omvormers te moeten inpakken. Behalve dat de centrale omvormers meer geluid produceren zouden ze ook door een te grote spanningsverschil niet bij het cluster van objecten (aansluitpunt en batterijen) maar midden in het plangebied komen te staan, wat wij vanwege de landschappelijke inpassing in wenselijk achten.

AFBEELDING 105: REFERENTIEBEELD HUAWEI SUN2000-330KTL

Bron: Huawei

Omvormers worden zover als mogelijk van woningen geplaatst (M43)

De woningen van de omwonenden bevinden zich allemaal verder dan 380 meter van de zonnepanelen van het project, zie paragraaf 2.3 voor een kaart met de nabijgelegen woningen. Om het geluidsimpact van de omvormers zoveel mogelijk te verminderen zullen deze strategisch aan de zijde van tafels zo ver weg mogelijk van de woningen vandaan geplaatst worden naar het midden van het plangebied toe. Afhankelijk van het spanningsniveau van het type omvormer kan dit tot ongeveer 100 tot 200 meter verder van de plangebiedgrens, dit scheelt 2 tot 3 dB(A). Wel moeten de omvormers nog voor onderhoud danwel vervanging via een onderhoudspad per transportbus bereikbaar blijven.

Gebruik van geluidswerende oplossingen

Om geluid te beperken kun je of de geluidsbron aanpakken (volgens de fabrikanten kan dit niet bij de stringomvormers, omdat deze massa-producten al geoptimaliseerd zijn) of geluidswerende oplossingen gebruiken. Hoe dichterbij de maatregelen bij de geluidsbron genomen worden, hoe beter. Volgens een expert van Geluidsburo kunnen de maatregelen het geluid tot 30 dB(A) reduceren. Door de waterbergingsfunctie van het project moeten de omvormers wel hoog genoeg geïnstalleerd worden, maar moeten ze tevens ook bereikbaar blijven. Behalve het volledig inpakken van de omvormers in een behuizing met akoestisch materiaal, zie afbeelding rechts voor een voorbeeld, is het mogelijk om het geluid te reduceren door in de richting van de woningen voldoende grote geluidsisolerende platen te gebruiken (2 lagen met enkele millimeters aan geperforeerd plaatstaal met daartussen akoestisch materiaal), waarop de omvormers op geïnstalleerd worden. Hoewel het geluidsniveau beperkt wordt door een volledige behuizing is een nadeel dat de behuizing vele malen groter is dan de omvormers zelf, omdat er genoeg vrije ruimte om de omvormers moet blijven zodat omvormerfabrikanten dit kunnen accepteren, en hierdoor de esthetische impact op het zonnepark groter is. In ieder geval moeten alle oplossingen op maat gefabriceerd worden, omdat er geen kant-en-klare producten bestaan. Indien dit nodig blijkt uit akoestisch onderzoek, zoals hierna bij de vervolgstappen uitgebreid beschreven wordt, zullen wij de geluidswerende oplossingen op een gedeelte of zelfs op alle omvormers toepassen.

AFBEELDING 106: REFERENTIEBEELD OMKISTING OMVORMERS

Bron: Sunvest

De keuze voor stillere omvormers, strategische plaatsing van de omvormers naar het midden van het plangebied en de toepassing van geluidsbeperkende maatregelen dragen bij aan een samenhangend ontwerp waarin functionaliteit en landschappelijke integratie hand in hand gaan om eventuele geluidsimpact en overlast van de omvormers op de nabijgelegen woningen te minimaliseren. Naar verwachting zal het geluid van de omvormers ver onder de door de gemeente gestelde geluidsgrenzen blijven. De aanpak waarborgt dat zowel het visuele als akoestische effect van het zonnepark in lijn blijft met de kernkwaliteiten van het project.

Vervolgstappen

- **Uitwerking beplantingsplan**

  De natuurlijke afscheiding aan de westzijde wordt verder gedetailleerd in samenwerking met landschapsarchitecten en ecologen uitgewerkt.

- **Akoestisch onderzoek**

  Zoals aangegeven hebben wij een geluidsberekening gemaakt om een eerste inschatting te maken wat het effect zal zijn voor de omwonenden van de verschillende typen en de locatie van de omvormers. De volgende stap is om een uitgebreide akoestisch onderzoek te doen, omdat geluid complex is en door veel factoren beïnvloed wordt (absorptie, reflectie door objecten, wind, etc.). In ieder geval zal er 3D-geluidsmodel gemaakt worden, waarin de verschillende objecten met de precieze locaties en hoogtes ingetekend worden (zoals de omvormers, zonnepanelen, de huidige en de nieuwe beplanting, de ophoging van het beekdal) om te berekenen in hoeverre die het geluid al reduceren, wat de invloed is van het open veld en het achtergrondgeluid van de N381, om te bekijken in hoeverre de puntbronnen lijnbronnen worden, en wat het effect is van de verschillende geluidswerende maatregelen om de beste oplossing te kiezen. Met geluidwerende maatregelen is het makkelijker om hoge dan om lage tonen te dempen, waardoor de lage tonen meer opvallen (Campmans, 2018). De RIVM heeft onderzoek gedaan naar lage frequente geluid en deze kan heel vervelend en indringend zijn. Uiteraard willen wij de geluidshinder en hiermee mogelijke gezondheids-problemen voor omwonenden vermijden. Bij een goed uitgewerkt plan, ondersteund door een gedegen akoestisch onderzoek, is de kans op benodigde aanpassingen en extra maatregelen na aanleg kleiner.

- **Uitwerking geluidswerende oplossingen**

  Parallel aan het akoestisch onderzoek zullen wij met een fabrikant van industriële geluidswerende oplossingen een ontwerp maken die het geluid voldoende reduceert, maar ook esthetisch is en makkelijk bereikbaar voor onderhoud. Ook zullen wij met de omwonenden en gemeente moeten bepalen voor welke omvormers de geluidswerende oplossingen van toepassing zullen zijn.

- **Technische tekeningen**

  Na het participatietraject en overleg met de energie-coöperatie zullen wij een bodemonderzoek (onder andere het inmeten van hoogte met een drone) laten doen en een gedetailleerde technische layout door een technische tekenaar danwel de bouwer, die het project gaat aanleggen, laten maken. Hierin zullen onder andere alle transformatoren, kabels en de exacte locaties van de omvormers ingetekend worden. De laatste zullen op de juiste hoogte moeten geïnstalleerd worden vanwege de waterbergingsfunctionaliteit en zo ver mogelijk van de huizen vandaan.

- **Communicatie met belanghebbenden**

  De omwonenden zullen uitgebreid geïnformeerd worden over het zonnepark, voor en na de aanleg. Wij zullen ook op de werking ervan ingaan en de soort en locatie van de omvormers en de (mogelijke) toegepaste geluids-reducerende maatregelen zullen zeker aan bod komen, zo wordt de transparantie, inspraak en draagvlak gewaarborgd. Ook wordt er duidelijk gecommuniceerd aan wie en dat alle geluidshinder, hoe klein dan ook ondervonden wordt, gerapporteerd moet worden, zodat wij direct naar oplossingen kunnen kijken.

- **Monitoring van geluidsimpact**

  Tijdens de exploitatieperiode wordt de geluidsproductie van de omvormers gemeten om te voldoen aan de geldende normen en afspraken. Zo nodig worden ook de ventilatoren schoongemaakt, omdat vuil extra geluid kan veroorzaken, of op tijd vervangen, en wordt er gekeken of alle bevestigingen goed aangedraaid en geïsoleerd zijn voor geluid om onnodige trillingen te vermijden.

Aan beleidsregel 3.17 “Omvormers zover mogelijk van woningen, of indien nodig ingepakt om overlast te beperken” wordt voldaan.

3.18 Landschaptype eigen middelen

Huidige situatie en kansen

De beleving van een zonneakker wordt grotendeels bepaald door de inrichting van de randen. Een zorgvuldige inrichting voorkomt verstoring en zorgt voor een harmonisch beeld in het landschap. Het beekdallandschap leent zich voor een ontwerp waarbij het open karakter zoveel behouden blijft. De westzijde van de locatie, bij de Altingerleek, biedt kansen in het ontwerp om rekening te houden met dynamische overgang te creëren naar het meer besloten esdorp Klatering. Aan de noord- en oostzijde wordt ten behoeve van de waterbergende functie de beekdalrand en historische gemeentegrens opgehoogd. Dit biedt kansen voor een subtiele en lagere beplanting. Op basis van een grondige analyse op basis van bureauonderzoek en veldbezoek heeft Eelerwoude de volgende landschapstype eigen middelen in het ontwerp opgenomen:

Ontwerpmaatregelen

Kruiden- en faunarijk grasland (M18)

Aan de zuid-west zijde, aangrenzend aan de N381, wordt het open karakter van de locatie en belangrijke zichtlijnen behouden door het inzaaien van open kruiden- en faunarijk grasland.

Hogere struweelrand (M32)

Aan de westkant komt een natuurlijke overgang naar het meer besloten esdorp Klatering tot stand door het aanleggen van een hogere struweelrand. Op deze manier wordt ook het zicht ontnomen vanaf bewoners op adressen Klatering 8 en Alting 32.

Lagere struweelrand (M33)

Aan de noord en oostkant is hoog struweel niet passend bij het landschap en hebben we daardoor gekozen herstel van de oude gemeentegrens met opgehoogde beekdalrand te combineren met laag struweel. Uit het inpassingsplan van Eelerwoude kwam voort dat dit de meest passende oplossing is voor inpassing van deze randen.

Voor een volledig overzicht van de beplantingslijst en zorgvuldige inrichting van de randen, zie ook hoofdstuk 2 van bijlage 4 Biodiversiteitsplan en 3.4 van bijlage 3 Inpassingsplan.

Voor visualisaties van de randen, zie afbeeldingen op pagina 87-88 .

Meerwaarde

De voorgestelde inrichting sluit logisch aan op het beeklandschap en versterkt de ruimtelijke kwaliteit. De natuurlijke overgangen en faunarijke vegetatie dragen bij aan biodiversiteit, behoud van zichtlijnen, en de beleving van het gebied. Het gebruik van landschapstype eigen middelen minimaliseert de visuele impact en integreert de zonneakker op een harmonieuze manier in de omgeving.

Vervolgstappen

- Bespreken van de ontwerpkeuzes tijdens participatieproces met gemeente en belanghebbenden. Aangezien de ontwerpkeuze van de inrichting van de randen van invloed is op het zicht vanuit omwonenden is het belangrijk hier goed naar te luisteren.
- Terugkoppeling verwerken in vervolgstudies benodigd voor de omgevingsvergunning.
- Realisatie van de voorgestelde inrichtingsmaatregelen.

Aan beleidsregel 3.18 "Werk met landschapstype eigen middelen" wordt voldaan.

AFBEELDING 107: LANDSCHAPSTYPE EIGEN MIDDELEN

Bron: Eelerwoude

3.19 Voorkom zicht op achterkanten van panelen

Huidige situatie en kansen

De achterzijden van zonnepanelen hebben een industriële uitstraling die niet past bij het landschap rondom Groenlanden. Om visuele hinder te voorkomen, zijn maatregelen getroffen om het zicht op de achterkant van de panelen volledig te blokkeren en het landschap een rustige en natuurlijke uitstraling te geven.

Ontwerpmaatregelen

Door te kiezen voor een zuidopstelling ten opzichte van de meer industriële oost-zijde oriëntatie, wordt vanaf de N381 en Klatering al het zicht op de achterkant van de panelen ontnomen. Daarnaast zijn nog de volgende landschappelijke maatregelen in het ontwerp doorgevoerd:

Kruiden-/faunarijk grasland en brede ecologische verbindingszones (M18/M19)

De aanleg van kruiden- en faunarijk grasland aan de westzijde gecombineerd met brede ecologische zones zorgen voor behoud van openheid en zichtlijnen vanaf de N381. Doorgaand verkeer in noord-zuid richting heeft dan ook geen zicht op de achterzijde van de panelen.

Hogere struweelrand (M32)

Aanplanting van de struweelrand aan de westzijde zorgt ervoor dat het zicht op de achterkant van de panelen vanaf die zijde (inwoners op en nabij Klatering 8) geheel ontnomen wordt. Voor een visualisatie hiervan, zie volgende pagina.

Ophoging beekdalrand en lagere struweelrand (M4/M33)

Zoals eerder toegelicht wordt de noord- en oostelijke rand van het plangebied opgehoogd en ingepast met laag struweel. Dit ontneemt het zicht vanaf de woningen en boerderij bij Klateringseweg 14-16 op de achterkant van de panelen.

Meerwaarde

De maatregelen zorgen ervoor dat de industriële achterkanten van de zonnepanelen niet zichtbaar zijn, wat de landschappelijke kwaliteit en rust in het gebied behoudt. Hierdoor wordt het zonnepark op een natuurlijke manier in het landschap ingepast.

Vervolgstappen

- Overleg tijdens vervolg participatietraject met belanghebbenden over getroffen landschappelijke maatregelen.
- Aanleg van de nieuwe en versterkte groenstructuren voordat de tafels met zonnepanelen geplaatst worden. Voorafgaand aan de omgevingsvergunning zullen we hiervoor afspraken maken met de gemeente en vastlegging waarborgen.

Aan beleidsregel 3.19 "Voorkom zicht op achterkant panelen" wordt voldaan.

AFBEELDING 108: MAATREGELEN TER VOORKOMING ZICHT OP ACHTERKANT ZONNEPANELEN

Bron: Eelerwoude

Afbeelding 109: Situatieschets
Aanplanting van de struweelrand aan de westzijde zorgt ervoor dat het zicht op de achterkant van de panelen vanaf die zijde (inwoners op en nabij Klatering 8) geheel ontnomen wordt

3.20 Combineer hekwerken en andere objecten met de landschappelijke randafwerking

Huidige situatie en kansen

Hekwerken en andere functionele objecten zoals inkoopstations, transformatoren en batterijopslag zijn noodzakelijk voor de beveiliging en werking van het zonnepark. Hoewel stalen hekwerken door verzekeringsrichtlijnen vereist zijn vanwege toenemende risico's op diefstal en vandalisme, hebben we maatregelen doorgevoerd om deze elementen zorgvuldig in het landschap in te passen en te combineren met de landschappelijke randafwerking van de clusters zonnepanelen.

Ontwerpmaatregelen

De doorgevoerde ontwerpmaatregelen hebben als doel behoud van openheid van het beekdalgebied en minimaliseren van zicht op hekwerken en andere objecten:

Hekwerk rondom de zonnepanelen verspreid in clusters (M17/M30)

Het plan richt zich op optimale recreatieve toegankelijkheid, met een gevarieerd netwerk van routes. Hekwerken worden rondom de verschillende clusters van de zonnepanelen geplaatst en niet om het gehele plangebied. Zo wordt het gebied toegankelijk gemaakt voor recreatie. Deze routes lopen langs de slenk, rondom het beekdalgebied en door Landgoed Klatering. Educatie krijgt daarbij ook in het bijzonder aandacht. Het landschap met energieopwek en waterdynamiek is een buitenlab, hier wordt net als bij Neeltje Jans in Zeeland en Waterloopbos in Flevoland, op speelse wijze invulling aan gegeven worden.

Ophoging en herstel historische beekdal-randen met lage struweelranden (M4/M33)

Ophoging en herstel van de historische beekdalranden, ingepast met laag struweel, zorgt voor landschappelijke randafwerking aan de noord- en oostzijde en ontneemt zoveel mogelijk zicht op de hekwerken rondom de clusters.

Hogere struweelrand (M32)

In het besloten gebied bij Klatering zorgt hoger struweel voor landschappelijke inpassing van het hekwerk.

Kruiden- en faunarijk grasland (M18)

De zuid-west zijde, bij de N381, wordt ingepast met een kruidenrijk en faunrijk grasland. Het bepalend beeld vanaf die zijde is daarnaast de ecologische slenk, wat zorgt voor behoud van openheid van het beekdalgebied en landschappelijke randafwerking.

Hoge installaties uit het open landschap (M40)

De bebouwde omgeving zoals inkoopstation en batterijopslag wordt in het halfopen landschap bij Klatering geïntegreerd. Door deze strategisch tussen de aanwezige boomwallen te plaatsen, worden deze uit het zicht onttrokken.

Lijnopstelling transformatoren (M42)

Transformatoren worden in lijn geplaatst aan de westzijde van het plangebied en afgeschermd door een hoge struweelrand, waardoor ze niet verstorend werken voor het open beekdalgebied.

Meerwaarde

De maatregelen combineren functionaliteit en landschappelijke kwaliteit door hekwerken en technische objecten zorgvuldig te integreren in de omgeving/ de landschappelijke randafwerking. Door het gebied open te stellen voor recreatie bieden we meerwaarde voor de omgeving. Daarnaast zorgen we voor behoud van het open karakter van het beekdallandschap.

Vervolgstappen

- Detailuitwerking van het ontwerp en de inpassing van hekwerken en objecten.
- Overleg met betrokken partijen over uitvoering en beheer van de beplanting en landschappelijke elementen.

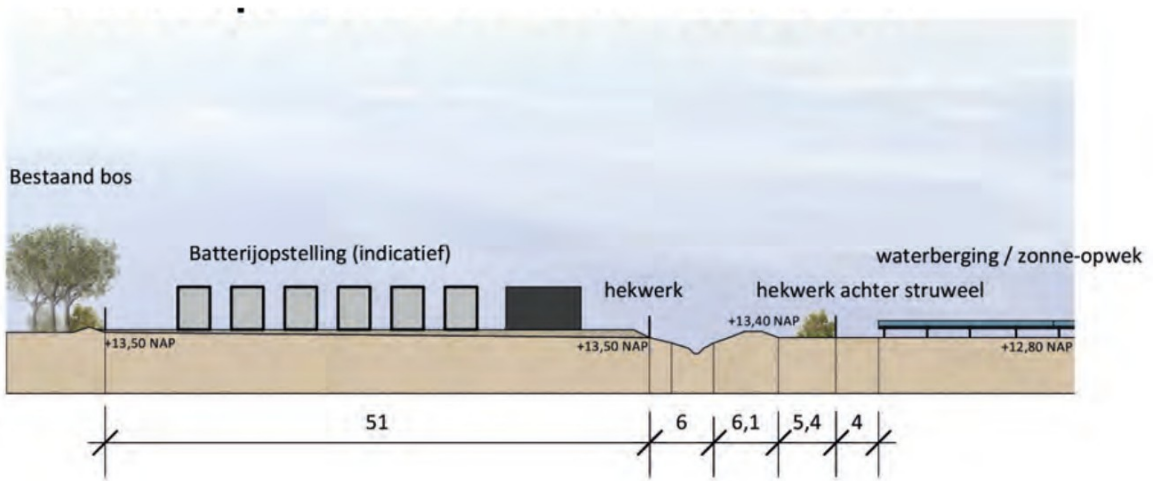
Aan beleidsregel 3.20 "Combineer hekwerken en andere objecten met de landschappelijke randafwerking" wordt voldaan.

AFBEELDING 110: DOORSNEDES VAN HET ONTWERP

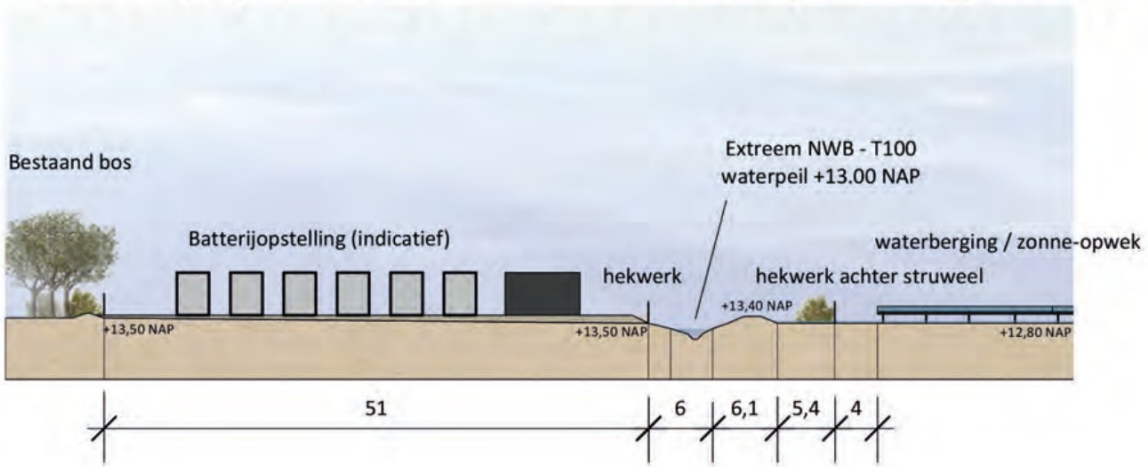

Bron: Eelerwoude

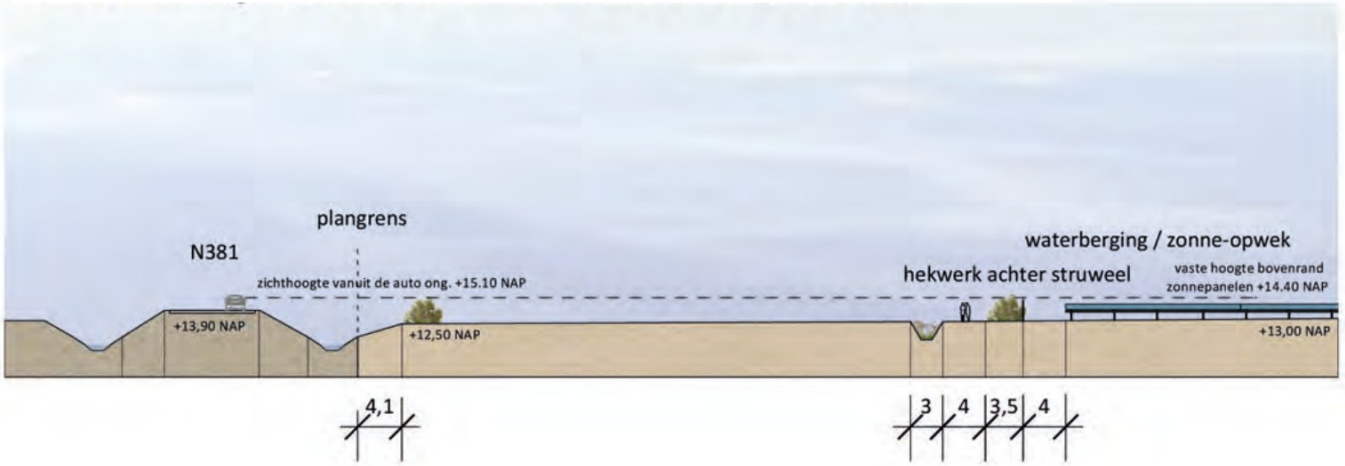
AFBEELDING 111: DWARSPROFIEL 3 – ZOMERBEELD

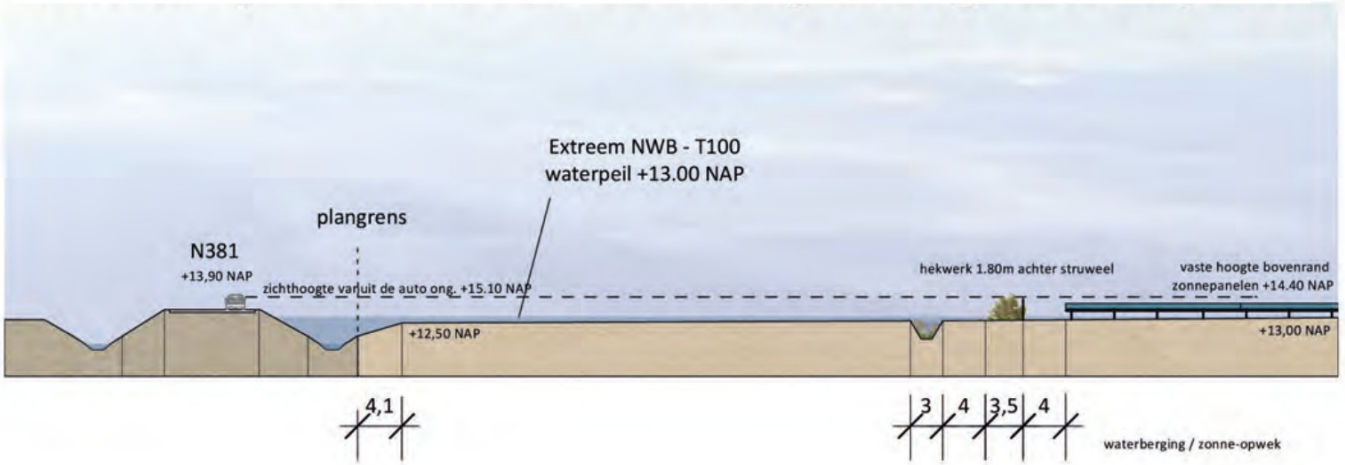
AFBEELDING 111: DWARSPROFIEL 3 – BEELD BIJ HOOG WATERPIJL

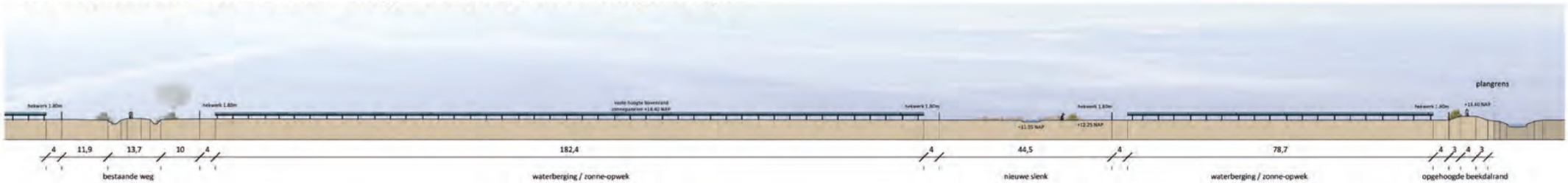
AFBEELDING 112: DWARSPROFIEL 2 – ZOMERBEELD

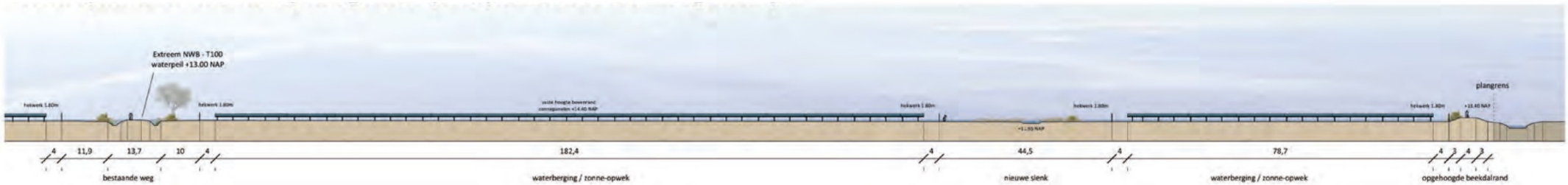
AFBEELDING 112: DWARSPROFIEL 2 – BEELD BIJ HOOG WATERPIJL

AFBEELDING 113: DWARSPROFIEL 1 – ZOMERBEELD: LAAG WATERPIJL, PADEN TOEGANKELIJK

AFBEELDING 113: DWARSPROFIEL 1 – BEELD BIJ HOOG WATERPIJL, PADEN DEELS TOEGANKELIJK

Hoofdstuk 4

Financiële participatie

4. Financiële participatie

Onze visie

Financiële participatie is een belangrijk onderdeel in onze visie. Wij proberen voor alle partijen de juiste balans te vinden tussen welvaart en welzijn. Dit doen wij door de omgeving zowel inhoudelijk, als ook financieel te betrekken bij het project. Binnen ons participatieplan gaan wij dieper in op dit onderdeel zoals mede-eigenaarschap, een mogelijkheid tot het opzetten van een omgevingsfonds, waarbij een deel van de opbrengsten wordt geïnvesteerd in lokale projecten. Financiële participatie zorgt ervoor dat de voordelen van het project direct ten goede komen aan de lokale gemeenschap.

De kracht van ons voorstel

Wij voegen waarde toe door o.a. het beschikbaar stellen van onze kennis en expertise. En door modellen en oplossingen beschikbaar en in gezamenlijkheid, met bijvoorbeeld de Energiecoöperatie, uit te werken.

Leeswijzer

In de onderstaande tabel hebben wij de belangrijkste maatregelen en hun meerwaarde samengevat. De opbouw van het hoofdstuk volgt de aandachtspunten zoals beschreven in het Beleidskader. Elke paragraaf bevat een duidelijke structuur bestaande uit de aanleiding, de aanpak en het beoogde effect. Dit resulteert in een helder en goed te volgen document.

TABEL 4: BELANGRIJKSTE MAATREGELEN EN HUN MEERWAARDE MET BETREKKING TOT HOOFDSTUK 4

Beoordelingscriterium	Paginanummer	Conclusie
Ondertekening intentieovereenkomst	p. 91	Door de initiatiefnemers van Groenlanden is een intentieovereenkomst getekend met energiecoöperatie 'De Gezamenlijke Energie Coöperatie Midden-Drenthe U.A.'

Genomen stappen

Wij vinden het vanzelfsprekend en belangrijk dat de omgeving inspraak heeft en mee kan profiteren bij de realisatie van een zonnepark. Groenlanden heeft dan ook in een vroeg stadium contact gezocht met de lokale energiecoöperatie genaamd 'De Gezamenlijke Energie Coöperatie Midden-Drenthe U.A.' (de Energiecoöperatie). Met de Energiecoöperatie is diverse keren overleg gevoerd over de vormgeving van lokale betrokkenheid bij een te realiseren zonnepark.

De overleggen hebben steeds in kleine kringen en in een gemoedelijke sfeer (o.a. in het Dorpshuis) plaatsgevonden. Steeds is getracht en ook gelukt om vanuit beeldvormende gesprekken te onderzoeken waar en hoe partijen kunnen samenwerken en elkaar kunnen versterken richting de inwoners van de gemeente.

Om het voorgaande te kunnen bewerkstelligen is door de Energiecoöperatie een samenwerkingsovereenkomst opgesteld met als partijen de Energiecoöperatie en de initiatiefnemer van het zonnepark. Uitgangspunt in voorgelegde overeenkomst tussen Groenlanden en de Energiecoöperatie is de wens van beide om afspraken te maken over de wijze waarop omwonenden en lokale organisaties zoals scholen, ondernemers en natuur-verenigingen, in de nabije omgeving van het plangebied betrokken worden bij het project en hoe de omgeving kan meeprofiteren van het project.

De voorgelegde samenwerkingsovereenkomst door de Energie Coöperatie is door beide partijen getekend op 27 december 2024. Namens de Energie Coöperatie hebben de [redacted] en [redacted] getekend.

Belangrijkste punten

In de gesloten overeenkomst is onder meer het volgende vastgelegd:

- De locatie, inclusief de perceelnummers, van het beoogde zonnepark.
- Het onderschrijven door partijen van de gedragscode 'Zon op land', waarin is opgenomen dat projecten bij voorkeur op basis van gelijkwaardigheid met de omgeving worden ontwikkeld.
- Samenwerking met en actieve betrokkenheid van de Energie Coöperatie bij de ontwikkeling en realisatie onder meer via het instellen van een gezamenlijke 'stuurgroep'.
- Partijen streven naar een natuurinclusief zonnepark waarbij het streven is om bestaande kwaliteiten te versterken zoals biodiversiteit, ecologie en klimaatadaptie.
- Partijen streven naar een lokaal eigendom van 50% dat ingevuld wordt door de Energie Coöperatie of bij een kleiner lokaal belang in aanvulling daarop naar een afdracht aan het lokale gebiedsfonds.

Hoofdstuk 5

Procesparticipatie

5. Procesparticipatie

Onze visie

De ontwikkeling van zonneparken in Midden-Drenthe biedt meer dan alleen duurzame energie; het verbindt de energietransitie met sociale cohesie en lokale samenwerking. Zonneparken worden gezien als katalysatoren voor bredere gemeenschapsontwikkeling. Procesparticipatie houdt voor ons in dat omwonenden en andere belanghebbenden actief worden betrokken bij de verschillende fasen van het project. De samenwerking tussen verschillende partijen zoals een energiecoöperatie, de landeigenaren, het waterschap, de provincie, de gemeente, inwoners en natuur- en milieufederaties is van groot belang. Deze samenwerking zorgt voor een integrale aanpak waarbij rekening wordt gehouden met diverse belangen en expertisegebieden. Het betrekken van deze partijen kan helpen bij het identificeren van potentiële obstakels en het vinden van gezamenlijke oplossingen.

De kracht van ons voorstel

Wij werken volgens een integraal model:

- Lokaal initiatief, in samenwerking met de Energiecooperatie, Solar Proactive en Horizon NL.
- We werken inclusief waarbij het welzijn van de omgeving centraal staat
- We zijn transparant in onze communicatie met als doel dat alle belanghebbenden inspraak hebben en zich gehoord voelen
- We richten werkgroepen op voor ontwerp, communicatie, financiën en exploitatie/beheer zodat belanghebbenden actief kunnen bijdragen

Leeswijzer

In de onderstaande tabel hebben wij de belangrijkste onderwerpen samengevat. Deze kunt u vinden op de genoemde pagina's in het bijgevoegde Participatieplan.

In dit document kunt u een kort overzicht vinden van de informatie die in het Participatieplan verder zijn uitgelicht.

TABEL 5: BELANGRIJKSTE MAATREGELEN EN HUN MEERWAARDE MET BETREKKING TOT HOOFDSTUK 5

Beoordelingscriterium	Paginanummer	Conclusie
5.1 Korte omschrijving	p. [94 - 95]	Een korte omschrijving van het project en de omgeving.
5.2 Omgevingsanalyse	p. [96]	Omvat de omgevingsanalyse met een volledige analyse van de omwonenden, stakeholders en hun belangen en standpunten.
5.3 Rollen en bevoegdheden	p. [97]	Hier is een compleet overzicht van de verschillende rollen en bevoegdheden te vinden en hoe wij deze belanghebbenden aanhaken.
5.4 Participatieproces	p. [98]	Op pagina 7-11 van het participatie document leggen wij uit welke modellen wij toepassen, en op pagina 23-25 leggen wij uit hoe wij deze modellen toepassen op tot een succesvolle participatie te komen.
5.5 Communicatie	p. [99 – 100]	Een overzicht van verschillende communicatie mogelijkheden die wij met Energiecoöperatie Midden Drenthe willen gaan toepassen om tot een succesvolle participatie te komen.
5.6 Planning	p. [101]	Een globaal overzicht van de verschillende participatie activiteiten over de verschillende fases heen.

5.1 Korte omschrijving van het plan

De gemeente Midden-Drenthe heeft als doel 290 TJ zonne-energie te realiseren voor 2030, met een uitbreiding tot 320 TJ, wat een oppervlakte van circa 90 hectare vereist. Het beleid richt zich op een lokale energietransitie, waarbij de verdeling van lusten en lasten eerlijk is, en speelt Energiecoöperatie Midden Drenthe een sleutelrol in het organiseren van lokaal eigendom.

In november 2023 organiseerde het Dorpenoverleg Midden-Drenthe vier informatieavonden, waar inwoners hun visie gaven over landschappelijke inpassing, biodiversiteit, transparantie en financiële participatie. Dit leverde waardevolle inzichten op voor een participatief ontwikkelingsproces. De gemeente vroeg advies aan de provincie Drenthe, Enexis, en maatschappelijke organisaties, en hield een marktconsultatie met projectontwikkelaars en energiecoöperaties, wat leidde tot een robuuster beleidskader. Het participatieproces is transparant en gericht op samenwerking met lokale gemeenschappen, inclusief een intentieverklaring met Energiecoöperatie Midden-Drenthe en het streven naar 50% lokaal eigendom. Het participatieplan volgt gemeentelijke en provinciale richtlijnen, waardoor het proces de belangen van diverse stakeholders respecteert.

Doel en reden participatie

Participatie is essentieel bij de ontwikkeling van zonneparken, omdat het verder gaat dan alleen draagvlak creëren. Het dient als katalysator voor bredere maatschappelijke vraagstukken en versterkt de sociale cohesie binnen de gemeenschap. Door omwonenden en belanghebbenden actief te betrekken, ontstaat een gevoel van gezamenlijke verantwoordelijkheid en eigenaarschap, wat cruciaal is voor het succes van duurzame energieprojecten.

De focus ligt op inclusie, zodat alle inwoners – ongeacht achtergrond of positie – een stem hebben in het proces. Dit leidt tot innovatieve oplossingen, betere projectkwaliteit en een breed gedragen resultaat. Samenwerking met lokale en regionale partijen, zoals landeigenaren, energiecoöperaties, natuurbeschermingsorganisaties en overheden, zorgt voor een integrale aanpak waarbij diverse belangen en expertise worden meegenomen. Zo draagt participatie zowel bij aan de acceptatie en duurzaamheid van het project, als ook aan de lange termijn voordelen voor de gemeenschap.

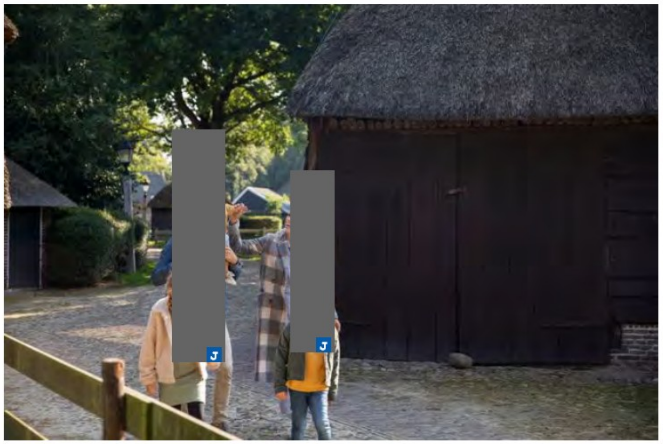
Scope participatie

De participatie richt zich op thema's waar de input van belanghebbenden direct invloed kan hebben op het project. Dit omvat bijvoorbeeld de landschappelijke inpassing, biodiversiteitsmaatregelen, sociale en recreatieve voorzieningen, en financiële participatiemodellen. Hier hebben participanten de ruimte om suggesties te doen en prioriteiten aan te geven. Wanneer er verder nog onderwerpen zijn die de participanten willen bespreken, kijken wij samen met Energiecoöperatie Midden Drenthe of dit een onderdeel wordt van het participatieproces.

Gewenste resultaten

Het doel van participatie is een breed gedragen project dat zowel aansluit bij de gemeenschap als de duurzaamheidsdoelen van de gemeente ondersteunt. We streven naar een transparant proces waarin alle belanghebbenden zich gehoord voelen, en willen lokaal eigenaarschap bevorderen door samenwerking met energiecoöperaties en bewoners. Het participatieproces eindigt zodra het zonnepark volledig is gerealiseerd en operationeel, waarbij mijlpalen zoals de bouw, ingebruikname en tevredenheid van betrokkenen als bereikt worden beschouwd.

Hoewel formele participatie stopt, blijft financiële participatie gedurende de levensduur van het project doorgaan, waarbij inwoners profiteren van economische voordelen. De Beheer- en Exploitatiewerkgroep zorgt ervoor dat stakeholders inspraak behouden in het onderhoud en de exploitatie van het zonnepark. Signalering van omwonenden en belanghebbenden wordt verzameld via de Energiecoöperatie. Alle feedback wordt gebruikt om toekomstige participatietrajecten te verbeteren, wat bijdraagt aan het succes van het project en toekomstige duurzame projecten.

AFBEELDING 117: SFEERBEELD

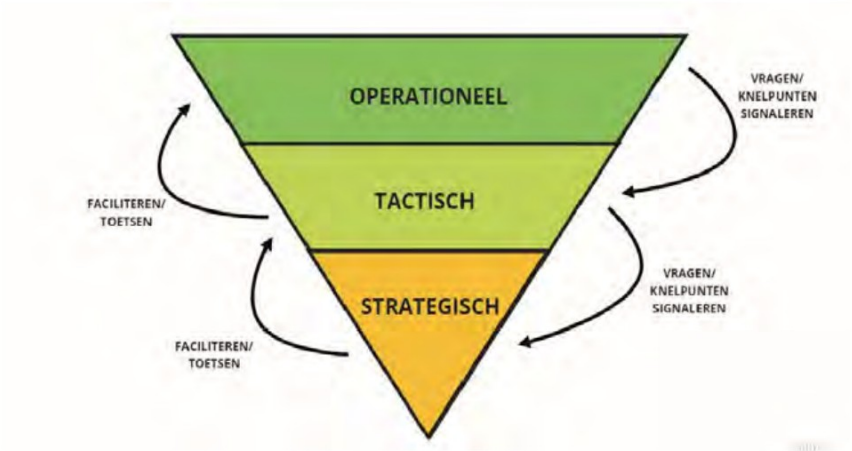
AFBEELDING 118: SFEERBEELD

Inclusief organisatiemodel en proces model

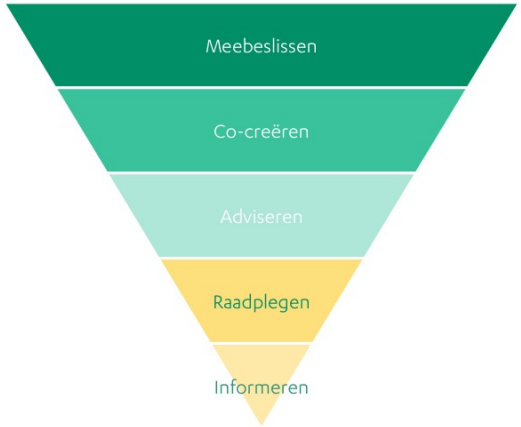
Om invulling te geven aan deze transities ligt de verantwoordelijkheid bij ons allen. Wij hebben daartoe het inclusief organisatiemodel toegepast om op lokaal niveau duurzame energieprojecten te ontwikkelen die bijdragen aan integrale gebiedsontwikkeling. Dit model streeft naar een balans tussen economische groei (welvaart) en kwaliteit van leven (welzijn), waarbij projecten niet alleen financieel rendabel zijn, maar ook bijdragen aan gezondheid, milieu en sociale cohesie. Het inclusief organisatiemodel fungeert als een dynamisch proces waarin continue feedback en samenwerking centraal staan.

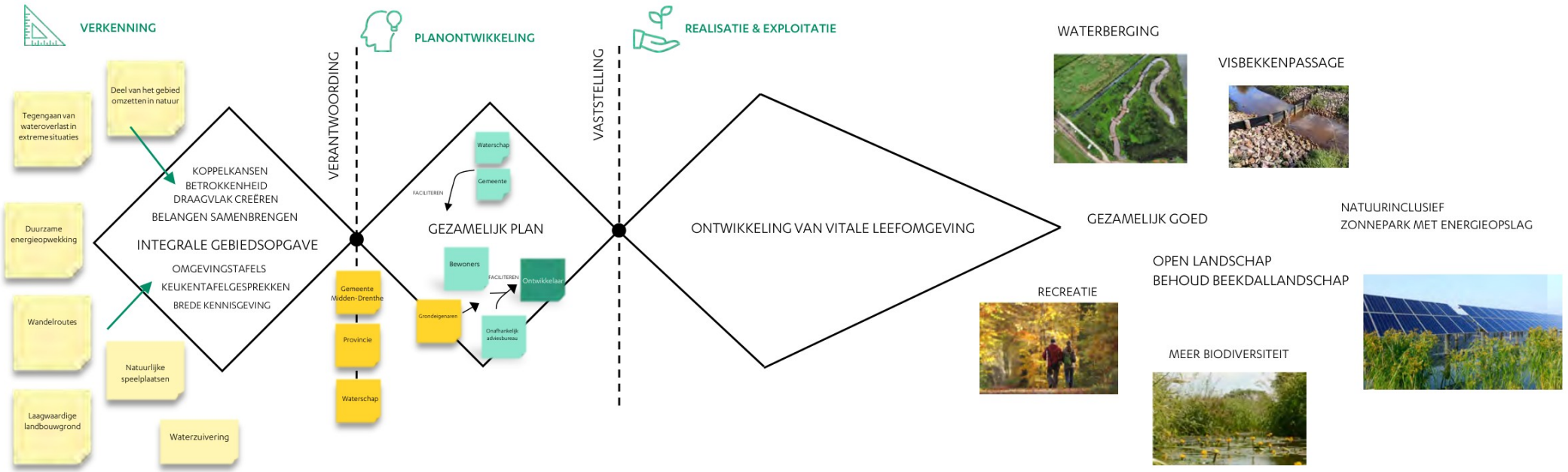
In ons participatie- en communicatieplan gaan wij dieper in op deze modellen

AFBEELDING 119: INCLUSIEF ORGANISATIEMODEL

AFBEELDING 120: DE PARTICIPATIELADDER

AFBEELDING 121: PROCES MODEL

5.2 Omgevingsanalyse

Onze omgevingsanalyse heeft ons geholpen het participatieproces aan te laten sluiten op de wensen en behoeften. De analyse heeft zich gefocust op:

- demografische en sociaaleconomische kenmerken;
- actieve Verenigingen;
- dorpsbelangen.

De gemeente Midden-Drenthe heeft een oppervlakte van 34.587 hectare, waarvan 34.062 land en 525 water. Er wonen 14.928 huishoudens in 25 woonplaatsen, 17 wijken en 48 buurten, met een gemiddelde bevolkingsdichtheid van 404 adressen per km². Van de 18.803 inwoners is 56% ouder dan 45 jaar, wat leidt tot een grotere vraag naar kleinere woningen voor ouderen en alleenstaanden. Het gemiddelde inkomen per inwoner bedraagt €28.700, wat wijst op een groeiende behoefte aan betaalbare koop- en huurwoningen, vooral voor lagere inkomens. Er is een sterke vraag naar woningen tot €225.000 en betaalbare huurwoningen voor ouderen en starters. De bevolkingssamenstelling verandert door vergrijzing en het aantal kleinere huishoudens. Ondanks de toevoeging van 600 woningen in het afgelopen decennium blijft de vraag naar betaalbare woningen voor starters en sociale huurwoningen groot.

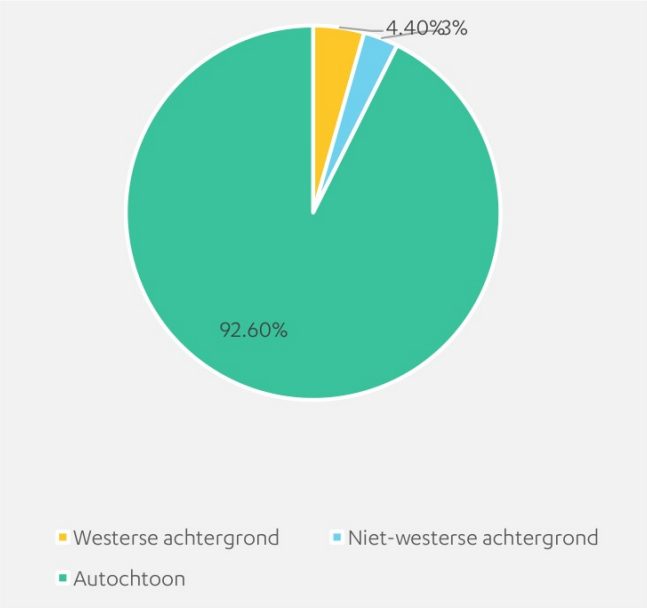
Dorpsverenigingen spelen een belangrijke rol in de gemeenschap en kunnen fungeren als intermediairs in het participatieproces. Regelmatige gemeenschapsactiviteiten helpen bij het verspreiden van informatie en het verzamelen van feedback. Tijdens participatiesessies gaven bewoners aan dat ze twijfelen over de haalbaarheid van zon op dak en windenergie, en de voorkeur geven aan grotere zonneparken, die minder impact op het landschap en de ecologie hebben. Er is interesse in lokale financiële participatie, maar weinig animo om eigenaar te worden.

Hoe wij de omwonenden en stakeholders willen betrekken in ons project is uitgebreid te vinden in bijlage 1 – Participatie- en communicatieplan.

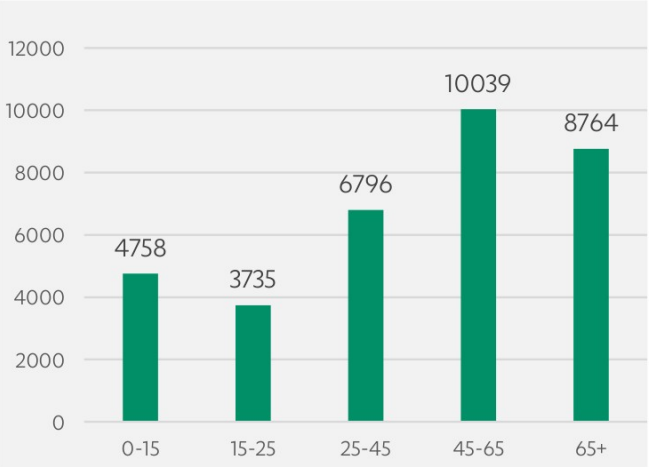
AFBEELDING 122: GEGEVENS HUIZENMARKT MIDDEN-DRENTHE

Categorie	Gegevens
Aantal woningen	14.074 woningen
Gemiddelde WOZ-waarde	EUR 299.000
Percentage koopwoningen	70%
Percentage huurwoningen	30%
Gemiddelde woninggrootte	128 m2
Woningdichtheid	98 woningen per km2
Nieuwbouw woningen (jaarlijks)	200-300 woningen (afhankelijk van jaar)

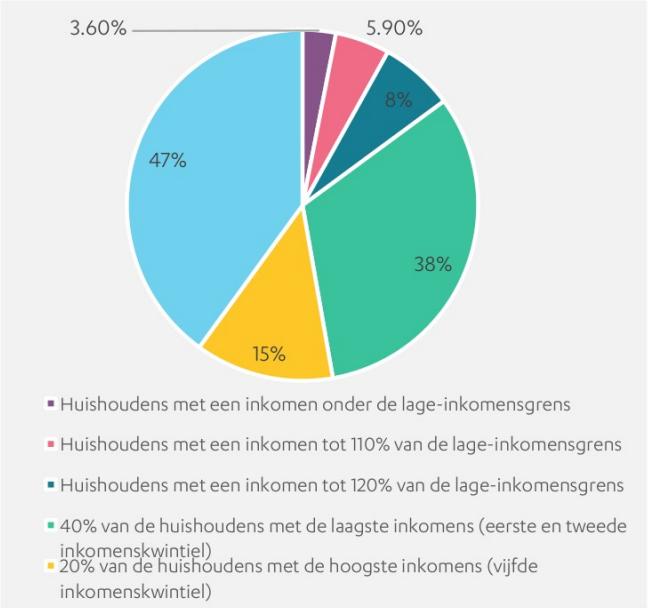
AFBEELDING 123: PERCENTAGE MIGRATIEACHTERGROND

AFBEELDING 124: AANTAL INWONERS NAAR LEEFTIJDSCATEGORIE

AFBEELDING 125: INKOMENSVERDELING

5.3 Rollen & bevoegdheden

Doelgroep	Stakeholders	Belangen	Rol & Bevoegdheid	Instrumenten
Direct omwonenden & aangrenzende grondeigenaren		Behoud van de leefomgeving, minimalisatie van overlast, en mogelijk financieel voordeel.	• Co-creëren 	• Keukentafelgesprekken • Bewonersavonden • Financiële participatie
Lokale energiecoöperatie		Bevorderen van lokale duurzame energieopwekking en financieel voordeel voor leden.	• Meebeslissen 	• Regelmatig overleg • Directe betrokkenheid bij besluitvorming
Lokale belangenorganisaties		Bescherming van de leefomgeving en bevordering van sociaal en cultureel welzijn.	• Adviseren, raadplegen 	• Individuele gesprekken • Uitnodigen schetsavond
Overheidsinstanties		Bevordering van duurzame ontwikkeling, naleving van regels en waarborging van veiligheid en milieu.	• Adviseren, raadplegen • Toetsen aan beleidskaders 	• Individuele gesprekken • Bewonersavonden
Natuurorganisaties		Bescherming van natuur en biodiversiteit, en het beperken van ecologische impact.	• Adviseren, raadplegen 	• Individuele gesprekken • Uitnodigen voor bewonersavonden
Recreatieve organisaties		Behoud en bevordering van recreatiemogelijkheden zoals wandel- en fietspaden.	• Raadplegen 	• Individuele gesprekken • Uitnodigen voor bewonersavonden
Educatieve organisaties		Bevordering van educatie en bewustwording over duurzaamheid en hernieuwbare energie.	• Raadplegen 	• Individuele gesprekken • Uitnodigen voor bewonersavonden
Brede gemeenschap / inwoners straal van >1km		Financiële deelname	• Informeren 	• Digitale communicatie • Financiële participatie

AFBEELDING 126: STAKEHOLDER ANALYSE

5.4 Participatieproces

De organisatie van het project is zo ingericht dat alle belanghebbenden op verschillende niveaus van het inclusieve model kunnen bijdragen. De organisatie bestaat uit een Stuurgroep, een Projectleider en meerdere werkgroepen, die elk hun specifieke rol binnen het proces vervullen. Deze structuur is afgestemd op het inclusieve organisatiemodel en zorgt voor effectieve sturing en samenwerking.

Het participatieproces wordt uitgebreid toegelicht in bijlage 1.

Projectorganisatie

- Stuurgroep: Bestaat uit vertegenwoordigers van de projectontwikkelaars en de Energiecoöperatie Midden-Drenthe. Zij nemen strategische beslissingen en bepalen de richting van het project.

- Projectleider: Coördineert de dagelijkse gang van zaken en onderhoudt de verbinding tussen strategische doelstellingen en operationele uitvoering.

Werkgroepen

- Ontwerpwerkgroep (landschappelijke en ruimtelijke inpassing): Deze werkgroep opereert op tactisch niveau en vertaalt de strategische doelen naar uitvoerbare ontwerpen. Input van de lokale gemeenschap en omwonenden wordt op operationeel niveau meegenomen, waarbij co-creatie binnen de participatieladder centraal staat.

- Communicatiewerkgroep: Werkend op tactisch en operationeel niveau, zorgt deze groep voor effectieve communicatie met alle belanghebbenden. Zij houden rekening met input van de strategische laag en stemmen de communicatie af op de wensen van de gemeenschap. Daarbij gebruiken ze heldere taal (taalniveau B1).

- Financiële Werkgroep: Werkt op tactisch niveau en is verantwoordelijk voor de uitwerking van financiële strategieën. Ze zorgen ervoor dat de financiële participatie van de lokale gemeenschap goed geïntegreerd is.

- Beheer- en Exploitatiewerkgroep: Dit team werkt voornamelijk op operationeel niveau en is verantwoordelijk voor het beheer en de exploitatie van het Zonnelandgoed. Dit omvat ook het lange termijnbeheer van de installaties en natuurgebieden.

Sturing van het Participatieproces

De sturing van het participatieproces wordt georganiseerd via een duidelijke interne structuur, waarbij verantwoordelijkheden voor iedere partij op strategisch, tactisch en operationeel niveau zijn gedefinieerd. Externe communicatie wordt efficiënt ingericht door de communicatiewerkgroep, die zorgt voor de juiste afstemming tussen alle betrokkenen. Daarnaast wordt nauw samengewerkt met Energiecoöperatie Midden Drenthe , om te zorgen voor een breed draagvlak en actieve betrokkenheid van de gemeenschap. Er worden tevens monitoring- en sturingsmechanismen opgezet, zodat het proces continu gemonitord kan worden en waar nodig bijgestuurd wordt.

De werkgroepen faciliteren het tactische en operationele niveau van het project, waarbij zij de vertaalslag maken van strategie naar concrete uitvoering. Dit model biedt ruimte voor het doorgeven van knelpunten en ideeën van de operationele groepen naar het tactische en strategische niveau, waardoor er een constante feedbackcyclus ontstaat.

Hoe wij dit willen toepassen

U kunt de verdere uitwerking en planning van deze aanpak vinden op in het participatieplan in bijlage 1.

AFBEELDING 127: SFEERBEELD

Bron: Provincie Drenthe

AFBEELDING 128: HET DORP KLATERING

Bron: Wikipedia

5.5 Communicatie

Effectieve communicatie is cruciaal voor een succesvol participatieproces, omdat het zorgt voor goed geïnformeerde stakeholders, een open dialoog en transparantie. De communicatiestrategie voor het project richt zich op het bevorderen van een open dialoog tussen alle betrokkenen. De doelstellingen zijn: transparantie waarborgen door tijdige informatieverstrekking, betrokkenheid vergroten door actieve participatie, vertrouwen opbouwen door eerlijke communicatie, en responsiviteit tonen door snel op vragen en zorgen te reageren. Door diverse communicatie-instrumenten in elke fase te gebruiken, wordt een transparant, inclusief en succesvol participatieproces gegarandeerd, waarbij de belangen van de lokale gemeenschap centraal staan.

De communicatie omtrent het participatieproces wordt uitgebreid toegelicht in bijlage 1.

Verkenning

Keukentafelgesprekken: Persoonlijke gesprekken aan huis met omwonenden en belanghebbenden, waarin specifieke zorgen, wensen en ideeën rondom Groenlanden kunnen worden besproken in een vertrouwde en informele sfeer.

Locatiebezoeken: Bezoeken aan de projectlocatie samen met landeigenaren, adviseurs of omwonenden, om ter plaatse de plannen toe te lichten, inrichtingsopties te bespreken en inzicht te geven in de ruimtelijke en ecologische impact van Groenlanden.

Overleg met stakeholders: Regelmatige bijeenkomsten met relevante stakeholders zoals lokale overheden, natuurorganisaties en buurtverenigingen, om hen op de hoogte te houden van de voortgang, feedback te ontvangen en samen te werken aan oplossingen en beslissingen voor Groenlanden.

AFBEELDING 129: SFEERBEELD GROENLANDEN

Planontwikkeling

Informerende brief: Een schriftelijke update die direct aan omwonenden en belanghebbenden wordt verzonden, met actuele informatie over de voortgang, planning en mogelijkheden tot participatie in Groenlanden.

Inloopavond: Een laagdrempelige bijeenkomst waar omwonenden en geïnteresseerden het projectteam kunnen ontmoeten, vragen kunnen stellen en hun mening kunnen geven over het project in een informele setting.

Schetsavond/Ontwerpatelier: Een interactieve sessie waarin omwonenden en belanghebbenden samen met ontwerpers en het projectteam kunnen meedenken en schetsen aan mogelijke ontwerpen en inrichtingsideeën voor Groenlanden, om zo gezamenlijk tot een gedragen ontwerp te komen.

Online Platformen: Virtuele samenwerkingsruimtes waar documenten gedeeld kunnen worden en discussies plaats kunnen vinden.

Nieuwsbrieven: Regelmatige digitale of schriftelijke updates die omwonenden en belanghebben informeren over de voortgang, nieuwe ontwikkelingen en aankomende activiteiten

Enquetes: Vragenlijsten die worden verspreid onder omwonenden en belanghebbenden om hun mening, ideeën en zorgen over het project te verzamelen, waardoor waardevolle input wordt verkregen voor verdere besluitvorming en aanpassingen.

Webinars: Online seminars over specifieke thema's zoals participatie, ontwerp, landschappelijke inpassing.

Werkgroepen: Kleine groepen belanghebbenden die specifieke aspecten van het ontwerp bespreken en feedback geven.

Workshops: Interactieve sessies waar stakeholders actief kunnen deelnemen aan het ontwerpproces en ideeën kunnen uitwisselen.

Expositieruimtes: Fysieke locaties waar ontwerptekeningen en maquettes tentoongesteld worden en waar bezoekers hun feedback kunnen geven.

Adviesgroepen: Regelmatige bijeenkomsten van geselecteerde vertegenwoordigers die advies geven over bijvoorbeeld ontwerpbeslissingen.

Feedbacksessies: Sessies waarin de voortgang wordt besproken of tijdens eventuele klachten en waarin ruimte is voor feedback en suggesties van de gemeenschap.

AFBEELDING 130: SFEERBEELD

Realisatie/Exploitatie

Digitale nieuwsbrieven: Regelmatige updates over operationele prestaties en community engagement activiteiten

Social media/website: Regelmatige korte updates via social media of de website om de gemeenschap op de hoogte te houden van de laatste ontwikkelingen

Voortgangsrapporten: Periodieke schriftelijke updates over de bouwvoortgang en eventuele wijzigingen in de planning.

Bouwplaatsbezoeken: Georganiseerde rondleidingen op de bouwplaats om belanghebben een kijkje achter de schermen te geven.

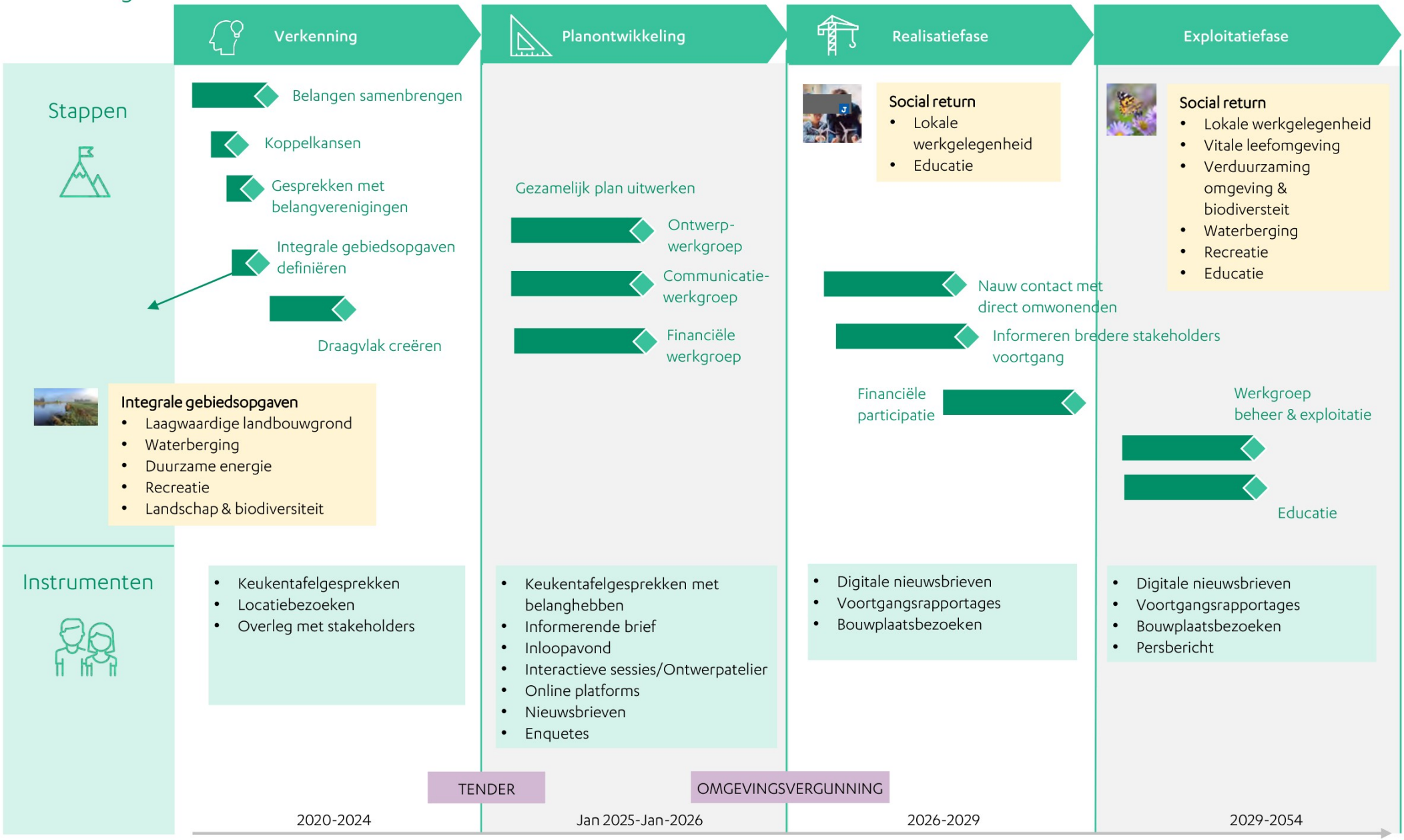
Persbericht: Een korte en informatieve publicatie die het project onder de aandacht brengt bij de pers en het brede publiek, met kerninformatie over doel, voortgang en participatiemogelijkheden.

Jaarverslagen: Gedetailleerde verslagen over de prestaties, financiele opbrengsten en impact van het project.

Informatiepalen: Fysieke borden of palen op strategische locaties rondom het projectterrein (of bouwplaats) die voorbijgangers voorzien van informatie zoals projectdoelen, natuurontwikkeling en belangrijke mijlpalen.

Publieke evenementen: Open dagen, workshops, opening van het park en/of seminars om de gemeenschap te betrekken en te informeren over de resultaten en toekomstige plannen.

5.6 Planning

AFBEELDING 131: PLANNING PROCESPARTICIPATIE EN COMMUNICATIE

Hoofdstuk 6

Overig

6. Overig

Onze visie

Ook binnen de gemeente Midden-Drenthe zijn de problemen over netcongestie bekend. Dit vormt namelijk landelijk een groeiend probleem door de toenemende vraag naar elektriciteit en de opkomst van duurzame energiebronnen. Wij, als ontwikkelaar, zijn ons daarvan bewust en zijn in staat om via batterijopslag overtollige energie op te slaan en vrij te geven wanneer de vraag hoog is. Duurzaamheid staat centraal in onze aanpak. We kiezen voor PFAS-vrije en zoveel mogelijk gerecyclede materialen. Samenwerking met natuurorganisaties vanaf de start van het project zorgt voor een ecologische aanleg en beheer, ondersteund door monitoring gedurende de looptijd. Na afloop van het project vinden we het belangrijk dat het landschap in zijn oorspronkelijke staat wordt hersteld.

De kracht van ons voorstel

Wij voegen waarde toe door een duurzaam en ecologisch ontwerp te combineren met een concreet plan voor de toekomst:

- Het zonnepark wordt uitgerust met een batterij-opslagsysteem dat energie opslaat voor lokaal gebruik.
- Bij verwijdering recyclen en hergebruiken we zoveel mogelijk materialen.
- We garanderen het gebruik van PFAS-vrije zonnepanelen.
- Ons ecologisch aanleg- en beheerplan is opgesteld en getoetst in samenwerking met een natuurorganisatie.
- Na afloop van het project zorgen we voor herstel en versterking van het landschap

Leeswijzer

In de onderstaande tabel hebben wij de belangrijkste maatregelen en hun meerwaarde samengevat. De opbouw van het hoofdstuk volgt de aandachtspunten zoals beschreven in het Beleidskader. Elke paragraaf bevat een duidelijke structuur bestaande uit de aanleiding, de aanpak en het beoogde effect. Dit resulteert in een helder en goed te volgen document.

TABEL 6: BELANGRIJKSTE MAATREGELEN EN HUN MEERWAARDE MET BETREKKING TOT HOOFDSTUK 6

Beoordelingscriterium	Paginanummer	Conclusie
6.1 Batterijopslagsysteem	p. 104-105	Er wordt een batterijopslagsysteem geplaatst op het terrein, waardoor meer stroom kan worden benut uit het zonnepark en een bijdrage wordt geleverd aan stabiliteit en beschikbaarheid van het elektriciteitsnet.
6.2 Duurzame Installatie	p. 106-108	Na einde van de looptijd zorgen we voor zoveel hergebruik van materialen en grondstoffen. Daarnaast garanderen we het gebruik van PFAS-vrije zonnepanelen.
6.3 Aanleg-, beheer- en opruimfase	p. 109-112	In samenwerking met Eelerwoude en Natuur en Milieufederatie Drenthe (NMFD) hebben we een ecologisch aanleg- en beheerplan opgesteld. We monitoren de biodiversiteit en bodemkwaliteit door 0-metingen, tussentijdse metingen en eindmetingen uit te voeren. Na afloop van het project herstellen we het landschap waarbij de agrarische gronden weer volledig voor oorspronkelijk gebruik kunnen worden benut.

6.1 Batterijopslagsystemen

Huidige situatie en kansen

Op dit moment is er een congestieprobleem in een groot gedeelte van Nederland. Behalve het upgraden van het elektriciteitsnet en het beter managen van vraag en aanbod, kan het gebruik van batterijen een positieve bijdrage leveren om het netcongestieprobleem op te lossen. Maar als batterijen juist op de verkeerde momenten (piekmomenten) elektriciteit uit het elektriciteitsnet onttrekken om op te laden kan het probleem juist verergerd worden.

Om de problemen van netcongestie te beperken heeft RvO ook de voorwaarden van de SDE-subsidie van wind- en zonneparken, die in vele gevallen nog steeds nodig is, aangescherpt waarbij de kabelcapaciteit voor vaste opstellingen tot 50% van de zonnepanelencapaciteit beperkt wordt om de subsidie aan te kunnen vragen en ontvangen. Hierdoor worden de kabelaansluiting kleiner en wordt het elektriciteitsnet efficiënter gebruikt. Wel kan op bepaalde momenten de geproduceerde elektriciteit niet meer geëxporteerd worden naar het elektriciteitsnetwerk, omdat de kabelcapaciteit te beperkt is. Een batterij is een oplossing om deze energie niet te verliezen.

Ter voorbereiding op de aanvraag van de aansluit-, en transportovereenkomst bij Enexis is er uit overleg gebleken dat de transportschaarste niet dient te worden verergert door een nieuw project. Er dienen tevens afspraken te worden gemaakt via een Alternatieve Transport Rechten (ATR) contract of middels een Capaciteits Beperkingscontract (CBC). In dit onzekere speelveld is hiernaast nog relevant voor dit project dat de ACM codebesluiten aan het wijzigen is om de huidige ontwikkelingen op het net bij te benen.

Ontwerpmaatregelen

We installeren een batterij bij het zonnepark die alleen energie opslaat dat wordt opgewekt door het zonnepark. In de volgende ontwerpmaatregelen wordt dit toegelicht, samen met de inpassingsmaatregelen die we genomen hebben om de batterij zo goed mogelijk landschappelijk te in passen.

Batterijgrootte

Door de beperking in de kabelcapaciteit van 50% van de geïnstalleerde capaciteit van de zonnepanelen kan er circa 7.6% van de geproduceerd elektriciteit niet geëxporteerd worden op het moment dat deze geproduceerd wordt. Bij een jaarlijkse totale productie van circa 39.817 MWh door de zonnepanelen is dat circa 3.026 MWh per jaar dat wordt verloren indien deze energie niet opgeslagen wordt.

De markt voor batterijen ontwikkelt zich snel, met nieuwe modellen en technologieën die oude vervangen. Momenteel bieden Lithium-ion-batterijen de beste businesscase, maar de opslagduur is beperkt en de energie kan slechts kort worden opgeslagen zonder omzettingsverliezen. De trend is dat batterijen evolueren van 2 MWh naar 4 MWh per uur. Omdat de bouw van het project pas na station Wijster (2029-2030) wordt afgerond, is het exacte batterijmodel nog niet bekend. Als referentie is nu de Canadian Solar SolBank 3.0 beschikbaar, een 4-uurs batterij met 4,8 MWh capaciteit (bij installatie, voor degradatie)

De gemeente stelt als eis dat de batterij alleen energie opslaat die door het project wordt opgewekt en dient voor balans tussen vraag en aanbod. Daarom wordt de capaciteit van de batterij afgestemd op het overschot dat niet via de kabelaansluiting kan worden teruggeleverd. Dit resulteert in twee batterijencontainer van 4 uur, met een capaciteit van circa 9,6 MWh. Tijdens piekuren, vooral in de zomer, zal niet alle overtollige energie kunnen worden opgeslagen, maar dit blijft beperkt.

AFBEELDING 132: REFERENTIEBEELD VAN EEN BATTERIJ

Bron: FuturEnergy Ireland

Een grotere batterij zou nodig zijn om alle verliezen op te vangen, maar deze zou minder efficiënt worden gebruikt zonder elektriciteit van het net. Dit zou hogere maatschappelijke kosten betekenen vanwege een benodigde hogere SDE-subsidie. Bovendien zou een grotere batterij die energie uit het net haalt concurreren met andere bedrijven om transportcapaciteit, wat ongewenst is gezien het belang van deze bedrijven voor de economie.

Door dynamisch batterijbeheer kan energie op betere momenten aan het elektriciteitsnet worden geleverd, wat helpt bij het verminderen van transportschaarste en het oplossen van knelpunten op het net.

WE INSTALLEREN BATTERIJEN DIE ALLEEN ENERGIE OPSLAAN VAN HET ZONNEPARK EN HIERMEE AAN BELEIDSREGEL 6.1

Inkoopstation en batterijopslag geclusterd bij infrastructuur

Enexis vereist dat het aansluitpunt op de perceelsgrens met de openbare weg ligt of vanaf daar bereikbaar is. Omdat we alle hogere elementen, zoals het inkoopstation en de batterijen (maximale hoogte 3,3 meter), willen clusteren, plaatsen we de batterijen samen met het inkoopstation in het halfopen gebied bij Klatering. Door de voorzieningen dicht bij het hoogspanningstation te situeren, wordt energieverlies geminimaliseerd.

Donkere, natuurlijke en consistente kleurstelling voor hekwerken en bijgebouwen

De batterijen krijgen een lichtere grijskleur dan de overige bouwwerken, om beter om te gaan met de warmteproductie. Voor de overige bouwwerken wordt kwartsgrijs (RAL 7039) toegepast, een warme grijstint met een subtiele bruinmengeling. Deze gedekte kleur voegt zich goed in het landschap, straalt rust en kwaliteit uit, en sluit beter aan bij de natuurlijke omgeving dan felle of onnatuurlijke groentinten.

AFBEELDING 133: LOCATIE BATTERIJEN

Bron: Eelerwoude

Meerwaarde

Door het toepassen van een batterij wordt de eigen elektriciteitsaansluiting beter benut en wordt er geen tot minimale energie verloren dat door het project geproduceerd wordt. Het ontwerp van de batterij voldoet ook aan alle door de gemeente gestelde vereisten:

1. De batterij slaat alleen energie op dat wordt opgewekt door het aanliggende zonnepark.
2. De batterij ligt op hetzelfde perceel of aanliggende perceel om extra kabeltrace's tussen de batterijopslag en het zonnepark te voorkomen.
3. De batterij is ten behoeve van het balanceren van vraag en aanbod van elektriciteit.
4. De batterij draagt bij aan het verminderen van de transportschaarste en oplossen van knelpunten op het elektriciteitsnet.

Door de relatief kleine hoeveelheid batterijen, de locatie, de beschutting door aanplant en de kleur van de batterij wordt de geluids- en visuele hinder voor omwonenden en recreanten zoveel mogelijk beperkt.

Vervolgstappen

Na het winnen van de tender en doorlopen van het participatietraject met de bewoners zal een er definitief ontwerp van het project en door Enexis een kabelontwerp worden gemaakt. Hierna kan de batterijgrootte geoptimaliseerd worden voor de overschotten en om de hoge pieken achter de aansluiting zoveel mogelijk te verlagen (peakshaving) en de definitieve keuze voor de hoeveelheid en type batterijen gemaakt worden. Ook kunnen we dan pas met Enexis het soort contract bespreken ten behoeve van de elektriciteitsaansluiting.

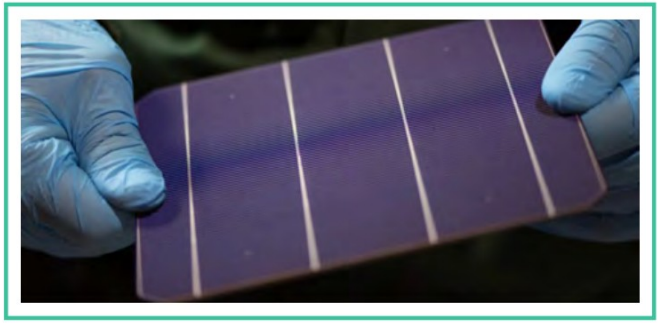
Zoals eerder aangegeven is het ontvangen van een SDE-subsidie belangrijk voor het project. Mocht de SDE-subsidie afgeschaft worden (dit zou per [2026] kunnen), dan zou dit ook nog invloed op de batterijgrootte kunnen hebben.

6.2 Duurzame installatie

Huidige situatie en kansen

Er is een inspanningsverplichting van de gemeente om na de vergunningsperiode bij het opruimen de materialen en grondstoffen te hergebruiken en te recyclen. Hier committeren wij ons als initiatiefnemers van het project sowieso aan. Niet alleen omdat dit verplicht is volgens de in 2014 door de EU ingevoerd (WEEE (Waste Electrical and Electronic Equipment)-richtlijn, waarbij alle fabrikanten verantwoordelijk zijn voor de verwijdering en recycling van modules, maar omdat wij geloven in duurzaamheid en daarom in deze bedrijfstak zitten.

AFBEELDING 134: ZONNECEL

Bron: Enel

Op dit moment zamelt Stichting OPEN via een landelijk dekkend logistiek netwerk afgedankte zonnepanelen in. De eindkopers van zonnepanelen doen een verplichte bijdrage zodat zonnepanelen aan het einde van hun levensduur gerecycled kunnen worden. De stichting brengt nu nog alle zonnepanelen naar een verwerkingslocatie in België, want gaat nu nog om een relatief beperkt volume, momenteel circa 1.000 ton. Maar er wordt naar een locatie in Nederland gekeken, want vanaf 2030 wordt de grootste stroom end-of-life zonnepanelen verwacht van de eerste generatie zonnepanelen. In andere landen, die wat eerder waren met het installeren van zonnepanelen, worden ze vaak nog gewoon tot kleine stukken verbrijzeld. Maar nu de eerste zonnepanelen hun levensduur hebben bereikt en er nog een hele recycle industrie zich langzaam aan moet ontwikkelen zijn dit jaar wel al de eerste zonnepanelen door Trina volledig van gerecycled materiaal geproduceerd. Nieuwe methodes worden ontwikkeld waarbij de verschillende lagen van de zonnepanelen uit elkaar gehaald worden door nieuwe type machines. Het wordt ook efficiënter, veiliger en rendabeler om zonnepanelen te recyclen en waardevolle grondstoffen terug te winnen (met name zilver en aluminium). Volgens de RIVM is met de juiste regelgeving over 5 jaar de duurzame recycling van zonnepanelen al haalbaar.

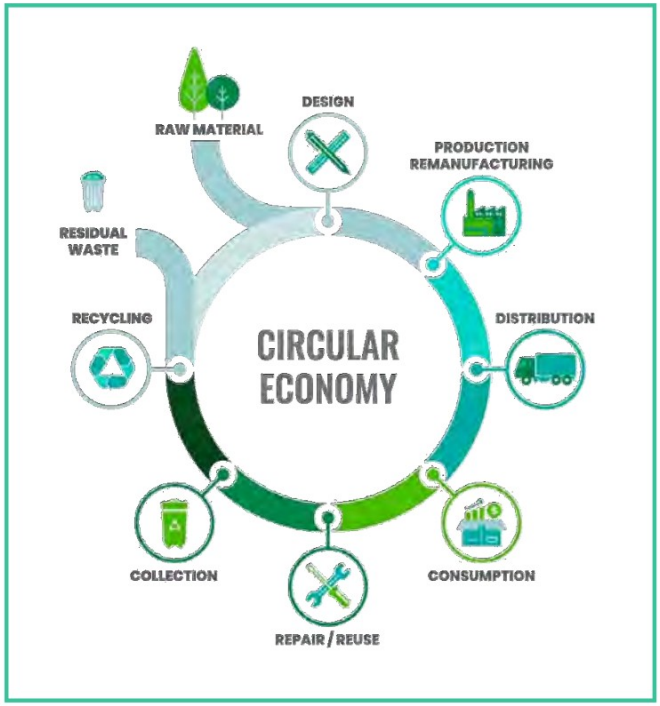
Maar verduurzaming begint al veel eerder, namelijk nu. Als we kijken naar de circulaire economie, zie afbeelding hiernaast, dan moeten producten ten eerste van duurzame en het liefst gerecyclede materialen geproduceerd worden. Ten tweede, indien producten duurzamer gemaakt worden waardoor de levensduur verlengd wordt en er meer onderdelen gerepareerd worden, dan zal er minder hergebruikt en gerecycled moeten worden. Ook is het van belang hoe je dingen doet en dat goed in werkprocessen implementeert.

Waar wij als initiatiefnemers invloed op hebben is gelijk bij de inkoop van zonnepanelen en ander materiaal. Bij de inkoop kijken wij goed naar de kwaliteit, levensduur, waar de zonnepanelen van zijn gemaakt (wij zullen in de volgende paragraaf in gaan op het gebruik van PFAS) en op welke wijze.

Zonnepanelenfabrikanten geven al vermogensgaranties van 30 jaar af, wat betekent dat de levensduur van zonnepanelen al langer dan de vergunningsperiode voor het project is. Vaak committeren de goede partijen zich ook aan de door de Verenigde Naties opgezette initiatieven zoals:

- Beleid tegen moderne slavernij
- Arbeids- en mensenrechtenbeleid
- Beleid inzake gelijke kansen op werk
- Gedragscode voor leveranciers
- EHS-beleid
- Beleid tegen conflictmineralen
- Wereldwijd diversieitsbeleid

AFBEELDING 135: CIRULAIRE ECONOMIE

PFAS

De gemeente vraagt om te bevestigen dat wij Poly- en perfluoralkylstoffen (PFAS)-vrije zonnepanelen zullen gebruiken en wij kunnen dit inderdaad toezeggen dat wij dat niet gaan doen. PFAS werd en wordt nog steeds in zonnepanelen gebruikt, voornamelijk in de backsheets, waar na verloop van tijd de PFAS kan uitspoelen en de bodem kan verontreinigen. Hoewel de Europese Unie in 2025 gaat stemmen over een PFAS-verbod hebben wij al naar de verschillende mogelijkheden van fabrikanten gekeken en wij hebben ook een formeel ondertekende bevestiging gekregen dat bv. Canadian Solar de zonnepanelen zonder PFAS kan leveren.

Aanleg van het project

Wij hebben ook invloed wie het project gaat ontwerpen en tegelijkertijd gaat aanleggen, zie de werkzaamheden in onderstaande afbeelding. Omdat vaak laaggeschoolde buitenlandse werknemers voor de aanleg van projecten worden gebruikt is het van belang om goed naar de arbeidsomstandigheden te kijken. Wat ook bij de aanleg, maar uiteraard ook later in de operationele fase, van belang is dat bewoners geen overlast ervaren. Vooraf en tijdens de aanleg van het zonnepark worden dan ook de volgende maatregelen genomen om eventuele overlast voor de omgeving zo beperkt mogelijk te houden:

Informatie en communicatie:

- Omwonenden worden periodiek geïnformeerd over te verwachten werkzaamheden.
- Daarnaast zal er een telefoonnummer beschikbaar worden gesteld voor omwonenden om eventuele klachten door te geven.

Transport:

- Transportroutes worden zo gekozen dat zo min mogelijk gebruik wordt gemaakt van binnenwegen en zoveel mogelijk van hoofdwegen. Transportbewegingen worden zoveel mogelijk beperkt tot minder verstorende uren overdag om spitsuren of nachtelijke uren te vermijden.
- Waar nodig worden lagere snelheidslimieten ingesteld dan wettelijk verplicht om geluidsoverlast en stof te minimaliseren. Waar nodig zullen op de locatie grondplaten worden gebruikt, om stofvorming te voorkomen.

Bouw:

- In het opstellen van een planning van de werkzaamheden zal rekening worden gehouden met omwonenden. Overlastgevende activiteiten worden overdag gepland en waar nodig zal worden gekeken of gebruik kan worden gemaakt van stillere apparatuur of geluidreducerende maatregelen zoals geluidsschermen.

Afval:

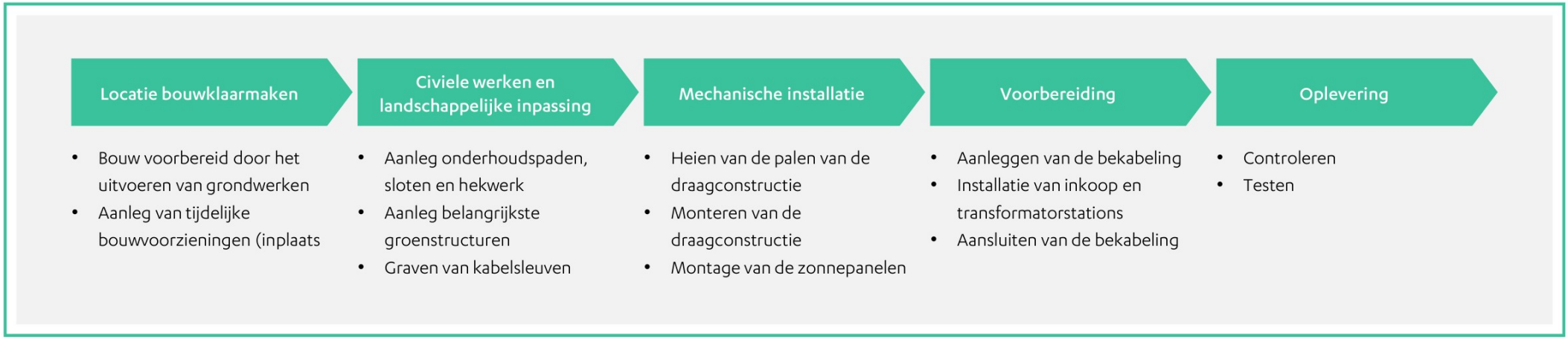
- Er worden een afval beheerplan opgesteld voor het gescheiden inzamelen van afval en het afvoeren van herbruikbare materialen en afval.

Duurzaamheid

Om de voetafdruk van het zonnepark tijdens de aanleg-, beheer- en verwijderingsfase te minimaliseren worden de volgende maatregelen genomen:

- Tijdens de bouw wordt bij voorkeur gebruik gemaakt van elektrische voertuigen en batterijen in plaats van generatoren om CO2 uitstoot te minimaliseren.
- Voor de aanleg van het zonnepark en groenstructuren wordt een bodemonderzoek uitgevoerd om in kaart te brengen wat de draagkracht van de bodem is en welke gebieden in het plangebied gevoelig zijn voor verdichting. De volgende maatregelen zullen (waar nodig) worden genomen:
    - Inzet van lichtere werktuigen
    - Middelen om gewicht evenwichtiger te verdelen, zoals rijplaten, lage-druk banden etc.

AFBEELDING 136: AANLEGFASE

- Zoveel mogelijk voorkomen van inzet van zware machines tijdens periodes waarin de grond gevoeliger is voor verdichting, zoals na hevige regenval.
- Instrueren van werklieden in best practices om bodemverdichting te voorkomen, zoals het vermijden van scherpe bochten, onnodig gebruik van zware machines en excessief gebruiken van machines op 1 plaats.

- De zonnepanelen worden gereinigd wanneer uit het monitoringssysteem blijkt dat deze vervuild raken. Hierbij wordt gebruik gemaakt van osmosewater, zonder schoonmaakmiddelen.

- Na verwijdering van het zonnepark worden zoveel mogelijk materialen en grondstoffen gerecycled of hergebruikt.

AFBEELDING 137: VOORBEELD VAN DUURZAME GENERATOREN

Bron: Volta Energy

Plan van aanpak hergebruik / recycling materialen

Om zoveel mogelijk materialen te hergebruiken en te recyclen hebben wij in ieder geval de volgende punten van aanpak in ons plan verwerkt.

Initiële beoordeling:

- Inventarisatie materialen: Wij zullen een gedetailleerde inventaris voeren van alle materialen die in de bouw worden gebruikt, inclusief zonnepanelen, draagstructuren, kabels, elektronische componenten en verpakkingsmaterialen.
- Identificatie van recyclebare en herbruikbare materialen: Wij zullen alle materialen welke kunnen worden gerecycled of hergebruikt identificeren, zoals metalen (aluminium, staal), glas, kunststoffen en elektronische componenten. Wij zullen de haalbaarheid van recycling en hergebruik voor elk type materiaal beoordelen.

Leverancierskeuze:

- Duurzame leveranciers: Wij zullen duurzaamheid mee in de selectie van toeleveranciers nemen en naar duurzaamheidscertificaten en –verklaringen vragen.

Ontwerp voor Demontage:

- Modulair ontwerp: Wij zullen de installatie op een modulaire wijze laten ontwerpen om demontage en hergebruik van componenten te vergemakkelijken. Wij zullen waar mogelijk montagesystemen die eenvoudige vervanging en upgrades van componenten mogelijk maken gebruiken.
- Losmaakbare Verbindingen: Wij zullen verbindingen en bevestigingsmiddelen die eenvoudige demontage van componenten zonder schade mogelijk maken gebruiken, zodat hergebruik wordt gefaciliteerd.

Afvalbeheer op de bouwplaats:

- Afvalscheiding: Wij zullen een afvalscheidingssysteem op de bouwplaats implementeren om recyclebare en herbruikbare materialen gescheiden in te zamelen.
- Recyclingcontainers: Wij zullen duidelijk gelabelde containers voor verschillende soorten recyclebare materialen, zoals metalen, glas, kunststoffen en papier plaatsen.

Hergebruik van componenten:

- Hergebruik van componenten: Wij zullen componenten die kunnen worden hergebruikt, zoals ondersteuningsstructuren, kabels en connectoren, en recyclingbedrijven identificeren, die inzameling en hergebruik kunnen faciliteren.

Evaluatie en voortdurende verbetering:

- Periodieke Evaluatie: Wij zullen periodieke evaluaties van het plan uitvoeren om verbeterpunten te identificeren en de effectiviteit te waarborgen.
- Planupdates: Wij zullen het plan bijwerken indien nodig, op basis van technologische vooruitgang, nieuwe regelgeving en best practices in de sector.

Samenwerking met experts:

- Gespecialiseerd advies: Wij zullen met adviseurs en experts op het gebied van recycling en afvalbeheer samenwerken om ervoor te zorgen dat alle beslissingen en acties gebaseerd op de best beschikbare informatie zullen worden.
- Deelname aan netwerken en fora: Wij zullen aan netwerken en fora binnen de sector deelnemen om kennis en ervaringen over recycling en hergebruik in zonprojecten te delen.

6.3 Aanleg-, beheer en opruimfase

De gemeente Midden-Drenthe vindt het belangrijk dat een zonnepark wordt voorzien van een goede landschappelijke inpassing. Daarnaast hecht de gemeente waarde aan het versterken van de biodiversiteit en een zorgvuldige beheer na aanleg. Wij delen deze visie volledig. Om die reden hebben wij een uitgebreid biodiversiteitsplan, inclusief aanleg- en beheerplan, opgesteld – zie bijlage 3.

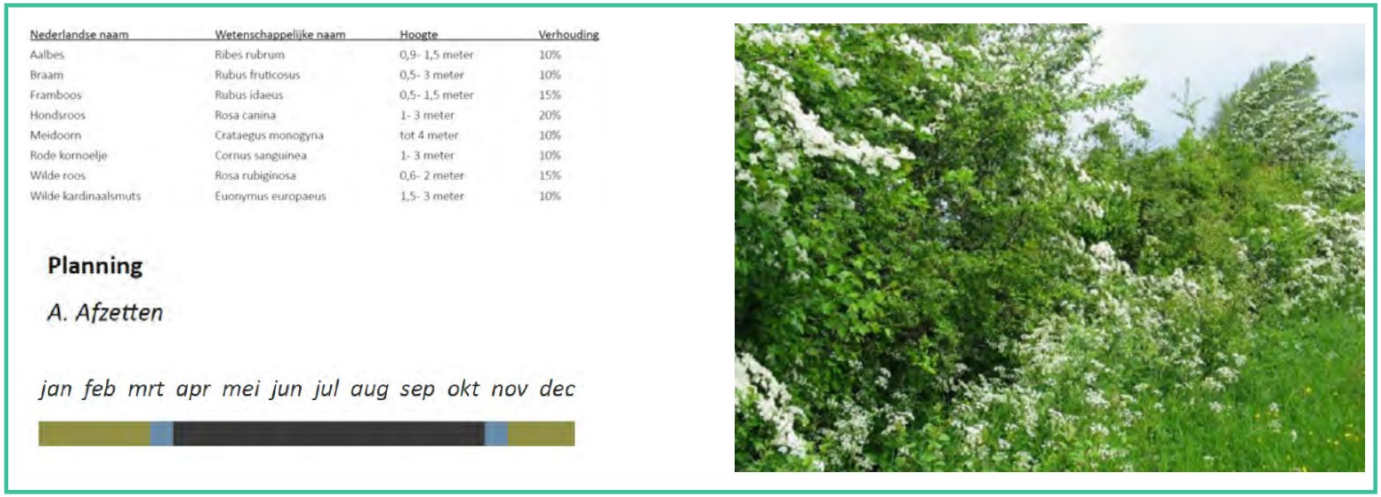
Wij voldoen dan ook beleidsregel 6.3, wat we alsvolgt toelichten:

- In paragraaf 6.2 hebben we reeds toegelicht hoe we duurzame aanleg van het project borgen.
- In de bijlage staat een Aanleg- en beheerplan (bijlage 3) dat voor dit project is gemaakt door Eelerwoude. In dat plan wordt ingegaan op de natuurlijke elementen vanuit ecologie/biodiversiteit. Dit plan is getoetst en positief beoordeeld door Natuur & Milieufederatie Drenthe (NMFD).
- In de tenderdocumentatie wordt gevraagd om een paar specifieke punten te bevestigen/toezeggen/uit te leggen die niet in het plan genoemd worden omdat deze buiten de ecologie/biodiversiteit liggen, dan wel dat deze vanuit de initiatiefnemer gedaan moeten worden. Deze punten hebben wij uiteengezet op de volgende pagina.
- De maatregelen die we tijdens constructie en onderhoud nemen worden rechts op deze pagina toegelicht.

Maatregelen tijdens constructie & onderhoud

- Omwonenden informeren we via tijdige, volledige, en transparante communicatie
- Wij stellen een vast contactpersoon voor omwonenden aan en richten een meld- en klachtenprocedure in. De contactpersoon is zeer ervaren met omgevingsmanagement en participatie, komt uit de regio, en spreekt de 'taal' van de omwonenden. Wij delen de contactgegevens van de omgevingsmanager direct na gunning, tijdens het 1e keukentafelgesprek.
- Zo veel mogelijk de impact van het transportverkeer reduceren.
- Verkeersregelaars en signalisatie zorgen voor veilige verkeersstromen en beperken overlast tijdens piekuren.
- We richten een verplichte aan- en uitrij route in. We werken met vaste chauffeurs die elk een rijinstructie ontvangen. We voeren transporten uitsluitend tijdens werkuren transporten uit (07:00-19:00 uur).
- De impact van onderhoud op de omgeving is beperkt. Onderhoudswerkzaamheden genereren enkele tientallen verkeersbewegingen per jaar via bestaande infrastructuur en vastgestelde routes.
- Onderhoud vindt plaats binnen reguliere werktijden om geluidsoverlast te vermijden en hinder voor omwonenden te minimaliseren.

AFBEELDING 138: VOORBEELD UIT AANLEG & BEHEERPLAN EELERWOUDEMET BETREKKING TOT KRUIDENRIJKE AKKERRANDEN

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Hoogte	Verhouding
Aalbes	Ribes rubrum	0,9- 1,5 meter	10%
Braam	Rubus fruticosus	0,5- 3 meter	10%
Framboos	Rubus idaeus	0,5- 1,5 meter	15%
Hondsroos	Rosa canina	1- 3 meter	20%
Meidoorn	Crataegus monogyna	tot 4 meter	10%
Rode kornoelje	Cornus sanguinea	1- 3 meter	10%
Wilde roos	Rosa rubiginosa	0,6- 2 meter	15%
Wilde kardinaalsmuts	Euonymus europaeus	1,5- 3 meter	10%

Beoordelingscriterium	Verwijzing	Conclusie
1. Een toezegging dat de belangrijkste nieuwe en versterkte groenstructuren rondom het zonnepark worden aangelegd voordat de tafels met zonnepanelen worden geplaatst. De initiatiefnemer maakt hierover afspraken met de gemeente om welke groenstructuren het gaat. Dit wordt als voorwaarde opgenomen in de omgevingsvergunning.		Hoewel de aanleg van het project nog op zich laat wachten vanwege de afhankelijkheid van Enexis (uitbreiding netaansluiting gepland voor 2028-2030) en het afsluiten van de projectfinanciering, zullen de belangrijkste groenstructuren al eerder worden aangelegd. Als initiatiefnemers nemen wij de kosten hiervoor, indien nodig, op ons. De groenstructuren beperken zicht en geluid voor omwonenden, en omdat de beplanting tijd nodig heeft om te volgroeien, is vroege aanplant essentieel.
2. Een toezegging voor een nulmeting van de aanwezige ecologische kwaliteit van het landschap, de biodiversiteit en de bodemkwaliteit.	Appendix 4 – Biodiversiteitsplan inclusief aanleg- en beheer p 4-5	Voor de start van de bouw van het zonnepark wordt minimaal één ecologische 0-meting uitgevoerd voor de aanwezige kwaliteit van het landschap, biodiversiteit en bodem. Hierbij ligt de focus onder andere op soorten zoals kwelindicatoren, amfibieën, vissen, weidevogels, vleermuizen, kleine zoogdieren, bijen en vlinders. Ook wordt de landschap- en bodemkwaliteit vooraf en na afloop van het project onderzocht. De bodemmetingen richten zich op gangbare analyses voor beekdalen met lokale kwel. Gedurende de exploitatie van het zonnelandschap vinden meerdere vervolgmetingen plaats, te beginnen drie jaar na ingebruikname. Deze monitoring stelt de beheerder in staat om in te grijpen bij onverwachte ontwikkelingen in de biodiversiteit. Bij de vergunningsaanvraag wordt een beheerplan ingediend dat is gericht op het vergroten van biodiversiteit. Daarnaast bevat de aanvraag een bodemkwaliteitsonderzoek met aandacht voor: a. de huidige bodemkwaliteit; b. verwachte effecten op bodem en grondwater door de installatie; c. monitoring van negatieve effecten en verbeterdoelstellingen; d. maatregelen ter voorkoming van bodemverslechtering.
3. de aanlegmethode van het park (groen en installatie). De aanleg van het zonnepark wordt uitgevoerd met respect voor de bodem in relatie tot klimaatadaptatie en toekomstige biodiversiteit. Zwaar materieel heeft mogelijk negatieve gevolgen voor de bodemstructuur, doordat dit kan leiden tot bodemverdichting.	Appendix 4 – Biodiversiteitsplan inclusief aanleg- en beheer p 5-6	Wij zijn ons bewust van het belang van bodemkwaliteit tijdens de aanleg van infrastructuur en groen, evenals het beheer in de toekomst. Maatregelen ter bescherming van de bodemkwaliteit worden opgenomen in het aanlegplan. Een halfverharde onderhoudsweg wordt aangelegd om toegang tot het plangebied te bieden zonder onnodige bodembelasting. Aanvullende maatregelen zijn: • Gebruik van lichtere werktuigen. • Toepassing van middelen om gewicht beter te verdelen, zoals rijplaten en lage-drukbanden. • Beperken van zware machines in natte perioden om bodemverdichting te voorkomen. • Instructies aan werklieden over goede praktijken, zoals het vermijden van scherpe bochten, onnodig zware machines en overmatig gebruik op één plek. • Werken op minimaal 10 meter afstand van bestaande bomenrijen en greppels. • Minimale verstoring van de keileemlaag tijdens werkzaamheden. • Voorafgaand aan de verwijdering van drains wordt een technisch waterhuishoudkundig plan opgesteld.

Beoordelingscriterium	Verwijzing	Conclusie
4. maatregelen om de minimale kwaliteit te borgen en waar nodig te versterken.	Appendix 4 – Biodiversiteitsplan inclusief aanleg- en beheer	Het project Groenlanden wordt ingevlogen om de kwaliteiten van het projectgebied te versterken. Het ontwerp gecentreerd rondom het herstel van een ondiepe slenk is gericht op het borgen van en verbeteren van het waterbergende functie van de beekdal en van natuurlijke dynamiek met oorspronkelijke bodemvegetatie. het oude cultuurlandschap wordt hierin ook versterkt door hertel van landschaps elementen zoals herstel van historische looproute benadrukken van oude kadaster grenzen. Verbeteren van ecologische kwaliteit via aangepaste inrichting en beheer vormt mede onderdeel van het project en zorgen voor een toekomstbestendige inrichting met meerwaarde voor natuur en omgeving.
5. jaarlijkse onderhouds- en beheersmaatregelen: a. het vegetatiebeheer is gericht op het versterken van de biodiversiteit. In het begin betekent dit juist meer maaien en afvoeren. Daarna volgt extensief beheer waarbij inheemse, kruidenrijke vegetaties die zo laat en weinig frequent als mogelijk worden gemaaid. b. er zullen voor het park geen pesticiden of herbiciden worden gebruikt, tenzij dit van overheidswege gevraagd wordt (bijvoorbeeld om bepaalde plagen te bestrijden).	Appendix 4 – Biodiversiteitsplan inclusief aanleg- en beheer	Het beheersplan detailleert verschillende strategieën voor de verschillende landschapselementen ter bevordering van hogere bio en structurele diversiteit. Bij uitstek zal er geen gebruik worden gemaakt van bestrijdingsmiddelen of drijfmest, alle beheer zal fysiek van karakter zijn en gericht op verschraling. Invasieve soorten worden jaarrond bestreden. Bloemrijke graslanden worden in de eerste paar jaar drie tot vijf keer per jaar gemaaid (tussenpozen 6 weken) en maaisel afgevoerd. Bij toenemende verschaling wordt overgegaan op gefaseerd maaien met behoud van 20-30% ongemaaid. Drukbegrazing zal maximaal 2 weken per onderdeel worden toegepast met tussenpozen van 6 weken. Poelen en ruigte zones zullen worden beheerd op een vergelijkbare manier. Struweelranden worden niet onkruid vrij gehouden enkel rond de 6 en 15 jaar zal de rand worden afgezet op kniehoogte. Bredere randen worden voor de helft in de lengte afgezet zodat 2 hoogten worden gestimuleerd. Natuurvriendelijke oevers van de aan te leggen slenk worden 2 jaar enkel beheerd door jonge bomen handmatig verwijderen. Hierna worden oevers enkelzijdig 2 keer per jaar gemaaid met behoud van 70-25% van de vegetatie. Het Klateringen bos wordt beheerd op sluitende vegetatie door om de 5 jaar maximaal 30% van het struweel in de mantel snoeien. Zoomvegetatie word gefaseerd gemaaid met behoud van 33%. Om de 15 jaar wordt 25% van de bomen gefaseerd gekapt om verschillende fases te creëren. Vrijgekomen hout word opgestapeld in het bos. Er zullen voor het park geen pesticiden of herbiciden gebruikt worden.
6. de ecologische kwaliteit van het gebied mag niet verslechteren. De effecten van het zonnepark en de (ecologische) maatregelen eromheen moet de initiatiefnemer monitoren. In het beheerplan wordt omschreven hoe de monitoring wordt uitgevoerd.	Appendix 4 – Biodiversiteitsplan inclusief aanleg- en beheer 4-16	Voorafgaand op aanleg wordt er wordt minimaal één meting van bodemkwaliteit en een ecologische 0-meting uitgevoerd, met een focus op kwelindicative vegetatie, amfibieën, vissen, weidevogels, vleermuizen, kleine zoogdieren, bijen en vlinders. Bodemmetingen richten zich op gangbare analyses voor beekdalen met lokale kwel. Om biodiversiteit ontwikkeling bij te houden worden er tijdens de exploitatie meerdere tussentijdse metingen gedaan, beginnend bij 3 jaar na ingebruikname. Zo kan de beheerder in grijpen bij onverwachte ontwikkelingen.
7. maatregelen die genomen kunnen worden indien uit monitoring blijkt dat doelstellingen voor bodem- en ecologische kwaliteit niet behaald worden.	Appendix 4 – Biodiversiteitsplan inclusief aanleg- en beheer	Wanneer biodiversiteits doelen in het geding komen worden er beheers maatregelen voorgesteld. Indien aangelegde bloemrijke graslanden blijken te vergrassen zullen deze opnieuw worden ingezaaid. Als er ongewenste soorten lijken te gaan domineren kan er selectief extra worden gemaaid ter bevordering van biodiversiteit. Het snoei en maaibeleid is zodanig ingericht dat het de dominantie van een soort tegenwerkt en zo als doorlopende maatregel dient om doelen actief te behalen.

Beoordelingscriterium	Verwijzing	Conclusie
8. zorg na het opruimen van het zonnepark voor herstel of versterking van het landschap. Het gaat daarbij om de oorspronkelijke en, waar mogelijk, de nieuw aangelegde landschapsstructuren. Als uitgangspunt hanteren wij dat de oorspronkelijke functie van de locatie kan worden uitgevoerd. Dat betekent dat agrarische gronden weer geschikt gemaakt kunnen worden voor agrarisch gebruik. We willen echter niet dat dit ten koste gaat van de oorspronkelijke landschapsstructuren die mogelijk versterkt zijn met de aanleg van het tijdelijke zonnepark.	Appendix 4 – Biodiversiteitsplan inclusief aanleg- en beheer p6	De huidige functie van het plangebied is bestemd als “Agrarisch”. De volgende maatregelen zijn nieuw aangelegde structuren die eerder beschreven zijn en het landschap zullen versterken: kruiden- en faunarijk grasland, ruige zones en poelen, struwelen, randbeplanting elzensingels, natuurvriendelijke oever en gemengd bos. Hoewel dit nog precies nader uitgewerkt moet worden en in een overeenkomst gezet moet worden met het waterschap en de landeigenaren verwachten wij dat de waterberging, inclusief de slenk en bijbehorende landschapsstructuren, voor een [langere periode/onbepaalde periode] blijft behouden.

Bijlage 1

Participatie- en Communicatieplan

Bijlage 2

Samenwerkingsovereenkomst met Gezamenlijke Energie Coöperatie Midden-Drenthe U.A.

Bijlage 3

Ontwerp en meervoudige inrichting inclusief inpassingsplan (Eelerwoude)

Bijlage 4

Biodiversiteitsplan inclusief aanleg- en beheerplan (Eelerwoude)

Bijlage 5

Watertoets

Bijlage 6

Onderzoeksvoorstel TNO

Bijlage 7

Bodembelichtingstoets

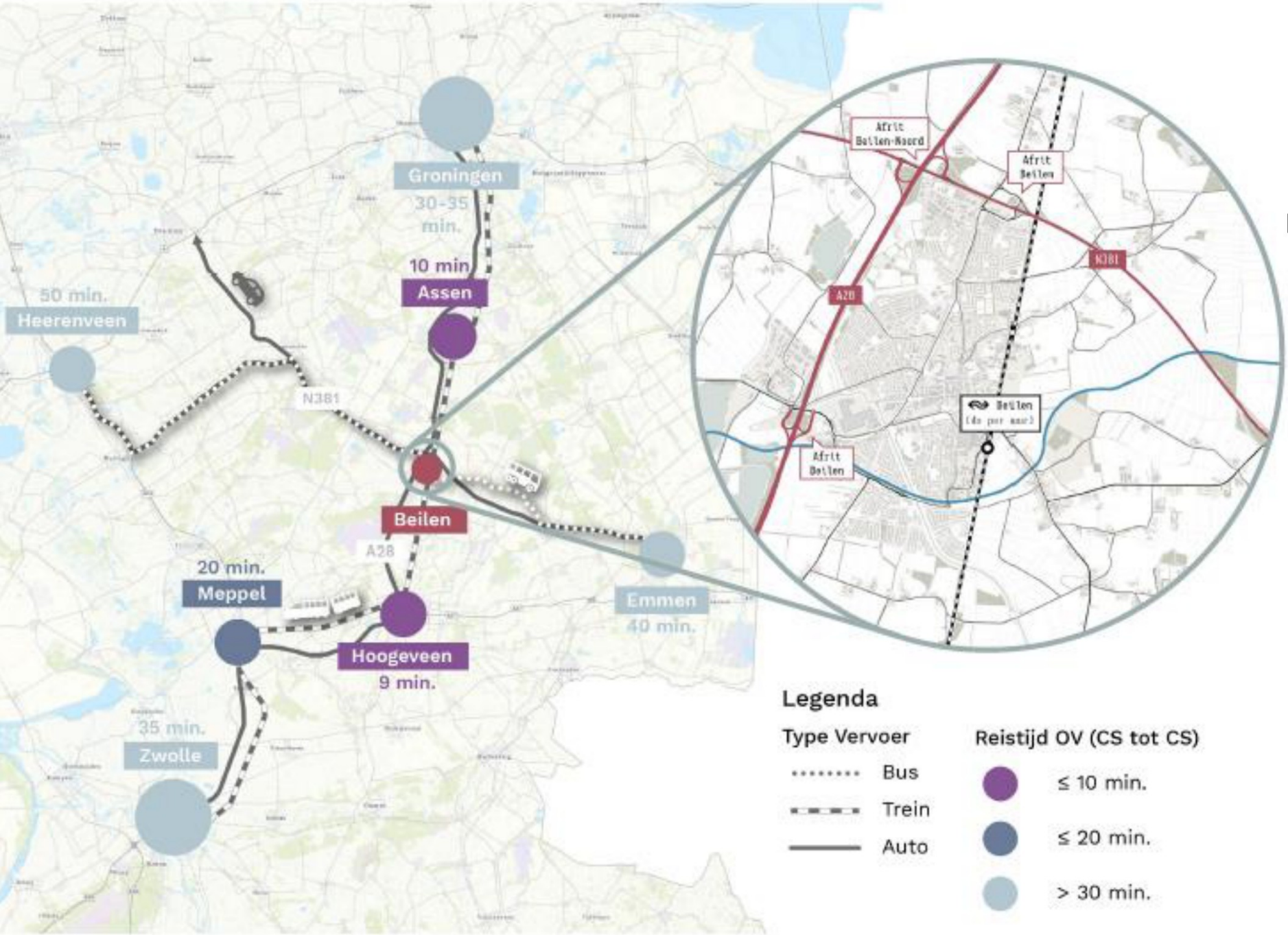
Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Beilen

Biedt als groeikern grote kansen voor een substantiële bijdrage in de (bovenregionale) woning-bouwopgave (korte en lange termijn)

Centraal gelegen tussen regio's Groningen-Assen en Zwolle

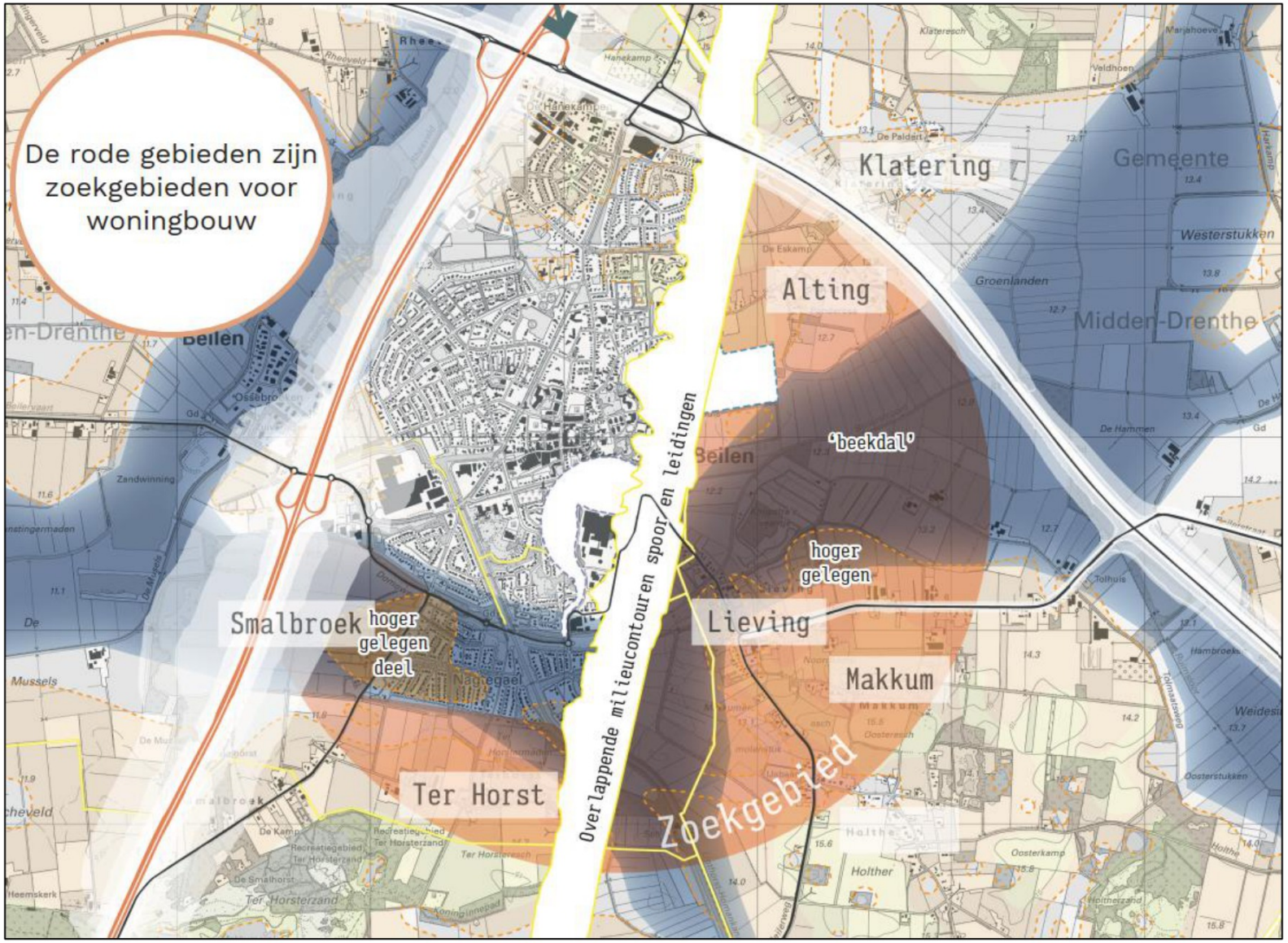
Goed ontsloten: aan A28, N381 en spoor

Beilen

Zoekgebieden voor woningbouw

Mogelijke aantallen (op termijn):

Alting: ca. 300- 350 woningen

Mogelijk toekomstbeeld Beilen 2040/2050

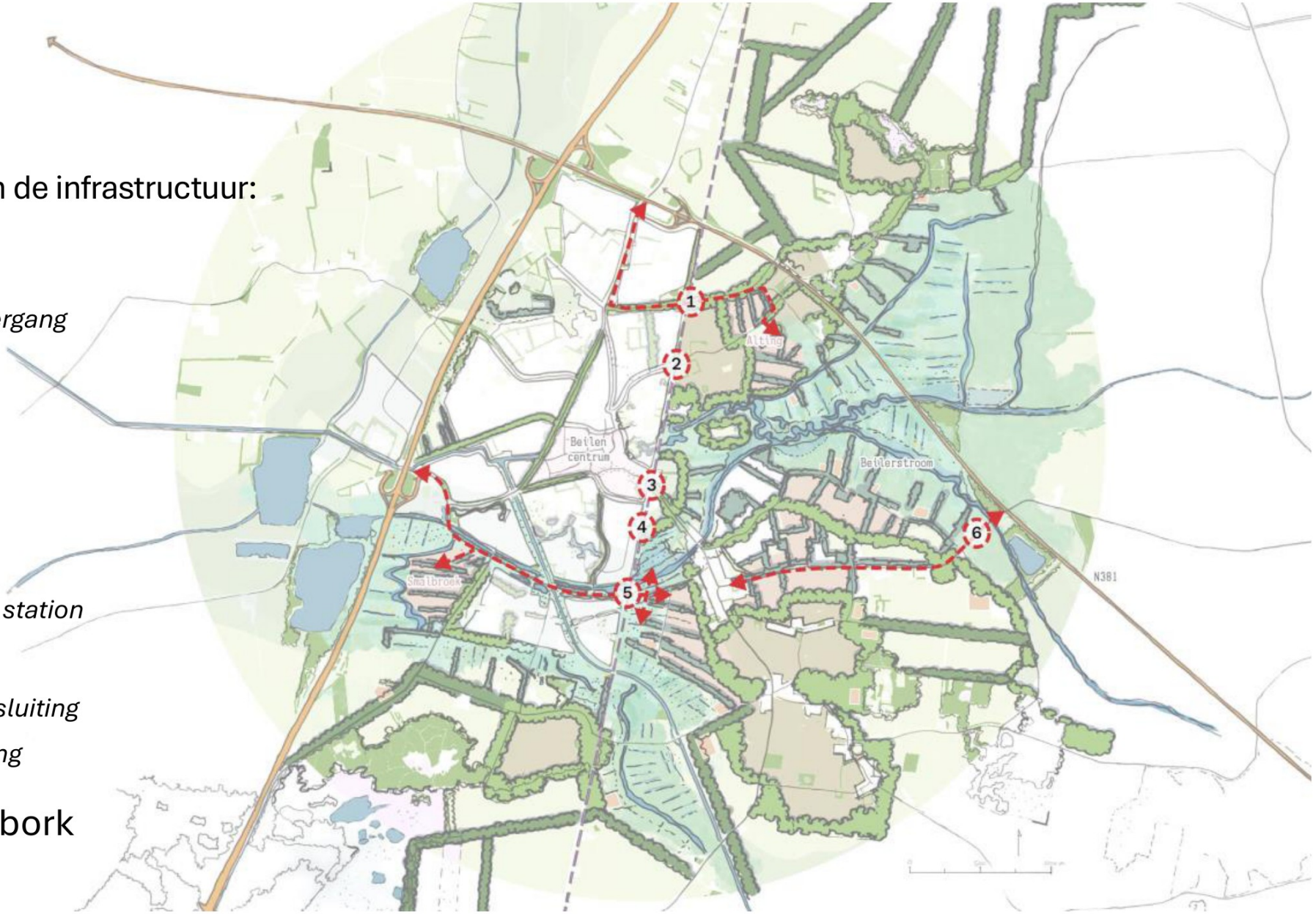
Wonen met ontwikkelkansen voor mobiliteit, recreatie, landschap en water

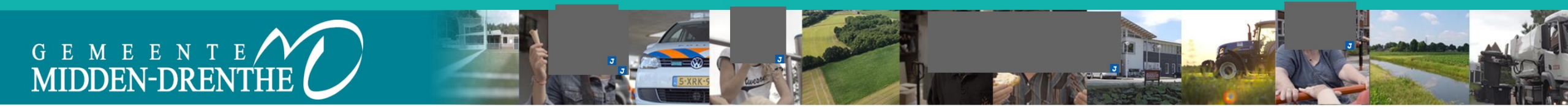

Beilen

Daaraan verbonden opgaven in de infrastructuur:

1. Overgang Klatering
   Opwaarderen bestaande overgang Klatering
2. Overgang Alting
   Afwaarderen ten gunste van langzaam verkeer
3. Overgang Oosterstraat
   Afwaarderen ten gunste van langzaam verkeer
4. Stationsgebied
   Tunnel voor toegankelijkheid station oostkant
5. Spoortunnel
   Aanleg spoortunnel voor ontsluiting woningbouw ontwikkelingen oostzijde Beilen en verbetering verkeerssituatie in Beilen
6. Weg richting Westerbork
   Toekomstbestendig maken

Tunnel spoor Beilen

- Om grootschalige woningbouwontwikkelingen oostelijk van Beilen mogelijk te maken zijn ingrepen nodig in de verkeersontsluitingstructuur. Daarbij gaat het vooral over ingrepen op en rond het spoor.
- Ondertunneling van het spoor bij Beilen is een randvoorwaarde voor het realiseren van het genoemde aantal woningen. De aantallen [redacted] zijn alleen realiseerbaar met tunnel.
- De tunnel zorgt tevens voor een betere ontsluiting van de oostkant van het station en mogelijkheden voor aansluiting op de weg naar Westerbork.
- Hiervoor doen we nu verschillende (haalbaarheids)onderzoeken, waaronder een kostenraming, verkeersbewegingen en een veiligheidsscan spoorovergangen. Resultaten worden dit jaar verwacht. Er is inzicht in de eerste kostenramingen van de tunnel.
- Financiele ondersteuning van het Rijk in deze infrastructurele opgave kan ons en de regio helpen te versnellen in de woningbouwopgave waar we gezamenlijk voor staan en het versterken van de ontsluiting van de regio.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

T

Valt buiten de reikwijdte van het verzoek

Van: "[redacted]@citydeveloper-s.nl>
Verzonden: donderdag 28 november 2024 14:35
Aan: "[redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: tekstuele wijzigingen [redacted]

Hallo [redacted],

Hieronder de reactie van de WMD. Zie ook vooral de laatste opmerking.

[redacted]

Ik pas de memo aan en mail die rond.

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 28 november 2024 14:23
Aan: [redacted] | Citydeveloper-s
Onderwerp: tekstuele wijzigingen [redacted]

Hoi [redacted],

Excuus voor late reactie. Bij deze mijn op- en aanmerkingen. Als je nog vragen hebt, bel maar even.

[redacted]

Tot zover, leg jij hem [redacted] nog voor?

Groet [redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]

omgevingsmanager
+31 [redacted]

Disclaimer

Toelichting grondslagen

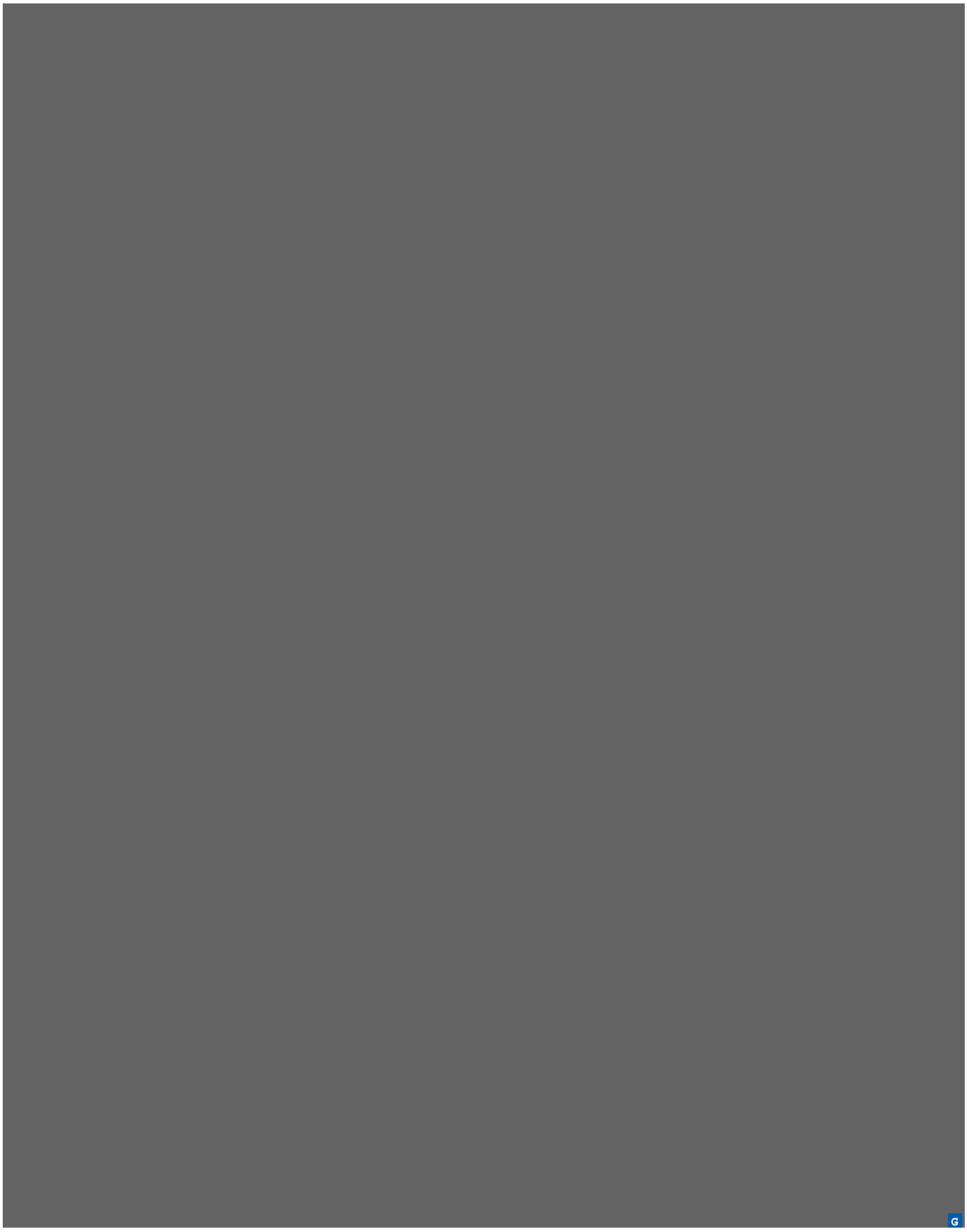
In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

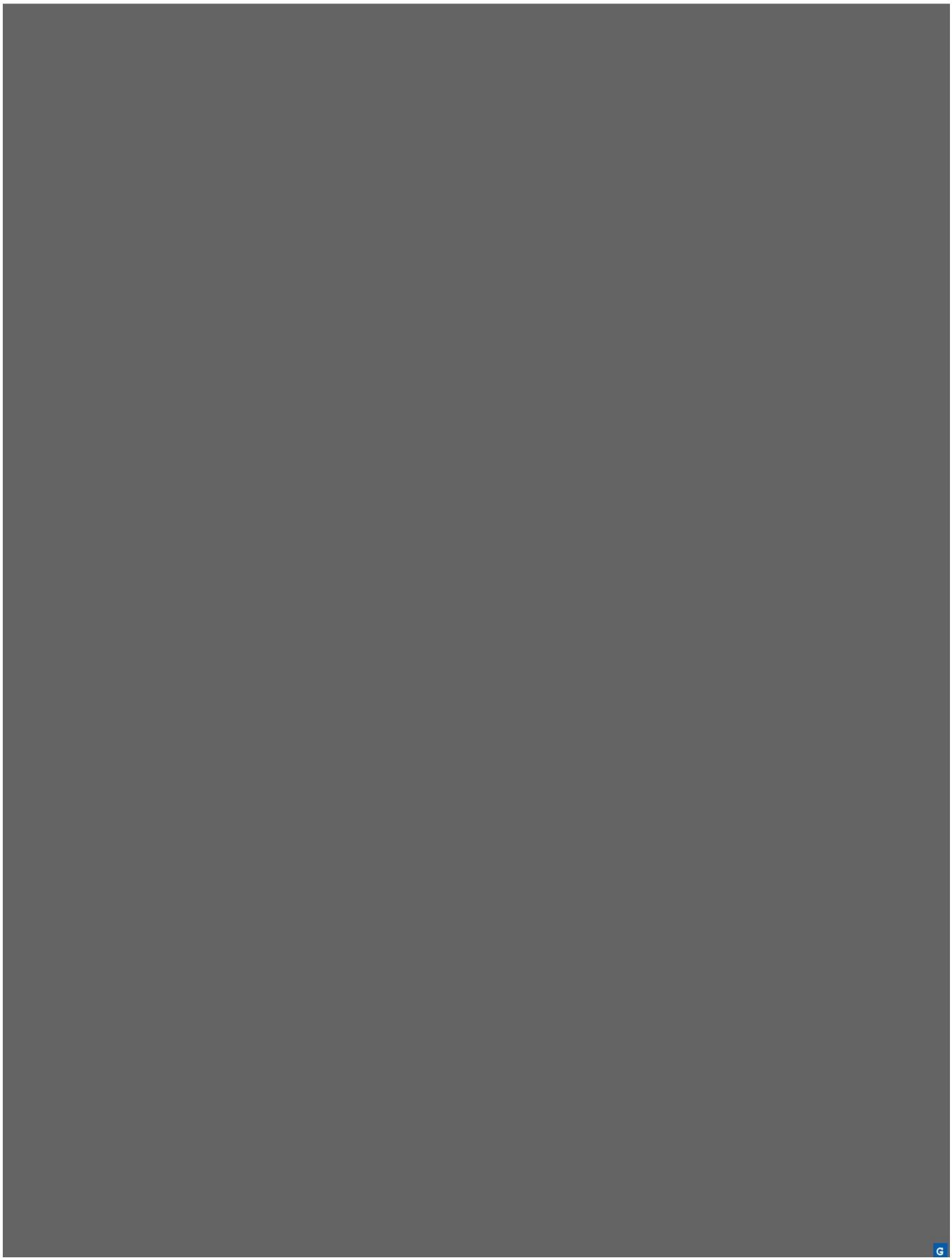
G Art. 5.1 lid 2 sub b

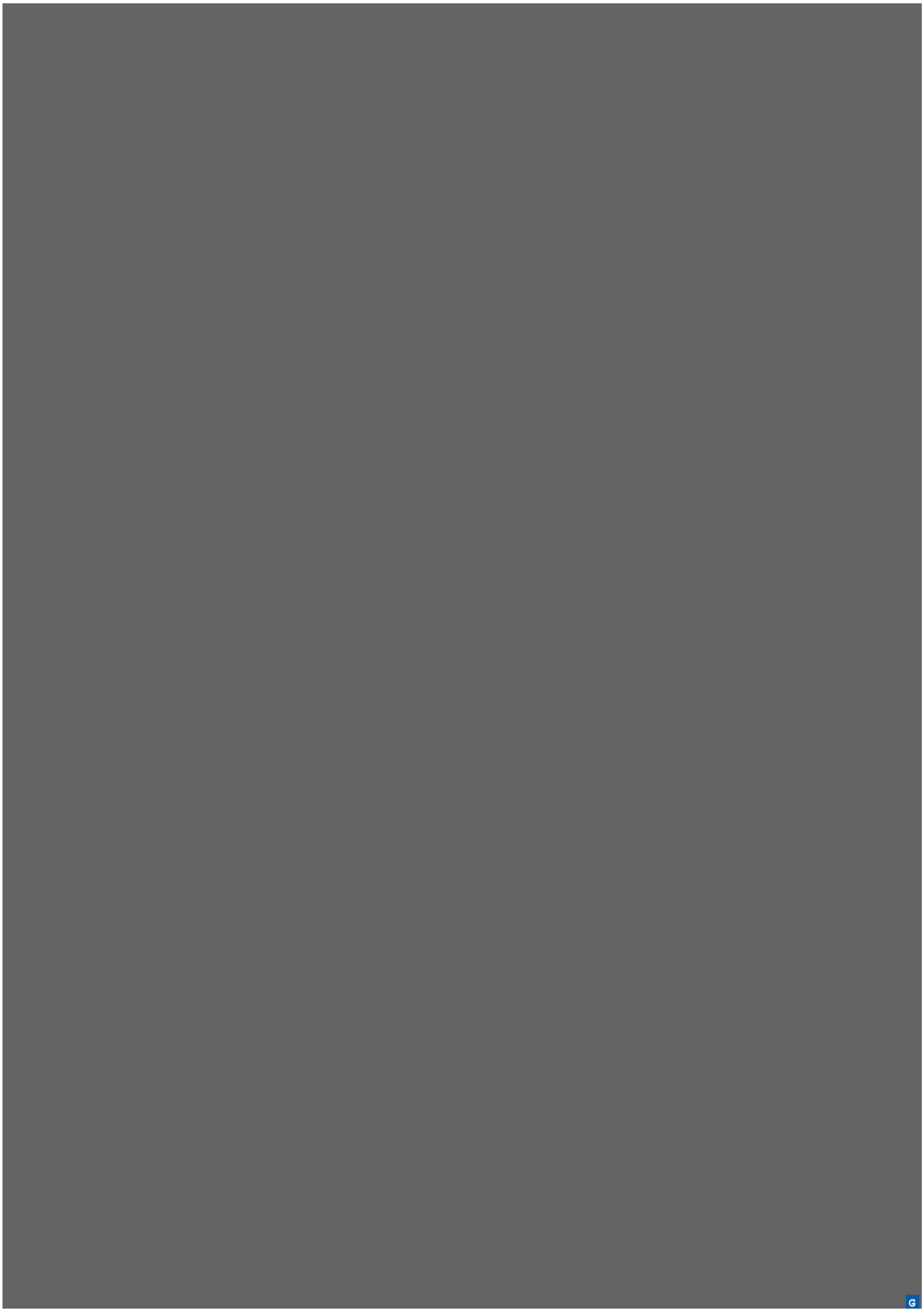
Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de economische of financiële belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen

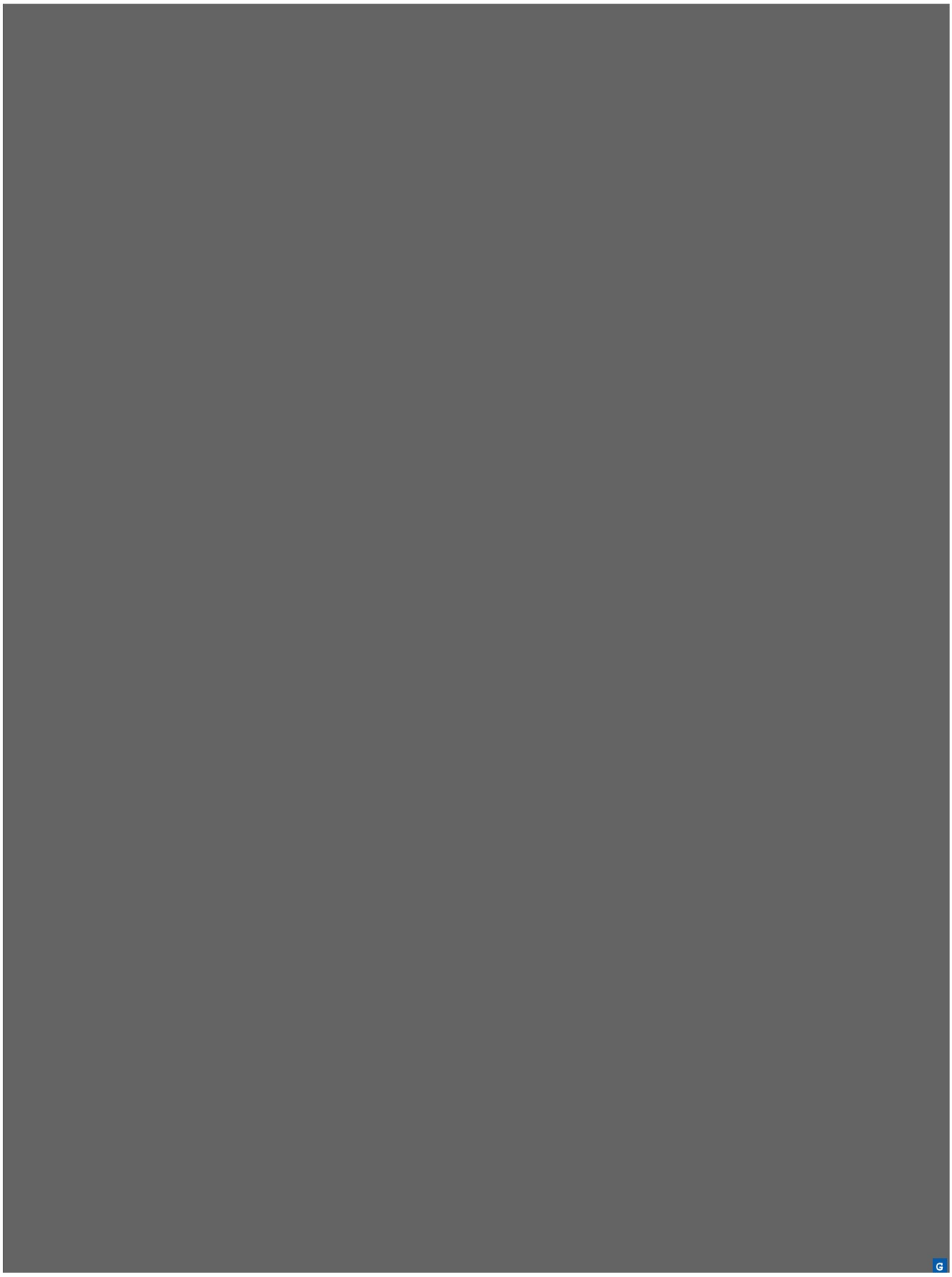
J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

G Art. 5.1 lid 2 sub b

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de economische of financiële belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen

Outlook

FW: Alting

Van [redacted]@citydeveloper-s.nl>
Datum Vr 29-11-2024 12:11
Aan [redacted]@drenthe.nl>

Hallo [redacted],
Toch ook even naar jou. Vanuit WMD nog een aanscherping van hun tekst deel. Volgens mij prima om over te nemen.
Ik wacht jou reactie ook even af en die van het waterschap.

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 29 november 2024 12:08
Aan: [redacted] | Citydeveloper-s
CC: [redacted] ; [redacted]
Onderwerp: FW: Alting
Hoi [redacted], ik kreeg nog een paar reacties van [redacted] en [redacted] op mijn aanpassingen. Zie jij nog een mogelijk om dit er nog in te krijgen, zou wel fijn zijn. bedankt alvast en een goed weekend!

- "*Provincies hebben daarin als eerste een belangrijke rol. Zij moeten, vanuit hun zorgplicht uit de Drinkwaterwet, zorgen voor de noodzakelijke randvoorwaarden om de drinkwatervoorziening nu en in de toekomst veilig te stellen.*"

  Ter info hierover nog een citaat van het ILT over de zorgplicht die de Provincies hier hebben:

Drinkwater steeds schaarser: provincie neem verantwoordelijkheid | Signaalrapportage | Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT)
Verder:

- Het is 'WMD' of "WMD Drinkwater NV" en niet "Waterleidingmaatschappij Drenthe" of "De WMD"

En tot slot toch nog enkele tekstuele wijzigingen:

- Stukje onder kopje WMD

~~*Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD)*~~

[redacted]

Disclaimer

Toelichting grondslagen

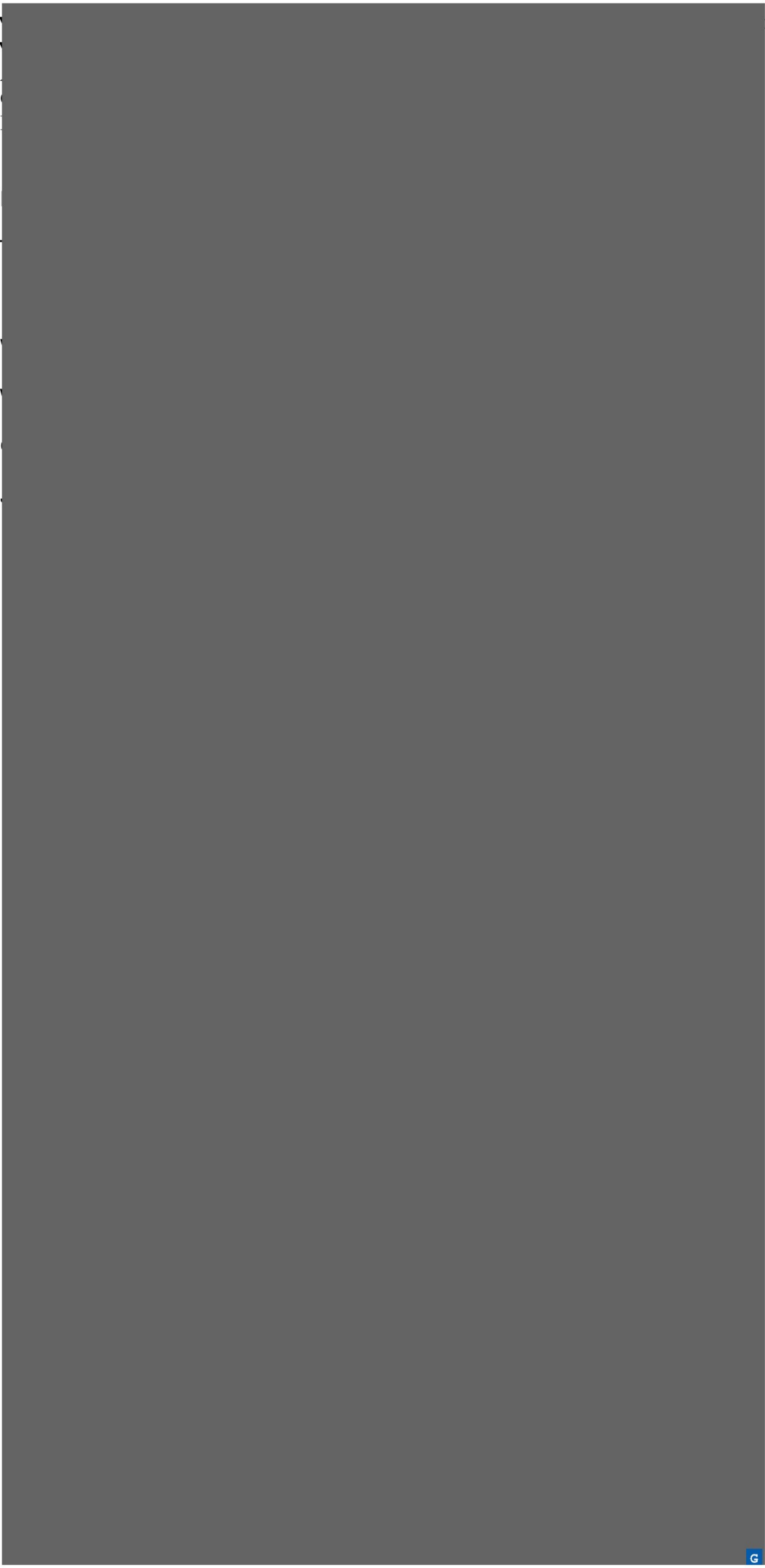
In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

C Art. 5.1 lid 1 sub c

Deze informatie betreft bedrijfs- en fabricagegegevens die vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

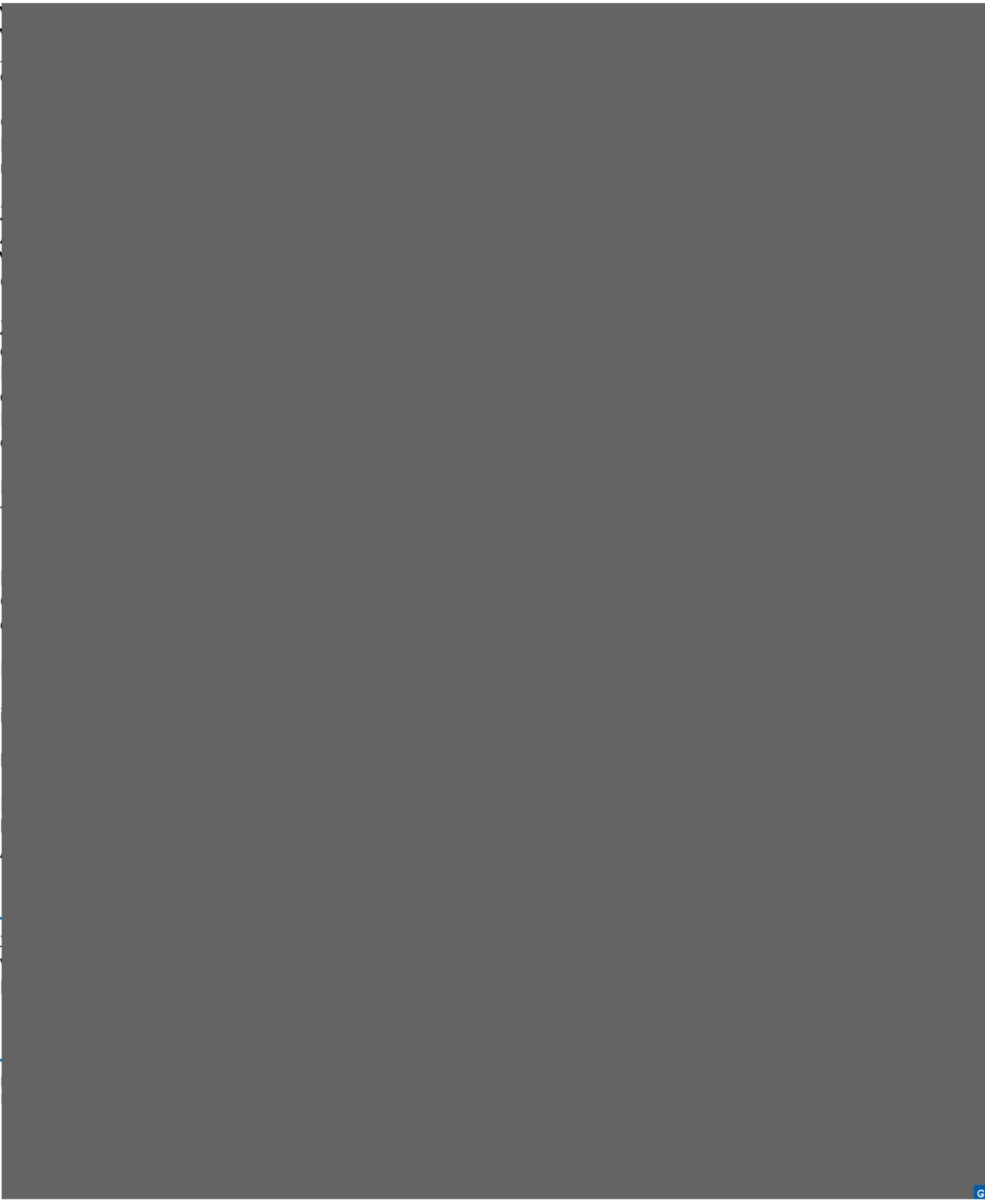

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

G Art. 5.1 lid 2 sub b

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de economische of financiële belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

G Art. 5.1 lid 2 sub b

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de economische of financiële belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen

N Art. 5.1 lid 2 sub i

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van het goed functioneren van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

G Art. 5.1 lid 2 sub b

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de economische of financiële belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Hulpvraagje rondom ontwikkelingen Beilen
Datum: maandag 23 juni 2025 16:45:00
Bijlagen: image001.png
image002.png
image003.png
image004.png
image005.png
image006.png
image007.png
image008.png
image009.png
image010.png
image011.png

Hoi [redacted],

Voor zover ik heb kunnen ontdekken is er niet al een gesprekstafel waarbij aangeschoven kan worden. Wel heb ik namen gekregen van verschillende personen van diverse afdelingen. Deze heb ik gemaild met de vraag of zij idd betrokkenheid hebben bij (een deel van) onderstaande vraagstukken. Nu in afwachting van hun reactie.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Thema Natuur
Projectleider PNP Zuidwest Drenthe en de Reest

+31 [redacted]

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]@wdodelta.nl>
Verzonden: donderdag 12 juni 2025 11:30
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: Hulpvraagje rondom ontwikkelingen Beilen

Dag [redacted] en [redacted],

Kunnen jullie mij helpen aan een contact of een gesprekstafel binnen de provincie waarbij ik de ontwikkelingen rondom Beilen kan bespreken?

Er spelen zodanig veel ontwikkelingen die europese/provinciale/lokale doelen raken, dat ik graag gezamenlijk hier eens integraal naar wil kijken vanuit het perspectief Water-Bodem sturend en Klimaatadaptatie. Eventueel ook samen met de gemeente. Het gaat dan om:

- N2000 Dwingelderveld, gunstige grondwaterstanden en passend peilbeheer.

KRW Oude Vaart, langs de Beilerstroom staat heel wat te gebeuren in het beekdal, bypass (vispassage), waterberging.

- Waterwinning WMD bij Beilen, uitbreiding winning en zoeklocatie in het beekdal om water te infiltreren.
- Gemeente Midden Drenthe heeft de ambitie om 1000 woningen te ontwikkelen. Bij Beilen zijn nu 2 locaties in beeld, waarvan 1 in het beekdal. Besluitvorming deze zomer al. Worden jullie überhaupt betrokken?
- Gemeente Midden Drenthe heeft 3 grote zonneparklocaties gekozen die ontwikkeld gaan worden, 2 op land, 1 op water, deels in/aan het beekdal, in combinatie met waterberging.

Vanuit WDOD zijn we bij alle ontwikkelingen betrokken en we merken dat ze allen relatief smal worden aangevlogen en uitgaan van het bestaande systeem. Terwijl de ontwikkelingen mogelijk een behoorlijke impact zullen hebben op het grond- en oppervlaktewatersysteem. We hebben de behoefte om de onderlinge afhankelijkheden in beeld te krijgen zodat we samen met de provincie en gemeente de juiste randvoorwaarden en uitgangspunten kunnen meegeven aan de initiatiefnemers. Ook lijkt het ons handig dat het totale plaatje ook een keer rekenkundig inzichtelijk wordt gemaakt. Het risico dat we nu zien is dat bijvoorbeeld de woningbouw het klimaatrobuust inrichten van het beekdal van de Beilerstroom en het realiseren van passende waterstanden in het Dwingelderveld op slot zetten. Er zit nu veel energie en momentum in dit gebied om juist kansen te benutten en goede afspraken te maken.

Ik hoor graag of jullie hierin kunnen helpen!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Regio/thema coördinator

Waterschap Drents Overijsselse Delta
Dokter van Deenweg 186, 8025 BM Zwolle
Postbus 60, 8000 AB Zwolle
T. +31 6 [redacted]

Volg ons:

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Actielijst 31 juli 2025

Aanwezigen: [redacted] (beleidsadviseur wonen), [redacted] (strateeg RO), [redacted] (beleid coördinator water), [redacted] (adviseur ruimtelijke plannen), [redacted], [redacted] (beleidsadviseur WBM), [redacted] (beleidsadviseur ruimtelijke projecten en ontwikkelingen), [redacted], [redacted]

Niet aanwezig:

Acties en afspraken:

Wervend perspectief Beilen: een plan van de gemeente Midden Drenthe om woningbouwlocaties voor de toekomst aan te wijzen. Visie voor Beilen-Oost. In dit perspectief hebben ze drie ontwikkelingen aangegeven. De compacte versie is voorgelegd aan de raad en die is akkoord gegaan. Locatie Alting en [redacted] zijn aangewezen als woningbouwlocaties. Ze zijn buiten het beekdal gebleven, maar wel in grondwaterbeschermsingsgebied (Alting).
Wij konden ons vanuit de provincie niet vinden in het wervend perspectief en ambtelijk advies gegeven (we konden ons niet vinden in het plan).
[redacted] ligt in beekdal, maar is echt lange termijn als we daar vanuit natuur iets mee willen

[redacted] (water) en [redacted]

Aanleiding waterateliers: wethouder, gedeputeerde, en ambtelijke vertegenwoordiging. Er is gekeken naar de wateropgave vanuit het gebied, vanuit WMD en WDOD zijn voorstellen neergelegd en op zich loopt dit goed. Problemen worden onderkend en ze geven aan hier rekening mee te houden, maar nog niet duidelijk is hoe ze dit dan willen doen.

De opgave van Beilen rechtvaardigt niet een uitbreiding in het buitengebied. Het is een ambitie. [redacted] "wij willen nu een bestuurlijke reactie laten sturen". Onderbouwing voor Alting is niet voldoende. Binnenstedelijk hebben ze voldoende ruimte. Vanuit de provincie hebben we alleen POV. Ze hebben de wet voorkeursrecht gevestigd op de twee locaties. Dit geldt voor drie jaar.

Nav hulpvraag vanuit het WDOD:
"
Er spelen zodanig veel ontwikkelingen die europese/provinciale/lokale doelen raken, dat ik graag gezamenlijk hier eens integraal naar wil kijken vanuit het perspectief Water-Bodem sturend en Klimaatadaptatie. Eventueel ook samen met de gemeente. Het gaat dan om:

- N2000 Dwingelderveld, gunstige grondwaterstanden en passend peilbeheer.
- KRW Oude Vaart, langs de Beilerstroom staat heel wat te gebeuren in het beekdal, bypass (vispassage), waterberging.
- Waterwinning WMD bij Beilen, uitbreiding winning en zoeklocatie in het beekdal om water te infiltreren.
- Gemeente Midden Drenthe heeft de ambitie om 1000 woningen te ontwikkelen. Bij Beilen zijn nu 2 locaties in beeld, waarvan 1 in het beekdal. Besluitvorming deze zomer al. Worden jullie überhaupt betrokken?

- Gemeente Midden Drenthe heeft 3 grote zonneparklocaties gekozen die ontwikkeld gaan worden, 2 op land, 1 op water, deels in/aan het beekdal, in combinatie met waterberging.

Vanuit WDOD zijn we bij alle ontwikkelingen betrokken en we merken dat ze allen relatief smal worden aangevlogen en uitgaan van het bestaande systeem. Terwijl de ontwikkelingen mogelijk een behoorlijke impact zullen hebben op het grond- en oppervlaktewatersysteem. We hebben de behoefte om de onderlinge afhankelijkheden in beeld te krijgen zodat we samen met de provincie en gemeente de juiste randvoorwaarden en uitgangspunten kunnen meegeven aan de initiatiefnemers. Ook lijkt het ons handig dat het totale plaatje ook een keer rekenkundig inzichtelijk wordt gemaakt. Het risico dat we nu zien is dat bijvoorbeeld de woningbouw het klimaatrobuust inrichten van het beekdal van de Beilerstroom en het realiseren van passende waterstanden in het Dwingelderveld op slot zetten. Er zit nu veel energie en momentum in dit gebied om juist kansen te benutten en goede afspraken te maken.
“

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

R Art. 5.2 lid 1

De informatie uit documenten betreft persoonlijke beleidsopvattingen. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan ambtelijke adviezen, visies, standpunten en overwegingen ten behoeve van intern beraad, niet zijnde feiten, prognoses, beleidsalternatieven, de gevolgen van een bepaald beleidsalternatief of andere onderdelen met een overwegend objectief karakter

T

Valt buiten de reikwijdte van het verzoek

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: Hulpvraagje rondom ontwikkelingen Beilen
Datum: dinsdag 1 juli 2025 13:37:00
Bijlagen: image001.png
image002.png
image003.png
image004.png
image005.png
image006.png
image007.png
image008.png
image009.png
image010.png
image011.png

Hoi [redacted],

De reden dat ik jou benaderd heb is omdat ik begrepen heb dat jij hier als planadviseur RO mogelijk bij betrokken bent / zou moeten worden. Kunnen we met onderstaande inderdaad bij jou terecht? Het idee is allereerst om met betrokkenen vanuit de provincie een overleg te plannen, om de vraag van het waterschap door te spreken.

Ik hoor graag van je!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Thema Natuur
[redacted]

+31 [redacted]

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 23 juni 2025 16:41
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Hulpvraagje rondom ontwikkelingen Beilen

Dag [redacted], [redacted], [redacted] en [redacted],

Ik heb jullie namen doorgekregen als zijnde mogelijk betrokken bij (een deel van) onderstaande ontwikkelingen. Mijn vraag is of jullie dat inderdaad zijn, en zo niet, is er binnen jullie teams iemand anders waar ik terecht kan?

Dank alvast voor jullie reacties,

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Thema Natuur
[redacted]

+31 [redacted]

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]@wdodelta.nl>
Verzonden: donderdag 12 juni 2025 11:30
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: Hulpvraagje rondom ontwikkelingen Beilen

Dag [redacted] en [redacted],

Kunnen jullie mij helpen aan een contact of een gesprekstafel binnen de provincie waarbij ik de ontwikkelingen rondom Beilen kan bespreken?

Er spelen zodanig veel ontwikkelingen die europese/provinciale/lokale doelen raken, dat ik graag gezamenlijk hier eens integraal naar wil kijken vanuit het perspectief Water-Bodem sturend en Klimaatadaptatie. Eventueel ook samen met de gemeente. Het gaat dan om:

- N2000 Dwingelderveld, gunstige grondwaterstanden en passend peilbeheer.
- KRW Oude Vaart, langs de Beilerstroom staat heel wat te gebeuren in het beekdal, bypass (vispassage), waterberging.
- Waterwinning WMD bij Beilen, uitbreiding winning en zoeklocatie in het beekdal om water te infiltreren.
- Gemeente Midden Drenthe heeft de ambitie om 1000 woningen te ontwikkelen. Bij Beilen zijn nu 2 locaties in beeld, waarvan 1 in het beekdal. Besluitvorming deze zomer al. Worden jullie überhaupt betrokken?
- Gemeente Midden Drenthe heeft 3 grote zonneparklocaties gekozen die ontwikkeld gaan worden, 2 op land, 1 op water, deels in/aan het beekdal, in combinatie met waterberging.

Vanuit WDOD zijn we bij alle ontwikkelingen betrokken en we merken dat ze allen relatief smal worden aangevlogen en uitgaan van het bestaande systeem. Terwijl de ontwikkelingen mogelijk een behoorlijke impact zullen hebben op het grond- en oppervlaktewatersysteem. We hebben de behoefte om de onderlinge afhankelijkheden in beeld te krijgen zodat we samen met de provincie en gemeente de juiste randvoorwaarden en uitgangspunten kunnen meegeven aan de initiatiefnemers. Ook lijkt het ons handig dat

het totale plaatje ook een keer rekenkundig inzichtelijk wordt gemaakt. Het risico dat we nu zien is dat bijvoorbeeld de woningbouw het klimaatrobuust inrichten van het beekdal van de Beilerstroom en het realiseren van passende waterstanden in het Dwingelderveld op slot zetten. Er zit nu veel energie en momentum in dit gebied om juist kansen te benutten en goede afspraken te maken.

Ik hoor graag of jullie hierin kunnen helpen!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Regio/thema coördinator

Waterschap Drents Overijsselse Delta
Dokter van Deenweg 186, 8025 BM Zwolle
Postbus 60, 8000 AB Zwolle
T. +31 6 [redacted]

Volg ons:

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Hulpvraagje rondom ontwikkelingen Beilen
Datum: dinsdag 1 juli 2025 13:59:00
Bijlagen: image001.png
image002.png
image003.png
image004.png
image005.png
image006.png
image007.png
image008.png
image009.png
image010.png
image011.png

Hoi [redacted],

Dank voor je reactie. En goed idee om eerst intern af te stemmen. Zodra ik van iedereen een reactie terug heb zal ik een intern overleg inplannen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Thema Natuur
[redacted]

+31 [redacted]

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: vrijdag 27 juni 2025 13:58
Aan: [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Hulpvraagje rondom ontwikkelingen Beilen

[redacted],

Je kunt mij hiervoor benaderen en het lijkt me goed om een eerste (intern) overleg te verkennen of we de zorgen van WDOD delen en hoe breed deze aanpak dan zou moeten zijn.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Thema Water, Bodem en Milieu
Beleidscoördinator Water

+31 [redacted]

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]@drenthe.nl
Verzonden: maandag 23 juni 2025 16:41
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Hulpvraagje rondom ontwikkelingen Beilen

Dag [redacted], [redacted], [redacted] en [redacted],

Ik heb jullie namen doorgekregen als zijnde mogelijk betrokken bij (een deel van) onderstaande ontwikkelingen. Mijn vraag is of jullie dat inderdaad zijn, en zo niet, is er binnen jullie teams iemand anders waar ik terecht kan?

Dank alvast voor jullie reacties,

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Thema Natuur
[redacted]

+31 [redacted]

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]@wdodelta.nl>
Verzonden: donderdag 12 juni 2025 11:30
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: Hulpvraagje rondom ontwikkelingen Beilen

Dag [redacted] en [redacted],

Kunnen jullie mij helpen aan een contact of een gesprekstafel binnen de provincie waarbij ik de ontwikkelingen rondom Beilen kan bespreken?

Er spelen zodanig veel ontwikkelingen die europese/provinciale/lokale doelen raken, dat ik

graag gezamenlijk hier eens integraal naar wil kijken vanuit het perspectief Water-Bodem sturend en Klimaatadaptatie. Eventueel ook samen met de gemeente. Het gaat dan om:

- N2000 Dwingelderveld, gunstige grondwaterstanden en passend peilbeheer.
- KRW Oude Vaart, langs de Beilerstroom staat heel wat te gebeuren in het beekdal, bypass (vispassage), waterberging.
- Waterwinning WMD bij Beilen, uitbreiding winning en zoeklocatie in het beekdal om water te infiltreren.
- Gemeente Midden Drenthe heeft de ambitie om 1000 woningen te ontwikkelen. Bij Beilen zijn nu 2 locaties in beeld, waarvan 1 in het beekdal. Besluitvorming deze zomer al. Worden jullie überhaupt betrokken?
- Gemeente Midden Drenthe heeft 3 grote zonneparklocaties gekozen die ontwikkeld gaan worden, 2 op land, 1 op water, deels in/aan het beekdal, in combinatie met waterberging.

Vanuit WDOD zijn we bij alle ontwikkelingen betrokken en we merken dat ze allen relatief smal worden aangevlogen en uitgaan van het bestaande systeem. Terwijl de ontwikkelingen mogelijk een behoorlijke impact zullen hebben op het grond- en oppervlaktewatersysteem. We hebben de behoefte om de onderlinge afhankelijkheden in beeld te krijgen zodat we samen met de provincie en gemeente de juiste randvoorwaarden en uitgangspunten kunnen meegeven aan de initiatiefnemers. Ook lijkt het ons handig dat het totale plaatje ook een keer rekenkundig inzichtelijk wordt gemaakt. Het risico dat we nu zien is dat bijvoorbeeld de woningbouw het klimaatrobuust inrichten van het beekdal van de Beilerstroom en het realiseren van passende waterstanden in het Dwingelderveld op slot zetten. Er zit nu veel energie en momentum in dit gebied om juist kansen te benutten en goede afspraken te maken.

Ik hoor graag of jullie hierin kunnen helpen!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Regio/thema coördinator

Waterschap Drents Overijsselse Delta
Dokter van Deenweg 186, 8025 BM Zwolle
Postbus 60, 8000 AB Zwolle
T. +31[redacted]

Volg ons:

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Hulpvraagje rondom ontwikkelingen Beilen
Datum: dinsdag 1 juli 2025 13:57:00
Bijlagen: image001.png
image002.png
image003.png
image004.png
image005.png
image006.png
image007.png
image008.png
image009.png
image010.png
image011.png

Hoi [redacted],

Dank voor je snelle reactie! Zodra ik van iedereen een reactie terug heb zal ik een intern overleg inplannen om de vraag van het waterschap door te spreken.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Thema Natuur
[redacted]

+31 [redacted]

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: maandag 23 juni 2025 17:15
Aan: [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Hulpvraagje rondom ontwikkelingen Beilen

Hallo [redacted],

Voor de zonneparken ben ik idd het interne contact en ook betrokken geweest vanuit provincie bij opstellen beleidskader.
Beleids en Vergunningverleningstraject verloopt verder via gemeente.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Ruimte, Energie en Wonen
[redacted]

+31 [redacted]

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

werkdagen: ma,di, do, vr

+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

From: [redacted]@drenthe.nl>
Sent: maandag 23 juni 2025 16:41
To: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
Subject: FW: Hulpvraagje rondom ontwikkelingen Beilen

Dag [redacted], [redacted], [redacted] en [redacted],

Ik heb jullie namen doorgekregen als zijnde mogelijk betrokken bij (een deel van) onderstaande ontwikkelingen. Mijn vraag is of jullie dat inderdaad zijn, en zo niet, is er binnen jullie teams iemand anders waar ik terecht kan?

Dank alvast voor jullie reacties,

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Thema Natuur
[redacted]

+31 [redacted]

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]@wdodelta.nl>
Verzonden: donderdag 12 juni 2025 11:30
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: Hulpvraagje rondom ontwikkelingen Beilen

Dag [redacted] en [redacted],

Kunnen jullie mij helpen aan een contact of een gesprekstafel binnen de provincie waarbij ik de ontwikkelingen rondom Beilen kan bespreken?

Er spelen zodanig veel ontwikkelingen die europese/provinciale/lokale doelen raken, dat ik graag gezamenlijk hier eens integraal naar wil kijken vanuit het perspectief Water-Bodem

sturend en Klimaatadaptatie. Eventueel ook samen met de gemeente. Het gaat dan om:

- N2000 Dwingelderveld, gunstige grondwaterstanden en passend peilbeheer.
- KRW Oude Vaart, langs de Beilerstroom staat heel wat te gebeuren in het beekdal, bypass (vispassage), waterberging.
- Waterwinning WMD bij Beilen, uitbreiding winning en zoeklocatie in het beekdal om water te infiltreren.
- Gemeente Midden Drenthe heeft de ambitie om 1000 woningen te ontwikkelen. Bij Beilen zijn nu 2 locaties in beeld, waarvan 1 in het beekdal. Besluitvorming deze zomer al. Worden jullie überhaupt betrokken?
- Gemeente Midden Drenthe heeft 3 grote zonneparklocaties gekozen die ontwikkeld gaan worden, 2 op land, 1 op water, deels in/aan het beekdal, in combinatie met waterberging.

Vanuit WDOD zijn we bij alle ontwikkelingen betrokken en we merken dat ze allen relatief smal worden aangevlogen en uitgaan van het bestaande systeem. Terwijl de ontwikkelingen mogelijk een behoorlijke impact zullen hebben op het grond- en oppervlaktewatersysteem. We hebben de behoefte om de onderlinge afhankelijkheden in beeld te krijgen zodat we samen met de provincie en gemeente de juiste randvoorwaarden en uitgangspunten kunnen meegeven aan de initiatiefnemers. Ook lijkt het ons handig dat het totale plaatje ook een keer rekenkundig inzichtelijk wordt gemaakt. Het risico dat we nu zien is dat bijvoorbeeld de woningbouw het klimaatrobuust inrichten van het beekdal van de Beilerstroom en het realiseren van passende waterstanden in het Dwingelderveld op slot zetten. Er zit nu veel energie en momentum in dit gebied om juist kansen te benutten en goede afspraken te maken.

Ik hoor graag of jullie hierin kunnen helpen!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Regio/thema coördinator

Waterschap Drents Overijsselse Delta
Dokter van Deenweg 186, 8025 BM Zwolle
Postbus 60, 8000 AB Zwolle
T. +31[redacted]

Volg ons:

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Van: [redacted]
Aan: [redacted] [redacted]
Onderwerp: FW: Hulpvraagje rondom ontwikkelingen Beilen
Datum: donderdag 17 juli 2025 14:48:52
Bijlagen: image001.png
image002.png
image003.png
image004.png
image005.png
image006.png
image007.png
image008.png
image009.png
image010.png
image011.png
image012.png
image013.png
image014.png
image015.png
image016.png
image017.png

Dag [redacted] en [redacted],

Vanuit grondwaterbescherming ben ik betrokken bij het WPB van gemeente Midden-Drenthe en neem vanuit die rol deel aan het Wateratelier. Hierin zitten naast gemeente, RHO en provincie ook WMD en WDOD. Vanuit WDOD zijn hierbij betrokken [redacted] en [redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Water, Bodem & Milieu
Beleidsadviseur

+31 [redacted]

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 8 juli 2025 14:12
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted] <[redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted] <[redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted] <[redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Hulpvraagje rondom ontwikkelingen Beilen

Hallo [redacted],

Zoals je ziet zijn er nogal wat collega's betrokken bij de ontwikkelingen rondom Beilen (Wervend Perspectief Beilen - WPB). We hebben al veel gezamenlijke reacties gegeven op documenten

rondom het proces van het WPB.

Mijn vraag is even of [redacted] ook heeft deelgenomen aan de zogenaamde Waterateliers van de gemeente? [redacted] is hier vanuit ons in eider geval wel bij betrokken. En daar zijn meerdere van de aandachtspunten ook aan de orde geweest.

Ik ben het eens met zijn analyse dat veel zaken smal worden aangevlogen. Daar zitten we zelf, vanuit ruimtelijke ontwikkelingen, ook mee te worstelen.
Ik ben het ook met je eens dat we in eigen huis even weer alle neuzen dezelfde kant op krijgen voordat we met het waterschap gaan zitten (ook omdat er meerdere “waterpartners” in het waterateliers aan tafel zitten). En ik vind dat we dan ook met de gemeente moeten gaan zitten. Maar het is dus echt breder dan alleen water en wonen (zie de namen van de collega’s).

En gezien het stroperige proces met de projectleider van de gemeente komen we mogelijk ook in een fase dat we het wat meer bestuurlijk moeten oppakken.

Groet [redacted]

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 8 juli 2025 13:53
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]
[redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Hulpvraagje rondom ontwikkelingen Beilen

Dag [redacted],

Dank voor je reactie, ik zal zowel jou alsook [redacted] meenemen bij het plannen van het interne overleg.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Thema Natuur
[redacted]

+31 [redacted]

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: maandag 7 juli 2025 10:54
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>

Onderwerp: Re: Hulpvraagje rondom ontwikkelingen Beilen

Dag [redacted],

Dat kan. Ik heb als beleidsadviseur wonen contactpersoon voor o.a. Midden-Drenthe. Maar gelet op het onderwerp en de scope zou ik dit graag met mijn RO collegas erbij bespreken. m.i. zou [redacted] hier ook van af moeten weten als relatiebeheerder vanuit ons team met Midden-Drenthe.

[redacted]
Beleidsadviseur Wonen
Provincie Drenthe – Ruimtelijke Ontwikkeling
Postbus 122, 9400 AC Assen – Westerbrink 1, 9405 BJ Assen - The Netherlands
T [redacted] | @ daniel.karssenberg@drenthe.nl | i www.provincie.drenthe.nl

---

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 1 juli 2025 13:38
Aan: [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Hulpvraagje rondom ontwikkelingen Beilen

Hoi [redacted],

De reden dat ik jou benaderd heb is omdat ik begrepen heb dat jij hier vanuit woningbouw mogelijk bij betrokken bent / zou moeten worden. Kunnen we met onderstaande inderdaad bij jou terecht? Het idee is allereerst om met betrokkenen vanuit de provincie een intern overleg te plannen, om de vraag van het waterschap door te spreken.

Ik hoor graag van je!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Thema Natuur
[redacted]

+31 [redacted]

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 23 juni 2025 16:41
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>;

[redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Hulpvraagje rondom ontwikkelingen Beilen

Dag [redacted], [redacted], [redacted] en [redacted],

Ik heb jullie namen doorgekregen als zijnde mogelijk betrokken bij (een deel van) onderstaande ontwikkelingen. Mijn vraag is of jullie dat inderdaad zijn, en zo niet, is er binnen jullie teams iemand anders waar ik terecht kan?

Dank alvast voor jullie reacties,

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Thema Natuur
[redacted]

+31 [redacted]

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]@wdodelta.nl>
Verzonden: donderdag 12 juni 2025 11:30
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: Hulpvraagje rondom ontwikkelingen Beilen

Dag [redacted] en [redacted],

Kunnen jullie mij helpen aan een contact of een gesprekstafel binnen de provincie waarbij ik de ontwikkelingen rondom Beilen kan bespreken?

Er spelen zodanig veel ontwikkelingen die europese/provinciale/lokale doelen raken, dat ik graag gezamenlijk hier eens integraal naar wil kijken vanuit het perspectief Water-Bodem sturend en Klimaatadaptatie. Eventueel ook samen met de gemeente. Het gaat dan om:

- N2000 Dwingelderveld, gunstige grondwaterstanden en passend peilbeheer.
- KRW Oude Vaart, langs de Beilerstroom staat heel wat te gebeuren in het beekdal, bypass (vispassage), waterberging.
- Waterwinning WMD bij Beilen, uitbreiding winning en zoeklocatie in het beekdal om water te infiltreren.
- Gemeente Midden Drenthe heeft de ambitie om 1000 woningen te ontwikkelen. Bij Beilen zijn nu 2 locaties in beeld, waarvan 1 in het beekdal. Besluitvorming deze

zomer al. Worden jullie überhaupt betrokken?
- Gemeente Midden Drenthe heeft 3 grote zonneparklocaties gekozen die ontwikkeld gaan worden, 2 op land, 1 op water, deels in/aan het beekdal, in combinatie met waterberging.

Vanuit WDOD zijn we bij alle ontwikkelingen betrokken en we merken dat ze allen relatief smal worden aangevlogen en uitgaan van het bestaande systeem. Terwijl de ontwikkelingen mogelijk een behoorlijke impact zullen hebben op het grond- en oppervlaktewatersysteem. We hebben de behoefte om de onderlinge afhankelijkheden in beeld te krijgen zodat we samen met de provincie en gemeente de juiste randvoorwaarden en uitgangspunten kunnen meegeven aan de initiatiefnemers. Ook lijkt het ons handig dat het totale plaatje ook een keer rekenkundig inzichtelijk wordt gemaakt. Het risico dat we nu zien is dat bijvoorbeeld de woningbouw het klimaatrobuust inrichten van het beekdal van de Beilerstroom en het realiseren van passende waterstanden in het Dwingelderveld op slot zetten. Er zit nu veel energie en momentum in dit gebied om juist kansen te benutten en goede afspraken te maken.

Ik hoor graag of jullie hierin kunnen helpen!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Regio/thema coördinator

Waterschap Drents Overijsselse Delta
Dokter van Deenweg 186, 8025 BM Zwolle
Postbus 60, 8000 AB Zwolle
T. +31 [redacted]

Volg ons:

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Hulpvraagje rondom ontwikkelingen Beilen
Datum: maandag 28 juli 2025 10:53:21
Bijlagen: image001.png
image002.png
image003.png
image004.png
image005.png
image006.png
image007.png
image008.png
image009.png
image010.png
image011.png

Hoi [redacted],

Bedankt voor de terugkoppeling en fijn dat jullie dit intern zo oppakken. Eenzelfde actie heb ik intern ook georganiseerd, dus mooi als dit in de toekomst een keer gaat samenvallen. Ik hoor het graag als er nieuws is!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Regio/thema coördinator

Waterschap Drents Overijsselse Delta
Dokter van Deenweg 186, 8025 BM Zwolle
Postbus 60, 8000 AB Zwolle
T. +31 6 [redacted]

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: vrijdag 25 juli 2025 15:38
Aan: [redacted]@wdodelta.nl>
CC: [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Hulpvraagje rondom ontwikkelingen Beilen

Hoi [redacted],

Intern bij de provincie hebben we wat mensen bij elkaar geveegd die als het goed is hier meer over weten. Komende week gaan we eerst intern om tafel (o.a. om door te spreken: hebben we de juiste personen te pakken, wat gebeurt hier al wel/niet en wat kunnen/willen we betekenen in relatie tot jouw verzoek).

Ik kom erop terug.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Thema Natuur
[redacted]

+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]@wdodelta.nl>
Verzonden: maandag 14 juli 2025 15:56
Aan: [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Hulpvraagje rondom ontwikkelingen Beilen

Hoi [redacted],

Bedankt voor de top! Ik heb er ook van gehoord en weet inmiddels dat er in het verleden wat is georganiseerd. Ik zal de gemeente eens voorstellen om voor dit integrale vraagstuk ook een atelier te organiseren. Vanuit de provincie, zou [redacted] dan een geschikte persoon zijn om aan te schuiven?

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Regio/thema coördinator

Waterschap Drents Overijsselse Delta
Dokter van Deenweg 186, 8025 BM Zwolle
Postbus 60, 8000 AB Zwolle
T. +31 6 [redacted]

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 8 juli 2025 15:07
Aan: [redacted]@wdodelta.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Hulpvraagje rondom ontwikkelingen Beilen

Hoi [redacted],

Ik heb begrepen dat er zogeheten Wateratelier zijn van de gemeente, waar een deel van de door jou genoemde vraagstukken aan de orde zouden zijn geweest. Misschien kun jij intern achterhalen wie vanuit het WDOD hierbij betrokken is geweest? Hier werd de naam [redacted] genoemd, maar helemaal zeker is niet of hij recentelijk hieraan heeft deelgenomen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Thema Natuur
[redacted]

+31 [redacted] Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]@wdodelta.nl>
Verzonden: donderdag 12 juni 2025 11:30
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: Hulpvraagje rondom ontwikkelingen Beilen

Dag [redacted] en [redacted],

Kunnen jullie mij helpen aan een contact of een gesprekstafel binnen de provincie waarbij ik de ontwikkelingen rondom Beilen kan bespreken?

Er spelen zodanig veel ontwikkelingen die europese/provinciale/lokale doelen raken, dat ik graag gezamenlijk hier eens integraal naar wil kijken vanuit het perspectief Water-Bodem sturend en Klimaatadaptatie. Eventueel ook samen met de gemeente. Het gaat dan om:

- N2000 Dwingelderveld, gunstige grondwaterstanden en passend peilbeheer.
- KRW Oude Vaart, langs de Beilerstroom staat heel wat te gebeuren in het beekdal, bypass (vispassage), waterberging.
- Waterwinning WMD bij Beilen, uitbreiding winning en zoeklocatie in het beekdal om water te infiltreren.
- Gemeente Midden Drenthe heeft de ambitie om 1000 woningen te ontwikkelen. Bij Beilen zijn nu 2 locaties in beeld, waarvan 1 in het beekdal. Besluitvorming deze zomer al. Worden jullie überhaupt betrokken?
- Gemeente Midden Drenthe heeft 3 grote zonneparklocaties gekozen die ontwikkeld gaan worden, 2 op land, 1 op water, deels in/aan het beekdal, in combinatie met waterberging.

Vanuit WDOD zijn we bij alle ontwikkelingen betrokken en we merken dat ze allen relatief smal worden aangevlogen en uitgaan van het bestaande systeem. Terwijl de ontwikkelingen mogelijk een behoorlijke impact zullen hebben op het grond- en oppervlaktewatersysteem. We hebben de behoefte om de onderlinge afhankelijkheden in beeld te krijgen zodat we samen met de provincie en gemeente de juiste randvoorwaarden en uitgangspunten kunnen meegeven aan de initiatiefnemers. Ook lijkt het ons handig dat het totale plaatje ook een keer rekenkundig inzichtelijk wordt gemaakt. Het risico dat we nu zien is dat bijvoorbeeld de woningbouw het klimaatrobuust inrichten van het beekdal van de Beilerstroom en het realiseren van passende waterstanden in het Dwingelderveld op slot zetten. Er zit nu veel energie en momentum in dit gebied om juist kansen te benutten en goede afspraken te maken.

Ik hoor graag of jullie hierin kunnen helpen!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Regio/thema coördinator

Waterschap Drents Overijsselse Delta
Dokter van Deenweg 186, 8025 BM Zwolle
Postbus 60, 8000 AB Zwolle
T. +31 6 [redacted]

Volg ons:

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Hulpvraagje rondom ontwikkelingen Beilen
Datum: maandag 4 augustus 2025 09:47:12
Bijlagen: image001.png
image002.png
image003.png
image004.png
image005.png
image006.png
image007.png
image008.png
image009.png
image010.png
image011.png

Hoi [redacted],

Bedankt voor de terugkoppeling, fijn dat jullie er naar gekeken hebben. Via de waterateliers is sowieso een goed plan, dat pak ik op. Ook heb ik nog wel een vraagje, daar zal ik [redacted] voor benaderen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Regio/thema coördinator

Waterschap Drents Overijsselse Delta
Dokter van Deenweg 186, 8025 BM Zwolle
Postbus 60, 8000 AB Zwolle
T. +31 6 [redacted]

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 31 juli 2025 16:13
Aan: [redacted]@wdodelta.nl>
CC: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Hulpvraagje rondom ontwikkelingen Beilen

Dag [redacted],

We hebben intern net samengezeten. En het advies was (zoals eerder ook al aangegeven) om aan te sluiten bij de Waterateliers van de gemeente. Veel van de vragen die je noemt komen hier voorbij. En mochten er verder vragen zijn dan kun je contact opnemen met [redacted] (in cc).

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Thema Natuur
[redacted]

+31 [redacted]

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]@wdodelta.nl>
Verzonden: donderdag 12 juni 2025 11:30
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: Hulpvraagje rondom ontwikkelingen Beilen

Dag [redacted] en [redacted],

Kunnen jullie mij helpen aan een contact of een gesprekstafel binnen de provincie waarbij ik de ontwikkelingen rondom Beilen kan bespreken?

Er spelen zodanig veel ontwikkelingen die europese/provinciale/lokale doelen raken, dat ik graag gezamenlijk hier eens integraal naar wil kijken vanuit het perspectief Water-Bodem sturend en Klimaatadaptatie. Eventueel ook samen met de gemeente. Het gaat dan om:

- N2000 Dwingelderveld, gunstige grondwaterstanden en passend peilbeheer.
- KRW Oude Vaart, langs de Beilerstroom staat heel wat te gebeuren in het beekdal, bypass (vispassage), waterberging.
- Waterwinning WMD bij Beilen, uitbreiding winning en zoeklocatie in het beekdal om water te infiltreren.
- Gemeente Midden Drenthe heeft de ambitie om 1000 woningen te ontwikkelen. Bij Beilen zijn nu 2 locaties in beeld, waarvan 1 in het beekdal. Besluitvorming deze zomer al. Worden jullie überhaupt betrokken?
- Gemeente Midden Drenthe heeft 3 grote zonneparklocaties gekozen die ontwikkeld gaan worden, 2 op land, 1 op water, deels in/aan het beekdal, in combinatie met waterberging.

Vanuit WDOD zijn we bij alle ontwikkelingen betrokken en we merken dat ze allen relatief smal worden aangevlogen en uitgaan van het bestaande systeem. Terwijl de ontwikkelingen mogelijk een behoorlijke impact zullen hebben op het grond- en oppervlaktewatersysteem. We hebben de behoefte om de onderlinge afhankelijkheden in beeld te krijgen zodat we samen met de provincie en gemeente de juiste randvoorwaarden en uitgangspunten kunnen meegeven aan de initiatiefnemers. Ook lijkt het ons handig dat het totale plaatje ook een keer rekenkundig inzichtelijk wordt gemaakt. Het risico dat we nu zien is dat bijvoorbeeld de woningbouw het klimaatrobuust inrichten van het beekdal van de Beilerstroom en het realiseren van passende waterstanden in het Dwingelderveld op slot zetten. Er zit nu veel energie en momentum in dit gebied om juist kansen te benutten en goede afspraken te maken.

Ik hoor graag of jullie hierin kunnen helpen!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Regio/thema coördinator

Waterschap Drents Overijsselse Delta
Dokter van Deenweg 186, 8025 BM Zwolle
Postbus 60, 8000 AB Zwolle
T. +31 6 [redacted]

Volg ons:

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

C Art. 5.1 lid 1 sub c

Deze informatie betreft bedrijfs- en fabricagegegevens die vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

C Art. 5.1 lid 1 sub c

Deze informatie betreft bedrijfs- en fabricagegegevens die vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld

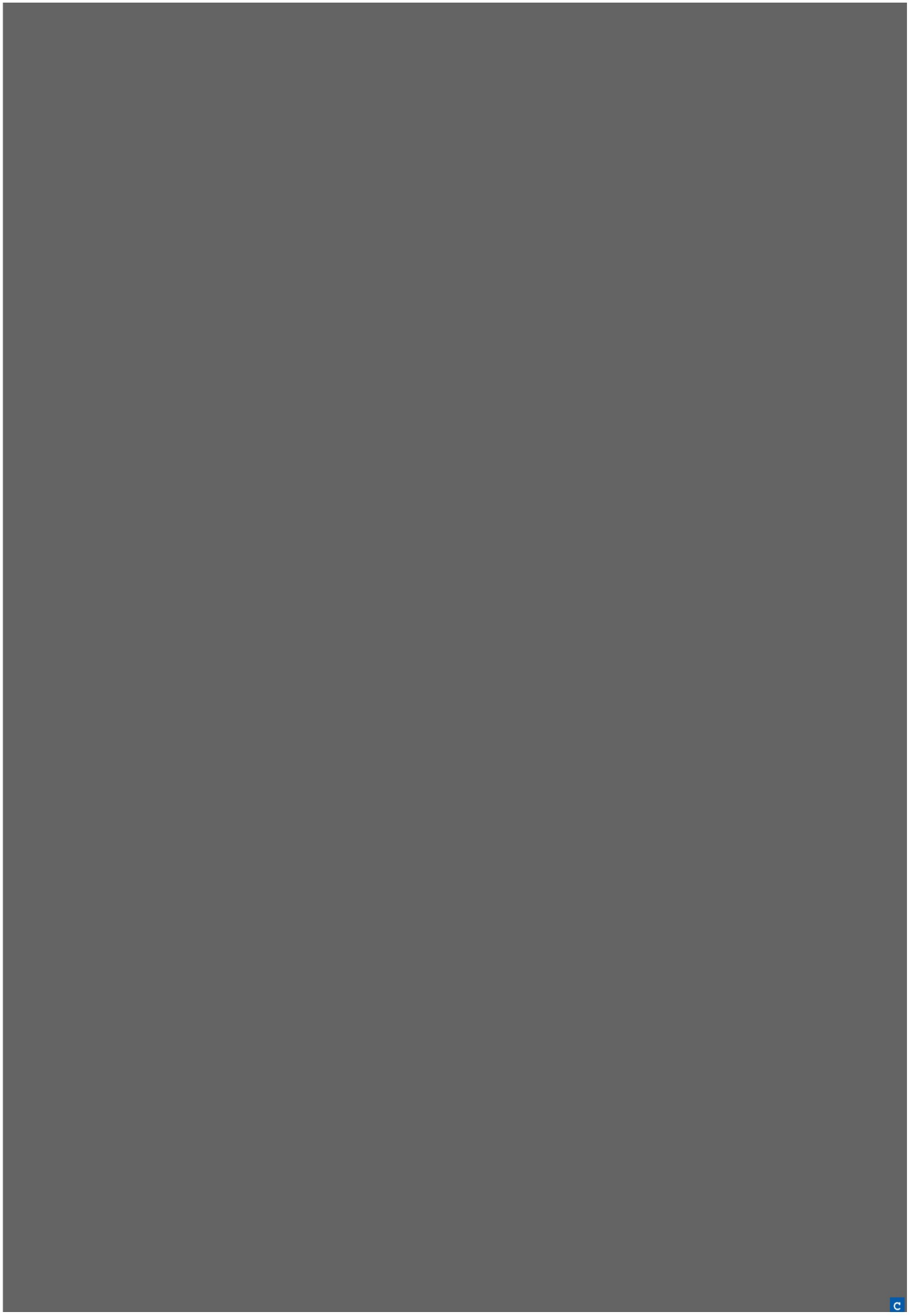
Provinciehuis Westerbrink 1, Assen
Postadres Postbus 122, 9400 AC Assen

www.provincie.drenthe.nl

+31 592 365555
post@drenthe.nl

Volg ons op

provincie Drenthe

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

C Art. 5.1 lid 1 sub c

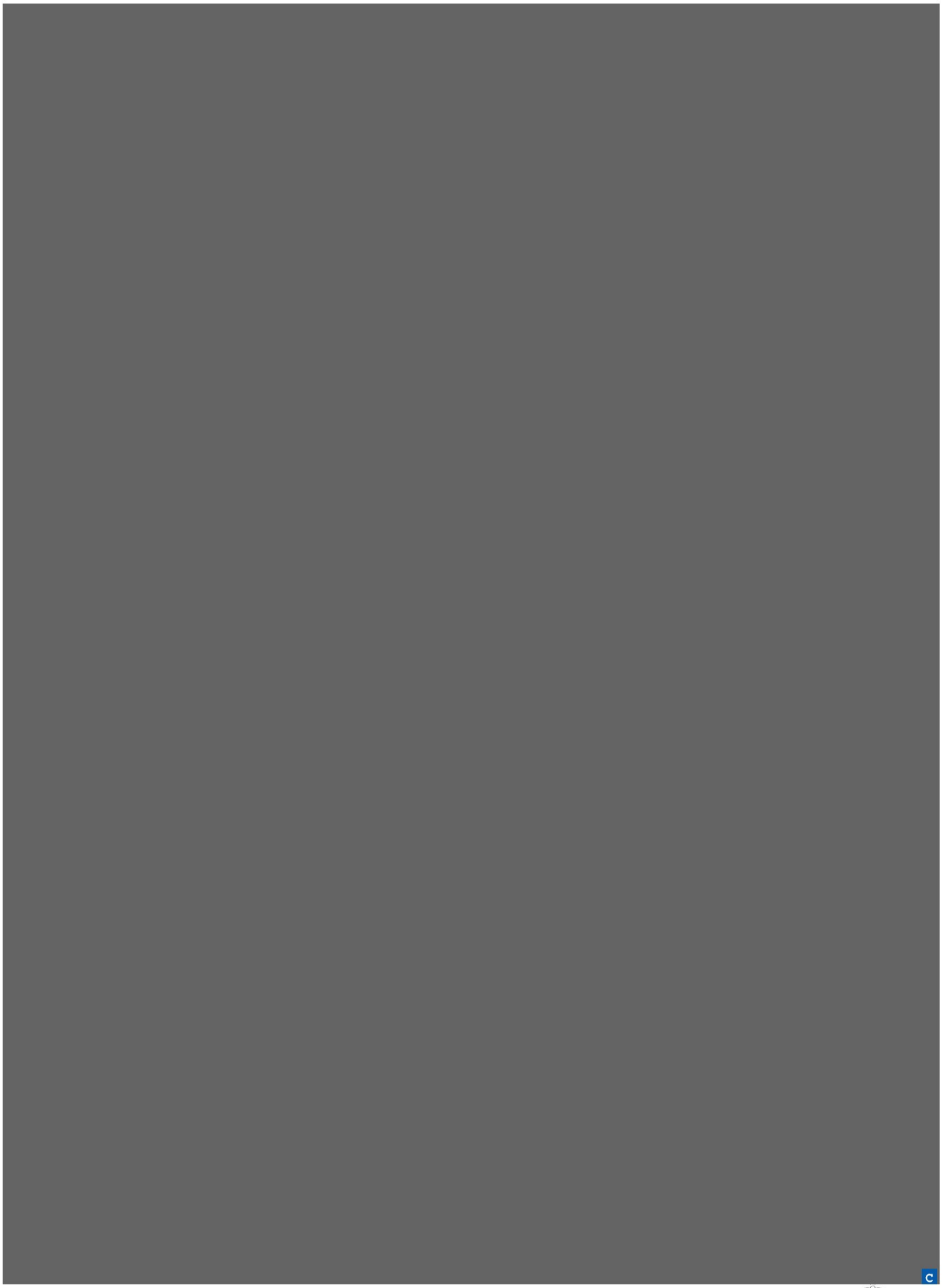
Deze informatie betreft bedrijfs- en fabricagegegevens die vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld

Provinciehuis Westerbrink 1, Assen
Postadres Postbus 122, 9400 AC Assen
www.provincie.drenthe.nl

+31 592 365555
post.drenthe.nl

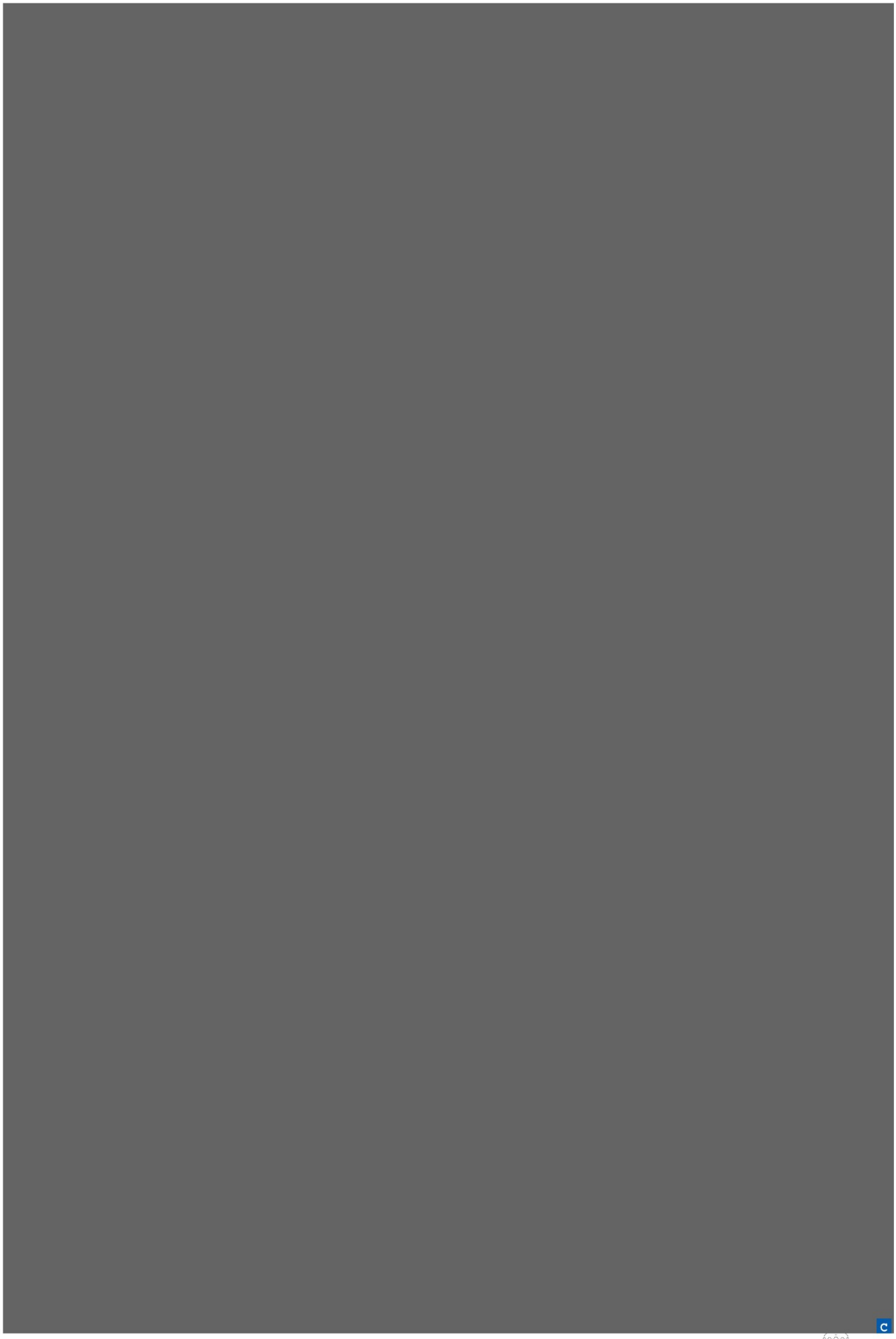
provincie Drenthe

Eigen kopie, niet insturen!

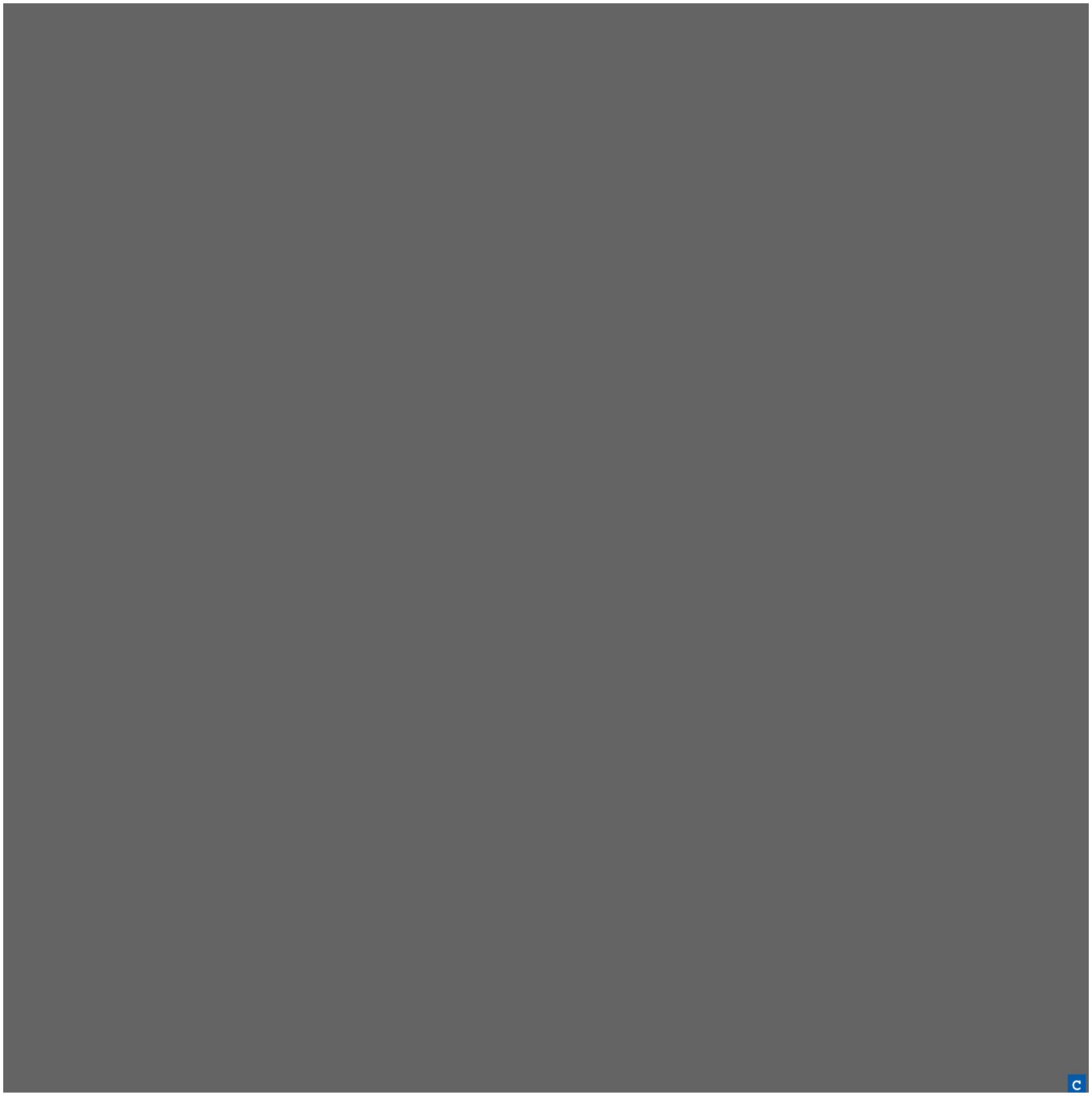
Provinciehuis Westerbrink 1, Assen
Postadres Postbus 122, 9400 AC Assen
www.provincie.drenthe.nl
+31 592 365555
post.drenthe.nl

provincie Drenthe

Provinciehuis Westerbrink 1, Assen
Postadres Postbus 122, 9400 AC Assen
www.provincie.drenthe.nl
+31 592 365555
post.drenthe.nl

provincie Drenthe

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

C Art. 5.1 lid 1 sub c

Deze informatie betreft bedrijfs- en fabricagegegevens die vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld

N Art. 5.1 lid 2 sub i

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van het goed functioneren van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

C Art. 5.1 lid 1 sub c

Deze informatie betreft bedrijfs- en fabricagegegevens die vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld

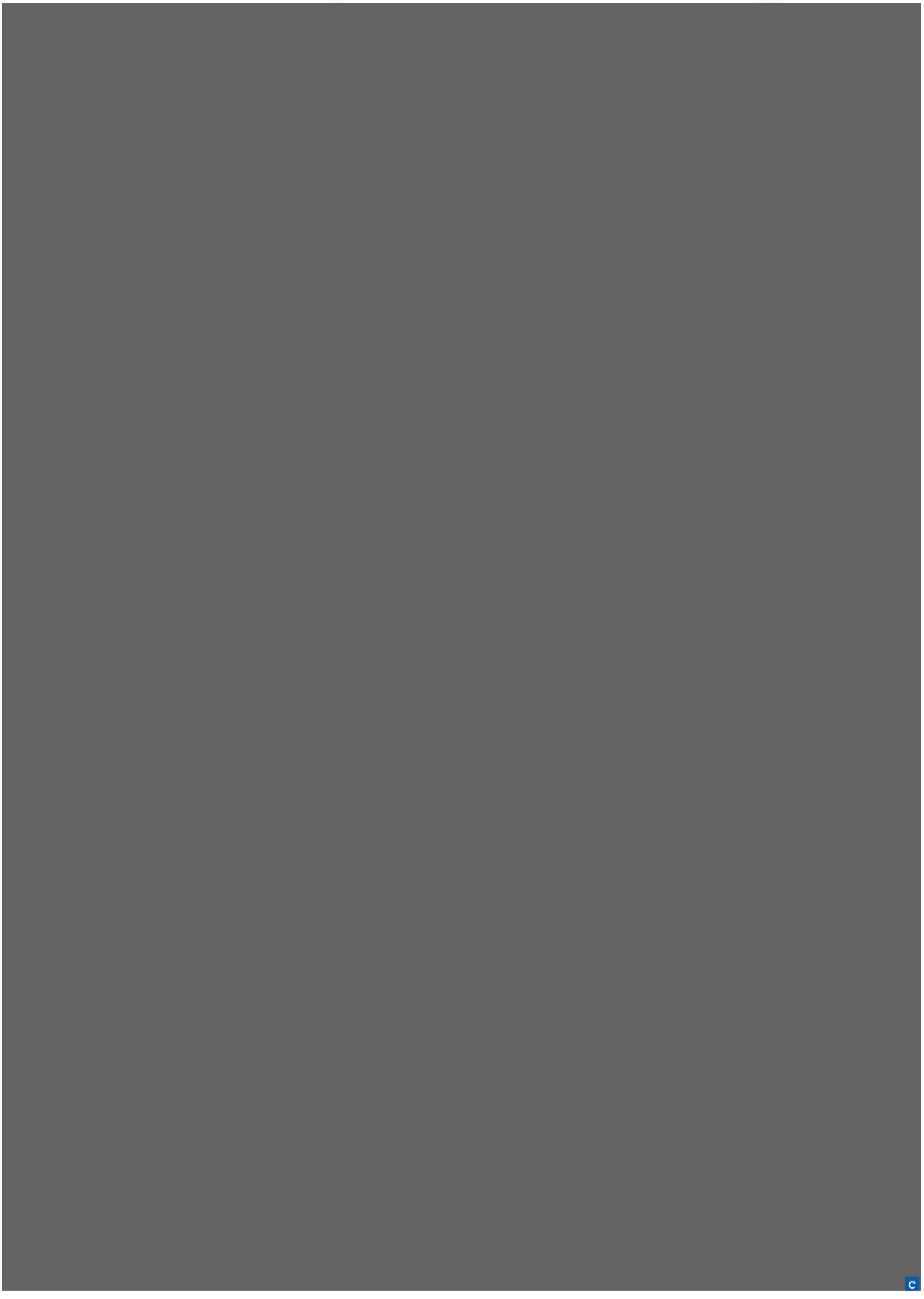
Provinciehuis Westerbrink 1, Assen
Postadres Postbus 122, 9400 AC Assen

www.provincie.drenthe.nl

+31 592 365555
post@drenthe.nl

Volg ons op

provincie Drenthe

Toelichting grondslagen

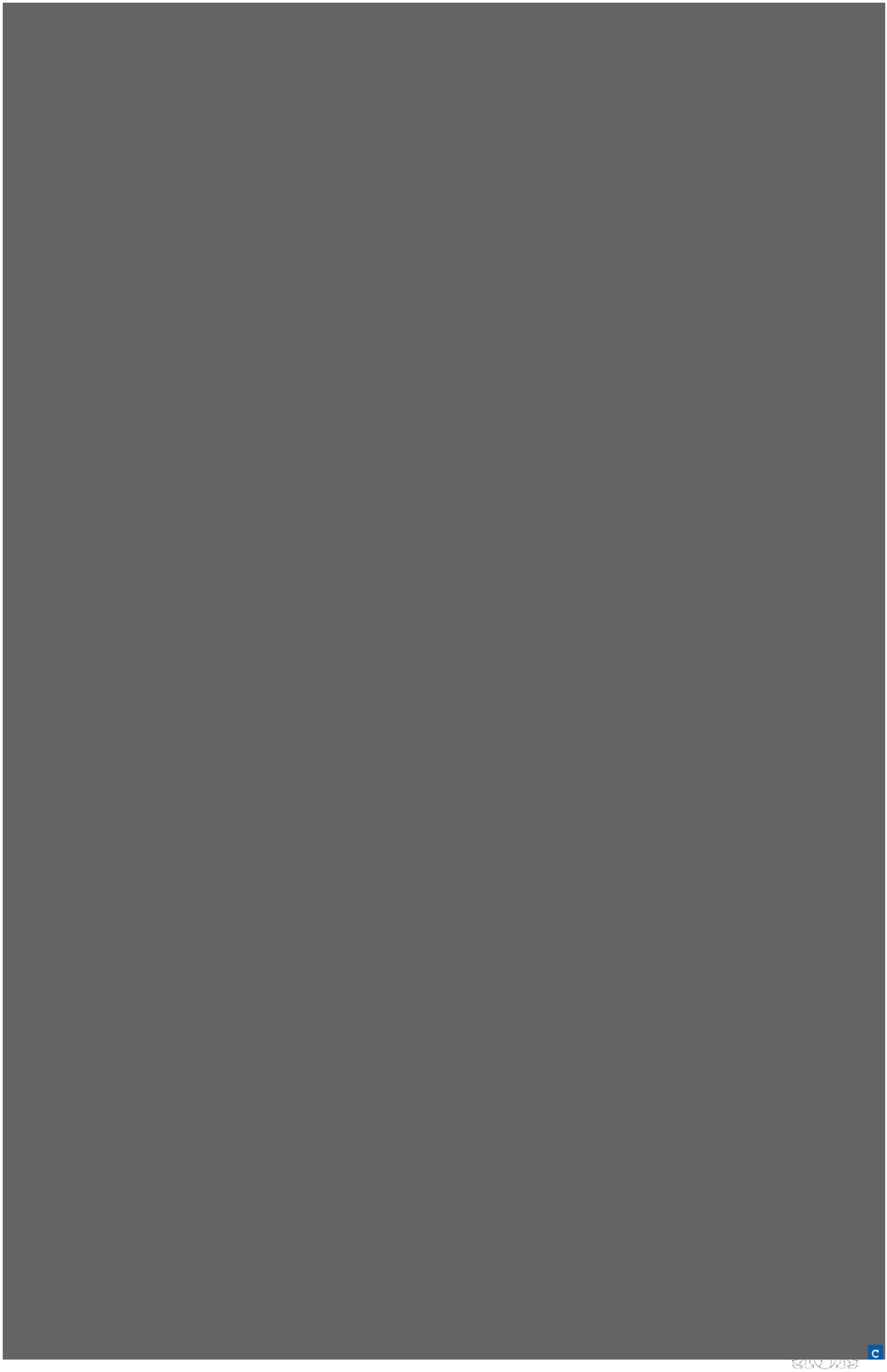
In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

C Art. 5.1 lid 1 sub c

Deze informatie betreft bedrijfs- en fabricagegegevens die vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld

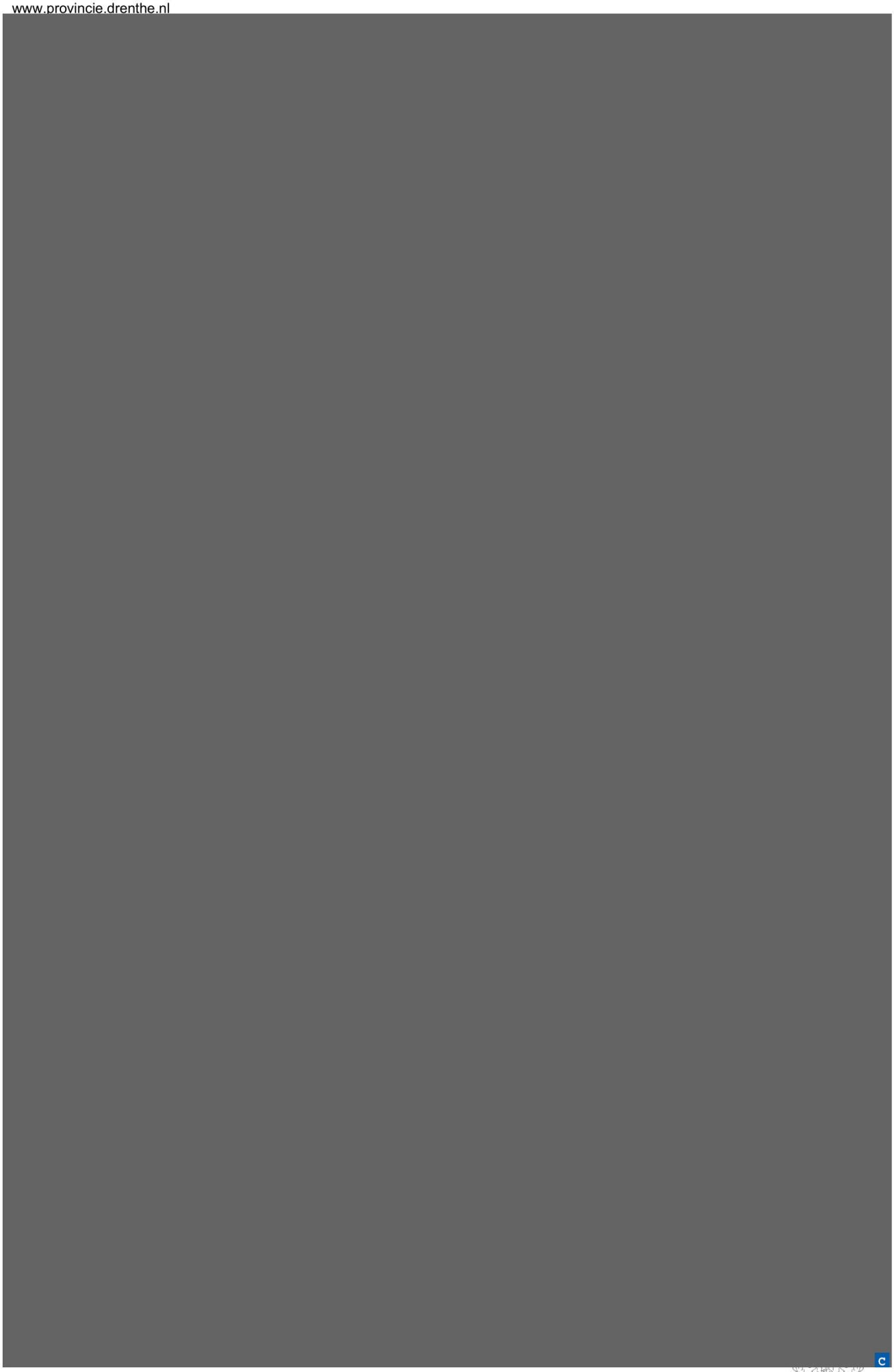
Provinciehuis Westerbrink 1, Assen
Postadres Postbus 122, 9400 AC Assen
www.provincie.drenthe.nl
+31 592 365555
post.drenthe.nl

provincie Drenthe

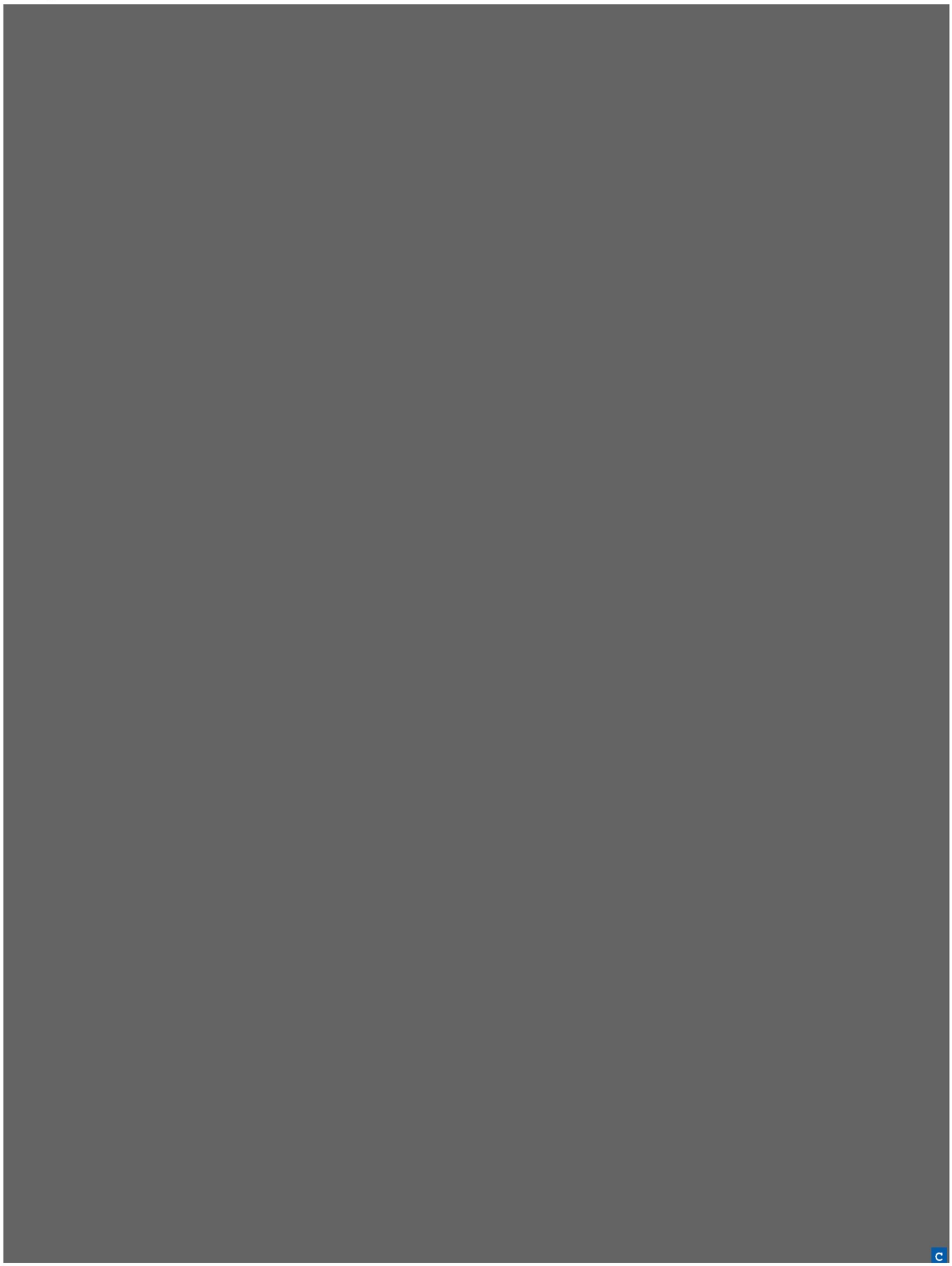
Provinciehuis Westerbrink 1, Assen
Postadres Postbus 122, 9400 AC Assen
www.provincie.drenthe.nl
+31 592 365555
post.drenthe.nl

provincie Drenthe

Provinciehuis Westerbrink 1, Assen
Postadres Postbus 122, 9400 AC Assen
www.provincie.drenthe.nl
+31 592 365555
post.drenthe.nl

provincie Drenthe

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

C Art. 5.1 lid 1 sub c

Deze informatie betreft bedrijfs- en fabricagegegevens die vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld

N Art. 5.1 lid 2 sub i

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van het goed functioneren van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

C Art. 5.1 lid 1 sub c

Deze informatie betreft bedrijfs- en fabricagegegevens die vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld

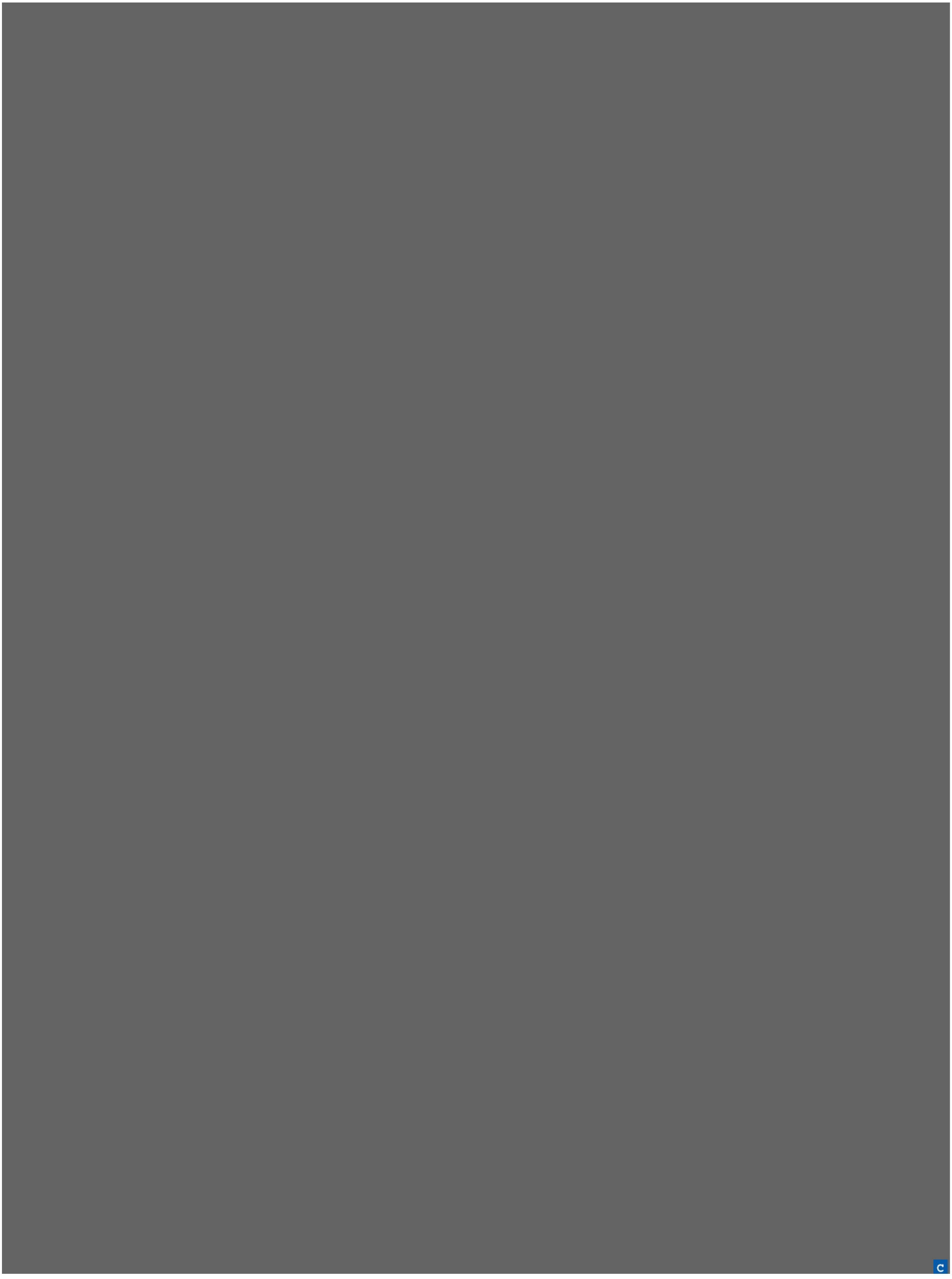
Provinciehuis Westerbrink 1, Assen
Postadres Postbus 122, 9400 AC Assen

www.provincie.drenthe.nl

+31 592 365555
post@drenthe.nl

Volg ons op

provincie Drenthe

Toelichting grondslagen

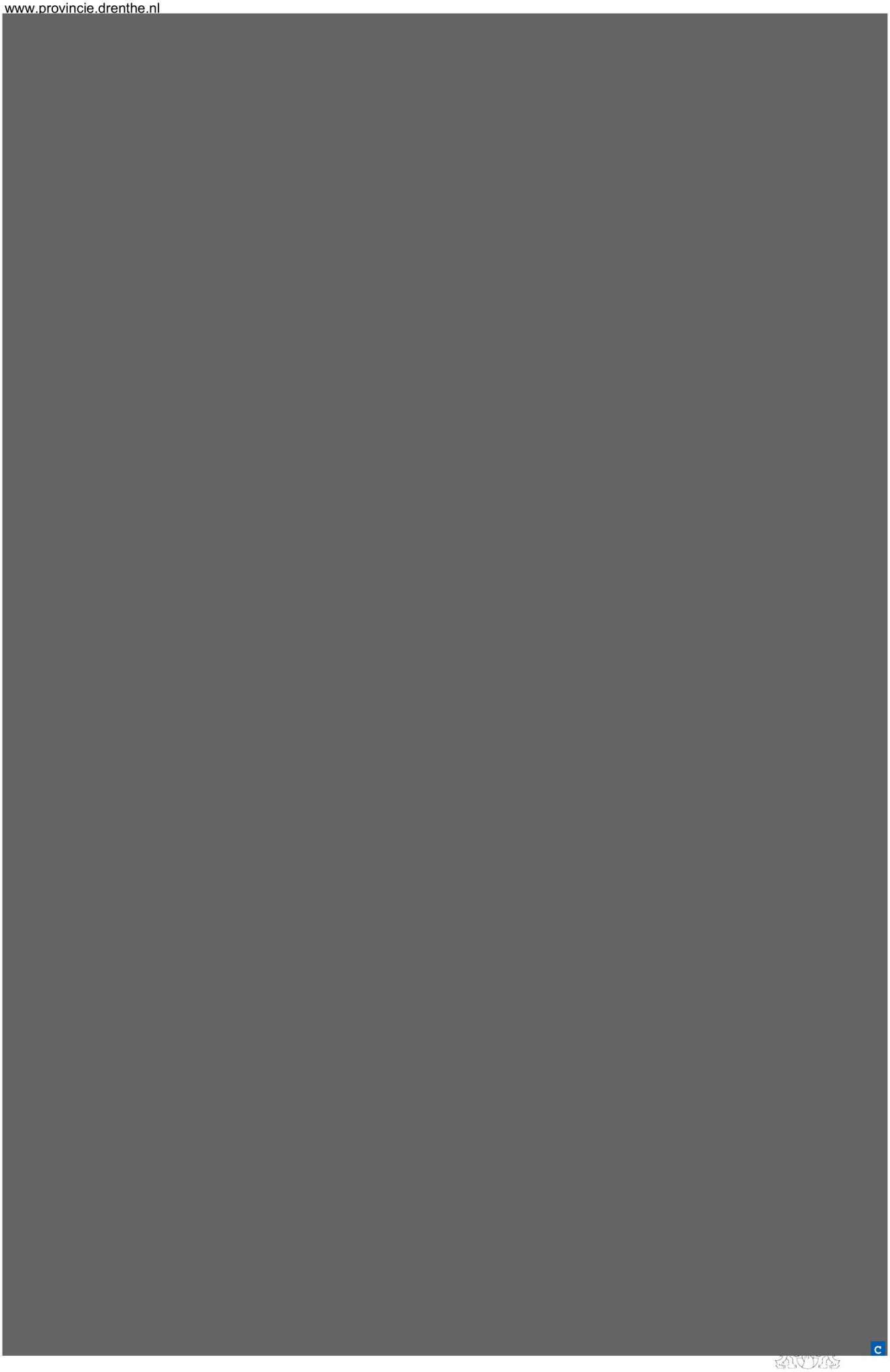
In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

C Art. 5.1 lid 1 sub c

Deze informatie betreft bedrijfs- en fabricagegegevens die vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld

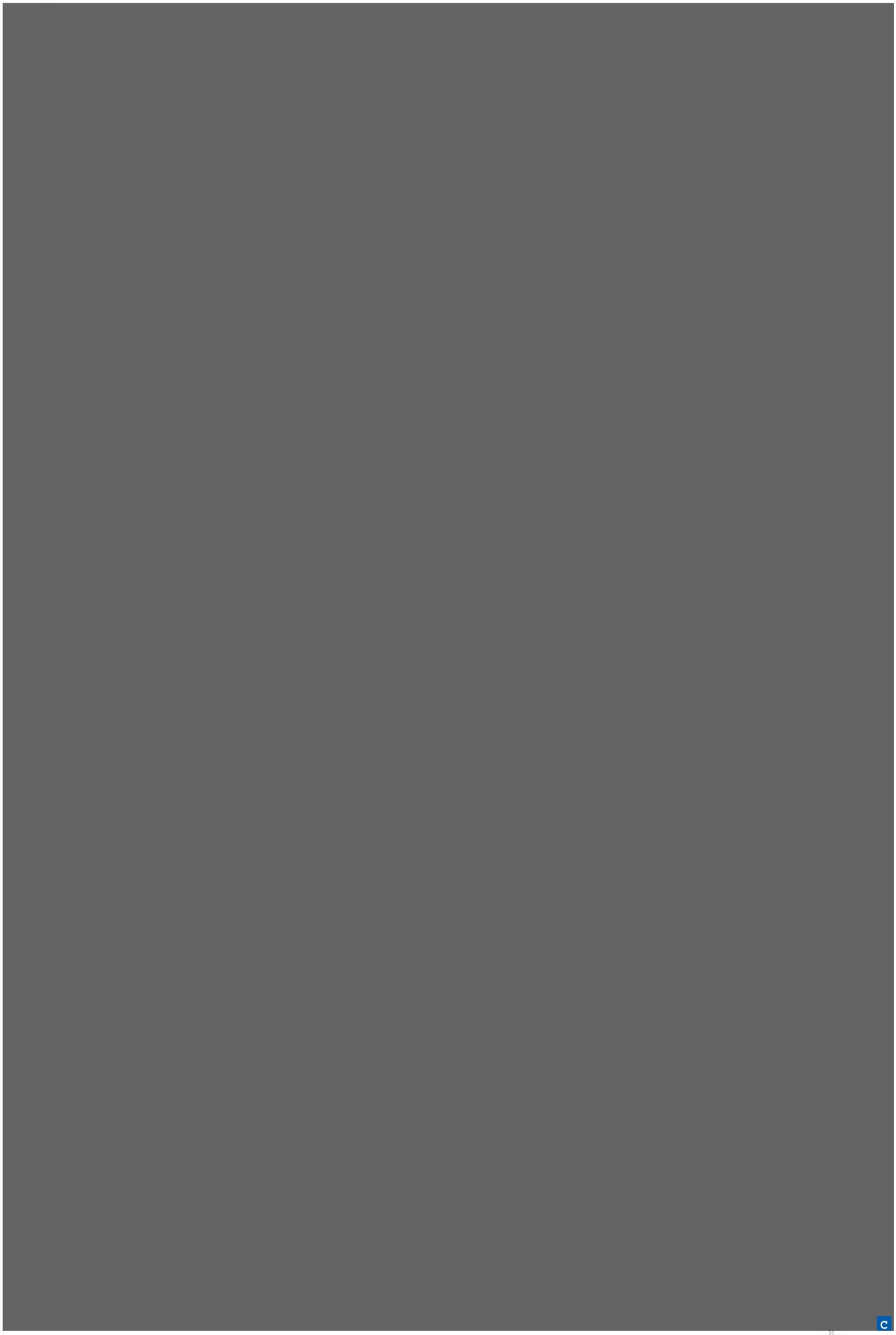
Provinciehuis Westerbrink 1, Assen
Postadres Postbus 122, 9400 AC Assen
www.provincie.drenthe.nl
+31 592 365555
post.drenthe.nl

provincie Drenthe

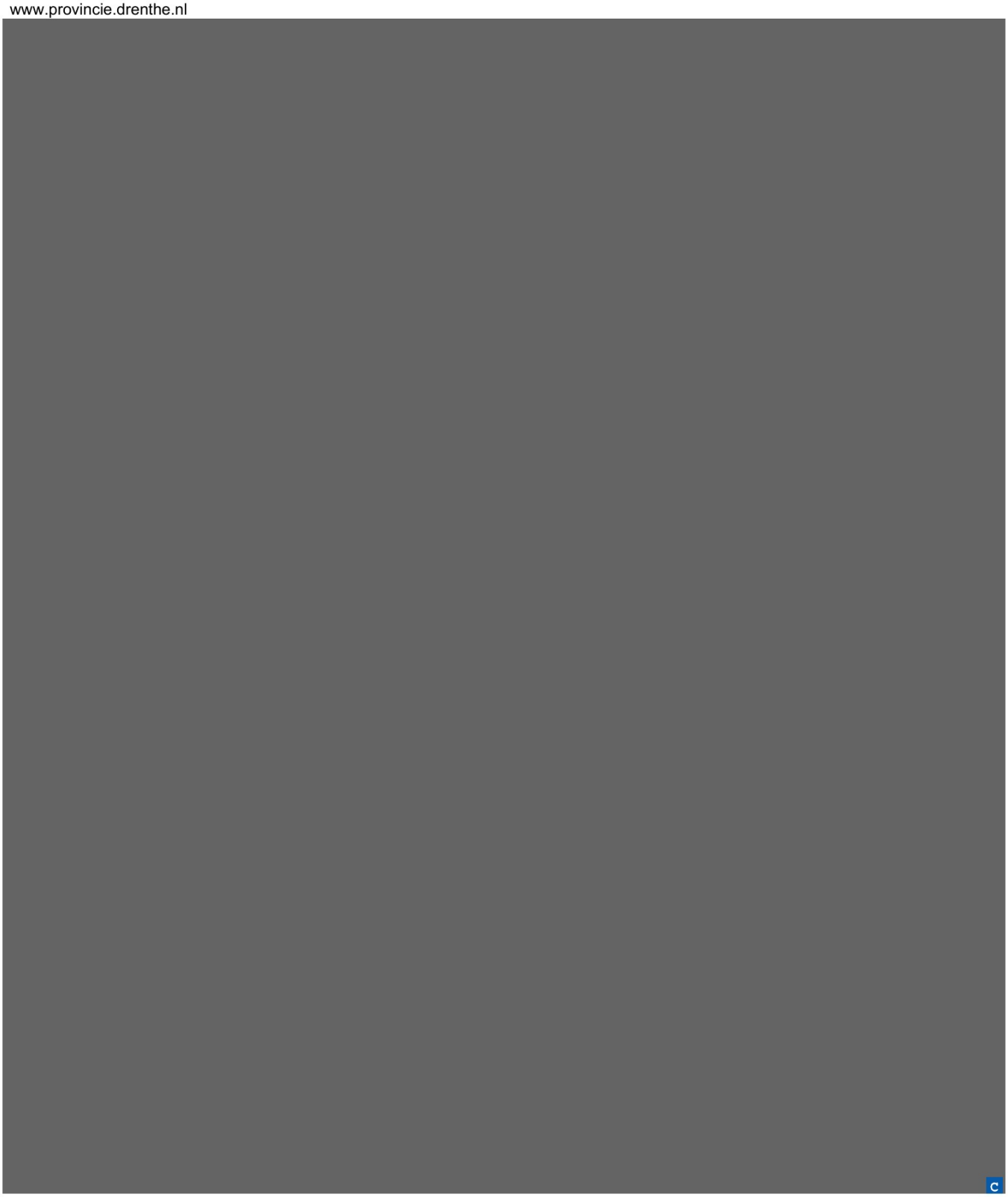
Provinciehuis Westerbrink 1, Assen
Postadres Postbus 122, 9400 AC Assen
www.provincie.drenthe.nl
+31 592 365555
post.drenthe.nl

provincie Drenthe

Provinciehuis Westerbrink 1, Assen
Postadres Postbus 122, 9400 AC Assen
www.provincie.drenthe.nl
+31 592 365555
post.drenthe.nl

provincie Drenthe

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

C Art. 5.1 lid 1 sub c

Deze informatie betreft bedrijfs- en fabricagegegevens die vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld

N Art. 5.1 lid 2 sub i

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van het goed functioneren van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen